MOLNÁR Jakab ácsmester. A pétervásári rk.templom munkáit 1817-ben vállalja.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Molnár János
festő Kassa
1776.

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

I. Arch. Ért. 1906. 59 l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

_____ *úrnak*
úrnőnek

_____

Budapest

_____

MOLNÁR János (1728–1804)

M. Tudóslexikon A–tól Z–ig.
Bp. 1997 588–589

NYILT LEVLAP

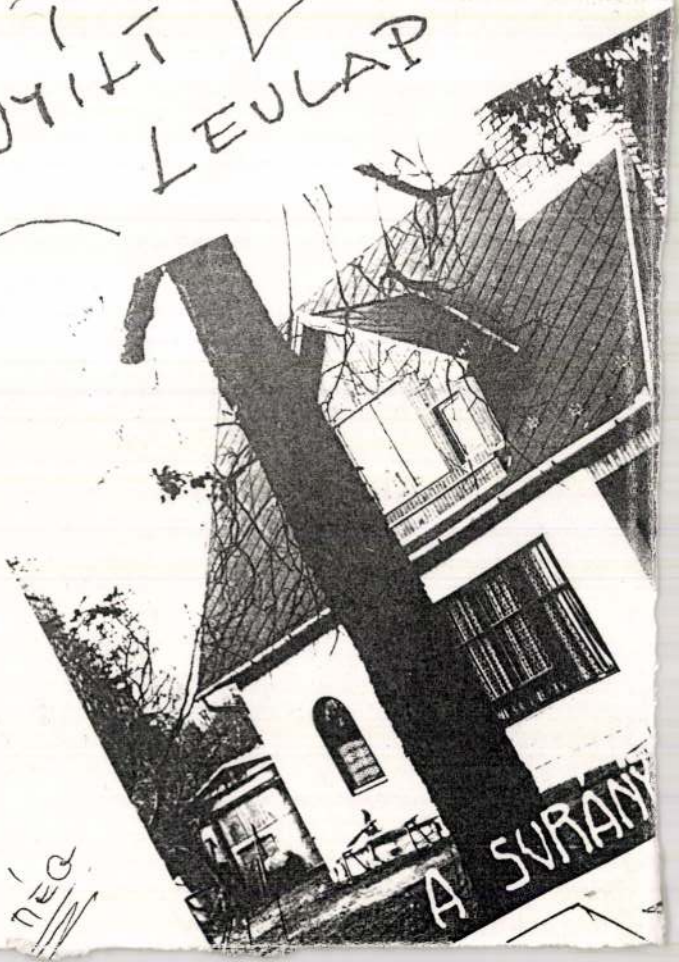

NÉG

KULTURÁLIS HÍRADÓ

Díszítőművészeti kiállítás Aszódon

Az aszódi Petőfi Múzeumban hétfőn délután 4 órakor Kárpáti Gábor, a Pest megyei Tanács művelődésügyi osztályának főelőadója nyitotta meg a megyei díszítőművészeti kiállítást. A szebbnél szebb kézimunkák, szőttesek csodálatos színgazdagsága méltán keltett nagy elismerést már az első látogatók között. Mintegy tizenöt községből küldték el munkáikat az alkotók, amelyek közül kiemelkednek a galgamácsai szakköri tagok és a „népművészet mestereinek" alkotásai. A gazdag anyagot a rendelkezésre álló három helyiségben A. Molnár János aszódi képzőművész nagy műgonddal és szép ízléssel rendezte el. Jól illeszkednek a kiállítás hangulatába Zádor László amatőrfotós reprodukciói. A kiállítás alapján meggyőződhetünk arról, hogy a díszítőművészeti szakkörök tagjai nagy lelkesedéssel alkalmazzák munkáikban — a régi kispolgári ízlést tükröző giccsmunkák helyett — a nép által kialakított eredeti formákat és színeket.

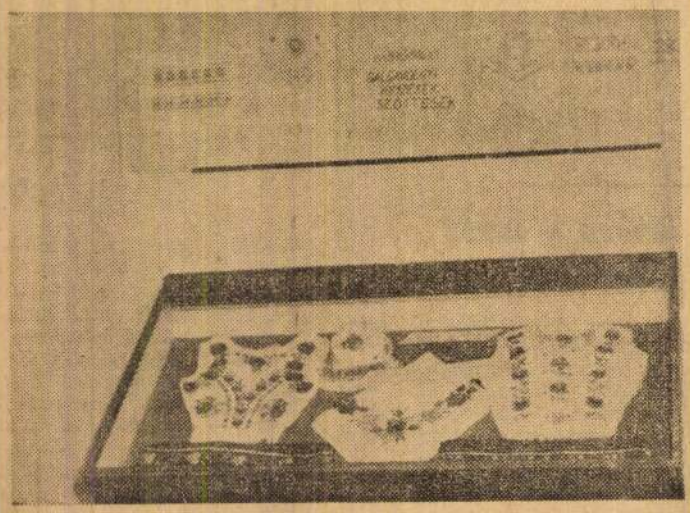

Tanévzáró ünnepély Zsámbékon

A zsámbéki Termelőszövetkezeti Vezetőképző Iskola június 20-án, szerdán délután 5 órakor tartja tanévzáró ünnepélyét. Ünnepi beszédet mond Királyi Ernő miniszterhelyettes. Az ünnepség után a Földművelésügyi Minisztérium kultúrcsoportja ad műsort. Ezt közös vacsora, majd tánc követi.

A nagykátai művelődési ház programjából

Könnyű, de szórakoztató programot állítottak össze a nagykátai Bartók Béla művelődési ház vezetői július hónapra. Július 3-án társastánctanfolyamot indítanak diákok számára, 7-én KISZ-bált rendeznek. Július 8-án Revűparádé címmel a földművesszövetkezet rendez ruhabemutatót. Ugyancsak ezen a napon gyermekelőadást tartanak a vásártéri óvoda kis szereplőivel. Két héttel később, július 21-én rendezik meg a művelődési ház nagy nyári báljá.

— Hogyan tudta elérni ezt a szép győzelmet?

— Egyszerűen. Úgy kapáltam, ahogy otthon, a háztájiban szoktam.

(Fülöp Gyö

a vezetésre. Vagy Galgamácsa, ahol van ugyan

1962 JUN 19
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Az országgyűlés állandó bizottsá és a képviselőcsoportok elnökeinek

Az országgyűlés állandó bizottságainak elnökei, valamint a képviselőcsoportok elnökei hétfőn Kiss Károlynak, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa titkárának elnökletével értekezletet tartottak az Országházban. Az értekezleten részt vett dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés Vass Istvánné, a alelnöke, a so országgyűlési id tésével kapcsol ról tájékoztatta A beszámolót felszólaltak Ga ma József és képviselők. (MTI)

Nem jelentették időben a tüzet — 10 000 forint kár

Szombat este vihar vonult át *Tápiószelén is.* Ugy fél tizenegy tájban a villám belecsapott a helybeli *Béke Termelőszövetkezet* Külsőmező tanyai részén egy búzatörekkazalba. A tüzet csak a közelben levő vasútállomáson szolgálatot tevő vasutasok látták, de *nem tudták jelenteni, mert a MÁV-állomásnak — feltehetőleg a vihar következtében — megszakadt a telefonösszeköttetése a postával.* Ezért a tűzoltók csak másnap hajnalban kaptak jelentés a tűzesetről, amikor *a termelőszövetkezetet már tizezer forint kár érte.*

Az ügy részleteinek meg

Táncestel

A gyáli községi művelődési házban már régebben is sor került néhányszor táncmulatságra. Ezek az alkalmak azonban nem voltak rendszeresek, s a fiatalok nem mindig számíthattak rá, mint biztos programra. A múlt vasárnaptól azonban — s remélhetőleg ez nemcsak igéret lesz —, minden vasárnap este sor kerül a művelődési házban a társastánc összejövetelre, ahol szí-

Három hét alatt há ugyanabb

Május 16-án Meister Henrik 16 éves építőmunkás, május 17-én Deák István 30 éves építőmunkás, brigádvezető, június 8-án pedig Váradi Máté 19 éves építőmunkás halt meg munka közben, áramütés következtében.

Az első két szerencsétlenség esetében a szállítószalagot, a harmadikban a darut kellett néhány méternyire elmozdítani. Az előírások szerint ilyenkor a gépet előzetesen mindig áramtalanítani kell a gépkezelő jelenlétében. Ezeket a rendszabályokat azonban mindhárom esetben figyelmen kívül hagyták, s ennek lett a következménye három ember halála és további hét dolgozó súlyos sérülése.

A tragikus szerencsétlenségek miatt a SZOT azonnal vizsgálatot indított. Kiderült, hogy a dolgozókat kivétel nélkül már több izben kioktatták az előírások-

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
ÉS A MŰCSARNOK

meghívja Önt a

VIII. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1960. április 2-án délelőtt 11 órakor

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

MOLNÁR JÁNOS

a művelődésügyi miniszter helyettese

MŰCSARNOK, HŐSÖK TERE

Felelős kiadó: Palástiné — m 1173 F. Ny. V. 1.

Mohnár Lajos

fotó

Egy oltárképe 1852 ból a fejérmegyei vaáli templomban van 1)

1) Magyar Sion. 1863. 677. l.

Nagy Iván. Magyarországi képzőművések a legrégibb időktől 1850 ig. Szaradok 1874. évf 102. l.

Kiss Bertalan: Jászdózsa

A Klub megközelíthető:
Az Astoria magállótól a Keleti pu. felé
jobbra az első keresztutca

JÁSZ ALKOTÓK KÖRE 1995.

JAK

MEGHÍVÓ

Kiss Bertalan: Napraforgó

MOLNÁR TÍMEA

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

Bedéné May Mária	festőművész
Bobák László	festőművész
Borbás P. Zsuzsa	festőművész
~~Bozsik Rozália~~	~~festőművész~~
Fábián Rózsa	festőművész
Gara Gizella	festőművész
Gócza Eszter	festőművész
Gomola György	kollazsőr
Kaszner Margit	festőművész
Kiss Bertalan	festőművész
D. Kovács Júlia	festőművész
Szalkári Rózsa	festőművész
Szöllősi Edit	grafikus
Utassy Mária	iparművész
Zakróczy Béla	festőművész
Molnár János	grafikusművész

A kiállítás megtekinthető:
2003. március 31 – április 5-ig
Látogatási időpontok:
H, K, SZ, CS, P.: 14 – 18 óráig
Szombaton: 10–12-ig

A Jászok Egyesülete és Tagszervezetének alkotói tisztelettel meghívják Önt és barátait

2003. március 31-én, 17 órára
a

JAK KIÁLLÍTÁS

megnyitójára

Bevezetőt mond:
Dr. Dobos László
a Jászok Egyesületének ügyvivője

Közreműködnek:
a Jászapáti Rácz Aladár Zeneiskola tanulói:
Pintér Anikó klarinéton,
Veréb Viktória szakszofonon

A kiállítás helyszíne:
Közszolgálati Dolgozók Klubja
1088 Budapest, Puskin u. 4. fsz. 20

Pentelei
Molnár János
festő.

1904. : Duna Pentele (223)

1904. tavaszi Kiállitáson:
Csendélet. Olajf. (223 sz)
Cat. 33. l.

n der Neer (állítólag).

)üsseldorfban 1703 május 3-án.

:tan látható hölgy, ki jobbra-
ülbevalót visel, fejét a nehéz
klő baljával támasztotta meg
ehezedik. Öltözete: hálórékli
ruha. Az asztalon gyertya-
ható. Mellette balról, a rojtos
nyon, félig telt hosszú pohár
t, középütt a földön papucs
ámasztottak a székhez. A hát-
őrrel bevont szék és e felett
yelmünket.

— Lelt. sz. 4287. — Becsértéke
nos hagyománya 1907 november
elre és az átvétel jóváhagyására

3 lelt. számnál. — Bejelentetett
3).

adatok a Szépművészeti Múzeum-
van der Neer (állítólag): Szen-

onatkozó egyéb adatok és pedig:
-908. pag. 55. Nº 65). *Eglon*
einem Bette sitzend. Ölgemälde,
zrahmen (II. Salon);
2080–908. pag. 12. Nº 18).
ändische Dame in ihrem Schlaf-
Hand auflehnend. Im alten Gold-
1857 bei dem Bilderhändler
I. Salon);
ben (1893–912. Nº 86). *Eglon*

(2165–912. Nº I: 86). *Eglon*
Fa, 40·5 : 32·7 cm.

III
902 (4287).
980 (122).
86 (1004)

Molnár

M. 10. *János*, I. *Pentelei-Molnár János.*

Molnár Tanós

pictor.

Az anyakönyvek szerint 1776-ban megnősült Kassán.

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassa múltjából. Arch.-Ért. 1906. 59 l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
Molnár János
ZALAI HÍRLAP
SEP 3-

1021

GYÓGYÍTÓ KÉS

Gyógyító késnek nevezik a szikét a sebész kezében. A szikét, ezt a különleges formájú, borotvaéles kést, amely az élő testbe vág, hogy a heg beforradása után elmúljon a fájdalom, megszűnjön a kín, a szenvedés.

Most megismertem a gyógyító késnek egy másik formáját. Ez is különleges alakú, de közönséges bicskából született. A gazdája alakította, formálta olyanná, ahogyan legjobban megfelel a célnak. És még egy különbség: nem élő testbe vág, hanem holt anyagba, többnyire diófába, körtefába.

— *Akkor már két éve beteg voltam* — meséli a kés gazdája —. *Falusi tanácselnök voltam, aztán belügyi alkalmazott, majd termelőszövetkezeti elnök. Ez utóbbi a legnehezebb időkben. Akkor, amikor ebben a munkakörben nemhogy út, de még csak kitaposott ösvény sem volt előttünk. A falum, Kisbucsa hívott. Vállaltam, csináltam. Hogy jól vagy nem jól, ennek eldöntésére nem én vagyok hivatott. A lényeg, hogy minden energiámmal, minden idegszálammal. Tudtam, hogy jó ügyet, igaz ügyet szolgálok, nem néztem az időt, a fáradságot. Aztán rakoncátlankodni kezdett a szívem, az idegeim sem bírták az állandó feszültséget. Felmondták a szolgálatot. Tönkre mentem, leszázalékoltak. Már két éve éltem a rokkantsági nyugdíjból, az állapotom nem javult a pihenésel. Patika volt a lakásom. Gyógyszerek tartották bennem az életet. Reggel, délben, este, majd megint naponta háromszor, négyszer, ahogyan szükség volt rá. Felkészültem a legrosszabbra.*

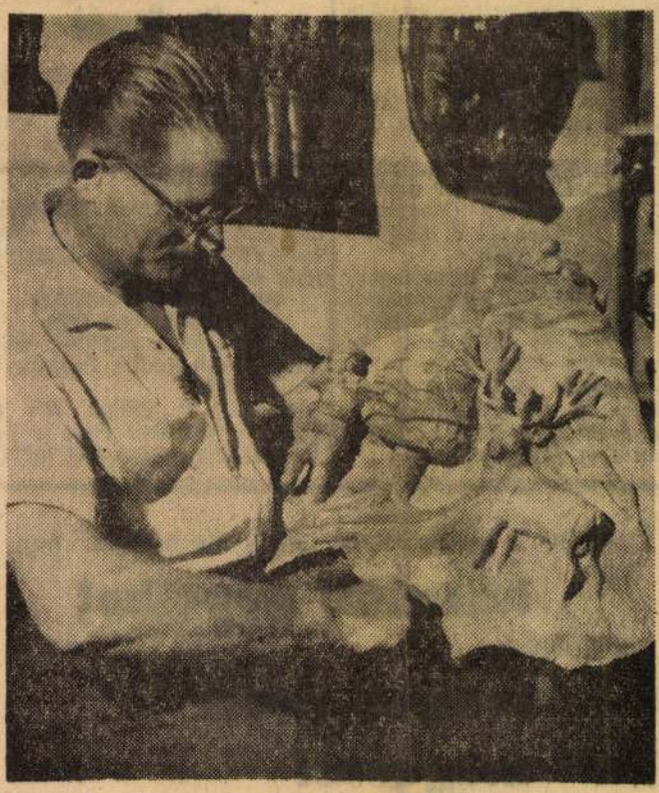

— Ha faragok, elfelejtem, hogy beteg vagyok...

És akkor egy napon történt valami. Akkor is kínzó kétségek gyötörték Molnár Jánost, az egykori téesz-elnököt, amikor egy sétája során egy eldobott tehénszarv került eléje az úton. Szórakozottan hajolt le utána, s önfeledt mozdulattal nyúlt zsebébe a bicska után. Sosem próbálta, kíváncsi volt rá: lehet-e faragni? Az éles kés minden különösebb erőfeszítés nélkül fordult az anyagba. Szórakozottan faragcsálta, aztán felfedezte a szarv formájában a madáralakot.

— *Ha már faragok, legyen valami értelme* — gondolta, s ügyes keze nyomán kialakult egy madár.

A munka lekötötte, izgatni kezdte a fantáziáját. Az első kezdetleges darab után újabbakat faragott, s az anyag készséggel engedelmeskedett neki.

— *Később megpróbálkoztam a fával* — meséli —. *Mint falusi embernek rengeteg állatélményem volt. Belém rögződtek jellegzetes mozdulataik. Abban az időben lovakat, szarvasokat faragtam, aztán megpróbálkoztam emberi alakokkal.*

Kisbucsa-tamáspusztai lakásának előszobája zsúfolásig tele van faragványokkal. A szemlélő, ha belép, végigkísérheti faragó készsége kifejlődésének minden állomását. Bár senki nem tanította, munkái mindinkább közelítenek a népművészet felé.

— *Hogy miért csinálom?* — kérdez vissza —. *Beteg vagyok. Arra a szintre már eljutottam, ha esetleg itt kellene hagynom a családot, a feleségem egy darabig elpénzelhet a munkáimból.*

— Nem bízik a gyógyszerekben? — kérdezem.

— *Gyógyszerek?* — mosolyodik el —. *Amióta felfedeztem a faragás örömét, azt a semmihez sem hasonlítható örömet, hogy élettel töltöm meg ezzel a magam alakította bicskával, a fát, a holt anyagot, azóta nem kell nekem a gyógyszer.*

*

A szike élő testbe vágva gyógyít a sebész kezében. Molnár János különleges alakú bicskája legalább ennyire megérdemli a gyógyító kés elnevezést.

Baloghy Zoltán

...mítva Szabacsy István fölényesen szerezte meg a győzelmet Irisz nevű lován Hargitai és Ákos előtt.

A bajnokság befejező számaként került sor az igazi csemegére, a műsor fénypontjára, az egyéni díjugratás nagydíjára. 160 cm-es akadályokon.

Díjugratás döntő:

1. Jan Kowalczyk (lengyel) Blekot nevű lován 0 hp., 28,4 mp.

Az összetett pontversenyben.

1. Jan Kowalczyk 3 pont... 4. Ákos, Antony (Magyarország) 16 pont.... 6. Széplaki (magyar) 18 pont.

A nemzetközi lovasverseny 12 száma közül Lengyelország és Magyarország 4—4, a Szovjetunió 3, az NDK pedig egy győzelmet szerzett. A baráti hadseregek első lovasbajnokságán a Szovjetuniónak 2, Lengyelországnak és az NDK-nak 1—1 győzelem jutott.

Az úszó Euró... annak idején

Győzelem... a Bp. ...

A Bp. Hon... csapata a spa... Sebastianban 12 000 néző elő... mérkőzését az öt város nemzetközi tornáján.

A magyar csapat igen értékes győzelmet aratott a spanyol első osztályban szereplő Real Sociedad ellen.

BP. HONVÉD—REAL SOCIEDAD 4:0 (2:0)

A piros-fehér együttes góljait Pusztai, Kocsis, Pusztai és Pintér lőtte.

A magyar csapat ma a Sporting Lisszabon ellen játssza második mérkőzését. (MTI)

Az EB színhelye, a barcelonai B...

— *29 versenyszám* szerepel a programban. A barcelonaiak — a hírek szerint — igyekeztek is megteremteni a méltó kereteket a nagy vetélkedőhöz. A kifejezetten az EB-re felépített Bernardo Picornell úszókombinát három medencéből áll. A lelátón 8000 néző fér el, akiket az Elektroimpex világszerte keresett eredményjelző berendezései tájékoztatnak majd.

A világversenyek mindig bővelkednek meglepetésekben, s éppen ezért előttük jósolgatni általában nehéz, hálátlan dolog. S hogy ezúttal mégis vállalkozunk rá, annak az a magyarázata, hogy *a jelenlegi erőviszonyok alaposan megkönnyítik a tippelést!* Nem kétséges: Barcelonában a Német Demokratikus Köztársaság, a Német Szövetségi Köz-

Értesítjük a mezőgazdasági gépek üzemeltetőit, hogy

használt gépeiket

bontótelepünk

magas áron megveszi

Gépjavító Állomás, Celldömölk

Apróhirdetés

Vállalati, közületi, lakossági stb. ÜZLETI apróhirdetések díja hétköznap szavanként 2,— Ft, vasárnap 4,— Ft. Vállalati, közületi, lakossági stb. soros ÜZLETI közlemények hétköznap 12,— Ft. vasárnap 24,— Ft hasábsoronként. Keretes hirdetések díja hétköznap 3,— Ft, vasárnap 4,50 Ft hasábmilliméterenként. Meghatározott oldalra szóló keretes hirdetés díja az alaptarifa+50 százalék helyfelár.

Munkavállalás

A Napsugár Ipari Szövetkezet keres azonnali belépéssel gyakorlattal rendelkező építőipari mérnököt, vagy technikust, részlegvezetői munkakörbe. Továbbá keres vasbetonszerelő villanyszerelő, lakatos és asztalos szakmunkásokat. Fizetés megegyezés szerint

Az irodagéptechnikai Vállalat zalaegerszegi kirendeltsége azonnali belépéssel felvesz elektrótechnikust vagy elektroműszerészt, katonaidőn túl.

Megyei Tanács Kórháza, Zalaegerszeg, azonnali belépéssel felvesz autóbuszvezetői jogosítványnyal rendelkező **gépkocsivezetőt** tehergépkocsira. Érdeklődni a gépkocsi előadónál 12—058 telefonon. 2412

16. évet betöltött lányokat szövőnek felvesz a Pamutt-Textilművek Jacquard Szövőgyára. A betanulási idő 12 hét. Lakást minimális térítés mellett leányotthonszerű elhelyezésben adunk. Jelentkezés írásban a P. T. M. Jacquard Szövőgyár üzemgazdasági osztályán, Budapest, XIII., Szekszárdi u. 19—25. 2486

Jármű

1970-re visszaigazolt Moszkvics 412-es eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Somogyi Béla u. 29. Tóth.

Oldalkocsis Pannónia kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni lehet Zalaegerszeg, Kovács Károly tér 4. Ezermester boltban. 149 315

Wartburg CZ rendszámú, eladó. Érdeklődni: ZALATERV gondnokánál. Zalaegerszeg. Telefon: 13—135. 149 308

1970-re visszaigazolt **Moszkvics** kiutalás eladó. Nagykanizsa, Attila u. 39. Telefon: 12—524. Kovács. (Érdeklődni az esti órákban.) 181 351

Ingatlan

Szombathelyen háromszobás ház azonnal beköltözhetően eladó Cím: Stampf Józsefné, Szombathely Vinkovics József u. 5. sz. 2382

Egy hold szőlő, négy lakrészes villa bútorzattal, pince felszereléssel eladó. Jánkahegy 27. 2401

Balatonmáriafürdőn, a vasút... lában 130 termő, f... terméssel posvár, ... linszky u... kány.

Kész szelonok, rekamiék, heverők, ágybetétek részletre is Gaal kárpitosnál, Zalaegerszeg, Rákóczi 46. 2194

Fiatal szoba-ko... bérletet gyerme... jeligére ... szeg, K... hirdetőbe...

Házasp... keres kor... szoba ... „Azonn... jeligére ... szeg, K... hirdetőbe...

Varia 3... rény, No... tűzhely e... egerszeg, ... lemen u., ... csőház II...

Debreczeni Molnár János
ötvös

XVII. sz. Kassa.

A Kassai Ötvös Czehnek Repertoriuma.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. P. ötvöskönyve. Bpest. 1884. 40 l.

Kásd

Molnár János

Szabados Ede

tanár és író

levelei

Debreczeni Mohai Laczi
(Laczi, Lanczi) ötvös János

1641–1668.

1641-ben már kassán van s valami kihágás miatt börtönben ül. Polgárjogot 1650. nov. 10-én nyer, amikor megnősül, feleségül vevén Csontos Zsuzsanát. A céhet 1651. aug. 26-án vált ja fel. 4 gira rendbüntetés.

1654-ben Szendrey ötvös Mihály nejétől azt mondja, hogy ennek gyermeke tőle erred, amiért biróság elé szerül. Ugyanekkor kerül a biróság elé neje is, ki Gönczy ötvös Istvánnárol azt hiresztelí, hogy Bitke ötvös Mihályhat folytat titkos szerelmi viszonyt. Ezenkívül a lutheranus predikatorokat is gyalázta. A tanúk vallomása után okt 2-án hoz határozatot a tanács a városból 3 nap alatt vels kitakarodásra itéli őket, hogy soha többé oda vissza ne térjenek. János és felesége azonban még előbb elhagyták a várost s a kezesség elől Ujhegbe szöktek. Szökésben lévén, vagyonukat okt 2-án után a tanács a fiscusáltal lefoglaltatja. Kassai ingatlanaiktól megfosztva idegenben kellett bujdosniok, s nem goda, ha mindenáron visszakivánkoznak. A következő év márciusában teszik az első kísérletet a tanácsnál visszabocsáttatásuk iránt. Decemberben többszor is megujítják kérelmőket, de sikertelenül. Végre 1656-márciusának végén illő pénz büntetés lefizetése után a tanács visszafogadja őket. A céhbe 1656. okt 2-án irják be ujra. Ez évben hal meg első felesége. 1658-ban ujra megnősül s e feleségétől egy leánya s egy fia születik. Meghal 1668-ban.

Kugler Ferenc Pál

szobrász.

Kümmerle Pál

festő.

Kurzweil Kristóf

festő.

Kunfy Lajos

festő.

Molnár János
1021

Város az időben XX.

Zolnay László

Mohács után

II. Lajos követei feleségül kérik Habsburg Máriát (Hans Burgmair fametszete) Molnár János reprodukciója

Budára 1526. augusztus 30-ának éjszakáján vágtattak be azok a lovasok, akik a mohácsi csatatérről jöttek. Az új és újabb hírhozók egymás sarkát taposták:

— A király eltűnt! A Csele patakba fulladt . . .

— Elesett Tomori és Szalkai László, a két érsek is.

— Ottveszett huszonnyolc zászlósúr. Köztük Balassa Ferenc, a testőrhuszárok kapitánya.

— A csatatéren maradt hat püspök. Mind egyegy bandérium élén.

— A török felkoncolta a királyi zászló alá gyűlt huszonnégyezer katonát!

Szapolyai János erdélyi vajda és Frangepán Kristóf horvát bán késlekedő serege érintetlen maradt. De nem volt sehol! A királyné — V. Károlynak, a „legnagyobb Habsburgnak" húga —, a kemény, határozott asszony percek alatt döntött: elrendelte, rakják ekhós szekerekre, naszádokra a királyi kincstárat, s személyes holmiját. És még azon az éjszakán megindult Pozsony felé.

A királyasszony hintó-serege a Fehérvári-kapun, majd Lógodon át hagyta el Budát.

Ez az elvonulás villámgyorsan ment végbe. Szele Ilona udvarhölgynek majdnem minden málhája Budán rekedt. Társai osztoztak sorsában. Legalábbis 1526. október 5-én azt írta Batthyány Ferencnének Zalay János: a királyné összes udvarhölgyének holmija legnagyobbrészt Budán maradt.

A királyasszony előtt világos volt: Mohács után Buda következik. Hiszen a szerencsétlen Lajos király, sógorától, Habsburg Ferdinándtól segélyt sürgető levelében már július 15-én megírta volt: „a szultán egyenesen Buda ellen és a mi személyünk ellen indulni látszik . . ."

Ugyanezt a felfogást tükrözi az a levél is, amelyet Frangepán Kristóf horvát bán 1526. szeptember 5-én Budán időző testvérének, Ferencnek írt. „. . . a király semmiképpen ne hagyja el Budát (írja ezt akkor, amikor a király már tíz napja halott!), inkább engedje azt ostrom alá venni. Ha a király elhagyja Budát, *perdet regnum*: elveszti az országot. S a megrémült emberek nem a király köré gyülekeznek majd. S nem csatára, hanem futásra készülnek . . ."

Ez az egy levél is jól mutatja a teljes fejetlenséget. Frangepán bán, a horvátországi-dalmáciai királyi haderő parancsnoka, *tizenegy nappal Mohács után még mit sem tud a csatavesztésről!* S noha őt és Szapolyait II. Lajos váltig Mohácsra várja, bölcs — poszthumusz — tanácsokat ad. Ahelyett, hogy Budánál vagy Mohácsnál a törökkel nézne farkasszemet.

Az elárvult Buda

De nem csak a királyné és udvara menekült a nyugati országrészek, Pozsony, vagy éppenséggel Bécs felé. Megindultak az egyházi intézmények, templomok, zárdák kincstárai is, hogy soha többé vissza ne térjenek. A királyi házikápolnából és a ferencesek Szent János-kolostorából Pozsonyba menekítették a kelyheket, miseruhákat, úrmutatókat. (Ott csak két esztendő múltán vették leltárba azokat.)

De menekítettek egyházi kincseket Kassára, Eperjesre is. A budaszentlőrinci pálosok nemzetközi főkolostorának kincseit a Drugethek „mentik" Homonnára. Ám a mintegy 90 000 aranyra taksált pálos kincstárból a rend száz év múlva a tizedét sem kapta vissza. (Kétezer forintot kaptak.) S mondanunk sem kell: a régi budai királyi kincstárat úgy elnyelte a bécsi császári Schatzkammer, hogy abból többé hírmondó sem került haza.

Jellemző a királyi kapellának, az énekkarnak sorsa is. Az énekesek közül négyen — a magyar káplánok — a mohácsi csatatéren lelték halálukat, Lajos királlyal együtt. A Budán rekedt osztrák énekesek a királynéval menekültek. A kilencéves kis szopránt, Johann Zangert (1517—1587) — aki utóbb I. Ferdinánd Hofkapellájának tagja volt Bécsben — a zenét kedvelő királyasszony maga mellé vette, hintajába. A kor nagy muzsikusa,

Csatajelenet — török harcosok magyar fejeket szereznek (Molnár János reprodukciói)

Thomas Stoltzer is 1526-ban halt meg Budán. A királyi zene- és énekkar vezetője állítólag a Dunába veszett.

A nagy sietség szomorú következése: a királyi levéltár s a kincstár mentésének gondja megelőzte a könyvtárét. Így bizony a Corvinák Budán rekedtek. Meg is sínylették a törökkort.

De menekültek a Budán lakozó főemberek s menekült a gazdag budai — jórészt német — polgárság is. Szeptember 8-án Farkas pozsonyi kanonok már azt írta Budáról: *a város annyira üres, hogy alig száz ember lézeng abban.* Sokan Pestre menekültek át s bíztak, hogy Szapolyai János vajda a székelyekkel, Erdély s a Tiszántúl veretlen seregével egyszer csak megérkezik. Ám a török gyorsabb volt.

Budán már csak a legszegényebb emberek maradtak. És a zsidók. (A zsidók, ha akartak volna, sem menekülhettek volna a nyugati végek felé: Sopron, Moson, Pozsony táján heves és véres zsidóüldözések törtek ki.)

A török szultán Budán

Mária királyné szerencséje a lóhalálban való futás volt.

Igaz, gályái egyik-másikát az esztergomi várparancsnok megdézsmálta. Ám ugyanazokon az utakon, ahol szeptember első napjaiban még az ő hintói nyomán csapott fel a por, egy hétre rá már török martalócok jártak. Mohács után Szulejmán szépen, nyugodtan megindult Buda felé. Azonban kisebb egységekre tagolt lovascsapatai — ölve, gyújtva, gyilkolva — bebarangolták a Dunántúl s a Felvidék déli részét.

Alig pár nappal Mária királyné szekér-sorának elvonulása után már török janicsárok jelentek meg Tata környékén is. Egyik portyázó rajuk az esztergomi érsek Marótpusztán levő vadászkastélyát vette ostrom alá. A festői Gerecsének ebbe a kis erősségébe akkorra már sok — a környékről s Fejér megyéből menekülő — magyar vette be magát. Ám a török támadás erejéhez mérten gyengék voltak a marótpusztai kastélyfalak. A magyarok kitörésre szánták magukat. A törökök közé rontó magyarok közül ekkor és itt lelte halálát Dobozi Mihályné, majd Dobozi Mihály.*

S a Dél-Felvidéken is hasonló volt a helyzet.

Előttem van Werbőczi Istvánnak egy 1526. szeptember 23-án kelt, kiadatlan levele. Dobronyai várából írta, Nagylucsei Dóczi Ferenchez. (Akiről is nem tudta, hogy Mohácsnál elesett.) A nádor ezeket írja:

„. . . a törökök *Pesth városától* fel Hathwan és Zeechen (Hatvan és Nógrádszécsény) és Dregel (Drégely) váráig mintegy *felsétáltak*. Minden közbeeső helyre rácsaptak és felégettek . . . más egyéb helyek között felgyujtották az én Zenthely (Szente, Nógrád m.) nevű falumat, ottlévő kuriámat . . ." Megírja, hogy hat belső emberét s huszonöt lovasát küldte ki hírszerzésre. „Egyesek közülük — folytatja — jelentették, hogy a törökök vagy kétezren Rimaszombat felé tartanak . . . Hogy mi a szándékuk, nem tudom . . ."

Ugyanekkor a nádor Hany Porkoláb Mátyás zólyomvári kapitányhoz is levelet küldött. Mint legfrissebb hírt közli a kapitánnyal: Oroszfalva (Nagyoroszi, Nógrád m.) körül hatszáz parasztember gyülekezett a török ellen. Az elmúlt hét egyik estéjén e csapat leitta magát. A török éjjel rájuktört s valamennyit felkoncolta.

Közben Szulejmán szultán Mohácsról megindult Buda felé. A Duna mentén jött. Sehol, semmilyen ellenállásba nem ütközött. Szeptember 10-én Kelenföldén — a mai Tabán helyén — vert sátrat. Tizenhat napot töltött Budán. Kelenföldi táborának sátorvárosában lakott. A szultán — mint azt udvari történetírói: Szinán csausz és Dselálzádé leírták — fiaival együtt lovagolt be az elnéptelenedett fővárosba.

Bevonult az elárvult királyi palotába is. Átérezte-e ennek a pillanatnak történelmi súlyát? Hiszen ebbe a palotába s ebbe a fővárosba *eddig* csak mint vendég, vagy hadifogoly tehette be a lábát!

Megszemlélte a királyi lakosztályokat. Feljegyezték: elidőzött a Zsigmond építtette királyi házikápolnában, sőt, megszólaltatta a kápolna orgonáját is. (Lajos király kórusának mesterei közül Stoltzer ekkor már halott volt. Adrien Wilaert pedig — a XVI. század egyik legnagyobb zeneszerzője, utóbb a velencei ún. „németalföldi iskola" megteremtője — Pozsony, Bécs felé kereste az utat Itália felé.)

A szultán bizonyára elmerengett fiatalon, húsz éves korában elhullott ellenfelének, Lajos királynak sorsa felett is. Lajosra személy szerint haragudott. Ugyanis a tanácsadók szavára hallgató magyar gyermek-király elkövette azt a páratlan diplomáciai ostobaságot, hogy Behrám csauszt, Szulejmán hozzá küldött követét elfogatta s börtönbe vetette. (1520-ban a trónralépő „Nagy" Szulejmán — az oszmán birodalom legnagyobb uralkodója — azzal küldte Budára Behrám csauszt, hogy Lajossal „mint szomszéd fejedelemmel barátságot és békét kössön.") És Szulejmán szemében nem sokat számított az, hogy Lajos, Behrám lefogatásakor, csak tizennégy éves volt. Válasza 1521 lett: Nándorfehérvár, Szabács, Zimony, Szalánkemény, Titel. A szultán végigjárta a budai palotának akkor még káprázatos fényű termeit, Nagy Lajos, Zsigmond, Mátyás egykori otthonát. Majd így kiáltott fel:

— Ó, bár csak az Aranyszarv öböl partjára vitethetném ezt a csodálatos palotát . . .

Megindultságán azonban hamarosan felülkerekedett vadászszenvedélye: több napos vadászatra Buda-Nyékre vonult. (A vadászkastély romjai ma: II. Vöröshadsereg útja 78.) Itt sólymokkal, ebekkel, sőt, vadász-gepárdokkal űzte azt a kevéske vadat, amelyet a vadaskertben II. Lajos még meg nem szökött legényei őrizgettek.

Mire aztán a szultán hadai Budáról eltakarodtak, a vár lángokban állt. Alig hagyta el Szulejmán Budát, a vár falai közé Szapolyai János seregei vonultak be.

Új gazda Budán

1526. október 11-én Nádasdy Tamás írja Habsburg Ferdinánd főhercegnek — a későbbi királynak —: „most már Buda várát elfoglalták *azok!*"

1526. november 10-én János királyt Székesfehérvárott királlyá koronázták. János király pár napos budai tartózkodás után november 29-én telelni Esztergomba ment. Udvarának az ottani érsekvár adott otthont. Buda vára s tán a palota is a Szulejmán emberei okozta tűzvészt sínylette.

Az ország fővárosára — de koronájára is — igényt tartott a Jagellók s a Habsburgok közötti kölcsönös trónutódlási szerződések alapján Ferdinánd főherceg is. 1527 májusában — amikor János az úr Budán — Ferdinánd főherceg a nádornak egy budai házat igér. 1527. július 13-án pedig Nádasdy Tamás, Zalay János és társaik esküvel fogadják: amint a királyi Fenség — vagyis Ferdinánd főherceg — Budát, a királyság székét birtokba veszi, Pozsony és Dévény várát nyomban átadják neki.

1527 nyarán Ferdinánd felkészült. Sereget gyűjtött, hogy elfoglalja Budát s trónjáról letaszítsa János királyt. Augusztus 18-án ért Buda alá.

* Dobozi Mihálynak és feleségének tragédiája nem Pilismaróton, hanem a Vértes-Gerecse hegységben fekvő Marótpusztán, Héreg és Bajót falvak közelében ment végbe. Erre már a Századokban megjelent régi cikkében Sörös Pongrác rámutatott. (L. Századok, 1912. 783.) A pilismaróti lokalizálást azonban — hiszen a tévedések szívósak! — megtaláljuk az 1958-ban megjelent Pest megye műemlékei c. kötetben is. (I. kötet, 98. lap.)

II. Ulászló király a ravatalon

Ekkor már Esztergom várát könnyűszerrel elfoglalta. János király megrettent: egy nappal Buda körülzárása előtt — mások szerint ugyanazon a napon — csekély kísérettel elhagyta Budát és Eger felé menekült.

Rincon Antal augusztus 22-én ezt írja János királynak:

„Ferdinánd birtokolja Esztergomot, Budát. Felséged, úgy mondják, ügyét elveszettnek érzi és menekül." Maga Ferdinánd főherceg augusztus 21-én ezeket írja Augsburg városa tanácsának: „az egyes ellenállások fegyveres kézzel törettek le. János szepesi gróf (János király), aki magát mindeddig magyar királynak nevezte, elmenekült Budáról."

Ferdinánd bevonulását — udvarmestere, Waldburg báró írta le: a főherceg hatszáz udvari lovassal július 30-án indult el Bécsből. A magyar határon a nádor, a veszprémi püspök, Szent Györgyi Ferenc gróf, Thurzó Elek és más főemberek négyszáz lovassal fogadták. A nádor beszédében felkérte Ferdinándot: vegye át az uralmat. Az ország törvényeit és privilégiumait tartsa tiszteletben. És

Díszruhás magyar testőrök a XVI. század elején

Osztrák—magyar tanácskozás (Hans Burgmair fametszetei)

védje meg az országot minden külső és belső ellensége ellen. Ferdinánd kíséretében volt fővezére, Brandenburgi Kázmér őrgróf is.

Útközben bevették Dévény várát. Pozsony, Nagyszombat, Győr megadta magát. Komáromot megostromolták; az is kapitulált. Esztergom, Tata és Visegrád után Ferdinánd kétezer lovassal ért Buda alá. Augusztus 20-án vonult be Budára.

Itt egyenesen a Nagyboldogasszony- (Mátyás-) templomába ment. A templomban hálaadó istentiszteletet tartott. Utána kíséretével bevonult a királyi palotába. Ezalatt a hadi nép Budától délfelé, mintegy fél mérföldnyire vonult. Amikor a király a Duna mellől, észak felől bevonult Budára — írja Waldburg —, a két-háromszáz lovasból álló ellenség, köztük a „vajda" (János király) is, dél felé vonult el a várból.

Buda elestéről Ferdinánd nyomban értesítette szövetségeseit, a lengyel és az angol uralkodót.

Szapolyai a keleti, északkeleti országrészek felé távozott. Az 1527. év nyarát s őszét Ferdinánd zavartalanul töltötte Budán. A látszólagos nyugalmat egy gyászos közjáték zavarta meg. Brandenburgi Kázmér őrgróf, Ferdinánd vezére hirtelen meghalt. Holttestét a budai Nagyboldogasszony-templomban helyezték el.

Ferdinánd csapatai egyre szaporodtak. Mindinkább szorongatták János királyt. János az országhatár, Galícia felé szorult.

A főherceget 1527 őszén — éppen egy évvel János király után — Magyarország királyává koronázták.

Az országnak egyszerre két koronás királya lett.

És ekkor megindult a budai közjátékoknak egy különös sorozata: a város másfél évtized alatt több ostromot szenvedett el, mint elmúlt három évszázada alatt.

KÖNYVISMERTETÉS

ERZSÉBETVÁROS

Fővárosunk kerületei egymás után jelentetnek meg olyan kiadványokat, melyek megközelítik a részletező, szakszerű történeti művek színvonalát s azok módszerességét; jóllehet, az egyes fejezeteket műkedvelők írták. Alkalmi szereplésüket előzetes tanulmányok, szenvedélyes kutatások, hangyaszorgalommal végzett adatgyűjtések előzték meg. Közgyűjteményeink sokat köszönhetnek nekik, hiszen számos olyan emléket, okmányt fedeznek fel s mentenek meg az elkallódástól, amelyek a szakemberek figyelmét egyébként talán elkerülték volna. Hogy mindez mennyire így igaz, azt legutóbb a VII. kerület múltjáról és jelenéről kiadott pompás kiállítású „Erzsébetváros" című, gyűjteményes mű igazolhatja leginkább: ebben ugyancsak nehéz határvonalat vonni a „hivatásos" és a „hivatott" tanulmányírók között.

Erzsébetváros sokrétű történelme vonzó tanulmányokra ösztönzi a kutatót. Ez az alig kétszáz éves kerület kezdetben amolyan csatlakozó, kiegészítő eleme volt Terézvárosnak. Egyre fokozódó városiasodása azonban önállósította, s hamarosan függetlenítette e városmagot. A csatlakoztatott kerületrész bátran kezdeményezett, észlelhetően tökéletesedett a városiasodás valamennyi vonatkozásában: csinos házak, nagy középületek emelkedtek a magasba, fás terek szélesedtek ki, szellős utak, karcsú utcák vagy szűkös sikátorok alakultak ki — amerikaias ütemben. Az egyéni és társas vállalkozások a gazdasági élet összes ágazatában a leggyorsabban ebben a városrészben bontakoztak ki. Indokolt volt tehát, hogy előbb hetedik kerületként külön közigazgatási egységgé, majd — az egykori királyné emlékezetét őrizvén — Erzsébetvárossá önállósuljon.

A felvillanó fények természetesen nagy árnyakkal párosultak: a feltűnő gazdagodás ugyanolyan szegényedést követelt. A vagyoni és társadalmi ellentétek igen korán kiéleződtek, az érdekellentétek ütközése kölcsönös szervezkedéshez vezetett, politikai és gazdasági téren egyaránt. Erzsébetváros az ellentétek jegyében fejlődött az 1945 előtti évtizedekben: paloták és szegényházak, templomok és népkonyhák, örömtanyák és mulatók, kávéházak és kiskocsmák, kórházak és népszállók, színházak és kaszinók, orfeumok és kabarék, könyvtárak és szakiskolák, fürdők és menhelyek, gyárak és műhelyek egyaránt épültek itt, közöttük több olyan intézmény, mely mintául szolgálhatott más kerületeknek.

A módos kispolgári réteg, valamint a kétkezi és gyári munkásság közé észrevétlenül beékelődve, itt lépett színre egy újabb közösség, a bohémek bizonytalan csoportja, a társadalmi kereteken kívül élők meghitt, önkéntes köztársasága. Vagyont gyűjteni, polgári otthont teremteni, dolgozni és szórakozni mindenkor jól tudtak a hetedik kerületben; miközben lázadni, forradalmasodni kényszerült az itt élő, haladó társadalmi osztály. Majd példátlan szenvedés és számtalan haláláldozat színtere lett Erzsébetváros, a faji megkülönböztetés kíméletlen idején, az ide telepített gettó napjaiban.

Ami e kiváló kötet részletezett jelentőségét illeti: a tanulmányok szervesen összeillenek, sohasem keresztezik egymást; szerzői csak abban versengenek, hogy ki-ki minél több ismeretet nyújtson saját területéről és minél jobban megszerettesse olvasóival Erzsébetvárost. Mindez a gondos szerkesztés eredménye, mely Timár Andor nevéhez fűződik; mellette egy szerkesztői hármas (Aibner Pál, Bányai Lajos, Nyírő Gyuláné) biztosította a kötet egységét, színvonalát és kivitelezését. Részletesen kellene méltatni az egyes közlemények eredetiségét, erényeit, ehelyett csak jelezzük: Erdélyi Zoltán a kerület politikai és munkásmozgalmi, Timár Andor az irodalmi, Magyar Bálint a színházi élet gazdag múltjáról, a kerületi kezdeményezésekről, itteni eredményekről értekezik, bőséges adattár feldolgozásával. Radó István Erzsébetvárosnak a filmgyártás terén elért szerepét igazolja fölényes adatgazdagsággal; nem kisebb jelentőségű a kerület sajtójának, kiadóinak, nyomdáinak a története sem; e téren mindenkor fölülmúlta a főváros akármelyik részét. Erről a szerteágazó témáról Magyar Pál szakavatott tollából olvashatunk jelentős tanulmányt. Az egykori bohémtanyák világát Kolozsvári Andor kelti életre: csaknem félezer egykori kávéházat, klubot, kaszinót, társaskört, mulatót, vendéglőt, éttermet kutatott föl; legtöbbnek a múltjáról is szól, és valamennyinek megkereste a helyét, utca, házszám szerint. Kőszegi Tibor a sportról ír, míg Légrádi Dezső, Berti Béla, Gallai József különböző helytörténeti cikkekkel szerepelnek: művelődési intézmények, műemlékek, nevelés-, egészség-, szociális, közlekedési ügyek, vállalatok, szállodák, ipar, bank, kereskedelem, utak, utcák, terek története valóságos kerületi útmutatóvá gazdagodik az adatok csoportosítása révén.

Erzsébetváros térképe és még jónéhány fénykép — különösen a kerület híres szülötteiről vagy neves lakóiról, az egykori és mai nevezetességekről — feltétlenül kiegészíthette volna a helytörténeti fejezeteket; úgyszintén egy név- és tárgymutató.

Paku Imre

ISMERJE MEG
A JÖVŐ
BUDAPESTJÉT!

Látogassa
a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának
Bemutató Termét

V. kerület, Tanács körút 6.

Nyitva: hétköznap 14—19 óráig

MOLNÁR JÓZSEF festőművész

Zsolnai Gábor

Sosem készített gyermekrajzot...

„Használni jöttem, nem tündökölni
s nem esztétikák rangsorát pörölni." (Váczi Mihály)

Az idézet érvényes Molnár József személyiségére és pályájára – immár nyolcvan esztendeje.

Az Isten is szereti Molnár Józsefet. Erre bizonyíték a neki juttatott tehetség, a szellemi, testi épségben megélt 80 esztendő, a változatlan alkotóerő.

Tűnődjünk el: vajon mit jutalmaz az isten a mi festőnknek juttatott adományokkal? Mindenekelőtt az önazonosságot; az elhívatottságnak, következetességnek, elvhűségnek azt a magától értetődő természetességét, ami Molnár Józsefet Molnár Józseffé teszi. Mire is gondolok?

Napjainkban percenként derül ki közszereplőinkről, hogy mások, mint amiknek mutatják magukat, jószerivel már senkinek nem hisszük el, hogy nem szerepet játszik. Molnár József őszinteségét azonban sosem jutott eszünkbe kétségbe vonni. Személyisége pont olyan, amilyennek megismertük, és ügyel rá, hogy olyan is maradjon. Művészeti divatok, politikai szélfújások nem érdeklik, csak a maga belső hangjaira, eszményeire, erkölcsi diktátumaira figyel.

Ezeket az eszményeket, diktátumokat nem kinyilatkoztatásaiból ismertük meg, hanem festményei sorozatából, életművéből. Alkotásaival időnként a közfigyelem homlokterébe került, máskor **évekre igyekeztek elfelejtetni** – mindez mit sem változtatott attitűdjén és személyiségén, legföljebb színei komorodtak el ilyenkor.

Mint már idéztem a költő szavait, eszébe sem jutott esztétikák rangsorát pörölni, a rossz időszakokban is csöndben és igényesen alkotott tovább. Helytállását szívesen rokonítanám Arany Jánoséval, aki így fogalmazott:

„Ha egy úri lócsiszárral / találkoztam s bevert sárral, / nem pöröltem / félre álltam s letöröltem. // Hiszen az útfélen itt-ott / Egy kis virág nekem nyitott, / Azt leszedve / Megvolt szívem minden kedve."

Lehet-e Molnár József oeuvre-jét kis virághoz hasonlítani? Tudjuk, hogy Arany milyen katedrálisokat emelt a maga kis virágaiból – ebben az összevetésben lehet.

Molnár József építménye – ha nem is katedrálisa – évtizedek óta épül, évtizedek óta azonos stílusban, de azért korszakonként kissé változó ornamentikával. Építő módszerét, festői architektúráját egyértelműen realisztikusnak, stílusát népi ihletésű, lírai realistának mondanám. **Kezdettől fogva figuralitásban gondolkodik**, az absztrakt lehetőségeit elveti. Persze azért ő is absztrahál, képei nem egyszerűen csak ábrázolnak, hanem emocionálisan átértékelnek, líraian megjelenítenek – miáltal az ábrázolt téma vagy motívum átszellemül; a látszólagos valóság festői igazsággá válik.

Témái változatosak, miként műfajai is: szívesen fest tájakat, csendéleteket, portrékat, városképeket, enteriőrt, műterem-belsőt – de legalább ilyen gyönyörűséggel festi a falusi élet folklorisztikus motívumait. Ami a műfajokat illeti, mestere a muráliáknak, kitűnően és szívesen rajzol, jól bánik az akvarellel, gouache-sal itt látható nagyigényű olaj táblakép-festészete mellett. Képes többféle festői felfogásban megnyilvánulni: voltak korszakai, mikor tűhegyes ecsettel rajzolva készítette képeit, máskor pasztózusan, expresszív, lendületes ecsetvonásokkal; vagy a plainair finom hangulatú, oldott fény-árnyék viszonylatait tolmácsolva – közben mindvégig kultiválta a szerkezetesen-konstruktív ábrázolásmódot is.

Bármely korszakát is tekintjük: legpregnánsabb képalkotó **eszköze a kompozíció**, melynek klasszikus szabályait alkalmazva mondandóját tudatosan szerkeszti térbe-formába, s ez szinte fontosabb számára, mint az ábrázolás, a rajz, a színhasználat.

Ami színhasználatot illeti: folyamatosan megújul. Általában a tónusértékek fegyelmezett összhangja jellemzi, de az utóbbi években lényegesen színesebben és pasztózusabban fest – ebben része van szomszédja és barátja, a ragyogó koloritjáról híres Bényi László hatásának.

És ha már a hatásoknál, motivációknál tartunk, kezdjük az elején. Molnár József tehetségét már gyerekkorában fölfedezték. Nem mintha kitűnt volna „gyerekrajzaival" – ilyesmit sosem készített – már első rajzi próbálkozásiban is vaskosan realista volt. A jószemű tanároknak köszönhetően került Egerbe a gimnáziumba. Jó diák volt, szívta magába a tanulnivalót, szellemi horizontja egyre tágult, érdeklődése, mondhatni elhivatottsága, folyamatosan acélosodott. Tudatosan készült a festői pályára.

A Főiskolán Bernáth Aurél osztályán tanult.

A „vaskos valóság" azóta íródik át művein hangulatokká, színekké, ritmusokká valami teljesebb, emeltebb igazságot tükrözve.

Bernáth mester hatása nem közvetlen átvételekben, még csak nem is a posztnagybányai, posztimpresszionista színvilág használatában nyilvánul meg, a molnári oeuvre-ben, hanem a szellemiségben, a művészi alázatban, az igényességben, a műgondban; az egyszerű mondanivalók és hangulatok őszinte meghittségének megteremtésében. Ez a szemlélet nem akarja sarkaiból kifordítani a világot, mellbe vágni a befogadót – ellenkezőleg: gyöngéd, de nem szolgai természetelvűségével, köznapi érthetőségével, személyes lírai hitelességével üzeni: ez a mi világunk, és szerethető.

Komoly szakmai tudás nyilvánul meg monumentális falfestményei megalkotásában is: első sikeres seccója, az „Aratás" című Kiskunfélegyházára készült, majd „Hamupipőke" című a téglási óvodába. Kezdeti sikereit követte reprezentatív sgrafittója, melyet a szülőfalu Nagyréde művelődési házába, és a márvány mozaikja, amelyet az egri Szarvas turista szállóba, majd a

modern, mint Nagybánya, s utódai, Szentendre, meg Kaposvár, hiszen Tornyai sajátos expresszivitása európai rangú, s nemcsak róla, Rudnayról, Endréről, majd Kohánról, Kuruczról, Németh Józsefről van szó, hanem tőlük többé-kevésbé függetlenül Fényesről, Kosztáról, Nagy Istvánról, Barcsayról, Tóth Menyhértről is. Vásárhely korlátja – és évtizedeken át ez nyilvánult meg az őszi tárlatokon – a realizmushoz való ragaszkodás volt, míg épp a legnagyobb „alföldi": Barcsay az anatómiai pontosságtól öreg napjaira jutott el bámulatos nonfiguratív művészetéhez. Vásárhely konzekvensen ragaszkodott a tájhoz és népéhez, s ebben is nagyszerű eredményeket produkál, máig is: a „sharp focus" fotorealizmustól (ennek legkülönb mestere, Fejér Csaba pár nappal az őszi tárlat megnyitója előtt halt meg) a népi szürrealizmusig hatolt, de többet próbálkozott, mint elért.

Ennek fő oka az „elmélet" lehetett. Épp a ma – talán – legkülönb, Szalay Ferenc nagyon megneheztelt, mikor esztétikáját bírálni merészeltem. Ő és más vásárhelyiek nézete lényegileg a földhöz, néphez, munkájához, szenvedéseihez való hűség, s ezzel együtt a közvetlen realitáshoz való ragaszkodás volt s az ma is. Mégis Szalay festette meg a mostani tárlat alighanem legszebb képét, a **Készülő zivatart**, melyben az a megnyerő, hogy a mesterek fenyegetően sötét egétől eltérőleg (nekem is van ilyen Endre Béla képem) a kitörő vihart megelőző sugaras fényeket ragadja meg. Az igazi tehetség áttör az elvek, s hagyomány keretein, de erre mások alig-alig képesek. Így Balogh Gyula, akit most – mint legkülönbet – fődíjjal és Tornyai éremmel tüntettek ki, egyáltalán nem kiemelkedő, bár a valóság hűséges leképzését elviszi egy megnyerő impresszionisztikus lágyságba s ebből szép képeket komponál. De lehet-e ezt még folytatni, mint ahogy mást is, mint „népi realizmust"? Sokszor csak a hagyományt s az előzményeket becsülik meg, mint pl. Kurucz István András képeiben a szintén halványuló hatású apa eredményeit…

Nem tudom, mit lehet csinálni, de ami Vásárhelyt folyik, azt réges-régen nem ok nélkül bírálják hol balról, hol modernkedő kozmopolita („urbánus") oldalról, – csakhogy ott sem produkáltak különbet, kivéve egy-két alkotót, mint amilyen (a másképp) szintén „népi" Orosz is.

Voltak azért vonzó dolgok a vásárhelyi őszi tárlaton, pl. Tóth Ernő szürrealizmusba hajló expresszivitása, Lóránt János Demeter brutalitása (**„Magyaros"**), Győrffy László (kiagyaltan ügyeskedő címe ellenére) erőteljes női portréja, Hézső Ferenc **Menedéke**, Patay László részvétteli, bensőséges **Madonna** képe, Kőnig Róbert gazdag fametsző művessége, a plasztikában pedig Kutasi Tünde **Eső**je, Tihanyi Viktor **Holdra néző**je. De épp a szobrok legtöbbjét akár hetven éve is mintázhatták volna.

Ez tehát a helyzet Vásárhelyen, s a magyar művészet hagyományhoz kapcsolódó fertályain. Node mit lehet csinálni? Ebben a lapszámban látunk egy mai nyugati példát Tóth Tas tollából, egy ottani reprezentatív kiállításra tekintve…

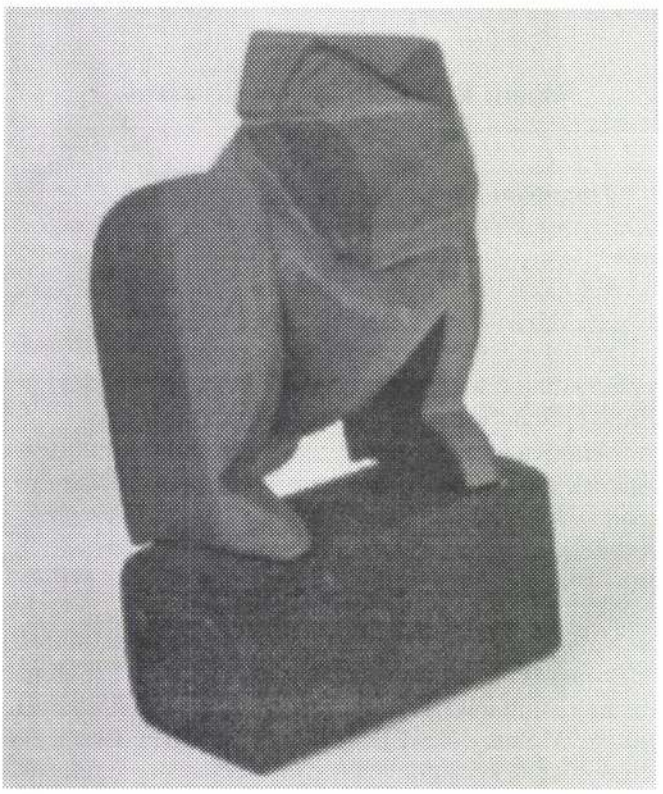

Tihanyi Viktor: Holdra néző

Ady Endre emlékezete

Ady Endre születésének 125. évfordulója alkalmából a Pesti Vigadóban a „**Vér és Arany**" **Ady Baráti Társaság** kezdeményezésére emlékeztek a költőre. Az emlékműsort Dr. v. diósdi Ady Endre és Rajnai Miklós szerkesztette.

Ady és a magyar tragédia címmel Bartis Ferenc mondott rövid beszédet.

A sok közreműködő közül kiemelést érdemel **Losonci Miklós** nagy átéléssel elhangzott versmondása, **Dévai Nagy Kamilla** és tanítványainak megzenésített vers-előadása, valamint **Gárdai Gábor** operaénekes műsora **Balla Ibolya** zongoraművész kíséretével.

„Ez a pompázás (Tél se fagyasztja)
Nem rövid a Nyárnak hirtelen fattya,
Nem belehalás sáros Őszbe:
Halálig csak az tud pompázni
S virít, virít,
Ki az Istennek viselőse"

(Ady Endre: Az Istennek viselőse)

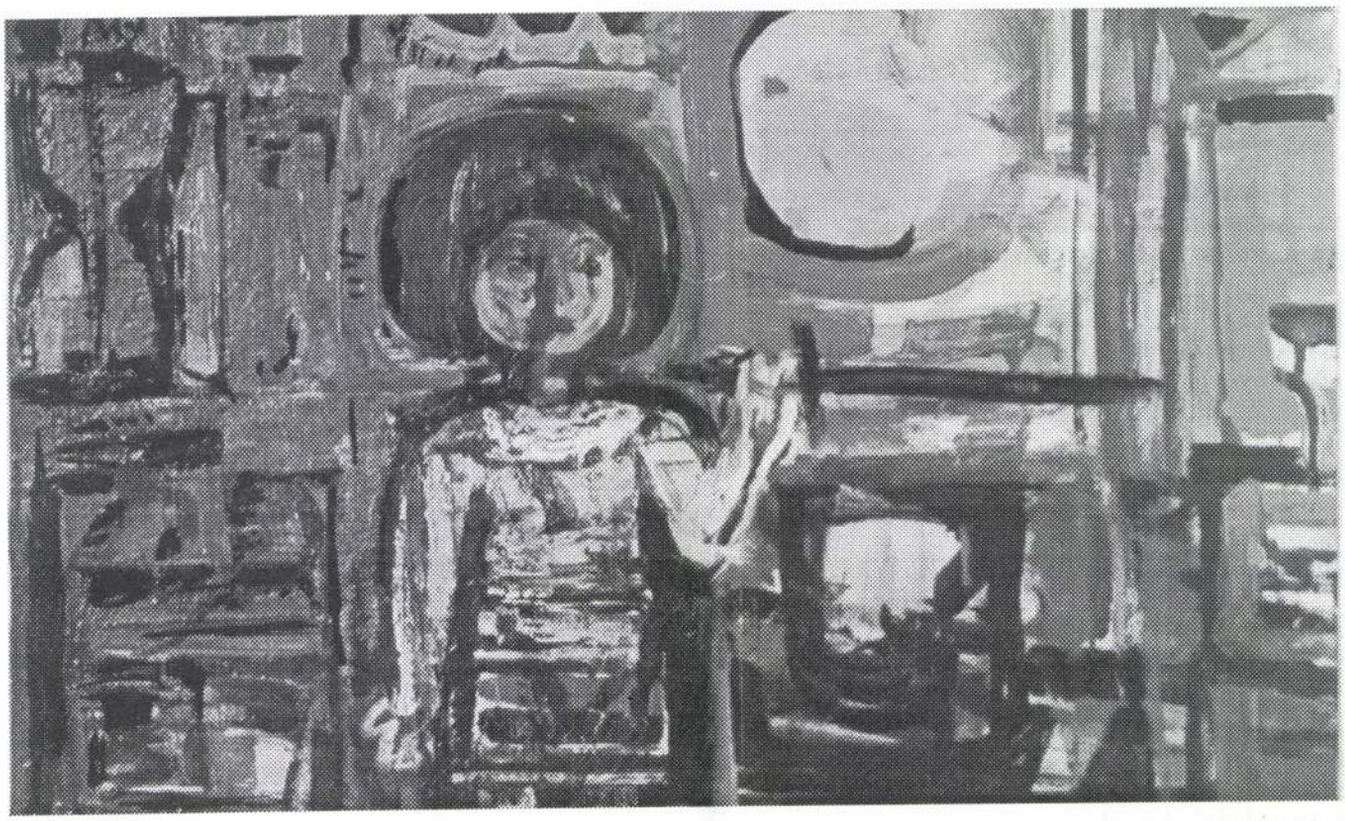

Molnár József: Trónörökös 1970 (50 x 60cm olaj, farost) (Fotó: Koffán)

nagyrédei házasságkötőterembe készített. Ne feledkezzünk meg tavaly befejezett márvány mozaikjáról, melyet Szigetszentmártonban állítottak föl. E művek ritmikai összefogottsága, formai stilizáltsága kitűnően reprezentálja a murális föladatok megoldására való képességét – ugyanakkor azonban e munkák is megőriznek valamit lírai személyiségéből, annak árnyalatos festőiségéből –, mint arra dr. Pogány Ö. Gábor már mintegy húsz éve rámutatott.

További fontos motivációt jelentettek számára a tanulmányutak, **a világlátás élményei**. Először 1957-ben Zakopanéba utazhatott, ahol a modern lengyel festészet, korszerű törekvései; később több olaszországi és párizsi útján tapasztaltak módosították szemléletét és stílusát oldottabbá és expresszívebbé; de végül is napjainkig megmaradt annak, aki eredendően volt: az ember természeti és társadalmi kötődéseit hitelesen képviselni tudó, átélhető érzelmeket nyújtó, a magyar festészeti tradícióhoz kapcsolódó realistának.

„A bírhatót ne add el álompénzen…" – írta Vörösmarty, és Molnár József életműve tartja magát ehhez – de azért legszebb műveiben képes némi álmot is elénk varázsolni. Ez az ő „ómódi modernsége", hogy a kortárs költőt, Vas István szép kifejezését idézzem.

Nem tanulmányt ismertetek, hanem köszöntőt mondok Molnár József pályájáról. Így nem sorolhatom föl mindazon hatásokat, melyeket a Mester magáévá szervitett az évtizedek alatt; nem idézhetem mindazokat, akik érzékenyen méltatták e gazdag életművet.

Helyette csak annyit: Molnár József művészalkat, érdeklődése kiapadhatatlan a festészet iránt, nem csak a nagy múzeumokban szemlélődik ámuló áhítattal, de megható figyelni, milyen sok kortárs kiállításán jelenik meg, és milyen képlékenyen, nyitott lélekkel fogadja el ma is a Tőle akár távol eső jó teljesítményeket.

Hölgyeim és Uraim! Nem véletlen, hogy erre a visszatekintő, jubileumi kiállításra pont a Karinthy Szalonban, a XI. kerület galériájában kerül sor. Molnár József ugyanis 50 esztendeje e kerület lakója és lokálpatrióta krónikása. **Műterme a Feneketlen tóra néz**, s ez megunhatatlan ihlető forrása művészetének. Úgy gondolom: ennek oka nem csak a látvány szépsége, hanem valami önmagára is vonatkoztatható szimbólum: az a sajátos rálátás, mellyel a természet évszakonként megújuló harcát figyelheti a társadalmat jelképező épített környezetben. Hasonló harcot folytat a mi festőnk a társadalom erkölcsi gondjai – problematikái és a maga eredendően természetes világlátása ütköztetésével. Hogy ezt a küzdelmet sikeresen vívta meg, arra fényes bizonyíték életműve itt látható része is, és mindaz amit még remélhetünk töretlen alkotóereje és egyre gazdagodó tudása alapján.

„Tisztelt közönség! A jubileumi köszöntőket jókívánságokkal szokás befejezni. Kerülve a patetikus közhelyeket, hadd óhajtsak most egyszerű szavakkal jó egészséget, szerencsét, az ihlet isteni kegyelmét – a többit nyugodtan rábízhatjuk a Mesterre.

Elhangzott 2002 augusztus 22-én a Karinthy szalonban.

LISZT ÉS WÁGNER SÍRJAINÁL

Napjainkban sokszáz fesztivál hívja az emberiséget, ünnepelni a művészetet. Az első zenei fesztivál a tizenkilencedik század két hatalmas művész egyénisége, géniusza Liszt Ferenc és Richard Wagner töretlen hitéből és akaraterejével született 1876-ban **Bayreuthban**. A két különböző vérmérsékletű komponista sorsa, alkotói tevékenysége különös módon fonódott össze. Haláluk óta pedig, utóéletük is „Hiszek Istenben, Mozartban és Beethovenben, ezek tanítványaiban és apostolaiban" ezzel a hitvallással mutatkozott be, az alig két évvel fiatalabb Richard Wagner, az akkor már hírnevet szerzett Lisztnél, aki a nyomorban tengődő, majd száműzött „hangszerző" támogatójává vált, életük fogytáig.

Az egyetemes művelődéstörténetben egyedülálló családi kötelék is egymáshoz fűzte őket. Liszt leánya, Cosima elvált apja kedvelt tanítványától Hans von Bülowtól és az idősödő Wagner második feleségeként nevelte három közös gyermeküket. Wagner ez időben fejezte be életművét és szervezte az ünnepi játékokat 1883-ban bekövetkezett halála után Cosima 1886-ban hirdette meg a következő fesztivált, amely mély gyászba borulva fogadta a világ minden részéből érkezett vendégeit. Liszt már betegen ült a Festspielhausba kedvence a Trisztán és Izolda bemutatóján, s néhány nap múlva elhunyt. A zenei világ azóta is látogatja sírján emelt kápolnáját a városi temetőben, míg veje a Wagner család egykori otthonának – ma múzeumának – a Wahnfried villa kertjében pihen Cosima hamvaival együtt.

Azóta **hatalmas családfává terebélyesedett a Liszt-Wagner dinasztia**, Cosima tovább szervezte a fesztiválokat, színre hozva Wagner műveit. A századforduló után fia Siegfried rendezett és mindkettőjük 1930-ban történt halála után Winifred Wagner, Siegfried felesége, négy gyermek édesanyja folytatta a leghíresebb karmesterek, énekesek meghívásával az ünnepi játékokat. Fiai Wieland és Wolfgang 1951-ben a megsérült színház újjáépítése után reformálták meg „Új-Bayreuth" néven híressé vált koncepcióval nagyapjuk életművét. Az idősebb fivér korai, 1966-ban bekövetkezett halála óta Wolfgang Wagner irányítja a fesztivált. Az idén láthattuk utolsó rendezését a Mesterdalnokokat, a múlt évben a Parsifaltól búcsúzott. A generáció legifjabb tagja a közelmúltban rendezőként mutatkozott be, a 24 éves Katharina A bolygó hollandit állította színre a würzburgi Operaházban, gyermekkorától kezdve apja mellett, majd a berlini müncheni operaházakban asszisztált.

Bayreuthban az idei premieren az államelnök dr. Johannes Rau, a miniszterelnök dr. Edmund Stoiber társaságában dr. Mádl Ferenc köztársasági elnökünk, feleségével együtt is megjelent. Ezen az estén a felújított Tannhauser szerepelt, egy amerikai multimilliárdos Wagner rajongó, Alberto Vilar támogatásával. A mű új

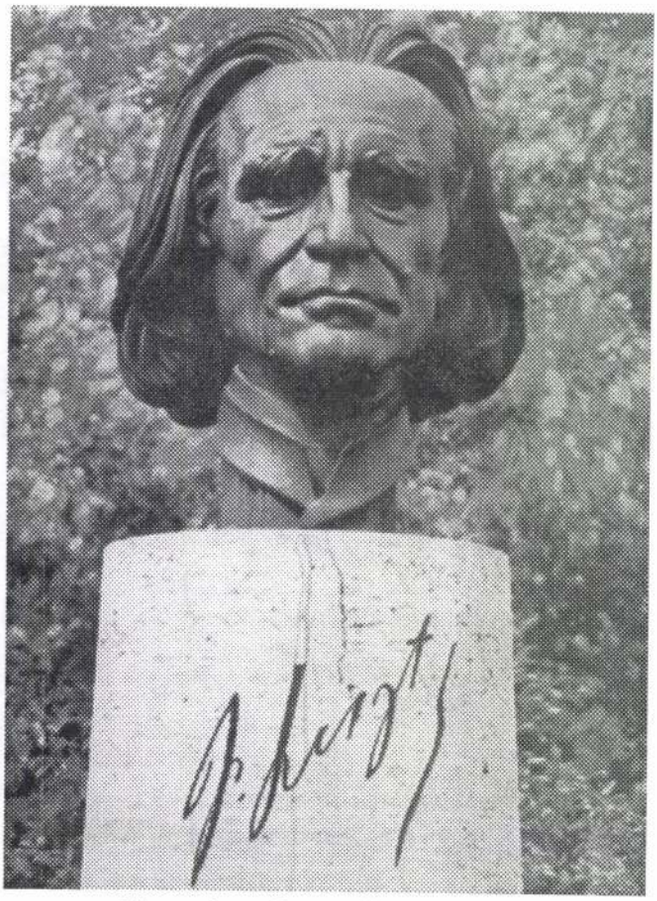

Liszt szobra a Festspielhaus parkjában

énekesekkel frissült, címszerepében Glenn Winslade olyan sikert aratott, hogy Trisztánként is visszavárják. Gigantikus díszletekkel: a viruló színpompás mezőtől, a szakadó havazásig híven kifejezték Tanhäuser és Elizabeth szerelmét, végzetét, a nemzetközi hírű sztár dirigens Christian Thielemann vezényletével.

A Ring négy estéjén nemzetközi stáb lépett színre, japán, koreai, kínai, afrikai, orosz, amerikai, német, magyar művészekkel. A közönség, a sajtó felsőfokú kritikákkal értékelte Fischer Ádám vezényletét, Ő az ötödik magyar dirigens, aki letette névjegyét Bayreuthban, Richter János, Seidl Antal, Melles Károly, Solti György után. Legutóbbi hír szerint Németországban az Év Karmesterének választották Fischer Ádámot. A walkürök csapatában és a Nornák között Németh Judit sikerének örvendezhettünk, és jövőre már a Lohengrinben Ortrud szerepe vár rá A kórusban pedig Benei Katalin és Bundovits István és Fazekas Csaba operaénekesek is felléptek.

Amikor a Festspielhaus kapuit kitárják – amely egész évben zárva van – városszerte megélénkül a társasági élet, nemzetközi találkozók, koncertek sora kínál gazdag programot, szórakozást. Egykori otthona a Liszt Múzeum kertjében új Liszt szobrot avattak, ebből az alkalomból dr. Dieter Mronz főpolgármester hangsúlyozta: „Liszt Ferencnek szóló tiszteletadásunk rendkívüli módon összekapcsolta Bayreuth városát Magyaror-

Ki mint véd, úgy adat! To save & Protect!

Szerkesztette: Hollauer Tibor; **Tördelőszerkesztő:** Varga Szabolcs;
Kiadja a Montana Rt.; **Felelős kiadó:** Montana Rt., Koródi Bálint vezérigazgató;
Borítóterv: Color Plus; **Nyomdai előkészítés:** Place Art Stúdió;
Nyomás: Press GT Kft.; **Felelős vezető:** Halas János műszaki igazgató;
Angol fordítás: Pálvölgyi Nóra, Szűcs Imre;

Editor: Tibor Hollauer; **Designer:** Szabolcs Varga; **Published by** Montana Inc.;
Responsible Publisher: Montana Inc., Bálint Koródi, CEO;
Cover design: Color Plus; **Prepared for printing** by Place Art Studio;
Technical Director: János Halas; **English translation:** Nóra Pálvölgyi, Imre Szűcs;

Karikatúristák:		**Cartoons by:**
Balogh Lajos		Lajos Balogh
Baráth József		József Baráth
Békési Joe		Joe Békési
Bene Erzsébet		Erzsébet Bene
Dallos Jenő		Jenő Dallos
Dluhopolszky László		László Dluhopolszky
Dunai Imre		Imre Dunai
Fábry János		János Fábry
Földes Vilmos		Vilmos Földes
Jelenszky László		László Jelenszky
Jeney Klára		Klára Jeney
Kaján Tibor		Tibor Kaján
Kertész László		László Kertész
Lehoczki Károly		Károly Lehoczki
Molnár A. József		József A. Molnár
Nemes Zoltán		Zoltán Nemes
Őszi Zoltán		Zoltán Őszi
Rák Béla		Béla Rák
Sajdik Ferenc		Ferenc Sajdik
Szmodis Imre		Imre Szmodis

MOLNÁR A József

Ki mint vid, úgy adot!
To save & Protect!

Molnár József

A Kálvin tér anno – Molnár József ecsetjével

A városképek iránti nagyobb érdeklődés az 1870-es évektől érezhető igazán. Buda és Pest egyesítése, a nagy építkezések beindulása sok festőnket, többek között Molnár Józsefet (1821–1899) is inspirálta a főváros megörökítésére. 1884-ben Budapest tanácsa pályázatot írt ki a főváros jelesebb pontjainak megörökítésére. A harmadik díjat Molnár József „Calvin tér" című vázlata nyerte és megbízást kapott a kép megfestésére. 1885-ben készítette el az itt látható talán legismertebb művét, amit gyakran láthatunk különböző művészeti kiadványokban és kiállításokon. Legutóbb, például az Ernst Múzeum „Budapest Nagykávéház" című kiállításán fedezhettük fel újra.

Érdekes nézegetni ezt a XIX. század végi Kálvin teret. Mára szinte csak a háttérben álló Nemzeti Múzeum az egyetlen megmaradt épület, ami újra eredeti pompájában ragyog. Mellette az Ybl Miklós tervezte, 1872–1874 között épült, Pesti Hazai Első Takarékpénztár fióképülete látható. Maga Ybl is szerette ezt az épületet, valószínűleg nem véletlenül választotta lakhelyéül az egyik harmadik emeleti saroklakást. A második világháborúban azonban súlyosan megsérült az építmény, és ezért le kellett bontani.

A tér közepét elfoglaló Danubius-kútnak külön története van. 1869-ben a Pesti Hazai Első Takarékpénztár jelentős összeget áldozott főépületük közelében, a Ferenciek terén, felépítendő díszkút felállítására. A pesti vízvezetékrendszer fejletlensége miatt azonban ez ott nem volt kivitelezhető. Ezért a bank vezetése úgy döntött, hogy álljon a kút a Kálvin téren, ahol nemrég nyitották meg új fiókjukat. Az Ybl Miklós tervezte szökőkút tetején Neptunus, oldalán a négy nőalak, amely a négy legnagyobb magyar folyót (Duna, Tisza, Dráva, Száva) jelképezi, Fessler Leó alkotása. A második világháború alatt a kút erősen megrongálódott, ezért restaurálni kellett. 1959-ben a Kálvin tér átrendezése miatt elszállították és az Erzsébet téren állították fel újra. Míg a második világháború előtt a tér meghatározó szimbóluma volt ez a gyönyörűen faragott szökőkút, addig mára teljesen elveszett az Erzsébet téri játszótér forgatagában. És most egy kicsit meséljünk a kép festőjéről, Molnár Józsefről.

Pályája hasonlóan indult, mint sok más kortársáé: Velencében, Rómában és Münchenben tanult festeni. Az 1850-es években végleg hazatelepült, és a kor divatjához igazodva történelmi képeket kezdett festeni (Dezső vitéz önfeláldozása, Budavár visszavétele stb.) Hamar felismerte, hogy lelki alkatához sokkal közelebb állnak a szép tájak, várak, mint a monumentális történelmi alkotások festése. A rossz gazdasági viszonyok azonban egy kis kitérőre kényszerítették. 1862-ben barátjával, Brodszky Sándorral fényképészműhelyt nyitottak Győrben, amit anyagi helyzetük rendeződése után hamarosan bezártak. Molnár ezután talált rá igazán önmagára.

A tájfestészet ebben az időben nagyon kedvelt a műgyűjtők körében.

A tér közepét elfoglaló Danubius-kútnak külön története van

FORRÁS: BTM KISCELLI MÚZEUM

Előszeretettel vásároltak a magyar várakról, várromokról készült romantikus műveket. Molnár József Beckó várát ábrázolta romantikus felfogásban, a Kárpátok sziklás tájairól is készített egy sorozatot. Művészünk, Lyka Károly szavaival élve nem tartozott a romantikus festészet kiemelkedő mesterei közé. Mégis, egyet biztosan tudott. A kor nyugodt, derűs hangulatát sugározni festményeiről.

Várnai Vera

Népszabadság Budapest 2002. május 27.

Felhők a Gangesz felett

A Szenvedélyek napja című rendezvény keretében holnap mutatják be a Corvin moziban Dettre Gábor Felhő a Gangesz felett című filmjét. Szomorú aktualitás: a főszereplő Ternyák Zoltán több mint két hónapja kómában fekszik.

– A Felhő a Gangesz felett című filmje a függőségről szól. Mennyiben önéletrajzi a történet?

– Sok szempontból, de én olyan mélységig, ahová a főszereplő heroinfüggő férfi eljut, soha nem jutottam el. A dolog lélektani részét illetően – az érzékenységeket, keserűségek, sérülések, ami miatt a drogba menekül – biztosan az.

– A főszereplő, Ternyák Zoltán személye tudatos választás?

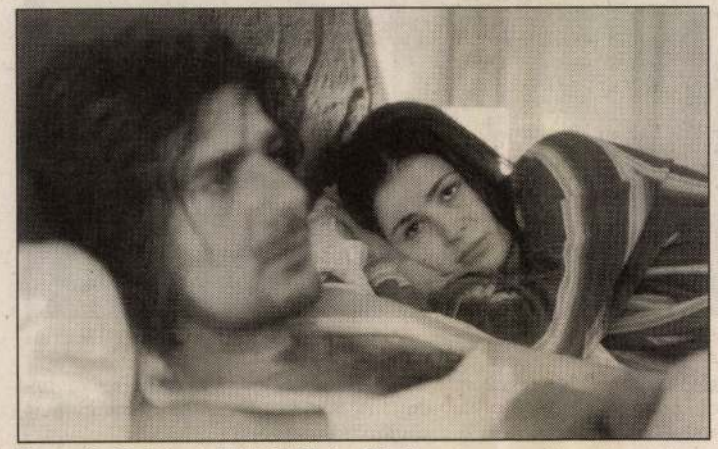

Ternyák Zoltán és Tóth Ildikó a filmben FOTÓ: KOMÁROMI GÁBOR

– Ternyák Zoli nagyon sokat tud a szenvedésről. Fontos volt társban is ez volt a nagyon fontos. Mindketten tudtuk viszont, hogy piálva ezt a filmet nem lehet megcsinálni. Zoli többször próbálkozott már leállni, ez a munka például annyira fontos volt neki, hogy a próbafolyamat előtt négy hónapig nem ivott. Ez az időszak nagyon intenzív munkával telt. A forgatás során is nagyon precíz volt. Utána azonban megint elkezdett öngyilkos módra inni.

– Többször elhangzott, hogy Ternyáknak ez több volt, mint egy szerep...

– Igen, egy részeg éjszaka végén Zolit korházba szállították, és többszöri agyvérzés, műtétek után most már két hónapja kómában van. Érdemes elgondolkodni a szenvedélyeken, amik őt ide juttatták. Sokszor hallani, hogy nem tettünk meg mindent érte. Ha valakinek felette nagyon fontos volt neki, talán jobban, mint a Zsámbéki rendezte Hamlet. Mindenesetre részegen kibírhatatlan volt. Nagyon súlyos sértéseket vágott az ember fejéhez. Másnap persze bocsánatot kért, de egyszer mindenki telítődik. Nagyon nehéz a saját démonjaimmal megküzdeni, nemhogy máséval. De mindemellett nagyon jó barátok vagyunk, végül mindig kibékültünk.

– A halálról szóló filmjeit „Act of love"-nak titulálta. A szerelem esetleg egy lehetséges kiút?

– Az alkohol és a drog csak átmeneti menekvés. Időről időre el lehet felejteni a problémáinkat. Az egyetlen valós út a szeretet, az egymásba kapaszkodás. Nem a felszínesen testiségre koncentrálódó szerelemről van szó. Az embernek rá kell jönnie, ki kell nyújtania a kezét, hogy segíteni tudjon, illetve, hogy neki segítsenek. Ez képileg is az egymásba kapaszkodás vízióját kelti. Csak így lehet emberi módon továbbélni és meghalni ebben a világban. A Felhő a Gangesz felett is erről szól. Két vadidegen találkozik, és felkínálják egymásnak a szeretetet és a segítséget. Tóth Ildikó alakította nő figurájában megvan az általános, mindenki számára felkínált szeretet. Később ez elmélyül és individuális szerelemmé alakul át.

– A film címe először Velencei utazás volt. Hogyan lett ebből Felhő a Gangesz felett?

– Zoli figurájának vágyait fel akartam vértezni egy abszurd szépséggel, egy gyerekkortól

TOVÁBBRA IS VONZÓAK A FUNDAMENTA KONSTRUKCIÓI

Hálózatbővítés előtt az egyik legnagyobb lakás-takarékpénztár

Az idei első negyedévben jelentősen emelkedett a megkötött lakástakarék-szerződések volumene a Fundamentánál: a januártól áprilisig terjedő időszakban összesen 18,34 milliárd forint értékben kötöttek új szerződéseket, ami 53 százalékos növekedést jelez. A Fundamenta lakástakarék-szerződések népszerűségének növekedése komoly többletfeladatot ró a pénztár értékesítési hálózatára. A háttérről Novák Zoltán hálózati igazgatót kérdeztük.

– Mit jelent a gyakorlatban ez az üzleti siker?

– Január és április között 53 százalékkal nőtt a Fundamenta-szerződések összege. Külön okot ad a bizakodásra, hogy az összes szerződésen belül emelkedik a hosszabb lejáratra szóló, hat- illetve nyolcéves futamidejű Fundamenta-szerződések aránya. Emellett folyamatosan emelkedik az átlagos szerződéses összeg is, ez az első négy hónapban megközelítette az 1,3 millió forintot, ami 76,7 százalékos emelkedésnek felel meg. Mindez tehát arra utal, hogy egyre többen akarják hosszú távon is kihasználni a lakás-előtakarékossági szerződések egyik legnagyobb előnyét, a 30 százalékos állami támogatást és a piacon ma elérhető legmagasabb hozamot. Eközben változatlanul népszerűek lakáscélú hiteleink is: ügyfeleink a lejáró szerződések 70 százaléka után igénylik a 6 százalékos kölcsönt.

– Hogyan állja a versenyt a Fundamenta a banki lakáshitelek nemrégiben megemelt állami támogatásával szemben? Vonzó-e még ez a finanszírozási forma?

renddel más, kockázatmentes befektetési lehetőségek nem tudnak versenyezni. Nem szabad továbbá elfelejteni, hogy a Fundamenta-hitel kamata – a banki hitelekkel szemben – rögzített, ami hosszú távon előnyös lehet. Ráadásul mi egymillió forint alatti hitelt is nyújtunk, s a mi hitelünk kisebb munkákra, például festésmázolásra, tetőfedésre, burkolásra, de akár telekvásárlásra is adható. Hozzáteszem még mindehhez, hogy a lakás-előtakarékosság egy más megközelítést képvisel, mint a hitel: itt arról van szó, hogy előre gondoskodhatunk akár saját magunk, akár családtagjaink jövőben előreláthatóan felmerülő finanszírozási igényéről.

– Mit tud ajánlani a Fundamenta azoknak, akiknek azonnal hitelre van szükségük?

– Nekik két megoldást tudunk javasolni. Az egyik akkor használható, ha valaki már legalább két éve megkötötte szerződését, ilyenkor ugyanis lehetősége nyílik arra, hogy áthidaló kölcsönt vegyen fel. Akiknek már a szerződés megkötésekor szüksége van kölcsönre, azoknak az FHB-val közös konstrukciónkat, a Favoritot tudom ajánlani. A Favorit-hitel felvevői egyszerre élvezhetik a lakás-takarékpénztári konstrukcióhoz és a jelzáloghitelekhez nyújtott állami támogatás előnyeit. A Favoritot választó ügyfeleink megkapják a megtakarításokhoz járó állami támogatást, ugyanakkor már a szerződés megkötése után hozzájuthatnak a kedvezményes, állami kamatozású hitelhez, sőt az ehhez kapcsolódó adókedvezményhez is.

– A megnövekedett feladatokhoz, a részletek elmagyarázásához nyilván szükségük van arra, hogy értékesítési-tanácsadói hálózatukat bővítsék.

Az eddig elmondottakból is kitűnik, hogy a Fundamenta-szerződések iránt folyamatosan nő az érdeklődés, ami munkatársainkra is egyre több feladatot ró, ezért tovább kívánjuk bővíteni értékesítési hálózatunkat. Központunk Budapesten található, emellett Veszprémben, Győrben, Pécsett, Szombathelyen és Szolnokon is vannak tanácsadó irodáink. Mindenütt

Molnár János

1954-ben született Budapesten.
Középiskolai tanulmányai során Molnár József, a főiskolán Lóránt János volt a mestere. Sokat köszönhet Váczi Andrásnak, akitől grafikai ismereteket és Joláthy Attilának, akitől a szitanyomás fortélyait tanulta.
Így vall munkájáról, művészetéről:
„Az ember érdekel. Hagyományai, melyek génjeibe kódolva irányítják életét, megszabják cselekvéseit. Ezeket a valóságos és képzeletbeli élethelyzeteket próbálom ábrázolni.
Nem ragaszkodom mereven egy technikához, a téma szabja meg, hogy mivel festek, hogyan rajzolok vagy éppen metszek. Sajnálom a régi idők, magyar kultúrájában kialakult képi jelrendszer pusztulását. Ami ebből fennmaradt és a ma emberének értelmezhető, azt megpróbálom felhasználni."

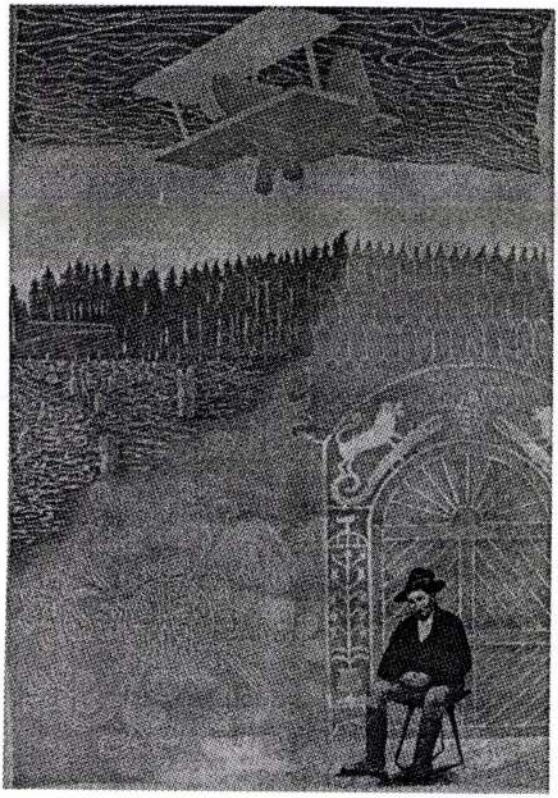

Üdvözlet Székelyföldről

Közös kiállításaink

1995
július 28. Budapest, Gellért Szálló
1996
október 17. Budapest, OTP Galéria
október 31. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum
december 2. Jászkisér, Művelődési Ház
december 14. Jászárokszállás, Művelődési Ház
1997
január 18. Jászdózsa, Művelődési Ház
május 14. Budapest, XVIII. Rózsa Művelődési Ház
június 30. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum - I. Művésztelep
július 16. Budapest, I. Magyar Kultúra Alapítvány
július 21. Budapest,XVIII. Kondor Béla Közösségi Ház
szeptember 16. Budapest, XVIII. Pestimrei Közösségi Ház
október 21. Budapest, XIV. Nemzeti Tankönyvkiadó Galériája
1998
február 19. Budapest, XVIII. Lőrinci Nemzetközi Művésztábor
július 5. Jászapáti, Vágó Pál Múzeum - II. Művésztelep
1999
augusztus 20. Jászapáti, Vágó Pál Műterem - III. Művésztelep
szeptember 15. Budapest, VIII. Közszolgálati Dolgozók Klubja
2000
július 13. Jászapáti, Vágó Pál Műterem - IV. Művésztelep
július 29. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Galériája
szeptember 14. Budapest, VIII. Közszolgálati Dolgozók Klubja

Molnár János

Magyar Nemzet

2001. VII. 4

Halas lány Budán

MŰALKOTÁSSAL gyarapodik a Budavári Palota. Meszlényi Molnár János szobrászművész Halas lány című munkáját július 9-én, hétfőn délután öt órakor avatják fel a karmelita kolostor Duna-parti oldalán. (Sz. Zs.)

Pincék és mamutfenyők

Bédekker készül Nyugat-Pest megyéről

Ha az ember antik térképpel indul neki a hegynek, az erdőnek, sok kalandban lehet része. Ha az ember az előre kiszámított kalandokat kedveli, akkor célszerű a legfrissebb útikönyvet, térképet a nyakába akasztania. Ám a Budai-hegységről 1962, a Zsámbéki-medencéről 1958 óta nem jelent meg sem részletes útikönyv, sem térkép, pedig a turistaútvonalakat ennél gyakrabban korszerűsítik, vágnak le kanyarokat, festik át a jelzéseket. A bédekkerek választékát bővítette a nemrégiben megjelent Pest Megyei Vendégváró, amelyik a településeket mutatja be, a Pest megye településeinek atlasza, a Börzsöny és az Ipoly völgyének útikönyve és atlasza. Ebben a sorban a Nyugat-Pest megyei településeket és turistaútvonalakat bemutató könyv lesz a következő, megjelenését májusra ígérik.

Egy Nagykovácsiban élő térképész, *Bedő István* készíti a budai fogaskerekűtől Zsámbékig, illetve Sóskúttól Piliscsabáig 24 települést bemutató könyvét. A könyvhöz részletes kirándulótérkép is készült, amelyen a gyalogutak, kerékpárútvonalak is föl vannak tüntetve, de a könyvben a települések ismertetése mellett a falutérképek, fotók is helyet kaptak. Maguk az ismertetők is sok új információt tartalmaznak, hiszen a lelkes térképész fölfedező útjai során elhanyagolt zsidótemetőt talált például a budakeszi focipálya mellett, a töki szőlősben pedig Árpád-kori templomrom nyugszik. Olvashatunk legendákról, hogy a törökugratóról a törököt ijesztgették volna a kurucok, vagy hogy a Huszonnégyökrös-hegyre valaki fogadásból húzta volna föl a névadó járművet. Az útikönyvben szakértők írnak a bortermesztésről, a pátyi, budajenői, töki, telki eredeti állapotban megmaradt pincesorokról.

Az útikönyv valódi kalauz, fejezetenként sorolja föl, hol milyen ipari műemlék, temető, emlékmű, sírkő található, például Alexandra Pavlovna, I. Péter cár lánya, József nádor felesége az ürömi temetőben nyugszik, de szó van a könyvben Hidegkút mellett a Nyéki-hegyekben található erdei katonasírokról, ahová a kirándulók is mindig tesznek egy szál virágot. Kalauzol bennünket a könyv a növényritkaságok között, Fedák Sári libanoni cédrusától a budakeszi mamutfenyőkig, s kellő nagyítású fotóval vethetjük össze az utunkba tévedt bogarakat: szarvasbogár-e vagy tücsök az illető. Kilátók, kápolnák, kálváriák, források, kutak, tavak, vendéglők, turistaházak, vagy a helyettük megnyílt büfék is sorra megtalálhatók a bédekkerben.

A könyvben részletes túraajánlatot is talál magának a bakancsos, a biciklis, sőt a kényelmes autós kiránduló is. Mert a térképész és útikönyvíró úgy gondolja, azokat is ki kell csábítani az értékeket, szépségeket rejtő Nyugat-Pest megyei vidékekre, akik nehezen eresztik el a kötőféket, s nem szívesen mennek néhány száz méternél távolabbra a kocsijuktól.

Jakubovits Anna

Mindenki lehet első

Futókarnevál, Hendikep és Tuti Kupa

A hét végén főként futóeseményekre mehetnek el azok, akik szeretnék egy kicsit megmozgatni magukat a fővárosban. Lesz nagy hagyományú futófesztivál (Elender Futókarnevál), tájsportrendezvény (Tuti Kupa), kerületi futónap (Dél-Buda), futás a békéért (Margitsziget) és hendikep (Törökbálint).

A tavasz egyik legnagyobb szabadidősport-eseménye az Elender Futókarnevál, melynek része a hagyományos Juventus Marathon (nevezni még ma lehet délelőtt tíztől este hétig a versenyközpontban, a Dagály utca 15/A alatt lévő Gyermekházban). A vasárnapi program része még az M&M's Minimaraton (nevezés öt fő felett száz forint fejenként), valamint az öt és a húsz kilométeres görkorcsolyaverseny. A sportprogramok mellett a célnál felállított Juventus-színpadon fellépő zenekarok, az Animal Cannibals, az Ámokfutók szórakoztatják majd a közönséget. További információért a 367-3234-es, 367-3406-os és a 06 (20) 935-7832-es számokat érdemes hívni.

Ma a Budai-hegységben, Csillebérc térségében tartják az V. Tuti Kupa gyalogos természetjáró-, tájékozódási és ügyességi versenyt. Délelőtt, kilenctől tízig lehet jelentkezni a rajtnál, a Gyermekvasút Csillebérc megállójánál, indítás folyamatosan van. A versengés lényege: a hagyományos tájfutó-térképeken jelölt pontokat kell megtalálniuk a résztvevőknek, mely pontokon aztán mindenféle, a természetjárással kapcsolatos gyakorlati és elméleti feladatokat kell megoldaniuk szintidő, vagyis négy és fél óra alatt. Nevezési díj nincs, a kötelező felszerelés viszont a tájoló, az írószerszám, a nem törékeny kulacs vízzel és az elsősegélyfelszerelés.

A Futapest Klub is ma rendezi meg a XI. Kerületi Futónapot a Kamaraerdőben. Két távot – a négy, illetve a nyolc kilométerest jelöltek ki a szervezők, mindkettőt lehet futva és kerékpárral is teljesíteni. A négyesre kétszáz, míg a nyolcasra háromszázötven forint a nevezési díj. Rajt délelőtt tizenegy órakor. Bővebb információ: 06 (30) 971-9712, Lászay Dénes, Futapest Klub.

A Sri Chimnoy Marathon Team a Margitszigeten tartja ma hagyományos Békemaratonját, szintén két távon, huszonegy és negyvenkét kilométeren. Felvilágosítás: 322-2591. Törökbálinton a Hendikepet a helyi Dióskertben szombaton rendezik, ezen az eseményen mindenki elsőként érhet a célba, ha az előző havi önmagához képest jobbat fut a 4,7 kilométeres távon. Információ: 06 (30) 933-6320.

Zubor Tamás

A magyar nagy falnál

A Juharos mellett a szemfüles turista megtalálja a Csörsz-árkot

A galgahévízi Bika-tó után a Gödöllői-dombság egyik leglátványosabb tetejére, a 307,9 méter magas Juharosra vezet második utunk. Onnan a fekvő dinosaurus hátára emlékeztető domb „történelmi szélárnyékában" megbúvó, ezerhétszáz éves mérnöki (és kétkezi) munkára emlékeztető Csörsz-árokba ereszkedünk.

A Himaláját mászók módjára úgy is fogalmazhatunk, hogy ez az első háromszázas csúcsunk. Az alpinisták a hétnyolcezres, hóval-jéggel fedett ormokat tartják így számon. Ami azt illeti, az Északi-középhegységből az Alföldbe legmélyebben nyúló dombvidéken a háromszázas csúcsokból sincsen több mint az ázsiai hegységben az előzőekből.

Máriabesnyőn szállunk le a személyvonatról. A patakkal ellentétben mi a sínpár jobb oldalán indulunk a vonat után. A piros háromszögjelzés már-már zavarba ejtő pontossággal vezeti lépteinket. Ezernégyszáz méter után egyesek úgy gondolhatják, hogy máris a Csörsz-ároknál vagyunk. Az előttünk emelkedő töltés írásbeli emlékeihez azonban csupán két emberöltönyit kell visszalapoznunk az emberi históriában. Ezek valójában *beírások* voltak a premontrei gimnáziumba utazó Galga menti gyerekek értesítőibe. Akkor ugyanis a nagy szintkülönbséget csak egy „hurokkal" tudta legyőzni a vasút. A növendékek versenyt úztek abból, hogy a pálya félkörívének kezdetén leugortak a szerelvényről, mert futva hamarabb értek a hurok másik végéhez, mint a vonat. Azóta elkészült egy mély bevágás a besnyői völgyből a gödöllői állomásig, a vaspályát levágták, mint Széchenyiék a Tisza kanyarulatait és az utókornak csak a töltés maradt. Ezen átlépkedve fiatal akácos kísér az erdőbe, a Juharos alá, a vadaskert kerítéséhez. Be sokszor is meghúzták a ravaszt császári és királyi kezek ebben a kertben! Mintha orrunkban éreznénk a lőporfüst szagát.

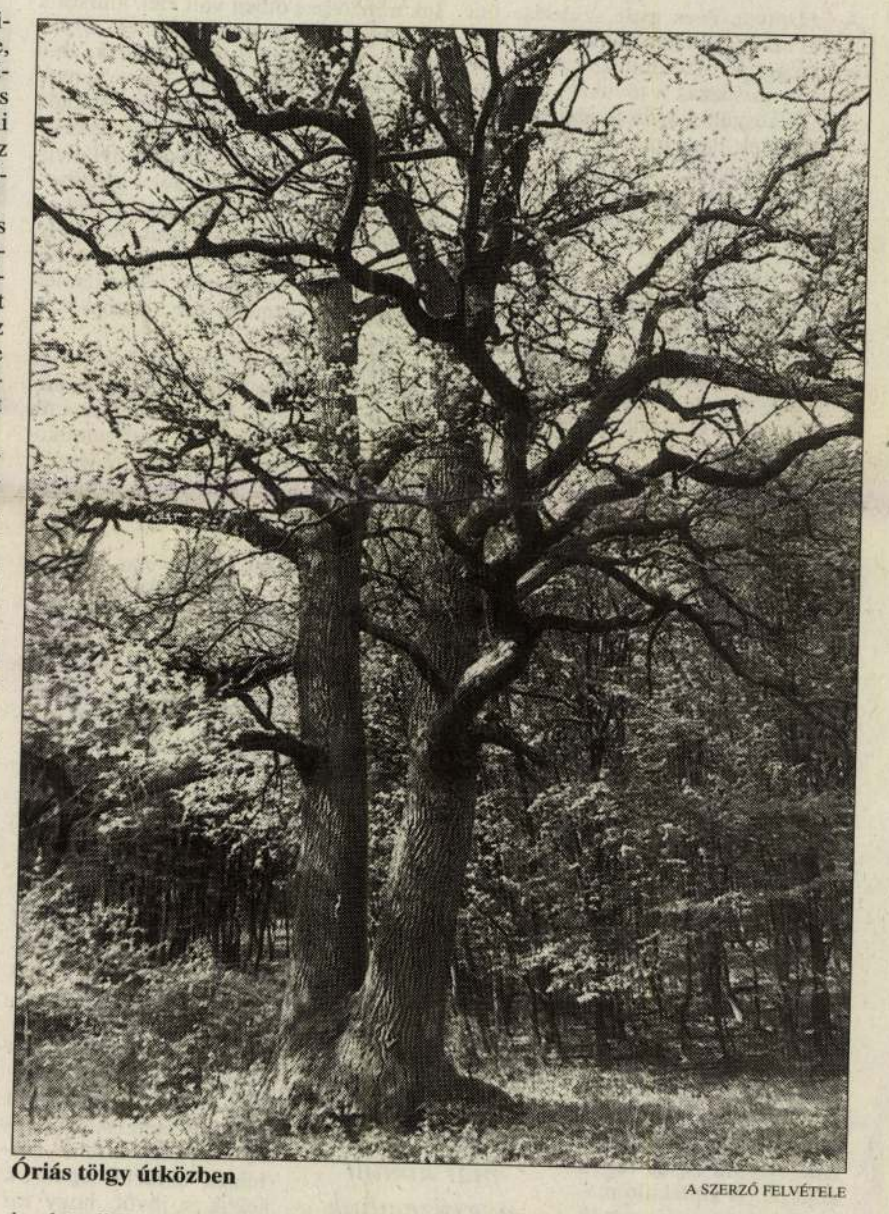

Óriás tölgy útközben

A SZERZŐ FELVÉTELE

Kellemes kocsiúton indulunk tovább, majd 400 méter után 90 fokos szögben egy 20-30 fokos emelkedőre kell rátérnünk. Ez a túra legnehezebb szakasza. Ha a lábunk elé nézünk, s itt ez a legpraktikusabb, látjuk, hogy errefelé a csigabiga is csak az ösvényen keresztbe halad, pedig jobban tapad a földhöz, mint mi a két lábunkkal – vagy két kerekünkkel. Mert el ne felejtsem megemlíteni, ez az út is járható kerékpárral. Na nem itt, mert most tolni kell, hanem majd a tetőn.

Zihálunk az emelkedőn, amely a Mátrának is becsületére válna, a térképen milliméterenként követik egymást a szintvonalak, de szerencsére a domb 200 méteres talpáról csak 300 méterre kell felkapaszkodnunk. Hét-nyolc perc után jobbra pompás kilátás nyílik Máriabesnyőre és Gödöllő magasabban fekvő pontjaira, a repülőtérre, az egyetem szélkakasos víztornyára, a Humán gyárra. A távolban a Pilis, a Budai-hegység, a Naszály és a Börzsöny zárja a látóhatárt. Érdemes megpihenni a kidőlt fák egyikén.

A túra 5400. méterén meredek lejtő melegíti fel a terepkerékpárosok szívét. Ez azonban csak száz méterig tart, s máris a közeli Erzsébet pihenőhöz vezető erdészeti aszfaltútra csatlakozunk, amelynek kék turistajelzésén át Bagra vagy Gödöllő Állami Telepekre juthat a vándor. (Mindkét helyen van vasúti megállóhely.)

A Gödöllői-dombság legújabb – mondhatni katonai pontosságú – térképén azonban van itt egy érdekes jelzés, amely a Csörsz-árokra hívja fel a figyelmet. Az aszfaltúton száz métert kell csak gyalogolni észak felé és a szemfüles kiránduló jobbra fordulva, egy meredek völgyútra térve, máris a 15-20 méter széles árokban találja magát. Ide már nem vezet turistajelzés. Bene Mihály, a gödöllői helytörténeti olvasókönyvben így ír róla: „Róma 370 körül feladta Dáciát, s érdekévé vált, hogy a Dunától keletre védelmi vonalat létesítsen a keletről jövő támadások ellen. E célból épül a IV. század folyamán római mérnökök irányításával az a többszörös sáncrendszer, amit Csörsz árkának emlegetnek."

A híradások szerint a kivitelezők a szarmaták voltak, a külső szélén töltéssel magasított sáncrendszer a Dunakanyartól a Tiszát érintve az Al-Dunáig vezetett. A valkói erdőben látható egyik szakaszának végén, ahol egy völgybe csatlakozik, óriási tölgyfa áll. A Csörsz-árokhoz képest azonban még ez is hihetetlenül fiatal. Hogyan is gondolhatták volna akár a rómaiak, akár a szarmaták, hogy munkájukra olyan büszke lesz a mai Isaszeg és Jászárokszállás, hogy az interneten olvashatnak róla a föld bármely szegletében. Az egyik monda szerint Csörsz királyfi menyasszonya csak vízi úton volt hajlandó vőlegényéhez utazni, ezért kellett az árkot megépíteni. Ami elvitathatatlan tény: a „magyar nagy fal különös kultúrtörténeti értéke a Gödöllői-dombságnak. Ma már csak kevés helyen ismerhető fel, hiszen a több mint másfél ezer év során az ember jelentősen átalakította környezetét.

Visszatérve az aszfaltútra, kétszáz métert kelet felé haladva, kijutunk a valkó–gödöllői országútra. A fáradt bakancsosok az onnan már látható buszmegállóban szállhatnak fel a városba vivő járata, a kerékpárosokra ugyanúgy hét kilométer vár a vasútállomásig, amelyből az első kettő élvezetes lejtő. Utána viszont ne feledjük: errefelé a Dunáról fúj a szél!

B. G.

Királyi pecsét ürügyén tánc és vigalom

Jubileumi falunap Pusztavacson

725 évvel ezelőtt, 1274. április 24-én IV. László királyunk rátette pecsétjét egy oklevélre, amiben először esik említés Ochról, a mai Pusztavacsról. Ennek okán a község ettől a naptól datálja a létét, születésnapját, jóllehet a régészeti leletek alapján már a szarmaták, majd később az avarok is lakták hosszabb-rövidebb ideig, a história két szálláshelyet is számon tart ezen a tájon.

Ha helytálló az etimológusok hipotézise, úgy az och név szláv eredetű, az ochar szó juhászt jelent. A település ily módon való elnevezését az motiválta, hogy mint királyi birtokrész, juhokkal adózott a királynak. A király felé való elkötelezettség 1280-ban lezárult, IV. László Ochot, s a vele szomszédos Pondharostot és Turmedechet elajándékozta kedvenc apródjának, Igmánd nembeli András fia Miklósnak. Pusztavacs ettől kezdve 1945-ig magánföldesúri birtok volt, utolsóként az elmagyarosodott Coburg herceg tulajdonát képezte (hitbizományi birtok volt, amit tovább örökölt az elsőszülött, de nem idegeníthette el).

Nem egészen száz év múlva, 1384 áprilisában Pusztavacs már oppidiumként szerepel a budai káptalan nyilvántartásában, vagyis mezővárosként, ami egy sor előjoggal ruházta fel az eladdig jelentéktelen települést. A következő előrelépést a templom megépítése jelzi, ami utal a lakosság anyagi gyarapodására is. Pontos dátum nincs a felszentelés időpontjáról, azt viszont írás őrzi, hogy 1444-ben szólalt meg a templom harangja először. Az egykori templomnak ma már csak a toronyromja áll, ennek stílusjegyei gótikára utalnak. A harang 82 évig a béke és gyarapodás jegyében szólt, aztán 1526-ban a vacsiak is megtapasztalhatták a török dúlás velejáróit. Egy 1690-es felmérés szerint Vacs lakatlan volt, a 18 ezer holdas birtokot Kecskemét városa bérelte évi 60 körmöci aranyért az akkori tulajdonostól, Koháry gróftól. A száz évvel később megejtett népszámlálás 15 házról, 27 családról, 108 lakosról ad hírt, papja, elöljárója nem volt a településnek. Az újra benépesítést a Coburgok kezdték el 1831-ben, s ha lassan is, de visszatért az élet Pusztavacsra.

És most ugorjunk 168 évet, nézzük meg mit láthatunk a mai Pusztavacson. Mindenekelőtt a környékről: 3000 hektár erdő öleli körül, amit a Coburgok telepítettek a homokos pusztára. Ettől – vagy ettől is – olyan a község arculata és hangulata, mint egy Grimm-mese illusztráció. Ha Örkény felől érkezünk, jobbra, egy nagy téren láthatjuk a romtemplomot, előtte a kopjafás szoborcsoporttal, amit a Pusztavacsi Erdőgazdaság ajándékozott a falunak 1990-ben. A falu központját az 1884-ben épült Szent Ágoston-templom uralja és a hozzátartozó templomkert, aminek a növényzete kuriózum, jelentős értéket képvisel. Pusztavacs 1968-ban tett szert országos hírnévre, amikor a térképészek itt jelölték ki Magyarország földrajzi központját. Előbb csak egy oszloppal, majd 1978-ban, *Kerényi József* építész tervei alapján elkészült egy 11 méter magas gúla alakú építmény. Ennek környéke kedvelt helye a helyi, térségi, sőt országos rendezvényeknek.

Most, április 24-én, a községalapítás évfordulóján, nagyszabású falunapot tartanak, ami azzal kezdődik, hogy begyújtanak a szabadtéren felállított bográcsok alá, amiben az ünnepi ebéd fő. Ebből bárki belakmározhat, aki nem sajnál 100 forintot a gulyásért, viszont az egész napos program ingyen van. Térzene, nóta az ebédhez, Pestről invitált művészek: *Kovács Kriszta, Varga Miklós, Makrai Pál* és *Ihos József.* Lesz focimeccs, futóverseny, ügyességi vetélkedő és tombola, fináléként pedig bál, táncvigalom kivilágos virradatig.

Pusztavacsot két irányból lehet megközelíteni. Az M5-ös autópályán, illetve az 50-es úton, ez utóbbin Örkényt érintve. Vagy a 4. sz. főúton Albertirsán át. Csak autósoknak ajánljuk.

Matula Gy. Oszkár

Pásztorok, kutyáik, és a gulyás

Gasztronómiai programok a skanzenban

Ezen a hét végén is érdemes kilátogatni Szentendrére, ahol a szabadtéri múzeum a népszokásokat bemutató programjait már gasztronómiai kóstolóval is érzékelhetőbbé teszi.

A skanzenban található Öregpatak vendéglőbe eddig is szívesen tértek be a látogatók, a vasalt csirke, a slambuc állandóan az étlapon van, de sokan kóstolták meg a disznóvágások eredményét is. A múzeum az idén már a programokhoz igazítja a gasztronómiai élvezeteket is, amelyet már ezen a hét végén is meg lehet tapasztalni. Szombaton, április 24-én ugyanis országos gulyásfőzőversenyt rendeznek a Szent György-nap jegyében. Szent György napja a tavasz kezdete a paraszti gazdaságokban, ekkor hajtják ki először az állatokat a legelőre. Ilyenkor persze meg kell vizsgálni a kondért, működik-e még, mint tavaly. A pásztorok egyéb hagyományait vasárnap elevenítik föl többek között pásztorkutya-bemutatóval, táncokkal, amelyet a Budapest Táncegyüttes ad elő, s játszik még a Magyar dudazenekar. Az elmaradhatatlan kézműves-foglalkozások mellett a játszóházban a négylábúakat nélkülöző városi gyerekek fonalkutyát készíthetnek. Ha a gulyás vasárnapra elfogyna, az Öregpatak vendéglőben nagykunsági birkapörköltből, hortobágyi gyöngytyúklevesből, pusztapörköltből, friss aludttejből és foszlós kalácsból lehet rendelni.

Áprilisban egyébként szigetközi ételeket, májusban szatmári parasztételeket, júniusban pedig alföldi parasztételeket is találnak a vendégek az étlapon, de a többi ünnephez kapcsolódóan is szolgálnak föl különlegességeket. Szent Flórián napján, május elsején a parázson sült húsokból lehet válogatni, pünkösdkor ökörsütés lesz, s egyéb vásári finomságok, június 6-án a vegetáriánusoké a vendéglő, ők kóstolhatják meg őseink receptje alapján a lestyános zöldséges kölestálat. Június közepén Móricz Zsigmond-i asztalt terítenek, majd mézes hét vége következik, mézes sült, mézes salátával. Júliusban a múzeológusok főznek tájjellegű egytálételeket, öreglebbencset, hajdinakását, vargányalevest, Szent Anna napján a keresztelői lakomákat lehet megkóstolni, Szent Istvánkor kézművesek és iparosok étkeivel lehet jól lakni. A borünnepre borkorcsolya dukál már szeptemberben, s lesz egy nap a háziasszonyok ötleteiből: húsleves variációk. Szent Vendel napján a juhászbálhoz slambuc készül, s október végén ismét disznóölésre lehet befizetni.

Az Öregpatak vendéglő a szabadtéri múzeum területén található, azzal egy időben tart nyitva.

J. A.

Kincses sziget

„A százötven éves gyár születése óta állnak ezek a platánfák az udvaron. Egészségesek, kizöldültek, a múlt nyáron is, nem sózzák a tövüket – szerencsére. Elkészült a születésnapra a gyár főépületének tatarozása is. Kék színét mindenki láthatja, aki a rakparti úton, vagy a HÉV-vel igyekszik Szentendre felé. A négy domborművet azonban csak azok ismerik, akik jártak már az üzem területén.

Molnár Jenő szobrász készítette el a megromlott eredetiek mását. És a homlokzat csúcsára elhelyeztek egy új órát, amely a déli harangszót megelőző néhány percben zenél is, miközben kis kovácsmester-figurák szorgalmasan kalapálnak az üllőn. A remek óraszerkezetet *Molnár Mihály* gépészmérnök és munkatársai készítették. A négy dombormű négy híres dunai gőzhajót ábrázol négy jellegzetes Duna-szakaszon. Bécs látképe a századfordulón, előtte a Sophie gőzös. Dévény a Karl-Ludwig nevű hajóval. Visegrád, a Duna-kanyarral és a Wien nevű gőzhajó. Végül Budapest, a Várral és a Jupiterrel. Aki tiszteli saját múltját, történelmét, megérdemli a sikereket akkor, amikor újat alkot. Mi is kívánunk boldog születésnapot!"

A fenti (helyszíni felvételekkel illusztrált) szöveget 1985-ben mondtam el a televízióban. Büszke voltam magam is az évfordulón, hiszen részem volt a domborművek pótlásában, annyiban legalább is, hogy már az Unokáink sem... őskorában, tizennyolc évvel ezelőtt – bemutatván a maradványokat – kértem, javasoltam a helyreállítást, majd segítettem az eredeti ábrázolások felkutatásában.

Megtartható lenne a többi haldokló, vagy részben már kimúlt nagyüzemünk valamennyi remek, jól használható épülete, melyek nem csak szépek...

A domborművek, a platánok máig megvannak. Az óra is, de régen nem jár. A kialakuló magyar polgárosodás egyik jelképes alkotása, a korai kapitalizmus egyik fellegvára, Széchenyi István legjelentősebb eredményeinek egyike, az 1835-ben született Óbudai Hajógyár, a magyar ipar egyik büszkesége körülbelül a 155. születésnapja táján, az újra polgárosodó, kapitalizálódó Magyarország harmadik évében, 1992-ben megszűnt, területe, épületvagyona az ÁVÜ, majd jogutódja, az ÁPV Rt. tulajdonába került.

Az Óbudai- (Hajógyári)-sziget hatalmas, értékes és érdekes területe a fővárosnak. Nemcsak azért, mert itt működött az Első Császári és Királyi Gőzhajó Társaság Magyar Hajó- és Darugyára, de manapság – például – azért is, mert ugyanezen a szigeten zajlik évről évre az a bizonyos Diáksziget nevű rendezvény, amely egyrészt borzolja a kedélyeket, másrészt meg lelkesednek érte azok, akik odajárnak. Magáról a szigetet névadó gyáróriásáról kevesebb szó esik. Látva, kortársként megélve (s tévéműsor kamerájával megörökítve) a reformkori óriás, a debreceni István-malom bontását, a Ganz-gyárak, Csepel, a sörgyári telepek szétesését, átalakulását, roppant értékű épületeik jelentős részének elpusztulását, úgy gondoltam, ideje körülnézni az egykori hajógyár területén is. Apropót egy sajtótájékoztató adott, amelyen a terület mai vezetői büszkén mutatták be az egyik frissen tatarozott régi gyárépületet.

Kacskovics Fruzsina, az ÁPV Rt. Hajógyári Vagyonkezelő Kft. műszaki igazgatóhelyettese kalauzolt, s tovább adom, amit tőle megtudtam, meg amit a helyszínen láttam.

A harminckét hektáros területen 1991-ben nyolcvanöt épület állt, közülük mindössze ötben volt élet, amikor a gyártelep új gazdái megjelentek. Olyan elhagyott ipari épületet is találtak, ahol az uzsonnára kikészített zsíros kenyér és a fél üveg sör is az asztalon maradt. Első feladatuk '92 elején az épületállomány felmérése volt. Valamennyi meglévő épületről dokumentációt készíttettek, hogy eldönthessék, melyek alkalmasak hosszú távú hasznosításra is. Negyvenet bontottak le, és a néhol másfél méter magasan is felgyülemlett hulladékot, szemetet folyamatosan elszállították.

Ahhoz, hogy új épületeket lehessen építeni, el kellett készíttetniük a terület „rendezési tervét". Ez a kerületi és a fővárosi önkormányzatok közreműködésével, környezetvédelmi, régészeti, építészeti szempontok mérlegelése, sok vita, bejárás, tanácskozás után végül is elkészült.

Négy műemlék épület van a terület keleti oldalán, a villamosgép-ház, a gépműhely, az irodaház és a kazánház. Néhány további építmény sorsáról úgy döntöttek, hogy bár nem műemlékek, de vagy a beépítés jellegének a megőrzése, vagy az épület állaga miatt nem érdemes lebontani. Ilyen az Árpád hídhoz közel álló asztalosműhely, az ún. „új gépi műhely", az asztalosüzem – amely központi raktárépület volt – egy központi öltöző épület, tiszti laktanya, kultúrház, és a telep hátsó bejáratánál egy óvoda, ahol most szanatórium működik. A sziget déli részét, az egykori hajógyárhoz tartozó területet ábrázoló új maketton színes, reális formájukat mintázó házacskák jelzik. Mellettük, körülöttük további házmodellek népesítik be a makettasztalt, ezek a – még csak a tervezői fantáziában létező – semleges fehér színűnek ábrázolt épületek jelzik a jövőt, hogy mi az, amit a ma érvényes rendezési terv építeni enged.

A sziget régészeti szenzációjából, a Hadrianus-palotából jelenleg semmi nem látszik. A legmagasabb romok is kb. két méterrel a jelenlegi terepszint alatt találhatók. Az I. században épült palotát – feltételezések szerint a Duna áradásai miatt – már a III. században elhagyták. A Hadrianus-palota helyén a múlt század közepétől találtak különböző falfestményeket és romokat, de mindig betemették vagy föléjük építettek valamit. A lelet jövendő sorsa e pillanatban sem eldöntött. A rendezési terv jó nagy területet hagy szabadon körülötte. Ez lehetővé teszi egyrészt a régészeti kutatások folytatását, másrészt jól jöhet majd akkor, ha (a hazai műemlékes szemlélet megváltozásával) nemcsak a romot akarják konzerválni, hanem valamiféle komponált rekonstrukció is készül a római kori emlék teljes feltárása után. Bemutatandó, érzékeltetendő, hogyan élhettek itt csaknem kétezer évvel ezelőtt...

A fejlesztést és a funkcióváltást a budai oldalhoz legközelebb eső szigetcsúcson képzelték el. A kereskedelem és a médiával kapcsolatos, „iparág" kap(na) itt helyet, rendezvények, reklámcégek és minden, ami ebbe a fogalomkörbe tartozik. A második megvalósítási egység lenne a pesti szigetcsúcs. Itt egyrészt a meglévő csarnokok filmgyártásra felhasználásához, másrészt pedig az öbölben kialakult jachtkikötő kiszolgálásához kötődő létesítmények kaphatnának helyet. Harmadik ütemként konferenciaközpontot képzelnek el az öböl csücskébe. Ehhez kétoldalt csatlakoznának új irodaépületek és a vendéglátást szolgáló szállodák, éttermek. A negyedik ütem, (amelyre nem biztos, hogy később kerül sor, mint a harmadikra,) zöldbe ágyazott rekreációs központ, „fittnesscenterrel", esetleg öregek otthonával, szanatóriummal, apartmanházakkal, mindennel, ami az egészséges életmódot lehetővé teszi.

Gondolom, még sok minden változhat. Hiszen elég ésszerűtlennek tűnik például a rekreációs központot éppen a meglévő és ma is használt sportpálya helyére építeni. Bontani is fognak még jócskán. A későbbi Hadrianus park helyén áll a nagy hajógyártó csarnok, valamint bizonyos raktárépületek, amelyek az átmeneti időszakban még igen jól szolgálnak.

Az egyik legszebb épület, a „régi gépműhely", mely a rendezési terv szerint üzletház és étterem lesz. Gyakorlatilag máris az, hiszen az oldalhajókat üzletházként, a középső hajót rendezvényteremként, a két kereszthajót pedig étteremként használják. A „kereskedelem" jelenleg nagykereskedelmet jelent a szigeten. Sétáló, bámészkodó, bevásárló embereket nem találunk, nagykereskedéseket a maguk bemutatótermével, raktáraival viszont igen.

A mintegy tizenöt éve kékké lett központi fekvésű ház jelenleg is irodaépület. A külsőt teljes mértékben megtartották, belseje alakult át. A földszintet meghagyták eredeti állapotában, a két emeleten viszont kibontották a válaszfalakat és (tengeren túli stílusú) egy légterű nagy irodaszinteket építettek.

A „nyugati kazánház", mint a sziget egyik legszebb épülete, 1991-ben talán a legszomorúbb képet nyújtotta – mesélte az igazgatóhelyettes. Ahol szükség volt egy nyílászáró befalazására, ott befalazták, ahol csövet kellett átvinni, megtették, érintsen az akármilyen építészeti szerkezetet, ahol a hajógyáriaknak toldalékra volt szükségük, hozzáépítették. Helyreállítását úgy kellett kezdeni, hogy mindent, ami fölösleges volt, lehántottak róla. Szerencsére a hasznosítás során beszedett bérleti díjból teljes egészében rendbe hozathatták. A gyönyörű kis „ékszerdoboz" funkcióját átmenetinek tekintik. Most ruha-nagykereskedés van benne, valamint az ÁPV Rt.-sek szociális helyiségei. Később lehet akár kaszinó is, vagy helyet adhat majd valamilyen vendéglátó-funkciónak. Büszkén mutatják, hogy sikerült rendbe hozniuk az eredeti feladatától „felmentett" szép öreg gyárkéményt is az egykori kazánház oldalánál.

Az 1910-es években épült transzformátorházat és kompresszorházat igyekeztek eredeti formájára visszaállítani, bár nem eredeti funkciójukban, hanem irodaként működnek. A trafóház egyébként a vezérkar székhelye.

A keleti szigetcsúcson levő, jelenleg igen szomorú állapotú épület és melllette az üzemcsarnok ma videostúdió, raktár és kelléktár. Megújításuk az idei tervben szerepel, de megtartja a stúdiófunkciót, felsőbb szintjein pedig irodákat helyeznének el.

Az Árpád hídhoz legközelebb eső védett csarnok ma bútorház-bemutatóterem és úgynevezett katalógus-áruház. A sorban ez után következő nagy üzemcsarnok a rendezési terv szerint megtartandó, de gondolkoznak rajta, hogy mégis lebontják, mert szerkezete megerősítésre szorul. Én megtartása mellett agitálnék. A háromhajós csarnok ugyanolyan jól szolgálna, mint a többi, nagy étteremként, zene-, rendezvényteremként hasznosított látványos, óriási légterű üzemépület.

Két vendéglő van már. Az egyik a régi hajógyári sporttelepen, a csónakházban és az eredeti vendéglőben, a Duna partján. A másik pedig a régi gépműhely keresztcsarnokaiban. Ez a Dokk étterem. Egyszer régen egy tévéműsorban, mint igazi különlegességet szóba hoztam az itt lévő fadarukat. Az éttermet kialakító bérlő a darukat beépítette az interieurbe, részévé váltak a hely hangulatának! A hely igen népszerű, az ott álló autókból ítélve, jómódú közönség látogatja. Nemcsak a vendéglőbe járnak, hanem a Budapesten páratlan adottságú „rendezvényterembe" is. Az üzemcsarnoknak csupán szerkezetét állították helyre, és ebben az óriási térfogatú dobozban bármilyen hangulatú rendezvényt ki lehet alakítani, egyszer magyar pusztát, egyszer olasz kisvárost. Ezek minden alkalommal több száz embert vonzanak, és valóban csak a multik, jól menő cégek tudják megfizetni – tudtam meg Kacskovics Fruzsinától.

Vagyis aligha tévedek, ha azt gondolom, hogy érdemes megtartani és (akár) hasonlóképpen hasznosítani azt a bizonyos másik óriás csarnokot is. És – higgye el a Nyájas Olvasó, hasonlóképpen megmenthető és gazdaságosan megtartható lenne a Ganz-gyár, a Csepel Művek, a Kőbányai Sörgyár, és a többi haldokló, vagy részben már kimúlt nagyüzemünk valamennyi remek, jól használható épülete, melyek nemcsak szépek, hanem ipartörténetünk, építészeti örökségünk kiemelkedően fontos emlékei.

Ráday Mihály

A gyár főépülete, ma

Ilyen volt...

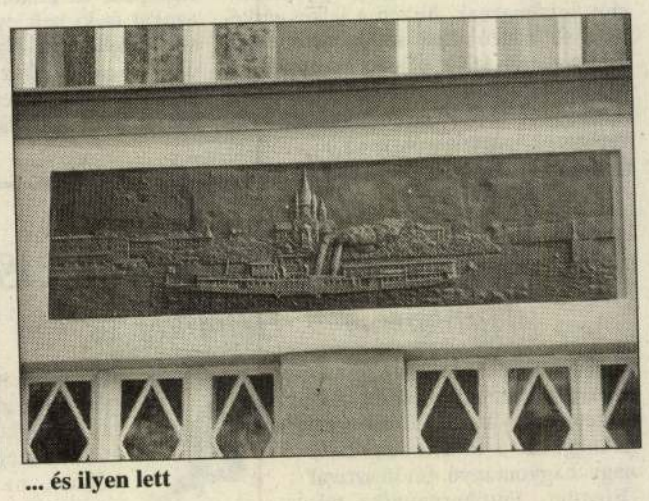

... és ilyen lett

A még bizonytalan jövőjű csarnok

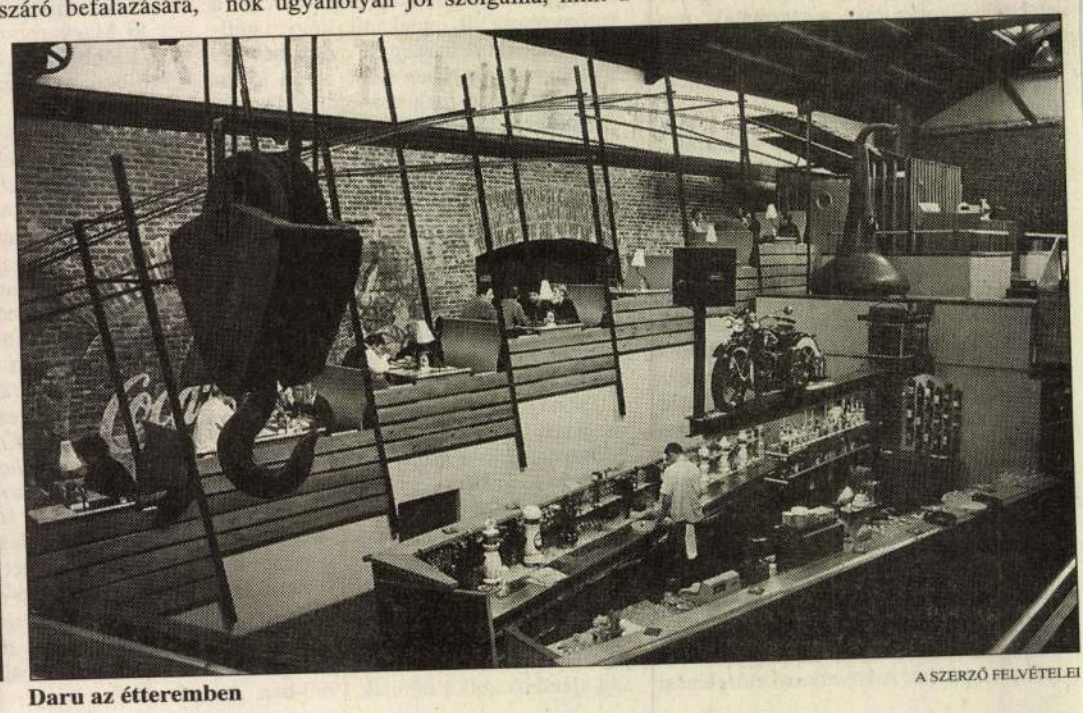

Daru az étteremben

A SZERZŐ FELVÉTELEI

MOLNÁR JÓZSEF (Zsámbék, 1821 – Budapest, 1899)

Festő. Iskoláit Pesten végezte, zenei tanulmányokat is folytatott. Festői tanulmányait Bécsben 1837-ben kezdte meg. Innen visszatért Pestre, ahol 1841-ben már kiállított. 1843 körül Kolozsvárott és Désen festett, melynek következtében anyagi helyzete jobbra fordult. 1844-ben Velencébe utazott és az Akadémián tanult. Velencében Ürményi Ferenccel ismerkedett meg, aki segítette. 1845-ben a velencei Akadémián díjat nyert. Velencéből Rómába, Nápolyba, majd Pisába ment. 1847-től Münchenben folytatta tanulmányait. 1848 és 1853 között Stuttgartban járt, ahol hosszabb időt töltött és sok arcképet festett. A württenbergi fejedelem több képet vett tőle, Württenbergből Párizsba és Brüsszelbe utazott, majd visszatért Münchenbe. 1853-ban megnősült, majd hazatelepült Pestre, ahol többször kiállított. Egyházi, történelmi pályázatokon díjakat nyert. Arcképeket, táj- és életképeket, történelmi, vallásos és allegorikus képeket festett hosszú művészi pályája során.

Irod: MTA MKCs. Lyka hagyaték; Turcsányi 1938.

Művészek Magyarországon 1830–1870
MTA MKCS – MNG Bp. 1981.

224. Krisztus megkeresztelése a Jordánban, 1840–41

o., fa, 44x64,5 cm
Jelezve b.l.: C.Marko p. Pisis 1848°
MNG ltsz. 3072. Deáki Zsigmond ajándéka 1842-ben a Nemzeti Múzeum képtárának.
Hátlapján régi cédulán felirat: 9.szám. N.Mus. magyar képtár protokollumában.

Zöld erdős tájban, dús lombú fák között a Jordán vizénél, a kép középterében megvilágítva a keresztelés jelenete: Krisztus fehér lepelben áll a sekély vízben, fejére a mellette kövön álló Keresztelő János kagylóból vizet önt. Balról a sziklás, köves parton négy angyal térdel áhitatosan, lehajtott fejjel, a második kezében kereszt. Jézus felett a majdnem összeérő lombkoronák ívében három lebegő angyal világossárga, halvány rózsaszín, és lila áttetsző ruhában szárnyakkal, pálmaágakkal. A háttérben távolba vesző, szürkéskék hegyvonulat húzódik. Az ég derült, világoskék. – Tiszta, jól kiegyensúlyozott, klasszikus kompozíció, rendkívül finom kidolgozás, üde, friss színek, érzékenyen modellált felületek, szép részletek jellemzik ezt a pisai korszakában készült művét.

Markó pisai évei termékenység tekintetében a legjobbak közé tartoztak, oeuvrejében jó néhány kitünő munkáját tartjuk ebből az idejéből számon. Már hírneves, közis-

225. Ábrahám kiköltözése az igéret földjére, 1850 *58.*

o., v., 112x130 cm
MNG Itsz. 2730 T. A Képcsarnok Egylet ajándéka 1850. FK átvétel 1905.

Magas horizont előtt, sivatagi tájban karaván közeledik, élén a fiait kézenfogó idős nemzetségfővel; mögötte asszonyai és gyermekei teveháton, baloldalán birkanyáj pásztoraival.

A bibliai életképet Molnár müncheni tanulmányainak utolsó évében festette. A kép hangulatát a kompozíció monumentalitása ellenére is idillikus bensőségesség jellemzi: a tárgyválasztásban az orientális motívumok vonzása mellett feltehetően közrejátszott az anya-gyermekkel motívum variációs alkalmazásának lehetősége is. A sokalakos kompozíciót a megvilágításban és a kidolgozásban érvényesülő fokozatosság, a viszonylagosan zárt kontúrok, a sima, egyenletes felületképzés teszi áttekinthetővé. A kép egységes, vörösesbarna galériatónusából csak a pátriárka alakja emelkedik ki; színpadias beállításával, a nazarénus modornak megfelelően érzékeltetett látnoki tekintetével ez utóbbi biztosítja az orientális életképnek a vallásos ábrázolás emelkedettségét.

A pesti műegyletben még keletkezése évében kiállított festmény sikere arra késztette Molnárt, hogy a témát még két ízben megfesse: 1862-ben, majd 1881-ben. A művész érdeklődését az orientális témakör iránt egy másik, 1855-ben készült festménye is bizonyítja, a Karaván (lásd Kat. 407).

Irod: Spiegel 1850, 263; 1851, 693; NK Évk., 21; MK 1864, 14; HK 1865, 757; Ligeti 1870, 36; Szana 1890, 86; Főv.L. 1895, 360 sk.; MH 1895, 31.sz.; EOK 1896, 101; Műcsarnok 1899, 84; VU 1899, 110; BN 1899, febr.7.; Peregriny 1900, 50; Szana 1901, 89; Müller-Singer III. (1922), 226; Magyarság 1925, jún.7., 25; Genthon 1935, 53; Turcsányi 1938, 24, 64 sk.; Lyka Romantika, 69, 183.
Kiáll: Pesti Műegylet, 1850; Ezredéves Országos Kiállítás, 1896.

Sz.F.Gy.

STEINACKER KÁROLY BROCKY KÁROLY UTÁN

226. Krisztus és a samáriai asszony, 1848 – korabeli másolat Brocky Károly eperjesi oltárképéről *35.*

o., v., 71x47,5 cm felső széle ívelt
Jelezve b.l.: Steinacker 1848. nach Brocky
MNG ltsz. 59.161 T. Átvétel a VKM anyagából 1959.

Kolbenheyer Móric 1844-ben azzal a kéréssel fordult Brocky Károlyhoz, hogy készítsen oltárképet az általa vezetett eperjesi evangélikus egyházközség számára. Brocky a kérésnek csak újabb londoni tartózkodása alatt tudott eleget tenni: a festményt 1847-ben küldte el a már Sopronba helyezett Kolbenheyernek, aki a képet Eperjesbe való továbbítása előtt Steinacker Károly helybeli rajztanárral és oltárképfestővel lemásoltatta. Az eredeti mű 1913-ban egy tűzeset során elpusztult.

Brocky képének kvalitásait a másolat alapján lehetetlen méltányosan megítélni. A festő első monográfusa, Nyári Sándor Divald Kornél autopszia alapján készült leírására hivatkozva a kép intenzív, mélyen izzó színvilágát dicséri, Hoffmann Edith a festményt Brocky korai korszakának egyik főműveként méltatja. A szakirodalom pozitív kritikájával szemben Lajta Edit a kompozíció szervetlenségére és a gesztusok mesterkéltségére hivatkozik, amit a másolat alapján indokoltnak tekinthetünk.

A MNG grafikai gyűjteménye Brockynak egy hasonló tárgyú akvarelljét őrzi; a Veronese nyomán készített vázlatos művet a festő feltehetően az oltárkép megfestéséhez szolgáló előtanulmányként vetette papírra.

Irod: Bruckner Gy.: Levéltári adatok B.K. életéről és az eperjesi oltárképéről. M 1904, 60, 61; Divald K.: Eperjes templomai Bp. 1904, 47; Nyári S.: B.K. festőművész élete és művei Bp. 1910; Bruckner Gy.: Az eperjesi ev. templom pusztulása, Ösvény I. 1912, 241; BH 1913 máj. 14; Alkotmány XVII

Molnár József (Nádudvar, 1821 - Bp. 1899)

„Tájkép antik romokkal" o.v. 18x21 cm

J.k.j. MJ. Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 59.Képaukció Budapest,1982.december

168

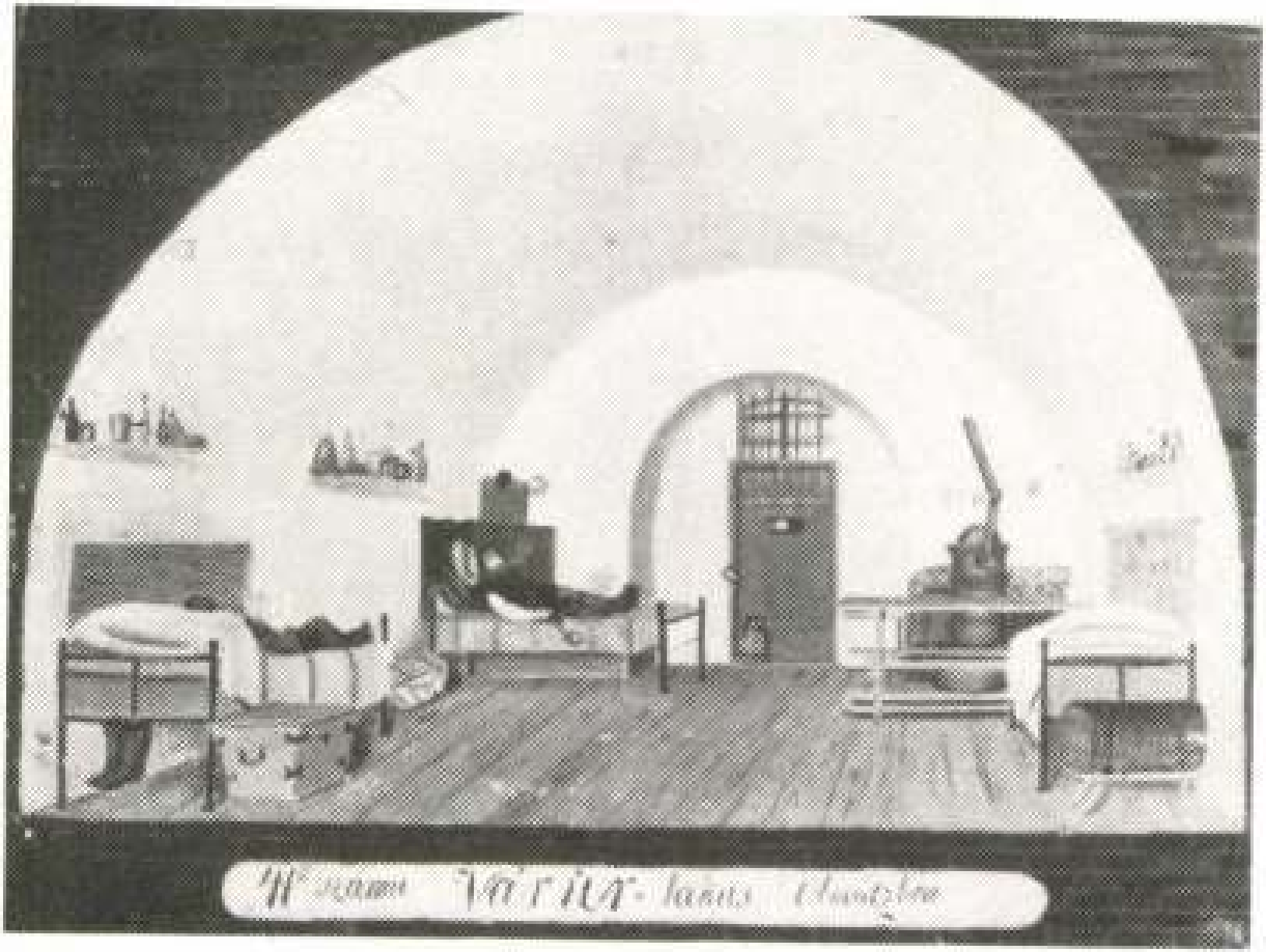

MOLNÁR JÓZSEF

Irod: Honművész 1840. 492; Athenaeum 1840. 16,32; Allgemeine Zeitung 1840. 44; Der Spiegel 1840. 459; Szana 1898, 158; Pogányné 1954, 23, 10.kép; 1957, 380; Bodnár-Genthon 1967, 30; Bodnár 1980, 31. V. kép.
Kiáll: Pesti Műegylet 1840. Kat. 132.sz; Ezredéves kiállítás 1896 Műcsarnok Kat. 1043; Magyar mesterművek kiállítása Nemzeti Szalon 1936; Magyar festők Itáliában 1967. MNG-Déri Múzeum Kat. 141.sz.

B.É.

254. Asszonyok a kútnál (Kígyóölők. Olasz táj romokkal.), 1836 *17.*

o., v., 63,5x84 cm
Jelezve b.l.: C. Markó 1836
Mgt. Eredetileg gróf Károlyi György gyűjteményében.

A Szüret 1835, című kép párdarabja, római korszakában festette, szintén gróf Károlyi György számára.

A festmény szerkezetében eltér a három síkra tagolt klasszikus tájkompozícióktól, s inkább Markó lezárt hátterű, bensőségesebb hatású erdő-képeihez (Rőzsehordók, 1831, Kígyóölő, 1831) közelít. A hátteret egyik oldalon hatalmas facsoport, buja gazdagságú erdőrészlet zárja le, középen pedig boltíves romok, melyek az előtte lévő tócsában visszatükröződnek. A bal szélen szinte kulisszaszerűen előrehozott fa lombja rajzolódik az égre. Az előtérben a napsütötte tisztáson a gyerekek hatalmas kővel, bottal egy kígyót akarnak agyonütni. A kútkávához fiatal nő támaszkodik, a másik alacsony kőpadon ülve nézi a gyerekeket. Egy anya védő mozdulatával tartja távol tőlük a riadtan szoknyájába kapaszkodó leánykát. Mindehhez a sok szín ragyogása, megannyi finom részlet, mint a víz tükrében vibráló formák, – a csillogó színfoltok játékossága járul.

A festmény akvarell vázlatát az MNG grafikai gyűjtemény őrzi. (Ltsz. 1902–259, akv., p., 193x245 mm).

Irod: Honművész 1840. 492; Athenaeum 1840. 16,32; Allgemeine Zeitung 1840. 44; Der Spiegel 1840. 459; Farkas 1936. 226; Tehel 1953, 281; Pogányné 1954, 24; Pogányné 1957. 381; Bodnár-Genthon: Magyar festők Itáliában MNG 1967. 30; Bodnár 1980 31. VIII. kép. színes.
Kiáll: Ezredéves kiállítás 1896 Műcsarnok Kat. 1041; Magyar mesterművek Nemzeti Szalon 1936; Magyar festők Itáliában 1967; MNG-Déri Múzeum 142.kép.

B.É.

MOLNÁR JÓZSEF (Életrajzát lásd Kat. 225)

255. Szénahordás, 1858 *60.*

litogr., p., 355x453 mm
Felirata b.l.: Rajzolta Molnár J.; j.l.: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben. (Címfelirat magyarul és németül)
A Nemzeti Albumból (Pest 1858)
MNM TKCs ltsz. T 2852

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981.

A század első évtizedeiben megjelenő, a népi típusokat elsősorban néprajzi, viselettörténeti szempontok alapján ábrázoló albumok-sorozatok hagyományai korszakunkban is folytatódnak. 1846-ban jelenik meg Vahot Imre A magyar föld és népei sorozata (rajz: Medve Imre,litográfus:Rohn Alajos és Grimm Vince) egyaránt hoz élet; viselet-és városképeket. 1852-ben a francia Theodor Valerio kap megbízást egy rézkarcsorozat elkészítésére, mely a nemzetiségeket és életmódjukat ábrázolja. A Valerio féle sorozat után készül 1859-ben Kollarz-Kalliwoda Österreich's Nationaltrachten sorozata (Reiffenstein és Rösch litográfiai intézetében). Itt a színes viseletképek és néptípusok mellett (magyar gulyás, csikós, öcsödi paraszt, makói gazdaemberek stb.) már zsánerigényű csoportfűzések is helyet kapnak (bányászgyakornokok, magyaróvári gazdák). Szintén osztrák kiadás az Ungarische National Trachten, Bécs, rajz: Heinrich, litográfia:Reichert-Leykum,vagy az 1861-ben kiadott Bilder aus Ungarn, melyet szintén Reiffenstein és Röschnél vittek kőre Bachmann és Hohmann rajzai után (kiadó Stammler és Karlstein).

Az idehaza megjelent nagysikerű albumok sorát Prónay Gábor Vázlatok Magyar hon népéletéből (Pest 1855) című sorozata folytatja. (A nyomás Düsseldorfban Arnz litográfiai intézetében készült, a rajzokat Weber Henrik, Sterio Károly és Barabás Miklós készítették.)

Molnár József Nemzeti Albuma 1858-ban kerül a közönség elé (Litográfia: Reiffenstein és Rösch, Bécs).Hat élet- és tájképet tartalmaz. Az életképek: Szénahordás, Jégverés, Bakonyi kanászok, Komp, Jótékonyság, Cigánycsalád.

Ugyancsak nagy számban jelennek meg életképek a korszak igen gazdagon illusztrált folyóirataiban, az Ország Tükrében és a Vasárnapi Újságban (1834-től).

Erdős, hegyes tájban patakon átkelő szekér közeledik magasan megrakva szénával. A tetején fiatal lány ül, a szekér mellett család. Ifjú férfi favillával, csizmája kezében, anya karonülő és egy kézenfogott kisgyermekkel, hátul idősebb asszony.

Irod: Nagy 1936, 110; Turcsányi 1938; Gerszi 1960, 185.

Sz.K.

256. Bakonyi kanászok, 1858 *60.*

litogr., p., 375x470 mm
Felirata b.l.: Rajzolta Molnár József; j.l.: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben. (Címfelirat magyarul és németül)
A Nemzeti Album-ból (Pest 1858)
MNM TKCs ltsz. T 2854

Erdőben három pásztor pihen tűz körül. Ketten ülnek, egy áll. Az előtérben ülő szalonnát süt. Előtte botja, subája, kalapja. A fák között disznók.

Molnár a Nemzeti Album lapjait többször megfestette. A litográfia néhol előkép, de a legtöbb helyen a sikeres festmény sokszorosítása. Kompozíciói szétesnek, a figuráknak legtöbbször semmi kapcsolatuk egymással. Csendes idilleket ábrázol, szép, tájképi háttér előtt.

Irod: Turcsányi 1938; Nagy 1934, 110; Gerszi 1960, 96.

Sz.K.

256

255

220

221

MOLNÁR JÓZSEF (Életrajzát lásd Kat. 225)

407. Karaván, 1855 körül

o., v., 72x90 cm
MNG ltsz. 5015

A festmény egyik példája a XIX. század közepén, a magyar festészetben is jelentkező orientális érdeklődésnek. Molnár Józsefnek ezen a képén azonban még mesterének, a magyar tájképfestészet legjelentősebb művészének, id. Markó Károlynak hatása érezhető. Miként Markó képeinek többségén, úgy itt is az ideális tájképeknél gyakori hármas tagolást láthatjuk. A jelenetet a festő a középső részen helyezte el, de a tevékkel közeledő karaván szinte alig vehető észre a dús és festői táji környezetben. Ezt szintén Markó képei nyomán komponálta így Molnár József. A téma keleti jellege alig érvényesül. A romantika hatása, amely Molnár József későbbi tájképein már a festői nyelvezetben is érezhető, itt csak a téma megválasztásában jut kifejezésre.

Irod: Turcsányi 1938,
Kiáll: Magyar festők Itáliában 1967. MNG

B.Zs.

408. Kárpáti táj, 1869 *69.*

o., v., 170x140 cm
Jelezve j.l.: Molnár 1869
Mgt.

A Tátra párába vesző bércei alatt napsütötte, mély árnyékokkal szabdalt zuhatagos patak a kép előterében csendes víztükörré szélesül. Partján mohos, öreg sziklák, burjánzó növényzet, és fényben fürdő merésezn szabdalt partok a természet érintetlen magányának és romantikus fenségének érzését sugallják. E kép Molnár kedvelt Tátra képeinek korai példája, – melyet főleg a 70-es – 80-as években számtalan változatban ismételten feldolgozott. Műve mind feldolgozását, mind festői eszközeit tekintve a müncheni festészet, közelebbről Friedrich Voltz hatását tükrözi, s közel áll Kelety Gusztáv Tátrai tájához is.

Irod: Turcsányi 1938.

K.S.K.

az az áthato ereje, melegsége, az az aranybarna ragyogás, amit id. Markó legszebb müvein megcsodálhatunk.

Kiáll: id. Markó Károly emlékkiállítás, Bp. Fővárosi Képtár. 1951 jún.16 – szept.15.

B.É.

MÉSZÖLY GÉZA (Sárbogárd, 1844 – Jobbágyi, 1887)

Táj és életképfestő, a naturalizmus képviselője. Dunántúli nemesi családból származott. Jogásznak indul, majd a Nemzeti Múzeum képeit másolja, s elhatározza, hogy festő lesz. 1869-ben Bécsben felvételt nyert a bécsi Képzőművészeti Akadémiára, Albert Zimmermann tanítványa lesz; mesterét a nyári hónapokban Ramsauba is elkíséri szabadtéri studiumokra. 1870-ben mutatkozik be hét tájképével a Képzőművészeti Társulat tárlatán. Ebben az évben Münchenbe és Párizsba is ellátogat. 1871-től Magyarország tájait festi. 1871-ben Székesfehérvárott telepedik le, fehérvári társulati kiállítást szervez ú1872). Sokat fest a Balaton környékén.

1872–73-ban Münchenben dolgozik, 1874-ben egyévi itthoni tartózkodás után ismét visszatér a bajor fővárosba, évei felét ott tölti. 1882-ben ismét Párizsba megy, Munkácsyval barátkozik, sikert arat tájképeivel. 1883-ban Münchenben a nemzetközi kiállításon másodosztályú aranyérmet nyer, Bécsben pedig nagy önálló kiállítást rendez. 1885-től Az osztrák-magyar monarchia írásban és képben c. kötetek rajzain dolgozik, közben a Mintarajziskola női festőiskolájának tanára lesz.

1887-ben tüdőbajban halt meg.

Irod: Kelety G.: M. G. tájképei Főv. L. 1872, 177; Malonyai D.: M. G. M 1903, 289–298; Jalsoviczky K.: M. G. Szépművészet 1944, 175–178; Rajnai 1953.

Sz.J.

406. Partmenti fa, 1870 *107.*

tus, toll, p., 322x345 mm
Jelezve j.l.: Mészöly Géza Paris Juni 1870
MNG ltsz. F.61.60

Mészöly miután Bécsben és Münchenben tanult tájfestészetet, Párizsba is eljutott. Művészete a későromantika tájfelfogását elhagyva, egyre inkább a paysage intime köznapi,

408

410

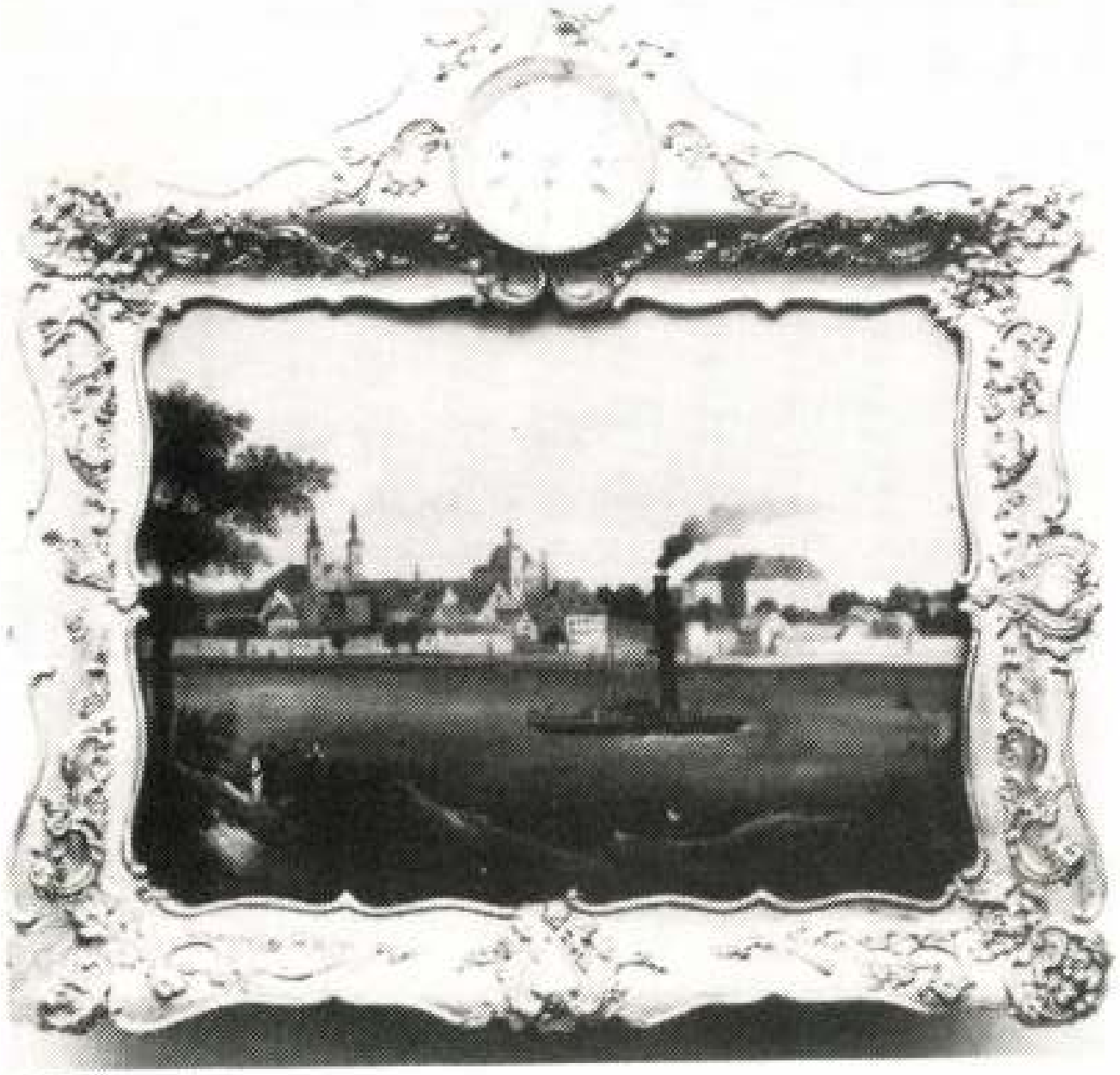

378

Molnár János

az első magyarnyelvű
művészettörténeti
író

Életrajza:

Patonay 218. l.

hoz
id
uk
lé-
szo-
szet
a
rszág-
ától
kor-
, a
lust
, fél-
t ka-
/ab-
ó erő-
lóbb,
ozott
zte-
pom-
a

/ nyílású

MOLNÁR János egri kőműves, 1845-ben találkozunk vele az egri adóösszeirásokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Molnár János, ceri kőműves M.D.K.

neve 1845-ben fordul elő
az ceri adóösszeírásokban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370. old.

MDK

Molnár János Imre

Magyar Iparművészet 1920. 86,87.l.

Molnár János

sárospatoki fazekas az 1896-iki kiállításon eremmel tüntették ki.

Harsányi István

Sárospataki Kalauz. Sárospatak, 1928, 94 l.

ban lévő Szent Háromságot ábrázoló freskója.Ezt a freskót Perugino kezdte meg,ő kapta rá a megbizást,de Rafael folytatta és fejezte be.Rafael munkája csak a felső rész.A freskó két része élesen elkülönül egymástól.Az alsó részen Perugino modoros kompozicióját,alakjiat látjuk,mig a felső részen Rafael ujszerü képszerkesztésével találkozunk,ami már firenzei tartózkodásának eredményne.Nyilvánvaló,hogy ennek a Szentháromságnak a prototipusa Fra Bartolomeo Utolsó itélete, de az átvett gondolatokat és stilusbeli vonásokat ugy tudta átalakitani,hogy az ő alkalmazásában ezek teljesen egyéninek tünnek fel.A fiatal szerzetes festő kompoziciőbeli ujitásai nagyhatással volak Rafaelre.Az ujitás itt az,hogy az alakokat félkörivben helyezi el.Azonban ha át is vesz más müvészektől bizonyos formulákat, ezeknek alkalmazásában,a kompoició alaphangulatában,az alakok megfogalmazásában teljesen egyéni marad.Egy münél nem lehet csak az eredetet keresni,ez is fontos,de sokkal fontosabb az eredmény.Nem az a fontos egy művész fejlődésében,hogy miből lett,hanem, hogy mivé fejlődött.A régi mütörténet ezen evolueiós módszer már elavult.Rafael ezzel az uj,félkörives kompoziciós formával itt még kezdetlegesen bánik,de nem is állt rendelek ésére elegendő nagy falfelület,s már egy megkezdett munkát kellett folytatnia,egy már megkezdett kompozici

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

F. ÉVI ÁPRILIS HÓ 22-ÉN, SZERDÁN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ELŐADÓTERMÉBEN (VIII., BAROSS-UTCA 13.) TARTANDÓ

FELOLVASÓ ÜLÉSÉRE

SORREND:

1. *Dr. LÁSZLÓ GYULA:* Az avar világképről.
2. *Dr. DERCSÉNYI DEZSŐ:* XIV. századi magyar illuminált kéziratok Amerikában. (Színes felvételek bemutatásával).

A társulat vendégeket szívesen lát.

Budapest, 1942. évi április hó 11-én.

GEREVICH TIBOR
elnök

A választmány előzőleg d. u. 5 órakor választmányi ülést tart. Kérjük t. Választmányi Tagjaink pontos megjelenését.

40.434. — K. M. E. Ny.

mdk

Molnár Szűcs János szűcsmester

1764-ben ebbe áll

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros Ebes Szara

Nagykőrös 1943. 100.

Molnár János

festő

festő, festette a vaáli rk-templom jobb oldali mellékoltárképét a (XIX század elő felében?)

Károly János

Fejér vármegye története V. k. Székesfejérvár, 1904.

440. l.

Vinis Ferenc: Vaáli emlékek, Magyar Sion I. 673. l.

az ó-budai római am-
phitheatrum kiásatása
körül 1880. évi szeptem-
ber, október és novem-
ber havában teljesített
munkálatokról jelenté-
sét, a jövőben szüksé-
gesekről pedig javasla-
tát bemutatja.

Molnár Janos, Pentelei

festő szül. 1878. máj 8.
Dunapentele

Wod.

Krück II. 273. l.

Virág Benedek arzk. III. 116.

Molnár János

László

Pentelei Molnár J.

Forster Gyula báró V. 309.

Molnár János

1904. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Öregek, olajf. 1000 K.
sztb

állandó kiállító úgy
itt, mint a műcsar-
nokban

Ötvösműkiállítás, 1884. évi, lajstroma V. 115.

Molnár János l.

Pentelei Molnár János

Molnár János, pentelei

Művészet 1907. 136, 268, 352
413
– 1908. 192, 201,
204, 336
– 1909. 45, 50, 56
– 1910. 13, 45, 94
– 1911. 20, 37, 126, 130–132, 135
136, 143, 144, 149
– 1913. 76
– 1914, 143
– 1915. 437, 440

Budapest Székesfővárosi I. kerületi

P f P f P f

Molnár Janos, Pentelei

Műcsarnok

1907. tav. kiáll. 14, 19

1907-8. téli kiáll. 22, 27,
271-273, 319, 382, 399, 401

1908. tav. kiáll. 1, 26, 129, 280

1908-9. téli kiáll. 6, 29, 34, 35,
37, 38, 67-

1812. A. Achenbach:

Vizesés.

A hegyes éserdős v
bal felé többszörös ese
va magával. A tulsó par
ül a sziklán; a víz f
repked. A előtérben
felhőzött. Tetrése alól balra

Vászon, méretei
B. Wodianer
A. 1900. VI. 12.

Mincsmegvól a 2122 sz. ár
– Ltsza 621

335/900

Molnár János

Dunapentele

(Pentelei Molnár János

Mutsarnok

1904. tav. kiáll. 223

1905. tav. kiáll. 216.

Pentelei Molnár János

1906. tav. kiáll. 58, 252, 254, 255, 335.

1906-7. téli kiáll. 137, 449, 458

1761. Grünw

Isten kard

Az előtérben látjuk a jo
kardot ~~mind két~~ kezébe
~~szerencsés megtalálónak~~
sza nincs és testét ke
második ~~[illegible]~~ [redig] n
a melyek közül három
egyik örömében mind
néz és harmadika boz
üde legelő. Az égbolt
se alól jobbra: „GRÜN

Vászon, méretei

Vétetett 1900: I.
Elnámaltatott 1900: IX
lás elforadtatott 190
(689/900).

T ~~meg~~ négy bivalyt
és egy bivalyborjút

Mohnár János

Mucsarnok festő Oroshára

1905-6. téli kiáll. 47, 117, 188

Irma térden alól, ülve (van ábrázolva) és balra fordul-
kezében fehér bőrkeztyűt tart és baljával,
ján jegygyűrűt hord, a faragott szék kar-
sarkát fogja. Kontybatűzött haja és szem-
gvállának széles gallérján s visszahajtott kéze-
Fekete felöltőjének csatja, vállboglárja,
~~körője zománczozott és~~ ékkövekkel kira-
uhája piros. A szék bordáin pikkelyek képez-
bra kétsorban: CANON
1883. f.

: 92·7 cm.
oo sz. leirat alapján. Ára 3000. K. (126/900)
üveg alá tétetett 1900. IV. 30. (247/900). —
atott 1900. V. 4-én (231/900); az elszámolás
. én a 7826 szvsz. leirattal (271/900).

, zöld betét látszik.

Molnár János

1904. őszi

kiáll. Nemzeti Szalonban

Az árvák olajf. 1500 k.
Kukoricás, olajf. 200 k
Látogatás, olajf. 800 k.
Dunaparti részlet, olajf. 175 k
Csendélet, olajf. 200 k.
Tarlón, olajf. 175 k
Csendélet, olajf. 200 k.
Ez Pentelei Molnár

János lesz!!

Molnár János festő l.

Pentelei M. T.
iedule kiszitendő.

Olaszország térképe a XVII. századból V. 25.

Molnár, Péntelei
János

Singer Künstlerlex
6 k. 1991.

Garamszentbenedek IV. 256.

Molnár János

lásd

Pentelei Molnár

alatt

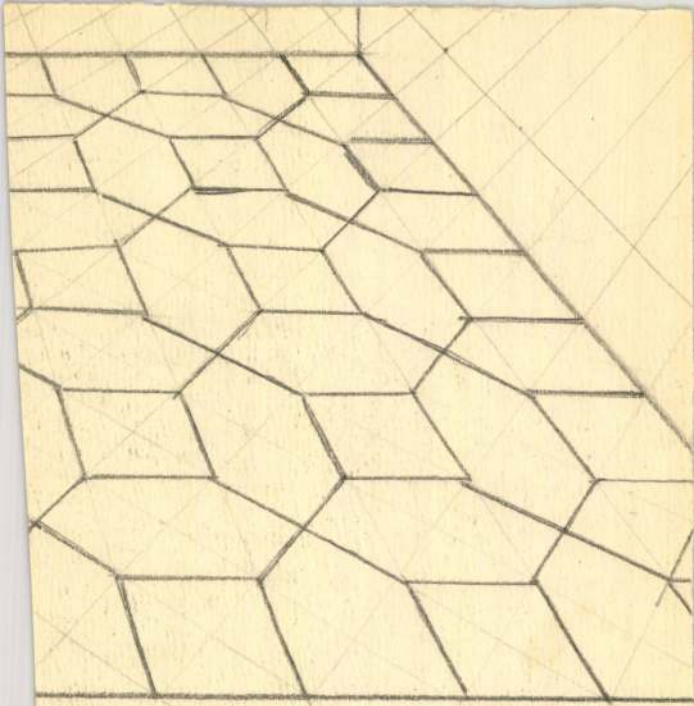

SZENTIVÁN

Molnár János

festő

László

Arch. Ért.

1910. 264

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 11. számát.

39-41.l.

Molnár János

folyóiratok illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 4. számát.

37.38,39. l. 40. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 9. számát

38-40. 1.

Molnár János

folvételei illusztrá lják

a Budapest c. folyóirat 1971.8.számát

39-41. l.

gallos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 7. számát

40-42.l.

Molnár Lá!

Molnár János

[illegible]

[illegible] 36.l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

36. l.

Molnár János

Selvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 1. számát
38, 39. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 2. számát

44-45. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 3. számát

41. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát

39-41. l.

Molnár János

folvótelei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 5. számát

34, 35, 37, 38, 39. l

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 6. számát

37-39.

Molnár János

K.J.: Munkásszálló és lakóházak, Tatabánya-Ujváros. Építész: Körner József, konstruktőr: Molnár János, berendezés: Körner József, Dubniczky Ferenc, statikus: Szijjártó Imre. /ismertetés, képekkel/

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

27-29. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1974. 1. számát

37. l. 38. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát
36-37.1.

Molnár János

fölvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

35. l.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest. c. folyóirat 1971. 2. számát

20-21. l. 39-41. l.

Molnár J.

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 10. számának cikkeit.

34. l. 38-41. l.

Mátyás J.

olajfestménye: „Kálvin tér, 1885.-
ben. Reprodukció!

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

401

Molnár János

újvárosi malombíró

Sempte 1646.

Bal Hel 124. l.

könyv és hirlap bizományos
ASZÓD

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár János
molnár
1646. Sempte
Bal Hel (125. l
35. l.)

Tagányi K.:
A sempthei molnárok
1646-iki ichszabályai.
Magyar Gazdaság-
történelmi szemle
1900. 122-123. l.

Molnár János

festő

l.

Zádor-Rados

271. l.

Molnár János

jezsuita

(1728 – 1804.

építészeti műve

Bierbjezsuták

29. l.

lásd

Szinyeit

örténeti a datok az apátsági templomnál
ényi /i.m. 49 l./ tévesen beszél a
iójáról az 1756 évi helyett.
egyházak melletti központos elrende-
stendorf i.m. 21-22,209 l. A ká Szent-
Müegyetem középkori épitészeti tanszé-
zent Mihály-kápolnáról szóló tanulmá-
ra 1942 ú. 4. ..../. A kapu Isten báránya
vi kötetében megjelent cikkemet.
a megvan az Acta Sanctorum julius havi
r-augustana Deiparae imagine quem
öveg ismeretét és az ábrázolás megha-
zy Máriának köszönöm.
zli és részletesen tárgyalja Kampis
rországon.Budapest 1940. 70-71, 228 l.
ent Jakab-kápolna mesterei és he-
. A középkori müvészi élet szervezeté-
. Bogyay T.:A müvész a korai középkor-

üli bazilika valószinü bencés eredeté-
eutsche Literaturzeitung 1934.Heft 39.

Molnár János

világi (?) pap volt.

Könyve a Teles épületekről. Bánóczi szerint hatással volt Révaira. A világ legszebb épületeit írja le, s „illusztrálja azokat rajzaival."

Tehát a metszek rajzai tőle valók?

Bánóczi József: Révai Miklós élete és munkái.

Bp. 1879. 29. l. 59. l. 62. l. 69. l. 156. l. stb.

A könyv nem tartalma miatt irodalmi fontosságú mű, hanem mert az előszóban buzdít a görög és római méretű magyar versek írására, s Révait a helyes utra térelte.

Cáid Szinnyeit

Molnár János

Győr 1666.

l.

Jankó Ötvös-apródok

5. l.

Molnár János.

farago

1619, 1622, 1623-24.

Kolozsvár

Baltzel 123. l.

Tekintetes

„Europa"

Könyv- és Lapterjesztővállalat

Budapest.

V. Rathermere u 12

Molnár János

faragómolnár

Kolozsvár 1624.

l. Balogh fatornyok.

56. l.

9

10

11

12

Molnár János

ács

1782. Ákos

Bal Hel 131 l.

53. l.

~~Nabó. Erdélyi messerkedők Ethnografia~~

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár János

molnár

1553. Máramarossziyet

Balthel 122. l.

25. l.

Tört. Tár

1902. 463-4. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár János

ács

1794. Vedés

Balkéz (131. l.

45. l.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár János

ács

1785.

Pap (helymér)

Baldel (131 l

45. l.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár János

ácsm

XVIII. n

l.

Balogh fatornyok

174. l.

Molnár János

ácsm.

1794

l.

Balogh fatornyok

155. l.

Kohárry István báró, Kapitány, acrll.

III. 35.

Molnár János

1768. Barátos

Bal Hel 61. l

Szabó: Erdélyi mesterkedők.

postaszemélyzet jóléti alapítványa hirdető irodájának

Baba penzió

Mecset-utca 14. budai hídfőnél. **Tel.: 166-436**

dülő **a Svábhegy Gyöngye.** **Egész éven át nyitva.**

Központi fütés, melegvíz. **Minden kényelem.** Nagy parkban. Fogaskerekütől 1 perc. Budapest, XII. Mátyás király-út 7. szám.

pest, IV. 189-608

nsio telefonos -utca 12. 82-863

gyi A eg folyó- 110-552

st, IV. 181-300

p. IV ra néző nforttal 182-430

SIO folyóvíz. 114-255

, tul. Bp. V. 123-851

Lánchid penzió. Csendes urlház hideg meleg folyó víz Bpest II. Pala-u 11/a 350-343

LENART PENSIÓ (azelőtt HADIK) Budapest, XI., Horthy Miklós-út 28. Gellért fürdő tőszomszédságában 258-400

***Lévai Oszkárné dr.-né* penslója. Bp V Falk Miksa-u 13 110-772**

Nagy Margit ***Klinika Pensió,*** **Bpest, Üllői-út 95. I. em. 339-173**

Nemzeti Park penzió és üdülő, 2000-□-öles parkban. Budapest, Hüvösvölgy, XII. Vadorzó-út 1/3. 164-414

„PALACE" penzió Budapest, VII. Károly király-út 3/a

Lillafüred

MARTON Vendelné Vadászkürt penzió, étterem, Hámor, Lillafüred 12

Mátrafüred

Erényi Istvánné penziója (Egész évben nyitva) Mátrafüred **16**

Mandl orth. koser penzió, Mátrafüred **25**

Nagy penzió (bérlője: Vágó Manóné) Mátrafüred: 17

Schaar Miksáné özv. penzió, városi szálló és étterem bérlete. Mátrafüred: 5

Tanítók háza, Botfalvay Pál bérlő, **Mátrafüred 2**

Miskolc

AVASI PENSIO, Miskolc, Papszer- u. 20. 18-44

Molnár János

molnár

1768. Barátos

Bal Hél Bo.l

Molnár János

templomépítő ács

katmár megyébe

Dombrép 11 l.

Victoris Antal 1839-ban meg-
tette, s nem Szerelmey Mihály
honosította meg 1847-ben.(*) Az
Atheneum ad róla elöször hírt,
jelentvén, hogy eddig Csanád vár-
megye „abroszát" kénítvén el,
amely „különös figyelmet érdemel
a színes nyomtatásnál fogva.
(Atheneum, 1839. II. 224. h.). 1841-ben
~~sö söpö~~ reklámcédulát adott ki,
amelyen hirdeti, hogy, új és czélirányos
kentiványi gyulla
* (Petrovics Emlékkönyv 1834. ....) /. kerelmeyben,
p. 109.

MDK

Molnár János Imre

fadiszmüáru

György K: A keleti vásár iparművészete. Magy. Iparművészet. 1921. 35-38 l.

MDK

pentelei-Molnár János, 1878-1924

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 29 l.

Molnár János antalos

Latzkó L. Móric üzletkirakat

Gr. Brückg. 11.

1862. - Homlokzat, alapr.

MDK-A-II-1/549.

M. D. K.

MOLNÁR János festő

1781 - 1804 Kassa dóm aranyozási munkák

1786 a sátoraljaújhelyi pálosoknál véges becslési munkát

Garas XVIII. N. 143, 238. l.

Molnár János „kővágó" M.D.K.

1770-ben a Beteg völgyön (újabban Bedegh völgy) tehát a kis Kőhánya nevű nőlő alatti kőfejtőben Molnár János 35 éves „kővágó" dolgozott. (Miskolc környéke)

A Miskolci Hermann Otto Múzeum Közleményei 1955 december 34. l.

Molnár János ötvös, 1938. végbizonyitványt
nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

csigásan kihajló X alaku

Szobaberendezés, fekete f

és szfinkszekkel /szekret

2 szekrény/. Bécs, empire

Szalonasztal, rózsafából,

rakott disszel. Francia,

Kép, szines gyapjuból ker

ábrázol boltives szobával

tárgyakkal. Aranyozott ke

Irodalom: Vályi András: M

Buda, 1799, 327 l. - Mocs

- Heti Szemle. Honderü, B

lyói: Haynald Lajos bibor

633 l. - Képe: Vasárnapi

P.Molnár János
Rózsák, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
16 l.

P.Molnár János
Téli nap, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
12 l.

P.Molnár János
Utolsó sugarak, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc. 13 l.

MOK

P. Molnár János, festő.

118.	Téli nap.	Of.
175.	Utolsó ugarak.	"
298.	Rózsák.	"

A Szegedi Képzőműv. Egyl. műkiáll. - Szeged 1907. III.

Kat. 12, 13, 16.

MDK

P. Aldrich János, festő.

118. Téli nap. Gf.
175. Utolsó ugarak "
298. Rózsák. "

A Magyar Népszínmű-Egy. mint kiadó Nagy ad. 1907 III

Mat. 12, 13, 16

MDK

Molnár János, 1821-99.

Férfitanulmányfej

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 35-36 l.

MDK

Molnár Jánosné

Szerepel a tárlaton.

Nem tagja a Képzőművészeti munkacsoportnak, de a zsüri egy akvarelljét elfogadta.

K.Gy.: A szolnoki Téla Tárlat megnyitása elé.

Szolnok Megyei Néplap. 1963.dec.15.

M.D.K.

Molnár Jánosné, festő

cej „sikerült" akvarell-
jével szerepelt a Szolnoki
Téli Tárlaton.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964 . X. évf. 1-2. sz.
38. old.

MDK

Molnár Jánosné Szolnok

Hajóhid, akv.

Csónak, "

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

P. Molnár János

lásd Pentelei Molnár J. alatt!

Katol. Szemle. 1931. I. 48-55. l.

Mdk

Molnár János

„Aszódi ősz" c. kép

reprodukció

(Barabás) Pest megyei Képzőművészek Társasága Vác, Vak Bottyán Múzeum.

Népművelés, 1962, 7. sz. 27. l.

Molnár János
fényképész

M.D.K.

A budai Vár régiészeti anyagát
fényképezte 1948-ban.

L.L.: Budai fényképes krónika I.
Művészet, 1964. április - 14 lap.

Molnár János festő (1878–1929)

Dunapentelén műletet – ennek
Egyta „Pentelei" előnevét.
Pihenő ő-rep bányának,
a falu nagényei i festményeh
Pentelen vannak (emlitve)

Szij Perső:
Képzőművészeti ő-járat
Dunaújvárosban

Jelenkor, 1964, 12 n., 1159

MDK

Molnár János, VI.o.tan.

Áll. Liceum és Tanit.képző Int. EGER, Ált.isk.

95. Téglagyár.

Magy. Ifj. Képzőm. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949. aug. 16. -szept. 10. Kat.

MDK

Molnár János, ötv.zom.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.l.

M.O.K.

Molnár János, ácsmester (?)

A kolozsvári városi számadásokból megállapítható, hogy Molnár János 1623. julius 24-én, negedmagával vette le a Szt. Mihály templom tornyáról a keresztet, megjavítás céljából. 34.

Kelemen Lajos: A kolozsvári szt.Mihály templom tornyai. A kolozsvári szt.Mihály székesegyház harangszentelési ünnepsége alkalmából kiadott Emlékfüzet. /Szerk. György Lajos/. Cluj-Kolozsvár, 1924. 34.old.

Molnár János, [gyermekrajzoló] 17 Ok

Az Erzsébet királyné úti ált. iskola
Harmadik
tanulója. [illegible] olíjat nyert. [III.]

—: Gyermekrajz = Kiállítás a takarékosságról
10. l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. März. 11.

Melnár János /Y%/ 17 éves festősegéd. MDK

A Székesfehérvári Városi Kulturotthon Ady-termében rendezett képzőművészeti és kerámiai kiállításon szerepelt.

Szőlőstál.

-B.-: Látogatás egy érdekes kiállításon.

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP. 1958. dec. 10.

pentelei Molnár János

Mávéhel nemzeti az kivezési
Csarnok korácsonyi antciójáró.

P. H. 929. XII. 7.
N. Ü. 929. XII. 7.

Molnár János M.D.K.

észtvett a budai kármelita templomból származó ol-
árok re staurálásában

emlékvédelem 1967/1. 58.l.

Molnár János, sárospataki fazekosmester

Cipkésnélű lapos tál (fehér festés, nincs virágozás)
Sárospataki Rákóczi Múzeum 52.154.1
átm. 28,3 cm
Leánya, Misley Józsefné tartázta
1890 körül
Fekete-fehér repr.

Román János: Sárospataki kerámia Bp. 1955.
45.o.

Molnár János (műhelyéből), sárospataki

Lapos dísztál. (egyetlen átvört falú darab)
Magyar Nemzeti Múzeum 15.827
átm. 16 cm.
1885.
Szines repr.

Román János: Sárospataki kerámia. Bp. 1955.
44.o.

Molnár János

Csiczeri kostársa. (19. n. vége)
Sárospataki farekosnoste

Román János: Sárospataki kerámia. Bp. 1955.
28-6.

MDK

Molnár János, 1821-99.

Női akt

Férfifej tanulmány

Ernst Muz. 29. szkc. 1924. 35-36 l.

MDK

Molnár János, 1821-99.

Tájkép

Női tanulmányfej

Ernst Mus. 29. aukc. 1924. 35-36 l.

MDK

Molnár János, 1821-99.

Hegyi patak

Kompozició

Ernst Muz. 29. anko. 1924. 35-36 l.

Molnár János 25

Schoen Anna temple.

Budapest székesfőva

Meghivó szám

193

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müemlékek Országo

.....

.....

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
DÍJ ÁTALÁNYOZVA

VI.

MDK

Molnár János, 1821-99.

Táj fürdő nőkkel

Alpesi táj

Ernst Muz. 29. aukc. 1924. 35-36 l.

MDK

Molnár Zoltán

Vágyak szekere, of.

Fiatal müvészek kiáll. Mücs. 1933. szept.
22 l.

Molnár János MDK

Falu szegényei a templomban, olf.

Mücsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mólnár János

MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Molnár János

Fasor, olaj

N.Szal. I.nagykanizsai kiáll. 1906.

6 l.

Molnár János MDK

Szomoru hir, olf.

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

MDK

Molnár János, festöm.

Csendélet. Olf.

Műcsarnok. 1964. Tavaszi kiáll. Kat. 33.l.

Molnár János

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Molnár János

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Molnár János
Csendélet, olaj

Mücs. 1905-6. téli kiáll. kat. 35 l.

MDK

Molnár János

Erdő szélén, olaj

N.Szal. I.nagykanizsai kiáll. 1906.

4 K.

MDK

Molnár János

Erdőmélyén, olaj

N. Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906.

3 1.

MDK

Molnár János

Csendélet, olaj

N. Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906.
3 l.

MDK

Molnár János

Irtáson, olaj

N.Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906.

2 1.

Molnár János

Kukoricás, olaj

A Nemzeti Szalon nyitrai kiállitása. XXX. vidéki kiáll. 1907. lo 1.

R.k. templom. /Sz.Mária Mag
Története: XV.századi, kés
Jellege: Barokk, gotikus sz
Külseje: A község középpont
áll egy kis magaslaton. Hat
középen előre. A toronytest
solva, csak a legfelső rész
kodik a magasba, új az emele
Több lépcsős mellvédes felj
szegmentives záródású, szal
egymásfelett egy-egy félkör
helyezkedik el. Ezt a részt
kasztól, mely klasszicista
összefüzött ivezet közt egy
egy félkörives ablak diszit
óramotivum, s hagymás, sátor
A hajó déli homlokzatá
félkörives keret s disznélk

MDK

Molnár János, festő.

Virágzó fa.

Holdvilágos éj.

Szent György Céh M. Am. és Gyűjt. Egyes. 15. aukc. - Kat. 323 (

Molnar Tanós

Ötvös mas.

Mestre Szabó Mihály
Kassán 4 évre szegödött
1626. jun. 8án. Felszab.
1630. jul. 2 én. Apja
Szatmárnémeti Mol-
nár István.

Mihalik József. Kassaváros
ötvösségének története.
Brest. 1900. 317 l.

Martan

festö.

XV. 27.

Molnár Jancsi

ötvös nias

Mestere Kállay Mihály Kassán. 4 évre szegődött 1647. szept. 16 án. felszabadult 1651. szept. 17 en. Apja Nehai Molnár István.

Mihalik József Kassavárós otvösségének története. Oppeln 1900. 320. l.

Récsei Viktor

Jestö.

Molnár János

nyőtvös tanonc

Szül. 1885. Esti tanf.

mintázás.

Értimisk 1903/4. 45. l.

ALTE KUN
IN BAYER

IN DER OBERPFALZ

Molnár János

festő

Kassa 1804.

l. Arch. Ert. 1915

361. l.

Haranghy Jenő: Marabú.

Könyves Kálmán szalon.

Népszava XXXV.évf.1907 okt.2.
234 sz. 6 lap.

Molnár János kiállitása.

Molnár János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 7. számát

MDK

Molnár J. festő

Nápoly

Of.

Nemz. Szal. - Karácsi Kiáll. 1898-99. dec. 16-jan. 20-Tm. -

Molnár J.

„Anya gyermekével" rajz.

(repr.)

Várai Judit: Tárlat az üzemcsarnokban

Képes Újpest, Budapest, 1975. jún. 14.

Molnár János

"Szél és homok" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 1.
XIX. évf. 5. sz. 13. lap.

Molnár János

Az Országos Müemléki Felügyelőség kőszobrá szcsoportjának vezetője Szakál Ernő, tagjai: Birkmayer János, Kőfalvi Imre, Tauber Vince, Molnár János, Kovács János, Nagy Miklós, Balázs Árpád. - Munkásságukról - elsősorban Szakál Ernőéről - szól Entz Géza alábbi cikka /fotók: Király György, Dobos Lajos/

Entz Géza: Az utolsó negyedszázad kőszobrászati helyreállitó tevékenysége.

44-45.l.

Magyar Épitőművészet, 1972.2.sz.

MOLNÁR JÁNOS, kővágó

1770-ben Miskolcon a Kis Kőbánya nevü szőlő alatt, a Beteg völgyön, a kollégiumban Molnár János 35 éves "kővágó" dolgozott. 34.old.

MARJALAKI KISS LAJOS: Ujabb adatok Miskolc 18.századi épitkezéseihez 38.old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1955. dec. Miskolc

MOLNÁR JÁNOS, gombkötőinas

58.-MOLNÁR ISTVÁN, Keresztélyből/Sopron m./költözött Köstegre,Mestervizsgára jelentkezett.Bár remeklésében hiba is volt 8 Ft-ot kellett fizetnie.1805.febr.15-én lett mester.Polgár .Atyamester,kulcsos és bejárómester volt.-Nála tanúlt fia János és Szép Teofil 1829-1833. Bandits József,1830-1833.-Meghalt 1846.- 408.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Köszegi gombkötőmesterek és műhelyel a céh keletkezésétől megszűnéséig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 6971-72. Szombathely, 1975

Molnár János

tepro

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1974. 12. számát

39-41. l. 45. l.

Molnár János

Tatabánya, Ujváros, munkásszálló. Épitész Körner József, konstruktőr Molnár János, statikus Szijjártó Im Imre. - Ismertetés, képekkel.

Magy.Ép.Ip. 1971.1.sz. 14-15.l.

MOLNÁR JÁNOS, fazekasmester

A kőszegi polgárkönyvek szerint Wehoffer Dániel és Molnár János voltak az ismertebb mesterek, akiket 1833-ban iktattattak a polgárok közé. Mindkettő régi kőszegi fazekascsaládból való, őseiket már a XVIII. század végén is a városos polgárai között találjuk. 384.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: Weimann Agoston kőszegi kőedénygyára 383.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966
3. szám Szombathely 1966

Molnár János

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.6.számát

30-32.l.

Molnár János

repro-
felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. évi 11.számát

38-39:40 l.

MOLNÁR JÁNOS

Nr. 40. Olajfestmény. Férfi és nő kapával. 83 x 147 cm

Budapest, I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota.
Veszélyeztett Magánygüjtemények Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

MOLNÁR JÁNOS

Nr. 49. Olajfestmény. Vászon és nő képével. 89 x 147 cm

Budapest, I. ker. Tárnok u. 7. Saterjáry palota.
Vasárlyestett Magyarországi temenyek Miniszteri Birtokaság.
IX. sz. Jelkér. 1949. (Iparművészeti Museum, Adattár)

Molnár János

kepro-
felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát

8-9.l.

Molnár József, festőművész

Második alkalommal mutat be kisebb gyűjteményt a magyar festők aktábrázolásaiból a Kuny Domokos Múzeum. Az előző a 19. század művészetéből válogatott képeket, köztük Brocky Károly, Molnár József, Zichy Mihály – és még többen – műveit mutatta be.

Heitler László: Akt kiállítások Tatán.

Napló (Veszprém), 1978. okt. 14.

Molnár József
(Zsámbék 1821 - Bp. 1899)

„Zárdakertben galambokat etető apáca"
o.v. 106 x 68,5 cm s.l.j. Molnár S. Védett.
kiállítási ár: 50.000 ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Málnár József, festő

A salgótarjáni nyolcadik tavaszi tárlat megnyitót, melyen szerepel a művész műve: „Málnaválogatók" c. képe. /említve/

Farkas András: A salgótarjáni tavaszi tárlatról – képi szemmel.
Népújság /Heves/, 1974. ápr. 25.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUL 2

MAGYAR HÍRLAP

Molnár József

ed a kozmikus vadnyugat ál-
roblémáinak útvesztőjébe. Az ő
ondja mindvégig humánus, az-
z emberi a szó eredeti értel-
nus — embernek való — világ
megteremtésének. *(Kriterion, Bukarest)*

Térfy Tamás

1021

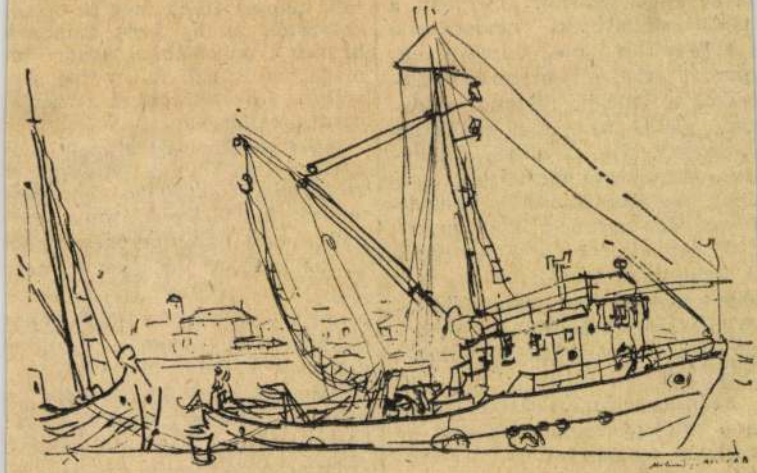

Molnár József rajza

ogatás textilar
niarészlege a n
gé uniformizálc
„fehér" divatho
zonalasan. Érc
szont a csehszl
népi csipkever
spárgatextília,
paruk. Csiszolt
rektől a bátran, rem
zett, amorf formákig, figurákig,
a praktikumtól a csupán eszté-
tikus fantáziakompozíciókig min-
dent végigpróbálnak — mester-
fokon. Gyönyörűek hipermodern
evőeszközeik és divatékszereik.
A lengyeleknek pedig a Bauhaus
legmerészebb törekvéseit is to-
vábbfejlesztő ülőbútoraik, pihenő-
alkalmatosság-együtteseik emlé-
kezetesek.

A mai iparművészetben végül is — erről győződhettünk meg — az ipari formatervezésé, a sorozatgyártásé a jövő.

Wagner István

Ezért tette a párt alapelvvé és gyakorlattá, hogy a politikát a meggyőzés eszközeivel kell terjeszteni, támogatásához meg kell nyerni az embereket. Ebből az az alapelv is következett, hogy a társadalmi egyetértést — a helyzetet és a tennivalókat folyamatosan elemezve — mindig *újból* ki kell alakítani.

Természetes, hogy ez csak a valóság hiteles ábrázolásával képzelhető el. A valóságnak azonban több szintje, az egyéntől távolibb és hozzá közelibb köre érvényesül az agitációban. Az

Molnár József

„Tájlép templommal" o.v. 31 x 42 cm
J. l. j.: Molnár J. Tiziáltási ár: 12000 ft

„Oázisban pihenő tevekaraván" o.v. 66 x 83 cm
J. b. J.M. ~~mogr~~ monogrammal. (Restaurált) Védett.
Tiziáltási ár: 30000 ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Molnár József (1871-1899)

„Tópartí táj" o.v. 43,5 x 54 cm

Jelenoc a Zép hátoldalán: Molnár József 1849.

Védett. Ziziattási ár: 18000 ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Molnár József, festőművész

Az „Arcok és sorsok" címmel összeállított országos gyűjteményi kiállításán Hatvanban rendezték meg.

A művész „Marika" c. műve szerepel a tárlaton.

Farkas András: Portréjelenetek Hatvanban.
Hevesi Szemle, 1980. márc. hold.

Gönc új bankja a térségért

Pénzbe került, vagyont hozhat

A GAZDAG MÚLT MEGBECSÜLÉST ÉRDEMEL

Bánszkyné Szepesi Éva elnökasszony az új székházuk előtt

— Nagyon szeretném, ha Gönc visszakapná azt a rangját, amit eleinktől örököltünk, s aztán sajnálatos módon elvesztettünk — mondja Bánszkyné Szepesi Éva, a Gönc és Vidéke Szövetkezeti Takarékpénztár elnökasszonya, aki mint önkormányzati tisztségviselő is igen lelkes lokálpatrióta, hiszen itt született. S már teszi is elém a ritka kordokumentumokat, a levéltári anyagokat. S fájlalja mindazt, amit ezekből Kassán még őriznek.

— Úgy gondolom, hogy a roppant gazdag múlt megbecsülést érdemel, s az a feladatunk a jövő nemzedékével szemben, hogy ezt a „várost", amely az írások tanúsága szerint az idén 775 évet mondhat magáénak, megpróbáljuk eleinkhez méltóan a fejlődés útján elindítani. Ehhez szeretnénk pártfogók segítségét megnyerni, akiktől nem azt várjuk, hogy pénzzel érkezzenek, hanem azt, hogy kiterjedt kapcsolatrendszerüket felhasználva a szó nemes értelmében lobbizzanak Göncért, hogy a környező községek előnyére is visszakapjon valamelyest régi fényéből, amelyet adottságainál fogva megérdemel.

— A Gönc és Vidéke Takarékszövetkezet mindig elvitte a pálmát a többiek elől, mindig „külön számon tartották". Az ön elnöksége idején megmaradt-e ez a poziciója?

— Elődöm *Kalocsay Nándor* dacolva az akkori MESZÖV vezetőséggel, engem javasolt utódjául. A tisztséget 1987. márciusától töltöm be, akkor választott meg a takarékszövetkezet küldöttgyűlése, illetve 23 község részközgyűlése. Mára már elfogadtak, s tudják, hogy nem rejtem véka alá a véleményemet. A szövetkezetünk fejlődése nem torpant meg, lakossági igények alapján 1989-ben Abaújváron, 1992-ben pedig Telkibányán Betétgyűjtő Pénztárat hoztunk létre. 1991-ben megépült a novajidrányi szép és korszerű kirendeltségünk, s egy fél év múlva pedig átadtuk az ugyancsak igényesen berendezett hidasnémeti egységünket.

— Mindez a rendszerváltás idejére, s az ezt követő gazdasági, pénzügyi változás idejére datálódik. S közben úgy tudjuk, kismamaként is dolgozott.

— Mindössze öt hónapot töltöttem gyesen, hiszen lépést kellett tartani mindazokkal a változásokkal, ami fölszabadította a korábbi szigorúbb rendszereket. Hogy mást ne mondjak, volt olyan évünk, amikor 24-szer változtak a betétek és a hitelek kamatai.

— Közben pedig zajlott a már nem is tudom hanyadik építkezés itt Göncön, a takarékpénztár új székházáé . . .

— Sajnos, a korábbi rendszer tanácsi vezetőivel nem tudtuk a telek problémáit megoldani. Pedig nézze meg, 130 éves ez az épület, ami hentesüzlet volt valaha, pince van alatta, repednek a falai. Megvizsgáltattuk statikussal és építésszel, akiknek az volt a véleményük, legalább annyi milliócskát kellene rákölteni, mint amennyibe egy új épület kerülne. A rendszerváltozással teremtődött meg a lehetőségünk a telekvásárlásra, s itt épült meg a szomszédban a székházunk. Az igaz, hogy valamelyest erőnkön felül vállaltuk, de hiszem, hogy három év alatt egyenesbe kerülünk, mert mindent megteszünk a vagyongyűjtés érdekében.

— Ezt az impozáns épületet avatja föl tehát ma délután Bod Péter Ákos, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, s az eseményen jelen lesz dr. Hörcsik Richárd országgyűlési képviselő, s természetesen több megyei és helybeli személyiség.

— Szerintem semmi hivalkodó nincs az épületben, nem márványburkolattal készült, de igyekeztünk a belsőépítészetben is egy kicsit formabontók lenni — mutatja az elnökasszony az ügyfélfogadóban. — A rendkívül korszerű, biztonságtechnikai rendszerrel, a páncélteremmel, a csőpostával és a számítógépes rendszerrel együtt 16 millió forint értékű ez a beruházás. Az épület tervezéséért *Harsányi László*t a MÉTISZ Iroda építészét, a belsőépítészi munkáért pedig a műhely BT-t és *Molnár János*t illeti az elismerés. Sőt, ő másolta az épület falára a Gönczi Takarékpénztár Rt. 1922-es 200 koronáról szóló részvényjegyéről ezt a csodaszép nőalakot. Az egész épület kivitelezését pedig *Polgári Illés* encsi vállalkozó és mesteremberei végezték el, igazán jó minőségben.

— Ez a székház városi nívójú bank . . .

— Én is azt kívánom, hogy az legyen. Hogy újra város legyen Gönc, és ennek a mostohán kezelt területnek a központja.

A nyugdíjas elnök passziója

— 1957-ben, amikor hazacsaltak, s elolvastam a takarékszövetkezet üzleti szabályzatát roppant tetszett — mondja Kalocsay Nándor, aki nem sokkal később már ügyvezető igazgatója majd elnöke is lett a Gönc és Vidéke Takarékszövetkezetnek — mai szóval élve jó biznisz láttam benne.

— Jártam gyalogosan, majd motorkerékpárral vidékre, s igen jó viszonyban voltam a parasztsággal. Úgy mentem hozzájuk, hogy a szomszédtól megkérdeztem a neveket, s ha már Józsi bácsit, vagy Mari nénit köszönthettem, megvolt a bizalom. Negyvenezer forint betéttel kezdett a szövetkezet, s én az első évet 500 ezer forinttal zártam. 1958-ban már utazhattam is egy kitüntetésért Budapestre.

Híre is ment ennek az egyéni karriernek, s neki kellett kiselőadásokat tartani a kollégáknak, mi is a siker titka. Szakmai elismerésként pedig ugyancsak gyakran itt rendezték az Országos Szakbizottsági üléseket. Igen ám, de a szigorú pénzügyi szabályok alól ugyancsak kibúvó, renitenskedő embernek tartották.

Kalocsay Nándor, aki csak papírforma szerint nyugdíjas

Várótermet csinált ugyanis a buszmegállóban lévő takarékpénztárból, s a járatra várók állandóan tőle kérdezték a pontos időt. Vett hát egy fali órát 450 forintért, s miután engedély nélkül tette, fegyelmi eljárást is indítottak ellene. Ugyancsak „előkapták" a megyei vezetők, amikor az évről évre meredeken felfele ívelő eredmény egyszercsak megtorpant, mert új takarékpénztárat épített.

— Tudja olyan embernek ismernek, aki a jég hátán is megél, így hát jóelőre gondoskodtam, hogy nyugdíjas éveimben se unatkozzam. Egy hold gönci magyar kajszi gyümölcsöst vettem. Szerettem volna rá egy szép kis házat építeni, hogy nyáron is lakható legyen. Hát, ez nem ment egyszerűen. Csak egy 30 négyzetméteres faházat engedélyeztek. Jártam fűhöz-hához, Encsen és Göncön, nem ment. Felállítottam hát a faházat, majd minden évben lebontottam egy-egy falat, s így lett belőle egy fehérre meszelt, tetőteres házikó.

Kalocsay Nándor Barackos Moteljét jegyzi a Falusi Fizetővendég Szolgálat Turisztikai Katalógusa, s egy éjszakára felnőtteknek 300 forint a szálláslehetőség, gyerekeknek pedig kedvezmény jár.

— A vendégeimnek felkínálom, hogy annyi gyümölcsöt fogyasszanak amennyi jólesik. Én még nem szedtem le 10 kilót sem. A terméstszedd, és vidd akcióban veszik meg. A vendégek fele egyébként külföldi, néha én vagyok az óvóbácsi, ha a felnőttek túrázni mennek. Használhatják a benti konyhát, s a szabadtéri flekkensütőt. Zene és tévé viszont nincs, „csak" egy 400 kötetes könyvtár. Karácsonyra kötegnyi üdvözlőlapot kapok a vendégeimtől. Mi tagadás, rendkívül élvezem, és passzióból csinálom ezt az új, de egyáltalán nem nyugdíjas munkát.

Az üzleti terv szuper, de hitel nincs

— Főkönyvelő voltam, s 1989-ben vettem a bátorságot, hogy egyéni vállalkozásba kezdjek, látva azt a lehetőséget, hogy a privatizáció inkább előbb, mint utóbb, kinövi magát — kezdi Nyíriné Bárdosi Mária, aki könyvelőirodát működtet Szerencsen, s a kezdetek óta 180 ügyféllel van kapcsolata. Saját telkükön, a lakásuk mellett épített egy irodát, s három alkalmazottra meg is kapta a munkahelyteremtő beruházásra szóló támogatást.

Korszerű, számítógépes rendszert működtet, s betéti társasága azzal dicsekedhet, hogy nemcsak a helybeliek, hanem budapesti, miskolci illetőségű társaságok is megbíznak pontosságukban, szakértelmükben.

De közvetett kapcsolata van a Viridis Pharma Gyógyszer-nagykereskedelmi Kft.-vel is, amelyben alapvetően a férjt érdekelt.

— Természetesen az én cégem készítette azt az üzleti tervet és a pályázatot, amelynek indításához japán hitelt szerettünk volna fölvenni. Jártunk Miskolcon, Szolnokon, Mátészalkán, Nyíregyházán, s természetesen helyben, Szerencsen is, s megkerestünk minden létező nagy pénzintézetet. Kivétel nélkül az volt a véleményük, hogy szuper üzleti tervet készítettünk, csak éppen 250 százalékos fedezetet kértek rá. Sajnos nemcsak családi tapasztalatunk, hanem a nálam könyveltető cégeké is, hogy a nagy pénzintézetek nem szívesen finanszírozzák a kisvállalkozókat. Szóval, a szuper üzleti tervből, amikor már konkrétumra került volna a sor, a japán hitel kézenközön eltűnt. E sorozatos kudarc után kerültünk kapcsolatba a Gönc és Vidéke Szövetkezete Takarékpénztárral. S ha mindenütt ilyen rugalmasan kezelnék a kisvállalkozók ügyeit, azt hiszem, kevesebbeknek fájna a feje. Azóta már több ügyfelet hoztam ide, akik nem okoznak csalódást, hiszen ez mindig bizalmi ügy. Sajnos, elég sok a területünkön a kényszervállalkozó, de szerencsére vannak olyanok is, akik már felkészültek, s megfelelő szakmai partnerként tudnak tárgyalni. Igyekeznek több lábon állni, a kereskedelmi tevékenységet a szolgáltatással kiegészíteni, de a tőkehiány a legnagyobb gondja az itteni vállalkozóknak.

— De, hogy a mi hepiendünk teljes legyen, még el kell mondanom, hogy a 10 milliós beruházáshoz, ami tulajdonképpen egy raktárépület kiépítését jelentette, a bekecsi önkormányzat igen gálánsan ideadta nekünk két ingatlan jelzálogjogát is, tudván tudva, hogy a gyógyszer-nagykereskedelem egyfajta hiányt megszüntető tevékenység.

Belelátnak egymás életébe

„Hazahoztuk a számlát"

— Én a ranglétra minden fokát megjártam a termelőszövetkezetnél, de most már nem mondhatom, hogy számomra, illetve még hét társam számára egy végzetes napon mindenki megkapta a felmondását, mert a szövetkezet padlóra került, s megkezdődött a felszámolása. A többség a munkanélküli-segélyt választotta, mi nyolcan a semmiből a semmire, vagy nem tudtuk, hogy mirere alapítunk egy társaságot — mondja Turóczi György, a hidasnémeti Hernád Kft. ügyvezetője.

— Mi mással jegyeztük volna el magunkat, mint a földdel. A téesztől bérelt területeken növénytermesztésbe kezdtünk. A felszámolás azzal járt, hogy megkezdődött a mozgatható vagyontárgyak eladása, s mi egy kisebb „csomagot" pályáztunk meg; 700 ezer forint értékben gépeket és épületeket. Közben meghirdették a reorganizációs programot, amiben fantáziát láttunk.

Most már csak mosolyog a sztorin, amikor már a zsebükben érezték a pénzt és hoppon maradtak: — Éjt nappallá téve, saját magunk készítettük az üzleti tervet, a pályázatot, s mi is végigjártuk az összes nagybankot, a féltáskányi nyomtatvánnyal. Aztán jött a mentsvár. Mint magánemberek, eddig is kapcsolatban voltunk a gönci Szövetkezeti Takarékpénztárral, itt élünk, ismer mindenki mindenkit. Nem telt bele sok idő, közösen átdolgoztuk a nyomtatványokat, s két héten belül a Földművelésügyi Minisztérium tárcaközi bizottsága el is fogadta. Akkor az OTSZ-ben a reorganizációs programokkal foglalkozó *Nagypál Sándor* is gyorsította az ügymenetet, hiszen közismert volt arról, hogy a kisebb-nagyobb pontatlanságok esetén is segítségére volt az egyéni vállalkozóknak.

A Hernád Kft. 6 és fél millió forintos hitelt kapott, tehát három lépcsőben, két év türelmi idő után, hét év alatt kell visszafizetniük. Kamattámogatását is megpályázták. Ez jelenti hát a működéshez szükséges stabil alapot, azt, hogy ezer hektár területen megannyi gonddal, de jól gazdálkodjanak. Zöldell a 400 hektár gyönyörű búzájuk, 30 vagon napraforgóból készül majd az olaj, s termesztenek sörárpát, kukoricát is. A múlt évi jó zárás után, ez adta tehát azt a biztos lökést, hogy nem kellett bezárniuk és levonulniuk, ami azt jelentette volna, hogy ellopták, széthurcolták volna a meglevő értékeket.

— Így aztán hazahoztuk a bankszámlánkat is, mert hiszen, ha keményen dolgozó embereknek ily módon segít a Szövetkezeti Takarékpénztár, valójában a vidék bankja lesz. Itt belelátunk egymás életébe, nem lehet mellébeszélni, s olyan biztosan tudhatjuk magunk mögött a takarékpénztárat, hogyha egy hétre egymillió forint erejéig megszorulunk, számíthatunk rá.

Az oldalt írta: Oláh Erzsi
A felvételeket készítette: Szabán Gabriella

Telefonos hirdetésfelvétel

412-845
(fax is)
342-694

Reggel 8-tól délután 2 óráig

HA DÉLUTÁN 2 ÓRÁIG FELADJA HIRDETÉSÉT, LAPUNKBAN MÁSNAP MEGJELENIK!

Hirdetések felvétele Miskolcon

- Magyar Hirdető, Uitz Béla u. 1–3. ☎ 340-464
- ÉM Hirdetésfelvételi Iroda, Széchenyi u. 15–17. ☎ 341-893
- Végső Ingatlanügynökség, Széchenyi u. 36. ☎ 347-915
- Miskolci Nemzeti Színház, jegyiroda, Déryné u. 1. ☎ 344-862
- Fair Contact Manager Iroda, Széchenyi u. 8/2. ☎ 351-894
- Borsodi Nyomda portája, Bajcsy-Zs. út 15. (8–14 óra között)

Népszabadság Rt. Egri Irodája:
3300 Eger, Trinitárius u. 2.
Telefon: 36/363-599, fax: 36/312-899
Népszabadság Rt. Miskolci Képviselet:
3530 Miskolc, Görgey Artúr u. 5. sz.
Tel./fax: 46/411-149

apróhirdetések

ingatlan

MISKOLCON, az Erzsébet téren, II. emeleti, 52 négyzetméteres, 4 helyiséges, azonnal beköltözhető iroda bérleti joga átadó, 600 000 Ft-ért. Érdeklődni munkaidőben a 354-094-es, az esti órákban a 373-927-es telefonon.

IGÉNYESEN kialakított családi ház Miskolcon eladó. Áll: négy szoba, nagy konyha, étkező, fürdőszoba, mosókonyha, pince és két garázs. Irányár: 5,5 millió forint. Érd.: 332-275.

ELADÓ a Szentgyörgy úton 73 négyzetméteres, IV. emeleti, saját tulajdonú lakás igényesen kialakítva. Érd.: 315-858.

RAKTÁROZÁS vagy nagykereskedés céljára helyiséget bérelnék. Miskolc, Pf.: 429.

1,5 szobás, megvásárolható lakást 1 + 2 felesre vagy 2 szobásra cserélnénk. 314-020, 17 óra után.

Eladó Diósgyőrben 100 négyzetméteres családi ház, 100 négyzetméteres műhellyel, garázs, ipari áram, összközműves. Irányár: 5 000 000 Ft. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, Széchenyi 36. Telefon: 347-915.

Az M3-as főúton, Miskolcon 30 négyzetméteres, ipari áram, aknás, telefonos, fűtött helyiség kiadó. Tel.: 314-601.

KILIÁN-DÉLEN eladó 3 szobás, hallos, II. emeleti, telefonos, saját tulajdonú lakás. Érd.: 46-375-365, délután (üzenetrögzítős).

VENNÉK 2 szobás, vagy 1 + 2 feles lakást. Gépész utca, Kilián előnyben. 46-375-365.

Eladó a Hegyalja utcában, IX. emeleti, 1 + 2 fél szobás, összkomfortos lakás. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, Tel.: 347-915.

Edelény város központjában, Kővágó út 14. sz. alatti, 3 szobás, központi fűtéses, kertes ház, garázzsal, mellékhelyiséggel eladó. Érdeklődni a szomszédban, a 12. sz. alatt.

Eladó a Leszih A. utcában, 4 emeletesben 2,5 szobás, felújított lakás, vagy családi házra cserélhető. Érd.: Végső Ingatlanügynökség. Tel.: 347-915.

Eladó a Kuruc utcában 2,5 szobás, egyedien átalakított, IV. emeleti, összkomfortos lakás 1 290 000 Ft-os irányárral. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, telefon: 347-915.

BELVÁROSI családi ház Miskolcon raktárnak, irodának kiadó. Érdeklődni: 10—14 óráig. Telefon: 350-550.

MISKOLCTAPOLCA legszebb helyén, a Panoráma üdülő alatt, déli fekvésű, összközműves, körpanorámás, építési telek, elvi építési engedéllyel (négylakásos társasházra) eladó, vagy építésre betársulhat, valamint a Csabai kapu 26. szám alatt téglaépítésű társasházban 60 nm-es, kétszobás, gázfűtéses, telefonos lakás eladó. Érd.: 325-946, este 313-051.

KÉT nagy helyiségből álló, kb. 90 nm-es, konyhával ellátott borozó, havi bérleti díjért 1—2 évre berendezéssel, vagy anélkül kiadó. Érd.: 8—20-ig 376-201.

2 + 2 fél szobás, tehermentes lakás eladó. Érd. 17 óra után: 46-360-342.

Hejőcsabán, 100 négyszögöl telken, régi típusú, 70 négyzetméteres, 2 szobás, összkomfortos, gázos családi ház eladó, építési engedéllyel. Irányár: 1 950 000 Ft. Érd.: 366-146; 368-195.

Eladó vagy kiadó 55 négyzetméteres, telefonos, tárolós lakás Miskolcon, az Oszip u. 3. III/3. alatt. Érdeklődni: 75/310-138-as telefonon, este.

ORMOSBÁNYÁN 3 szobás családi ház azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni: Tóth Dániel, Miskolc, Soltész N. K. u. 5.

FODRÁSZÜZLET bérleti joggal, teljes berendezéssel eladó. Érd.: a 341-499-es telefonon, délután 4 órától.

MÁSFÉLSZOBÁS főbérleti lakásom elcserélném miskolcira, vagy környékére. Leveleket az „Örök 255278" jeligére a Magyar Hirdetőbe.

1,5 SZOBÁS Győri kapui lakás azonnali beköltözéssel eladó. Érd.: 340-168, 16 óra után.

A BELVÁROSBAN kft.-nek, irodának alkalmas ház eladó. 16 órától: 348-775.

CSALÁDI ház nagy kerttel eladó. Emőd, Hunyadi út 15. sz. alatt. Érd.: a helyszínen.

ELADÓ Nyékládháza, Kossuth u. 3. sz. alatti 3,5 szobás, gázos, telefonos családi ház. A vételárba 1 darab bérházi lakást beszámítok. Irányár: 4 millió forint. Érdeklődni a 46-391-155-ös telefonon, 17 óra után.

SZIKSZÓ, Bocskai u. 25. sz. alatti 5 szobás, gázfűtéses, kertes (4 éve épült) családi ház eladó. Érdeklődni a helyszínen.

ELADÓ Miskolctapolcán 200 négyszögöl építési telek és egy Yamaha 550 (kétszemélyes) jetski. Érdeklődni lehet a 49-342-011-es telefonon.

ELADÓ összkomfortos, 2 szobás családi ház telefonnal. Görömböly, Bacsinszky út 110. sz.

2,5 SZOBÁS, lomkamrás, vízórás, telefonos, felújított, tehermentes lakásomat eladnám vagy 1,5 szobás tehermentesre elcserélném IV. emeletig. Érd.: Miskolc, Kuruc u. 35. IV/3. 17—20 óra között.

KILIÁN-DÉLEN eladó 3 szobás, hallos, második emeleti, telefonos, saját tulajdonú lakás. Tel.: 375-365.

albérlet

TAPOLCÁN 1 szoba-összkomfortos lakás kiadó. Karosszéria- és karambolos-javítást rövid határidővel vállalok: Miskolc, Lenke u. 22. Telefon: 353-225.

KÉTSZOBÁS, telefonos, bútorozott lakást bérelnék az Avason. Telefon: 315-704.

adás-vétel

MÉG MINDIG
FLAMAND
PÉKSÉG!
MISKOLC, SZÉCHENYI U. 12. SZ.
JA, ÉS PIZZA BOY
VÁROSHÁZ TÉR 20. SZ.

REDŐNY-AKCIÓ! Rendelje meg most redőnyét, reluxáját, 800 Ft/négyzetméterrel olcsóbban. Telefon: 351-505.

RÁDIÓTELEFON, Ericson Hotline újszerű állapotban vonallal együtt, jutányos áron eladó. Érdeklődni: 06-46-351-866 vagy 326-056.

Gáztűzhely palackkal, kiságy pelenkázóval, és egy műanyag gyerekágy, 15 literes fazék eladó. Tel.: 313-486.

50 000 FORINTOS autóvásárlási utalványomat 25 000 forintért eladnám. Telefon: 46-390-156.

KÁRPÓTLÁSI jegy minden joggal eladó, 296 000 névértékű 250 000-ért. Tel.: 06-47-361-625.

Nagy teljesítményű, Robin típusú, 4 ütemű áramfejlesztő olcsón eladó. Érd.: 363-611.

Fémkonténerből kialakított árusítópavilon eladó. Szállítható, hőszigetelt. Hidasnémeti, MÁV-állomás. Tel.: 388-061.

Eladó női irhabunda, új, vagy elcserélném konyhai sarokülőre, megegyezés szerint. Tel.: 344-803.

Spánielkölykök eladók, Magyarország legeredményesebb tenyészkanjától, azonnal elvihetők. Tel.: 383-137.

Használt ülőgarnitúrák és háztartási felszerelések a Krajcáros üzletben, a DVTK-stadionnal szemben. Tel.: 46/332-598.

TERMELŐI áron lambéria, hajópadló vásárolható. Tel.: 47-362-420, 16—20 óra között.

NÉMETJUHÁSZKÖLYKÖK és felnőtt kutyák értékesítése: üzletek, lakások, személyek védelmére. Péntek, szombat, vasárnap 9—15-ig. Ajándékba: szakkönyv, póráz. Miskolc, Tízes honvéd u. 17. Dusik.

NÉMETJUHÁSZKÖLYKÖK eladók. Telefon: 316-882, 16 óra után.

ELADÓ fekete spániel kiskutya. Érd.: 16 óra után a 314-064-es telefonon.

IKERBABAKOCSI, variálható, összecsukható, újszerű állapotban eladó. Telefon: 313-963.

KÁRPÓTLÁSI jegyet veszek, adok. Tel.: 361-358, 368-825.

állást keres

VÁLLALOK gépi földmunkát, gáz, víz, csatorna ásását, helyreállítását. Ajánlatokat a 46/380-454-es telefonra kérem.

MAGASAN kvalifikált sütőipari technikus egyéni vállalkozók, kft.-k részére kisüzemek beindítását vállalja, szakmai és technológiai segédlettel. Érd.: 48-316-688. Kazincbarcika, Pf.: 302.

jármű

mazda
INTERMOTOR
Szervíz - Értékesítés - Alkatrész
Miskolc, Mátyás király út 102.
Tel.: (46) 353-643
Tel./Fax:(46) 350-412, 344-073

ÜTÉSES, 1300 S Lada, karambolos, eladó. Érd.: Szikszó, Munkácsy út 8.

GIRARDI KFT.
RENAULT
Miskolc, Szentpéteri kapu 68.
Tel.: (46) 322-411 Fax: 322-209
RENAULT MÁRKAKERESKEDÉS

AUDI-COUPÉ 2,3 E 1992-es, full extrás 10 000 km-rel igényesnek eladó. Érd.: 18 óra után: 393-028.

AUTÓBONTÓ, AUTÓKÖZVETÍTŐ Szirmabesenyőn, a Sajóvámosi út mellett, a tsz-majorban. Telefon: 06-46-321-293. Személy- és teherautók, autóbuszok és egyéb gépek értékesítése, bontása, adásvétele, szaktanácsadás, értékmegállapítás, környezetvédelmi felülvizsgálat, zöldkártyakiadás. Aral-olajcsere, szerviz, zsírzás, autószerelés. Nyitva: hétfőtől péntekig: 8-tól fél 5-ig, szombaton: 8—13-ig, vasárnap 8-tól 12-ig. VÁRJUK KEDVES ÜGYFELEINKET!

Alfa Rómeó kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Esetleg Ladát, Wartburgot beszámítok. Érdeklődni: 46/369-095.

SKODA Forman 1200 km-rel eladó. Telefon: 46-360-255.

Honda Prelude '87-es, 1,8-as, extrákkal, ABS-sel, 105 lóerős, eladó. Érd.: 46/389-777.

S—100-as Skoda-alkatrészek, új és bontott állapotban eladók. Tel.: 367-644.

Moszkvics 21412, 1990-es évjáratú, eladó. Érd.: Csesznik Imre, Hidasnémeti, Kassai u. 30.

VOLKSWAGEN Passat kombi dízel, 1982-es, friss műszakival rendkívül olcsón eladó. Érd.: 382-370.

PROMO Indra-tagság átadó. Lada Samara 20 százalék befizetve. Érd.: 46/365-381.

Eladók Fiat 850-hez különféle alkatrészek. 46/326-070.

Eladó Lada 1200 jobb első sárvédő és egyéb alkatrészek. 46/326-070.

TOYOTA Carina II. 5 éves, 420 000 forintért eladó. Érd: 383-437.

VOLVO 345 Deluxe automata váltóval igényesnek eladó. Tel.: 46-334-395, 18 óra után.

ELADÓ Alfa Romeo Julietta egyben vagy alkatrészenként. Érd.: 49-337-146.

VW GOLF I. alkatrészek + Citroën BX, 6 éves eladó. Érd.: 320-004.

garázs

Garázs eladó a Győri kapuban. Személygépkocsira védőtakaró eladó. Érd.: 372-923.

Miskolcon, a Dessewffy utcában garázs eladó. Érd.: 365-902.

MARTINTELEPEN, Csokonai garázssoron garázs eladó. Tel.: 357-773.

FŰTÖTT garázs kiadó a Martintelepen. Érdeklődni: 17 óra után a 380-861-es telefonon.

oktatás

Babysitterképző intenzív tanfolyam indul 1994. február 5-én. Időtartama 150 óra, 1 hónap, melynek végeztével a jelentkezők bizonyítványt kapnak. Érd.: 46-431-263.

BLB MENTOR NYELVISKOLA. Februárban induló nyelvtanfolyamai angol, német, olasz, spanyol és orosz nyelvből. Kezdőtől a felsőfokú nyelvvizsgaelőkészítőig (első alkalommal szintfelmérés). Heti 2×3 órás vagy szombaton 1×4 órás. Diplomás és anyanyelvi tanárok vezetésével. Intenzív angol és német középfokú nyelvvizsgaelőkészítő január 17-től február 5-ig. Beiratkozás: január 3—19-ig. Miskolc, Szemere u. 20., I. em. Telefon: 351-443, Lévayné.

TANÁR vagy diák jelentkezését várom, aki hetedikes tanuló korrepetálását vállalja, lehetőleg Görömböly közelében lakjon. Tel.: 368-918.

GITÁROKTATÁST vállalok kezdőknek és középhaladóknak. Diákok előnyben. Telefon: 46-333-884.

vegyes

REDŐNY-RELUXA KÉSZÍTŐK, FIGYELEM! Ezúton értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy ALKATRÉSZBOLTUNK Miskolcon, a Bognár u. 2. szám alatt, január 10-től továbbra is a rendelkezésükre áll. Telefon: 362-418.

Számítógépes betűvágást és reklámtábla-készítést vállalunk 24 óra alatt. Érdeklődni: Favorit autósbolt, Miskolc, Bors vezér 67., a Soltész Nagy Kálmán utcából nyílik. Tel.: 346-589.

SZABADSÁGÁT visszakapja, mert csemetéjét rám bízhatja! Gyermekfelügyelet hétvégén is. Telefon: 371-863.

EGYEDI ajtók, ablakok, üvegfalak készítését rövid határidővel vállalom. Tel.: 46-393-186.

OTTHON végezhető munkát ajánlok, válaszborítékért tájékoztatom. Suszter Imréné 3450 Mezőcsát, Báthori u. 61/a.

FEDEZTETÉSRE ajánlom dobermann B törzskönyves kan kutyámat. Tel.: 367-968.

KORENGEDMÉNYES nyugdíjas vállalkozásba besegítene, lakás, autó van. Tel.: 352-040.

KÖNYVELTESSEN a Péchy Bt.-vel. Telefon: 46-324-481.

Bükkábrányi lignit házhoz szállítva, Miskolcra és környékére. 260 Ft/mázsa. Érdeklődni: 46/412-800.

PVC-PADLÓVÁSÁR
A GEMENC KFT.-NÉL!
Minden kanadai PVC-padló 1190 forint helyett
CSAK 900 FORINT,
amíg a készlet tart.
Miskolc, Vörösmarty u. 85. Telefon: 46-344-056.

BEUGRATÓ BOLONDSÁGOK,
különleges ajándékok bazárja, tréfacsinálók paradicsoma, mulatságos, bolondságos szuvenírek boltja,
MISKOLC, DÉRYNÉ U. 8.

PÓTSZILVESZTER A SZENT KRISTÓF ÉTTEREMBEN, JANUÁR 22-ÉN. HATFOGÁSOS MENÜVÁLASZTÉK, ITALLAL, ÉLŐZENE, MŰSOR — CSAK 1500 FORINT! EZEN KÍVÜL: SZOMBATONKÉNT ZENÉS, TÁNCOS VACSORAESTEK. MISKOLC, GYŐRI KAPU 23. TELEFON: 46/347-061.

FELVONÓK JAVÍTÁSA
ÉJJEL-NAPPAL
1 ÓRÁN BELÜL.
Felvonók karbantartása, gyártása, szerelése, felújítása, érintésvédelmi mérés.
4 ÉV GARANCIA
az általunk tervezett, gyártott, szerelt vagy felújított felvonókra.
Lakóházi felvonók esetén 5 évre szóló karbantartási szerződéskor díjmentesen elvégezzük a berendezés középjavítását.
MISKOLC-LIFT FELVONÓSZERVIZ GM.
3530 Miskolc, Király u. 27.
Tel.: (46) 323-817
(46) 357-080
12 éve a felvonók szolgálatában

MEDITERRÁN pulykamell (déligyümölccsel töltve, rántva). Nagyadag: 210 forint. Ízelítő a Szent Kristóf étterem étlapjáról. Cím: Miskolc, Győri kapu 23. Telefon: 347-061. Nyitva: 11 órától 23 óráig. Esküvői menü személyenként már 600 forinttól. Napi menü: 91 forintért.

Kandallók, kemencék, cserépkályhák építését, tisztítását, bontását vállalom. Rendelésfelvétel: 394-263.

Hibás fürdőkádak, csempék újrazománcozását vállalom. Garancia, kezelésutasítás. Telefon: 353-224.

Jelentkezzenek, akik Mezei Lajosnak bármit javításra átadtak! Dobó út 2.

Ha Ön vállalkozó, pénzügyi hitelügyintézéssel forduljon hozzánk. Konzultáljunk! Telefon: 361-153.

DELILA szalon ajánlata: fodrászat, kozmetika, szolárium, pedikűr, manikűr, természetgyógyászat, műszempilla.

JÖVEDELMEZŐ otthoni munkát ajánlok. Válaszborítékért tájékoztatom. Kiss Mária, Szalaszend, Jókai u. 29.

BORJÚJAVA ORLOFF-MÓDRA (NATÚRSZELET GOMBÁVAL, SAJTTAL, CSŐBEN SÜTVE). NAGYADAG: 175 FORINT. IZELÍTŐ A SZENT KRISTÓF ÉTTEREM ÉTLAPJÁRÓL. CÍM: MISKOLC, GYŐRI KAPU 23. TEL.: 347-061. NYITVA: 11 ÓRÁTÓL 23 ÓRÁIG. ESKÜVŐI MENÜ SZEMÉLYENKÉNT MÁR 600 FORINTTÓL. NAPI MENÜ: 91 FORINTÉRT.

Tőkéjét fektesse be, magas havi kamatra, dupla fedezetre, közvetítéssel, ügyvédi közreműködéssel. Tel.: 342-402, vagy 351-654.

Színvonalas ügyintézéssel, közvetítéssel, hiteligénylők jelentkezését várjuk, magánszemélyek és vállalkozók személyében, csak megfelelő fedezet ellenében. Tel.: 342-402, vagy 351-654.

Korszerű munkalehetőség az ország legkisebb településén is, vállalkozóknak és magánszemélyeknek egyaránt. Tel.: 356-652.

GYERMEKFELÜGYELETET vállalok egész napra is. Jelige: „Megbízható". A színház jegyirodába.

ÖSTERREICHISCHE unternehmer vergeben eine gute neben beschäftigung. Wenn es für sie interessant, melden sie sich brieflich. Pfatschbacher A-4050 Traun Albert Schweitzer-allee 26.

RÉTEGELT lemez méretre szabása, tablóalap, autókárpit, a hét minden napján: Molnár, Miskolc, Szabadság u. 21. Tel.: 376-588.

SZESZFŐZDEI berendezések gyártása, javítása. Cím: Bíró László 4200 Hajdúszoboszló, Ék u. 9. Telefon: 52-362-450.

Dolgozókat alkalmaznak

Kft. számítógépes ismeretekben jártas könyvelőt főállásban alkalmazna. Jelentkezéseket „Februári kezdés" jeligére, a Déli Hírlap szerkesztőségébe várjuk.

Éjszakai bárba csinos konzum- és táncoslányokat felveszünk. Érdeklődni: 351-709, délután 5—7 óráig.

Országos hálózattal rendelkező kereskedelmi cég 18—30 év közötti, dinamikus, jó kereskedelmi érzékű munkatársakat keres miskolci lerakatába. Kereseti lehetőség: nettó 25 000 forint. Tel.: 368-367, 8—16-ig.

BEVEZETETT üzletbe gyakorlott női fodrászt felveszek, akár azonnal is. Érdeklődni: a 328-521-es telefonon.

BRAVÓ KFT.
Miskolc, Zsolcai kapu 14. (A Bingó szalonnal szemben)
VIDEÓFILM-KÖLCSÖNZÉS:
minden film: 50 Ft.
Éves tagdíj: 300 Ft.
(Néhány film a választékból: Üszó erőd; Több, mint testőr; Kitúr-lak; Elemi ösztön; Hamupipőke; Őrült Stone)
- Üres magnó- és videókazetták
- műsoros magnókazetták
- kvarcórák; digitális, analóg, gyermekórák
- bőrtáskák, övek, pénztárcák
- totó-lottó árusítás

NYITVA TARTÁS:
hétfőtől péntekig
8.30-tól 16.30 óráig,
szombaton 8—12 óráig.
MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!

Gyakorlattal rendelkező, profi gépírói tudással, számítógép-kezelői ismeretekkel is rendelkező, fiatal TITKÁRNŐT keresünk február eleji belépéssel. A gépírás feltétel, a gyorsírás előnyt jelenthet. Fényképet, szakmai önéletrajzot „Érdekes, komplex munkakör" jeligére kérem a Déli Hírlap szerkesztőségébe küldeni.

Kulturált megjelenésű, jó tárgyalókészségű titkárnőt keres miskolci székhelyű export-import kft. Gépírási tudás szükséges, angol vagy olasz nyelvtudás előnyt jelent. Bérezés: megegyezés szerint. Jelentkezés: írásban, kézzel írott önéletrajzzal, „Karrier" jeligére, a szerkesztőség címére. 3527 Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 15.

Exkluzív éjszakai bárba táncoslányokat és konzumhölgyeket magas kereseti lehetőséggel felveszek. Szállás biztosítva. Telefon: 06/46/324-828.

Miskolci kft. alkalmazna kontírozó könyvelőt. Kereskedelmi gyakorlat, számítógépes ismeret előny. Bérezés megállapodás szerint. Jelentkezés levélben, rövid szakmai önéletrajzzal, a következő címen: 3530 Miskolc, Bajcsy-Zs. E. u. 17., V. emelet.

Fiatal, gyakorlott varrónőket keresünk folyamatos munkára, jó kereseti lehetőséggel. Érd.: 367-133/163-as mellék, 8—16-ig.

Az EUROPA GAN Biztosító Rt. azonnali belépéssel felvesz főállású üzletkötőket. Jelentkezés: írásban, vagy személyesen: Nagy László igazgatónál, 1994. január 4-től. 3530 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky u. 17. Kiemelkedő kereseti lehetőség. Várjuk erre a munkakörre alkalmasak jelentkezését a megye területéről.

Üzletembe szakképzett vendéglátói eladót felveszek. Érdeklődni: 363-243-as telefonon, 15—17 óra között.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748/ 340-426
Molnár János,
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1981 JUL 19

NÉPÚJSÁG

1021

Molnár János: Régi konyhasarok

NÉPÚ

Kunágotai helyzetkép július közepén

A perzselő hőség elől menekülve jólesett kicsit megpihenni a tanácsháza hűs falai között Kunágotán, ahol Varga Imréné elnökasszony többek között a fontosabb fejlesztési tervekről, és a költségvetéssel kapcsolatos kiadásokról tájékoztatott bennünket. Ezt megelőzően az idén márciusban kerestük fel, amikor is harmadfokú belvízvédelmi készültséget kellett elrendelni a községben. Annak idején több, vályogból és vert falból épült ház rongálódott meg, sőt, néhány össze is dőlt, mert az átázott falak nem bírták megtartani a tetőszerkezetet. Noha azóta a nap és a szél felszárította a belvízzel borított területeket, ám ez korántsem jelentheti azt, hogy

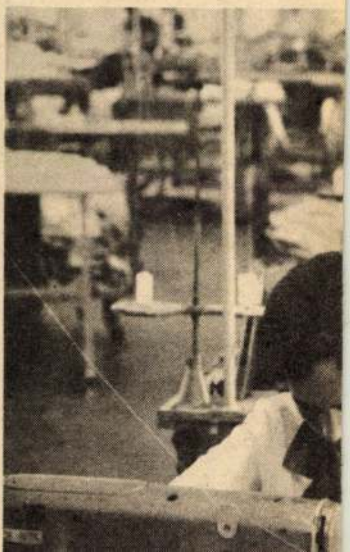

Mi az igazság NATO-ügyben?

Az e témában kitűzött választások közeledtével egyre inkább erősödik az a propaganda, amely leplezetlenül hazánknak a szervezettől való távol tartását tűzte ki céljául. A katonailag és politikailag nem kellően felvértezett állampolgár csak kapkodja a fejét, teljesen elbizonytalanodik a sok demagógia, félretájékoztatás hallatán. De hát ez is ennek a kampánynak az igazi célja.

Pedig olyan egyszerű a helyes döntés megtalálása. Csak azt kell megvizsgálni, honnan fúj a szél, honnan sugallják, tanácsolják, javasolják, erőltetik csábos ígéretekkel, hogy ne lépjünk be a NATO-ba. Hát természetes, hogy az ellenpólusból, Moszkvából! Ott hangzott el először a rosszallás belépési terveinkről. Ezt azonnal visszhangozták a hazai kommunisták, különböző fedőszervezeteik és ügynökeik, majd a józan ész megcsúfolásaként, a magukat nemzeti színeikben feltüntető, de valójában álnemzeti pártok, csoportok és szervezetek, illetőleg inkább csak azok vezető személyiségei. Így állt elő az a fölöttébb különös helyzet, hogy a szélső bal és a vele 180 fokkal szemben állók egyazon álláspont vannak ebben a kérdésben. Ez a tény már önmagában véve is elgondolkoztató.

Hiszen senki sem képzelheti azt, hogy egy olyan ország, birodalom, amely az elmúlt másfél évszázad alatt négy ízben működött közre nemzetünk sírjának megásásában, melynek nyilvánvaló célja volt, hogy a Kárpát-medencében megteremtse a szláv népek egységét és dominanciáját, amely közel 50 éves megszállás során kiirtotta vagy elüldözte a nemzet legjobbjait, aláásta és fölforgatta az ország erkölcsi, társadalmi és gazdasági rendjét, igazán hazánk javát akarja. Bár a titkos megállapodások értelmében közel 50 év múltán kényszerültek puskalövés nélkül kivonulni az országból – semmi esetre sem önszántukból, de nem is a mi ráhatásunk következtében –, azért gondoskodtak arról, hogy hazai kiszolgálóik révén kézbe vegyék és meg is tartsák előbb a gazdasági, majd a politikai hatalmat. Hogy miként gyakorolják azt, arra elegendő felidézni az 1994-es választások előtti, ma is felderítheletlen robbantásokat (Szeged, Parlament, Mátyás-templom) – sem előtte, sem azóta nem voltak hasonlók –, a gazdasági életben tapasztalt, minden képzeletet felülmúló visszaéléseket, a nemzetközi bűnözés szabadjára engedését, az orosz–ukrán maffiák bűntetteit, leszámolásait, a környező államokban szított magyarellenességet stb. Aki a fenti tények valósságát nem akarja belátni vagy elismerni, az egyszerűen elfogult, vagy ellenérdekelt, vagy naiv (finoman kifejezve).

Eme helyzetfeltárás és -felismerés után foglalkozzunk most már magával a problémával. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy NATO-tagságunkat nem a jelenlegi kormányzat találta ki, hanem a korábbi miniszterelnök, Antall József, aki keresztülvitte a Varsói Szerződés feloszlatását, és pusztán ezzel az egyetlen cselekedetével világtörténelmi jelentőségű tettet hajtott végre. Nem az a lényeg tehát, hogy a jelenlegi vezetőknek lógjon az orra, ha esetleg nemleges lesz a referendum, hanem az, hogy egy olyan alkalommal, amikor a nemzet sorsa forog kockán, helyes döntés szülessék.

Itt célszerű megvizsgálni, miért képviseli a Horn-kabinet az Antall-kormány külpolitikáját. Feltehetően azért, mert annak elvetése nyílt bevallása lenne Moszkvától való függőségüknek, másrészt valószínűleg azért, mert a jelenlegi világpolitikai helyzetben ez az irányzat jobban látszik biztosítani legalább gazdasági túlélésüket. De kizárólag az a tény, hogy napjainkban Hornék javasolják a NATO-ba való belépésünket és számítanak igenre a választópolgároktól, még nem ok arra, hogy saját magunknak okozzunk helyrehozhatatlan kárt azzal, hogy nemmel szavazunk! A belépés előnyeiről és hátrányairól, a be nem lépés előnyeiről ugyan már sok szó esett, de az utóbbi hátrányait még nemigen emlegették.

Mi lenne tehát akkor, ha a népszavazás azt eredményezné, hogy nem lépünk be a NATO-ba? Ez nyilvánvalóan azt fejezné ki, hogy a magyarok nem kívánnak NATO-tagok lenni, megfelel nekik a jelenlegi állapot. Semlegesek akarnak maradni, vagy inkább a másik oldalt választják. A világ legerősebb katonai tömbjét jelentő szervezet köreiben mindenesetre elültetné egy ilyen döntés a gyanakvás magját, annak minden következményével együtt. Bár a NATO alapelveiből kifolyólag nem olyan agresszív, mint az emlékezetünkben még élénken élő szovjet hatalmi mánia, de azért már eleve nem volna megnyugtató farkasszemet nézni a NATO hadi potenciáljával. Tegyük fel azonban, hogy döntésünk alkalmával előnyben részesítjük a semlegességet, ami helyes és jogos követelés volt pl. 1956-ban. Hogy mi lett az eredménye, azt az évforduló közelmúltban felidézett képei híven tükrözték. Persze arra se számítsunk, hogy ha akkor majd valaki – pl. egy Thürmer – behívja az oroszokat, a NATO majd segítségünkre siet. Hiszen visszautasítottuk a szervezetbe való meghívást! A semlegesség szavatolásának ígéretéről pedig csak annyit: *Nagy Imre* és *Maléter Pál* már megtapasztalta az oroszok ígéreteinek komolyságát és értékét. Egyébként pedig ki nyújt biztosítékot arra nézve, hogy egy következő, esetleg kommunista, orosz vezetés is tiszteletben tartja-e a „semlegességet"? Ne ámítsuk magunkat! Az arcvonalak közötti területen lévőkre mindkét oldalról lőnek! Egyébként pedig a semlegességet még az igen gazdag országok se nagyon engedhetik meg maguknak, nemhogy a mi országunk! Az egységesülő Európában illúzió a „teljes szuverenitás" ábrándjának kergetése! Hiszen ma sem vagyunk önállóak, gazdaságilag gúzsba vagyunk kötve, iszonyatos adósságterhektől görbed a hátunk (a kommunistáknak köszönhetően!), ki vagyunk szolgáltatva a nemzetközi tőke kénye-kedvének! Ezen csak akkor változtathatunk, ha mi magunk is „belül" leszünk, és érdekeink már közösek!

Boldog jövőt keresnek a magyar NATO-szemek

A másik alternatívára, az ellenkező oldalhoz való csatlakozásra, ami a NATO elutasításának egyenes következménye lenne, gondolni sem merek. Az egyenlő lenne a nemzet öngyilkosságával.

Ami hazánk történelmi problémáinak rendezését illeti – ilyen igényekre vonatkozó észrevételek is elhangzottak –, megint csak napnál világosabb, hogy erre semlegesség esetén semmi kilátás sincs. A nyomorúságos gazdasági helyzet – a tőke kivonulása biztosra vehető –, a leépült infrastruktúra, a tönkretett honvédelem, a gyérülő és egyben elöregedett lakosság, a hadrafoghatók számának ijesztő csökkenése, a társadalom erkölcsi züllése és egészségi romlása teljesen kilátástalanná teszi azt, hogy a szülőföldjükön, de most idegen országban élő honfitársaink érdekében bárhol is szót emeljünk, hiszen nem tartoznánk sehova, vagy épp oda, ahova nem kellene, és ahol a mi szempontjainkat kutyába se vennék. Ugye tudják, mire gondolok. Akiknek ezek után mégis aggályai lennének az egyes országok NATO-n belüli helyzetével kapcsolatban, azoknak felhívhatom a figyelmét arra, hogy még a közismerten angolszászellenes és oroszbarát *De Gaulle* Franciaországa is visszakönyörögte magát a NATO-ba; a többi ország is biztonságban érzi ott magát, és nem panaszkodik szuverenitása kismérvű csorbulása miatt. Nevetséges, ha valaki ezt kifogásolja. Remélhetőleg nem kerülte el továbbá a választók figyelmét az a körülmény sem, hogy egyes szomszédaink mennyire irigyelnek bennünket azért, hogy hazánk már a bővítés első körében számíthat a NATO-ba való felvételre, míg ők csak később kerülnek sorra, s főként csak olyan alapvető politikai változtatások után, amelyek felbecsülhetetlen fontosságúak az ottani magyarság további élete szempontjából.

Fél évezred távlatában szinte először van lehetőségünk arra: egy sorsdöntő kérdésben döntsünk, hogy helyesen válasszunk, hogy ne a túlhaladott, megbukott eszmék, az elmaradottság, a gazdasági ellehetetlenülés, a kilátástalanság eleve vesztett helyzetébe kerüljünk. Hiszen nyilvánvaló, hogy amiben döntenünk kell, az nemcsak politikai és katonai kérdés, hanem gazdasági is! Feleljünk tehát „igen"-nel a választási lapon feltett kérdésre, s akkor minden reményünk meglehet arra, hogy sakknyelven szólva „nyert állásunk" legyen. Az csak természetes, hogy ezért nekünk is tenni kell valamit, de fontoljuk meg, az igen és nem közötti különbség túlzás nélkül legalább annyi, mint élet vagy halál.

Az évek távlatából eszembe jut egy régi film, melynek első világháborús hőse egy csoport hadifoglyot vezet hátra, de elvéti az utat. Jobb híján az egyik ellenséges katonától kérdi meg, merre. Az megmutatja az irányt, mire ő homlokegyenest az ellenkező irányba fordul, és szerencsésen meg is érkezik utóvédjéhez. Ennek a kis epizódnak a tanulsága ma is megszívlelendő: tedd az ellenkezőjét annak, amit ellenséged tanácsol! Tehát csak azért is: „Igen"-nel a N A T O-ba!

Várhidy Gyula
nyugállományú ezredes

Mit vesz célba a kormányzat a novem-

Karánghy Menyhért újra ringben

mindenáron elszakítani tőle. Mert nem lehetséges, sőt kézenfekvő-e, hogy egy-

MOLNÁR János fest.

Hangfogó nélkül

Iniciálék

Két koncertsorozat nyitóhangversenyéről szólok ezúttal, mert mindkettő új színekkel gazdagítja a szezon zenei palettáját, s ahogy a bemutatkozó estek jó házaiból megítélhető, jelentős irántuk az érdeklődés. Persze a Rádiózenekar triptichonját (háromrészes ciklusuknak ez a neve) *Ránki Dezső* felléptével indítani olyan szerkesztői lelemény, ami eleve garantálja a bombasikert; kiváló zongoraművészünk játékára ki van éhezve a közönség, hiszen újabban – ki tudja, miért? – évente csupán egy-két alkalommal lehet része benne. Most a *Schumann*-koncertet (a-moll) hallottuk Ránkitól, káprázatos színvonalon, számtalan felfedezésként ható mozzanattal. Az ember nem győzött csodálkozni: eddig mi mindent nem vett észre az ismertnek vélt mű bámulatos szépségeiből... Engem például tökéletesen elbűvölt a II. tétel elején a zongora és a zenekar meghitt párbeszédében a dalköltő Schumann hangja – az az intimitás, amit a kamaramuzsikálás légköréből lopott a koncertdobogóra a szerző, s a kiválasztottak között is kivételes rangú előadója. Voltaképpen ezzel a zongoraversennyel kezdődött a pianista világkarrierje (amikor 16 évesen) az I. díjat hozta haza Zwickauból), s most éppen 77. alkalommal szólaltatta meg. Erő és gyöngédség, intellektus és szív együttes jelenléte teszi egyénivé Ránki interpretációját, telt és magas hangzás szolgálja a kifejezés szuggesztivitását. *Pier Giorgo Morandi*, a koncert felkészült és rokonszenves karmestere igyekezett a saját Schumann-felfogását a szólistáénak alárendelni, amitől sok helyütt meglepően transzparenssé vált az egyébként dominánsan szonórus zenekari szövet. Az mindenképp vitathatatlan, hogy a közkedvelt Hebridák nyitány és a dekoratív (az én ízlésemnek túlságosan is dekoratív) *Respighi*-tételek, a Templomablakok által keretezett Schumann-koncert koronája lett a Rádiózenekar jó hangulatú zeneakadémiai estjének.

A Filharmóniai Társaság majd másfél évszázados története folyamán először hirdet ifjúsági hangversenysorozatot: az Erkel

Ikonok a városból

Az ősi magyar és a paraszti kultúra jeleiből építkező és ezeket mai, modern grafikai alapon továbbgondoló *Molnár János* művészetének sajátos vonulata az Ópusztaszeren bemutatott és jelenleg a Magyar Kultúra Alapítvány Szentháromság téri kiállítótermében látható tárlat, az Ikonok a városból.

A festmények és grafikai lapok forrásai a középkori magas művészethez tartozó, naiv mesterek alkotta, üvegre festett bibliai témájú képek, az üvegikonok. A középkori Erdélynek – egészen a XIX. századig – nemigen voltak hivatásos művészei, nem volt Rubljovja, Feofan

Sötét idők

Grekje, ezt a korabeli füzesszentmiklósi, fogarasi, máramarosi műhelyekből, a névtelen művészek keze alól kikerült üvegikonok pótolták, melyek egységes hitvilágról, erkölcsről üzennek, ahol minden mozdulatnak, a képek elrendezésének, felépítésének, színeinek szigorúan szabályozott rendje volt. Ezek az ikonok leginkább a görög katolikus vallásúak körében terjedtek el, de számos esetben megtaláljuk az ősmagyar hitvilág jeleit, az életfát, az alsó és felső világot, a természeti elemek, a Nap, a Hold, a víz ábrázolását is.

Molnár János e dekoratív síkfestészet alapszabályait betartva, szigorúan ragaszkodva a régi ikonok vonalvezetéséhez, kötött formájú ábrázolásmódjához, keresi és továbbgondolja, saját világához, a mi világunkhoz igazítja az elődök üzeneteit, gondolatait a hitről, szeretetről, reménységről, hiszen ezek örök igazságok. Megtartja a népi ikonok képi és mozdulatrendszerét, színvilágát. Eszközein, grafikai nyelvezetén, jelrendszerén csak annyit változtat, amennyi ahhoz szükséges, hogy pontosabban tudjuk a XX. század végi nézőkhöz szólni. A temperával festett képek színárnyalatai gazdagabbak, úgy emel be képeibe új motívumokat, szürreális, kubista vagy szatirikus elemeket, hogy az ikonfestés szabályai ne sérüljenek, de a művész által közölt üzenet mégis felerősödjön, így rendezi mai világunkhoz az elődök képi világát. Ezeket az ikonfestészetben nem használt mai művészeti stílusokat azért alkalmazza, hogy korunk embere megtalálja azokat a jeleket, melyek már a mi világunkból eltűntek.

A festő ecsetjével átfogalmazott üzenetek fontosak értékveszett, harmónia és hit nélküli világunkban, amikor – hogy csak néhány képre hivatkozzunk – bozgorok, hazátlanok vagyunk saját hazánkban, amikor sötét idők kínzói és kárörvendői uralkodnak a megalázottak felett. A bibliai képek adnak reményt, melyek a sötétségre világossággal, gyűlöletre szeretettel, a hazátlanságra meghitt otthonnal, a halálra élettel válaszolnak, ahogy *Bereczky Zoltán* írta a kiállítás képeihez.

Virt Dezső

Carment táncolnak Győrött

Markó Iván hat évvel ezelőtti távozása után hamarosan „föltápászkodott" a Győri Balett. *Kis János* igazgató szívósan dolgozik azon, hogy csapata mércéjét egyre magasabbra emelje. E célból nem habozott jó nevű külföldi koreográfusokat meghívni. Repertoárjukat is a változatosság és a vonzó produkciók jegyében alakítják.

Nem véletlen, hogy legújabb bemutatójuk a Carmen lesz, az előadás koreográfusa pedig *Robert North*, a Veronai Opera és a Aréna balettigazgatója, aki a leghíresebb együttesek táncosaként, iskolateremtő mesterek tanítványaként *(Martha Graham, Merce Cunningham)* lett később a London Kortárs Balett koreográfus vezetője (1980), a torinói Theatro Regio művészeti vezetője (1990), a svéd Gothenburg Balett igazgatója stb., s több mint ötven darab koreográfusa szerte a világon. North immár negyedik alkalommal dolgozik a Győri Balett együttesével, korábbi sikeres közös produkcióikon fölbuzdulva hívta meg ismét Kis János a neves mestert.

Szerdai sajtótájékoztatójukon Robert North elmondta, hogy nem a viláhírű *Bizet*-operát tették át a táncparkettre, hanem *Prosper Mérimée* eredeti novellájának történetét dolgozták át – új zenével. Egész estét betöltő produkciójuk a szenvedély, a féltékenység drámáját jeleníti meg, az amúgy is lendületes spanyol táncritmusok és dallamok fölhasználásával. North szerint a vadság és a civilizáció közti ellentét az igazi mozgatórugója a Carmen-földolgozásnak, hisz az öntörvényű Carmennél a naivabb Don José mindenáron meg szeretné változtatni a vérmes cigánylány természetét.

Az Új Magyarország kérdésére, hogy szokott-e absztrakt balettet is koreografálni, vagy pusztán a hagyományos, történetekre, cselekményre épülő táncprodukciókat, North igenlő választ adott, hozzátéve, hogy a magyar publikum a tradicionális balletthez áll közelebb, és ezért választotta ezt a műformát.

A darab zenéjét *Christopher Benstead*, a kortárs tánc egyik leghíresebb komponistája szerezte. Vallomása szerint a személyességet kereste, amikor a spanyol dallamokhoz fordult –, táncban, zenében próbálta szuggerálni mindazt, amit az operában elénekelnek. Az autentikusság kedvéért cimbalmot, mandolint, gitárt is felhasznált, no meg a vokális zenét – nem kisebb énekesnő közreműködésével, mint *Sebestyén Márta*, akit a világhír szárnyára kapott külföldi lemezén fedezett föl, s hívott meg Christopher Benstead. A férfiszólót pedig ő maga énekli.

Kis János igazgató hálával adózott a Philip Morris Kft.-nek, mely hat éve mecénásuk, hisz az ő támogatásuk nélkül nem hívhatták volna meg a neves külföldi művészeket, amiként az Audi és a Malév is folyamatosan hozzájárul költségeikhez.

A sajtótájékoztató után levetítettek két izgalmas jelenetet a Carmenből, melynek bemutatójára november 1-jén kerül sor Győrött, két kiváló tehetséggel, *Pintér Tímeával* (Carmen) és *Pátkai Balázzsal* (Don José) a főszerepekben.

(metz)

A játékos

Az első angol nyelvű, nemzetközi együttműködéssel készült magyar filmalkotás, a *Makk Károly* rendezte The Gambler (A játékos) került novembertől a brit mozikba. A szerdai hivatalos bemutatóra Londonba érkezett alkotóművészt brit, amerikai, holland és magyar produceri és szakértői csoport segítette a film elkészítésében. A mű fő vonulata *Dosztojevszkij* életének egy valós epizódja, vagyis a címben szereplő regény elkészítésének meglehetősen zaklatott körülményei, valamint magának a könyvnek a cselekménye között oszlik meg, két párhuzamos szálon futva.

Makk Károly új filmjének vezető producere, *Marc Vlessing* a szerdai bemutató előtt Londonban elmondta: a The Gambler elkészítése 5 millió dollárba került, „vagyis magyar, de még nyugat-európai mércével mérve is igen sokba". Vlessing elmondta: a főszerepre csaknem sikerült megnyerni *Anthony Hopkinst*, a világhírű brit színészt, akit azonban az utolsó pillanatban *Oliver Stone* átcsábított a *Nixon*-film főszerepajánlatával. Az alkotás a producerek közlése szerint várhatóan februártól lesz látható a magyar mozikban.

A túlsó part

A Duna Televízió november 2-án, vasárnap este 19.05-kor irodalmi összeállítást sugároz klasszikus és kortárs költők halottak napi gondolatokat megfogalmazó legszebb verseiből. A Túlsó part című műsor szerkesztője Ugrin Aranka, rendezője Dér András.

Fergeteg Party

Az ef. Zámbó Happy Dead Band és a Drums együttes koncertezik november 15-én, szombaton este 9 órától a csillaghegyi Banán Klub (III. ker., Mátyás király u. 13–15.) Fergeteg Partyján.

A reformáció emléknapja

A Magyar Demokrata Fórum Mátészalkai Szervezete és a Magyar Protestáns Közművelődési Egyesület rendezésében reformációemléknapot tartanak november 1-jén, szombaton délután 4 órakor a mátészalkai Városi Művelődési Központ színháztermében. A rendezvényen Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke és a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke mond ünnepi beszédet. A műsorban közreműködik: Császár Angela színművész, Kobzos Kis Tamás előadóművész, a Collegium Régizene Együttes, az Ádám Jenő Pedagóguskórus, valamint a Széchenyi István Általános Iskola Kicsinyek Kórusa. Műsorvezető: Herényi Károly.

A művészet és a tudomány

A tudomány és a művészet kapcsolata címmel rendeznek előadást november 5-én 16 órakor a Magyar Tudományos Akadémia Székházának Kistermében (V. ker., Roosewelt tér 9., II.em.). A rendezvényen Németh G. Béla az irodalomtörténet három szintjéről, Szabó István pedig a mozgókép helyzetéről és szerepéről beszél.

Ma

Napkelte: 5 óra 53 perc, napnyugta: 19 óra 38 perc.

Bertalan és ***Bartal***
nevű olvasóinkat köszöntjük ma.

A Bertalan arameus, görög eredetű, jelentése: Ptolemaiosz fia. Politikai életünkben jelentős szerepe volt Szemere Bertalannak, aki a '48-as szabadságharc egyik vezető személyisége volt, majd miniszterelnök, belügyminiszter. S ne feledkezzünk meg a magyar űrpilótáról, Farkas Bertalanról se. Ma az egyház Szent Bertalan mártír apostolra emlékezik, aki a könyvkötők és mészárosok védőszentje.

A Bartal név arameus, görög és latin eredetű, jelentése szintén: Ptolemaiosz fia. Ritka név nálunk, pedig hangzása kellemes.

Lajos és ***Patrícia***
nevű olvasóinkat köszöntjük vasárnap.

A Lajos ófrancia, germán név, jelentése: harcban kiváló, hírnév, háború. A Lajos a leggyakoribb nevek egyike. A színház és zene világából Bálint Lajos, Básti Lajos, Kormos Lajos és Bárdos Lajos nevét említhetjük. Történelmünkből Nagy Lajos király, Kossuth Lajos rangos tulajdonosai e névnek. Ma az egyház Szent Lajos francia királyra emlékezik.

A Patrícia latin név, jelentése: rómainak született nemes, a latin Patrícius női megfelelője. Nálunk ritka ez a név.

Évforduló

Medici Katalin, IX. Károly francia király anyja – hatalmát féltve – Párizsban a franciaországi protestánsok (hugenották) kiirtására Szent Bertalan éjszakáján (Bertalan-éj) vérfürdőt szervezettt 1572. augusztus 23-áról 24-re virradó éjszakán. Akkor éjjel kétezren estek áldozatul a fővárosban. Először Coligny tengernagyot, a hugenották vezérét ölték meg. Az öldöklés vidéken folytatódott, adatok szerint öt- és tízezer (más források szerint 30 és 90 ezer) között volt az áldozatok száma.

Meghalt Gaál Piroska

Gaál Piroska újságíró, aki korábban lapunknak is munkatársa volt, augusztus 22-én, életének 46. évében elhunyt. Búcsúztatása szeptember 10-én 15 órakor lesz a Rákoskeresztúri új köztemető szóróparcellájában.

– A református értelmiség találkozóját Magyarság, történelem, kálvinizmus és egyetemesség címmel rendezték meg immár ötödik alkalommal a balatonszárszói Soli Deo Gloria konferenciatelepen. A pénteken kezdődött háromnapos konferenciát Merétey Sándor lelkész nyitotta meg. Márkus Mihály, a dunántúli református egyházkerület püspöke a református egyháznak az állammal való kapcsolatát kölcsönösen elfogadhatónak nevezte.

– Ózdon tartják az országos nemzetőr-találkozót a hét végén. A program szombat délelőtt 11 órakor tábori misével kezdődik, ezt követi a nemzetőr-eskütétel, majd az ünnepi megnyitóra kerül sor. A vasárnapi programban a szabadidőközpont ünnepélyes átadása és az ehhez kapcsolódó események szerepelnek.

– Ötven éve alakult a sok ezer állami gondozottat útjára bocsátó hajdúhadházi gyermekváros. A jubileumra meghívták az egykori nevelteket, s kiállítást is szerveztek az intézmény múltjának bemutatására.

– Új tulajdonosa van a balatonfüredi hajógyárnak: a korábbi megrendelő, a német Orenstein Koppel a vásárló. A továbbiakban hajótesteket és sporthajókat készítenek majd. A gyár 115 ezer négyzetméternyi területéből mintegy 50 ezret átadnak azoknak a kisvállalkozásoknak, amelyek később a gyár beszállítói lesznek.

„Túszdráma" Nagyorosziban

Fegyvernek látszó tárggyal a kezében pillantott meg egy járókelő egy ismeretlen férfit Nagyorosziban, a Cserhát Vidéke Takarékszövetkezet kirendeltségében, tegnap fél egy tájban. Bejelentése nyomán a rétsági rendőrkapitányság jelentős erőkkel vonult a helyszínre, ám a pénzintézet ajtaját zárva találták. Az információk szerint benn tartózkodott a takarékszövetkezt két női alkalmazottja is. A kapcsolatteremtési kísérletek nem jártak sikerrel. A nógrádi községet szinte körbevették a rendőri alakulatok. Végül kiderült, hogy felesleges volt a nagy készültség, mert a rendőrség értesítése és a helyszínre történő megérkezése közben a rabló elmenekült, az alkalmazottakat pedig bezárta a mellékhelyiségbe.

(németh)

– Véradó napokat szervez a X. kerületi Vöröskereszt augusztus 24–25-én és szeptember 1–2-án a budapesti Naturexpón, a BNV területén. A szervezők a budapesti vásárközpont 46-os pavilonja melletti „F" szabadterületen 11-től 19 óráig várják a véradókat.

– Kiszáradás fenyegeti a Debrecen környékén fekvő erdős puszták tavait. Az idei csapadékosabb tavasz és nyár sem tudja ellensúlyozni az elmúlt nyolc év vízhiányát. Megoldás lehetne a Keleti-főcsatorna vizének felhasználása, de ennek idevezetése ötvenmilliárdba kerülne.

– Segítségre szorul a négy és fél éves Drevényi Péter, akit 1995 decemberében két kutya megharapott, és csak huszonkét órás műtéttel sikerült megmenteni. Az azóta elvégzett több műtét és két hónapos kórházi kezelés után egy Kanadában elvégzendő műtétre lenne szüksége, amelyhez segítségét kér a Magyar Kéz- és Mikrosebészeti Alapítvány. Bankszámlaszám: Magyar Hitel Bank MHB 10200964-20221658-00000000. A közlemény rovatba be kell írni: Drevényi Péter javára.

– Egy Ford Escort gépkocsit sorsolt ki a Multimedia Concerts tegnap – közjegyző jelenlétében – a Tina Turner-koncert jegyvásárlói között. A nyertes az „O" szektor jobb oldal, 9. sor, 1. székre szóló, 10 806-os ellenőrző számú belépőjegy tulajdonosa. A szerencsés nyertes a Ford Hungaria Kft. által felajánlott nyereményért a Budapest V. kerület, Steindl Imre utca 12. sz. alatt vagy a 267-01-47-es telefonszámon jelentkezhet.

ELSŐSEGÉLY

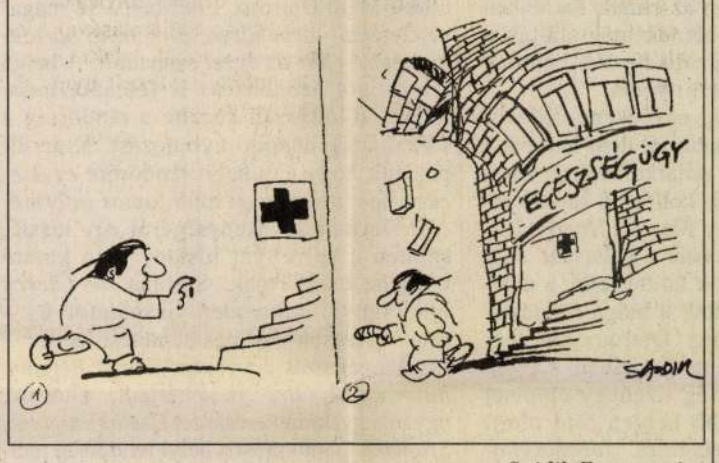

Sajdik Ferenc rajza

– A jövő nyárra elkészül a 44-es nemzetközi főút Gyulát elkerülő részének első öt és fél kilométeres szakasza, s így a tervek szerint május 31-től már a gyulai belvárost elkerülve közelíthető meg a magyar–román határátkelő. Az út burkolata 7,5 méter széles lesz, mindez 919 millió forintba kerül, ebből 229 milliót az Európai Unió Phare-segélyként ad.

Szekszárdi utca

Mérgezett szalámidarabkák

Tegnap reggel Szekszárdon az Alisca, valamint a Béri Balogh Ádám utca között, az ötös számú általános iskola környékén szalámidarabkákat dobáltak szét. A laboratóriumi vizsgálat kiderítette: a szalámidarabkák mérgezettek. Kutyáknál, macskáknál azonnali halált okoznak, még emberre is veszélyesek, különösen a kisebb gyerekekre. A helyi rádió folyamatosan közölte a hírt, és felhívta a lakosság figyelmét, hogy a tragédiát elkerülendő, gyermekeiket semmiképp se engedjék a mérgezett területre.

(huber)

Ötkilós és hatvancentis volt a csecsemő

Brutális gyilkosságok

A BRFK életvédelmi alosztályának vezetője, Doszpot Péter rendőrségi tanácsos az elmúlt hét két gyilkosságainak felderítéséről adott tájékoztatást pénteken.

Augusztus 16-án a főváros XXI. kerületében, a Templom utca 21. számú ház előtt a reggeli órákban egy halott fiú csecsemőt találtak a kukázók. Gyors nyomozás után kiderült, hogy a csecsemő anyja a szemközti házban élő 17 éves leány. A kisfiú közel öt kilogrammos volt és majdnem hatvancentis, ennek ellenére a lakókörnyezetben senki nem vette észre a terhességet. A szülés akkor történt, amikor a vajúdó lány szülei nem voltak otthon. A gyermek életképesen, egészségesen jött a világra, de az eseményt titkolni szándékozó anya előbb fojtogatta, majd egy üveggel agyonverte. A kihallgatásokon a fiatalkorú gyanúsított elismerte tettét, ám a rendőrség a cselekmény súlyossága ellenére nem vette őrizetbe.

A másik bűncselekmény augusztus 19-ről 20-ra virradóan történt az V. kerület, Falk Miksa 12. számú házban, ahol az özvegy, egyedül elő M. Árpádnét ölték meg. A tettesek elvittek több százezer forint értékű takarékbetétkönyveket, antik tárgyakat és festményeket. A nyomozóknak sikerült rövid időn belül elfogni a rablógyilkossággal alaposan gyanúsítható elkövetőket, a 27 éves R. Lászlót, a 32 éves K. Józsefet és a 41 éves B. Jenőt. Mindhárman többszörösen visszaeső bűnözők. A nyomozás kiderítette, hogy K. József mint ebédkihordó rendszeresen járt az áldozatnál. Ez adta az ötletet a betöréshez. Az idős asszony azonban éjjel felébredt a két ajtó befeszítésének hangjára, és a betörőkre nyitotta az ajtót. K. félt, hogy M. Árpádné felismerte, ezért megfojtotta. Az eltulajdonított értékek szinte hiánytalanul megkerültek, a gyanúsítottak beismerték tettüket, és előzetes letartóztatásban várják sorsuk alakulását – tudtuk meg a gyilkosságiak vezetőjétől.

(k. z. t.)

40 éve írtuk

A begyűjtési miniszter első helyettese, Sághy Vilmos tájékoztatása szerint a gabona begyűjtése a csépléssel arányosan halad. A dolgozó parasztok kötelességtudása, a begyűjtési dolgozók jó munkája eredményeként az ország kenyérellátását biztosítani lehet. A beadási kötelezettséget továbbra is a begyűjtésről szóló törvényerejű rendelet szerint, az eddigi módon, változatlanul teljesíteni kell. A gabonatermékből a termelőnél vissza kell hagyni az igazolt vetőmagszükségletet, ezt követően elsősorban a beadási kötelezettséget kell teljesíteni.

Bevonultak az újoncok

Összesen 13 100 sorköteles fiatal vonult be a honvédséghez és a határőrséghez szerdán és csütörtökön. A Honvédelmi Minisztérium pénteken elkészült összesítése szerint 180-an nem tettek eleget a behívóparancsnak, közülük pedig csupán hetvenen küldtek igazolást. Az ismeretlen okból meg nem jelentek felkutatása megkezdődött, s rájuk a távolmaradás okától függően büntetés várhat.

Egészségi, tanulmányi és szociális okok miatt 180 fiatalt küldtek haza, míg 11-en megtagadták a katonai szolgálat teljesítését. A bevonulási helyeken 65-en nyújtottak be kérelmet polgári, illetve fegyver nélküli szolgálat teljesítése iránt. Az újoncokat leghamarabb a hét végén lehet meglátogatni, a katonai eskü pedig szeptember 7-én lesz – közölte az MTI.

– A körülményekhez képest jól van az a magyar lány, Kiss Piroska, aki testvérével együtt autóbalesetet szenvedett csütörtökön Franciaországban. A testvér, Kiss Judit, életét vesztette, Piroska csak könnyebb sérüléseket szenvedett, várhatóan szombatra virradóra vonattal hazaindul.

POLLENJELENTÉS

Légköri allergének augusztus 23-án **ASTRA**

ÁNTSZ-állomás	Bp.	Győr	Miskolc	Zalaegerszeg
Parlagfű	+++	+++	++	++++
Üröm	++	+	++	+
Libatopfélék	++	+	++	+
Füvek	+	+	+	+
Csalán	++	+++	++	++
Allergén gombák	+++	++++	++	++

+ alacsony ++ közepes +++ magas ++++ nagyon magas

(Az ÁNTSZ jelentése)

– Megkezdődik a Seat Cordobák összeszerelése a lengyelországi Poznanban. Még az idén kétezer jármű gördül le a futószalagról.

Halálozás

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DR. THOROCZKAY JÁNOS

nyugalmazott államügyész 1996. augusztus 21-én, életének 90. évében elhunyt. Temetése 1996. szeptember 3-án, kedden 14.00 órakor lesz a Farkasréti temető főbejárati ravatalozójából. A gyászoló család.

A gyászoló család mély fájdalommal tudatja, hogy

SCHULZ MIKLÓS

közgazdász, a Magyar Nemzeti Bank nyugalmazott fiókigazgatója 1996. augusztus 9-én, életének 85. évében elhunyt. Temetése szeptember 2-án 16 órakor lesz a Szent Gellért-plébániatemplom urnatemetőjében (Bartók Béla út 149.). Lelki üdvéért a gyászmisét szeptember 3-án 18.30 órakor tartjuk a szentendrei Szent Péter Pál-templomban.

DR. FIEDLER KÁLMÁN

gyémántdiplomás jogász, aki Chicagóból telepedett haza 1993-ban, 83 éves korában, augusztus 9-én hosszú betegség után elhunyt. Hamvasztás utáni urnaelhelyezése augusztus 29-én délelőtt 11 órakor a Rákoskeresztúri új köztemetőben lesz. Megemlékezési szentmisét augusztus 29-én este 6 órakor mondatunk a VIII. kerületi Rezső téri katolikus templomban.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk az MTA Közgazdaság-tudományi Intézet vezetőségének, munkatársainak és mindazoknak a barátoknak és ismerősöknek, akik

VARGHA LÁSZLÓ

temetésén megjelentek, együttérzésüket részvétnyilvánítással fejezték ki. A gyászoló család.

Nyári hétvége

Szombaton kimondottan szép, késő nyári időre van kilátás. Országszerte a napsütés lesz meghatározó, zápor, zivatar csupán egyké hely en alakulhat ki. Az időnként megélénkülő északias szélben 27, 32 fokig emelkedik a hőmérséklet.

Vasárnap: Kezdetben jobbára napos időre van kilátás, de délután – főleg nyugaton – már időnként erősen megnövekednek a gomolyfelhők, és elszórtan záporok, zivatarok is kialakulhatnak. Jelentős szélerősödés csak a zivatarok környezetében várható. A csúcshőmérséklet továbbra is 30 fok körül alakul.

A jövő hét elején ismét kissé változékonyabbra fordul időjárásunk, kevesebb lesz a napsütés, és többfelé alakul ki zápor, zivatar. Kissé mérséklődik a meleg, felfrissül az idő, de erős lehűléstől nem kell tartani. Továbbra is 25 fok közelében maradnak a csúcshőmérsékletek.

Orvosmeteorológia: Szombaton még frontmentes időre van kilátás. Ez frissítőleg hat a legtöbb emberre, csupán az alacsony vérnyomásúaknál jelentkezhetnek kisebb rosszullétek. Azért a meleget nehezen viselő időseknek sem árt, ha kímélik magukat, és a legmelegebb, déli órákat pihenéssel töltik. A hét elejétől ismét gyakran terhelik majd fronthatások szervezetünket. Ilyenkor a többé-kevésbé egészséges emberek is fáradtabbnak, olykor levertnek érezhetik magukat, és egyeseknél fejfájás is felléphet.

†

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

MOLNÁR JÁNOS

okleveles építészmérnök, a Magyar Építő Részvénytársaság (jogelőd: 21. Sz. ÁÉV) nyugalmazott igazgatója 1996. augusztus 14-én, életének 66. évében elhunyt. Akik ismerték és szerették, végső búcsút vehetnek tőle **1996. augusztus 30-án 10.30-kor a Kispesti temetőben.** Szeretett halottunkat a Magyar Építő Részvénytársaság saját halottjának tekinti.

A gyászoló család

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik **Újhelyi Szilárd** temetésén megjelentek és bánatunkban részvéttel osztoztak.

Újhelyi Szilárdné
Losonczy Anna

Lopott autók

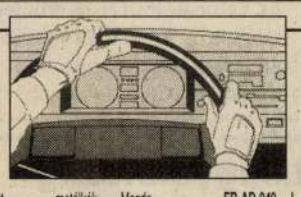

Lapunk folyamatosan közreadja a legutóbbi napokban Magyarország területén ellopott gépjárművek adatait. Kérjük olvasóinkat, akik bárhol felismerik a körözés alatt álló gépjárműveket – a közölt azonosító adatok alapján –, azonnal értesítsék a rendőrséget, vagy ha ez nem lehetséges, szerkesztőségünk belpolitikai ügyeletesét.

Péntekig bezárólag

Budapest			
I. kerület	fehér	VW Golf	BYM-282
II. kerület	fehér	Dacia 1300	EUY-577
	sárga	Dacia 1300	AYU-132
	fekete	Alfa Romeo	TO-03-65-S
III. kerület	ibolyakék	Dacia 1300	CND-067
	piros	Suzuki Maruti	BEU-644
IV. kerület	fehér	Honda Civic	CAR-336
	fehér	Trabant 601	CLF-441
	piros	Lada 2101	AKN-343
V. kerület	lila	VW Golf	AZ-M 32
	piros	Ford Sierra	OSJ-21-91
VI. kerület	piros	FIAT Uno 1.7 D	AHP-331
	metálbarna	Mercedes 124	KAD-110
VII. kerület	metálkék	Mazda	FR-AD-949
VIII. kerület	bordó	VW Transp.	EXK-944
X. kerület	piros	Opel Kadett	FBX-257
XII. kerület	fehér	Lada Niva	COT-060
	szürke	Suzuki Swift	CXU-846
	ezüstmetál	Mercedes 124C	M-ZS 94-95
XIV. kerület	metálzöld	Opel Kadett	CRL-523
	élénkpiros	Opel Kadett	COB-970
	fehér	Ford Escort	235 ERY 91
XVII. kerület	fehér	Aprilia mkp.	UCS-760
XIX. kerület	fehér	Trabant 601	AWW-787
	zöld	Barkas	FIP-690
	sárga	Lada 1300	BNN-331
XXI. kerület	metálbordó	BMW 525	KU-5-TIZ
XXII. kerület	sárga	Lada 2101	DFC-930
Baranya megye:			
Harkány	kék	Mercedes 200	BL-EP-915
Pécs	beige	Trabant 601	EGX-542
	szürke	VW Passat	G-13-WTC
Bács megye:			
Kecskemét	középkék	Mazda 323	ADA-112
	fehér	Citroën tgk.	DZ-727
Csongrád megye:			
Szeged	sötétkék	Mercedes D	NEW-EE 890
Fejér megye:			
Székesfehérvár	fekete	Opel Manta	AQW-489
Iváncsa	fehér	Lada 1600	DYL-232
Agárd	sötétpiros	VW Caravell	LDK-TN 625
Győr megye:			
Sopron	ezüstmetál	BMW	FRG-L57
Hajdú megye:			
Debrecen	élénkpiros	Lada 1200	CTW-539
Komárom megye:			
Tata	metál s.-zöld	Audi 80 B 4	M-LM 1008
Pest megye:			
Áporka	kék	Vokswagen	HG-DS-219
Somogy megye:			
Balatonfenyves	meggypiros	Audi B 4	MA-WY 822
Siófok	szürke	Mitsubishi P.	DAT 1016
	fehér	Chyrsler	ES-AE 210
Szabolcs megye:			
Nyíregyháza	metálszürke	Audi 100	PA-A 6419
Penészlek	metálbordó	Opel Astra	FHM-760
Szolnok megye:			
Jászberény	fehér	Lada 2107	AED-348
Zala megye:			
Héviz	sötétkék	BMW 850	M-HU 8008

Csehországra és Szlovákiára is kiterjedt a belgiumi nyomozás

Túlélő kislányok után kutat a rendőrség

Habár Liège-ben csütörtökön eltemették azt a két belga kislányt – Melissa *Russót* és Julie *Lejeune-t* –, akiket tavaly júniusban raboltak el, és a rendőrség a hét végén találta meg a holttestüket, az ügy a tízezreket megmozgató gyászszertartással és az azt követő, szűk családi körben lezajlott temetéssel korántsem ért véget.

A belga rendőrség csütörtökről péntekre virradó éjszaka speciálisan kiképzett kutyákkal igyekezett *esetleges további áldozatok* nyomára bukkanni annak a pedofil bandának a lakása környékén, amely a két kislánnyal végzett. Sars-La-Buisierre településen éjjel háromig nem járt eredménnyel a kutatás, ám pénteken a rendőrök folytatták az ásást azon a helyen, ahová a Marc *Dutroux* birtokán különböző pontokon elengedett kutyák mindegyike szinte azonnal elvezette őket. A gyermekek megerőszakolásáért korábban már elítélt Dutroux egy másik, Charleroi-ban lévő házából a rendőrségnek *a közelmúltban sikerült kimentenie két kislányt*, és abban bízik, hogy *további túlélőkre* bukkanhat. Ennek reményében kezdtek kutatni An *Marchal* és Eefje *Lambrecks* után, akiknek tavaly augusztusi elrablását Dutroux – múlt év végi letartóztatását követően – *beismerte*. Ő maga vezette el egyébként a rendőröket a hét végén arra a helyre is, ahol társaival a nyolcéves Melissa Russo és Julie Lejeune holttestét elásták, s bevallotta, hogy a gyerekeket halálra éheztették az év elején, mintegy kilenc hónappal azt követően, hogy 1995 júniusában elrabolták őket. Belgiumban az elmúlt hat évben 15 gyerek tűnt el, hétnek megtalálták a holttestét, kettőt kiszabadítottak, hatnak azonban továbbra sincs nyoma.

A belga rendőrség egyébként a *Reuter* szerint a pénteki kutatásnál nem használta azokat az érzékeny radarkeresőket, amelyek segítségével brit kollégáik rábukkantak Fred és Rosemary *West* a „*Horror Házának*" nevezett lakásán a házaspár által meggyilkolt áldozatok holttesteire, s amelyet most kölcsönadtak a belga rémtörténet felgöngyölítéséhez. Dutroux-nak legalább hat ház volt a tulajdonában, s ezekkel együtt a rendőrség tizenegy épületet kutatott át, ahol több helyen *föld alatti cellákra*, valamint temérdek *videokazettára, magazinokra, gyerekruhára és fegyverekre* bukkant. A belga *Le Soir* csütörtöki értesülése szerint több videoszalagon Dutroux látható, amint éppen *gyerekekkel éli ki szexuális vágyait*.

Julie és Melissa halála egyébiránt Belgium-szerte megsokszorozta *a halálbüntetés újbóli bevezetését szorgalmazók* számát, ám ha ezt nem is, a többség azt mindenképpen támogatná, hogy a gyermekek elleni szexuális bűncselekmények elkövetői *ne kerülhessenek idő előtt szabadlábra*. A többszörös, gyerekek elleni erőszakért elítélt Marc Dutroux 1992-ben – jó magaviseletéért – *tizenhárom évre szóló börtönbüntetése előtt tíz évvel* szabadult. A belga lakosságot azonban az is felháborította, milyen dilettánsan kezelte a rendőrség a 14 hónapig húzódó nyomozást. Kiderült például, hogy egy helyi rendőrőrs *egyszerűen nem továbbított több fontos információt* Dutroux tevékenységéről egy másik, szintén a két eltűnt kislány után kutató nyomozócsoportnak. Stefaan *de Clerck* igazságügyi miniszter vizsgálatot és – szükség esetén – példás büntetést ígért.

A nyomozás egyébként immár *Belgium határain kívülre* is kiterjedt, Dutroux ugyanis gyakran kereste fel *Csehországot és Szlovákiát*, ahol most a helyi rendőrség mellett az *Interpol* és belga rendőrtisztek kutatják az ottani szálakat. Az *AFP* jelentése szerint mind a cseh, mind a szlovák rendőrség megkapta a 17 éves An Marchal és a 19 esztendős Eefje Lambrecks keresésére vonatkozó belga hatósági levelet.

(simon)

A **Magyar Nemzet** megkérdezte:

Hol juthatunk át gyorsan a határon?

Az elmúlt hét végén a kelet–nyugat irányú tranzitforgalom miatt a legnagyobb határátkelőhelyünknél, Hegyeshalomnál is többórás várakozásra kényszerültek az átlépni szándékozók. A vendégmunkások „átvonulása" mellett jelentős számban megnőtt a bevásárlóturizmus is. Mindezek együttes következménye a huzamosabb várakozás átkelőhelyeinken, amelynek megelőzéséről *Kőműves* József alezredest, a Határőrség Országos Parancsnokságának helyettes sajtószóvivőjét kérdeztük.

– Hol juthatunk át gyorsan, hosszabb várakozás nélkül a különböző határszakaszokon?

– A legtöbb gondot a Románia felől érkezők és az Ausztria felé távozók okozták az elmúlt időszakban. Sajnos az átutazók *csak a megszokott útvonalakon hajlandók közlekedni*, így alakulnak ki a szükségtelen torlódások, többórás várakozások. A hét végén is Hegyeshalomnál várható tumultus, annak ellenére, hogy az osztrákok hét személygépkocsi- és két buszsávot működtetnek folyamatosan. Aki teheti, ezen a szakaszon válassza inkább Kópházát, Kőszeget vagy Fertődöt. Ez utóbbi reggel hattól éjfélig fogadja a ki- és belépőket. Graz felé Rábafüzes helyett Bozsokot, illetve Szentpéterfát ajánlom, ahol este tíz óráig működnek az átkelők.

– Ezek a kerülőirányok folyamatos átkelést biztosítanak, de mi a helyzet a belépő, román szakaszon?

– Battonya és Gyula az, amelyeket szívesen használnak a Románia felől érkezők. Itt nemcsak a tranzitutasok jelenthetnek gondot, hanem a hét végi bevásárlók is. Nagyon fontos tudni, hogy Nagylak továbbra sem bonyolít le személyforgalmat. Akik tehetik, használják Méhkerék–Szalonta, illetve Biharkeresztes–Ártánd átkelőhelyeket, ahol garantáltan rövid idő alatt át lehet jutni. A többi ország felé nem kell hosszabb várakozással számolni. Jugoszlávia felé működik Röszke és Tompa, amelyeket kiegészít Hercegszántó, Tiszasziget és Bácsalmás. Szlovénia felé Rédics a legközkedveltebb, kerülőiránynak jó Tornyiszentmiklós és Bajánsenye, ahol a kamionforgalom is elkerülhető. Horvátországba Letenye mellett Barcsnál lehet a leggyorsabban kijutni.

– Mi a helyzet az ideiglenes átkelőhelyekkel?

– A hét végén szombaton Ausztria felé Alsószölnök–Neumarth kishatárátkelő lesz nyitva reggel kilenctől este kilencig, Szlovénia felé pedig Nemesnép-Kobilje az egész hét végén fogadja a két ország állampolgárait nyolctól éjfélig, míg Magyarszombatfa–Pártosfalvánál vasárnap nyolctól este kilencig juthatnak át a két ország állampolgárai.

(k. z. t.)

Kártérítésért perel a „gyanúsított"

Tévedésből ölték meg Kennedyt?

Egy kártérítési per kapcsán ismét az érdeklődés homlokterébe került az Egyesült Államokban máig sem egyértelműen megválaszolt kérdés, hogy ki ölte meg 1963. november 22-én Dallasban John F. *Kennedy* elnököt.

1992-ben megjelent ugyanis Bonar *Menninger* újságíró „Mortal Error: The Shot that Killed JFK" (Végzetes tévedés: a lövés, amely megölte JFK-t) című könyve, benne azzal a meglepő állítással, hogy az elnök halálát okozó lövést George W. *Hickey* jr. titkosügynök adta le véletlenségből, amikor az elnök limuzinját követő gépkocsiban állva megcsúszott és fegyvere elsült. Menninger okfejtése szerint az első lövést Kennedyre Lee Harvey *Oswald* adta le a könyvtár ablakából, a golyó azonban nem találta el az elnököt, és az úttestbe fúródott. Egy második lövés a nyakán érte Kennedyt, és a harmadik, immár végzetes lövést Hickey adta le tévedésből.

A 73 éves Hickey most keresetet nyújtott be, és abban meg nem határozott összegű anyagi kártérítés megítélését kérte, valamint azt, hogy a könyv kiadója, a New York-i St. Martin's Press három napilapban *(The New York Times, The Washington Post és The Baltimore Sun)* jelentessen meg nyilvános bocsánatkérést. David N. *Kaye*, a kiadó ügyvédje ezzel szemben azt nyilatkozta, hogy az ügy jelentéktelen, és különben is már késő kártérítési igénnyel fellépni. A kereset nem említi név szerint a könyv szerzőjét, Menningert.

Egy Los Angeles-i felsőfokú bíróság eközben kéthetes tárgyalás után csütörtökön *450 600 dolláros kártérítést* ítélt meg egy fényképésznek azoknak a felvételeknek fejében, amelyeket egy másik Kennedy, a néhai Robert Kennedy szenátorról készített meggyilkolása pillanatában.

A kártérítés kifizetésére kötelezett városi vezetőség jogi képviselője azt állította, hogy a Scott *Enyart* által 1968. június 5-én a Los Angeles-i Ambassador Hotelban készített felvételek papírmásolatait visszaadták a fényképésznek. A negatívokat pedig az idén ismeretlenek ellopták. A bíróság előtt Enyart azt állította, hogy az akkor készített filmeket, miután elvették tőle, a városi rendőrség vagy elvesztette, vagy eladta. Enyart szerint a bíróság annak odején arra kérte őt, hogy várjon húsz évig. Ő eleget is tett ennek, de állampolgári jó magaviseletét azzal „jutalmazták", hogy eltüntették a filmet.

Festői elefántidill

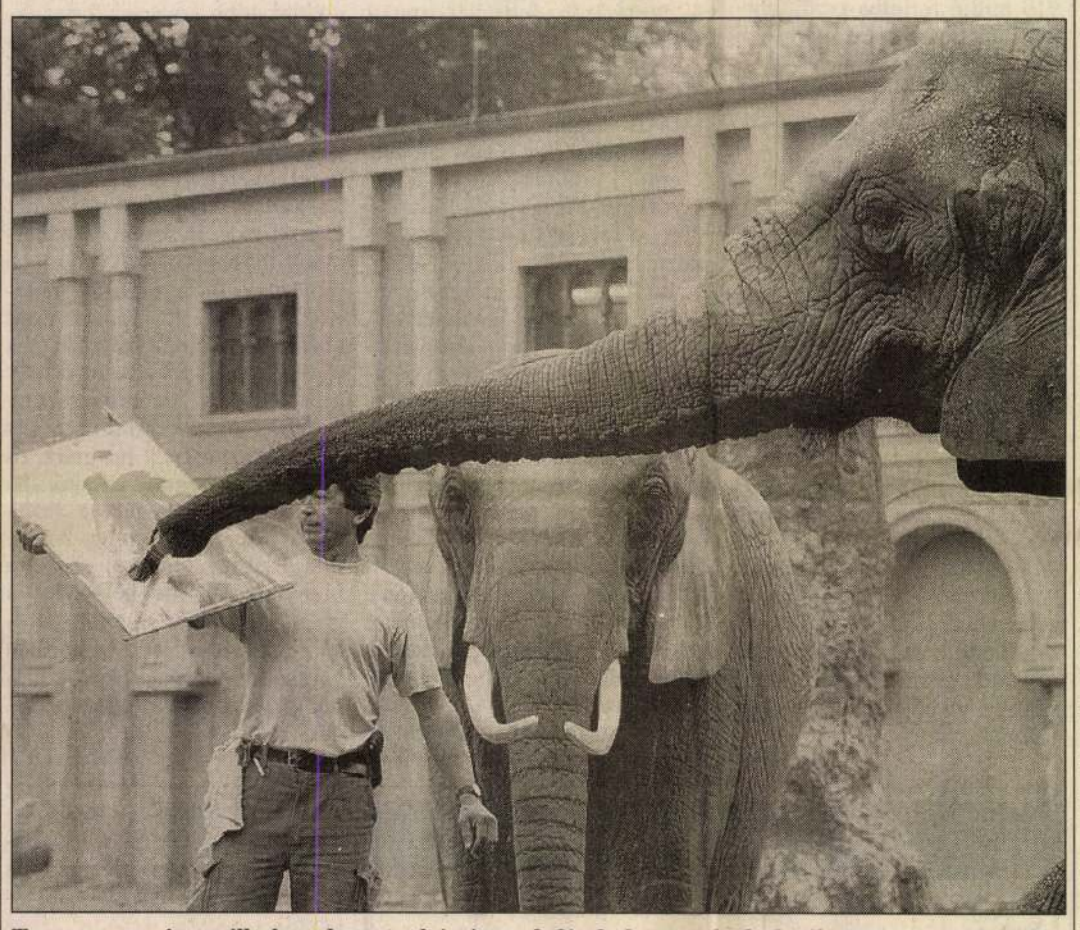

Tango, egy német állatkert harminckét éves elefánthölgye szabad idejében absztrakt képeket fest ormányával, miközben társa epedve várja, hogy művészi hajlamú szíve választottjának mikor jut rá ideje. A festmények – a látogatók nagy sajnálatára – nem eladók

(MTI külföldi képszolgálat – AP)

Bélyeg, nyalóka és cukorka után matrica

Új „Star" a drogpiacon

A tradicionális kábítószerek mellett napról napra újabbakat dolgoznak ki a kereskedelemből élők. A marihuana, hasis és kokain után bárki hozzájuthat Magyarországon is az LSD-hez vagy heroinhoz. A craig még nem tört be a hazai piacra, de ennek talán a rendőrök örülhetnek a legjobban, mert akkor az agresszív és minden értelmet nélkülöző fegyveres öldöklések is mindennapossá válnak. A terjesztők tudják, legjobb a függőséget a fiataloknál kialakítani, hiszen aki a drogra rászokik, később mindent megtesz azért, hogy napi adagjához hozzájusson.

Legutóbb a szintetikusan előállítható extasy tablettákkal zúdították el a diszkókat, ahol többezres haszonnal adtak túl a nepperek a tabletták darabjain. A függőség kialakulásáról e szernél megoszlik a szakértők véleménye, mindenesetre több ezer kábítószeres fiatalt derítettek föl a rendőrök a diszkókban.

A legfiatalabbaknak eddig nyalókával, bélyeggel és cukorkával próbálták eljuttatni a szert a dealerek. A nyomozók és önkéntes figyelők azonban mind többen ismerték fel ezen amphetaminszármazékokat, és szép sorban szorították vissza az árusokat az iskolák közeléből. Most új termékkel jelentkeztek a piacon a terjesztők. A „Blue Star" fantázianévre hallgató szert a mostanában divatos testre nyomtatható matricába rejtették. Állítólag a korábban már jól bevált LSD-vel átitatott csillagok tűntek fel leggyakrabban az elmúlt hetekben, de vannak olyanok is, amelyek sztrichninnel kezeltek, és gyorsan hatnak. A strandokon fürdőruhában lubickoló gyermekeken mind több kék csillagot és egyéb, kétes tartalmú matricát látni.

(k–s)

A TWA-gép katasztrófája

Nem bizonyított a robbantás

A New York közelében másfél hónapja lezuhant TWA-óriásgép ügyében folyó vizsgálatokat irányító országos közlekedésbiztonsági tanács (NTSB) alelnöke pénteken *nem volt hajlandó megerősíteni* azokat a sajtóértesüléseket, amelyek szerint a Központi Nyomozó Hivatal (FBI) szakértői robbanóanyag nyomaira bukkantak az Atlanti-óceán mélyéről kiemelt roncsokon. Robert *Francis* az *MTI* jelentése szerint hangsúlyozta, hogy továbbra is nyitott a kérdés: pokolgép robbanása, rakéta becsapódása vagy véletlen baleset okozta-e a járat pusztulását.

A *The New York Times* szerint az FBI washingtoni bűnügyi laboratóriumának vegyészei parányi PETN-maradványokat – péntaeritrit tetranitrát nyomait – találtak azokon a darabokon, amelyek az utastér 17. és 27. sora közötti szakaszhoz tartoznak. A lap által idézett szakértők szerint a PETN elnevezésű komponenst gyakran használják rakéták tölteteiben és robbanóanyagok összeállításánál.

A vizsgálatokhoz közel álló forrásokból közölték, hogy még ha valóban PETN-nyomelemeket találtak is az utastér részét képező roncsokon, azok más úton-módon is odakerülhettek.

Ismerje meg Lengyelország műemlékekben gazdag városait!

Várja Önt **Krakkó** közös történelmünk emlékeivel, **Ozestochowa** a pálosok kolostorával, **Varsó** 400 éves múltjával, **Gdansk,** mely jövőre ünnepli fennállásának 1000 éves évfordulóját.

Természetesen Lengyelország!

Felvilágosítás, tel.: 117-0532 fax: 117-1474
Cím: 1051 Budapest, Vörösmarty tér 6.

A mese

A szomszédasszony utánam szól a lépcsőházban, ha nem terhes számomra, vigyem el magammal a kisfiát, Péterkét is a Ligetbe. Nagyobb takarítást tervezett, a kisfiú láb alatt van ilyenkor. Elindulok a fiúcskával, akit a házban csak „félárvának" becéznek, mert apukája elhagyta a családot. Azóta a szomszédasszony egyedül neveli Péterkét.

A gyerek fogja a kezem, s ballagunk szótlanul a Városliget felé. Üres a szokott padom is, lepakolok, szétrakom újságjaimat, és a fiút magam mellé ültetem, miközben mindenféle csacsiságot kérdezek tőle, ahogy ilyenkor már szokás. Ő meg nagy komolyan válaszolgat. Elmondja: csúzlija nincs, mert szereti a madarakat, és hogy parajfőzeléket csak ritkán kapnak a napköziben.

Engem persze furdal a kíváncsiság, mit tud az apukájáról, milyen hatással volt rá a távozása, s él-e benne keserűség emiatt. Meg egyáltalán: hiányzik-e neki az apja?

– Azóta se találkozták apukáddal? – teszem fel csendesen a kérdést.

– Apuka minden este eljön hozzám! – melegszik át a hangja.

Kissé meglep a válasz, mert erről nem tudtam. Tévesen tájékoztattak volna? Nekem azt mondták, hogy Péterke apukája vidékre költözött új élettársával. Hümmögök hát, a gyerek meg rám néz, és folytatja:

– Tudod, amikor lefekszem, besurran az ajtón. Nesztelenül érkezik, hogy a mama ne hallja. Az ágyam szélére ül és mesél nekem. Ugye csak a mesében élnek törpék?

Gyengéden közelebb húzom magamhoz a padon.

– Csak a mesében – mondom, és megkérdem: – Minden este meglátogat az apukád? És ilyenkor a mama sose látja?

Ingatja a fejét, s huncut fény villan a szemében.

– Mert mindig olyankor jön az apukám, amikor már eloltjuk a villanyt. Néha nem is az ajtón lép be, hanem az ablakon. Az ágyamhoz lopakodik, leül, és megfogja a kezem. Sok szép mesét tud.

– Én is nagyon szeretem a mesét – vallom be.

– A te apukád nem mesél neked? – kérdi felém hajolva.

Hallgatok. Pedig elmondhatnám, hogy olykor hozzám is ellátogat halott apám, s a mama is jön esténként, késő éjszaka is, hogy megfogja a kezem és megsimogassa a fejem. Ilyenkor én másnap gyermekként ébredek.

– Anyukád nem is tudja, hogy minden este nálad jár az apukád? – kérdem tőle, mire suttogva válaszol:

– Egyszer a mama benyitott hozzám, apa meg hirtelen a paplan alá bújt. Kicsire zsugorodott, mint a törpék, és bebújt a takaróm alá. A mesék is mind elrejtőztek, szerteszét futottak.

A szemébe nézek, és megsimogatom selymes haját. Nem akarok lélektani kísérleteket folytatni, mert tudom, hogy a gyerekek két világban élnek. Másról kezdek beszélni. A közeli domonkosok templomában már jóval elharangozták a delet, amikor hazafelé tartunk. A kapu előtt Péterke gyengéden meghúzza a kabátujjam.

– Kérlek, ne árult el a mamának, hogy apa esténként visszajár hozzám. Ígérd meg!

Megígérem, bólintok, miközben enyhe szédülést érzek. Beleborzolok a hajába.

– Ha szereted a mesét, akkor este majd átküldöm hozzád a törpéket és a Hófehérkét – búcsúzott.

Azóta várom a varázslatot. Tele van a szívem mesével. De tudom, hogy hiába. Mert csak a gyerekek szívében élnek a csodák...

Illés Sándor

Molnár János kiállítása

A szenvedések férfia

A képek előtt állva egyre-másra törnek elő a szemlélőből a gondolatok. A szenvedés, melyet Jézus elviselt értünk, hogy örök életünk legyen, nekünk is mindennapi keresztünk. Hiszen soha nem ígérte, hogy szenvedés-mentesen fogunk élni, de nem mindig könnyű ezt elviselni.. Ugyanakkor legnagyobb , fájdalmaink is eltörpülnek Jézuséihoz képest. Molnár János a megpróbáltatások, szenvedések elviselésében próbál segítségünkre lenni az *„Ikonok a városból"* című kiállításával, ahol szebbnél szebb alkotásai tekinthetők meg, melyek a múlt értékeire, hitünkre, annak életünkben elfoglalt fontos szerepére fordítják figyelmünket.

A szenvedés minden korban jelen volt, van és lesz, de most, a XXI. század küszöbén, e rohanó, sokszor lelketlennek tűnő, érzelmileg és idegileg egyaránt felfokozott világban az ember úgy érzi, csak igen kevés boldogság, öröm jut neki.

A festőművész kiállítása segítségünkre lehet abban, hogy elgondolkodjunk rajta: melyek is az élet igazi értékei. Jó volna, ha idejében felismernénk azt a nagy értéket, melyet a vallás, a kultúra képvisel életünkben, s átmentenénk ezeket az utókor, a gyermekeink számára.

Ha felismertük, hogy a vallás és kultúra elválaszthatatlan egymástól, akkor eljutunk újra Jézushoz, élete történetéhez, s ebből erőt merítve tudunk tovább küzdeni a világban jelenlévő gonosz ellen. Ha Jézusról és a szentekről veszünk példát, akkor életünk végén talán mi is elmondhatjuk Szent Pál szavaival: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam." (2 Tim 4,7)

A kiállítás október 31-éig volt látható a Magyar Kultúra Alapítvány házában.

szántó

Az örök Gárdonyi

A hetvenöt éve meghalt Gárdonyi Géza minden bizonnyal a torz kommunista kultúrpolitika jóvoltából kapta a „kismester" lefokozó minősítését.

A magyar szellemiséget nemes eszközökkel szolgáló prózaíró sokkal rangosabb besorolást érdemelne a jelenkortól, mint amire a szocialista realizmus görcsösen tovább élő ízlése és konok értékelése taksálja.

Gárdonyi, mint egy szabadon nőtt virág sarjadt ki a klasszicizmus talajából, és vált a hazai kisember reprezentáns írójává. Regényei és novellái a nemzeti hagyományőrzésnek, a magyar falusi élet képi megelevenítésének és egyfajta népi erkölcs elmélyítésének példa értékű alkotásai lettek. Hatását azok az urbánus írók sem tagadták, akiknek életműve és szellemisége merőben eltért az övétől. Nem véletlen, hogy *Szerb Antal* nagy elismeréssel nyilatkozott jelentőségéről, s az sem, hogy *Fekete István* élete során *Az én falum* két kötetét éjjeliszekrényén tartotta, hogy bármikor beleolvashasson a szívet melengető írásművekbe.

Az írói pálya kezdeti szakaszán karikírozó készsége tűnt meghatározónak. Később mélyült el írásaiban a gyermekekkel és a szegényekkel való együttérzése és iránt uk való elkötelezettsége.

Legkiemelkedőbb műveit 1896 és 1908 között alkotta meg. Ennek az évtizednek a termésébe tartozott a már említett kétkötetes mű, *Az én falum*, az örök gyermeki olvasmányélmény, az *Egri csillagok*, *A láthatatlan ember*, *Az öreg tekintetes* s a nagy hazai szentünket, Árpád-házi Margitot és korát árnyaltan bemutató történelmi regény, az *Isten rabjai*.

Az *én falum* vonzó és laza egységbe fogott történetei tiszta erkölcsiségükkel, a magyar népet megbecsülő felfogásukkal és hiteles emberi portréikkal hívták föl magukra a figyelmet. Az *Egri csillagok* a mai napig a legnépszerűbb hazai ifjúsági regény, de a felnőtt olvasó sem tudja kivonni magát elbeszélő invenciója és sugárzó patriotizmusa alól. Az *Isten rabjai* sokak szerint a legjobban megírt Gárdonyi-regény. Szerb Antal találó jellemzésével: „népismerete, vallásos, Isten-kereső természete, kolostorba vonzódó zárkózottsága tökéletes művészi formát talált." Korrajzának hűsége, plasztikus ábrázolási módja, a történelmi és a mellékalakok hiteles ábrázolása mindezt visszavonhatatlanul igazolják.

Manapság, amikor az olvasók

SPORT

Kiesőjelölt BEK-győztes

Ha a múltkor azt állítottam, nem kedvelem a Bayern Münchent, most újabb vallomással tartozom: a Bundesliga együttesei közül a Dortmund volt az egyik kedvencem. Miért? Nos erre legalább annyira nehéz válaszolni, mint amarra a másikra. Talán azért lett a kedvencem, mert a Dortmund jó ideig igazi „csapat" — volt. Ennél a klubnál éreztem azt, hogy legendás „három E", az egység, az erő és az egyetértés nem csak üres szólam, hanem [illegible] A játékosok egymásért küzde[illegible] és az igazi sztá-

labdarúgás történetében, hogy a BEK-győztes csodálatos diadala után pár hónappal saját bajnokságában kiesőhelyen vesztegel. A Borussia néhány hónapja még valóban Európa legjobbja volt: május végén ragyogó játékkal verte 3-1-re a Juventust a Bajnokok Ligája döntőjében. Azaz öt hónappal ezelőtt Európa „klubkirályává" koronázták. Most azonban nem a bajnoki cím, a kiesés elkerülése a cél...

Hogy lehet ez, hiszen a játékosállomány nem gyengült az elmúlt hónapok folyamán. A gondok már ta[illegible]aly jelentkeztek. A bomlasztás hát-

ve a keze. Nehéz úgy dönteni, hogy az elnök árgus szemekkel figyeli minden tévedését. Bár Niebaum meg akart válni tőle, a BEK-győzelem után már nem lehetett volna „kirúgni", hiszen az elnököt elsodorta volna a népharag. Hitzfeldnek mindenesetre elege lett az állandó küzdelemből: felhagyott az edzősködéssel és sportigazgató lett. Utódját saját maga választhatta meg: *Nevio Scalá*t nevezte ki.

Scala reformokat akart bevezetni: kijelentette, a csapatban senkinek sem lesz előjoga, bárki azonnal kikerülhet a kezdőből. Azt a taktikát

Parmával. Minden törekvésével hajótörést szenvedett. A diadalittas játékosok semmiben sem voltak a partnerei, úgy érezték, ők már azt csinálnak, amit akarnak. Lehet, hogy tévedek, mégis, valami azt súgja: nem az edző tehet arról, hogy eddig süllyedt a BEK-győztes. A játékosállományt kellene kicserélni ahhoz, hogy a Dortmund megint a „régi", becsületesen küzdő gárda legyen. Hát pontosan ez az, amire semmi esély sincsen, hiszen az edző „kicserélése" sokkal kevesebb pénzbe kerül, mint a játékosállomány felfrissítése. Éppen ezért a Dortmundnak hosszú i[illegible]

Új MAGYARORSZÁG

Hirdetéssel és terjesztéssel kapcsolatos információk, ügyintézés
Tel.: 261-0905; 262-4664
Levélcím:
Nemzeti Média Kiadói Kft
Pf. 199. Bp. 1410
Személyesen: 1107 Bp., Mázsa tér 3—5.
Szeretettel várjuk ügyfeleinket!

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem az Új Magyarország című lapot
1997. év.....hónap ..... naptól kezdve
Megrendelő neve: .....
.....
Címe: (város, község, kerület): .....
.....
utca, tér, lakótelep: .....
.....
házszám, emelet, ajtó: .....

Az előfizetési díjat a nyugtával jelentkező postai dolgozónak fizetem ki.

Átutalással rendelkezem, számlaszámom: .....

aláírás .....

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
❑ **egy évre: 8700,— Ft**
❑ **fél évre: 4350,— Ft**
❑ **negyedévre: 2175,— Ft**
❑ **egy hónapra: 725,— Ft**

A megrendelőlapot kérjük borítékban
— Budapesten: Hírlapüzletági Igazgatóság, 1846 Budapest,
vidéken: Postahivatal — helyben — küldeni.

MAGÁNYOSOK, EGYEDÜLÁLLÓK SZOLGÁLATÁRA!

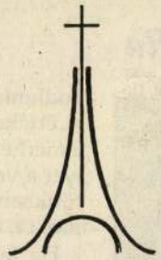

Mindenfajta temetkezés előzetes megrendelését, összes ügyintézését fix áron, szerződéses keretben vállaljuk.
Információ-ügyintézés: Tel./fax: 166-9556,
üzenetet hagyhat: 06-50-410-237
LÉGI TEMETÉS a már bevált módon,
vagy BÁRHOVÁ a különböző
TEMETKEZÉSI módokon.
Legújabban a
GAZDAGRÉTI OSSZÁRIUMBAN IS.
A rögzített ár befizetésével levesszük válláról a méltó végtisztesség gondját.

PALÁK A GYÁRI ÁRNÁL
10—15%-kal olcsóbban,
150 m² feletti vásárlás esetén ingyenes házhoz szállítás.
Osztrák lambéria, hajópadló, szlovák fenyőfűrészáru nagy választékban kapható.

Egyházi intézményeknek további árengedményt adunk!

Eternit
Építőanyag-kereskedés
Balatonfüred, Noszlopy u. 3.
Tel./fax: (87) 341-349; (87) 343-341

MAKROVILÁG
MAKROVILÁG
ZARÁNDOKUTAK IRODÁJA
1091 Budapest Üllői út 11—13
Tel.: 215-0636; 217-5307
fax: 215-2570

Elsőszombati kilenced:
Petőfiszállás (Kiszombor—Makó) nov. 1. ..... 1540,— Ft
Gyöngyös (Gyöngyöspata) dec. 6. ..... 900,— Ft
Székesfehérvár (Kaszap István emlékmise) dec. 17. ..... 600,— Ft
ZARÁNDOKLATOK:
APOR-EMLÉKEZÉS GYULÁN nov. 15. ..... 1500,— Ft
APOR-ELMÉLKEDÉS GYŐRBEN nov. 26. ..... 1200,— Ft
SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT nov. 20—27. ..... 115980,— Ft
vezeti: Katona István egri segédpüspök.
EGYIPTOM—IZRAEL nov. 16—27. ..... 149840,— Ft
vezeti: Madari Gyula
KARÁCSONY RÓMÁBAN dec. 22—27. ..... 42990,— Ft
UTAZÁS A STILLE NACHT NYOMÁBAN
nov. 28—30., dec. 12—14. ..... 9450,— Ft
KARÁCSONY A SZENTFÖLDÖN dec. 23—30. ..... 115980,— Ft
NAGYKARÁCSONY találkozás a Mikulással nov. 30., dec. 6., 13.,
gyermekeknek 900,— Ft; felnőtteknek 1100,— Ft
BÉCS nov.29., dec. 6., 13. ..... 1990,— Ft

Olvasói vélemények könyveinkről

Kis zsolozsmáskönyv „Mindennapi táplálékom! Csodálatos, hogy ebben a kötetben nemcsak egy hétre való teljes zsoltározás található, hanem szinte a teljes egyházi évet végig tudom követni belőle! Ráadásul nagyon szép kiállítású." (650 Ft)

Regőczi István: Filioli „Nagyon érdekes: ebből a könyvből értettem meg végre, hogyan kell elmélkedő imádságot végezni úgy, hogy beleélem magam a bibliai helyzetbe..." (870 Ft)

Regőczi István: Keresztút Mindszenty Bíborossal Gyönyörű egy imafüzet! Mind a képek, mind az elmélkedések miatt. Minden pénteken ezt imádkozom." (126 Ft.)

3800 latin bölcsesség „Mindig zavarban voltam, ha latinul idéztek és nem tudtam hozzászólni. Már nemcsak megértem a mondást, de még az eredetét is ismerem a könyvből! Azóta rengeteg érdekes beszédtémám van barátaimmal..." (870)

Kun Erzsébet: Családmesék „Ajándékoztam belőle a lányomnak, a menyemnek, a szomszédasszonynak; az imacsoportban négyet adtam kölcsön: egyiket se akarták visszaadni, inkább kifizették – erre újabb *Családmesék*et vettem, mert szerintem a *szeretet* a legjobb befektetés." (448 Ft)

A Gyermekgondolatok Istenről „Egyszerűen betegre nevettük magunkat tőle! Ha nem hiszitek, lapozzatok bele – nem tudjátok majd letenni!" (750 Ft)

Jézus a mi utcánkban I.–III. A gyermekeimnek vettem, de magam is beleolvastam. Mennyi érdekesség, amit eddig nem tudtam: szentjeinkről, népszokásainkról." (kötetenként 265 Ft)

Adventben: 15 újdonsággal, fantasztikus akciókkal, árengedményekkel, sok ajándékkal és nagy nyereményjátékkal várjuk!

Catholica 2000
KATOLIKUS UTAZÁSI IRODA

ZARÁNDOKÚTJAINK:
RENDKÍVÜLI AKCIÓ:
KLASSZIKUS IZRAELI KÖRUTAZÁS
XI. 6—13. ..... 131.900,— Ft
XII. 23—30. ..... 137.900,— Ft
ZARÁNDOKLAT APOR VILMOS BOLDOGGÁ AVATÁSÁNAK MAGYARORSZÁGI RENDEZVÉNYÉRE GYULÁRA XI. 14. ... 3.100,— Ft
ADVENT SALZBURGAN ÉS SALZKAMMERGUTBAN
XII. 6—8. 27.000,— Ft
ADVENT STEYRBEN ÉS LINZBEN
XII. 13—15. 18500,— Ft
KARÁCSONY BÉCSBEN ÉS SOPRONBAN
XII. 23—25. 12900,— Ft
KARÁCSONY GRAZBAN ÉS SZOMBATHELYEN
XII. 23—25. 14500,— Ft
KÖRUTAZÁSOK ÉS ÜDÜLÉSEK:
GYÓGYÜDÜLÉS A HOLT-TENGER PARTJÁN PSORIASISBAN SZENVEDŐ BETEGEKNEK 2 ÉS 3 HETES TURNUSOKBAN
INDULÁSI IDŐPONTOK: X. 23., XI. 13., XII. 04.
Körutazás Tiberiastól Eilatig 8 nap 7 éjszaka XII. 9—16.
Csillagtúra Netanyáról X. 28—XI. 04., XI. 18—25.
Üdülés Netanyán X. 28—XI. 04., XI. 18—25.
Körutazás Izraelben + üdülés Eilaton XI. 20—30.
REPÜLŐJEGY É

CONTENT
Különleges hangzáshűségű (20 bites) digitális orgonák

1 man. 24 reg. 27-es pedállal 544e Ft+Áfa azonnali szállítással
2—3 manuálos típusok nagy választékból rendelhetők
Allegro Hangszer Kft 8000 Székesfehérvár,
Szabadságharcos u. 63. Tel./fax: (22) 322-345

✲ *JULIANUS TOURS* ✲

SZENTFÖLDI körutazás
(utazás az EL-AL izraeli légitársas
nov. 18—23. 12 Ft

ADVENTI HANGULATBA
Bé
Bé

Molnár Jánosné, [illegible]

KEVESEN TUDJÁK

Így cifráznak Ajakon

A Szabolcs-Szatmár megyei Tanács támogatásával 25 perces, színes hangosfilmet készített a nyíregyházi Jósa András Múzeum. az ajaki pitvarcifrázásról.

A kalocsai pingálóasszonyok világhírnévre tettek szert, azt azonban kevesen tudják, hogy a Szabolcs-Szatmár megyei sajátos népviseletű *Ajak községben is élnek falfestő asszonyok.* Harminc évvel ezelőtt még ezen a településen is nagy divat volt a pitvarok cifrázása. A szabadkéményes pitvarokat rendszerint égszínűre festették, s azt a legkülönbözőbb motívumokkal, de főként tarka virágokkal pingálták tele a hozzáértő asszonyok.

A cifrázáshoz egyébként régen sem sokan értettek, ma pedig már csak hárman élnek közülük: *Molnár Jánosné, Balaskó Ferencné* és *Hasulya Mihályné.* Ők is csaknem harminc évvel ezelőtt pingáltak, valamint most, amikor a község utolsó szabadkéményes pitvarát cifrázták, aminek teljes folyamatát filmen örökítették meg.

A filmet az országos néprajzi filmfesztiválon is bemutatják. (MTI)

[illegible] 2.

75. szept. 8.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 NOV 28

Köznevelés

Molnár Jánosné

1024

Molnár Jánosné rajza

vett rendes szabadságát a f
zetés nélküli szabadság letelt
után kell megkapnia.

Tekintettel arra, hogy
szülési szabadság 20 hete és
gyermek gondozása céljáb
igénybe vett fizetés nélkü
szabadság első éve után
jár rendes szabadság, a levé
író — ha a harmadik gye
meke után legalább egy év f
zetés nélküli szabadságot ve
igénybe — 72 hétre járó re
des szabadságra igényjogosu

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JAN 19

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Molnár Jánosné
102 rajztanár

Molnár Jánosné és Neugebauer Mária nyugdíjas rajztanárok batik munkáiból tegnap „bemutatkozó" kamarakiállítás nyílt a Verseghy Könyvtár kölcsönzőjének előterében. Az idős pedagógusok egy év óta foglalkoznak rendszeresen ezzel a feltámadó ősi textilfestési technikával.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus zsűrizte munkákat január 24-ig láthatják az érdeklődők a kiállításon.

Képünkön: Molnár Jánosné a Koltói Anna utcai iskola volt tanára.

Erő, bátorság, állóképesség jellemzi a motorozást. A sportág szolnoki barátai az idén négy nagyszabású versenyen találkozhatnak a legjobb salakosokkal: országos bajnoki és nemzetközi küzdelmek sorsa dől majd el a Mátyás király úti pályán

VIT-versenyek Kisújszálláson

A kisújszállási fiatalok szép eredményekkel rukkoltak ki a tavalyi tömegsportversenyeken. A falusi dolgozók spartakiádján a MEDOSZ, a HVDSZ, az állami gazdaságok versenyein 14 első helyezést és számos második, harmadik helyet értek el.

Az idei esztendőre a vá-

6 együttes részvételével folyik a VIT-kupaküzdelem. Megrendezik a VIT-kupaversenyt kosárlabdában, kézilabdában és női kispályás labdarúgásban.

Február 21-én rendezik meg a városi újonc, serdülő és ifjúsági asztaliteniszbajnokságot. Ezt követi a mezőgazdasági üzemek téli

DOLGOZ
alk

Fonó-szövő átképzősként tányokat 15 év felett, feliakat 18 évtől betanított munkásként, lakatos, valamint villanyszerelő, kőműves, tetőfedő, asztalos szakmunkásokat veszünk fel. Szállást biztosítunk. Levélben lehet jelentkezni, részletes tájékoztatást küldünk. Újpesti Gyapjúszövőgyár Budapest, IV., Berni u. 1. sz.

Az Április 4. Gépgyár örményesi gyáregysége elektroműszerész és villanyszerelő szakmunkásokat keres felvételre.

Tápiószelei gyáregységünk építési munkáinak irányítására, legalább technikumi végzettséggel rendelkező gyakorlott építésvezetőt keresünk. Jelentkezés: személyesen vagy írásban. KGYV Budapest, XIII. Révész u. 9. személyzeti főosztályon vagy Borbás Zoltán gyáregységvezetőnél.

Építő- vagy vasipari tervező, tervkészítő képesítéssel és gyakorlattal rendelkező dolgozót alkalmazunk (női munkavállalókat is). Fizetés megegyezés szerint, albérleti lakás biztosítható. Férj feleség esetén közös munkahely lehetséges. Jelentkezés: az Építő-Javító Ipari Szövetkezet elnökénél, Kunmadaras, Kálvin u. 30. sz. alatt.

Azonnali belépéssel alkalmazunk gépkocsirakodókat. Fizetés megegyezés szerint, 5 napos munkahét. Jelentkezés: Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat, Szolnok, Tószegi út.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 OKT 27

Nógrád

Molnár Jenő szobra

Képzőművészeti munkák a zsüri előtt

1021

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus zsüritermében október 29-én három olyan képzőművészeti alkotást bírálnak el, melyek mindegyike Nógrád megyében kerül elhelyezésre. A tervek szerint Molnár Jenő szobrát a rétsági Asztalos János Művelődési Központ előtt, Szöllősi Enikő szobrászművész alkotását Balassagyarmat új lakótelepén állítják fel. Csik Jolán iparművész faliszőnyegét a rétsági művelődési központ klubjában szándékoznak elhelyezni.

zovjet

Molnár János, festőművész

a Békési Galéria kiállítása a XIX. sz. magyar képzőművészetének alkotásait reprezentálja. — Id. Markó Károly tanítványa volt Molnár János, akinek „türdő lányok" c. képén a tanítómester lenyügöző szakmai tudása, színvilága, dekorativitása első pillanatban szembetűnő. Ám Molnár János tetszetős világában a nő nemcsak eszmenyi tárgya, de a kor szemérmességét már alig szem előtt tartó, erotikus jelenség, sőt kilesni, megszerezni való titok és cél.

(említve).

Ungár Tamás: A Galéria kiállítása Békésen.

Békés Megyei Népújság, 1984. jan. 21. 8. old.

MOLNÁR János festő

VIRT Dezső: Molnár János. = Téka No 10 (1989) 2o. ill.

ationship of colour to light and shade, and the
positions between warm and cold colours. While she
more and more consciously practising painting,
read newer and newer books on the theory of colour.
ng her sources were the colour theories of P. O.
ge, a contemporary of Goethe, Schopenhauer's Das
en und die Farben /Sight and Colours/, published in
6, as well as Wilhelm Ostwald's colour theory,
t influenced 20th century painting in different
s. Influenced by her readings, Ilka Gedő laid the
ndation of a multi-refined and intricate colour-
etry. Endre Bíró in his notes recalled memories of

MOLNÁR J. István formatervező

Vadas József: Asztali show. = Vitrila, 1991.10. 46. p.

Bp. Kongresszusi Központ, Furniture Trade Show, 1991.

Molnár J. István formatervező
Csimáthy György formatervező

zu Dresden. Ein Bestandsverzeichnis nach den Kriegverlusten des Jahres 1945. Leipzig 1957.

Dokoupil, Vladislav: *Soupis prvotisků z fondů Universitní knihovny v Brně.* Praha 1970.

Einblattdrucke des XV. Jahrhunderts. Ein bibliographisches Verzeichnis herausgegeben von der Kommission für Gesamtkatalog der Wiegendrucke. Halle a. S. 1914.

Estreicher, K[arol]: *Bibliografia polska.* XVII, XXII. Kraków 1899, 1908.

Faust, Ovídius: *Najstaršie tlačiarne v Bratislave.* Slovenský typograf, 6, 1944, s. 74.

Gesamtkatalog der Wiegendrucke. I–VII; VIII, 1. Leipzig 1925–1940.

Gilhofer und Ranschburg: *Catalogue 168.* Wien s. a.

Goff, Fréderic R.: *Incunabula in American Libraries. A third Census of 15 century books recorded in North American collection.* New York 1964.

Graesse, Johann Georg Theodor: *Trésor de livres rares et précieux.* III., V. Berlin 1922.

Gspan, Alfonz – Badalić, Josip: *Inkunabule v Sloveniji.* Ljubljana 1957.

Molnár J. Iván, [ ]

l.: Sorsz Géza

Vadas József: A másik arc 12.

Élet és Irodalom Dr. 1985. szept 27. XXIX/39

MOLNÁR JÁNOSNÉ, cifrázó asszony

Ajakon a cifrázás már csak a cifrázáshoz értő asszonyok házában maradt meg. 1966-ban Molnár Jánosné, /Vasut utca 6./házában is. 69.old. 46.jegyz

MURAKÖZI AGOTA: Cifrázó ..rpitvarok ..jakon 65.old.

A Nyiregyházi Jósa András Muz.évkönyve, XII-XIV. 1969-1971. Bpest. 1972

MOLNÁR JÁNOSNÉ, cifrázóasszony

AJAKON a Takácsné, Ragány Anna által kialakított cifra pitvar festés hamar elterjedt. Néhány asszony, Takácsné tanitványai-Blaskó Ferencné, Gerzsenyi Istvánné, Molnárné, Rozinka Bertalanné-cifrázó készsége művészi szintre emelkedett. Egyéni módon használták fel a közös motivumkincset, alakitották ki a kompozició szinritmusát. 63.old.

MURAKÖZI AGOTA: Cifrázott pitvarok Ajakon 55.old

A Nyiregyházi Jósa András Muz. Evkönyve, XII-XIV. 1969-71. Bp. 1972

MOLNÁR JÁNOSNÉ, cifrázóasszony

ZZ

A kezdő motívumsor és a koszorú megfestése volt a legnehezebb, ezt mindig "főmester" a cifrázóasszonyok egyike csinálta. A falmeszelés, festés, a rozmaringos kockákba kerülő "rózsa" cifrázása a háziasszony dondja volt, aki többnyire a rózsás falitányérokról másolgatta mintáit /XVI. tábla/ 66.old.

MORÁCZI ÁGOTA: Cifrázott pitvarok Ajakon 65.old

A Nyíregyházi Jósa András Múz. Évkönyve, XII-XIV. 1969-71. Bp. 1972

MOLNÁR JÁNOSNÉ, cifrázóasszony

Ajakon még él néhány azok közül a parasztasszonyok közül, akik a cifra pitvarok falfestési eljárását, cifrázását megismertették. - Molnárné 69 éves, - Gerzsenyi Istvánné 75 éves. 61.old. 33.jegyz

MURAKÖZI ÁGOTA: Cifrázott Pitvarok Ajakon 55.old

A Nyiregyházi Jósa András Muz. Évkönyve, XII-XIV. 1969-71. Bp. 1972

Molnár Jánosné, [„cifrázó", asszony, Jalfertő]

„Cifrázókészége művéni szintre emelkedett."

Murakőzi Ágota: Cifrázott pitvarok Ajakon 1759–1762.

Élet és Tudomány, Dn. 1974. szept. 13.

XXIX
37

Molnár Jánosné

Emlitve

Németh Erzsébet: Tvrtelet-Kijnélkül
Tejermagyar Hirlap, Szekesfehervar
1970. aug. 27.

MOLNÁR J. IVÁN

(1952. Bp.)
Diploma 1978.
Magyar Iparművészeti Főiskola
Szerszám és Gépipari Formatervezési Tanszék

SZARADICS ANTÓNIA

(1954. Bp.)
Diploma 1978.
Magyar Iparművészeti Főiskola
Typo – Grafikai Tanszék

Közös kiállítások:

1985. III. Ötvös és Fémműves Quadriennálé
Miskolc (IDEA DIJ)
1985. IDEA Kiállítás
Vigadó
1986. Berlin, Erfurt Fiatal Iparművészek Stúdiója Kiállítása
1987. Prága, Fiatal Iparművészek Stúdiója Kiállítása
1987. 2. Gépipari Formatervezési Triennálé
OMFB – IDEA
„Gazdaságos világítás" Lámpaprogram tagjaiként
1987. Fiatal Iparművészek Stúdiójának
„Ünnep" kiállítása
IDEA DIJ
KISZ KB DIJ

A KÉPCSARNOK
MEGHIVJA ÖNT

GOLARITS ERZSÉBET
SZARADICS ANTÓNIA
MOLNÁR J. IVÁN

IPARMŰVÉSZEK KIÁLLITÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA
1987. OKTÓBER 29-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
DR. SZŐNYI ISTVÁN

MEGTEKINTHETŐ:
1987. OKTÓBER 29 – NOVEMBER 6.
PAÁL LÁSZLÓ TEREM
BUDAPEST, RÁKÓCZI ÚT 57/B

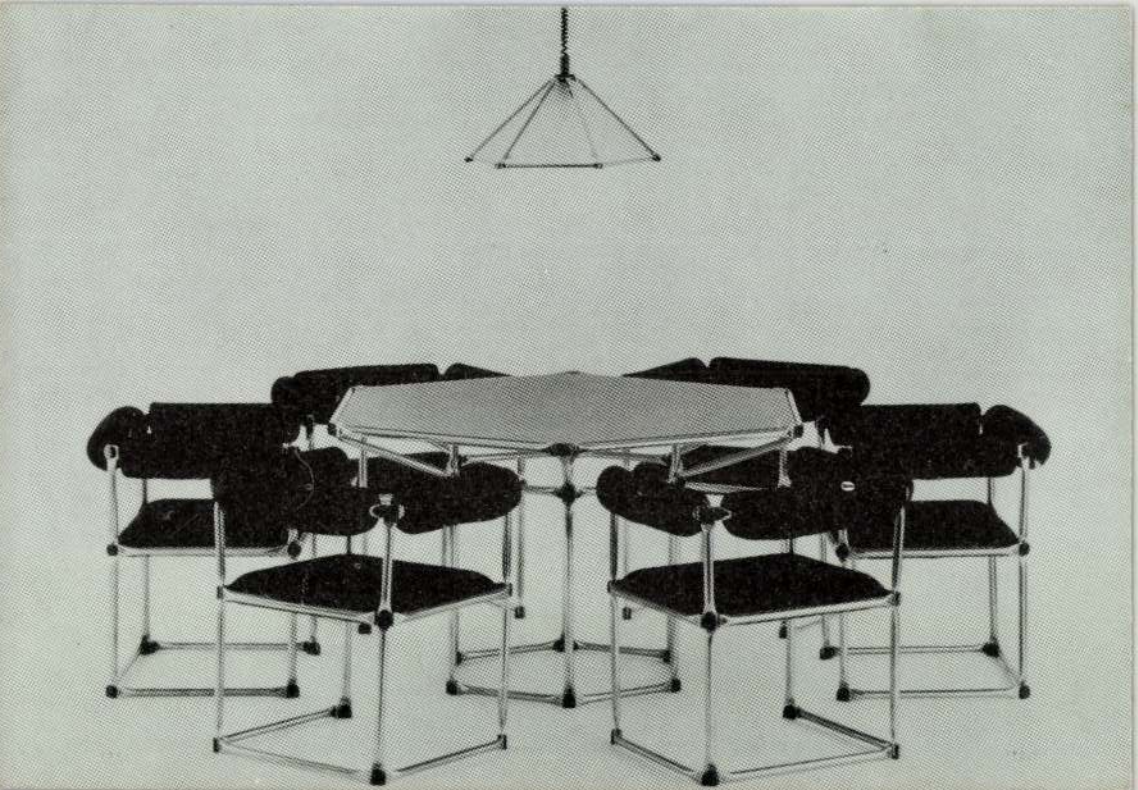

MOLNÁR J. IVÁN – SZARADICS ANTÓNIA

Hatszemélyes étkező garnitúra lámpával

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnar: Stilleben.
Öl auf Karton, 27x22 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
458. Kunstversteigerung, Jan.1982.
Katalog, Nr.101. S.25. Abb.Taf.30.

Z.MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z.Molnár: Stilleben mit Zeitung.
Öl auf Karton, 20x25 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
463. Kunstversteigerung, Dez. 1982.
Kat. nr. 471. S.61.

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnar: Veilchen.
Öl auf Holz, 27x22 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
638. Kunstauktion Nov. 1982.
Kat. Nr. 418. S.62. Abb.Taf. 69.

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Zó Molnár: Stilleben.
Öl auf Holz, 27x21 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum,
636. Kunstauktion, 25.Mai-1.JUni 1982.
Kat. Nr. 441. S.65. Abb.Taf. 66.

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnar: Stilleben.
Öl auf Leinw., 59x60 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
460. Kunstversteigerung, April 1982
Kat. Nr. 380. S. 53. Abb. Taf. 29.

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnár: Stilleben mit Zirone.
Öl auf Holz, 27x21 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum, Kunstabteilung
460. Kunstversteigerung, April 1982
Kat. Nr. 381. S. 53.

Z. MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnar: Stilleben mit Veilchen.
Öl auf Holz, 27x21 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
637. Kunstauktion, Sept. 1982.
Kat.Nr. 421. S.63, Taf. 49.

Z, MOLNÁR JÁNOS

Aukción:

Janos Z. Molnar: Früchtestilleben
Öl auf Leinw., 50x70 cm. Sign.

Janos Z. Molnar: Stilleben.
Öl auf Karton, 25x34 cm. Sign.

Wien, Dorotheum, 459. Kunstversteigerung
Febr. 1982. - Kat. Nr. 122, 123. S.26.
Abb. Taf. 43.

Molnár Jánosné

MDK

munkacsoport on kívüli tag, de egy akvarellel szerepelt a kiállitáson

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963

JÁSZKUNSÁG 1964 jun.

32-38. lap

Molnár Jenő

Szekrény és állvány.
Fervezte fenti!
Kiállítva a milanói
kiállításon. Repr.
Magyar Iparművészet
1906. 201. l.

A szemináriumi és p

a Müvészettö

Molnár Jenő

Münvérd 1907.70

P	f	P	f	P

Molnár Jenő

1900/1901 – 1901/2

Ferkèpzomfolskèvk
114.C.

Már a katakombák festményei sorában fellépnek ily kompozíciójú képek, amelyek leginkább a tanítványai közepette trónoló Krisztust ábrázolják. Teljes nagyszerűségében bontakozik ki a koncepciónak ez a monumentális módja akkor, midőn a katakombák által nyujtott szerény lehetőségek helyett a keresztény bazilikák belsejének díszítése a legnagyobb feladatok elé állította a festészetet. A freskó mellett, amelyeknek alkotásai túlnyomórészt elenyésztek, az üveg-mozaik az előkelőbb, rendkívül felkapott technika, amelynek nemcsak ragyogó színessége és tartóssága, hanem az O. szellemével megegyező esztétikai jellege is biztosította túlsúlyát. Ámbár a mozaik nyilván keleti eredetű és annak sűrű alkalmazásával együtt keleti díszítő elemek is kerültek Nyugatra, a római ókeresztény bazilikák mozaikjai a katakombákban lejátszódó fejlődés beteljesedését jelentik. Áll ez elsőroban a bazilikák diadalívét és apsisát díszítő mozaikképekre, amelyek mindig ünnepélyes, transcendens tárgyúak. Még a IV. századból való a római Sta Pudenziana-templom apsisának mozaikja, amely az ábrázolás módjában még az antik művészetre támaszkodva, de kompozíciójában már tökéletesen alkalmazva az új formát, Krisztus tanítványai közepette trónolva, a mennyei Jeruzsálembe mutatja be. Az V. században keletkezett a S. Paolo fuori le mura bazilika diadalívének hatalmas mozaikja, amelynek középpontja az Üdvözítő

MDK

Molnár Jenő

Folyamőr, gipsz

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 5 l.

Molnár Jenő MDK

Az 1906-os Világkiállitáson kiállitott ebédlője készült Győrött.

38.o.

Czakó : Milanoi. 1907.

MDK

M.J. monogrammu festő /Molnár József?/

Fiatal lány erdőbem
Hegyi tó, olaj
Erdei tó, olaj
Marokszedő leány
Holdas táj

Almássy-Teleki VIII. 1942.
27 l.

Molnár Jenő szobrász M.D.A.

Vizbelépő kislány c. aluminium szobra a

Zala megyei Beruházási Váll. megrendeléséből

Napló

Magyar Nemzet 1965. dec. 30. 4.1.

Molnár Jenő szobrász M.D.K.

Vizbelépő kislány c. aluminium szobra a

Zala megyei Beruházási Váll. meg izásából

Napló

Magy ar Nemzet 1965. dec. 30. 4.1.

Molnár Jenő
igazmiszerre

l.

Exp Milan 1906

43. l.

kézpel

44. l. "

M.D.K.

Molnár Jenő, szobrász

„Ülő lány"

„Leányka" felállítási helye:
Zalaegerszeg.

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 76. old.

Molnár Jenő

Megbízást kapott Molnár Jenő, hogy a kőrösi Jurisics Miklós Gimnázium részére feliratos emléktáblát és címert készítsen.

— : Köztéri munkák.
Művészet, 1979. január – 47. lap.

Molnár Jenő

Megbízták Molnár Jenőt, hogy a rétségi „Művelődési ház park-ja részére „Maszkos lány" című bronz kompozícióját készítse el.

— Kiáteri munkák.
Művészet, 1978. július – 45. lap.

Molnár Jenő

Kvassay Jenő (1850-1919) mell-szobrát a vízügyi technikusok szakiskolájában helyezik el szarvason /repró/

Sütő István: Szabó szemle a Városligetben

Szocialista Művészetért 1971 VIII.

Molnár Jenő
szobrászmüvész

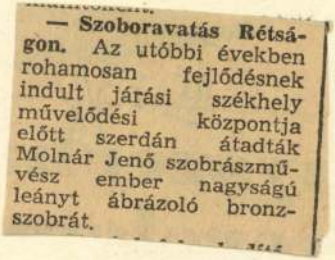

— **Szoboravatás Rétságon.** Az utóbbi években rohamosan fejlődésnek indult járási székhely művelődési központja előtt szerdán átadták Molnár Jenő szobrászművész ember nagyságú leányt ábrázoló bronzszobrát.

Leányt ábrázoló bronz szobrát
Rétságon a Müvelődési Központ
előtt felállitották.

Népszava, 1978. március 23.
8. oldal.

Molnár Jenő, szobrán

SZOBORAVATÁS RÉTSÁGON. A rétsági Asztalos János Művelődési Központ előtt szerdán avatták fel Molnár Jenő szobrászművész Lány, maszkkal című embernagyságú bronzszobrát. Az utóbbi években gyorsan fejlődő járási székhelynek ez az első köztéri szobra.

– : Hír

8.

Nincszabadság Bn. 1978 márc. 23.

Molnár Jenő

Képeit Wirker Ferenc művésztársának festményeivel együtt figyelemteméltó alkotásoknak tartja a lap Művészet c. rovatában közölt beszámoló, mely a Képzőművészeti Főiskola kiállitását ismerteti.

A HÉT, Bp. 1921. ápr. 1.
XXXII. évf. 9. sz. 159. lap.

Molnár Jenő, igazmű vén

L: Hanzely Jenő

–: Herend hófehér szolnai 3.

Esti Hirlap, Bp. 1982 jan. 5

MOLNÁR Jenő szobrai

10. 76. p. emlékműpályázat, Debrecen 1989

Új Művészet 1992

MOLNÁR JENŐ - szobrász

Emléktábla Széchenyi István grófnak

Molnár Jenő, Hévízen élő szobrászművész emléktáblája díszíti szombat délután óta a Széchenyi utca elején a gyógyszertár falát, tisztelegve a legnagyobb magyar emléke előtt. Az ünnepélyes avatáson Cséby Géza, a Goldmark Károly Művelődési Központ igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Kulcsár Péter polgármester szólt az esemény jelentőségéről. Mint mondta; egy nemzet életében rendkívül fontos, hogy megemlékezzen azokról a nagy egyéniségekről, akik a történelem során meghatározó személyiségek voltak, s fontos ez a keszthelyiek életében is. A múlt meghatározza a jelenünket és a jövőnk tervezésénél, alapozásánál is a tisztességes hagyományok lehetnek a mérvadóak. Köszöntőjét Széchenyi Hitel című művének két rövid idézetével zárta a polgármester. Ezt követően mondott avatóbeszédet dr. Sáringer Gyula akadémikus, egyetemi tanár, a Fidesz országgyűlési képviselője. Beszédében felidézte a kort, melyben Széchenyi István gróf nevelkedett, s életének azokat a meghatározó eseményeit, amelyek során a legnagyobb magyarrá vált. Emlékezett az ország sorsát befolyásoló mecénásra, a Kossuth Lajossal való ellentétekre, a fő műveiben megfogalmazott ajánlásokra, amelyek mindegyike a haza sorsának előbbrevitelét volt hivatott szolgálni, s szólt Széchenyi életének tragédiába torkolló fordulatáról is. Az emléktábla leleplezését követően Keszthely város és a Kossuth Szövetség nevében helyeztek el koszorúkat az emléktáblánál.

Molnár Jenő szobrászművész Széchenyi emléktáblája

Cs. Gy.

Keszthely és Vidéke 1998. 09. 24.

legkényesebb kérdések megoldását tűzte ki célul. Ezek között szerepelt a Társadalombiztosítás problémáinak kezelése; vagyis: útját állni annak a pénzpazarlásnak, amelynek során 10 milliárdok tűntek el, s az államnak úgy kellett helytállni, hogy közben nem tekinthetett be a TB ügyekbe. E méltánytalan helyzeten kívánt változtatni az új kormány a TB önkormányzatok megszüntetésével. Kiemelt helyen szerepelt a Postabank ügye is, ahol kiderült: nemzetközileg nagyhírűnek mondott könyvvizsgáló cégek is csődöt mondanak, 80–100 milliárdos nagyságrendben tévednek. Jelentős helyen szerepeltek azok az intézkedések is, amelyek a rendőrség belső vezetésének területén, a szervezet irányítására alkalmatlannak ítélt vezetők leváltásával történtek.

Boros Imre a parlamenti munkákról szólva elmondta: a hajdani kormánypárt magatartása várható volt; ellenzéki szerepben most obstruktív hozzáállással igyekeznek megbénítani a parlamenti munkát. A tárca nélküli Pokol Béla kisgazdapárti képviselő tett a médiákra vonatkozóan. Nevezetesen, hogy a sajtótörvényt úgy kell megváltoztatni, hogy annak következtében az ellenvélemények is kapjanak helyet a sajtóorgánumokban. Boros Imre szerint e javaslat előzménye az, hogy a médiákat sokan mocskolásra használják fel úgy, hogy a megszólított ember véleményét meg sem kérdezik. Az indítvány arra vonatkozik, hogy amennyiben valakit megalapozatlan vád érne, legyen lehetősége ugyanakkora terjedelemben, ugyanazon a fórumon saját véleményét elmondani. Kijelentette továbbá: a kormány nem azt az állapotot találta a költségvetés vizsgálatakor, mint amit a volt kormánypárt költségvetés gyanánt neki átadott: hiányoztak például a költségvetésből a TB és a Postabank milliárdjai. Ezért a kormány most nagyobb tényfeltárásra alapozva új, valóságos költségvetést kell hogy készítsen, s ebben viták előzik meg azokat a pontokat is, amelyek a kis- és középvállalkozások TB- és adóterheinek változtatásaival őket segíteni kívánják.

Hivatalossá vált

A Fidesz–MDF–KDNP–MKDSZ és a Vállalkozó Pártja közös egyéni jelöltlistáját valamint a polgármester jelöltjük ajánlócéduláit elsőként adták le, melyet a helyi választási bizottság már el is fogadott. Így a pártszövetség jelöltjei hivatalossá váltak – tájékoztatta lapunkat Hegedüs László, a Fidesz keszthelyi elnöke.

PONTOSÍTÁS: Lapunk ezelőtti ezelőtti számában a keszthelyi 6-os vk-ban névelírás történt. A jelölt neve helyesen Keszey Tivadar.

Nagygyűlés a nagycsaládosoknál

A Keszthelyi Ipartestület és a Nagycsaládosok Keszthelyi Egyesülete szeptember 18-án választási nagygyűlést tartott az Ipartestület székházában, ahol részt vett dr. Benkő Ágota, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke, valamint Szűcs György, az IPOSZ elnöke. A rendezvényen került sor a két szervezet által közösen állított önkormányzati képviselőjelöltek bemutatására.

Miután Rózsahegyi György, a

Sikeres Óvoda-pedagógiai Napok

Immár negyedik alkalommal rendeztük meg városunkban az óvónők szakmai fórumát, három megye: Zala, Veszprém, Somogy óvodapedagógusai számára. Az érdeklődés óriási volt. Az első napon 227-en vettek részt az előadásokon. Köszönet a hévízi kórház vezetésének, hogy a kultúrtermet a konferencia számára biztosította, így a részvételi igényeket ki tudtuk elégíteni.

Városunk hírnevét öregbítettük e szakmai fórummal, mivel visszatérő résztvevőink vannak, akik pozitív tapasztalataikat továbbadják, és így az érdeklődés egyre nő.

A kezdet négy évre nyúlik vissza. 1994-ben ünnepelte a város a hévízi Tófürdő létesítésének kétszázadik évfordulóját. Ebből az alkalomból az önkormányzat támogatásával, és az óvónők belső igényeire építve kezdeményeztük lag jól megalapozta. Így a hazai hagyományokra jól építhet a jelenlegi pedagógus társadalom is.

A hévízi önkormányzat támogatását továbbra is élvezve, országosan ismert előadókat sikerült előadóként megnyerni.

Zilahy Józsefné a Soproni Főiskola docense programjában az óvodáskorú gyerekek jelrendszerére épít, amit a játékban és mesében lát megvalósíthatónak. Hangsúlyozza, hogy az óvodás gyermekre nem a fogalmi gondolkodás, hanem a szabad asszociálás, a cselekvéssel való tanulás jellemző.

Dr. Deliné dr. Fráter Katalin, „Lépésről-lépésre" programja az egyéni fejlesztésre épít. Fontosnak tartja a gyermek tevékenységrendszerén keresztül való tanulást, s a család bevonását az óvodai életbe.

Knollné dr. Pereszlényi Éva programját a játékra, mozgásra,

A konferencia résztvevői Kodály Zoltán szobra előtt tisztelegtek.

életét az óvodai zenei nevelésre tette fel. Zenepedagógiai elveit Kodály Zoltántól tanulta, ami így szól: „Csak tiszta forrásból merít-

Zoltán szobrának megkoszorúzásával, Kodály-dalok éneklésével zártuk, ahol Forrai Katalin Kodály Zoltánról mesélt személyes isme-

MOLNÁR JENŐ

BAROKK VILÁG A GALÉRIÁBAN

Molnár Jenő szobrászművész 1992 óta él városunkban. Sokan személyes ismerősként tisztelik Hévízen, még többen ismerik, naponta

Anyaság

látják alkotó munkájának eredményeit, hiszen számos reilif (Szt. István, Vajda Ákos, Brunszvik Teréz, Gróf Széchenyi István) emléktábla (Lovassy Sándor, Ránki György, Móricz Zs., Effinger Károly, Demeter Frigyes, Dr. Sziráki István, Bibó István) díszíti városunkat, melyek megalkotásával Ő hívott életre maradandó emlékeket a város vezetőségének megbízásából. A város címere, a polgármesteri lánc, s számos érem is az Ő alkotó fantáziájának, kitartó munkájának gyümölcse. Talán leglátványosabb, a legtöbb sétáló hévízit, s vendéget megállásra, pár perces emlékezésre, tiszteletadásra késztető alkotása az elmúlt évben felállított Millecentenáriumi Emlékmű.

A 77 éves, magányosan élő művész mögött kacskaringós, változatos életút, sok megpróbáltatás áll. Mindig "barokk szobrásznak" vallotta magát, de a szükség, s a lehetőségek szorításában nem mindig élhetett, alkothatott "barokk szobrász"-ként. Azt vallja, hogy élete legszebb időszaka - s talán legtermékenyebb is - a 80-as évek eleje volt, amikor a Herendi Porcelángyár tervező iparművészeként mintegy 50 db barokk, rokokó stílusú porcelán figurát álmodott, s mintázott meg. E porcelánszobrok prototípusai a Herendi Porcelánmúzeum féltve őrzött kincsei között kaptak helyet, s nagy tisztelettel köszönhetjük a porcelánmúzeum igazgatójának, **Dr. Horváth Sándornak,** hogy egy hétre kölcsön kaptunk e kollekcióból 33 db-ot, hogy a Hévíz Galériában, – megalkotójuk közelében – ámulhassanak, gyönyörködhessenek, a képzelet szárnyán 200 évet visszautazhassanak a rokokó világába a kiállítást látogatók. A nagy gonddal, finom kézzel megmunkált, festett figurák hűen tükrözik e kor kifinomult érzelem-, s érzésvilágát, s aki közelebbről, személyes ismerősként tiszteli megalkotójukat néhány figura mozdulatában, tekintetében őt véli felfedezni.

Számos tárlat-látogató gondolatát is tolmácsolom, mikor köszönetemet fejezem ki e gyönyörűséges kis szobrok bemutatásáért, s kívánok a mesternek, **Molnár Jenő** szobrászművész úrnak sok szép tervéhez erőt, kitartást, jó egészséget, nyugodt alkotó munkát.

S. Nagy I.

MOLNÁR Jenő szobrász

Hévíz 1996/2

SZÁNTÓ ENDRE

Délutáni beszélgetés Molnár Jenő Hévízen élő szobrászművésszel

Három éve alkot és él körünkben Molnár Jenő szobrászművész, több Hévízen látható dombormű, érem, emléktábla alkotója. A város közterületein látható Széchenyi István, Bibó István, Vajda Ákos, Móricz Zsigmond, Lovassy Sándor, Ránki György, Szent István domborműve. Az Általános Iskolában található Effinger Károly és Demeter Frigyes bronzportréja, az Óvodában Brunszvik Teréz emlékműve. Molnár Jenő készítette a Sziráki vendégház bronz domborművét, valamint több emlékérmet, sőt Hévíz város polgármesteri láncát is.

A magányt szerető 76 esztendős művész meglepődött néz, amikor arról kérdezem, hogy mi az oka annak, hogy sok köztéri alkotása ellenére, amelyek az ország több helyén láthatók, a művészt megillető igazi elismerés mindig elmaradt, a reflektorfény elkerülte.

- Lehet, hogy tévedek, de úgy érzem, hogy nem volt támogatóm, rossz világban születtem. A háború kellős közepén jártam a főiskolát és utána a romokban heverő országban kellett az első lépéseket megtennem, közben három gyermekem született. Nehéz volt a megélhetés.

- Kérem meséljen az előzményekről, az ifjúkoráról, a háború előtti évekről. Hogyan indul egy szobrászművész élete?

- Már gyerekkoromban megmutatkozott a tehetségem. Szerettem rajzolni és mintázni. A térplasztikát mindig szerettem. A gimnáziumi időkre érdemes visszaemlékezni, amikor angyalföldi gyerekként a nyarat vidéken töltöttem, a Gyoma melletti Kőröstarcsán. Agyagos föld volt az árokparton. Esők után kiültem az árokpartra és elkezdtem gyúrni az agyagot.

- Ki figyelt fel a tehetségére?

- Édesanyám. Amikor meglátta, hogy a puha, lefolyt gyertyából libákat, állatkákat gyurmázok, akkor mondta, hogy ebben a gyerekben tehetség van. A Fasori gimnáziumba jártam. Apámnak az volt a szándéka, hogy belőlem evangélikus papot nevel. De az volt a baj, hogy nem voltam jó tanuló a gimnáziumban. Éppen, hogy át-átmentem évvégén, de közben sokat rajzoltam. Volt egy kis írói vénám, és amikor a magyar olvasmányokról kellett kivonatokat írni, azokat már rajzzal illusztráltam. Megdícsértek a tanárok érte, de ennél több nem történt. 1936/37-et írtak ekkor. Úgy alakultak a dolgok, hogy nem lettem pap, amit zokon is vett édesapám. Anyám 1939-ben elvitt Újpestre a Fa- és Fémipari Főiskolára. Ott felvettek a faszobrász szakra. Ez az iskola három éves volt. Anyám bemutatta az igazgatónak a rajzaimat, aki ezután azt mondta: Asszonyom, hogy ha ezt a gyereket nem iratná be hozzánk, akkor azt csinálná, mintha egy nagy értékű pénzt égetne el. Az iskolát elvégeztem, és mint faszobrász kerültem ki, de már az első évben vállaltam munkát a művésztelepen is.

- Maradt meg valami ezekből az évekből?

- Sajnos semmi nem maradt meg. Mintadarabokon tanultunk meg faragni és megrendelésre dolgozott az iskola. Különböző bútordarabokat, asztalokat, szekrényeket, csillárokat faragtunk. Megadott mintákról ún. pontozógéppel vittük át a pontokat egy másik szoborra. Főleg hársfával, de ébenfával is dolgoztunk. Különböző fafajokon tanultuk meg a pácolást és fényezést. Stílbútorokon végeztünk munkákat. Új bútorokat, csavart elemeket, ornamentikákat készítettünk. Külön helyiségben voltunk mi szobrászok, és külön az asztalosok. Egy nagy műhelyben, különböző gépekkel felszerelve csinálták meg a szekrényeknek a vázát, amire aztán fel lettek szerelve az általunk készített

faragványok. Szegélyeket, ornamentikákat, lábakat csináltunk, melyek előre meg voltak tervezve és ezeket mi rajz után készítettük. A művezetők természetesen figyelték a munkánkat. Karácsony és Húsvét előtt volt olyan időszak, amikor ajándéktárgyakat lehetett csinálni. Volt egy esztergagépünk is, amin megtanultunk dolgozni. Én Húsvétra egy szép díszdobozt csináltam. Kiesztergáltam a fedelével együtt, és faragtam rá akantusz leveleket. Ezt szépen bepácoltam, bepolitúroztam és átadtam anyámnak ajándékba. Más alkalommal egy ugró szarvast készítettem minta után. Másodéves koromban önálló korpuszt csináltam, illetve faragtam tölgyfából egyedül. Emlékszem 80 Pengőt kaptam érte. Nagy pénz volt ez akkor.

- A háború hogyan szólt bele az életébe?

- A teljes képhez hozzátartozik, hogy apám vitézi rangot kapott, sőt én is. Innen adódik, hogy másodéves koromban a frontra kerültem. Önként jelentkeztem családi okok miatt, mert szerelmes lettem egy kislányba, aki a textílipari szakiskolába járt Újpesten. Nekem kauciót kellett volna letennem és így tovább, mert rangon aluli volt a lány. Egy cipésznek volt a lánya. Ekkor - 1942-ben - lemondtam a vitézi rangról, a lányt elvettem feleségül és kimentem a frontra. Mátyásföldre vonultam be katonának. Az apósom csinált nekem ekkor egy szép glasszécipőt, amit mindenki irigyelt. A cipőt az egyik nap ellopták, és ezt jelentettem. Aztán kiderült, hogy a szakaszvezető lopta el, aki miatt engem kivágtak az orosz frontra.Az első hullám elpusztult. A Donig ment az első, én csak Sirovitig jutottam a Puma századdal. Csoda módon kerültem vissza. Majdnem egy évig voltam kint. Vonultunk vissza. Amikor Lengyelországba értünk, jött egy levél a főnökeimhez. Volt ugyanis Mátyásföldön - ahova bevonultam - egy hadapród őrmester, aki tanár volt és tudta azt, hogy én szobrász vagyok. Ő írta ezt a levelet, megtudva, hogy első gyermekem megszületett és áthelyeztetett az Egyes Számú Repülő (EGYREP) hadosztályhoz, ami Budapesten volt. Hazakerültem a legnagyobb bombázások között. Innen mentünk azután 1944. október 16-a, a Horthy féle proklamáció után Csákánydoroszlóra. Ott estem fogságba feleségemmel együtt. Vittük első gyerekünket, és feleségem hasában a másodikat. Egy fél délután voltam azonban csak fogságban, mert az asszony kiimádkozta a szovjetektől, hogy hazajöhessünk. Ez 1945 március elején volt. Május 9-én már itthon voltunk az asszonnyal. Május 19-én született meg a második gyermekünk. Ekkor rögtön a vasúthoz kerültem. Minden romokban állt, de a vasút már kezdett építkezni. Pályamesteri irodában dolgoztam két-három hónapig Rákosrendezőn. Közben apámmal is kibékültem, amikor meglátta az unokáit. Proli gyerekként a proli vonattal jártam munkahelyemre. Új munkahelyemen is elkezdtem rajzolni. A Vasutas Szakszervezetnél meglátták a rajzokat és rögtön bevittek a szervezetbe, hogy rajzoljak plakátokat. Nem egy plakátom került ki ezután az utcára. A hároméves terv, a sztahanovista mozgalom plakátjait rajzoltam.

- Egy olyan művész, akit az édesapja papnak akart adni, hogyan tudott a „szocialista realizmus" elvárásainak megfelelni?

- Tény, hogy az elvárás parancs volt, a művészet pedig kenyérkereset!! A szakszervezetből átvittek a vasutas igazgatóságra. Ott a Gazdaságos Vasút c. lapnak voltam egyik szerkesztője, írója, riportere. Így utazgattam az országban. A mozdonyra fel lehetett szállni és írtam a riportokat és rajzoltam közben. Ott mintáztam meg Gyomai Gézát a MÁV Kórház igazgatóságának főosztályvezetőjét. Csodájára jártak ennek a portrénak. Volt ott egy MÁV ügyvédjelölt, aki azt mondta, hogy nekem nem itt kell lenni, hanem a dekorációs vállalatnál, amelyiknek szobrász és festő részlegei vannak. Később tudtam meg, hogy ez párt dekorációs vállalat volt, akik a fővárosban az összes politikai dekorációt csinálták; Rákosi, Sztálin, Lenin. Ott ismerkedtem meg Szász Endrével, aki a festő részlegben festette a Rákosi és Sztálin képeket, én meg a Sztálint meg a Lenint mintáztam lent a szobrász szakon. Így kerültem aztán át művészi vonalra. Szobrászattal tudtam foglalkozni. Agyaggal, gipsszel dolgoztam. Ez a szocialista realista korszak egészen 1952-ig tartott. Ekkor jöttek azok a hírek, hogy a Képzőművészeti lektorátus beleegyezett abba, munkaközösségeket lehet létrehozni.

Restaurálási munkákat vállaltunk ekkor. Önálló vállalkozások voltak ezek. Így lettem az általam alapított Fadrusz János alkotó közösségnek a művészeti vezetője. Az alkotó közösségben volt kb. 30 ember, szobrászok, gipszöntők. Ez akkor volt amikor sorozatban újították fel az épületeket Budapesten. Hozták a tervrajzokat, le kellett venni a romos épületdíszítéseket és újjáépíteni. Ezeken a helyreállításokon dolgoztunk. Önálló szobrászatunk nem volt. Vállaltuk a Műemlékfelügyelőségnek összetört szobrok restaurálását, bronzírozását is. 1952-től 1954-ig ment ez. Ekkor jelent meg a szocialista foglalkoztatásról egy rendelet. Vállalatok művészeket foglalkoztathattak vállalati fizetésért. A művészek ezért cserébe kötelesek voltak a válalatok kívánságát teljesíteni. Grafikusok, szobrászok voltak így alkalmazva. Én mint szobrász bekerültem a Marhavágóhídra.

- *Gondolom egy szobrászművésznek nem egy marhavágóhíd az álma?*

- Nem, De volt egy lista, ahova lehetett menni. Elküldtek ide. Megkerestem az igazgatót, a főkönyvelőt, hogy felvesznek-e. Természetesen felvettek. Nagyon érdekes volt a munkám. Marhavágó sztahanovistáknak a mellszobrát csináltam meg. Nem is egyet. Megmintáztam egy vágólegényt is. Kaptam egy helyiséget, hozták az agyagot, kaptam gipszet, sőt felkértek, hogy a Nemzetközi Vásár Marhavágóhídjának a pavilonját segítsem dekorálni. 1956-ban kerültem el onnan, mert lejárt a szerződésem. Nem maradtam azonban munka nélkül, ugyanis 1956-ban Budapesten a Bajcsy-Zsilinszky úton az Állami Iparművészeti Vállalatnál iparművészeti tárgyakat készítettem megrendelésre, pénzért. Persze szerencsétlenségemre olyan helyre kerültem, ahol díszgombokat kellett terveznem és csinálnom a legkisebbtől kezdve sorozatokat. Minden héten bementem, bevittem a mintákat és erre fizettek.

- *Nem gondolt ilyenkor a madáchi látomásra, hogy Michelangelo széklábakat farag?*

- Nem először jutott akkor ez eszembe, hanem előtte is, meg utána is meg ma is. Dehát kellett csinálni. Közben épületrestaurálásokon vettem részt. Hamarosan lekerültem azonban az állványzatról. Még a Pénzügyminisztérium Nádor utcai épületének ornamentikai munkálatait vezettem, majd véglegesen bekerültem a Képzőművészeti Kivitelező Vállalat irodájába, mint művészeti vezető. Felügyeltem az emberek munkáját, költségvetéseket készítettem. Hozzám tartozott már a kerámia üzem MEÓ-zása is. A város Képzőművészeti boltjaiba szállítottuk a különböző művészeknek kerámiáit.

- *A munka mellett volt ideje arra, hogy saját művészi elképzeléseit is megvalósítsa?*

- Nem nagyon. De azért itt-ott csináltam saját dolgokat. Közben kis maszek műanyagosoknak, fröccsöntőknek dolgoztam. Abból éltem, hogy hajnalig csináltam a fröccsöntő munkákat: autót, virágot, fogmosó Macit, Incit, Fincit meg ilyeneket. Ebből kaptam pénzt. Zsebből fizettek ezek a fröccsöntők. Én 200 Ft-ot kaptam egy gipszmintáért tőlük, ők meg zsákszámra hordták a Balaton mellé ezeket a műanyag figurákat. Közben azért elhívott Kisfaludi Stróbl-Zsigmond is egy kollégával. Önállóan mintáztam meg nála egy kis figuráról az életnagyságú aktot, melyből egy darab Szukarnó indonéz elnöknek is készült.

- *Korpus, Marx, Engels, Lenin, Inci-Finci egymásután. Volt grafikus, bélyegtervező, restaurátor, gyertyaöntő, dekoratőr. Mi minden volt még az életben?*

- Sokminden. Vállaltunk mozaikrakást is nagy művészeknek mint például Barcsaynak. A győri mozi előcsarnokában raktuk fel a mázas kerámia mozaikot. Bélyegtervező a vasútnál voltam még a háború után. 1980-ig dolgoztam a Képzőművészeti Kivitelező Vállalatnál. Nagyon sokat dolgoztam a Műemlékfelügyelet külső munkatársaként is. A faszobrászati részleg sokat foglalkozott templomi műemlék-restaurálással. Barokk templomokat szereltünk le, újítottunk fel, esetleg újból faragtunk egyes figurákat. Állami megrendelésre - ez a 70-es években volt - Dr. Entz Gézával, az Országos Műemlékfelügyelőség osztályvezetőjével - jártunk ki a különböző plébániákra. Pestis-szobrokat, szentháromság emlékműveket restauráltunk.

- *A Herendi Porcelángyár volt nyugdíj előtt az utolsó állomás?*

- 1979-ben - ha jól emlékszem - Herendről bejött egy művezető és letett elénk rossz porcelánmintákat, helyébe újakat, jobbakat remélt tőlünk. A munkát kiadták nekem, tudván azt, hogy én „barokk szobrász" vagyok, barokk világban élek. Ezek a barokk porcelánszobrok azért voltak rosszak, mert már eldeformálódtak az eredeti negatívok, amiről a szobrokat csinálták. Helyette kellett, abban a stílusban ugyanazt a témát megcsinálni. Négy darabot kértek. Amikor az első darabot megcsináltam gipszbe, akkor azt le kellett vinnem Herendre. Ott megnézte egy bizottság, hogy milyen. Egyik bírálója a gipsz mintáknak egykori porcelán szakos főiskolai tanárom Molnár László volt. Amikor meglátták ezeket a mintákat, azt mondták, kikérnek Budapestről. Így kerültem 1980-ban Herendre. Csak 1985-ben mehettem nyugdíjba, de arra kértek, hogy még három évig maradjak ott. Így összesen öt évet voltam a Herendi Porcelángyár tervező iparművésze. Utolsó munkám egy barokk óra volt, amin a négy évszak figurái vannak. Közben bele is fáradtam abba, hogy Pestről kellett lemennem, hiszen Pesten dolgoztam, csak a mintákat vittem le Herendre.

- A nyugdíj nem jelentette, hogy felhagyott az aktív munkával.

- Természetesen nem hagytam fel a munkával, sőt közben a kollegák kérésére a Hunnia Filmgyárban nagyobb munkáknál segítettem. Amikor a Mephisto filmet forgatták, - ami később Oscar díjas lett - bizony nagy feladatok voltak a filmgyárban. Nagy, 5 méteres szobrokat kellett csinálni. Ekkor kollégákkal összeálltunk hárman-négyen és ott dolgoztunk éjjelekig.

- Hogyan és mikor került kapcsolatba Hévízzel?

- A kapcsolatok Hévízzel gyerekkoromban kezdődnek. Apám, anyám és én nagyon sokszor a Vasutas Üdülőben a mai Erzsébet királynő utca sarkán üdültünk, de akkor még nem tudtam, hogy komoly lesz ez a kapcsolat. Ez az 1920-as évek végén kezdődött. A komolyabb kapcsolatok 1968-tól kezdődnek, amikor először kerültem a hévízi Szanatóriumba Sziráky doktorhoz. Majdnem minden évben lekerültem Hévízre a reumám miatt. Mindig hoztam magammal rajzokat. A reumát annak köszönhetem, hogy 1953 óta állandóan motorral jártam, Csepellel bukósisak nélkül. Mentem ha esett az eső, ha hullt a hó. Kifolyt a csizmámon az esővíz. Később MZ-m volt majd 350-es Jávám majd oldalkocsis motorom. Ezzel vonultam be annak idején a kivitelező vállalathoz is. Végül, hogy miként kerültem valóban szoros kapcsolatba Hévízzel? Ez Dr. Kiss Lajosnak a város akkori polgármesterének köszönhető. Itt voltam akkor is beutalva, mint minden évben, a Kórházba a C osztályon. A polgármester látta ahogyan dolgoztam a kórházi szobámban és mondta, hogy kellene egy id. Moll Károly érem. Ez volt az első hévízi munkám. 1991-ben volt. Ezután jött a várossáavatás 1992 május elején. Akkor a Széchenyi plakettet felajánlottam a városnak, ami most a Polgármesteri Hivatal mellett látható. Ezután jöttek sorban a megrendelések. Dolgoztam a Csokonai Asztaltársaságanak, megcsináltam a város címerét, a polgármesteri láncot és így tovább.

- Mikor költözött véglegesen Hévízre?

- Sokszor kellett Pestről lejárnom a megrendelések miatt, aztán a pesti Liliom utcában lévő szobrász és gipszöntő műhelyemet feladtam, közben meghalt a feleségem, anyám szeretetházba került. Nem tudtam róla gondoskodni, mert vak volt. Miután feladtam a műhelyt, a lakást anyám halála után odaajándékoztam az unokaöcsémnek, akinek két gyereke volt és szükséglakásban laktak, ideköltöztem Hévízre 1992-ben.

- Hol találhatók az országban munkái, szobrai? Melyikre a legbüszkébb?

- Nem vagyok egyikre sem büszke, csak arra vagyok büszke, hogy dolgozhattam, hogy megbíztak és megbíznak ma is munkával. Ezt azért mondom, mert tudom hány kollegám halt éhen munka nélkül. Én itt vagyok 76-évesen és nekem még mindig van keresetem.

- Komolyan mondja, hogy volt olyan kollegája,aki éhenhalt?

- Szó szerint. Palotai Gyula barátom a cigánysoron, ami a Széchenyi rakpart mellett van a Gellért hegy alatt. Éhenhalt. Svéd ösztöndíjas volt. Ez az 1970-es években volt.

- Az ön munkái országszerte láthatók.

- Két figurám van Dorogon, orvos figurám van Szombathelyen, mesélő Kacor Király figurám Hatvanban látható. Köztéri szobraim láthatók Rétságon, Szarvason. Restaurátorként dolgoztam a Budai Várpalotában, a Bázakerettyi Bányász Kultúrházban, a kecskeméti Szentháromság emlékmű, a kőszegi Máriakegyhely, a székesfehérvári Püspökkert, a debreceni Csokonai Színház, az egri levéltár, a bukaresti és bécsi magyar követség felújításánál. Részem van a fertődi és a keszthelyi kastély restaurálásában is. A tükörterem is a rajzaim alapján készült el. Büszke vagyok arra - igaz ez nem szobrászati munka volt,- hogy például a Nyugati pályaudvar koronájának a mintáját én csináltam, amit aztán felnagyítottak három méterre és a bronzöntöde alumíniumból megcsinálta. Én rekonstruáltam, rajzoltam és mintáztam meg a Margit-híd közepén lévő 6 méteres relief kismintáját.

- *Jelenleg min dolgozik? Mik a tervei a jövőre nézve?*

- Szerencsére ma is keresnek még. Keszthely megbízott egy Kossuth relief elkészítésével, Kiskunhalasra készül egy Csokonai emléktábla. Érmeket csinálok. Szeretném, hogy még sok munkám legyen. Mondják, hogy lesznek még Hévízen is lehetőségeim a pantheon falán a Télifürdő oldalán. Szeretném végre ha Hévízen egy önálló szobrom is állna. Akár a város bejáratánál például egy fekvő akt, egy Petőfi mellszobor, vagy a kialakuló Templom téren a Parkban valami. Tele vagyok ambicióval. Ha valaki jön egy jó tervvel, én abban a pillanatban feléledek, újjáéledek.

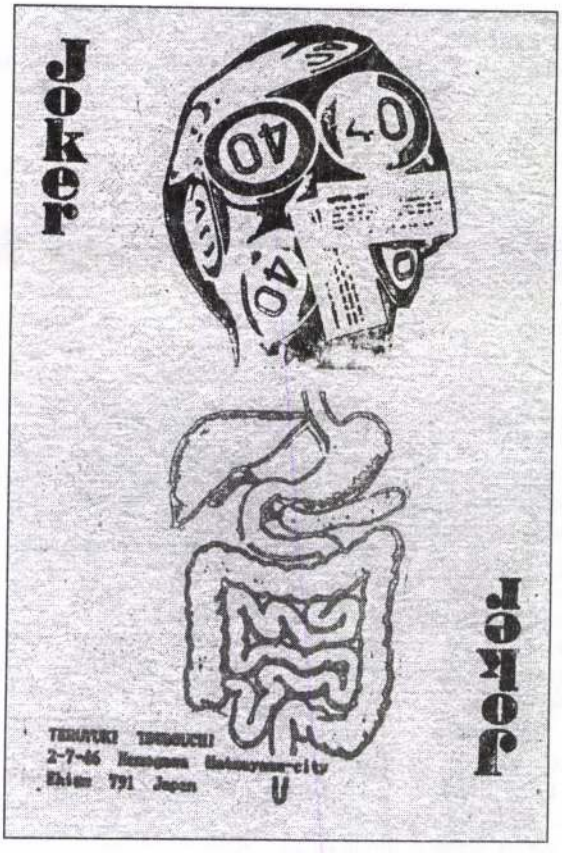

Teruyuki Tsubouchi (Japán) grafikája

LACZKÓ ANDRÁS

Mikszáth Kálmán és a fiatalok

Éppen szivarra szeretett volna gyújtani, mert a dohány és a füst közös illata serkentette gondolkodását. A szivar már a bal kezében volt és nyúlt a tűzszerszámért, amikor erős kopogtatást hallott. Előbb szépen elrendezett mindent az asztalon, s csak azután szólt:

- Szabad!

Az ajtó mögül úgy lépett be a vendég, hogy fejét le kellett hajtani, pedig a kalap már nem volt rajta. Öltözete mindjárt elárulta, hogy vidékről érkezett. Nehezen szólalt meg.

- Mikszáth Kálmán tekintetes képviselő urat keresem.

- Én vagyok.

- Bemutatkozok, nevem Nagyfay Péter. Gondolom, nem találja el a képviselő úr, hogy miért kerestem föl...

- A találgatást nem szeretem - húzta el a szája szélét az író -, de úgy vélem könyvet kíván kiadni és valami előszót vár hozzá.

- Erről nincsen szó. Igaz, néhány bevezetőjét már olvastam a képviselő úrnak, tetszetősek és éppen ezért bátorkodtam ide...

- Mondtam én előre.

A vendég elhárító mozdulatot tett:

- Egyáltalán nincs szükségem semmiféle előszóra, ám a köztünk lévő kollegalitás...

- Jól hallom, ön szintén író?

- Hivatalomnál fogva csupán községi jegyző vagyok G-ben. Most némi bajba keveredtem.

- Ösmerek néhány jó ügyvédet.

- Nem ügyvéd kell már nékem - ingatta a fejét Nagyfay Péter -, hiszen a kúria már elitélt. Ide most protekcióért jöttem, hogy a képviselő úr kegyeskedjen pártolni kegyelmi kérvényemet a miniszter úrnál.

- Mi a bűne?

- Csupán annyi, amennyi az öné. Csakhogy én nem voltam olyan szerencsés, mint a képviselő úr, rajta vesztettem.

- Mondja már - emelte föl a hangját Mikszáth -, mit követett el!

- Hamis pakszusokat gyártottam.

- Hamis pakszusokat? - pattant föl a karosszékéből az író.

- Hogyan merte ön azt mondani, micsoda hallatlan vakmerőséggel, hogy én ugyanezeket cselekedtem.

- Mondám - nézett rá szelíden Nagyfay Péter -, hogy kollegák vagyunk. A különbség csupán annyi, hogy a tekintetes képviselő úr a könyvekhez írja a hamis pakszusokat, de azért nemhogy elitélnék, hanem „tehetséges írótársunknak" nevezik. Én a jószágokhoz írtam hamis pakszusokat, amiért elítéltek és imposztornak neveztek. Miért nem lehet egyforma az osztó igazság?

- Ön még ifjú - legalábbis hozzám képest -, de annyit megtanulhatott volna a jegyzőségben, hogy többféle igazság van. S minthogy fiatal, elmondok egy történetet. Ha most nem is, valamikor talán hasznára lesz. L. városka közelében az egyik vadász lőtt egy nyulat. Vállára vette és indult a városba, hogy eladja. Az úton ügyvéd jött vele szemben. „Hogy a nyúl, öreg?" - kérdezte. „Ez bizony öt forint". „Akkor itt van az öt forint, de azért vigye is el a Kossuth utca 15. számú házba, ad-

		Kikiáltási ár pengőben
339.	—, Női képmás. Olajfestmény. 50×40. (Jelzett.) .	50.—
340.	—, Öltözködő nő. Pasztell. 44×34. (Jelzett.) . .	85.—
341.	—, Heverő nő. Pasztell. 38×48. (Jelzett.) . .	105.—
342.	LÓGODY GYULA, Virágcsendélet. Olajfestmény. 70×80. (Jelzett.).	50.—
343.	LÓNYAI ELEMÉRNÉ, Orgonák. Olajfestmény. 90×60. (Jelzett.)	50.—
344.	LOTZ KÁROLY (1833—1904), Női akttanulmány. Krétarajz. 38×25	20.—
346.	—, Női képmás. Olajfestmény. 140×100 . . .	450.—
347.	—, A rege. Olajfestmény. 18×31	60.—
348.	LUPTON, THOMAS (1791—1873), CLINT, GEORGE (1770—1854) UTÁN, Fawcett és Kemble színpadi jelenete. Mezzotintó. 60×44	18.—
349.	LÜTGENDORF, FERDINAND FREIHERR VON (1785—1858), Férfiképmás. Gouache. 13×9	8.—
350.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Szent Teréz. Olajfestmény. 50×25	40.—
351.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Csendélet. Olajfestmény. 70×50	80.—
352.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Kossuth Lajos szónokol. Olajfestmény. (Sérült.) 100×135	60.—
353.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Cigánytábor. Olajfestmény. 70×100	120.—
354.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Svábhegyi látképek. Három vízfestmény, egy keretben .	20.—
355.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Virágcsendélet. Olajfestmény. 75×100	90.—
356.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD VÉGE, Ádám és Éva a Paradicsomban. Olajfestmény. 100×75 .	30.—
357.	MAGYAR FESTŐ, XIX. SZÁZAD, Férfiképmás. Elefántcsontra festett miniatűr. (Sérült.) .	16.—
358.	MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV (1859—1937), Olasz táj. Olajfestmény. 20×40. (Jelzett.)	90.—
359.	—, Pihenés. Olajfestmény. 32×40. (Jelzett.) . .	250.—
360.	marothi MAJOR JENŐ, Faluvége. Pasztell. 35×52. (Jelzett.)	65.—
361.	—, Filatori gát, Pasztell. 35×52. (Jelzett.) . .	70.—
362.	—, Csónak a Balaton partján. Pasztell. 38×54. (Jelzett.)	55.—
363.	—, Badacsony. Pasztell. 38×50. (Jelzett.) . . .	70.—
364.	—, Balaton partján. Pasztell. 38×54. (Jelzett.) .	55.—
365.	—, Balatoni táj. Pasztell. 38×54. (Jelzett.) . .	65.—
366.	MARCHETTI, DOMENICO (1780—1831), CAMUCCINI, VINCENZO (1773—1844) UTÁN, Attilius Regulus visszatérése Carthagóba. Rézmetszet. 58×88	3.—

		Kikiáltási ár pengőben
367.	MARGITAY TIHAMÉR (1859—1922), Kihallgatáson. Olajfestmény. 22×38. (Jelzett.)	100.—
368.	MASQUELIER, LOUIS JOSEPH (1741—1811) ÉS BAS, JACQUES PHILIPPE LE (1707—1783) PAULUS POTTER UTÁN, Pihenő nyáj. Színezett rézmetszet. 26×34	3.—
369.	MATYASOVSZKY ZSOLNAY LÁSZLÓ (1885—1935), Gombacsendélet. Olajf. 45×55. (Jelzett.) .	60.—
370.	MAURIN, CH., Öltözködő nő. Színes rézkarc. 45×36	5.—
371.	—,Női akt. Aquatinta. 42×30	10.—
371/a.	MÁRFFY ÖDÖN, Leánderek. Olajfestmény. 25×32. (Jelzett.)	12.—
372.	MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ BÁRÓ (1852—1919), Tarpatak. Olajfestmény. 150×120. (Jelzett.) . .	190.—
373.	—, Óbudai részlet. Színes kréta. 32×48. (Jelzett.)	32.—
374.	—, Hegyvidék. Olajfestmény. 22×30. (Jelzett.) .	120.—
375.	—, Utcarészlet. Gouache. 24×30. (Jelzett.) . .	24.—
376.	MELCHER J., STIELER JOSEF KARL (1781—1858) UTÁN, Női képmás. Színezett kőnyomat. 52×42	18.—
377.	—, Női képmás. Színezett kőnyomat. 52×42 . .	18.—
378.	—, Női képmás. Színezett kőnyomat. 52×42 . .	18.—
379.	—, Női képmás. Színezett kőnyomat. 52×42 . .	18.—
380.	MENDLIK OSZKÁR, Alkonyat. Olajfestmény. 28×22. (Jelzett.)	140.—
381.	MEZEI ARTUR, Tájkép. Vízf. 35×25. (Jelzett.)	20.—
382.	MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887), Ülő leány. Ceruzarajz. 32×25	10.—
383.	MIHALIK DÁNIEL (1869—1910), Tájkép. Olajfestmény. 80×95. (Jelzett.)	70.—
383/a.	—, Nyírfák. Olajfestmény. 35×25. (Jelzett.) .	23.—
384.	M. K. JELZÉSŰ FESTŐ, Őszi hangulat. Olajfestmény. 26×35. (Jelzett.)	24.—
385.	MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899), Tájkép. Olajfestmény. 130×100. (Jelzett.)	240.—
386.	—, Tehenek a Balatonban. Olajf. 24×40. (Jelz.)	160.—
387.	—, Folyóparti részlet. Olajf. 20×32. (Jelzett.) .	32.—
388.	—, A forrás. Olajfestmény. 145×115. (Jelzett.) .	700.—
	(Illusztrálva a címlapon.)	
390.	M. R. MONOGRAMMISTA, Itatás. Színezett rézmetszet. 25×36. (Jelzett.)	4.—
391.	MUND HUGÓ, Fatanulmány. Krétarajz. 45×38. (Jelzett.)	25.—
392.	—, Tanulmány. Krétarajz. 24×22. (Jelzett.) . .	20.—
393.	MURIN VILMOS, Csendélet. Olajfestmény. 55×70. (Jelzett.)	15.—

Árverési közlöny 1937. okt. 22.

Ernst Múzeum aukciói XXI

Molenaer, Klaes (1630?—1676).

478. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): K. Molenaer.
Fa (Holz). 44×35,5. Illusztr. IX. tábl.

Molnár József (Josef), 1821—1899.

479. VÁRAKOZÁS (In Erwartung). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Molnár J.
Vászon (Leinwand). 124,5×94 Illusztr. XXIV. tábl.

Molnár József (Josef), 1821—1899.

480. FÉRFI TANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie). Jelzés balra (Bezeichnet links): M. J.
Lemezpapir (Karton). 48×35.

Molnár József (Josef), 1821—1899.

481. A ZELLI TÓ (Zell am See).
Lemezpapir (Karton). 30×50.

Molnár József (Josef), 1821—1899.

482. ÉJJELI HANGULAT (Nachtstimmung). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts).
Vászon (Leinwand). 63×86.

Molyn, Pieter de (1595—1661).

483. TÁJ ALAKOKKAL (Landschaft mit Figuren).
Fa (Holz). 46,5×56. Illusztr. VII. tábl.

Morgenstern, Christian (1805—1867).

484. TÁJ ESTI HANGULATBAN (Landschaft in Abendstimmung).
Vászon (Leinwand). 63,5×95

Morikuni, Tachibana (1752).

485. 3 darab (Stück). ERDEI ÉS MEZEI VIRÁGOK (Wald- und Wiesenblumen).
Fametszetek (Holzstiche). 20×14.

Moucheron, Fréderic de (1633—1686).

486. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. Moucheron.
Vászon (Leinwand). 92×127.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900

487. A MODELL (Das Modell).
Fa (Holz). 20×30.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

488. SZAMOSY ELEKNÉ KÉPMÁSA (Bildnis der Frau Alexius v. Szamosy). A kép a Szamosy-család tulajdonából származik (Aus der Familie v. Szamosy).
Vászon (Leinwand). 65×49,5. Illusztr. XX. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

489. VIRÁG- ÉS GYÜMÖLCSCSENDÉLET (Stilleben von Blumen und Früchten). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből (Aus der Privatsammlung des).
Vászon (Leinwand). 85×60. Illusztr. XXI. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

490. SEDELMEYER CHARLES KÉT LEÁNYA (Die beiden Töchter von Charles Sedelmeyer). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből (Aus der Privatsammlung des).
Fa (Holz). 67×53. Illusztr. XXI. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

491. ÜLŐ NŐ INTERIEURBEN (Interieur mit Dame). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből (Aus der Privatsammlung des).
Fa (Holz). 130×96. Illusztr. XXII. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

492. ÜLŐ NŐ ESTÉLYI RUHÁBAN INTERIEURBEN (Interieur mit Dame im Abendkleid). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből (Aus der Privatsammlung des).
Vászon (Leinwand). 198×169. Illusztr. XXII. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

493. ÖNARCKÉP (Selbstbildnis). M. Ch. Sedelmeyer magángyüjteményéből (Aus der Privatsammlung des).
Krétarajz (Kreidezeichnung). 75×58.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844—1900.

493a. HALÁSZ ISTVÁN KÉPMÁSA (Bildnis des Stefan Halász).
Krétarajz (Kreidezeichnung). 50.5×40.

Murphy, John (1748—1800?), **Rosa után (nach).**

494. 2 darab (Stück) „THE WATERING PLACE" — „ITALIAN PEASANT AND CATTLE".
Szines rézmetszetek (Farbenstiche). 60×78.

Nagy Zsigmond (Sigismund).

495. SHYLOCK. Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): N. Zs.
Lemezpapir (Karton). 36,5×14,5.

Nagy Zsigmond (Sigismund).

496. TANULMÁNYFEJ (Studienkopf). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Nagy Zs.
Lemezpapir (Karton). 33×23,5

Nápolyi iskola (Neapolitanisch), 17. század (Jahrhundert).

497. MÁRIA SZENTEKKEL (Maria mit Heiligen).
Vászon (Leinwand). 63×38.

Nápolyi iskola (Neapolitanisch), 17. század (Jahrhundert).

498. A KIRÁLYOK IMÁDÁSA (Anbetung der hl. Dreikönige).
Vászon (Leinwand). 60,5×80,5.

Nápolyi iskola (Neapolitanische Schule), 17. század (Jahrhundert)

499. LOTH ÉS LEÁNYAI (Loth und Töchter).
Vászon (Leinwand). 55×72.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

500. TÁJ VADÁSSZAL (Landschaft mit Jäger). Gróf Sz. P. gyüjteményéből (Sammlung Graf P. Sz.)
Vászon (Leinwand). 45×56.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

501. MEDVEVADÁSZAT (Bärenjagd). Gróf Sz. P. gyüjteményéből (Sammlung Graf P. Sz.).
Vászon (Leinwand). 32×42,5.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert)

502. TÁJKÉP (Landschaft).
Grunche. 35,5×31,5.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert)

503. NEVETŐ FÉRFI (Lachender Mann).
Pastell. 64×47.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert)?

504. ÜNNEPÉLY (Fest).
Vászon (Leinwand). 45,5×68.

Német festő (Deutsch), 18—19. század (Jahrhundert).

505. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Pastell. 53×41.

Német festő (Deutsch), 19. század (Jahrhundert)

506. OLASZ KERT (Italienischer Garten).
Sepiarajz (Sepiazeichnung). 40×27.

Német festő (Deutsch), 19. század (Jahrhundert)

507. TIVOLI.
Sepiarajz (Sepiazeichnung). 39×24.

Német festő (Deutsch).

508. KRISZTUS MENNYBEMENETELE (Himmelfahrt Christi)
Réz (Kupfer). 39,5×30,5.

Német iskola (Deutsch).

509. MÁRIA A GYERMEKKEL (Maria mit dem Kinde).
Fa (Holz). 42×27,5.

Németalföldi festő (Niederländisch), 16. század (Jahrhundert)

510. PIETA.
Fa (Holz). 42×30,5.

Németalföldi festő (Niederländisch) 1600 k. (um).

511. BIBLIAI JELENET (Biblische Szene).
Fa (Holz). 30×41,5.

Németalföldi festő (Niederländisch), 17. század (Jahrhundert).

512. JUPITER ÉS (UND) IO.
Vászon (Leinwand). 160×119.

Németalföldi művész (Niederländisch). Ostade Adriaen után (nach).

513. PARASZTSZOBA (Bauernstube).
Rézmetszet (Kupferstich). 15,5×20.

Id. Novelli, Francesco (d. Ä.) 1764—1800?, **Rembrandt után (nach).**

514. 2 darab (Stück). A DISZNÓ (Das Schwein). A LEPÉNYSÜTŐNŐ (Die Kuchenbäckerin).
Rézkarcok különféle méretben (Radierungen in verschiedener Grösse).

Nyilassy Sándor (Alexander v.), szül. (geb.) 1873.

515. VASÁRNAP AZ ERDŐBEN (Sonntag im Wald). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Nyilassy.
Vászon (Leinwand). 55×68.

Ogborne, John (1725?—1795), **Bigg W. R. után (nach).**

516. „SUNSHINE".
Szines metszet (Farbenstich). 41,5×34,5

Olasz festő (Italienisch), 16. század (Jahrhundert)

517. A GYERMEK JÉZUS (Das Christuskind).
Fa (Holz). 62×40.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

518. FÉRFI TANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie)
Vászon (Leinwand). 35×25.

Olasz festő (Italienisch), 17—18. század (Jahrhundert).

519. TANULMÁNYOK (Studien)
Sepiarajz (Sepiastudien). 34,5×23

Olasz művészek (Italienische Künstler).

520. 10 darab (Stück) KÜLÖNFÉLE RÉGI RAJZ, különböző méretben (Alte Handzeichnungen in verschiedener Grösse).

Olasz művészek (Italienische Künstler).

521. 10 darab (Stück) KÜLÖNFÉLE RÉGI RAJZ, különböző méretben (Alte Handzeichnungen in verschiedener Grösse).

Olasz művészek (Italienische Künstler).

522. 10 darab (Stück) KÜLÖNFÉLE RÉGI RAJZ, különböző méretben (Alte Handzeichnungen in verschiedener Grösse).

Olasz művészek (Italienische Künstler).

523. 10 darab (Stück) KÜLÖNFÉLE RÉGI RAJZ különböző méretben (Alte Zeichnungen in verschiedener Grösse).

Olasz művészek (Italienische Künstler).

524. 10 darab (Stück) KÜLÖNFÉLE RÉGI RAJZ különböző méretben (Alte Zeichnungen in verschiedener Grösse).

Olasz (?) festő (Italienisch?) 18. század (Jahrhundert).

525. VELENCEI RÉSZLET (Motiv aus Venedig).
Vászon (Leinwand). 31,5×44.

Olgyay Ferenc (Franz v.), szül. (geb.) 1872.

526. A VÖRÖS SZÉLMALOM (Die rote Windmühle). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Olgyay F.
Vászon (Leinwand). 41,5×53.

Orley Barend van követője (Nachfolger des), 16. század első feléből (Erste Hälfte des 16. Jahrhunderts).

527. A SZENT CSALÁD (Die heil. Familie).
Fa (Holz). 61×46. Illusztr. II. tábl.

Ostade Adriaen van iránya (Richtung des), 17. század (Jahrhundert).

528. PARASZT (Ein Bauer).
Vászon (Leinwand). 26×21.

Osztrák festő (Österreichisch), 18. század (Jahrhundert).

529. GRÓF RÉDEY JULIA KÉPMÁSA (Bildnis der Gräfin Julie Rédey).
Pastell. 70×56.

Osztrák festő (Österreichisch), 18. század (Jahrhundert).

530. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Vászon (Leinwand). 67×55.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

531. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Miniatur aranyozott ezüst keretben (Miniatur in vergoldetem silbernen Rahmen). 4,5×4.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

532. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Miniatur. 7×5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

533. KATONATISZT KÉPMÁSA (Bildnis eines Offiziers).
Miniatur. 7×5,5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

534. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Miniatur. 7,5×5,5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

535. NŐ KUTYÁVAL (Dame mit Hund).
Miniatur. 6,5×5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

536. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Miniatur. 6×5.

Osztrák művész (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

537. „1832."
Szines könyomat (Farbiger Steindruck). 45×59,5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

538. KÁROLYI GRÓF KÉPMÁSA (Bildnis eines Grafen Károlyi)
Miniatur. 10×8,5.

Osztrák festő (Österreichisch), 19. század (Jahrhundert).

539. ALPESI TÁJ (Alpengegend).
Vászon (Leinwand). 73×100.

Osztrák festő (Österreichisch), 18. század (Jahrhundert).

540. MENNYEZETVÁZLAT (Plafondskizze).
Vászon (Leinwand). 94×201.

Osztrák festő (Österreichischer Maler), 19. század (Jahrhundert).

541. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Miniatur. 5×4. Aranykeretben, gyöngyökkel (Goldrahmen mit Perlen).

Osztrák művész (Österreichisch).

542. 6 darab (Stück). JELENETEK „GENOVEVA" ÉLETÉBŐL (Szenen aus dem Leben der „Genoveva".
Szinezett metszetek (Kolorierte Stiche). 28×

Osztrák festő (Österreichisch).

543. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Pastell. 46,5×36.

Paál László (Ladislaus v.), 1846—1879.

544. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): L. de Paál.
Vászon (Leinwand). 25×40.

Paczka Ferenc (Franz), 1856—1925.

545. ANYAI BOLDOGSÁG (Mutterglück).
Vászon (Leinwand). 72×88.

Pállik Béla (1845—1908).

546. KUTYATANULMÁNY (Hundestudie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállik Béla, 1875. A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Vizfestmény (Aquarell). 15×24.

Pállik Béla (1845—1908)

547. AZ UTSZÉLI FŰZFA (Trauerweide am Wegesrand). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállik Béla. A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers), 1908. Vászon (Leinwand). 30,5×42,5.

Pállik Béla (1845—1908).

548. BIRKATANULMÁNY (Schafstudie). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Pállik Béla. Vászon (Leinwand). 36×51.

Pállik Béla (1845—1908).

549. TÁJ JUHOKKAL (Landschaft mit Schafen). Vászon (Leinwand). 51×78.5.

Pállik Béla (1845—1908).

550. HAVAS TÁJ BIRKÁKKAL (Schneelandschaft mit Schafherde). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállik Béla. Vászon (Leinwand). 138×198. Illusztr. XXV. tábl.

Pállya Celesztin (Celestin), szül. (geb.) 1864.

551. ÖKRÖK ÉS SZEKEREK (Ochsen und Wägen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállya. Lemezpapir (Karton). 16,5×30,5.

Pállya Celesztin (Celestin), szül. (geb.) 1864.

552. VÁSÁR (Der Markt). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállya Cl. Fa (Holz). 13×20,5.

Pándy Zoltán.

553. TÁJ FALUVAL (Landschaft mit Dorf). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pándy, 1923. Vászon (Leinwand). 40×51

Panetti, Domenico di Gasparo († 1512?).

554. AZ ANGYALI ÜDVÖZLET (Die Verkündigung). Fa (Holz). 86×23. Illusztr. IV. tábl.

Pap Henrik (Heinrich), 1864—1910.

555. FÉRFI TANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie) A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers). 1911. Vászon (Leinwand). 48×38.

Parobek.

556. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Parobek 1923. Vászon (Leinwand). 50×65,5.

Pataky László (Ladislaus v.), 1857—1912.

557. A CSIKÓS (Der Csikos). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pataky L. Vászon (Leinwand). 48×49.

Pausinger, Franz von (1839—1915).

558. VADÁSZAT UTÁN (Nach der Jagd). Krétarajz (Kreidezeichnung). 102×132

Pencz, Georg (1500?—1550).

559. REGULUS. Rézmetszet (Kupferstich). 1535. 11,5×7,7.

Pentelei Molnár János (Johann), 1878—1924.

560. CSENDÉLET (Stilleben). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pentelei Molnár.
Vászon (Leinwand). 78×58.

Perelle, Gabriel (1603?—1677).

561. NYÁRI TÁJ (Sommerlandschaft).
Rézmetszet (Kupferstich). Átmérője (Durchmesser) 16,5.

Peter, Emanuel (1799—1873).

562. MÁRIA ANNA FŐHERCEGNŐ (1804—1858), I. FERDINAND CSÁSZÁR ÉS KIRÁLY NŐVÉRÉNEK KÉPMÁSA (Bildnis der Erzherzogin Maria Anna (1804—1858), Schwester des Kaisers und Königs Ferdinand I.). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Em. Peter.
Vizfestmény (Aquarell). 22×15.

Peters, Reverend Matthew William († 1818).

563. FEKVŐ NŐ (Liegende Frau).
Vászon (Leinwand). 25,5×30.

Petres, 19. század (Jahrhundert).

564. FÉRFITANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie). Jelzés balra (Bezeichnet links): Petres 1857.
Lemezpapir (Karton). 38×30.

Petres, 19. század (Jahrhundert).

565. NŐI FEJTANULMÁNY (Weibliche Kopfstudie). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Petres Pesten 1857.
Vászon (Leinwand). 26×20,5.

Pierre, Claude, 19. század (Jahrhundert).

566. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Claude Pierre 1836.
Vizfestmény (Aquarell). 14,5×12.

Piloty, Karl v. (1826—1886).

567. FÉRFITANULMÁNYFEJ (Männlicher Studienkopf).
Vászon (Leinwand). 46,5×35.

Piloty, Karl v. (1826—1886).

568. FÉRFITANULMÁNYFEJ (Männlicher Studienkopf).
Vászon (Leinwand). 47×35.

Piola, Domenico (1628—1703).

569. TANULMÁNYOK (Studien). Fent balra (Links oben): Piola 17.
Sepiarajz (Sepiazeichnung). 20×29.

Planek, Joseph (1815?—1901).

570. A TÁNCOSNŐ (Die Tänzerin). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Planek.
Vászon (Leinwand). 72×51.

Pogány Willy.

571. 2 darab (Stück). KOMPOZICIÓK (Kompositionen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Willy Pogány.
Tollrajzok (Federzeichnungen). 10×11.

Poilly N. excudit, 17. század (Jahrhundert).

572. 3 darab (Stück). TÁJKÉP (Landschaften).
Rézmetszetek (Kupferstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt): 9,5×20,5.

Poll Hugó, szül. (geb.) 1867.

573. A KIKÖTŐ (Der Hafen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Poll H.
Pastell. 33×49.

Poll Hugó, szül. (geb.) 1867.

574. VITORLÁSOK (Segelschiffe). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Poll H.
Pastell. 67×93.

Poll Hugó, szül. (geb.) 1867.

575. TEREFERE. (Der Klatsch). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Poll H.
Pastell. 71×109.

Báró Pongrácz Sarolta (Baronin Charlotte).

576. VIRÁGCSENDÉLET (Blumenstilleben). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Báró Pongrácz Sarolta.
Lemezpapir (Karton). 37×44.5.

Báró Pongrácz Sarolta (Baronin Charlotte).

577. VIRÁGCSENDÉLET (Blumenstilleben) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Br. Pongrácz Sarolta 1925.
Lemezpapir (Karton). 45,5×37.

Pór Bertalan (Bartholomäus).

578. FEKVŐ NŐ (Liegende Frau). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet oben rechts): Pór —05.
Vászon (Leinwand). 144×194.

Pörge Gergely (Gregorius), szül. (geb.) 1859.

579. TÁJ PARASZTHÁZZAL (Landschaft mit Bauernhaus). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pörge Gergely.
Lemezpapir (Karton). 22,5×33.

Prihoda István (Stefan).

580. VENUS és (und) AMOR. Jelezve (Bezeichnet): Prihoda István.
Rézkarc (Radierung). 18×25.

Prihoda István (Stefan).

581. BOHÉMEK (Lustige Gesellschaft). Jelezve (Bezeichnet): Prihoda István 925.
Rézkarc (Radierung). 21,5×31.

Prihoda István (Stefan).

582. AMORETTEK (Amoretten). Jelezve (Bezeichnet): Prihoda István.
Rézkarc (Radierung). 13,5×17,5

Prihoda István (Stefan).

583. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Prihoda.
Fa (Holz). 31×24.

Prihoda István (Stefan).

584. LEÁNY TÜKÖRREL (Mädchen mit Spiegel). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Prihoda I. 925.

Prihoda István (Stefan).

585. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Prihoda.
Fa (Holz). 30×24.

Prihoda István (Stefan).

586. ALVÓ NŐ (Schlafende Frau). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Prihoda, 912.
Lemezpapir (Karton). 27×29,5.

Prinet, 19. század (Jahrhundert).

587. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Prinet, 1898.
Szines rajz (Farbige Zeichnung). 31,5×21.

Probst, Georg Balthasar exc.

588. A WIENI VÁMHÁZ LÁTKÉPE (Ansicht des Wiener Zollgebäudes).
Szinezett metszet (Farbiger Kupferstich). 30,5×41,5.

Prutzky, Michael (1807—1865).

589. BACCHUS-ÜNNEPÉLY (Bacchusfest). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Michael Prutzky, 482.
Vászon (Leinwand). 97×76,5.

Rafael után (nach).

590. „MADONNA A RÓZSÁVAL" (Madonna mit der Rose). Az eredeti kép a madridi Prado-képtárban (Das Original im Prado zu Madrid).
Vászon (Leinwand). 100×82.

Ranftl, Johann Mathias (1805—1854).

591. KUTYATANULMÁNY (Studie eines Hundes). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Ranftl, 1846.
Lemezpapir (Karton). 18,5×25.

Rembrandt (1606—1669).

592. TÁJ SZÉNABOGLYÁVAL ÉS NYÁJJAL (Landschaft mit Heuschober und Schafheerde). 1650.
Rézkarc (Radierung).

Rembrandt (1606—1669).

593. SZ. JERONOS A FA ALATT (Der heil. Hieronymus unter dem Baum). A jobb oldal hiányzik (Die rechte Seite fehlt).
Rézkarc (Radierung). 17,6×10,1.

Rembrandt (1606—1669).

594. AZ ANGYAL ELHAGYJA TÓBIÁS CSALÁDJÁT (Der Engel vor der Familie des Tobias verschwindend).
Rézkarc (Radierung). 10,6×16.

Remsey Jenő (Eugen).

595. ÖREG ASSZONY (Alte Frau). Jelzés a baloldalon, a művész monogrammjával (Bezeichnet links mit Monogramm), 921.
Vászon (Leinwand). 64×50.

Renoir, Pierre Auguste (1841—1919).

596. VIRÁGOK (Blumen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): 908 Renoir.
Vászon (Leinwand). 41×27.

Réti István (Stefan), szül. (geb.) 1872.

597. BOHÉMEK KARÁCSONYA (Einsame Weihnachten). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): R. N. B.
Szénrajz (Kohlenzeichnung). 56×46,5.

Richter, Gustav (1823—1884).

598. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Gustav Richter Berlin 1854.
Vizfestmény (Aquarell). 41×50.

Rippl-Rónai József (Josef), szül. (geb.) 1861.

599. PÁRISI NŐ (Pariserin). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Ronai 1891.
Vászon (Leinwand) 41×33.

Rochard, Simon Jacques (1788—1872).

600. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): Rochard.
Miniatur. 7×5.

Római iskola (Römisch), 16. század (Jahrhundert).

601. A SZENT CSALÁD A KIS KER. SZENT JÁNOSSAL, SZENT ERZSÉBETTEL ÉS ANGYALOKKAL (Die heil. Familie mit dem Johannesknaben, der heil. Elisabeth und Engeln).
Fa (Holz). 61,5×51,5. Illusztr. II. tábl.

Roos, Johann Heinrich (1631—1685).

602. FONÓ ASSZONY (Die Spinnerin).
Vászon (Leinwand). 42×33.

Roos, Johann Heinrich (?), 1631—1685.

603. TÁJ ÁLLATOKKAL (Landschaft mit Thiere).

Rosa Salvator modorában (Art des).

604. TÁJ ZIVATARBAN (Landschaft im Gewitter).
Vászon (Leinwand). 120×170.

Roskovics Ignác (Ignatz), 1851—1915.

605. TISZTELGÉS A TISZTELENDŐ ÚRNÁL (Aufwartung bei dem Herrn Pfarrer). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts nuten): Roskovics.
Vászon (Leinwand). 16×20,5.

Rubens, Peeter Pauwel után (nach).

606. RÉSZLET A „VADKANVADÁSZAT" C. KÉPBŐL (Detail aus der „Sauhatz"). Az eredeti kép a marseille-i muzeumban (Original im Museum zu Marseille).
Vászon (Leinwand). 84×105.

Rubovics Márk (Markus), szül. (geb.) 1868.

607. ÖNARCKÉP (Selbstbildnis). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Önarcképem 1903. Rubovics M.
Vászon (Leinwand). 38,5×29.

Rubovics Márk (Markus), szül. (geb.) 1868.

608. HEGEDŰLŐ FÉRFI (Der Violinspieler). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Rubovics M.
Vászon (Leinwand). 32×26.

Rubovics Márk (Markus), szül. (geb.) 1868.

609. ESTI HANGULAT (Abendstimmung). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rubovics M.
Vászon (Leinwand). 49×68.

Rubovics Márk (Markus) szül. (geb.) 1868.

610. NAPNYUGTA (Sonnenuntergang). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rubovics M.
Vászon (Leinwand). 28,5×35.

Rubovics Márk (Markus), szül. (geb.) 1868.

611. MAGYAR TÁJ (Ungarische Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Rubovics M.
Fa (Holz). 10,5×23,5.

Rubovics Márk (Markus), szül. (geb.) 1868.

612. ÖNARCKÉP (Selbstbildnis). Jelzés lent (Bezeichnet unten): Rudnay 1923.
Krétarajz (Kreidezeichnung). 21×15,5.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

613. KOMPOZICIÓ (Komposition). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rudnay Gy.
Szénrajz (Kohlenzeichnung). 15,5×19,5.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

614. A TÁNCMULATSÁG (Tanzvergnügen). Jelezve (Bezeichnet): Rudnay. 98 levonat (Abzug).
Rézkarc (Radierung). 11×15,5.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

615. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rudnay.
Lemezpapir (Karton). 13×23,5.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

616. HÁZAK (Häuser). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet recths unten): Rudnay.
Vizfestmény (Aquarell). 7,5×10.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

617. VÁGTATÓ LOVAK (Galoppirende Pferde). Jelzés lent a középen (Bezeichnet unten in der Mitte): Rudnay.
Tusrajz (Tuschzeichnung). 12,5×14,5

Ryckhals, François († 1647).

618. PARASZTTÁRSASÁG (Bauerngesellschaft). Jelzés monogrammal lent balra az ülő paraszt alatt (Monogrammiert links unterhalb des sitzenden Bauern).
Fa (Holz). 43,5×58. Illusztr. VII. tábl.

Sadahide, 19. század (Jahrhundert).

619. FIATAL LEÁNY KUTYÁVAL (Junges Mädchen mit Hund).
Fametszet (Holzstich). 37,5×25,5.

Sadeler, Johannes (1550—1610) **és Maerten de Vos** (1532—1603)

620. 2 darab (Stück). KIŰZETÉS A PARADICSOMBÓL. — SÉTH NEMZETSÉGE. (Vertreibung aus dem Paradiese. — Seths Geschlecht)
Rézmetszetek (Kupferstiche).

Saftleven, Herman (1609?—1685).

621. TÁJKÉP (Landschaft).
Fa (Holz). 41×55.

Gy. Sándor József (Josef), szül. (geb.) 1887.

622. VIHAR (Der Sturm). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Gy. Sándor József, 920.
Lemezpapir (Karton). 43,5×32.

Sarjent F. I., Walmsley I. után (nach).

623. „LOUGH LOODNECK".
Szines metszet (Farbenstich). 46×61.

Molnár József

Savery Roeland iránya (Richtung des), 17. század (Jahrhundert)

624. A BŰNBEESÉS (Der Sündenfall).
Vászon (Leinwand). 97×137.

Scarselli.

625. TAVASZ FIRENZÉBEN (Frühling in Florenz). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Scarselli, Firenze, 89.

Scarselli.

626. FIRENZEI UDVAR (Florentiner Hof.) Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Scarselli 89.
Fa (Holz). 10×16.

Scarselli.

627. OLASZ TÁJ (Italienische Landschaft) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Scarselli Firenze 1879.
Fa (Holz). 23×13.

Scarselli.

628. PARKRÉSZLET (Motiv aus einem Park). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Scarselli 1889.
Fa (Holz). 16×10.

Scarselli.

629. FIRENZEI RÉSZLET (Motiv aus Florenz). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Scarselli.
Fa (Holz). 15,5×10,5.

Schattenstein, Nikolaus, szül. (geb.) 1874.

630. PARASZTHÁZ (Bauernhaus). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rud. Schattenstein.
Fa (Holz). 24×36.

Schiavonetti (?), Andrea (1529?—1563).

631. SATIRNŐ ÉS ÁMOR (Satyrweib und Amor).
Fa (Holz). 27,5×14.

Schiavonetti, L. (1765—1810)., **Miller W. után (nach).**

632. 2 darab (Stück). „LEWIS THE SIXTEENTH AT THE BAR OF THE NATIONAL CONVENTION" — „LA SÉPARATION DE LOUIS SEIZE."
Metszetek (Stiche). 50,5×62.

Schiavonetti, L. (1765—1810), **Benaczech C. után (nach).**

633. 2 darab (Stück). „LEWIS THE SIXTEENTH ON PARTING FROM HIS CONFESSOR EDGEWORTH" — „THE SEPARATION OF LEWIS THE SIXTEENTH FROM HIS FAMILY."
Metszetek (Stiche). 50,5×62.

Schiavonetti, L. (1765—1810).

634. 2 darab (Stück) „LA SÉPARATION DE MARIE-ANTOINETTE D'AUTRICHE." — „JOURNÉ DU 20 JUIN 1792."
Metszetek (Stiche). 50,5×62.

Schiavonetti, L. (1765—1810), **Benaczech C. után (nach).**

635. 2 darab (Stück) „LEWIS THE SIXTEENTH AND HIS DISCONSOLATE FAMILY." — „DÉVOUEMENT DE MME ELISABETH."
Metszetek (Stiche). 50,5×62.

56. Patika edény. Fayence. A régi budai Huszár patikából. Altwien. Nem hozzátartozó fayence fedéllel. XVIII. sz. vége.

57. Csiszolt üvegpalack. Mészáros céhemlék. 1830.

58. Batizi váza. D' Andre György és Ferenc gyárából. Szerepelt az 1846. évi pesti Iparműkiállításon.

59. Vésett üvegserleg, a budai vár ábrázolásával 1831-ből.

JEAN BAPTIST CLAROT:

60. A Lechner család négy tagja 1847-ből. — Aquarellek.

BARABÁS MIKLÓS:

61. A Lánchíd alapkőletétele. — Olajfestmény. Vázlat. Méret 110x72 cm. Jelz. »Barabás 1859«.

KUPPLWIESER JÁNOS:

62. A Józsefvárosi templom főoltárképének előtanulmánya. — Aquarell, méret 26x49.5 cm.

SZÉKELY BERTALAN:

63. Ferenc József és Erzsébet királyné fogadása a királyi várban a koronázás alkalmával. — Vázlat, méret 31x22.5 cm.

64. Fáklyásmenet Ferenc József koronázása alkalmából a Várban. — Vázlat, méret 31x22 cm.

65. Ferenc József és Erzsébet királyné a Vigadóban a koronázás alkalmával. — Vázlat, méret 34.5x23.5 cm.

66. Ferenc József fogadtatása a pesti pályaudvaron koronázásakor. — Vázlat. Méret 34.5x23 cm.

BARABÁS MIKLÓS:

67. Jókai Mór beszédet mond a Heckenast nyomda előtt. — Olajvázlat, méret 27x39 cm.

ASZTALI VITRIN TARTALMA:

THEER ADOLF:

68. Ráth György polgármester miniatür mellképe. — Vízfestmény. Jelz. »Adolf Theer 1846—7«.

Nemzeti Szalon 1939. jan.–febr.

Kerestöv. Tört. Múzeum – uj szerzemenyei

WIEGAND:

69. Hat miniatür aquarell. Nemzeti Múzeum, Városháza, Császárfürdő, Pesti Casino, Lánchíd, és a Nemzeti Szinház ábrázolásával.

70. Miniatür. Ismeretlen pesti polgár mellképe. — Vízfestmény. XVIII. sz. vége.

71. Arckép miniatür. Színarany foglalatban. A volt cs. és kir. 32. gyalogezred tisztje. XVIII. sz. második féle.

MOLNÁR JÓZSEF:

72. Női arckép miniatür. — Vízfestmény, méret 9x7 cm. Jelz. »Molnár J. 850. Pesth.«

73. Övcsatt, ezüst., Pesti hitelesítőbélyeggel. Mesterjegy »F. P.« (Pasberger Ferenc.) 1780 körül.

74. Öntányér. Savoyai Jenő trébelt arcképével. XVIII. sz. eleje.

75. Nemesi oklevél. Lehner János budai polgár számára kiállította Mátyás király Budán 1475-ben. Mátyás egyetlen német nyelvű oklevele.

76. Plakett, nagyméretű, kerek, bronz. XI. Ince pápa mellképével. XVII. sz. vége.

77. Arckép miniatür. Martinovics Ignác. Vízfestmény. Filigrános ezüst foglalatban.

78. Karperec, ezüst. Scherz Fülöp pozsonyi nagyiparos, a pesti árvízkárosultak jótevőjének arcképével. XIX. sz. dereka.

79. Emlékkarkötő, Széchenyi István halálára készült. Batthyány Ilona grófnő viselte. (Szentpétery műhelyéből?)

80. Ezüst karperec. Készült gr. Teleki László halálára.

81. Pénztartó, ezüst. Lóversenydíj. Pesti hitelesítőbélyeggel. Mesterjegy »G. A.« (Giergl Alajos) 1835.

82. Aranyfoglalatú, kristálylemezbe vésett kálvária. A budai Erzsébet apácák tulajdonából. XVII. sz. vége.

83. Övcsatt. Ezüst. Óbudai mesterjegy «I. P.« XIX. sz. eleje.

azt mutatja, hogy iskolázottságában hiány nem volt és e tájképek oldott puhasága inkább tájszemléletének szándékos beállítottságából fakadt. Technikája néha bizonytalan, főleg az anyagszerűség éreztetésében, de az effajta zökkenőket felszívja a felfogás ünnepélyessége és a színek finom összehangja. Így mindent összevéve, a magyar táj- és a Balatonfestés benne is egy hűséges bajnokot kapott.

A magyar romantikus festészet negyedik jelentékeny képviselője Molnár József, felfogásában és stílusában szorosan simul a Markó-féle olasz hagyományokhoz. Tájlátása és előadása közelebbről a kiváló Markó-tanítványnak, Ligeti Antalnak modorát idézi fel, művészi értékben azonban alacsonyabb szintezéssel. Amit Ligetinél magasra lehet értékelni: a közvetlen természeti élmény művészi átérzését, szellemes és könnyed közlését Molnrnál hiába keressük. Ezek az értékek később sem jelentkeztek munkáin, amidőn kapcsolata a természethez állandóbb és közvetlen volt. Nagy képbőséget eredményező, hosszú művészi pályáján a romantikus felfogás és előadás fokozatosan kopik le róla és az új reális színlátás szivárog be műveibe. Végeredményben azonban élete végéig megmaradt romantikus adottságú festőnek. Színei lettek fokozatosan könnyebbek, tisztábbak és elevenebbek, de a természet tárgyi elemei iránt érzett sematizáló hajlandósága mindig megmaradt és csupán más jellegű technikai kivitelt kapott. E stílusjegyek nem váltak meg tőle soha. A Balatont láthatólag szívesen festette. Már idős művész volt, amidőn ebbeli hajlandósága felébredt, de viszont néhány sikerült munkát alkotott. A 80-as évek kiállításain szinte állandóan balatoni tájképekkel szerepelt, melyek túlnyomó részben a somogyi partról ábrázolják a Balatont. Kihasználja

Csánky Dénes:
A balatoni tájképfestészet.
A festői Balaton.
Bp. 1942

e part festői előtereit és a Balaton csendes vizének ködbe vésző távlata rokonságot mutat tiszai képeivel. De szívesen nyúlt a háborgó Balaton érdekes témájához, amelyben romantikus hajlamai újra visszhangra találtak. A csendes Balatonnak szembeállítása a háborgóval, — egy kiállításon, — egymás mellett szintén el nem múló romantikus hajlandóságának bizonyítéka. Kétségtelen azonban, hogy a nagy balatoni költeményhez ő is néhány finom és jellemző strófát írt hozzá.

A romantikus művészi légkör békés csendje a század közepe táján változások szelét kezdi érezni. Új mozgalmak előjelei észlelhetők. A művészek lassan leszállanak a hegyek világából a sík föld lírai költészete felé. Az idővel kényszeredetté vált romantikus stilizálás már a merev dogma jellegét kezdte felvenni, mely a festői szabályok szigorú betartása miatt óvakodott a természetbe vetett szabad pillantást vágyai szerint visszaadni. Ezt a hosszantartó klasszikus-romantikus álmot, mely Ruisdael- és Everdingentől kezdve J. G. Steffan- és F. Gauermann-, vagy a hollandus Bilders-ig annyi művész képzeletét vezette, új látás ébredése váltotta fel. A heroikus romantikus tájszemlélet az utolsó percig védte századokon át felépített pozicióját, míg aztán a porladozó frazeológiában körülbástyázott hegyeket a megváltozott szemlélet világrengése összezúzta és elsöpörte. A napnak fénye, a táj minden részletére kiterjedő ereje új világ költészetét, új romantikát indított el, melynek úttörő kialakítását a nagy francia barbizoni mesterek „paysage intime" képei készítettek elő. Ez az új szemlélet nyilvánvaló reakciót jelentett minden klasszikus, allegorikus és romantikus felfogással szemben. A művész célja más lett. A közvetlen életet kívánja érzékeltetni, azt az összhatást, mely egy darab természetnek egész-

ben nézett szín-, levegő- és fénykapcsolatában jelentkezik és a szemlélőt ebben az összefüggő teljes burokban fogja körül. A természetbe vetett részletpillantás mindenkor az összes detailt felölő egységet jelenti, ennélfogva szükség esetén a vonalak és formák átképzése is lehetséges. A reális látszat e festői kivetítésének célja lényegében a táj exteriörjét az atmoszféra finom ölelésében, a lokálszínek kapcsolatában, mint festői valóságot szuggerálni és a művészi előadás útján versenyezni a természet elevenségének minél gazdagabb visszaadásában. Ez a program szinte határnélküli felületre helyezte a festői mondanivalók lehetőségét.

E feltáruló gazdag új világ egyszerre találta meg a maga nagy magyar hősét az új realista látás első és egyben egyik legkiválóbb képviselőjében: Mészöly Gézában. Születési évében, 1844-ben, a francia tájfestés művészi mozgalma már erősebben bontogatja szárnyát és midőn a 70-es évek elején Münchenbe megy, ott már készen találja annak sajátos német fogalmazását. Ez művészi képzeletét legott rabul ejti, a stílus új szelleme káprázatos gyorsasággal átömlik művészi vérkeringésének legfinomabb hajszálereibe is, melyben az — a gazdag magyar érzés megtermékenyülésével — nemcsak nemzetivé, hanem egyben — a müncheni iskolát messze túlszárnyalóan — egyénivé és festőivé vált. A művészi hatásfelvétel e csodálatos példáját csak a legnagyobbaknál, a legösztönösebb művészi tehetségeknél találhatjuk meg. Nincs tapogatódzás, nem látjuk a kísérlet elnézést kívánó termékeit, stílusa tökéletes érettséggel és befejezetten jelentkezett és a jövendő minden következő évtizede csak fokozódó hatvánnyal fogja hirdetni az ő művészi nagyságát, benne a magyar tehetség európai horizontját.

Bizonyára nem véletlen, hogy a magyar művészetnek ez az úttörő nagy egyénisége úgyszólván kizárólag a Balaton szépségét zengette, sajnos, rövidre szabott élete végéig. Kétségkívül a föld és víz, valamint égboltozat festői viszonylata fogta meg, mindjárt kezdetben, fellobbanó fantáziáját és rabul ejtette mindhalálig. A müncheni új festőiskola, amely Schleich, majd Lier hatása alatt építette ki művészi stílusát, az Isar festői völgyében ütötte fel tanyáját. Az ott látott festőiséget, regényes partokat gazdag fűzfáival, távolba elmosódó erdőivel, fokozott festői értékekkel találta meg a Balaton akkor még érintetlen szűzies partvidékén. Az Isar-menti tér felemelő érzetét a háttér távlatába nyúló hegyvidék horizontjának melancholikus szépségét új érdekesebb színezetben és nagyságban nyujtotta számára a nagy magyar víz vidéke. Ugyancsak eredetibb volt az, amit a földképződés sajátságaiban, a partmente kilátásaiban, az érdekesen bemélyedő parti öblök vonzó és titokzatos bepillantásaiban talált. Felfokozva láthatta viszont a fény vakító ragyogását is. Rendkívül kifejlett művészi ösztöne az iskola tanításait azonnal és tökéletesen átemésztette és a festői elemek felfokozott hazai környezetében mindjárt át is fejlesztette azokat s egyben a tökéletesség egyéni fokára emelte. Ha a Lier-féle tájszemlélet eredményeit összehasonlítjuk az új sarjjal, Mészöly Géza tájszemléletével, azonnal éreznünk kell a természetnek és a festői eredményeknek ezt az érdekes és néhány rövid év alatt megszületett sajátos párhuzamát.

Művészi nagyságának és hatásának titka — mint minden más nagy művésznél — egyszerű és ugyanaz: a festőiség pazar és kiapadhatatlan bősége. Erészben hazai művész őt felül nem múlta. A rendkívül erővel feltörő művészi ösztön magyarázza stílusának gyors

Molnár József
festő

Molnár József (1821—1899).

202. A CSORBAI TÓ. A tó látképe havasokkal és villákkal a parton. Lent jobbra a művész jelzése: Molnár J.
Karton. M. 30.5; sz. 49 cm.

Ernst Muzeum aukcioi
IV—V.

Carlo Cignani (1628—17

213. A HÁROM GRÁC
lábainál pajzs. Táj
Vászon. M. 70; sz

V. 26
V. 24

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899).

76. *Szarka János*, az alsó tábla elnöke, királyi személynök, — *Úrményi József* alnádor, — *Luka Sándor* Hont vm. adminisztrátora. 1850 körül. Jelezve: Molnár J. — Vízfestmény. — Több műbarát ajándéka.

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899).

70. *Esztergom.* Jelezve: M. J. — Vízfestmény, ceruza. — Szilárd Vilmos úr ajándéka.

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899).

68. *Budapest látképe.* Jelezve: M. J. — Ceruza. — Bedő Rudolf úr ajándéka.

Szépm. Muz. graf. o.
61. kiáll. (1931)
Uj szerem.

113. Önarckép. Pasztell. Jelezve lent jobbra: Koroknyai Ottó.

VADÁSZ MIKLÓS (1881—1927)

114. Szinyei Merse Pál festőművész (1845—1920) képmása. Ceruzarajz. Jelezve lent jobbra :Vadász 1911. marc. 1.

DEÁK-EBNER LAJOS (szül. 1850)

115. Mészöly Géza festőművész (1844—1887) képmása. Tusrajz, fehér fedőfestékkel. Jelezve jobbra: A mon ami Mészöly Géza, Louis Ebner 1883. Paris.

BADITZ OTTÓ (szül. 1849)

116. Önarckép. Tollrajz tussal. Jelezve lent balra: Baditz O. München 881.

Molnár József

Jestő

Magtopograf.

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899)

Arabok

Vászon, olaj, 41×53 cm.
Hátoldalán: Festette Molnár József 1865.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 168. szám. — Esztergom vármegye .... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar képek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. (Képe 553. l.) — Lepold—Homor 78. l. — Gerevich: PA, 252. l. — Lepold—Lippay 57. l.

Reggeli áitatoskodás

Vászon, olaj, 127×95 cm.
Jelezve lent jobbra: Molnár J. 1876.
Simor prímás vásárolta a művésztől, 1876.
Több ismétlés ismeretes. Kiállítva 1876-ban a pesti Műcsarnokban.

Esztergom, 1876-os évf., 51. szám. — ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. — Rényi 24. l. — z: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 845. l. — Kőrösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 167. szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 98 l. — Gerevich: PA, 252. l. (Képe 253. l.) — Lepold—Lippay 57. l.

MOLNÁR JÓZSEF / 1821 - 1899 / :

135. Erzsébet és Mária királyné Nagy Lajos sirjánál. - Olajf.,lem.p.méret 46 x 36.5 cm.Jelz.l.b."Molnár J".

Molnár József

Kopp 1939 /40. szerem. I.

136. Erzsébet és Mária királyné Nagy Lajos sirjánál. - Olajvázl.,lem.p. méret 22 x 19.5 cm. Jelz.nélk.

137. Fürdő nő. - Olajf.,v.méret 54.5 x 76 cm. Jelz. l.b. "Molnár J".

138. Tarpataki vizesés. - Olajf.,lem.p.méret 65.5 x 85 cm.Jelz.l.j."Molnár J".

Molnár József (1821—1899).

378. FÜRDŐ ELŐTT.
Vászon, ovális. 61×48 cm. 280.—

379. KERTBEN. Jelezve l. balra.
Karton. 46×38 cm. 250.—
Illusztrálva.

Almásy-Telekiné 1939

Üveg	1366—1398	Érmek	1491—1525	Érmek	1526—1564
Szobor	1470—1487	Órák	1601—1622	Órák	1623—1662

VII. nap dec. 4.		VIII. nap dec. 5.		IX. nap dec. 6.	
Festmények	549—620/d	Fajansz	1212—1259	Fémek	1764—1802
Fajansz	1161—1211	Fémek	1726—1763	Különfélék	2039—2147
Érmek	1565—1599	Különfélék	1961—2038	Textilia	1886—1960
Órák	1663—1680g	Textilia	1811—1885		
Fémek	1681—1725				

X. nap dec. 7.	
Bútorok	2151—2339

Molnár József

Kopmaszgraf 150 éve

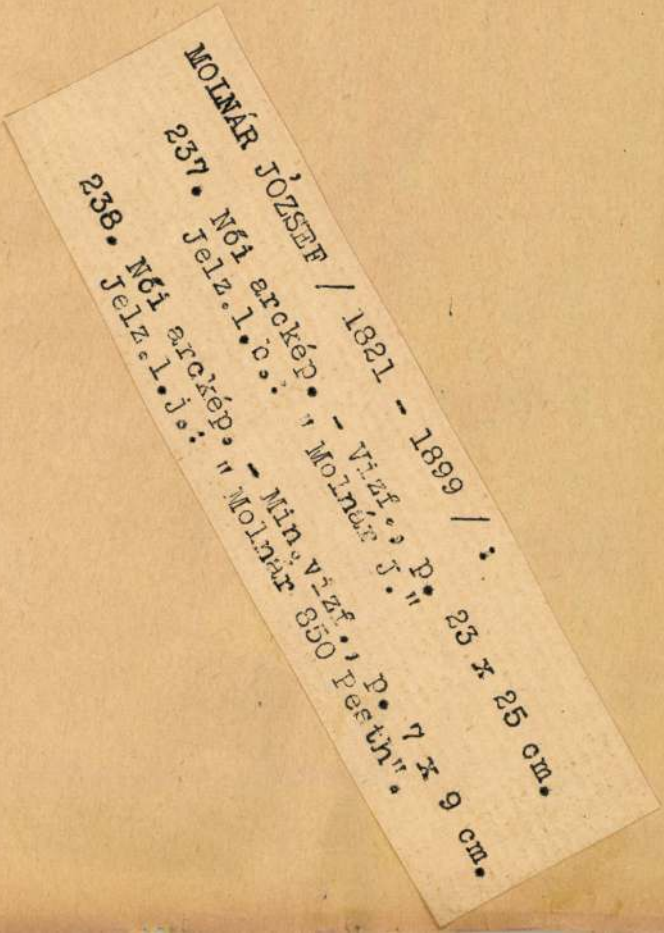

MOLNÁR JÓZSEF / 1821 - 1899 /.

237. Női arckép. - Vízf., p. 23 x 25 cm.
Jelz.l.c.: " Molnár J. "

238. Női arckép. - Min.vízf., p. 7 x 9 cm.
Jelz.l.j.: " Molnár 850 Pesth ".

147. Rabság. - Olajf.,v.méret 33 x 22 cm. l.j. " G. Palinay 849".

PAPLER KÁROLY / 1818 - ? / :

148. Férfi arckép. - Olajf.,v.méret 24.7 x 31 cm. Jelz.l.j. "Pappler Károly".

PATAKY LÁSZLÓ / 1857 - 1912 / :

149. Női arckép. - Olajf.,v.méret 34.5 x 44.5 cm. Jelz.l.j. "Pataky".

PÁLLIK BÉLA / 1845 - 1908 / :

150. Rét. - Olajf.,fa,méret 64 x 34.5 cm. Jelz.l.j."Pállik Béla".

XV. Sorábbitással

Molenaer Nicolaes modorában (17. század).

435. TÁJKÉP.
Vászon. 35×50.

Molenaer Jan Mienste modorában (17. század).

436. 2 darab kép:
1. „LA MAIN CHAUDE"-JÁTÉK.
2. HOLLANDI MULATSÁG.
Fa. Mindegyik kép: 44×64.

Molnár József (1821—1899).

437. TÁJ FÜRDŐ NŐKKEL. Jelzés lent jobbra: Molnár J.
Lemezpapir. 48,5×32.

Molnár József (1821—1899).

438. TÁJKÉP. Jelzés lent balra: Molnár J.
Lemezpapir. 27×35.

Molnár József (1821—1899).

439. ALPESI TÁJ MEDVÉVEL. Jelzés lent jobbra: Molnár J.
Vászon. 125×94.

Molnár József (1821—1899).

440. TÁJKÉP HALÁSZSZAL. Jelzés lent balra: Molnár.
Lemezpapir. 48×32.

Molnár József (1821—1899).

441. TÁJ ALVÓ VADÁSZSZAL.
Vászan. 132×108. Illusztr. XXXIII. táblán.

Molnár József (1821—1899).

442. ALPESI TÁJ. Jelzés lent balra: Molnár J.
Vászon. 53×68,5.

Momper Frans de (1603—1660/61).

443. TÁJ FOLYÓVAL.
Vászon. 55×84. Illusztr. XVIII. táblán.

Morkovits (19—20. század).

444. HAZATÉRÉS. Lent jobbra a művész jelzése és az évszám 05.
Pasztell. 43×57.

Morkovits (19—20. század).

445. TÁJ SZÉNÁSSZEKÉRREL. Jelzés lent balra és az évszám 05.
Pasztell. 43×57.

Moroni Giovanni Battista modorában (16. század).

446. EGY SZENT PÜSPÖK.
Vászon. 113×83.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

447. VÁZLAT A KÁLVÁRIAKÉPHEZ.
Fa. 46×37.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

448. CSIRKE ÉS HALAK. Jelzés lent balra: Munkácsy 1873. (Báró B. F. tulajdonából.)
Fa. 39×49,5.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

449. GYERMEK KUTYÁVAL. Jelzés lent jobbra: Munkácsy. (Talán tanulmány „A hét kövér esztendő" c. képhez).
Ceruzarajz. 25,5×19,5.

Munkácsy Mihály műhelyéből.

450. FÉRFI TANULMÁNYFEJ. (FARIZEUS). A „Krisztus Pilatus előtt" c. képből.
Vászon. 45×35,5.

Muratori Domenico Maria (1661—1749).

451. BÜNBÁNÓ MAGDOLNA ANGYALOKKAL. Jelzés lent jobbra: F. Domenico Maria Muratori, Roma Anno (olvashatatlan évszám).
Vászon. 175×123. Illusztr. XVI. táblán.

Mücke Heinrich Karl Anton (1806—1891).

452. A KÁRTYÁZÓK. Jelzés jobbra: Mücke F. 1846.
Vászon. 61×72.

Müller Gustav Adolf (Rubens után), † 1767 ?

453. A KIRÁLYOK IMÁDÁSA.
Rézmetszet. 94×57.

Mytens Martin van der (1695—1770).

454. FÉRFI ARCKÉP.
Vászon. 78×57.

Mytens Martin van der modorában.

455. KÉT GYERMEK KÉPMÁSA.
Vászon. 70×85.

Nádler Róbert (szül. 1858).

456. FESTŐ KOLLÉGÁM. Jelzés fent jobbra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 35,5×17,5.

Nádler Róbert (szül. 1858).

457. A MALOM. (Salzkammergut.) Jelzés lent balra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 27×36.

Nádler Róbert (szül. 1858).

458. RÉSZLET A SZEPESSÉGBŐL. Jelzés lent a középen: Nádler Róbert.
Fa. 14,5×24.

Nádler Róbert (szül. 1858).

459. FALUSI HÁZAK. Jelzés lent jobbra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 38×25.

Nápolyi festő (17. század).

460. FÉRFI TANULMÁNYFEJ.
Vászon. 54×41.

Nápolyi festő (17. század).

461. FÉRFI TANULMÁNYFEJ.
Vászon. 52×41.

Nápolyi festő (17. század).

462. KRISZTUS.
Vászon. 94×73.

Nattier Jean Marc modorában.

463. MADAME PIGNATELLI KÉPMÁSA (1780.)
Vászon. 56,5×48.

Ifj. Neeffs Pieter (1620—1675 ?).

464. RÉSZLET AZ ANTVERPENI SZÉKESEGYHÁZ BELSEJÉBŐL.
Fa. 25×35,5.

Német festő (15. század).

465. MÁRIA A GYERMEKKEL.
Fa. 117×60.

Német festő, 1641-ből.

466. NŐI KÉPMÁS. Fent jobbra: Aetatis suae. 35. Anno. 1641 Pinxit.
Vászon. 95×81.

Német festő (17. század).

467. NŐI KÉPMÁS.
Vászon. 90×73. Illusztr. XVII. táblán.

Német festő (17. század).

468. SZENT SEBESTYÉN. (Részlet Tizian nagy oltárképéből. Roma, Vatican. Készült egy Sadeler-féle rézmetszet után).
Réz. 16,5×13.

Német festő (17. század).

469. ALMÁT ÁRUSITÓ FIU.
Vászon. 112×85. Illusztr. XIV. táblán.

Német festő (17—18. század).

470. FÉRFI KÉPMÁS.
Vászon. 53×41.

Német festő (18. század).

471. MADÁRCSENDÉLET
Vászon 24×40.

Német festő (18. század).

472. SZIKLÁS TÁJ.
Fa. 19×25.

Német festő (18. század).

473. TÁJ FOLYÓVAL
Fa 14,5×19,5.

Német festő (18. század).

474. TÁJ FOLYÓVAL.
Vászon. 33×51.

Német festő (18. század).

475. 2 darab kép: AMORETTEK.
Fa. Mindegyik kép: 19,5×28.

Német festő (18. század).

476. TÁJ FOLYÓVAL.
Fa. 14×24.

Német művész (18. század).

477. HERKULES KÜZDELME A NEMEAI OROSZLÁNNAL.
Mezzotinto. 48×67,5.

Német festő (18. század).

478. JÁKOB KÜZDELME AZ ANGYALLAL.
Guache. 31×40.

Német festő (18. század).

479. MÁRIA A GYERMEKKEL ÉS ANGYALOKKAL.
Vászon. 80×64.

Német festő (18. század).

480. A SZENT CSALÁD.
Vászon. 63×49.

Német festő (18. század).

481. VIRÁGCSENDÉLET.
Vászon. 50×63.

Német festő (18. század).

482. FÉRFI KÉPMÁS.
Réz. 53×42.

Német festő (18. század).

483. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 4,5×3,5.

Német festő (18—19. század).

484. TÁJKÉP HOLDVILÁGGAL.
Vászon. 51×46.

Német festő (18—19. század).

485. OLASZ TÁJ.
Fa. 41×51.

Német festő (19. század).

486. OLASZ TÁJ VIZESÉSSEL.
Vászon. 37×42.

Német festő (19. század).

487. A BERLINI KIR. PALOTA BEJÁRATA.
Szénrajz. 47×63.

Német festő (19. század.)

488. NŐI KÉPMÁS.
Vizfestmény. 11,5×8,5.

Német-francia festő (18. század.)

489. HÖLGY MINT DIANA ÁBRÁZOLVA.
Vászon. 81×65.

Német-olasz festő (17. század.)

490. KRISZTUS SIRATÁSA.
Bádog. 59×43.

Németalföldi festő (16—17. század.)

491. LAKMÁROZÓ ELŐKELŐ TÁRSASÁG.
Vászon. 93×124.

Németalföldi festő (18. század).

492. ELŐKELŐ ZENÉLŐ TÁRSASÁG.
Vászon. 48×57.

Neogrády Antal (szül. 1861).

493. TÁJ KÉT ALAKKAL. Jelzés lent jobbra: Neogrády A.
Vizfestmény. 40×31.

Neugebauer Josef (1810—1895).

494. 2 darab kép: BÁRÓ DEPRELLE (?) VELENCEI KORMÁNYZÓ ÉS FELESÉGÉNEK SZÜL. HERTELENDY ANTONIA KÉPMÁSA. Jelzés a férfi képen: J. Neugebauer 841; a női képen: Jos. Neugebauer 841.
Vászon. Mindegyik kép: 94×76. Illusztr. XXXVII. táblán.

Obrist B.

495. LEÁNYKA KÉPMÁSA. Jelzés a baloldalon: B. Obrist.
Miniatür. 5×5,5.

Olasz festő (16. század.)

496. MÁRIA AZ IMAZSÁMOLY MELLETT.
Rajz. 12,5×10.

Olasz festő (17. század.)

497. AZ IDŐ ALLEGORIÁJA.
Vászon. 210×146.

Olasz festő (17. század.)

498. A DIADALMAS DÁVID GOLIÁT FEJÉVEL.
Vászon. 71×85.

Olasz festő (17. század).

499. KAIN ÉS ÁBEL.
Vászon. 78×94.

Olasz festő (17. század.)

500. FÉRFI KÉPMÁS. Fent balra a cimer.
Vászon. 105×85.

Olasz festő, (17—18. század.)

501. A SZENT CSALÁD.
Vászon. 136×96. Illusztr. IV. táblán.

Olasz festő (17—18. század.)

502. ANGYAL A KERESZTFÁVAL.
Vászon. 68,5×69.

Olasz festő (17—18. század.)

503. CSENDÉLET.
Vászon. 60×71.

Olasz müvész (18. század).

504. 2 darab szines metszet:
1. PÁRIS ITÉLETE.
2. CALYPSO.
Mindegyik lap: 24×33,5.

Olasz festő (18. század).

505. VENUS ÁMORRAL.
Vászon. 73×134.

Olasz festő (18. század).

506. AMORETTEK.
Vászon. 61×98.

Olasz (?) (18. század).

507. A RÓMAI KIR. VÁRPALOTA. (Quirinal.)
Vászon. 34×47.

Osztrák festő (18. század).

508. CATHARINA BRONISLAWA KÉPMÁSA (1712).
Miniatür. 6×5,5.

Osztrák festő (18. század).

509. FÉRFI KÉPMÁS.
Miniatür. 5,5×4,5.

Osztrák festő (19. század).

510. TÁJKÉP.
Vászon. 72×57.

Osztrák festő (19. század).

511. NŐI KÉPMÁS.
Vizfestmény. 30×24,5.

Osztrák festő (1831-ből).

512. OLASZ TÁJ. Megrongált jelzés és az évszám 1831.
Vászon. 31×48.

Osztrák festő (19. század).

513. FÉRFI KÉPMÁS.
Vizfestmény. 25,5×19,5.

Osztrák festő (19. század).

514. FÉRFI KÉPMÁS.
Vas. 19,5×17.

Osztrák festő (19. század).

515. TÁJ SZÁNTÓ PARASZTOKKAL. Lent jobbra olvashatatlan jelzés.
Fa. 49×80.

Osztrák festő (19. század).

516. FÉRFI KÉPMÁS.
Vászon. 52×45.

Osztrák festő (19. század).

517. NŐI KÉPMÁS.
Vizfestmény. 28,5×24.

Osztrák festő (19. század).

518. SZIKLATANULMÁNY.
Fa. 23×28.

Osztrák festő (19. század).

518a. A TÖRÖTT KORSÓ.
Vászon 55×31.

Paál László (1846—1879).

519. ESTI HANGULAT AZ ERDŐBEN.
Vászon. 56×86.

Paál László (1846—1879).

520. AZ ERDŐ. Jelzés lent jobbra: L. de Paál.
Fa. 56×48.

Pagani Gregorio (1558—1605).

521. KERESZTELŐ SZENT JÁNOS A PUSZTÁBAN.
Vászon. 151×118.

Pállik Béla (1845—1908).

522. BIRKÁK A SZÉNABOGLYÁKNÁL. Jelzés lent jobbra: Pállik Béla. (Kiállitva Szegeden, 1903.)
Vászon. 102×135.

Pállik Béla (1845—1908).

523. BÁRÁNY. Jelzés lent jobbra: Pállik Béla.
Fa. 31×41.

Pállik Béla (1845—1908).

524. JUHAKOL BELSEJE. (A művész hagyatéki kiállitásából, 1908.)
Lemezpapir. 35×49.

Pállik Béla (1845—1908).

525. RÓKA VADKACSÁVAL. Jelzés lent jobbra: Pállik Béla.
Fa. 56×90. Illusztr. XXVII. táblán.

Pállik Béla (1845—1908).

526. GÉMESKUT. Jelzés lent jobbra: Pállik Béla. (A művész hagyatéki kiállitásából, 1908).
Lemezpapir. 30,5×37,5.

Pállik Béla (1845—1908).

527. ISTÁLLÓ BELSEJE. Jelzés lent jobbra: Pállik.
Vászon. 47×92.

Pállik Béla (1845—1908).

528. JÁTSZÓ KUTYÁK. (A művész hagyatéki kiállitásából, 1908-ból.)
Fa. 22,5×27,5.

Pállik Béla (1845—1908).

529. CSENDÉLET.
Vászon. 65×48.

Pállik Béla (1845—1908).

530. KOSFEJ. Jelzés lent balra: Pállik Béla 1897.
Fa. 56×40. Illusztr. XXVII. táblán.

Pállya Celesztin (szül. 1864).

531. PARASZTNŐ. Jelzés lent jobbra: Pállya C.
Fa. 29,5×8.

Parmigianino (Francesco Mazzuoli ? 1503—1540).

532. MALATESTA BAGLIONI (?) FIRENZEI HADVEZÉR KÉPMÁSA.
Fa. 127×98. Illusztr. V. táblán.

Pataky László (1857—1912).

533. A KUTNÁL.
Lemezpapir. 21×26,5.

Pécrus A. C. (19. század).

534. TEHENEK A RÉTEN. Jelzés lent jobbra: A. C. Pécrus.
Vászon. 28×35.

Pentelei-Molnár János (szül. 1878).

535. NŐI AKT. Jelzés fent jobbra: Pentelei Molnár.
Vászon. 57×88.

Perlmutter Izsák (szül. 1866).

536. PIPÁLÓ FIU. Jelzés lent jobbra: Perlmutter.
Fa. 19,8×28.

Perlmutter Izsák (szül. 1866).

537. PARASZTHÁZAK. Jelzés lent balra: Perlmutter 1901.
Lemezpapir. 43,5×55,5.

Perlmutter Izsák (szül. 1866).

538. HOLLANDI TEMPLOM BELSEJE. Jelzés lent jobbra: Perlmutter.
Vászon. 62×67.

Id. Perrey August. (19. század).

539. NŐI KÉPMÁS. Jelzés lent balra: August Perrey sen. Wien.
Fa. 26,5×20,5.

Pian Antonio de (1784—1851).

540. TEMPLOM BELSEJE. Jelzés lent balra: Anton de Pian pinx.
Fa. 76×59.

Piereck F. (19. század).

541. PIHENŐ NŐ. Jelzés lent jobbra: F. Piereck 1873.
Fa. 25×19,5.

Philippeaux.

542. 3 darab szines metszet: JELENETEK JÓZSEF ÉLETÉBŐL.
Mindegyik lap: 25×32.

Philippot R.

543. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés lent jobbra: R. Philippot.
Miniatür. 6,5×4,5.

Poussin Nicolas iskolája (17. század).

544. RÓMAI DIADALMENET.
Vászon. 108×152.

Poussin Nicolas követője (17. század).

545. ERDŐS TÁJ.
Vászon. 35×46.

Prot.

546. „ELLE COMBAT LES FEUX QU'IL ALLUME."
Szines metszet. 46,5×55,5.

Puligo Domenico modorában (15—16. század).

547. MADONNA A GYERMEKKEL ÉS KER. SZENT JÁNOSSAL.
Fa. 72×59. Illusztr. IV. táblán.

Raffalt Ignaz (1800—1857).

548. ESTI HANGULAT.
Fa. 14×18.

Raffalt Ignaz (1800—1857).

549. TÁJ. (ZIVATAROS HANGULAT.) Jelzés lent a középen: Raffalt.
Lemezpapir. 39,5×53. Illusztr. XXII. táblán.

Rahl Karl modorában (19. század).

550. FÉRFI TANULMÁNYFEJ.
Vászon. 45×35.

Ranftl Johann Mathias (1805—1854).

551. PARASZTNŐ GYERMEKÉV L. Jelzés lent jobbra: Ranftl 840.
Vászon. 41×37. Illusztr. XXXVII. táblán.

Rembrandt utánzója.

553. FÉRFI KÉPMÁS.
Vászon. 60×52.

Révész Imre (szül. 1859).

554. PARASZTNŐK. Jelzés lent jobbra: Révész Imre.
Vászon. 63×50.

Ribartz Rudolf (szül. 1848).

555. A SZÉLMALOM. Jelzés lent jobbra: Ribartz. (Kiállitva a „Berliner Grosse Kunstausstellung"-ban, 1894.)
Vászon. 55×46.

Ribartz Rudolf (szül. 1848).

556. LILIOMOK ÉS VADKACSÁK. Jelzés lent jobbra: Ribartz.
Vászon. 78×65.

Ribera Jusepe de modorában.

557. OLVASÓ SZENT.
Vászon. 73×59.

Ribera Jusepe de követője.

558. EGY SZENT VÉRTANUSÁGA.
Vászon. 144×198.

Ribera Jusepe de követője (17. század).

559. EGY SZENT KÖNYVVEL.
Vászon. 76×76.

Rippl Rónai József (szül. 1861).

560. „KISKERTEMBŐL."
Pasztell. 30×38.

Rippl Rónai József (szül. 1861).

561. „JÁNOS BÁCSI OLVASSA A FRISS UJSÁGOT." Lent a középen dedikatio, a művész jelzése és a dátum: 1906 Sept. 4.
Pasztell. 41×25.

Rippl Rónai József (szül. 1861).

562. NŐI TANULMÁNY. (Kiállitva Szegeden, 1904-ben.)
Vászon. 58×75.

Rippl Rónai József (szül. 1861).

563. NŐI AKT. Jelzés lent balra: Rónai.
Pasztell. 35×27.

Rombauer Johann (18—19. század).

564. FÉRFI KÉPMÁS. (A kép hátán: Joh. Rombauer pinxit St. Petersbourg 1813.)
Vászon. 71×58.

Molnár József

festő

l.

Manszdebrkiáll

106, 107. z.

128. A.

4259. Fr. Franci

Sz. Bolognában 1450-ben. † u

Krisztus a keresztfán.

Az előtérben van ábrázolv
látjuk a tövissel megkoronázot
fehér gyolcscsal kötötték körül
szegeztek I N R I betűkkel. A k
térdel, jobbról pedig szent Já
Megváltóra tekintenek és siránk
a ki fejkendőt, kék palástot é
széttárta, míg János, kinek köpe
azokat egymásra téve jobb t
hegyes vidék Jeruzsálem vár
vezet, a melyen két lovas é
távozik. Az égbolt felhőzött.

Fa, méretei 24·2 : 15·3 cm
értéke 3000 K. — Néhai gróf Pá
november 14-én (1429–908). —
jóváhagyására vonatkozó adatokat
Bejelentetett 1913 márczius 16-á

Hag. 1912.
Pálffy

Molnár József

festő

irod

Kapmüvészörületr

30, 31, 34. l.

Éber László dr. A
mizenni kapitár
multjá és jelene.
A Magyar Nemzeti
Muzeum multjá és
jelene. Bp. 1902. 190 l

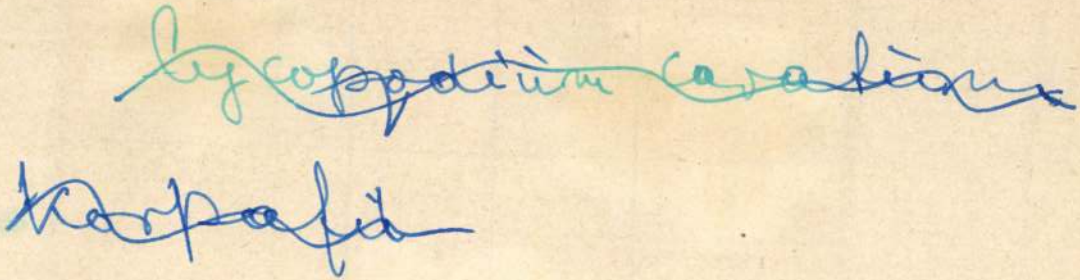

Kurir 1990. december 8.

Art jockey a Vigadóban

Először gyapjút, kávét, kakaót árvereztek a kikötővárosokban. Aki többet fizet, az viszi. A műtárgyak aukciója a nemzetközi műkereskedelem fontos megnyilvánulása. Az eredményeket számon tartják, a becslésnél útmutatóul szolgálnak. Hotel Druot, Dorotheum, Bizományi. Jean–Claude Anaf és az ő elefántcsont kalapácsa. Szinyei Merse, Paál László, antikok és modernek.

Első ízben ütközik a magyarországi konkurencia a karácsonyi nagy aukción. A Műgyűjtők Galériája a Vigadóban, a Bizományi Áruház pedig a MOM kupolatermében. A különbség csak három nap. A Vigadóban 14-én kerülnek kalapács alá a festmények, a kupolateremben 18-19-én licitálhatnak a vásárlók. A Vigadóban a lyoni aukciósház igazgatója mutatja be a vásárolni szándékozóknak a festményeket és színes, magával ragadó stílusában buzdítja a licitálókat, majd hatalmasat koppint elefántcsont kalapácsával. Valóságos art jockey ő, s még az is megtalálja személyében a szórakozását, aki csak sóvárgó néző. A kupolateremben nincs art-show és nem elefántcsontból van a kalapács, de ott is koppan, immár nyolcvanharmadik alkalommal. Mert a Bizományi Áruház élesztette fel itthon az aukciókat, azokban az időkben, amikor a piaci viszonyoknak még hírük-hamvuk sem volt, s javában virágzott a tervgazdálkodás. Az aukciókon viszont már a szigorú műtárgypiaci értékítélet uralkodott. Ez pezsdítette fel a műgyűjtést, ez irányította a pénzbefektetők érdeklődését a festmények, régi ékszerek, bútorok felé.

Az aukciókat megelőzi a tárgyak kiállítása, amelyek különös értékét az adja, hogy egyszeri, megismételhetetlen verniszázs, hiszen ezeket a festményeket így, együtt csak a kiállítás időtartama alatt lehet látni. Aztán szétszóródik magán- és remélhetően közgyűjteményekbe is. A Vigadó tegnap nyílt aukciós tárlatán albumnak is beillő, ízléses katalógus igazítja el a látogatót. *Dr. Virág Judit* és *Pátzay Vilma* bírálta az aukcióra ajánlott festményeket, melyek között 17-18-19. századi remekművek éppúgy találhatók, mint az akadémikus festők művei, vagy a különböző izmusokhoz, stílusokhoz tartozó festmények. A finom ecsetkezelésű Basilides Barna Női arcképe, Molnár C. Pál Angyali üdvözlet című munkája, Diener Dénes Rudolf Notre Dame a Szajna-partról című festménye, Basch Edit izgalmas elrendezésű kettős portréja, Czigány Dezső szuggesztív Család című képe egyaránt szerepel a kiállításon.

A Bizományi Áruház 293 festményt kínál tízmillió forintos kikiáltási áron. A kiállítás és valószínűleg az aukció sztárdarabja *Molnár József* munkája, a Ruth és Boáz, de hasonló szépségű *Paál László* Erdő mélye című képe, az annyiszor megcsodált és megfestett, de benne mindig újat találó művész rácsodálkozása a francia tájra. *Markó Ferenc* romantikus tájképe, a Vásárra induló román család ragyogó világos színeivel számíthat sikerre. *Csók István*, *Deák Ébner Lajos*, *Ferenczy Károly*, *Feszty Árpád*, *Lotz Károly*, *Iványi Grünwald Béla* egy-egy munkája nyújt áttekintést a magyar festészet legnagyobbjairól. *Endre Béla* napsütötte Mártélyi utcája, vagy *Kmetty János* finom ízlésű, mértéktartó színvilágú *Csendélet* című képe már a modernekhez vezet. Nagy sikerre számíthat a hosszú ideig oly méltatlanul mellőzött *Vörös Géza* két festménye, *Scheiber Hugó* vad, expresszionista látásmódja vagy a Balatont lírai szépséggel megfestő *Szentiványi Lajos* derengő színei.

A kiállítást *Nagy György* főbecsüs rendezte jó ízléssel, gondosan csoportosítva a korokat és egymáshoz illő festőket. Ő ritka karriert futott be, 31 éve van a vállalatnál, és egyszerű segédmunkásból küzdötte fel magát vezető becsüssé.

Fotó: PATAKY ZSOLT

Megnyitás előtt a BÁV aukciós kiállítás

Mindkét cég felkérte szakértőül a Szépművészeti Múzeum munkatársait, a Nemzeti Galéria képviselői pedig védettségi szempontból vizsgálták a magyar festők munkáit. Nagy biztonságot jelent ez a vásárlóknak!

A párizsi Hotel Druot, a bécsi Dorotheum kezdte a műtárgyaukciókat, ma már London, Brüsszel, New York nagy aukciós házai nemcsak felzárkóztak, hanem alighanem meg is előzték a kezdeményezőket. Ha a magyarok ezekre a helyekre feltehetően nem is jutnak el vagy csak ritkán, a Vigadó-kiállítást és a ma nyílt Bizományi-kiállítást viszont megnézhetik. Aki szereti a szép festményeket, az kedvére gyönyörködhet bennük, s ne mulassza el az árverést sem. Ugyanis itthon ez még nem kerül pénzbe, csak annak, aki vásárolni akar.

L. RÉTI ANNA

10.p.

MOLNÁR JÓZSEF festő

Molnár József

Tájrészlet Kerepesnél. A Képzőmű[illegible]
1878. decz. 7-én megvette.
Képzőművészeti szemle, 1879. 13 l.

1879. január

Újpesten 3 terjedelmesebb művön dolgozik. 1.) Örömnapok Pompéjiben, életnagyságú alakokkal. Szoborral díszített forrás előtt két szép lány egy ifjú puvolázását hallgatja. Kisebb arányokban e képet egyszer már megfestette. — 2. A szent család, ~~Zé~~ oltárkép, a művész tulajdona. 3. Badacsonyi szüret, sok alakból álló compositio, melyet egy régibb vázlata után a tavaszkor megnyíló műcheni nagy nemzetközi kiállítás számára fest, s mely jó humoros életképnek ígérkezik.

u. o. 1879. 15. l.

1879. tavaszi kiállításon:

1) Titkos levelezés (egy szentimentális lány levélkét rejt a kert virágágyába, míg a mellette levő Amor szobor arcát eltakarja)
2) Fürdő nő, 3) Pásztor idyll (édeskésen festett szerelmes párral), 4) Tavasz virága és 5) Kerepesi szüret.
u. o. 1879. 52. l.

1879. szekesfehérvári kiállításon

Várakozás és Fürdő nő és néhány tájkép.
u. o. 1879. 79. l.
Revíczky Péter: Olajfestm. a szekesfehérvári kiállításon

1879. november.

Csorbató. A légyott (genre) A magyar népéletből. (genre). Mária menybemenetele. Szt család.
Nov. 1-én beköltözött újpesti házából, hol évekén át elvonultan élt. A muzeum utcába költözött. Lotz Károly atelierjában számos olaszországi és Kárpát-vidéki tanúlmányárból kiállítás 2 rendezett.
u. o. 137 l.

Szombathelyen

Molnár József festő
Arabok a puszta, olaj
1859. 94 x 74
Király Marianna
Dr. Borza Miklós orvos tulajd

n. o. Vastagh Géza festő
cerúzarajz, Orosz lánfej.
Anvers 1877. ápr.

n. o. Telepy Károly
Hegyi táj, olaj
Kaposy János Közlese

További tárnal

Molnár József

festő

Az *ol*
annak jo
Ferenc, I
dr. Rónay

Az olasz

Borb
művész,
római m
mia di I
Befejeze
négy ten
mos váz
Pompeih

Hor
budapes
díjas, a
kir. egyetemre, amol V. Rossi, G. Gentile, B. Giuliano, P. Toesca,

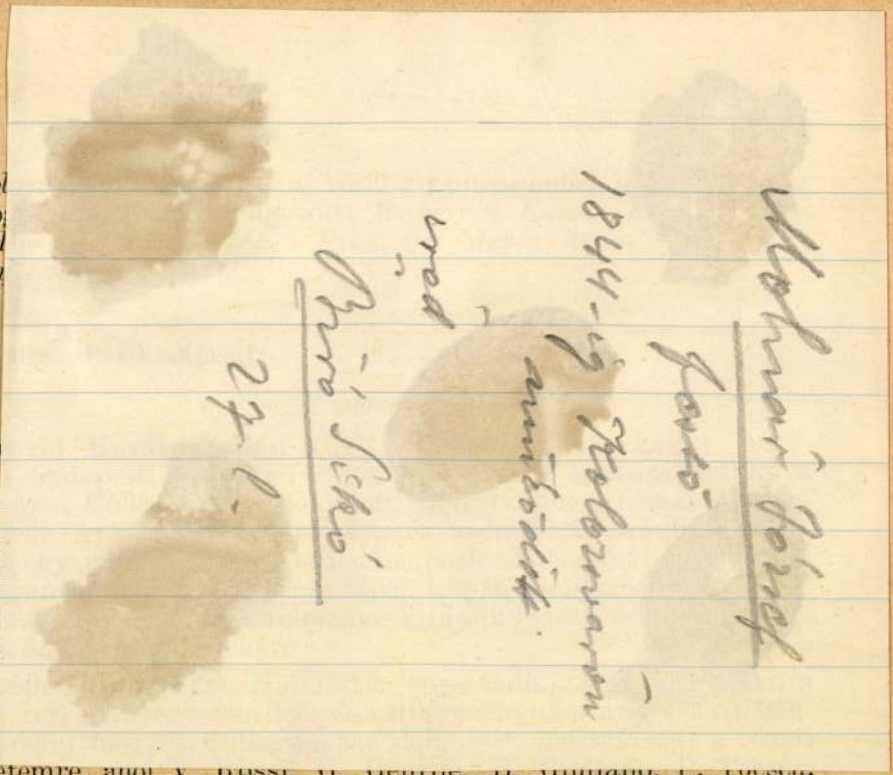

Csúcs Ferenc (1905, Szentes, róm. kath.), szobrászművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, az olasz külügyminisztérium tanulmányi segélyével dolgozott a római Collegiumban. Beiratkozott a római Accademia di Belle Arti szobrászati osztályára, Zanelli professzorhoz, s bonctani és művészettörténeti előadásokat hallgatott, amelyekből vizsgát is tett. Elkészített két életnagyságú férfi-torzót, három akttanulmányt és körülbelül tíz kisméretű figurát, azonkívül megmintázott három portrait-fejet. Tanulmányutat tett Nápolyba.

Jeges Ernő (1898, Torontálvásárhely, ref.), festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskoláról, az olasz külügyminisztérium tanulmányi segélyével a Collegiumban dolgozott. Beiratkozott az Accademia di Belle Arti freskófestészeti osztályára s az év folyamán kisebb-nagyobb rajztanulmányokat végzett. Vizsgamunkának egy nagyobbméretű falra történeti — a Szent László-legendából való — tárgyú freskót festett. Befejezte Bakócz Tamás bevonulását ábrázoló nagy vásznát, festett továbbá négy részben történeti, részben vallásos tárgyú képet, amelyek egyike kiállításra került a római egyházművészeti kiállításon. Elkészített körülbelül 50 tempera- és akvarell-vázlatot, valamint egy emlékalbumot az egyházművészeti kiállításról. Tanulmányutat tett Veronába, Firenzébe és Velencébe.

Köves Piroska (1911, Budapest, izr.), az olasz külügyminisztérium

Molnár József

testő

Nápoly a Posilipóról

tekintve c. képe

a városi muzeumban

Kulszeged

496. l.

tárban, Budapestről, filozófiai tanulmányok végzésére (Brandenstein professzor) részesült 400 pengő ösztöndíjban. Az ismeretelmélet alapvető problémáival foglalkozott, ezekre vonatkozó több évi kutatásai eredményeinek összefoglalását „Ismeretelméleti vizsgálódások" című tanulmánysorozatában kezdte meg, amelynek eddig elkészült, kb. 60 lap terjedelmű, kézirata még további átdolgozás alatt áll. A tanév folyamán a következő dolgozatai jelentek meg: „Az oksági elv problematikájához" (Bölcseleti Közlemények)); „A létezés kezdete. Somogyi József metafizikai vizsgálódásai a végtelenről" című bírálat (Katolikus Szemle); „Misztótfalusi Kis Miklós újonnan felfedezett egyik legrégibb kolozsvári nyomtatványa" (Clauberg Logica Contracta-jának 1694. évi kolozsvári kiadása) című kisebb közleménye a Magyar Könyvszemlében jelent meg.

Dr. Sinkovics István (1910, Dés, ref.), bölcsészetdoktor, Budapestről, történelmi kutatásainak (Domanovszky professzor) folytatására teljes összegű ösztöndíjban részesült. Az előző két év folyamán Bécsben gyüjtött anyagot egészítette ki az Országos Levéltárban (pozsonyi kamara, szepesi kamara, budai kamarai adminisztráció levéltára) és az Esterházy hercegi levéltárban. Anyagának egy részét feldolgozta és

egész szellemében, dekoráció motivumaiban is magyar legyen.

Vannak olyanok is, kik Petőfi házául egy tiszta görög oszlopcsarnokot akarnának. A mellett, hogy a tiszta görög stíl művészi harmóniáját, egyszerü, tiszta, nemes formáját kicsinyelnénk, a tervet mindazonáltal nem helyeseljük. Még pedig éppen a stílnél fogva nem. Mert Petőfinek egész temperamentuma, egyénisége, zsenije, mely tüzes, lelkesedő, csapongó, minden sablont nem tűrő, nagy, e stíl hideg, kanonikus vonalaival nem jönne összefüggésbe. Ha fölépítenének egy ilyen sablonos görög csarnokot s ha bármekkora betűkkel fölírnák rá, hogy ez a: Petőfi háza, még akkor sem lenne az. Mert vegyék le a címet róla s hordják ki belőle a Petőfire vonatkozó emlékeinket, azután pedig rendezzék be kiállítási csarnoknak, úgy annak épp úgy beválik, mint a Petőfi-háznak, ha jobban nem. A néző a csarnokban olvasná Petőfi költeményeit, maga előtt látva az egész embert az ő korával s ekkor fölpillantana a patetikus, nyugodt, görög falakra, nem tudom, vajjon jóleső, művészi harmóniát érezne-e? S ha fölépítenék e görög oszlopcsarnokot, mit nyernénk vele? Azt hiszem, sokat nem. Mert görög stílü épületünk van nem egy s köztük a Nemzeti Múzeum, még inkább a Műcsarnok olyan szubtilis, amit érdemes megbecsülni. De ennyi éppen elég. Ha több lesz, azt megunjuk. Úgyis elég sablonos épületünk van, nem kell még egygyel több, pláne akkor, midőn Petőfi házáról van szó. Viszont valami modern szélsőségről hasonlóképpen nem lehet szó. Mert a Pelőfi-házat mi építjük föl, de nemcsak a mi számunkra, hanem az egész jövendő magyar nemzet számára s épp ezért az épület nem lehet úgy sablonos görög, mint valami századvégi divatos stílü, de tartalmas, egészséges magyar, legyen bár stíl elemeiben római vagy csúcsíves, de amennyiben korunkban keszült, modern szellemü.

Építészeinket illetőleg a föladat tehát komoly és nehéz. Épp ezért aggódva várjuk a kivitelre elfogadott Petőfi-ház tervét, mert az ő emléke iránt olyan büszkén kényesek vagyunk, hogy a neki készülő ház ugyancsak el lehet készülve — a kritikára. *Donatello.*

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat választmányi ülése.

Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* választmánya szombaton, szeptember 30-adikán tartotta a nyári szünet után első ülését a városligeti Műcsarnokban, előbb *Roth* György, majd *Berzeviczy* Albert elnöklése mellett.

Az ülésen jelen voltak : *Basch* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Benke* Gyula, *Dudits* Andor, *Gerlóczy* Károly, *Kardos* Gyula, *Korlovszky* Bertalan, *Lipthay* Kornél, *Mannheimer* Gusztáv, *Márk* Lajos, *Róna* József, *Tornai* Gyula, *Ujváry* Ignác és *Vastagh* György.

Az igazgatói jelentés után, mely a küszöbön lévő *Barabás-* és *Molnár*-kiállítás, továbbá a pétervári és moszkvai magyar művészeti és iparművészeti kiállítás előkészületeiről számolt be a választmánynak, a titkár jelentést tett a téli kiállítás plakátjaira kiirt pályázat eredményéről.

Ezután a vallás- és közoktatásügyi miniszternek az állami aranyérmek ügyében a társulathoz intézett leirata került sorra, amelyben a miniszter egyebek közt azt az eszmét is megpendítette, hogy az aranyéremmel kitüntetett művészek a társulat kiállitásán egyszer és mindenkorra jurymentességet nyerjenek.

Ebben a tárgyban a választmány egyhangúlag a magáévá tette a társulat kiállítási bizottságának az igazgatóság által pártolólag tolmácsolt következő javaslatát :

„A *Magyar Képzőművészek Egyesülete* ez év tavaszan, az ujonnan alapított egyesületi aranyérem szabályzatának megállapításakor csaknem egyhangúlag *elvi* állást foglalt az ellen, hogy bármi néven nevezendő kitüntetés a kitüntettekre nézve jurymentességgel járjon. Megokolta az egyesület ezt az állásfoglalást azzal, hogy elejét akarja venni azoknak a viszás állapotoknak, melyek a külföldön tapasztalhatók, ahol a jurymentességet élvező kitüntetett művészek, idősebb korukban sokszor olyan csekély kvalitásu műveket állítanak ki, amelyekkel a kiállítások színvonalát lesülyesztik s eme műveikkel rendszerint a legjobb helyeket elfoglalják. A bizottság tehát a kérdésben csatlakozik az Egyesület elvi jelentőségü határozatához és a *jurymentességet nem ajánlja.*«

Kimondotta ezután a választmány az igazgatóság javaslatára azt, hogy a jövő, 1900. évben, tekintettel a párisi kiállításra, a szokásos tavaszi nemzetközi kiállítást nem tartja meg, ami azonban nem zárja ki azt, hogy helyette ugyanabban az időben esetleg egy *kizárólag magyar* kiállítás rendeztessék.

A rendkivüli közgyülés időpontjául a választmány 1899 október 22 ikének délelőtti 11 óráját tűzte ki.

Végül az 1890. évi párisi nemzetközi kiállítás m. kir. kormánybiztosságának egy átirata került tárgyalás alá, amelynek kapcsán a választmány megbízta az igazgatóságot, hogy egy, a *Magyar Képzőművészek Egyesületének* az elnökségével tartandó közös értekezleten állapodjék meg a juryalakítás és a működési szabályzat iránt és ezeket a megállapodásokat a választmány legközelebbi ülésen terjessze elő.

Néhány kisebb ügy elintézése és tizenhat uj tag fölvétele után az elnök az ülést föloszlatta.

Pályázat plakátra.

Az »Egyesült Villamossági Részvénytársaság« által plakátra hirdetett pályázatra beérkezett pályaművek közül az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* művészeti bizottsága egyiket sem találván megfelelőnek, a nevezett cég a pályázatot ezennel ujból kihirdeti, még pedig az alábbi, részben módosított föltételek mellett:

1. A plakát körülbelül 52×74 centiméter nagyságu s legföljebb *tíz színben* kromolitografiai úton sokszorosítható legyen.

2. A plakáton a villamos izzólámpa útján való világítás ábrázolandó.

Szövege csupán a cég:

Egyesült Villamossági Részvénytársaság Izzólámpa-osztálya

Budapest, VII., Huszár-utca 7.

alkalmazandó, még pedig olyformán, hogy a magyarral egyidejüleg kiadandó idegen nyelvü plakátoknál a fölírás könnyen változtatható legyen.

3. A plakát eredeti nagyságban és a sokszorosításra alkalmas módon festendő meg, illetve dolgozandó ki.

4. A pályázatot az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat művészeti bizottsága dönti el, Egger Gyula úr, az Egyesült Villamossági Részvénytársaság igazgatója közreműködésével.

5. Az első díj *600 korona*, a második pedig *200 korona*, mely összegekért a jutalmazandó művek a sokszorosítási joggal együtt a nevezett részvénytársaság tulajdonába mennek át.

6. A pályanyertes művek szerzői esetleg szükségeseknek mutatkozó változtatásokat is tartoznak keresztülvinni.

7. A pályázatban minden magyar állampolgár művész részt vehet.

8. A pályázók csakis *névmegnevezés* nélkül, *jeligés levéllel* pályázhatnak.

9. A pályaművek 1899. év november 1-én déli 12 óráig küldendők be az Országos Képzőművészeti Társulat titkári hivatalába (Városliget-Műcsarnok). A pályabíróság legkésőbb 1899. évi november 15-éig dönt.

Az Egyesült Villamossági Részvénytársaság
IGAZGATÓSÁGA.

Művészeti hírek.

— **Társulatunk rendkivüli közgyülése.** Az *Országos Képzőművészeti Társulat* október hó 22-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor a városligeti Műcsarnok tanácskozó termében *rendkivüli közgyülést* tart, melynek kizárólagos tárgyai: 1. A jóváhagyott uj alapszabályok bemutatása. 2. A választmány *művésztagjainak* az uj alapszabályok értelmében való megválasztása, a nem művésztagok közül pedig a lelépő sorozat helyébe uj sorozat választása, illetve a megürült helyek betöltése. 3. Az alapszabályok 30. §-a 5. pontja értelmében esetleg bejelentendő indítványok tárgyalása. Megjegyezzük, hogy társulatunk tagjait a közgyülésről külön meghívólevelekkel is értesítjük s az uj alapszabályokat *még a közgyülés előtt* minden tagnak megküldjük.

—

— **Barabás- és Molnár-kiállítás a műcsarnokban.** Társulatunk már mult évi közgyülésén egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy hosszu évek során át volt érdemes alelnökének a magyar művészet lelkes úttörőjének, a mult évben elhunyt *Barabás* Miklósnak műveiből kiállítást rendez, amelynek tiszta jövedelmét a művésznek emelendő síremlék céljaira szánja. A kegyeletes kiállítás, melynek létrejöttét eddig társulatunk egyéb, rendes kiállításai késleltették, most végre megvalósul és október 15-ikén megnyilik és november 1-ig naponta reggel 9-től, délután 4-ig lesz látható, 30 krajcár belépődij mellett. A kiállítás anyagának a beszerzése érdekében az elhunyt veje, Szegedi *Maszák* Hugó és neje — Barabás leánya — buzgólkodnak, de ezenkívül társulatunk is lelkes fölhívást intézett mindazokhoz, akik Barabás-féle képek birtokában vannak, szíveskedjenek azokat a kiállítás céljaira átengedni. A fölhívás a közönség körében élénk viszhangra talált s egymást érik a bejelentések, úgy hogy a kiállítás minden tekintetben érdekesnek és lehunyt jelesünk emlékéhez méltónak igérkezik. Ugyanabban az időben egy másik kegyeletes kiállítás is lesz a műcsarnok termeiben, mely a szintén tavaly elhunyt *Molnár* József hátrahagyott olajfestményeit és vázlatait fogja a közönségnek bemutatni. Az érdekes kettős kiállításra már most fölhívjuk az érdeklődők figyelmét.

—

— **A pétervári és moszkvai magyar kiállítás.** Az ez év november és december hónapjában Péterváron és Moszkvában rendezendő magyar művészeti és iparművészeti kiállításra nagyba folynak az előkészületek. Társulatunk a kiállításra szánt meghívókat még a nyár elején szétküldte a művészeknek, akik közül eddig hatvanöt művész százhuszonhat művet jelentett be. Ezenkivül társulatunk lépéseket tett tenni aziránt is, hogy az ő Felsége a király

Műcsarnok 1899, 24/X.

623. Csésze

alj nélkül, porcellán, teljesen aranyozott, karcolt v
pire. — SCHALE ohne Untertasse. P

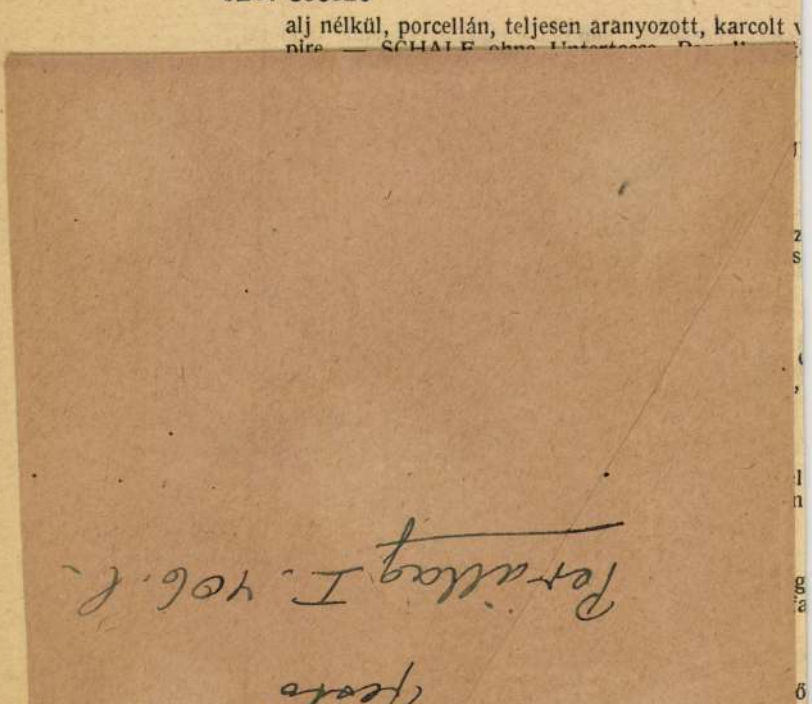

sszel. Fedelének gombja virágszál. Herend, 1860 táj. —
l plastischem Blumendekor. Herend, um 1860.

DREI BONBONNIEREN, Porzellan, in Form grotesker

obrocska. Cseh, XIX. sz. k. — TÜRKE, bunte Porzellan-
Jahrhundert.

IX. sz. k. — BONBONNIERE, Porzellan, sitzende Komö-
ldert.

IX. sz. k. — BONBONNIERE, Porzellan, Komödiant auf
XIX Jahrhundert.

— BÜRGER UND BÜRGERFRAU, zwei bunte Porzellan-

ZEUG, Porzellan, in Form eines liegenden Pferdes. Böhmen,

E PORZELLANGRUPPE: der verborgene Freier. Böhmen,

ROTKÄPPCHEN, bunte Porzellanfigur. Böhmen, Mitte

Molnár József

festő

Perállag III.-

1499. f.-

1329. **Keresztelőérem,**

ezüst, filigrán keretben. XIX. század közepe. — XIX. Jahrhundert.

1330. **Keresztelőérem,**

ezüst, préselt barokkeretben. XIX. század második rahmen. Zweite Hälfte XIX. Jahrhundert.

1331. **Keresztelőérem,**

ezüst, préselt barokkeretben. XIX. század második rahmen. Zweite Hälfte XIX. Jahrhundert.

1332. **Keresztelőérem,**

ezüst, filigran babérleveles keretben 1868. — T

1333. **Övcsat,**

ezüst, áttört, zománcdísszel és szkarabeuszokkal. mit Emaildekor. XIX. Jahrhundert.

1334. **Szenteltviztartó,**

ezüst, középütt medaillon Mária mennybemenetele WASSERBECKEN, Silber, auf der Rückwand

1335. **Keresztelőérem,**

ezüst, filigrán keretben. Bécs, 1819. — TAUF

1336. **Keresztelőérem,**

ezüst, filigrán keretben. Bécs, 1817. Jelezve: De Wien, 1817.

1337. **Tizmárkás,**

ezüst, I. Lajos bajor király mellképével. — ZE wigs I. von Bayern.

1338. **Mária Terézia és I. Ferenc érme,**

ezüst, 1751. — MEDAILLE, Silber: Maria The

Molnár József

Lónyay Gábor
arcképe, Kovács
1858.

Erdélyi
Szimmyci

VII. 1380. h.

mit

AS-
en,

glas

SE,
rh.

zött
AS-
ng:
chi-

IX.

század közepe. — GLASPOKAL, auf Fuss. Weisser Überfang mit ausgeschliffene Rundfeldern und buntem Blumenkranz. Böhmen, Mitte XIX. Jahrhundert. —

553. **Pohár.**

535. **Talpas pohár,**

köszörült üveg, nyolcoldalas testén mehádiai látképek. Cseh, XIX. sz. m. f. — GLASPOKAL, auf Fuss, geschliffen, achtkantig mit Ansichten von Mehadia. Böhmen, zw. H. XIX. Jahrh.

536. **Pohár,**

réteges üveg, fehér borításból kiköszörült virágcsokros és üres szemekkel. — GLAS, weiss Überfangen. Ausgeschliffene Rundfelder alternierend mit Blumensträussen und undekoriert.

537. **Pohár,**

köszörült üveg, harangalakú testén vörössel boritott négyszögletes mezőkben fürdőlátképek. Cseh, XIX. sz. k. — GLAS, geschliffen, glockenförmig mit Bäderansichten in rechteckigen, rotüberfangenen Feldern. Böhmen, Mitte XIX. Jahrh

538. **Pohár,**

üveg, hengeres testén köszörült sáv felett övben applikált gyöngyhimzés. Cseh, XIX. sz. e. f. — GLAS, wallenförmig mit eingeschnittenem Fries und aufgelegtem Gürtel in Perlenstickerei. Böhmen, erste H. XIX. Jahrh.

539. **Pohár,**

réteges üveg, rajta két sorban sárga, illetve vörös alapon látképek, madarak és szemek. Cseh, XIX. sz. e. f. — GLAS, mehrfarbig überfangen. In zwei Reihen auf gelben und roten Fond Ansichten, beziehungsweise Vögel. Böhmen, erste H. XIX. Jahrh.

540. **Pohár,**

réteges köszörült üveg, nyolcoldalú rózsaszinű testén virágcsokrok. Cseh, XIX. sz. e, f. — GLAS, mit rosafarbenem Überfang und mit Blumensträussen dekoriert. Böhmen, erste H. XIX. Jahrh.

Molnár József

15

MOLNÁR JÓZSEF: KARAVÁN. *Szépművészeti Múzeum.* Sokoldalúságban és buzgóságban kevés párja volt Molnár Józsefnek (1821—1899), aki a magyar történet, élet és táj ábrázolása mellett szívesen rándult ki a biblia világába és a romantikus keletre is. Ha a magas csúcsokra nem jutott is el, mindenütt hagyott maga után komolyabb értékeket. A mi képünk szinte meglep azzal, hogy mennyi melegség és élet van benne. S ami ritkaság a mi orientalistáinknál, megcsillan benne valami a Kelet színes romantikájából, noha a festő sohasem járt keleten.

Petrovics Ill
105. l.

Winckelmann ist einer der großen Erzieher der Deutschen zum Verstehen der Kunst, zur Begeisterung für die Schönheit und zur Gewinnung einer tiefen und idealistischen Weltanschauung. Dieses Werk hat seit seinem ersten Erscheinen in seinem Wesensgehalt nichts an schöpferischer Kraft und sprachlichem Zauber verloren. „Man lernt nicht, wenn man ihn liest, aber man wird etwas" (Goethe)

ILLUSTRIERTE PHAIDON-AUSGABE

II. 511. Molnár József, 26 éves, született Zsámbokon, Pesth mellett, lakik Pesthen, elhalt atyja jegyző volt, festészet, 1847. ápr. 25.

Som 179. l.

kapcsolódik.Itt nem az a fon
rokon sok velencevidéki vill
az,hogy minő művészien tudja
a felépitését,tagolását és k
harmóniába állitani.

Most készült el a
nemzetközi iparművészeti kiá
ennale/ épülete.Érzik rajta
de az olasz mivolta is.

Casa dei Balilla
már merészebb és közelebb ál
ki architekturához,annak tan
ban egyénien,eredetien haszn

És a legmodernebb
pitkezés a firenzei állomás
a vonatok szinte belefutnak
N.vella szentélyébe,ahol Ghi
freskói vannak,ben a város s
200 méterre a dómtól és a ca
Az állam már megadta az enge
épitkezéshez,de később vissz

Már a második fáz
van a modern architektura,am
arra törekszenek,hogy a mego
szaki problémát épitőművészi
fel lehessen használni

Molnár József

Somogyi Miklós: Magyarok a münchení képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 179. l.

Molnár József

wod.

Szalay Imre A XIX. Század festészetéről haraukban.

Bpest. 1901.

9 l.

17 l.

régi mesterek tanulmányozása a
de nem ugy reprodukálja,amint
a szerencsétlen festők,akik ot
a képtárokban és másolnak,alap
véve egy fényképhez ragaszkodv
akt körül csoportosult alakok.
a régi velencei festők értelmé
ez az akt megkomponálva.Lirai
zetés,tökéletes plasztikai tis
az alakok csoportositása világ
hető.Nem zavarják a főalak ért
és kompozicionális szerepét.Jo
a müvész.Ez tehát a müvész és
Másik klasszicizáló kompozició
nem is annyira Tizián és a vel
mint inkább a bolognaiak,Domen
irányához kapcsolódik.Fürdő nő
badban. A női alakok bizonyos
kus formaideál szerint vannak
málva.Nem egy felismerhető,han
tájban,melynek az elemeit a mü
komponálja meg,ugyhogy azok az
letének legtökéletesebben megi

Ime a Novecento müvé
ujra jogaiba helyezik a szépet
a Salon müvészei kompromittáli

Molnár József

festő.

Tarcai György

Egyik legjobb keleti tárgyú műve, mely utazó bedmin családot ábrázol a Marko-Ligeti iskola modorában a Kassai muzeumban.

Művészet, 1903. 168. l.

Molnár József

Irod

Tarcai György: A kassai
múzeum. Művészet
1903. 168. l.

mely kint a szabadban áll. Ki
nyai vannak, a praktikus célt
Ha a város belsejében volna,
lenne.. A krakói postatakaré
közel áll a tipikus, attikás
tészethez. A homlokzaton tiszt
ja érvényre az attikás gondol
a felsőmagyarországi 15/16. sz
pártázatos reneszánsz épitész
amely átterjedt a 19. sz. elejé

New-York. Rádió-palota. C
felhőkarcolók A müvészi hatás
mas tömegek ritmusában rejlik
az asszur épitészettel.

Sz. Pétervár. Lenin-köny
lete. Ez már nem is architekt
a modern törekvések fejtetőre
Nem szép és nem is praktikus.

Molnár József
festő

Egy öreg művész halála. Molnár József, a galambősz tájképfestő, lehunyta szemét örök pihenőre kedden. Visszavonult, szerény életét semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy halálát csak harmadnapra

Molnár József

tudták meg a külömben oly fürge budapesti ujságok. Pedig egykoron nagynevü, keresett mester volt, aki kifogyhatatlan vénával teremtette meg azt a tömérdek képet, amelyet örökül hagyott hazájára. A régi nagy időkből ránk maradt öreg úr még a legutóbbi években is fáradhatatlanul munkálkodott és minden budapesti tárlatra pontosan elküldte az ő csorbai vagy poprádi tavát, a Kárpátok kéklő gerinceit vagy valamely bodros, viruló ligetet. Nem igen méltatták a mi időnkben figyelemre, de az öreg úr tekintélyes multja bőven kárpótolta őt az ujabb mellőzésért. Amikor 1894-ben művészi pályájának ötvenéves jubileumát megülte, nem kevesebb, mint négyszáz képe függött a régi műcsarnok termeiben, bizonykodván az agg jubiláns soha meg nem csappant szorgalmáról.

Molnár igazában tájképfestő volt. Már ifjukorában vonzották a vidék változatai; félnomád életet élve kószálta be Erdélyt, Olasz- és Németországot, féleurópát. Tanulmányútjáról 1853-ban jött haza, s ekkor a csüggedés korszakában ő is azok közé állott, akik a nagy multnak képeivel iparkodtak lelket önteni a nemzetbe. Igy támadtak történeti képei: Dezső vitéz önfeláldozása, A Frangepánok megmentik Bélát stb. De a nyugodalmasabb, derültebb idők beálltával visszatért az ő kedvelt tájképeihez, miután előbb még megpróbálkozott a legkülönfélébb genrekkel: festett arcképet, vallásos- és állatképeket, allegóriákat. Hű azonban csak a tájképekhez maradt s a tájképfestés adott életének tulajdonképeni tartalmat.

Hű maradt a tájképhez és hű maradt régi technikájához is. Ezért aztán — a régi nyelvtől elszokván — idegenül állott a mai nemzedék az ő müvei elé. Elfeledték a jó öreg urat. S ő csöndben, visszavonultan halt meg szerény lakásában, hetvennyolc éves korában.

Uj Idők. 1899.
V. 20. sz. 454 l.

azok szépségeit. Nagy érdeme van ez új ízlés népszerüsítése körül a társulat lapjának, a *Magyar Iparművészetnek*. Ez a folyóirat, amelyet *Fittler* Kamill és *Györgyi* Kálmán kitünő izléssel és nagy szakértelemmel szerkeszt, évenként hatszor olyan gazdag tartalommal és oly díszes kiállításban jelenik meg, (a legutóbbi füzet 100-nál több képet hoz) hogy bátran melléje állítható a legjobb külföldi művészeti lapoknak. E lapot a társulat tagjai, akik évi öt forint fizetésére kötelezik magukat, ingyen kapják. Mutatványul hozunk több érdekes képet a legujabb füzetből, amelyeket e számunkban talál az olvasó.

A magyar zeneművészet halottja. *Bartalus* István halt meg csütörtökön, hetvenyolc éves korában. Ehhez a névhez fűződik a magyar zene irodalmának, elméletének története. Ő írta az első magyar zenei tankönyveket, ő gyűjtötte először nagy stilben a népdalok kincseit, ő kezdte meg a kuruckor dalainak följegyzését. Könyvet írt a magyar zene formáiról, tartalmáról, kutatta elemeit, megírta kritikáját. Húsznál több lapban fejtett ki lázas tevékenységet a magyar zene érdekében. E kiváló érdemeiért megválasztották előbb a Kisfaludy-Társaság, később, 1875-ben a Tudományos-Akadémia tagjának. Benne egyik leglelkesebb és leghivatottabb művelőjét vesztette el a magyar zeneművészet.

agyar Iparművészet **Váza**
Tervezte *Sós G.* — Készítette *Beschorner*

Hogy Könyves Kálmán nem tagadta a boszorkányok létét és híres »*de strigis quae non sunt, nulla quaestio fiat*« törvénye csak bizonyos fajtáju bűbájosokra vonatkozik, Panter Gyula kezdte bizonyítani. E könyv most az adatok sokaságával deríti ki e kérdést és kimutatja, hogy azok a boszorkányok, a kikben Könyves Kálmán nem hitt, a lidércek voltak.

Széchenyi, Kossuth, Deák, Andrássy számos szálló igéje után következik annak a kiderítése, hogy a király »*Bizalmam az ősi erényben*« jelmondata honnan ered. Az eredmény az, hogy ő felségének e jelmondatot Lónyay Menyhért ajánlotta és a gondolat Mária Teréziának amaz 1741 szeptember 11-iki beszédében gyökerezik, mely a »*vitam et sangvinem*«-et fölidézte: »a magyarok ősi erényéhez folyamodunk.«

Érdekes, a mit Tisza Kálmán mond a neki tulajdonított »*átkos közös ügy*« és »*szegre akasztott elvek*« szálló igékről. Az »*átkos közös ügy*« kifejezést soha sem használta, csak 1870 november 23-án nevezte egy parlamenti beszédében a delegációt »*átkos intézmény*«-nek, a miért aztán Deák Ferenc négyszemközt megrótta. »*Szegre akasztott elvek*«-ről soha sem beszélt. Ezt csak az öreg Csanády Sándor fogta rá. Kedvelt »*szent meggyőződésem*« kifejezését már 1867 január 15-én is használta.

Meglepő az »*abcug!*« kiáltás eredetének kiderítése. Ez nasivasi-kártyások műszavából lett politikai szálló ige.

Alig van a könyvnek lapja, melyen magyar adat ne volna. A külföldi adatokat is többnyire hazai vonatkozások illusztrálják. Ime egy példa:

Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas.

(A fönségestől a nevetségesig csak egy lépés.)

Ezt a nálunk is mindig franciául idézett szálló igét I. Napoleonnak tulajdonítják; megfordítottját (»*en général, le ridicule touche au sublime*«) azonban már Marmontel írta a mult században. Bennünket e mondás főképpen ama geniális szójáték révén érdekel, melyet Eötvös József báró csinált belőle 1836—37-iki külföldi utazásában. Eötvös először Franciaországot, aztán Angliát látogatta meg. Lelkének inkább volt rokona a francia, mint az angol; s mikor visszatért a kontinensre, a Dover és Calais között a Manche-csatornán (Pas-de-Calais) járó gőzhajón egy angol utas előtt lelkesen magasztalta Franciaországot.

— »*La France est sublime*«, (Franciaország főnséges) mondá.

— »*Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas*«, vágott vissza a hiuságában sértett angol élesen.

— »*Le Pas-de-Calais, monsieur!* szólt nyomban Eötvös, magyar létére a legkitünőbb francia szójátékok egyikét csinálván meg a *pas* (lépés) s a *Pas-de-Calais* (a Francia- és Angolországot elválasztó Manche-csatorna) szókból.

Az angol erre, a hagyomány szerint, tüstént párbajra hívta Eötvöst, ki meg is verekedett vele. Ez azonban nem igaz. De való történet maga a szójáték, mint azt Eötvös Lóránt báró Tóth Bélához intézett levelében megerősíti.

A könyvnek 1500 adatát mind erős kritika és forrástanulmány illusztrálja. A mű kiterjed a világtörténetre, világirodalomra, a bibliára; de a 29 ívnek mégis több mint felét foglalják el a magyar adatok. A 450 oldalra terjedő könyv ára diszes kötésben 3 frt.

Apponyi könyvei. Most pünkösdre Apponyi Albert grófnak két kötet munkája jelenik meg. E könyvek tartalma: legnagyobb szónokunk mintaszerü beszédei. Tehát nem teljes beszédgyüjtemény, a mi akármilyen becses legyen is, fárasztó a nagyközönségre nézve, hanem olyan kollekció, a mely a nem politizáló Magyarországra nézve is nagyérdekü. Apponyi Albert államférfiui és művészi karakterét ki-ki teljes egészében látja majd e munkából és a mikor ebben gyönyörködik és ezen okul: Magyarország utolsó húsz évének történelme is föltárul előtte. Szóval: egy nagybecsü történelmi könyvre van biztos kilátásunk, a mely hogy eddig késett, tisztán az Apponyi szerénységén mult. A beszédek megválogatásával, összeállításával, a szükséges jegyzetekkel maga Apponyi foglalkozik. Kiadója: *Singer és Wolfner.*

Két leány és egy legény. Regény egy kötetben, irta Beőthy László. Ha valaki olyan irigylésre méltó fiatal iró, mint Beőthy László (de genere Zsolt), akkor sokra vitte már, ha sikerül első regényét kiadatni olyan vállalattal, mint az *Egyetemes Regénytár*. Ennek a népszerü vállalatnak megvan az az erőssége, hogy egy csapással ismertté tehet egy nevet, melyet tizezer vörös kötetre nyomatva hord szét az ország minden zugában. Beőthy regényének ez is lehetne a címe: Herkules a válóúton. A fiatal iró ugyanazt az örökéletü témát tüzte a tolla hegyére, a mely lázba ejt minden fiatal Herkulest, a kinek a lelkében harcra kerekedett a kötelességérzet a világ csábításaival. A világ csábítása: az édesszáju operett-Stella, a ki után valamennyien bomlottunk egy kicsit; a kötelességérzet: egy hamvas arcu, vidéki csitrileány, a ki szeret, szenved, hallgat, megbocsát és mindig szeret. A hős téved, botlik, egy golyót kap a tüdejébe, aztán kigyógyul a sebből is, a primadonnából is. Ezzel véget ért a tavaszi lázak kora és véget ért a Beőthy könyve is. Valami fiatalos, graciózus könnyelmüség vonul végig az egész köteten, valami viruló optimizmus, a melyet csak elvétve homályosit el a fővárosi nyomor egy elvonuló árnyképe. A szerző édesatyja, Beőthy Zsolt, bizonyára azt fogja mondani a fia könyvére, hogy regénynek nem regény, hanem novella. És kifogása lesz, hogy a szerző, a ki fölényes könnyedséggel forgatja a tollat, elvétve a fővárosi jargon bizonyos pongyolaságaiban leli kedvét. Magam nem vagyok annyira fegyelmezett és szigoru esztetikus, mint Beőthy Zsolt, s azért megelégszem annak a konstatálásával, hogy a *Két leány és egy legény* elolvasásával bárki egy élvezetes délutánt tölthet.

A szép hűtelen. Egy nap szüknek találta a kerepesi-utat, fehér vállára kötötte a vándormadár szárnyát és elszállott a bécsi ringre, a hol tudvalévőleg sült német minden ember. Ott ő is beállott németkének. A kik szerettük, megfogadtuk akkor, hogy ki nem mondjuk és le nem irjuk többet a dallamos nevét, mig meg nem érjük azt az időt, hogy sírva megy el kapunk előtt. Azóta egyet fordult a világ és Blaha Lujza asszony mellett a népszinháznak négy olyan primadonnája cseperedett föl, a kik, ha félhangon

A szép hütelen.

dúdolnának is németül, megmenthetnének fél tucat bécsi direktort a csődtől. Hanem azért megesik, hogy esti lámpafény mellett haragos szeretettel vissza-visszagondolunk rá, a magyar operettnek idegenben kalandozó, tékozló leányára. Most különben, a mióta visszalépett a színpadtól, urával, Kinszky Jenő gróffal a karintiai Freibach-Althofenban lakik, a róla elnevezett Helenenhof kastélyban. Legközelebb azonban megint visszaesik a német színészkedés bűnébe, március 15-ikén ugyanis föllép az „*An der Wien*“ szinházban, a hová 25 estére szerződtették 5000 frt fizetéssel. A Wittmann és Weinberger cég *Die Karlschülerin* cimü uj operett-

jében fog egy fiuszerepet játszani, melyet neki írtak. Aztán Nápolyba megy, közbe pedig alkudozásokat folytat Amberg igazgatóval, a ki az őszszel amerikai körútra akarja vinni. Szívünkből óhajtjuk, hogy Bécsben és Amerikában — kifütyöljék, akkor talán vezekelve hazatér a szép hűtelen, a kinek — miként legujabb arcképe bizonyitja — egy cseppet sem ártott meg az utánunk való epekedés.

Molnár József, az érdemes öreg festő sok tetszetős, érdekes képe van most kiállítva az Andrássy-uti műcsarnokban. Ez a Molnár-tárlat egy darab kulturtörténet, a festő ott volt azok között, a kik kezdették a magyar festészetet, együtt küzdött az úttörőkkel, a képzőművészeti társulat csaknem minden kiállitásán szerepelt egész mostanáig. Nagy dolgokat nem csinált, szenzációs képe nincs, de igen sok kedves. Molnár csak a szépet szerette lefesteni és azt is igen szépen és gondosan, sőt ha lehetett: megszépítve és a végletekig idealizálva. A közönség nagyobb részének még ma is tetszik ez a modor, a melytől a veterán festő nem is tért el, csak ujabban és azokon a tanulmányokon, a melyeket maga számára festett, a melyeken tanult. Molnár öreg korában is tanult valóban és ha szemei meg nem romlanak, egyszerre csak új genrejü munkával lepte volna meg a világot. A kiállitott képek nagyobbára igen olcsók, husz-harminc forintért már becses tanulmányt lehet kapni. Magyar uri házak falára nagyon odaillik, kitünően fest egy Molnár-féle kép. Sokba sem kerül, azonban fontos, hogy idejében válogasson ki-ki, mert az állam és a műkereskedők — minden valószinüség szerint — kiszemelik és megveszik majd előlük a legszebbeket.

Albrecht királyi herceg. Albrecht (Frigyes Rudolf) magyar királyi herceg, osztrák főherceg és tescheni herceg, február 18-ikán déli 1 órakor meghalt arkói kastélyában.

A kir. herceg 78 évet élt. Nagybátyja volt a királynak és fia Károly kir. hercegnek, az asperni győzőnek. Albrecht, a ki 1863. április 4-ike óta egyetlen tábornagya (marsalja) volt az osztrák és magyar seregnek, az 1866. julius 24-ikén kivivott custozzai győzelemmel beiktatta nevét a történelembe. Gazdag része volt katonai kitüntetésekben: főfelügyelője volt a hadseregnek, nagykeresztese a Mária Terézia- és a Szent István-rendnek, tulajdonosa két osztrák-magyar, két orosz és egy porosz ezrednek.

Halála mély gyászba borítja a Habsburg-családot, melynek tiszteletreméltó jelleménél, a hadseregben élvezett tekintélyénél és óriás magánvagyonánál fogva, legbefolyásosabb királyi hercege volt. Politikai szereplése eléggé ismeretes. Mikor a nemzet alkotmányáért küzdött, az ellentáborban találta Albrecht királyi herceget is, a ki mindenkor a régi osztrák katonai szellemnek és a dinasztikus érdekeknek tipikus és konzervativ képviselője volt. Mikor azonban a király megbékült nemzetével, Albrecht, a kinek egyik legjellemzőbb vonása a törvényes állapot iránt való tisztelete volt, lojálisan levonta a következtetést a megváltozott helyzetből. A magyart különben — mint minden igaz katona — ő is becsülte.

Albrecht kir. herceg.

Koronás királyunkhoz való rajongó ragaszkodása, katonai erényei, bőkezü jótékonysága, melyet különösen szegény tisztekkel szemben gyakorolt, kegyeletes emléket biztosítanak neki.

Vacsora a költőnél.

Jókai Mór február 19-én, mult kedden töltötte be hetvenedik esztendejét s erre a napra, mint ő mondá, »gyászvacsorát« adott. Ritka fehér asztal látott még Magyarországon ilyen illusztris társaságot. A nagy költő íróbarátain kívül ott voltak a legnagyobb élő államférfiaink is, Tisza Kálmán, Szilágyi Dezső, Csáky Albin gróf. Ott volt a mostani miniszterelnök, báró Bánffy Dezső és a kultusz-miniszter Wlassics Gyula. Jókai rendes ebédlője kicsiny lett volna a társaságnak, tehát a földszintre költöztek le a vacsorához, a Feszty e célra feldiszitett híres műtermébe, a hol a »Magyarok bejövetele« készült.

Kár, hogy nem volt stenográfus, a ki feljegyezte volna a sok tósztot. Mert sok tószt volt, habár minden ember érezte, hogy »borotvák közt« van; gúnyoros kritizáló közbeszólások, röpke nyilak csak úgy zúgtak a levegőben. Magyarország legnagyobb elméi legfrisebb és legmaliciózusabb szellemei ültek itt egy rakáson.

Fejedelmi mulatság volt ez. A kappannál (aki az egyedüli parlamenti egyéniség a holt állatok között) Horváth Gyula kezdte meg a Jókai érdemeit magasztaló tósztokat, szép, lendületes pohárköszöntővel, mire Jókai felelt, körülbelül ezeket mondva:

»Hetven évet éltem, de úgy rémlik előttem, mintha kétszer éltem volna. Egyszer már volt hazám, azután nem volt egy darabig, vagy ha volt, nem az volt — most másodszor megint az a régebbi hazám van, a melyik szabad, boldog.

Egyszer már volt családom, de meghalt, egyedül maradtam. Most ujabban megint van családom.

Mikor azokat a híres pontokat megcsináltuk azon a bizonyos március 15-én, Degré Alajos valahol a külföldön járt és mire ő hazajött minden kivánság meg volt már pengetve, kikiáltva. De néki mégis kellett volna még valami. Sokáig gondolkozott, míg végre kitalálta:

— Követelem a só árának leszállitását.

Ez akkor volt. Most félszázad mulva megint így van. Boldog vagyok, mert még egyszer megélhettem azt a napot, melyen a nemzetnek annyira betelt minden vágya, hogy az ellenzék már ismét nem tud egyebet kivánni, mint a só árának leszállitását.«

Jókai attikai sóval bővelkedő tósztja után sorba emelkedtek fel Wlassics miniszter, Beöthy Zsolt és Tisza Kálmán, leleményes módon aknázva ki a nap jelentőségének gazdag anyagát.

A szebbnél-szebb beszédek után Szilágyit kívánta hallani az asztal, de Szilágyi nem akart felemelkedni, hanem amaz ötletgazdag csipkelődéseibe kezdett, melyek legnagyobb fűszerei az ilyen lakomáknak.

Nem ért semmit. Az asztal beszédet követelt. Szilágyi erre még elevenebben kezdte marcangolni a szomszédait szeretetreméltó sarkazmussal és oda se hederített a követelések zenebonájára, mig végre Mikszáth kiszorította belőle a tósztot, melynek elhallgatása örök kár lett volna.

— Te most minket ütsz, csipkedsz, mondta Mikszáth, s úgy teszed magadat, mintha ebben gyönyörűségedet

Uj Idők 1895. I. 10.

Molnár József

Pesten. Az 1840. pesti kiállításon egy drotostót. [1]).

Bierkési született. (NB nem igaz!)

A pesti művészeti egyesület. Athenaeum. 1840. II. 16. l.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

	Kikiáltási ár pengőben
591. MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899), Szent Pál apostol. Olajf. 33×23. J. l. b.	80
592. —, Öreg török képmása. Olajf. 24×20	50
593. MONTPEZAT UTÁN HIMELY, Parkrészlet hintóval. Színes mezzotinto. 62×75	20
594. —, Sétakocsizás. Színes mezzotinto. 62×75	20
595. MUND HUGÓ, Nagybánya. Olajf. 72×90. J. l. j.	
598. —, Tanulmány a »Golgota«-hoz. Olajf. 137×133	3000
(Illusztrálva a I. táblán)	
601. —, Önarckép-karikatura. Ceruza. 27×20. J. l. k.	60
602. MÜLLER, ANTON, Olasz favágó. Olajf. 34×26. J. l. j.	10
603. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
604. —, Olasz népviselet. Olajf. 34×26. J. l. j.	10
605. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
606. —, Tivoli-i nő. Olajf. 34×26	10
607. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
608. —, Ülő olasz nő. Olajf. 34×26	10
609. —, Nő kosárral. Olajf. 34×26.	10
610. —, Utcai zenész. Olajf. 34×26	10
611. —, Ülő férfi. Olajf. 34×26	10
612. —, Női kosárral. Olajf. 34×26	10
613. —, A kútnál. Olajf. 34×26	10
614. —, Pásztor. Olajf. 34×26.	10
615. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
616. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
617. —, Ülő nő. Olajf. 34×26	10
618. —, Nő korsóval. Olajf. 34×26	10
619. —, Szerzetes. Olajf. 34×26	10
620. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
621. —, Fonó nő. Olajf. 34×26	10
622. —, Utcai zenész. Olajf. 34×26	10
623. —, Pihenő nő. Olajf. 34×26	10
624. —, Pipázó férfi. Olajf. 34×26	10
625. —, Olasz nő. Olajf. 34×26	10
626. —, Hegymászó. Olajf. 34×26	10
627. —, Pásztor. Olajf. 34×26.	10
628. MÜLLER ÁGOTA, Csendélet. Olajf. 94×60	
629. —, Virágcsendélet. Olajf. 33×43. J. l. j.	
630. —, Férfi tanulmányfej. Olajf. 38×42	
631. NADLER RÓBERT, Tájkép. Olajf. 45×53. J. l. b.	
632. NAGY VILMOS, Akt rózsával. Olajf. 95×75. J. l. b.	
633. NAGY VIRGIL, Budapest látképe. Vízfestmény. 54×100. J. l. j.	120
634. NEOGRÁDY ANTAL, Mezei munka. Vízf. 17×26. J. l. b.	
635. —, Falusi udvar. Vízf. 50×60. J. l. b.	

Árverési Csarnok aukciókat
1933 okt. (3.-)

Kikiáltási ár pengőben

636. —, Erdőrészlet. Vízf. 30×40. J. l. j. . . . . .
637. —, Kukoricatörés. Gouache. 24×38. J. l. j. . . . . .
638. NEUGEBAUER, JOSEF (1810—1895), Férfiképmás. Olajf. 102×76. J. l. b. 400

(Illusztrálva a X. táblán)

640. NÉMET FESTŐ, XVIII. Sz., A tudós. Olajf. 100×130 . . 150

(Illusztrálva a III. táblán)

641. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZ., Csendélet. Olajf. 33×43. . 100
642. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZ., Hagymaárus. Olajf. 60×52 30
643. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZ., Halászbárkák. Olajf. 46×64 60
644. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZ., Halászbárkák. Olajf. 46×64 60
645. NÉMET FESTŐ, XVIII. SZ. ELEJE, Férfi nyullal. Olajf. 70×54 50
646. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZ., Csipkeverő nő. Olajf. 22×28 90
647. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZ., Csendélet. Olajf. 54×42 80
648. NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVII. SZ., Konyhai jelenet. Olajf. 26×33 200
649. NIKODEMO, AUGUST, Oltárkép. Olajf. 206×130. J. l. j. 1000
650. NOVA, STEFANA, A gyümölcsárusnő. Olajf. 80×60. J. l. b. 100
651. NOVÁK ERZSI, Virágcsendélet. Olajf. 68×54. J. l. b. . .
652. NOVELLI, FRANCESCO (1764×1800) UTÁN VENZO CAETANO, Majorság. Rézmetszet. 46×36. 10
653. NYILASSY SÁNDOR, Parasztlány. Olajf. 35×24. J. l. j.
654. OLASZ FESTŐ, XVIII. SZ., Krisztus vakot gyógyít. Olajf. 225×195 200
655. OLASZ FESTŐ, XVI. SZ., Judith és Holofernes. Olajf. 132×108 110
656. OLASZ FESTŐ, XVII. SZ., Aeneas partraszállása. Olajf. 44×66 100
657. OLASZ FESTŐ, XVII. SZ., A Szentháromság. Olajf. 47×31 50
658. OLASZ FESTŐ, XVII. SZ., Faunok és Nimfák. Olajf. 52×70 65
659. OLASZ FESTŐ, XVII—XVIII. SZ., Piéta. Olajf. 127×162 320
660. OLASZ FESTŐ, XVIII. SZ., Vándorló cigányok. Olajf. 86×146 150
661. OLASZ FESTŐ, XVIII. SZ., Hegyi táj. Olajf. 58×42 . . 55
662. OLASZ FESTŐ, XVIII. SZ., Bűnbánó Magdolna. Olajf. 90×106 110
663. OLASZ FESTŐ, XVIII. Sz., Szent püspök. Olajf. 115×82 70
664. OLASZ FESTŐ, XVIII. Sz., Krisztus születése. Olajf. 77×90 130
665. OLASZ FESTŐ, XVIII. SZ., Fiú képmások. Két olajfestmény 70

Molnár József

	Kikiáltási ár pengőben
550. MIHÁLOVITS MIKLÓS, Tájkép. Olajf. 33 × 48. (Jelzett.)	
551. MIKOLA ANDRÁS, Párisi utcarészlet. Olajfestmény. 64 × 53. (Jelzett.)	
552. —, Chioggia. Olajf. 95 × 122. (Jelzett.) .	
553. MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899), Szent Pál apostol. Olajf. 33×23. (Jelzett.) . . .	50.—
554. MUNSCH, L., Mauerbach. Ceruzarajz. 26 × 36. (Jelzett.)	25.—
555. MUZSINSZKI-NAGY ENDRE, Búzaérés. Olajfestmény. 38 × 49. (Jelzett.) . . .	
556. MÜLLER, ANTON, Nő korsóval. Olajf. 34×26. (Jelzett.)	10.—
557. —, Pihenő nő. Olajf. 34 × 26. (Jelzett.). .	10.—
558. —, Olasz nő. Olajfestmény. 34 × 26. . .	10.—
559. —, Olasz nő. Olajfestmény. 34 × 26.) . .	10.—
560. —, Pásztor. Olajfestmény. 34 × 26. . . .	10.—
561. —, Fonó nő. Olajf. 34 × 26. (Jelzett.) .	10.—
562. —, Hegymászó. Olajfestmény. 34 × 26. .	10.—
563. —, A kútnál. Olajfestmény. 34 × 26. . .	10.—
564. —, Nő kosárral. Olajf. 34×26. (Jelzett.) .	10.—
565. —, Pipázó férfi. Olajf. 34 × 26.	10.—
566. —, Tivoli-i nő. Olajf. 34 × 26.	10.—
567. —, Olasz nő. Olajf. 34 × 26. (Jelzett.) . .	10.—
568. NAGY SÁNDOR, Férfi akt. Olajf. 80×43. (Jelzett.)	
569. —, Téli táj. Vízfestmény. 28×38. (Jelzett.)	
570. — Női akt. Vízf. 23 × 12. (Jelzett.) . .	
571. — Török nő. Vízf. 44 × 20. (Jelzett.) .	
572. —, Női aktok. Vízf. 30 × 8. (Jelzett.) . .	
573. NÁDLER RÓBERT, Parkrészlet. Olajf. 26 × 42. (Jelzett.)	
574. —, Boszniai utca. Olajf. 50 × 42. (Jelzett.)	
575. NÁKÓ GRÓFNÉ, Vízhordó cigányleány. Olajf. 133 × 95. (Jelzett.)	250.—

Árverési Csarnok aukció
Kat. 1934. sept.

		Kikiáltási ár pengőben
576.	NÁRAY AURÉL, Jézus a keresztfán. Olajf. 70 × 40. (Jelzett.)	
577.	NEOGRÁDY ANTAL, Tengerpart. Olajf. 100 × 140. (Jelzett.)	
578.	—, Virágos kert. Vízf. 30 × 40. (Jelzett.)	
579.	—, Tájkép. Vízf. 15 × 29. (Jelzett.) . .	
580.	NÉMET FESTŐ, Éva teremtése. Olajf. 45 × 36.	120.—
581.	—, Ádám és Éva. Olajf. 45 × 36. . . .	120.—
582.	NÉMETALFÖLDI FESTŐ, XVI. század, Krisztus keresztrefeszítése. Olajf. (Kissé sérült.) 106 × 85.	300.—
583.	OLASZ FESTŐ, XVII. sz., Sámson és Delila. Olajf. 100 × 130.	1000.—
584.	OLASZ FESTŐ, XVII. sz., Aeneas partraszállása. Olajf. 44 × 66.	80.—
585.	OLASZ FESTŐ, XVII—XVIII. sz., Bibliai jelenet. Olajf. 110 × 160.	400.—
586.	OLASZ FESTŐ, XVIII. sz., Szent püspök. Olajf. 115 × 82.	50.—
587.	OLASZ FESTŐ, XVIII. sz., Tengeri táj. Olajf. 50 × 72.	60.—
588.	OLASZ FESTŐ, XVIII. sz., Krisztus az Olajfák hegyén. Olajf. 50 × 60.	300.—
589.	OLGYAY FERENC, Tanya. Olajfestmény. 14 × 19. (Jelzett.)	
590.	—, Palóc udvar. Olajf. 75 × 100. (Jelzett.)	
591.	—, Pipacsok a rozstáblában. Olajf. 50 × 65. (Jelzett.)	
592.	—, Virágcsendélet. Olajf. 70 × 88. (Jelzett.)	
593.	—, Tájkép. Olajf. 17 × 25. (Jelzett.) . .	
594.	—, Tájkép. Olajf. 50 × 70. (Jelzett.) . .	
595.	OSZTRÁK FESTŐ, XIX. sz., Tanulmányfej. Olajf. 27 × 21.	120.—

Molnár József

Kárpáti tájrészé kiállítva
a múcsornak bm.

Az Orszaj Tukre. 1863. 284. l.

Molnár festő.

Párisból küldte az 1852 iki pesti mükiállitásra az „Olasznő a kutnál" „Pihenő Arabok" „Olaszleányok a kútnál" czimü festményeit. 1.)

1.) Budapesti Viszhang. 1852. 319 l.

Kör

Masz

~~Eszt~~

~~Ger~~

Gerpa

384. Molnár József (magyar festő, 1821-1899): Reggeli ájtatoskodás. Vászon, olaj, 127×95 cm.

Jelezve lenn jobbra: Molnár J. 1876. A művésztől vásárolva. Több szor replikája ismeretes. Kiállítva 1878. pesti műcsarnok. Maszlaghy II. 167 sz.

Gerevich: Ujság 1916 jul 20, 4. lap.

Gerevich: PA, 252 l. (repr. 253 l)

Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l.

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 239 l.

385. u. az: Arabok. Vászon, olaj, 41×53 cm.

Hátoldalon: festette Molnár József 1865. – Maszlaghy II. 168 sz.

Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4. lap.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII – 1876, 36 l.

Gerevich PA, 252 l.

Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l.

Gerevich: Régi és ujabb magyar képek a primási képtárban. Vas. Ujs. 1916, 554 l (repr. 553 l)

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 239 l.

Esztergomi képtár

Molnár József

Képes Közgyűjtemény

Genthon

Molnár József

Képei közgyűtemé-
nyekben

Sz. Zsámbékon 1821. márc. 21-én + Budapesten 1899. febr. 6 án.

1., Derső feltáldozza magát Róbert Károlyt. Jelzése „Molnár J. 1855." 152 X 187 cm. A pesti műegylet ajándéka 1855. M. N. Muz. Cat. 44. l. u. o. k. l.

2., Ábrahám kiköltözése. 112 X 130 cm. A Képcsarnok egylet ajándéka 1850. M. N. Muz. Cat. 50. l. u. o. k. l.

3. Fürdő leányok. Jelz: „Molnár J. 1860." Az Eszterházy gyűteményből; vászon. 157 X 126 cm. M. N. Muz. Cat. 57. l. u. o. k. l.

4. A lomnicri csucs. „Molnár J. 1874." Carton, 56·2 X 40·3. Mayer István cz. püspök hagyatéka. 1893. M. N. Muz. Cat. 159.

5. Saját arcképe. vászon, 79 X 63. A művész ajándéka 1850. M. N. Muz. Cat 464. jelenleg a tört. Képcsarnokban.

Giovanni Bellini

festő.

A velencei San Giovanni e Paulo templomban jobb felől „A szent Szűz a gyermek Jézussal szentek körében" című oltár festménye, egyik legjelesebb műve. Sajnos, sokat veszített szinpompájából és emiatt eredeti sajátjából.–

1390

Molnár József

I
406.

1390. Molnár József.

Sz. Zsámbékon 1821. márczius 21-én. † Budapesten 1899. február 6-án.

Fürdő leányok.

Az előtérben csörgedező patakban három leány fürdik. Az egyik még a vízben úszik, kettő pedig már kijött a vízből és fehér lepedőkkel törli magát. Ez utóbbiak egyike áll és másika, ki jobb lábát a vízben áztatja, a sziklán ül, hol ruhájok is hever. A háttér hegyes vidék, jobbról várrommal. Az égbolt felhős. Alól jobbra a mester jelzését olvassuk e szöveggel: »*Molnár J. 1860.*«

Vászon, méretei 157 : 126 cm. — Mündler: III. 1. — Át. Képt. 341. — Új lelt. sz. a Nemz. Múz.-ban. 231. — 1905. átv. jegyzék 76.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1865, 1866, 1867, 1869: III. 1. *Molnár József:* Fürdő leányok.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: III. 1. *Molnár József:* Fürdő leányok. — 1873: III. 1. *J. Molnár:* Badende Mädchen.

c) A Nemz. Múzeumban. 1876: III. 2. — 1878: IV. 15. — 1880: IV. 15. — 1881: IV. 15. — 1883: IV. 142. — 1884: IV. 154. — 1885: IV. 154. — 1886: IV. 154. — 1887: IV. 154. — 1888: IV. 154. — 1889: IV. 175. — 1890: IV. 175. — 1891: I. 72. — 1892: I. 72. — 1893: I. 76. — 1894: I. 32. — 1895: I. 32. — 1896: I. 32. — 1897: I. 32. — 1898: I. 32. — 1900: I. 32. — 1901: I. 32. — 1903: I. 32. — 1904: I. 32. — 1905: I. 32.

2721

57

13. Molnár József:
(Sz. Zbámbékon 1821. március 21-én + 1899. február 6-án.)

Dezső feláldozza magát Robert Károlyért.

A szikláktól környezett mély út közepén a háttér felé fordult fehérlovon ül Dezső és ⊥ a királytól, kit két hive a kicserélt ruhába öltöztet s a kinek koronás ezüst sisakját a bárdjára támaszkodó vitéz nyujtja át. Dezső öltözete: fehér prémes mente s atilla piros selyemből, szűk nadrág s sarkantyus topán; Robert Károlyé pedig: fehér mente, melyet most adnak reá, ugyanilyen atilla, rózsaszinü dolmány és szűk nadrág. Kucsmáját toll díszíti s kardkötőjét az előtte térdelő akasztja be. Mellette fakó ló áll. A háttérben F s körülötte védekező magyar sereg látszik; az előtérben, hol törött kard, több nyilvessző, sisak s dárda hever, balra egy megsebesült harcos fejéhez kapva rogyott ősze s közepütt a meghaltnál harcképtelenné vált társa ül kivont karddal jobbjában. A sziklákon Bazarád havasalföldi fejedelem emberei köveket és sziklatarabokat hengergetnek a király csapataira, a melyek az ellenséggel hősiésen küdenek. Az égbolt felhős. Jelzése alól balra: »Molnár J. 1855. t.

⊥ a kardot veszi át

F a magyar czimerrel ékesített lobogó fehér alatt

Vászon, méretei 152: 187 cm.
A pesti műegyet aj. 1856. VI. 21.
M. kipt. 8.7.
Ug. n. 57.
I: 13.

I: 52.

113

2721

13. Molnár József.

(Sz. Zsámbékon 1821. márczius 21-én. † Buda-Pesten 1899. február 6-án.)

Dezső feláldozza magát Róbert Károlyért.

A szikláktól környezett ~~mély~~ út közepén, ~~a háttér felé~~ hátra fordult fehér lovon űl Dezső és a kardot veszi át a királytól, kit két hive a kicserélt ruhába öltöztet s a kinek koronás ezüst sisakját ~~a~~ bárdjára támaszkodó vitéz nyujtja át. Dezső öltözete: fehér prémes mente, atilla piros selyemből, szük nadrág és sarkantyús topán; Róbert Károlyé pedig: fehér mente, ~~melyet most adnak reá~~, ugyanilyen atilla, rózsaszinű dolmány és szűk nadrág. Kucsmáját toll diszíti és kardkötőjét az előtte térdelő akasztja be. Mellette fakó ló áll. A háttérben a magyar czímerrel ékesített fehér lobogó alatt ~~s körülötte~~ védekező ~~magyar~~ sereg látszik, mig az előtérben, hol törött kard, több nyilvessző, sisak s dárda hever, balról egy megsebesült harczos fejéhez kapva rogyott össze és középütt az elesettnél, harczképtelenné vált társa űl kivont karddal jobbjában. A hegyekről Bazarád havasalföldi vajda emberei köveket és szikladarabokat hengergetnek a király csapataira, a melyek az ellenséggel hősiesen küzdenek. Az égbolt felhős. Jelzése alól balra: »*Molnár J. 1855.*«

Vászon, méretei 152 : 187 cm.

1868: V. 43. — 1870: II. 47. — 1871: II. 47. — 1873: II. 41. — 1876: II. 6. — 1878: II. 6. — 1880: II. 6. — 1881: II. 6. — 1883: II. 58. — 1884: II. 56. — 1885: II. 56. — 1886: II. 56. — 1887: II. 36. — 1888: II. 36. — 1889: II. 52. — 1890: II. 52. — 1891: I. 52. — 1892: I. 52. — 1893: I. 57. — 1894: I. 13. — 1895: I. 13. — 1896: I. 13. — 1897: I. 13. — 1898: I. 13.

~~A pesti műegylet ajándéka 1855. — Magy. Képt. 87. — Ltsza 57.~~

189

— 1900: I. 13. — 1901: I. 13. — 1903: I. 13. — 1904: I. 13. — 1905: I. 13.

— Magy. Képtár 87. — Uj lelt. sz. 57. — 1905. átv. jegyz. 57. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1709. és a leltárban 2721. — A Pesti Müegylet ajándéka 1856 junius 21-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Ms. 87.
Ujl. 57.

Pesti müegylet aj 1856.

2730

22. Molnár József.

(Sz. Zsámbékon 1821. márczius 21-én. † Buda-Pesten 1899. február 6-án.)

Ábrahám kiköltözése. (Mózes I. k. 13. r. 3.)

~~A kép azt ábrázolja, midőn~~ Ábrahám, hogy viszálykodás ne legyen közte Lóth között, pásztoraival együtt Kanaán földjére megy, hogy ottan letelepedjék ~~(Mózes I. k. 13. r. 8.)~~. Elől, a szembe jövő Ábrahám, két fi-gyermeket vezet. ~~Fején fehér turbán van.~~ Bajusza és hosszú szakálla ősz, köpenye fehér, derekát kék kendőöv szorítja s bokáig érő köntöse piros. A ~~fiúk~~ egymást átkar~~olják~~ közül a barna, ki előre mutat, piros- és a szőke kék ruhába öltözött. Mögöttük három asszony ~~látunk tevéken, kik~~ összesen öt gyermeket hoz~~nak~~. Az egy, ki piros ruha-derekat s lila szoknyát, ~~hord, jobbra néz; kis fiacskája előtte ül s másik~~ gyermeke hátára kapaszkodva ~~enyeleg véle. A középső~~ sárga ~~derekkal~~ zöld ruhát ~~visel és kisebbik gyermekét tartja ölében s vele a nagyobb fiút engedi játszani, a ki amannak arczát veregeti. A harmadik asszony~~ bő ingvállban van és ülő fiacskáját szoptatja. Az elhozott birkanyájat két pásztor hajtja. Az egyik a szamarat kiséri s a másik egy bárányt czipel a nyakában.

Vászon, méretei 112 : 130 cm.

1868: V. 10. — 1870: II. 50. — 1871: II. 50. — 1873: II. 44. — 1876: II. 23. — 1878: IV. 2. — 1880: IV. 7. — 1881: IV. 7. — 1883: IV. 132. — 1884: IV. 134. — 1885: IV. 134. — 1886: IV. 134. — 1887: IV. 133. — 1888: IV. 133. — 1889: IV. 154. — 1890: IV. 154. — 1891: I. 63. — 1892: I. 63. — 1893: I. 66. — 1894: I. 22. — 1895: I. 22. — 1896: I. 22. — 1897: I. 22. — 1898: I. 22.

~~A képcsarnokegylet ajándéka 1850. — Magy. Képt. 36. — Ltsza 36.~~

— 1900: I. 22. — 1901: I. 22. — 1903: I. 22. — 1904: I. 22. — 1905: I. 22.

— Magy. Képtár 36. — Uj lelt. sz. 36. — 1905. átv. jegyz. 66. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1718. és a leltárban 2730. — A képcsarnok-egylet ajándéka 1850-ben. -- Vételára 360 frt (720 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

194

Mk 36.
Ujl. 36.

Képcsarnokegylet aj 1850

1390

~~1390.~~
231

32 ~~1390~~ Molnár József:
(Sz. Zsambekon ~~1821~~ Marcius 21-én. + Buda Pesten 1899. február 6-án.)

Fürdő leányok.

A 2 ~~hegyes vidék~~ előtérben csörgedező patakban három leány fürdött. Az egyik még a vízben úszik, kettő pedig már kijött a vízből s fehér lepedőkkel törlik magukat. Ez utóbbiak egyike áll és másika, ki jobb lábát a vízben áztatja, a sziklán ül, hol ruhájok is hever. A háttér hegyes vidék, jobbra ~~a hegy tetején~~ várrommal. Az égbolt felhős. Alól jobbra a mester jelzését olvassuk e szöveggel: „Molnár J. 1860."

Vászon, méreti 157 : 126 cm.
~~Az Esterházy-gyűjteményből.~~
~~At. Képt. 341,~~
~~Ujsin 231.~~
~~I: 32~~

I: 72

157

2853

42. Molnár József.

(Sz. Zsámbékon 1821. márczius 21-én. † Buda-Pesten 1899. február 6-án.)

A lomniczi csúcs.

Az előtért fákkal borított hegyek foglalják el, a melyek közt a Tar-patak ~~rohan lefelé~~ többszörös esése ~~képezve~~ látható. Balról zerge közeledik a viz felé; fönt a magasban két madár röpül; jobbra piros és sárga virág nyilik. A háttérben meredek csucsok ~~látszanak a felhők~~ közt. Közülök a hóval borított és erősen megvilágított a lomniczi csúcs. Jelzése jobbra a kövön: »*Molnár J. 1874.*«

Carton, méretei 56·2 : 40·3 cm. — Ly lelt. sz. 435. — I

1894: III. 43. — 1895: III. 38. — 1896: III. 42. — 1897: III. 42. — 1898: III. 42.

Mayer István cz. püspök hagyatéka ~~1893. — Ltsza 435.~~ Átvétetett 1893. december 28-án.

729

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

-- 1900: III. 42. -- 1901: III. 42. -- 1903: III. 42. -- 1904: III. 42.

— 1905 III. 42.

I 1905. átvételi jegyek 226. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nban 1873. és a leltárban 2853. —

1891 febr. 17.

Mayer István hag. ~~1893. dec. 28.~~ Ly lelt. 435.

224

2730

36

22. Molnár József:
(Sz. Zsambékon 1821, marczius 21-én. † 1899. február 6-án)

Ábrahám kiköltözése.

A kép azt ábrázolja, midőn Ábrahám, hogy viszálykodás ne legyen közte s Lóth között, pásztoraival együtt Jordán kies vidékére megy, hogy Szodomában letelepedjék. (Mozes T. k. 13–14. r.) Elöl a szembe jövő Ábrahám két fi-gyermeket vezet. Fején fehér Turbán van, bajusza s hosszú szakálla ősz, köpenye fehér s bokáig érő köntöse piros. A fiúk egymást átkarolják. Közülök a barna, ki előre mutat, piros és a szőke kéte ruhát hord. Mögöttük három asszonyt látunk tevéken, kik összesen öt gyereket hoznak. A jobbra néz kis fiacskája előtte ül s másik gyermeket hátára kapaszkodva enyeleg. A középső kisebbik gyermeket (ölében tartja) s vele a nagyobb fiút engedi jatszni a kis amannak arczát veregeti. A harmadik asszony fiacskáját szopítja. A ellenőrt birkát nyajat két pásztor hajtja. A egyik a szamarat kiseri s a másik egy bárányt czipel nyakában.

Vászon, méretei 112 : 130 cm.
A magy. képc. egylet az. 1850. Ára 360 ft.
M. képt. 36.
Uj 36.
I : 22

⊥, derekát kék kendőöv szorítja

φ egyik, ki piros ruha-derekat s lila szoknyát hord,

F vele

⊥ sárga derekkal zöld ruhát visel és

⊣ bő ingvállban van és ülő

I : 63.

131.

189. Molnár József.
Sz. Zsámbékon 1821. márc. 21-én. + Bpesten 1899. február 6-án.

189. Molnár József. Magy. Képt. 37.

Mk. 37 TK.

389

Derékig, kissé gobbra fordul,
~~Mellen alól~~, szembe néz. Jobbkezével vállra vetett köpenyegét fogja. Jobbról elválasztott hosszú haja sötétbarna; szeme, szemöldöke, bajusza és szakálla, melyet csak állán visel, barna. Ingének gallérja kissé látszik, nyakkendője fekete, kabátja kávébarna.

Vászon, méretei 79: 63 cm. — Magy. Képt. 37. — Lelt. sz. 189. —
~~Festette: Molnár József (Sz. Zsámbékon 1821. március 21-én + Budapesten 1899. február 6-án)~~ — A ~~[illegible]~~ muvész ajándéka 1850 junius 29-én.
~~[illegible]~~
~~József Magy. Képt. 37.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1868: VII. 7. - 1870: VII. 11. - 1871: VII. 11. - 1873: VII. 12. - 1876: VII. 17. - 1878: VII. 17. - 1880: VII. 17. - 1881: VII. 17. - 1883: VII. 302. -
A Tört. Képcsarnokban. 1894: X. 411.

904: V. 3.

Molnár József aj. 1850

164

TK. 189.

II
389

189. Molnár József.

Sz. Zsámbékon 1821. márczius 21-én. † Budapesten 1899. február 6-án.

Saját arczképe.

Derékig, kissé jobbra fordul, szembe néz. Jobb kezével vállravetett köpenyegét fogja. Jobbról elválasztott hosszú haja sötétbarna; szeme, szemöldöke, bajusza és szakálla, melyet csak állon visel, barna. Ingének gallérja kissé látszik, nyakkendője fekete, kabátja kávébarna.

Vászon, méretei 79 : 63 cm. — Magy. Képt. 37. — Lelt. sz. 189. — A művész ajándéka 1850. június 29-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868 : VII. 7. — 1870 : VII. 11. — 1871 : VII. 11. — 1873 : VII. 12. — 1876 : VII. 17. — 1878 : VII. 17. — 1880 : VII. 17. — 1881 : VII. 17. — 1883 : VII. 302.

A Tört. Képcsarnokban. 1894 : X. 411.

M. 37.

Molnár József

Jestő

Molnár József

Szent Margitnak, IV. Béla
király leányának halála
a Margit-szigeten 1271-
ben, ola/f.
1857. a királynénak

Sza Erzs Múzeum 26. l.

pontosan megjelöljük a címszó után zárójelbe téve. A kiejtés jelölésében az egyes betűket magyar hangértékük szerint használjuk, tehát pl. az *s*, *sz*, *z*, *zs* betűket úgy kell olvasni, mint a magyarban. Csak akkor használunk külön jeleket, ha a magyarban nincs megfelelő betű.

Ezek a külön jelek a következők:

à a magyar á-nak megfelelő rövid hang, mint ném. d*a*s, latin p*a*ter;

â a magyar *a*-nak megfelelő hosszú hang;

ë a magyar zárt *e*, pl. emb*e*r, l*e*, t*e*, n*e*;

ê a magyar nyilt *e*-nek megfelelő hosszú hang;

ə nagyon rövid *e* a németben, angolban, franciában;

æ az angol nyelv egy sajátságos hangja, midőn az *r* egybeolvad az előtte álló magánhangzóval, pl. learn *(lærn)* tanulni, girl *(gærl)* leány;

ã a francia orrhangú *a*, pl. blanche *(blãs)* fehér;

õ a francia orrhangú *o*, pl. sombre *(szõbr)* sötét;

ẽ a francia orrhangú *e*, pl. fin *(fẽ)* vég;

õ̃ a francia orrhangú *ö*, pl. humble *(õ̃bl)* alázatos;

w a két ajakkal ejtett mássalhangzó, pl. angol water *(wâtər)* víz;

th az angol sajátságos kemény (zöngétlen) sziszegő hang, amelyet úgy ejtünk, hogy a nyelvet a két fogsor közé tesszük, pl. *th*ing dolog;

dh ugyanennek lágy (zöngés) párja, pl. father *(fádhər)* atya;

A hangsúlyt, ha nem az első szótagon van, úgy jelöljük, hogy a hangsúlyos szótag magánhangzója után ' jelet teszünk.

Molnár József

A Kálvin-tér 1885-ből

Budapest székesfőv. tulajd.

VI.

79. Kapi vára

vízfestmény

Vágó Pál

35/25.

Molnár József

A Kárpataki-tó a Kés-
márki csúccsal, olajf.

Budapest székesfőv. Tulajdona.

V.

48.

Pergament oklevél

Molnár József

Fővárosi Lapok 1895. 32 sz.

szokatlanul artisztikus és finom tudott lenni. A 14. sz. Molnár Józseftől van" – írja egy tárlati beszámoló 1858-ban – „két szép hölgy énekel, hátul egy szamár beleordít az énekbe (azért mondom egy, mert a másik meg hallgatózik) az ijedelem különnemű kifejezései igen sikerültek az arcokon, különösen szép a selyemöltönyök szinezése is." A mesélő kedv apró finomságok szeretetteljes ábrázolásával találkozott össze, de hogy Molnár a ~~[illegible]~~ nagyszabású kompozicióig is fel tudott emelkedni, mutatja Fürdő nők c. aktos képe (egykor Horváth Nándor gyüjteményében), mely előkelő típusaival, azoknak kiegyenszúlyozott gesztusaival Lotz Károly eljövetelét igéri.

A romantikával beojtott későbiedermeier-stílus, mely Molnár képeit jellemzi, nem tenné indokolttá e fejezet beiktatását s nem tenné indokolttá azt Kovács Mihály munkássága sem, sőt – egy fecske nem csinál nyarat – Than említett egyetlen képe sem. Nagyobb formátumú és világosabban idetartozó művészek alapján lehet csak a magyar romantikáról beszélni: ketten vannak, kikkel e stílus áll és bukik, Madarász Viktor és Zichy Mihály.

Folytatása Madarász Viktornál

Molnár József

Genthon

Molnár József még néhányszor megpróbálkozott történelmi epizódok megjelenítésével. Megfestette többek között Budavára visszavételét, de vele nem aratott az előbbihez hasonló sikert. Vallásos tárgyú képei is ismeretesek, például Ábrahám kiűzése vagy néhány Madonnakép. Hamarosan ~~[illegible]~~ rájött, hogy tehetsége másra predesztinálja s terméhényen ontotta a tájképeket, életképeket és aktos kompozíciókat. Ez a csaknem teljesen elfeledett művész korának egyetlen szelid lírikusa volt, aki a hangulat bensőségét és közvetlenségét tekintve magasan ~~[illegible]~~ a Markó-epigon Ligeti Antal~~[illegible]~~ vagy a száraz és szűkszavú Keleti Gusztáv~~[illegible]~~ felett állott. Egy-egy tájképe, mely hegyekkel koszorúzott tengerszemet, erdei malmot, alpesi részletet jelenít meg, kedves igénytelenségében, idilli nyugalmában és a friss, párás, atmoszférikus képszerűségben a kor csendes szavú, de igen vonzó alkotása. Hasonló szellem hatja át életképeit, melyek a biedermeierhez visszanyúlva rendszerint anekdotikus tartalommal telnek meg. Várakozás c. képe például egy erdei padon ülő nőt ábrázol, kinek divatos öltözetén, széles ráncolt szoknyáján, apró napernyőjén megcsillan a lombkoronák közül betűző napsugár, míg a messzi távolban feltűnik a türelmetlenül várt férfi alakja. A Szerelmi vallomás c. vászna hasonlóan gyengéden-érzelmes, szordinós húrokon játszik s valamennyi képét jellemzi, hogy az apró részletekben

Molnár József

Amos Imre t. Képíró-utca 8. (185.)

MOLNÁR JÓZSEF:

380. Nő madárral.
381. Salzburgi tó.
382. Fürdő nők.
383. Olasz nő.
384. Fürdő után.
385. Női fej.
386. Megzavart zenélő nők.
387. Tiszai komp.

~~388. ÁDLER MÓR: Csendélet.~~
~~389. ÁDLER MÓR: Politzer Mór.~~
390. MOLNÁR JÓZSEF: Csorba-tó.
391. MOLNÁR JÓZSEF: Önarckép.
392. MOLNÁR JÓZSEF: Ökrösszekér.
~~393. ÁDLER MÓR: Csendélet.~~

M. M. Társ. Biedermeier
Kiáll. 1937-38.

Berán Lajos sz. Ybl Miklós-tér, Várkertbazár. (147.)
Beron Gyula f. Erzsébet-körút 36. (86. 400, 401.)
Biczó András f. Ráday-utca 34. (308.)
Biai Föglein István f. Balaton-utca 10. (358.)
Boldizsár István f. Aréna-út 84. (94, 208, 222.)
Bornemissza Géza f. Bercsényi-utca 6. (107.)
Bor Pál f. Eskü-út 6. (360.)
Bory Jenő sz. Andrássy-út 71. (143, 158.)
Bosznay István f. Fő-utca 2. (2, 3, 4.)
Bődy Kálmán sz. Hidegkúti-út 84/a. (421.)
Burghardt József f. Rákosszentmihály, Szent Imre-utca (290, 296.)
Burghardt Rezső f. Kelenhegyi-út 12. (242, 244, 246.)

Csánky Dénes f. Fadrusz-utca 6. (249, 250, 253.)
Cserepes István f. József-utca 57. (124.)
Cserhalmi Jenő sz. Horthy Miklós-út 56. (76, 81.)
Csillag István sz. Izabella-utca 65. (164, 167, 168.)
Csók István f. Bajza-utca 23. (22.)
Csorba Géza sz. Százados-út, Művésztelep (133.)
Csucs Ferenc sz. Sashalom, Pozsonyi-út 36. (149.)
Czencz János f. Peterdy-utca 39. (64, 272.)

Molnár József

Münchenben festette Dezső önfeláldozását, meg itthon mint a technikai tezelés csodája nagy elismerésben részesült.

irod

Kacziány Ödön: Pesti Művészélet az ötvenes és hatvanas években. Művészet 1910. 11. l.

Gabányi János vezérkari
Százados VI. 311.

Molnár József

Jestő

inéd

Kelebi Gusztáv. Műné-
zeti dolg. Budapest,
1910. 114 l.

eficeria ungherese e quella italiana.

ntri delle arti italiane ed ungheresi
. ungherese capolavori perenni, i qua-
. numerosi fra i monumenti più esimii
-em. Prendendo in considerazione i
i non abbastanza apprezzata di questi
ure numerosi problemi della storia
secolari degli ungheresi coll'arte
) fanno capitoli cospicui e fertili

:i si comincia con la Santa Corona
ıle essa consiste di due parti : di
)arte inferiore,che è la propria co-
ıele Ducas a Géza I. Re d'Ungheria
ista della storia dell'arte sono
e, applicate in forma di croce nella
ımasta a noi in frantumi /frammenta-
ine del Salvatore e con quelli di otto
ll'odierna santa corona ungherese fu
stro II al primo re cristiano della
estro dunque il quale essendo ancora
civescovo di Rheims,esercitava egli
. In base agli oggetti d'oreficeria

Molnár József

Vrod
Z

Pesti Napló. 1887. jan. 1.
(Koleti: A törlenelmi festmeny pályázat)

ár~~ott~~ál
töb-
gy
haladja
rubin,
igaz-
itott
~~xxxxxx~~
~~xxxx~~
~~xxxxxxx~~
erjük,
ori
~~agyar~~
s
nogy
lső
ncstár
oja
Fran-
stőnek
és ismert
áljuk
két
század-

Molnár József

A 1880/81 iki Karácsonyi képkiállításon a régibb tájképfestők közül Molnár József is több változatos értékű (?) művet küldött; majdnem valamenyi a Rákospatak vidéréről választott motivummal. Ezek mindegyikében sok a közvetlenség, a mit amál inkább is ki kell emelnünk, mert e veterán művész az utóbbi években többet fest régi banyomások, mint uj tapasztalatok után.
Képzőművészeti szemle 1881. 12 l (jamár)

1881. tavaszi kiállítás.

Molnár József veterán művészünk két aprósággal van képviselve; az egyik Kutra menő leány-t, a másik Cigány viskót tüntet fel.
u.o. 1881. 59. l. (április)

M. J. ujpesti műtermében nagyobb történeti képen dolgozik, mely „Ábrahám kiköltözését ábrázolja.
u. o. 1881. 60 l.

Az állandó képárucsarnokban (műcsarnok) nehány képet állitott ki 1881-ben.

1881. brüsseli (nemzetközi) műkiállításon:
A Rutnál. u.o. 1881. 126 l.

1881. Karácsonyi képtárlat
Egész sorát állitá ki a tájés eletképeknek. Uj Pest melleki tájrészlet én a homokbuczkát jól figyelte meg. Kanász és Lipótvölgyi táj elmosódott vázlatok.
u.o. 1881. 184. l.

1881. öszi kiállítás
Molnár, ki minden műfajban egyaránt otthon kiván lenni s az állatokkal benépesitett tájképtől a szentimentalis genreig, valamint a historiai kompozitiótól a stilizált oltárképig mindent fest, ezuttal 2 terjedelmes művet küldött. Jelenet a Katakombákban (számos alakból álló csoport, középen áldást osztó agg férfinval) és Ábrahám kiköltözése (mozgal-

F-mas biblicai illusztrácio meleg színekben, de divatnulta akadeiniai modorban.
u. o. 1881. 188. l.

Életkép. T.2856.

A templomból kijövő úri hölgy a földön ülő vén koldus leánykájának alamizsnát nyujt, mig balra két gyermek van, kiknekegyike eszik. Felirata

balra: JÓTÉKONYSÁG.
(Kassai egyház oldal kapujával.)
jobbra: DAS ALMOSEN.
(mit dem Seiten Portal des Kaschauer Domes.)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. 45.5: 36.3 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album, életképek 5. Pest, Lauffer és Stolp 1858.

28-92-5.

Életkép. T.2857.

Az előtérben az ecchos szekéren innen egy czigánycsaládot látunk a tüz körül. A családfő tengerit hánt, az asszony kis gyermekét melegiti, a fiú[1] fejét vakarja,[2] a leány a löcshez támaszkodik. A háttérben balra templom látszik és az égbolton a hold ragyog. Felirata

balra: CZIGÁNY CSALÁD.
jobbra: ZIGEUNER FAMILIE.

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomt. Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. 28.4: 43.9 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album életképek 6. Pest, Lauffer és Stolp 1858.

28-92-6.

[1] egyike
[2] másika pedig a pitlihez támaszkodva sült kukoriczát eszik.

Életkép. T.2852.

A hegyes vidék előterében kettős fogatú szénás szekér van hazatérőben tetején gereblyét tartó leánnyal és mellette a béres halad feleségével, két gyermekével és anyjával. Felirata

balra: SZÉNA HORDÁS.
jobbra: HEUFUHR.

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. 35.7: 45.3 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album, életképek 1. Pest Lauffer és Stolp 1858.

28-92-1.

Kolbak. T. 2858.

A meredek sziklák között látjuk a többszörös esést képező patakot, melytől jobbra egy medve áll. Felirata

balra: KOLBAKI VEZESÉS
(A Tátra hegységben.)
jobbra: KOLBACHER WASSERFALL
(im Tátra ~~Geb~~ Gebirg.)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: ~~Nyomta~~ Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben 1857.

Kny., mér. a vk. 35 : 44.3 cm.

28-92-7.

10877.

Hajnik János.

Derékig , jobbrafordul és karosszékben ül. Balkezével a párnázott támlásszék karfájára nehezedik. Haja és körszakála rövid, bajusza hosszu. Felirata:

HAJNIK JÁNOS.
alól balra: Rajz. Molnár. J.
jobbra: Nyomt. Rohn A. Pest, 1858.

Kőny., ch. pap. mér. 20.0:16.1 cm.

Sz. n. 96-904
429-904-2.

10880.

Vay Alajos br.

Derékig, jobbraforaul, de szembe néz. Jobb kezének hüvelyk-ujját mellényének zsebébe akasztja. Hullámos haját előre fésüli, bajusza és körszakálla rövid. Felirata:

BÁRÓ VAY ALAJOS.
alól balra: Rajz. Molnár J.
jobbra: Ny. Rohn A. Pest, 1858.
Kőny., ch. pap., méretei: 20.5: 14.3 cm.

Sz. n. 99-904.
429-904-5.

Benkő Dániel. 10876.

Derékig, balrafordulva karos székben ül. Balkezével a párnázott támlás szék karfájára nehezedik. Rövid haját előre fésüli, bajuszát hegyesre pödörte, arcza leberetvált.
Felirata:

BENKŐ DANIEL.
alól balra: Rajz. Molnár J.
jobbra Ny. Rohn A. Pest, 1858.

Kőnyomat, chinai pap, mér. 18.3: 16.6 cm.

Sz. n. 95-904
429-904-1.

Puszta Palota. T. 6107.

Az előtérbeli sziklán jobbra látjuk a vár romjait, melyek fölött madarak röpködnek, tövében pedig vadásztársaság telepedett le a tüz körül, a melynek élesztésére a balról közeledő hajtó galyakat hoz. Mellettök egy nyul és szarvas fekszik. Felirata

balra: PUSZTA PALOTA.
(Mátyás Király vadászati vára a bakonyban.)
jobbra: PUSZTA PALOTA.
(Jagdschloss von König Matthias im Bakony.)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. a vk. 45.3: 36. cm.

140-95

Puszta Palota. T. 2861.

Az előtérbeli sziklán jobbra látjuk a vár romjait, melyek fölött madarak röpködnek, tövében pedig vadásztársaság telepedett le a tüz körül, a melynek élesztésére a balról közeledő hajtó galyakat hoz. Mellettök egy nyúl és szarvas fekszik. Felirata:

balra: PUSZTA PALOTA.
(Mátyás Király vadászati vára a bakonyban.)
jobbra: PUSZTA PALOTA.
(Jagdschloss von König Matthias im Bakony.)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., chp., melynek mér. 45.3: 36 cm.

28-92-10.

Csesznek. T. 2859.

A várhegy tövében a fák közül nádfedelü ház bontakozik ki, a mely előtt a bekeritett helyet legelő lovak, az utat pedig gyermeket vivő asszony, beszélgető fiú és futkosó kutya élénkiti. Felirata

balra: CSESZNEK VÁRA
(Veszprém megyében)
jobbra: SCHLOSS CSERNEK
(im Wesprimer Comitat)

alól balra: Rajzolta ~~Molnár J. 1857.~~
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., chp. mér. 36.5 : 46.2 cm.

28-92-8.

Tököly vára. T. 2863.

A hegyes vidék középterében van a vár, mely körül házak képeznek csoportot; az előtérben pedig három asszony rak[illegible] káposztát a szekérre, mely mellett két gyermek van, mig az utat napernyős hölgy korsót vivő parasztleány és gereblyés férfi élénkiti. Felirata

balra: TÖKÖLY VÁRA
(Kézmark mellett)
jobbra: TÖKÖLY'S BURG
(bei Kesmark)

alól balra: Rajzolta Molnár J. Pesten.
jobbra: Nyomt. Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. 36.8 : 46.3 cm.

28-92-12.

Budapest. T. 2862.

A Rózsahegy környékéről felvett látképen jobbra Budát szemléljük a Császár fürdőtől a Gellért hegyig, mig balra Pest fekszik, a melynek partjánál, a Lánczhid felett, hajók kötöttek ki. Az előtérben a szőlő-menti utat és kissé följebb a kilátást járó-kelők élénkitik. Felirata

balra: BUDA-PEST
(a Császár fürdő melleti szöllő hegyekrül)
jobbra: OFEN-PESTH.
(von den Weingärten beim Kaiser Bade.)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomt. Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., chp. mér. 35.1 : 45 cm.

28-92-11.

Zöld tó. T. 2860.

A háttért képező meredek hegyeken innen látjuk a tavat, a melynek innenső partján balra egy álló és egy nyugvó zerge köti le figyelmünket. Felirata

balra: A ZÖLD TÓ
(a Kárpátokban)
jobbra: DER GRÜNE SSE
(in den Karpathen)

alól balra: Rajzolta Molnár J.
- job ra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., mér. a vk. 35.9: 45 cm.

28-92-9.

Lónyay Gábor:

Derékig, hatnyolczad jobbra. Karjait öszefonva tartja, hajá előre van fésülve, bajusza hosszú s leberetvált ála körüli szakála rövid. Ingének gallérjá lehajtott, nyakkendője csokorra van kötve, mellénye kivágott s kabátja bő újú. Telirata a kép alatt:

„Lónyay Gábor"

alól balra: „Rajz~~olta~~ Molnár J."
s jobbra: „Ny. Rohn A. Pest 1858."

Könyvnat, az alak nagysága 17.5 c/m.
Rajzolta: Molnár J.
Ltsza 3024 (chin. pap.)

Molnár József.

Peterdy Gábor. Telz.: Rajz. Molnár J. Ny. A. Rohn, Pest. 1858. Könyomat, folio.

Molnár József

A Császárfürdő melletti szőlőhegyekről fölvéve. Rajzolta Molnár J. Nyomt. R.&.R. 453 x 355 m/m. /1850-es évek/. Fővy.Kvt. Bq.769/345. -

éke.

hradniczek Jó-
estői mutatvá-
a.5.lap.

radniczek Jó-
.

ovits &J.
x 275 m/m.-Szfv.Muz.Lanfr.Gy.271.

en.Im Stadt-
enszky.No.1.
.-~~XXXXXX~~ Szfv.Muz.ltsz.3674.~~sz~~.

es kőnyomat.

Az Életképekhez
.ltsz.2984.-

Margitszigeten.
m/m.-Szfv.Muz.ltsz.3018.

sarkáról nézve.
.

ner in Pesth
Wiener Zeitschrift
sz.3017.-

sth.-Das Natio-
apon/.V.Röthig grav.
/m.- 106 x74 m/m.-Szfv.Muz.ltsz.

Molnár József,

ld. Orlai Petrich.

Petőfi Debrecenben

1844-ben, ülő alak, könyvmat, festé Orlay Petrich Soma, metszette Molnár J. 1857. —

Kún S. (32) 537.

33 x 42 }
47 x 70 } cm.

„Molnár József nül. 1821. Zsámbékon (más adat szerint Szicsén) Pest meggében; — — —"

Hazadok 1874. p. 102. —

Th-B. XXV. 46-47. p. —

Wurzbach (O)

Molnár József

Nagy Zoltán adatai

Gróf Károlyi István portréja.
„Rajz. Mohár J. Nyomt. Stoufs"
Ország Tükre, 1863.
Wurzbach XI/7.

Mohár József, festő festen, Münchenben tanult s fest történet is genre-Séperet, die ein hübsches Kompositionstalent verrathen sollen.
Bibl. Ungarns Männer, 130. l.
Wurzb. XIX. 28. l.

Molnár József pestő.

Vas. hjs. 1858. 11. l. – 1859. 213. l. 1864. 101. l.
1880. 307. l. 776. l. 1885. 48. l. –

Képrőművéneti Szemle I. 1879. 15, 52, 79, 137. l.
II. 1880. 62, 149. l. – –

Kelety: hüv. dolg: 114, 256. l.

Wurzb. XI. 7. l. (Markó károly olaff. Firenzében) XVI. 466. l., XIX. 28. l. –

Képrőművéneti Tárgymutató, 1896. 101. l. –

Műcsarnok II. 1899. 83. l. –

Magyar Művénet I. 371. l. – II. 180. l. – III. 17. l. –

A Műgyűjtő, 1927. 114. l, 118. l. –

Szana. 100 l. [illegible], 1901. 56, 88, 128. l.

ralékos 7000 P. pedig az 1933.év első
esedékes.

A munkálatok legnagyobb rész
nyert, a földalatti muzeum megnyitásá
körülmény akadályozza, hogy a lejárat
tokra már nincs fedezet.

A Müemlékek Országos Bizot
20-án megtartott teljes ülésének ha
lag tisztelettel kérem Nagyméltósá
hátralékos 7000 P. kiutalása iránt

Idegenforgalmi szempontbó
a muzeum, mely a székesfővárosnak

Nagyméltóságu
vitéz jákfai G ö m b ö s
m.kir.Miniszter

Molnár József: NEMZETI ALBUM. 1858. 12 tábla.

litografált élet- és tájkeper.

Körtüz Bp. is.

Föv. Kvt. B q. 769/198. –

1821. III. 21. Zsámbékon nül, + 1899. II. 6. Budapesten.
Velencében, Rómában és Münchenben tanult.
1849-ben Stuttgartban van. 1853. Óta Budapesten.
Historien: Christenverfolgung, Zurückeroberung
Ofens (Franz Josef I.), Dersö rettet König
Karl Robert (Mus. d. bild. Künste).
Viele Landschaften (meist Alpen und
Karpathen), Bildnisse u. Andachtsbilder
(z. B. Kirche von Vaál). Seine Kinder
waren: Adele Landschaftmalerin
u. Géza (s. da). –

Der Spiegel, 1846, 1264. l. – 1850, 262. l. – 1851, 693. l.
1852, 747. l. – – – –

Magyar Művészet, 1 (1925), 2 p. 180; 3 p. 12. –

Th – B. XXV. 46-47.

Molnár József
festő.

Werfer Károly kassai könyomdász.1d.....1.-

Kálmán magyar király,ülő térdkép,szines
kőny.a 60-as évekből.12-14 ,18-27 cm.
KUN S.32.-332.
KÁlmán magyar király,ülő alak,rézm.aXVIII.
századból.16.5-24 cm.
KUN S.32.-333.

Mohnár József, festő és Körajzoló, szul. Zsambék X
1821. megh. Budapest 1899. Bécsben, Velencében, Münchenben
tanult. 1853-tól Pesten működött. Az 1850-60-as években kiváló F

F sikerrel foglalkozott a Körajzolással. 1858-ban adta ki Nemzeti Albumát, amely litografált életképeket és tájképeket tartalmaz, köztük Budapestét is. Önállóan megjelent (lith.) arcképei közül említendők: Báró Vay Alajos, Korizmics László, Hajnik János, Benkő Dániel, gróf Károlyi István, Peterdy Gábor stb. Dezső feláldozása a királyért a Müegylet 1855. évi műlapja volt. ⊗

⊗ Litografálta Charpentier Párisban, M. Tört. Képes. Graf. gyűjt.

Buda-Pest.A Császárfürdő melletti szőlőnegyekről
fölvéve.Rajzolta Molnár J.Nyomt.R&R. 453 x 355 m/m.
/1850-es évek/.- Főv.Kvt.Bg.769/345.-

Molnár Pózer

...nnak a ...agy ...
...unának kilépése ál...
... rettenetes módon el

Molnár József

MOLNÁR JÓZSEF festő és kőrajzoló. Szül. Zsámbékon, 1821. megh. Budapesten 1899. — Bécsben, Velencében, Münchenben tanult. 1853-tól kezdve Pesten működött, s sikerrel foglalkozott a kőrajzolással is. 1858-ban adta ki Nemzeti Albumát, amely litografált élet- és tájképeket tartalmaz, köztük Budapest látképét is. Önállóan megjelent kőrerajzol arcképei közül kiválnak: Báró Vay Alajos, Krizmics László, Hajnik János, Benkő Dániel, Gróf Károlyi István, Peterdy Gábor, stb. Dezső feláldozása a királyért c. kőrajza a Műegylet 1855. évi műlapja. Litografálta Charpentier Párisban. Ld. P—B. jegyz. l.
Bibl.: Emlékkönyv a Székely Nemzeti Muzeum 50 éves jubileumára, Sepsiszentgyörgy 1932. (Teljes bibliográfiával).

Molnár József, festő; szül. 1821 márczius 21-én Zsámbékon, megh. 1899 február 6-án Budapesten.

Molnár József
Körajzai

A Császárfürdő, a szölőhegyekről fölvéve. Rajzolta *Molnár*

J. Nyomt. R. & R. 453×355 mm. (1850-es évek). — Főv. Kvt. Bq. 769/345. —

Malerische Donau Ansicht von . . . . Feljülről nézve. Nm.

minden festőművész
HOFFMANN
FERENCNÉL
KERETEZTETI
képeit.
BUDAPEST-N
KÁROLY KIRÁLY ÚT 28 • GERLÓCZY-U.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI
CSARNOK
AUKCIÓ
IX. KINIZSY

ŰVÉSZET

ÉTI
S UTAZÁSAI:

és a Földközi tengerre

prilis 4-ig.

től—Budapestig

ngő.

március 20-án 20.03 perckor.

Március 29	MALTA
Március 30	CATANIA
Április 1—2	BARI
Április 3	FIUME

Ezeken kivül még a következő társas-utazások indulnak husvétkor:

BRÁZIÁBA **139 pengő**

Molnár József

Pesti műcsállítás Honnűen 1840. 429. l.

Parlagi

rázolás helyett a valóság plas
ábrázolásához.Nem véletlen adt
kiadványsorozatának ezt a cime

Tozzi jórészt Párisb
s igen nagy hatása van az ujabb
sen a párisi festészetre,xxxxx
xxxxxxxx,ugyhogy a párisi is
hitelét vesztette,jórészt Pári
maga stiluskeresésével a moder
hoz, a novecentistákhoz kapcso

Két alak.Egyik szemben,másik p
1928-ból való képe.A legtisztá
térbeállitásban.Az egyik áll,a
ül.Erős plaszticitás van ezekb
alakokban,melyetx nem festői t
ór el a művész,hanem az egész
tisztán érvényesülő plasztikai
tással. Másik képe 1930-ból:Nő
és ruhás férfi.A kép igazi tém
alakok plasztikai előállitása,
bronzba öntött szobrok reprodu
látszanak.1932-ből való képe,x
léma itt is ugyanaz,mint előbb
De szimbolikai tartalma is van

Molnár József

festő -

Azul 1821. Zsámbékon (más adat szerint Bicskén) Pest megyében. az ugyanott nemzedék tagja. Egy képe az országos kpt. 3 a nemzeti muzeumban látható.

Ligeti Muzeum Képcsarnok Lejstrona 35 l.

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Szárados 1874. évf 102. l.

követi Sironi a Novecento egy
előcsatára. Félakt, a legegysze
formai elemekkel megkomponálva
gyon hatásos plasztikát előáll
fény és árnyékkezeléssel. Erőte
nyugodt, tiszta, klasszikus ered
Tájképeket is fest.

Figurális téren Caso
nak van a legnagyobb érdeme, ak
tiszta plasztikával az uj, érth
természethez fordul, de annak n
den hajszálát, csak a lényegét
adó uj stilust hoz létre. Csend
Egyszerü képen kezdi: tál, sziv
ferdén elhelyezett asztalon. Jó
teoretikus, mint a Quattrocento
lematikusai. Azután tér az embe
ábrázolására és ezen kisérlete
tovább. Az emberi alakot, mint t
mot akarja megkonstruálni. Nem
a valóságot egyszerüen lefesti
elvégzi ma a fotografáló gép, a

Molnár József

festő.

Nápoly. A szegedi képzőművészeti egyesület, 1903. Kiállításán a szeged-csongrádi takarékpénztár.

Szt Pál a Katakombákban. n. ob. megv. Dessewffy Sándor csanádi püspök. Temesvár.

Művészet, 1903. 353.

Molnár József

Művészet 1902 6, 329

– 1903. 168.
– 1904. 418
– 1909 – 405 –
– 1910. 11; 257, 318
– 1911. 121.
– 1912. 179
– 1914. 380

Ramaeus Lőrincz, főhercreg arczk. II. 141

Molnár József

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 204. 361, 371, 373, 574, 579, 522
1926. 180.
1927. 2, 17
1928. 59, 610
1931. 395, 402, 534
1929. 607

Római bronzszobor II. 121–126.

Molnár Tonef

irod

Magyar Hirlap. 1895. 31 sz

Molnár J

lásd

Oslai Petrics

©

Molnár József

1880. február.

Paraszt fuvaros. genre. lovát a kut mellett itatja, nükösben egy vizért jövö menyecskével enyeleg. Arczképeket is fest.

Hirek a müntermekből

Képzőmüvészeti szemle. 1880 évf. 31. l.

rte italiana, segnalatisi ~~xxxxxxxxxxxx~~
ai bronzi e ai marmi anche con mera-
a.
onio delle oreficerie italiana ed un-
lo dell'oreficeria che si riferisce
nica dello smalto filogranato consiste
cornice delle celle, nelle quali
mato di filo metallico attorcigliato.
nica che i motivi della decorazione
mente dal mondo vegetale,e consistono
viticci attorcigliati,e raramente di
questa specie di smalto all'attività
~~xx~~ mette il suo sviluppo a quei tempi
i veneziani vogliono liberarsi spon-
e bizantina e bizantineggiante, verso
anche gli orefici cominciano ad
i dell'arte proriamente italiana. Il
li studi di questo indirizzo rimasto
o,che si trova nella chiesa di San
sto reliquiario fabbricato alla fine
del XIV, vediamo questa tecnica nuova
e formato da piccoli cerchi di filo
a forma di fiore, chiusi in campi

Molnár József 1880. jánár.

Műterme muzeum u. 9. hol műveiből kiállítást rendezett, a azokat a közönség díjtelanul látogathatja. Megvette: Schmidt Titusa „Pompéji nők" c. festményt. „Titkos levelezés", „Gyöngyvirág" c. képeket (nefeket a közönség a műcsarnokból ismer) szintén elkeltek. A művész jól mlag „Mária megbemenetelét" festi, a Szent Családja befejezéséhez közeledik.

Hírek a műtermekből. Képzőművészeti szemle. 1880 évf. 16. l.

Molnár József

Imét újpestre költözött Legutobb Kaas Ivor báró és neje arczképet festé.

Hírek a mint. Képzőmiv. szle. 1880. 149.

-

perte nelle storia dell'oreficeria
ti a Siena e diffusi di là in altri
i. Non sappiamo che cosa hanno porta-
a hanno potuto riportare, o communica-
piamo che supposizioni, e se anche in-
mo però vedere i contorni della loro
o a opere d'oreficeria decorate collo
o di questi capolavori più esimii
mincia col Goldenes Rösslein,custodito
ogo di pellegrinaggio nella Baviera.
oro meraviglioso più alto di un mezzo
rancesi. Il loro senso artistico si
cogliere di oggetti d'oro,di smalto,
soddisfazione di tale predilezione
nazioni ricche di questo genere,fatte
ai re, dalle corti e dalle città in
he il Goldenes Rösslein fu fabbricato
consegnato nel 1404 da Isabella,Regina
per strenna. Esso rappresenta la
ergolato, presso i suoi piedi vediamo
inginocchiati, Accanto a Loro ad
in manto decorato con gigli rende

Károlyi István gróf:

Derékon alól, állva, kissé balra. Bal kezét az oldalán lógó diszkardon nyugtatja. Haja rövid, bajusza kicsiny s arcza lebe-retvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője rojtos, atillája zsi-nóros, derekát öv szorítja s hasitott újú mentéje prémes. Felirata a kép alatt:

„Gróf Károlyi István."

alól balra: „Rajz. Molnár J."
s jobbra: „Nyomta Stoufs J."

Könyomat, az alak nagysága
Köre rajzolta: Molnár J.

Ltsa 8261. (chin. pap.).

4/94 № 143.

Csesznek. T. 5351.

A várhegy tövében a fák közül nádfedelü ház bontakozik ki, mely előtt a keritett helyet legelő lovak, az utat pedig gyermekét vivő asszony, beszélgető fiú és futkosó kutya élénkiti.
Felirata
balra: CSESZNEK VÁRA
(Veszprém megyében)
jobbra: SCHLOSS CSESZNEK
(im Wesprimer Comitat)

alól balra: Rajzolta Molnár J. 1857.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., méretei a 36.5 : 46.2 cm.

140-95.

Életkép. T. 2853.

Az előtérben hat tagú család látható, a mely a jégtől okozott pusztitás miatt esett kétségbe. Balra szénásszekér áll kettős fogattal és a fatörzsön ülő gazda mögött kutya van. Felirata

balra: A JÉGVERÉS.
jobbra: DER HAGELSCHLAG.

alól balra: Festé és rajz. Molnár J. Pesten.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben 1857.

Kny., mér. 31.9: 45.4 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album, életképek 2. Pest Lauffer és Stolp 1858.

28-92-2.

Életkép. T. 2854.

Bakony előterében három kanász képez csoportot a tüz körül, kiknek egyike szalonnát pörköl nyárson. Felirata

balra: BAKONYI KANÁSZOK.
jobbra: BAKONYER SCHWEINHIRTEN.

alól balra: Rajzolta Molnár J.
jobbra: Nyomta Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Kny., chp., mér. 36.1: 45.4 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album, életképek 3. Pest, Lauffer és Stolp 1858.

28-92-3.

Életkép. T.2855.

Az előtért szelő folyón egy komp kel át szénás szekérrel, mely elé két ökröt fogtak és a melyen asszony ül gyermekével, kinek a gazda almát nyujt, mialatt nagyobbik fia galyat a vizbe. A háttérben balra község látszik. Felirata:

balra: A KOMP.
jobbra: DIE UBERFUHR.

alól balra: Festé és rajz Molnár Jos. Pesten.
jobbra: Nyomt. Reiffenstein és Röschnál Bécsben 1856.

Kny., mér. 36.5: 46.2 cm.
Molnár J.: Nemzeti Album, életképek 4. Pest, Lauffer és Stolp 1858.

28-92-4.

Molnár József

1885. Budapest.

1. Tájrész a Rákospatak mentében. Olajf.
2. A falú kútja. Olajf. 800 ft
3. Háborgó Balaton. Olajf. 1500 ft.

Budapesti orsz. ált. Kiállítás. A képzőművészeti csoport képes tárgymutatója. Bpest. 1885.

Molnár József

1888. Budapest. 304. 337.

1. Szeperd a Balatonnal. Olajf. 500 frt.
2. Poprád tó a Tátrában. Olajf. 500 frt
3. Kőpatak-tó a lomnici csúcs-csal. Olajf. 600 frt.
4. Vízesés a kis Tarpatak völgyében a Tátrában. Olajf. 600 frt

Ő. Szi Kiállítás II. 1888.

1889. Budapest

(8) A Balaton partján, Keresse és Almádi között. Olajf. 450 frt
(257) Poprádi tó. Olajf. 600 frt

Téli Kiállítás 1889/90.

1890. Budapest.

(116) Balaton tava Fonyódnál. Olajf. 500 frt.

(211) Halastó a Tátrában. Olajf. 600 frt

Téli Kiállítás 1890.

1891. Budapest.

(88) Zsilip Tápió Bicskén. Olajf. 280 f
(245) Aratás. " 500 f
(322) Tájrészlet Tápió Bicskéről. " 300 f
(384) Königsse. Olajf. 500 f

Téli Kiállítás 1891/92

1892 Budapest.

(39) Zelli tó. Olajf 700 f
(120) Malomárok T. Bicskén. Olajf 300 f

Téli Kiállítás 1892/93

Halasi Ötvös György

ötvös.

XVII. 7.

Molnár József

1899. őszén műveiből a Képzőmű. társulat, hagyatéki kiállítást rendezett.

Dr. CSUKÁSI MÓR
ÜGYVÉD
A VASUTI MOZDONYFŰTŐK ÉS VONTATÁSI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK (OTTHONÁNAK) JOGÜGYI TITKÁRA
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 29
TELEFON 116-30

Budapest, 1925. máj. 25.-én

Nagyságos

Dr. S z e n t i v á n y i G y u l a
titkár urnak

Nagyon lekötelezne igen tisztelt titkár ur, ha még a h holnapi nap folyamán foleg a d. u. órákban 4-6 között közölné v velem mikor találkozhatnék titkár urral.
Molnár József müvészetére vonatkozó adatok gyors összeállitásá ról volna szó.

Az adatokat legkésöbb csütörtökön szeretném kézhöz kapni, mert arra égető szükségem van. Dr. Takács igazgato ur nekem a szombati terminust helyezte kilátásba, azonban ez már k késön volna.

Megkülönböztetett tiszte-
lettel
kész szolgája

Károlyi István:

Derékon alól, hétnyolczad balra, állva. Rövid haja s kipödrött bajusza ősz, arcza pedig leberetvált. Bal kezével díszkardjának kosár nélküli markolatát fogja. Ingének gallérja lehajtott, csomóra kötött nyakkendője rojtos, atilláját derekán öv szorítja s hasított újú mentéje prémes. Feliratai a kép alatt:

„Gróf Károlyi István."

balra: „Molnár J."
s jobbra: „Nyomta Stoufs J."

Könyomat, az alak nagysága 22 cm.
Rajzolta: Molnár J.

Ltsza 2773.

Ernst Muzeum aukciói XXV–XXVI
továbbítani!

Molnár József (Josef), 1821–1899.

460. PIHENŐ KARAVÁN (Rastende Karawane).
Lemezpapir (Karton). 36×26. Illusztr. XXVIII. tábl.

Molnár József (Josef), 1821–1899.

461. MÁRIA ÉS ERZSÉBET KIS KÁROLY KORONÁZÁSÁN (Maria und Elisabeth bei der Krönung Karls von Ungarn). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Molnár.
Lemezpapir (Karton). 35×45.

Momper, Jodocus de (1564–1635).

462. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft).
Fa (Holz) 49,5×64,5.

Moulinet, Antoine Edouard Joseph (1833–).

463. A ZONGORALECKE (Die Klavierstunde). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): J. Moulinet, Paris. 1875.
Fa (Holz). 65×41.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1844–1900.

464. „NE SIRJ" („Weine nicht"). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): M. de M.
Pastell. 54×45. Illusztr. XXII. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael v.), 1847–1900.

465. KOMPOSITIOTANULMÁNY (Studie zu einer Komposition). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): M. de M.
Pastell. 46×55,5. Illusztr. XXIII. tábl.

Munkácsy Mihály (Michael), 1844–1900.

466. A POHÁR BOR (Das Glas Wein). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten):
Pastell. 46×55,5. Illusztr. XXIII. tábl.

Nagy Sándor (Alexander), szül. (geb.) 1869.

467. ATHENI RÉSZLET (Detail aus Athen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten):
Fa (Holz). 30,5×22.

Nagy Vilmos (Wilhelm), szül. (geb.) 1874.

468. LEÁNY FAUTEUILBEN (Mädchen im Fauteuil). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Nagy Vilmos.
Fa (Holz). 30,5×26.

Nápolyi festő (Neopolitanisch), 17. század (Jahrhundert).

469. CSENDÉLET (Stilleben).
Vászon (Leinwand). 45,5×61.

Negges, Johann Simon, 18. század (Jahrhundert).

470. II. JÓZSEF KÉPMÁSA (Bildnis Joseph II.).
Mezzotinto. 31,5×22.

Német festő (Deutsch), a 16. század második feléből (zweite Hälfte des 16. Jahrhunderts).

471. JÉZUS A KISDEDEKKEL (Lasset die Kinder zu mir kommen).
Fa (Holz) 49×78.

Német festő (Deutsch), 17. század (Jahrhundert).

472. KRISZTUS ÖSSZEROSKAD A KERESZT SULYA ALATT (Christus bricht unter der Last des Kreuzes zusammen).
Vászon (Leinwand) 71×96

NEMZETI CASINO TULAJDONA

Miniatur. Angol (Englisch), 18—19. század (Jahrhundert).

446. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés balra (Bezeichnet links).
Miniatur 8,6×6,5.

Miniatur. Angol festő (Englisch), 19. század (Jahrhundert).

447. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur 5,3×4,2.

Miniatur. Francia festő (Französisch), 18. század (Jahrhundert)

448. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur 11,3×9,2.

Miniatur. Francia művész (Französisch), 19. század (Jahrhundert).

449. A SZERELMESEK (Die Verliebten).
Miniatur. 4,5×6.

Miniatur. Francia művész (Französisch), 19. század (Jahrhundert).

450. A SZERELMESEK (Die Verliebten)
Miniatur. 4,5×6.

Miniatur. Francia művész (Französisch), 19. század (Jahrhundert)

451. A SZERELMESEK (Die Verliebten)
Miniatur. 6×4,5.

Miniatur. Francia művész (Französisch), 19. század (Jahrhundert).

452. A SZERELMESEK (Die Verliebten)
Miniatur. 6×4,5.

Miniatur. Német festő (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

453. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur. 7×5,7.

Miniatur. Osztrák festő (Oesterreichisch), 18. század (Jahrhundert).

454. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Minatur 3×2,2.

Miniatur. Osztrák festő (Oesterreichisch), 18. század (Jahrhundert).

455. JÓZSEF CSÁSZÁR KÉPMÁSA (Bildnis des Kaisers Josef).
Miniatur. 1,8×1,5.

Miniatur. Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

456. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur. 9,3×8,3.

Miniatur. Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

457. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Miniatur. 8×6,7.

Miniatur. Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

458. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur. 8,1×6,5. Illusztr. XXX. tábl.

Miniatur. Ismeretlen, 17. század (Jahrhundert).

459. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Miniatur. 4×3,5.

Német művész (Deutsch), 17. század (Jahrhundert).

473 KRISZTUS A KERESZTFÁN (Die Kreuzigung).
Gouache. 53×72.

Német festő (Deutsch), 17. század (Jahrhundert).

474. SOFONISBA.
Vászon. (Leinwand). 60×48.

Német festő (Deutsch), 17. század (Jahrhundert).

475. JELENET A RÓMAI TÖRTÉNELEMBŐL (Aus der römischen Geschichte).
Vászon (Leinwand). 82×119.

Német festő (Deutsch), 17–18. század (Jahrhundert).

476. KRISZTUS MENNYBEMENETELE (Christi Himmelfahrt).
Vászon (Leinwand). 84×54.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

477. PARASZTOK A KORCSMÁBAN (Bauern ind der Schenke).
Vászon (Leinwand). 41×58.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert.

478. MÁRIA A GYERMEKKEL ÉS A TIZENKÉT APOSTOLLAL (Maria mit dem Kinde und dem zwölf Aposteln).
Réz (Kupfer). 32,5×25,5.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

479. 2 darab (Stück) FÉRFI ÉS NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). Mindegyik kép mérete (Jedes Bild) 52×36.

Német művész (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

480. A LUTHERÁNUSOK, KÁLVINISTÁK, GÖRÖGÖK ÉS ZSIDÓK HÁLÁJA II. JÓZSEF CSÁSZÁRRAL SZEMBEN (Dankbarkeit der Lutheraner, Kalvinisten, Griechen und Juden für Kaiser Josef II.).
Rézmetszet (Kupferstich). 37×25.

Német festő (Deutsch), 18. század (Jahrhundert).

481. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). 63×48.

Német festő (Deutsch), 1800 k. (um).

482. MADONNA A GYERMEKKEL (Maria mit dem Kind). 20×15,5.

Német művész (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

483. SIESTA szinezett kőnxnmat.
(Kolorierte Lithografie). 26×40.

Német művész (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

484. SIESTA. Szinezett kőnyomat (Kolorierte Lithografie). 33×45,5.

Német (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

485. IMÁDKOZÓ SZERZETES (Betender Mönch).
Bádog (Blech). 9×7.

Német (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

486. MENDELSOHN KÉPMÁSA (Bildnis des Komponisten Mendelsohn). Jobbra olvashatatlan jelzés (Rechts unleserliche Signatur).
Vászon (Leinwand) 8,5×9.

Német festő (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

487. GOETHE?
Vizfestmény (Aquarell). 17×11.

Német festő (Deutsch), 19. század (Jahrhundert).

488. TISZT MINT KÉRŐ (Offizier den Liebesantrag stellend).
Vászon (Leinwand). 31×25.

Németalföldi festő a 16. századból Tizian után (Niederländisch 16. Jahrhundert) nach Tizian,

488a. VENUSZ A TÜKÖR ELŐTT (Venus vor dem Spiegel).
Fa (Holz) 41×27.

Németalföldi festő 1600 k., **a Savery-csoportból** (Niederländisch, um 1600, aus der Savery-Gruppe)

489. ATYAURISTEN, ÁDÁM ÉS ÉVA A PARADICSOMBAN.
Fa (Holz). 75×107.

Németalföldi művész (Niederländisch), 16–17. század (Jahrhundert).

490. 4 darab (Stück) A NÉGY ELEM (Die vier Elemente).
Rézmetszetek (Kupferstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 10,5×14.

Németalföldi festő (Niederländisch), 16–17. század (Jahrhundert).

491. MADONNA A GYERMEKKEL (Madonna mit Kind). Másolat egy kép után Lionardo da Vinci iskolájából (Kopie nach einem Bilde aus der Schule Lionardo da Vincis).
Fa (Holz). 66×51.

Németalföldi festő (Niederländisch), 16–17. század (Jahrhundert).

492. MADONNA A GYERMEKKEL FELHŐKÖN (Madonna mit Kind auf Wolken).
Fa (Holz). 51×40.

Neogrády Antal (Anton v.), szül. (geb.) 1861.

493. TÁJ PATAKKAL (Landschaft mit Bach). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Neogrády A.
Vizfestmény (Aquarell). 28,5×38.

Neogrády Antal (Anton), szül. (geb.) 1861.

494. LEÁNY A TÓPARTON (Mädchen am Strand). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Neogrády A.
Lemezpapir (Karton). 31,5×43.

Neogrády Antal (Anton), szül. (geb.) 1861.

495. TÁJ PARASZTNŐVEL (Landschaft mit Bäuerin). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten). Neogrády A.
(Lemezpapir (Karton). 32×42,5.

Niederstetter, Karl 19. század (Jahrhundert).

496. LEÁNYKA KÉPMÁSA (Bildnis eines jungen Mädchens). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): K. Niederstetter pinx. 847.
Vászon (Leinwand). 67×54.

Nyilassy Sándor (Alexander v.) szül. (geb.) 1873.

497. TÁJ FOLYÓVAL (Flusslandschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Nyilassy.
Fa (Holz). 17×26.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

498. ZSUZSÁNNA ÉS AZ ÖREG FÉRFIAK (Susanna und die beiden Alten).
Vászon (Leinwand). 92×114.

Olasz művész (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

499. MÁRIA A GYERMEKKEL ÉS KÉT ANGYALLAL (Maria mit dem Kinde und zwei Engeln).
Tusrajz (Tuschzeichnung). 15×18.

Olasz festő (Italienisch), 17. század (Jahrhundert).

500. MADONNA A GYERMEKKEL ÉS A KIS KER. SZ. JÁNOSSAL (Maria mit dem Kinde und dem Johannesknaben).
Sepiarajz (Sepiazeichnung) 10×13.

Olasz festő (Italienisch), 17–18. század (Jahrhundert).

501. A „VIZ" ALLEGORIÁJA (Allegorie des Wassers).
Vászon (Leinwand). 59×83.

Olasz festő (Italienisch), 17–18. század (Jahrhundert).

502. A „LEVEGŐ" ALLEGORIÁJA (Allegorie der Luft).
Vászon (Leinwand). 59×83.

Olasz festő (Italienisch), 17–18. század (Jahrhundert).

503. A „FÖLD" ALLEGORIÁJA (Allegorie der Erde)
Vászon (Leinwand). 59×83.

Olasz festő (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

504. HALPIAC A TENGERPARTON (Fischmarkt am Meeresufer).
Vászon (Leinwand). 79×66.

Olasz festő (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

505. A GÁZLÓ (Die Furt).
Vászon (Leinwand). 87,5×71,5.

Olasz művész (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

506. 2 darab (Stück). FRANCHI ÉS SORRI FESTŐK KÉPMÁSA (Bildnisse der Maler).
Szinezett rézmetszetek (Kolorierte Kupferstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 29,5×18.

Olasz művész (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

507. 2 darab (Stück). GIOVANNI STEFANO MARUCELLI ÉS (und) BARTOLOMMEO VAN DER HELST KÉPMÁSAI (Bildnis von).
Szinezett rézmetszet (Kolorierter Kupferstich). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt). 28×18.

Olasz festő (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

508. TÁJKÉP (Landschaft).
Vászon (Leinwand). 49×66,5.

Olasz festő (Italienisch), 18. század (Jahrhundert).

509. OLASZ TÁJ (Italienische Landschaft).
Vászon (Leinwand). 74×61.

Olasz festő (Italienisch), 18–19. század (Jahrhundert).

510. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Pastell. 37,5×27,5.

Olasz festő (Italienisch), 19. század (Jahrhundert).

511. OLASZ TENGERPART (Italienische Meeresküste). VII. 859.
Vizfestmény (Aquarell). 18,5×26,5.

Olasz művész (Italienisch), 19. század (Jahrhundert).

512. ÉNEKLŐ TÁRSASÁG (Singende Leute).
Szines krétarajz (Farbige Kreidezeichnung). 23,5×24.

Olasz festő (Italienisch), 19. század (Jahrhundert).

513. VÁSÁR KELETEN (Orientalischer Markt).
Lemezpapir (Karton). 46×76.

Orbán Dezső (Desiderius), szül. (geb.) 1884.

514. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet reschts unten): Orbán.
Vászon (Leinwand). 100×118.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 17. század (Jahrhundert).

515. 2 darab (Stück) LIPÓT CSÁSZÁR ÉS ELEONÓRA CSÁSZÁRNÉ KÉPMÁSA (Bildniss des Kaisers Leopeld und der Kaiserin Eleonora).
Vászon (Leinwand). Mindegyik kép mérete (Jedes Bild) 51×44.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 18. század (Jahrhundert).

516. SZENT PÁL MEGTÉRÉSE (Die Bekehrung des heil. Paulus).
Vászon (Leinwand). 20,5×25.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 18. század (Jahrhundert).

517. II. JÓZSEF CSÁSZÁR KÉPMÁSA. (Bildniss des Kaisers Josef II.).
Vászon (Leinwand). 60×44,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

518. TÁJ LOVASSAL (Landschaft mit Reiter).
Vászon (Leinwand). 23,5×34,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

519. FALURÉSZLET (Dorfdetail). Lent jobbra olvashatatlan jelzés (Rechts unter unleserliche Signatur).
Lemezpapir (Karton). 20,5×25.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

520. TÁJ VÁRRAL (Landschaft mit Burg).
Sepia. 16,5×21,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

521. TÁJ TEMPLOMMAL (Landschaft mit Kirche). Lent jobbra olvashatatlan jelzés (Rechts unten unleserliche Signatur).
Vizfestmény (Aquarell). 19×17,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

522. 2 darab (Stück) FÉRFI ÉS NŐI KÉPMÁS (Männliches und weibliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). Mindegyik kép mérete (Jedes Bild). 27×20,5.

Osztrák művész, Westall B. után (nach).

523. „MARY QUEEN OF SCOTS".
Szines metszet (Farbenstich). 49×64,5.

Osztrák művész Westall B. után (nach). 19. század (Jahrhundert).

524. „CATHERINE OF ARAGON".
Szines metszet (Farbenstich). 49×64,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

525. ALPESI TÁJ (Alpengegend).
Vászon (Leinwand). 38×50.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

526. TEHENEK A VIZBEN (Kühe im Wasser.)
Vászon (Leinwand). 68×92.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

527. TÁJ PÁSZTORRAL ÉS ÁLLATOKKAL (Landschaft mit Hirt u. Thieren).
Vászon (Leinwand). 68×92.

Osztrák müvész (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

528. VÉNUSZ AMORETTEKKEL (Venus mit Amoretten).
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 23×18.

Osztrák müvész (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

529. FERENC JÓZSEF CSÁSZÁR ÉS KIRÁLY KÉPMÁSA (Bildnis des Kaisers Franz Josef).
Szinezett kőnyomat (Kolorierte Lithografie). 20,5×16,5.

Osztrák festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

530. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). 20,8×25,5.

Osztrák müvész (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

531. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 29,5×25,5.

Osztrák (?) festő (Oesterreichisch), 19. század (Jahrhundert).

532. A KUTNÁL (Am Brunnen).
Vászon (Leinwand). 65×82.

Paál László (Ladislas de), 1846—1879.

532a. FALUSI HÁZAK ESTI HANGULATBAN (Dorfhäuser in Abendstimmung). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): v. Paál. A művész düsseldorfi korszakából (Aus des Künstlers düsseldorfer Periode). Vászon (Leinwand). 72×116. Illusztr. XXXVI. tábl.

Paczka Ferenc (Franz), szül. (geb.) 1856.

533. PARASZTLEÁNYOK (Bauernmädchen).
Lemezpapir (Karton). 49×36.

Pállik Béla (1845–1908).

534. LEÁNYKA KÉPMÁSA (Bildniss eines jungen Mädchens). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pállik Béla 1866.
Vászon (Leinwand). 48,5×39,5.

Pállya Celesztin (Celestin), szül. (geb.) 1864.

535. TÁJ LOVASOKKAL (Landschaft mit Reitern). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten); Pállya C.
Vászon (Leinwand). 68×55.

Ifj. Palma Jacopo (d. J.). 1544–1628.

536. DAMASUS PÁPA, SZ. JEROMOS ÉS KÉT GYERMEK (Papst Damasus, der. heil. Hieronymus und zwei Kinder). Jelzés lent jobbra.
Rézkarc (Radierung) B. 16. 21×14,5.

Pannini Giovanni Paolo iránya (Richtung des).

537. RENAISSANCE-CSARNOK (Renaissance-Halle).
Vászon (Leinwand). 91×104.

Pap Henrik (Heinrich), 1864–1910.

538. LEÁNY VIRÁGGAL (Mädchen mit Blumen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pap H.
Vászon (Leinwand). 58,5×41,5.

Pap Henrik (Heinrich), 1864–1910.

539. ÖREG RABBINUS (Alter Rabbiner). A művész hagyatéki kiállitásából (Aus der Nachlassausstellung des Künstlers).
Vászon (Leinwand). 35×24.

Pap Henrik (Heinrich), 1864–1910.

540. LEDA. A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft der Künstlers).
Szines krétarajz (Farbige Kreidezeichnung). 38,5×36.

Pap Márton, 19. század (Jahrhundert).

541. MADONNA. Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): 1845. Pap.
Vászon (Leinwand). 65×56.

Papp Sándor (Alexander), szül. (geb.) 1867.

542. DÜLEDEZŐ HÁZ (Verfallenes Haus). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Papp S. 98.
Fa (Holz). 15×10,5.

Parobek, 20. század (Jahrhundert).

543. ALBÁN FÉRFI LÓVAL (Albaneser mit Pferd). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Parobek. 1918.
Vászon (Leinwand) 32×31,5

Passini, Johann (1798–1874).

544. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie) Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. P.
Vászon (Leinwand). 46×37.

Pejácsevich Jolán grófnő (Gräfin Jolan Pejácsevich), 19–20. század (Jahrhundert).

545. KORA TAVASZ (Vorfrühling). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): J. P.
Vászon (Leinwand). 77×61.

Perlmutter Izsák (Isak), szül. (geb.) 1866.

546. TÜKÖR ELŐTT (Vor dem Spiegel). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): I. P. 891.
Lemezpapir (Karton). 58,5×48,5.

Peter, Emmanuel (1799–1873).

547. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): E. P.
Vizfestmény (Aquarell). 17,5×13,5.

Pettenkofen, August v., (1821–1889).

548. TÁJ NYÁJJAL ÉS PÁSZTORLEÁNNYAL (Landschaft mit Schafherde und Hirten).
Szénrajz (Kohlenzeichnung). 41×58.

Pettenkofen, August v. (1821–1889).

549. „SOLDATENTOD."
Szinezett kőnyomat (Kolorierte Litographie). 44,5×32.

Pietrowski, 19. század (Jahrhundert).

550. ŐSZ (Herbst). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Pietrowski, München.
Lemezpapir (Karton). 49×35,5.

Pittoni Giovanni Battista modorában (Art des), 18. század (Jahrhundert).

551. A SZENT CSALÁD (Die heil. Familie).
Vászon (Leinwand). 133×103.

Pór Bertalan (Bartholomäus), 19–20. század (Jahrhundert).

552. CSENDÉLET (Stilleben). Jelzés fent balra (Bezeichnet links oben): Pór 07.
Vászon (Leinwand). 50×68.

Poussin Nicolas modorában, 17. század (Jahrhundert).

553. DIADALMENET (Siegeszug). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten):
Vászon (Leinwand). 120×184.

Pörge Gergely (Gregor), szül. (geb.) 1859.

554. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pörge Gergely.
Fa (Holz). 19,5×29.

Probst, Johann Balthasar (1673–1748.

555. 2 darab (Stück). COLOMBINE.
Rézmetszetek (Kupferstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 12,5×17,5.

R. B. monogrammista (Monogrammist). 19. század Jahrhundert.

556. A GÉMESKUTNÁL (Am Ziehbrunnen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): R. B.
Lemezpapir (Karton). 40×50.

Rafael után (nach).

557. AZ ATHÉNI ISKOLA RAFAEL FALFESTMÉNYE UTÁN. Részlet. (Detail aus der „Schule von Athen" nach Rafaels Fresko im Vatikan).
Rézmetszet (Kupferstich) 29,5×36,5.

Rafael után (Kopie nach Rafael).

558. MADONNA A GYERMEKKEL (Madonna mit Kind).
Vászon (Leinwand). 46×37.

Raffalt, Johann Gualbert (1836–1865).

559. TÁJKÉP (Landschaft).
Vászon (Leinwand). 35×44,5.

Rahl, Karl (1812–1865).

560. VULKÁN A KOVÁCSMŰHELYBEN VÉNUSSZAL ÉS ÁMORRAL (Vulkan in der Schmiede mit Venus und Amor).
Fa (Holz). 36×43. Illusztr. XXI. tábl.

Rambusek, 19. század (Jahrhundert).

561. HAJDU (Der Heiduck). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten).
Vizfestmény (Aquarell). 25,5×10,5.

Rauscher, August Friedrich (1754–1808).

562. LEBEGŐ ANGYALOK (Schwebende Amoretten).
Lemezpapir (Karton). 55×49.

Ravensteyn Jan Antonisz. van modorában (In der Art des), 17. század (Jahrhundert).

563. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Fa (Holz). 38×32. Illusztr. XVIII. tábl.

Rembrandt másolat. (Kopie nach).

564. SASKIA VAN UIJLENBURGH KÉPMÁSA (Bildnis der). Az eredeti kép a kasseli képtárban (Das Original in der Kasseler Galerie).
Vászon (Leinwand). 98×76,5.

Reni, Guido (1575–1642).

565. MADONNA A GYERMEKKEL (Maria mit dem Kinde).
Rézkarc (Radierung). 17×17.

Reni Guido iskolája (Schule des), 17. század (Jahrhundert).

566. SZENT CECILIA (Die heil. Cäcilie).
Fa (Holz). 44×37,5.

Révész Imre (Emerich), szül. (geb.) 1859.

567. AZ ISZÁKOS FÉRJ (Der Trunkenbold).
Lemezpapir (Karton). 37,5×49.

Révész Imre (Emerich), szül. (geb.) 1859.

568. A TEKNŐ KÖRÜL (Um den Waschtrog). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Révész Imre 1922.
Vászon (Leinwand). 115×128.

Ribera Jusepe de iskolája (Schule des), 17. század (Jahrhundert).

569. SATURNUS MEGNYESI ÁMOR SZÁRNYAIT (Saturnus stutzt Amors Flügel).
Vászon (Leinwand). 134×109.

Ridinger, Johann Elias (1698–1767).

570. „MARIA THERESIA HUNGARIAE ET BOHEMIAE REGINA."
Rézmetszet (Kupferstich) 33×23,5.

Rigaud Hyacinthe (1659–1743).

571. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). 49×52.

Rippl-Rónai József (Josef), szül. (geb.) 1861.

572. VIRÁGOK (Blumen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rippl, 1914.
Lemezpapir (Karton). 68,5×98.

Rippl-Rónai József (Josef), szül. geb.) 1861.

573. ŐSZI HANGULAT (Herbststimmung). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Rónai.
Lemezpapir (Karton). 68×98.

Ritter, B., 19. század (Jahrhundert).

574. ÜLŐ PARASZTNŐ (Sitzende Bäuerin). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten). Ritter B. 1857.
Ceruzarajz vizfestékkel (Bleistift- und Aquarellzeichnung). 24×18,5.

Roger Louis, Duplessis Berteaux után (nach).

575. 2. lap (Stück). „BERTRAND DU GUESCLIN" és (und) „MORT DE BERTRAND DU GUESCLIN".
Szines rézmetszetek (Farbenstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 33×23.

Romako W., 19. század (Jahrhundert).

576. ALPESI TÁJ (Alpengegend). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): W. Romako, 1874.
Vászon (Leinwand). 48×61.

Rootsius, Jacobus 1635?–1680).

577. GYÜMÖLCSCSENDÉLET (Früchtestilleben). Jelzés lent (Bezeichnet unten). J . . . .
Vászon (Leinwand). 48×59,5.

Rosa di Tivoli, Philipp Peter (1657–1705).

578. TÁJ ÁLLATOKKAL (Landschaft mit Herde).
Vászon (Leinwand). 55,5×82,5.

Rosa, Salvatore (1615–1673).

579. 2 darab (Stück). KATONÁK stb. (Soldaten usw.). Mindegyik lap jelezve. (Jedes Blatt bezeichnet).
Rézmetszetek (Kupferstiche). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 15,5×10,5.

Rosa, Salvatore (1615–1673).

580. CSATAKÉP (Schlachtenbild).
Vászon (Leinwand). 50×96.

Rosa Salvatore követője (Nachfolger des), 17. századból (Jahrhundert).

581. KIKÖTŐ (Hafen).
Vászon (Leinwand). 83×107.

Rottenhammer, Johann (1564 1623).

582. VENUS, AMOR, HEBE ÉS (und) BACCHUS.
Fa (Holz) 56×44,5.

Rubens P. P. után, másolat 17. század (Jahrhundert). (Kopie nach).

583. KRISZTUS SIRBATÉTELE (Grablegung Christi). A kép eredetije Tournaiban (Originalbild in Tournai).
Fa (Holz). 46,5×62.

Rubovics Márk (Marcus), szül. (geb.) 1868.

584. „TISZTA VÁLASZTÁS" („Reine Wahlen"). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Rubovics M. Festetett (Gemalt): 1893.
Fa (Holz). 14,5×13,5.

Rubovics Márk (Marcus), szül. (geb.) 1868.

585. CIGÁNYOK (Zigeuner). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Rubovics M.
Fa (Holz). 39×49.

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

586. CSIRKÉK (Hühner). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Rudnay, 1915.
Vizfestmény (Aquarell). 7×11.

Rudnay Gyula (Julius v.), 1878.

587. 3 darab (Stück) TANULMÁNY (Studien). Az egyik rajz jelezve (Das eine Blatt bezeichnet): Rudnay.
Ceruzarajzok (Bleistiftzeichnungen) különféle méretekben (in verschiedener Grösse).

Rudnay Gyula (Julius v.), szül. (geb.) 1878.

588. FÉRFITANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie).
Tusrajz (Tuschzeichnung). 17×15.

S. T. monogrammista (Monogrammist), 17. század (Jahrhundert).

589. SÁMSON ÉS (und) DELILA. Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): S. T.
Vászon (Leinwand). 153×205.

Sadeler Gilles Johannes Speccard után (nach), 1570—1629.

590. MÁRIA ÉS ERZSÉBET TALÁLKOZÁSA (Begegnung Mariae mit Elisabeth). Rézmetszet (Kupferstich). 34×28.

Saint-Jean, Simon (1808–1860).

591. CSENDÉLET (Stilleben). Jelzés lent a középen (Signiert unten in der Mitte): Saint Jean. Vászon (Leinwand). 39×48.

Sándor S., 20. szazad (Jahrhundert).

592. FÉRFIAKT (Männlicher Akt). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Sándor. Lemezpapir. 45,5×20,5.

Savery, Roelant (1576–1639).

593. ORPHEUS AZ ÁLLATOKNAK ZENÉL (Orpheus muziziert den Tieren). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Savery.
Fa (Holz). 57×98. Illusztr. XIX. tábl.

Scheyndel, Aegidius van (1600—1662).

594. 2 darab (Stück). TÁJKÉPEK (Landschaften).
Rézkarcok (Radierungen). Mindegyik lap mérete (Jedes Blatt) 10×14.

Schön, 18. század (Jahrhundert).

595. PEST LÁTKÉPE (Ansicht von Pest).
Rézmetszet (Kupferstich) 12×27.

Scholtz, Karl, 19—20. század (Jahrhundert).

596. ZARÁNDOKOK (Wallfahrer). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Scholtz 06.
Lemezpapir (Karton). 90×141.

Schön, Adolf, 19. század (Jahrhundert).

597. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pinx. Ad. Schön 1849.
Vizfestmény Aquarell). 19×16.

Schönleber, Gustav (1851–1917).

598. KONYHA (Küche). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): G. Schönleber.
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 22×17.

Schwager, Richard (1822–1880.)

599. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Schwager 851.
Miniatur. 9,5×7,8.

Schwager Richard (1822–1880).

600. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Schwager.
Miniatür 10×7,8. Illusztr. XXXI. tábl.

Schwarz, Christoph (1550—1597 ?)

601. A LELKEK MEGMENTÉSE A PURGATÓRIUMBÓL (Errettung der Seelen aus den Purgatorium).
Vászon (Leinwand). 65×50.

Schwerdgeburth, Amalie Charlotte (1795–1831), **Giulio Romano után** (nach).

602. „LA MADONNA DELLA CATINA". Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Amalie Schwerdgeburth. Az eredeti kép a drezdai képtárban (Das Originalbild in der Dresdner Galerie).
Vizfestmény (Aquarell). 42×32.

BRUCK LAJOS: MOSÓNŐK.

Szükséges kijelentenem, hogy a Műegyletnek itt vannak tagjai, egy kereskedő az agense, aki évenkint részvényeit szétosztja, de bizony csökkenőben van a részvét, ahogy előre megmondám, mikor még 4000 részvényes volt. Olyan *holt intézetnek* nem lehet részvétet ébreszteni, melynek mozgalma — ha ugyan mozog — nincs tudva, nincs ismertetve, csak Ritter száraz titkári jelentése amúgy comptoirvezetés módjára — olyan intézetnek hogy legyenek buzgó pártfogói.

Bezzeg a *Lloyd pénzért speculans társaság* agense itt a házhoz hordja mindenféle rossz jó metszvényeit és rátukmálja áruit. Ellenben a *flegmaticus Magyar műegylet* a hazafiság nevében részvétre számít, többnyire *idegen művészeket pártol,* váczi szüretjelenetekkel kedveskedik, unalmas koronázási képeket ad, de semmi életjelt magáról nem ád, hanem, mint a boltos legfeljebb kirakja képeit, hogy néhány pesti ember lássa — a vidék, az ország azt sem tudja, van-e még állandó tárlat?

Miképpen kellene előmozdítani a képzőművészeti társulat czélját, ha lesz hol, kifejtem nézeteimet. Legyen előbb külön organuma, vagy válasszon a lapok közül egyet, mint van az academiának a Pesti Napló.

Részemről amit vidéken tenni lehet, megteszem, s magamat ajánlom

Szíves üdvözlettel

Törökfalvi Pap Zsigmond.

Debrecen szabad királyi város volt az első városaink közül, mely a Társulat alapító tagjainak sorába lépett. Az erről szóló tanácsi határozatot, amely 1861. június 1-én kelt, levéltárunk 12—1861. szám alatt őrzi.

A Társulat ez adminisztratív szervezési munkálatokon kívül már az 1861. évben számos esetben adta tanujelét a magyar művészi kultúra felkarolását célzó törekvéseinek.

Levéltárunk 4—1861. szám alatt őriz egy felirat-másolatot, melyben a Társulat a magyar országgyűlés képviselőházának az ideiglenes országház tárgyában kiküldött bizottmányához fordul és kéri hozzájárulását ahhoz, hogy a még 1843/44-iki országgyűlés által *a Pozsonyból Pestre áthelyezendő országházra vonatkozólag hirdetett építészeti pályázatra beérkezett bel- és és külföldi tervek kiállíttassanak,* «hogy ily módon, valamint a társulatnak úgy az egész közönségnek alkalom nyujtassék e műveket látni és tanulmányozni, meg lévén győződve, hogy hasonló, hazánkban igen ritka kiállítás a legjobb hatással leend a művészi ízlés további fejlesztésére».

MOLNÁR JÓZSEF: ÉGI HÁBORÚ.

Évk KMT. 1928

MOLNÁR JÓZSEF: FÜRDÉS UTÁN.
Wolfner Gyula úr tulajdona.

alakítja át.

A formák megtanulását szolgálja az iskolák akt-rajzolása. Ez a művészeti tanításnak leglényegesebb része. Az elevenség meglátását, az élettelenségtől való megkülönböztetését tanítja. Minden nyugvás mozgási forma, minden nyugodt póz mozgási állapot, minden helyzeti energiából mozgási energia lehet, ennek a megérzését és a kifejezésben éreztetését tanítja az akt-rajzolás. Az akt tényekkel szolgál a meglátásnak és az emlékezésnek. Érzéki benyomásokkal és emlékeikkel. A művésznek ezeket kell megrögzítenie. Helyettük gyakran a mások benyomásait és emlékeit teszi magáévá. Az akt megtanulásának, a benyomás emlékké való alakításának érdekes megtanuló módját ajánlja Gauguin: akasszanak a modell és a vászon közé leplet, emeljék föl, nézzék meg a modellt, azután eresszék le a leplet és úgy rajzolják meg azt, amit láttak. Megtanulni a dolgok formáit, könyv nélkül tudni őket, a rendbe szedett tapasztalatok közül kiszedhetni azt, amelyre szükség van: ez a művészi készség kelléke.

az anyaga. A dolgok úgy, ahogy tapasztalhatók és csakis az, ami tapasztalható rajtuk. A stilizálás csak tapasztalatok formálása vagy deformálása. A festésnek és szobrászatnak anyaga csakis az, ami nem megy túl a tapasztalaton. Ez ellen az új művészet némely járásában lázadoznak: detronizálják a „dolgot", végeznek a tapasztalattal. A képzőművészet tudja ugyan a gondolatot is szolgálni, de csak a dolog és tapasztalat érvényesítésével. Nem tud mást adni, csak azt, ami a dologban van. Nincs benne semmi transcendens.

A vallásos festmények tapasztalható elemek szintézise, a görög istenszobrok a tapasztalatokból leszűrt szép embertípus ábrázolásai. Az akt-művészet a gondolattal való kapcsolat szempontjából a legkevésbbé megy túl a dolgokon. Nem akar a testiséggel lelkiséget kifejezni és nem juttatja szóhoz az erotikával való összetartozást. Nem akar semmi principiumot sem megszólaltatni, csak az ember szépségét. Ami optimizmus ebben a szépség-érvényesítésben megnyilvánul, az csak olyanféle reagálásunk a műalkotásra, amilyen a vallásos lelkületé a vallásos képre.

3. *Karl Rahl:* Manfred fogadtatása.

Olajfestmény. Bécs, Kunsthistorisches Museum.

4. *Molnár József:* Dezső vitéz önfeláldozása.
Olajfestmény. Budapest, Szépmüvészeti Müzeum.

Molnár József

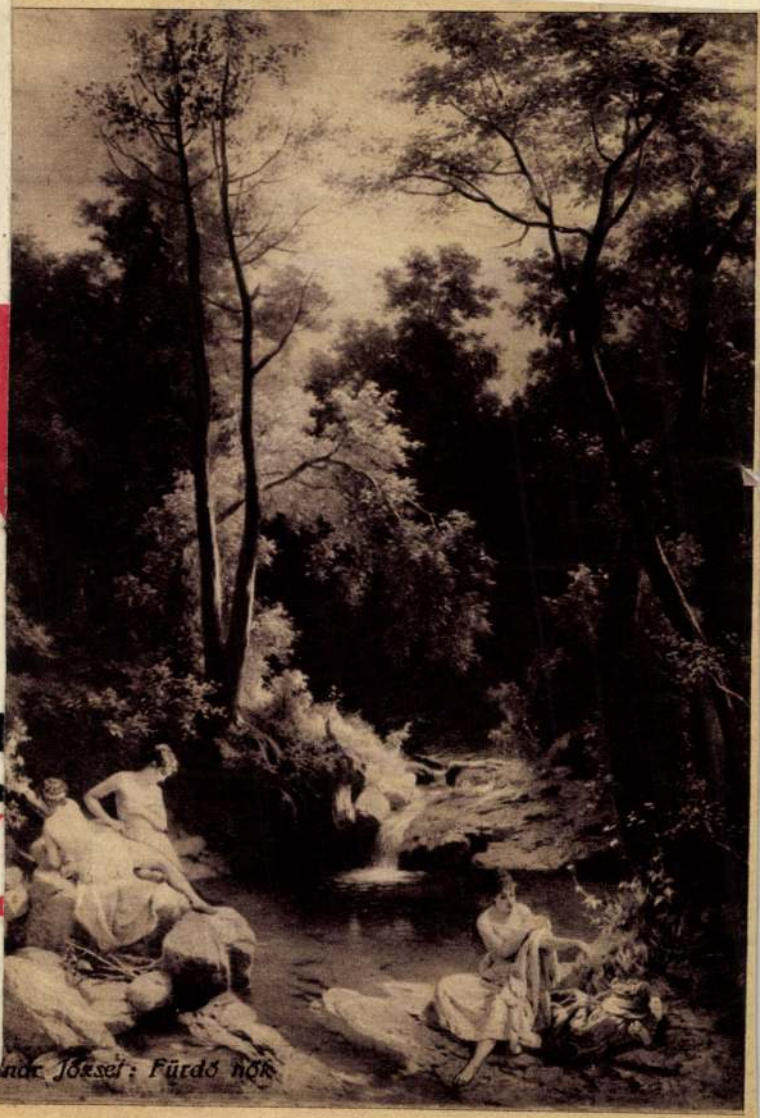

Molnár József: Fürdő nők

I KIÁLLIT

éria-utca 8.

haftr

MAF

387

Kérdés és felelet, dasz.

388

A vadászó, dasz.

Ernst Múzeum aukciói 38. sz. Budapest 1928.

Molnár József

Komp a Tiszán. Molnár József festménye az Ernst-Múzeum aukcióján

Marcsa, ne nevess!

— Elbeszélés —

Irta: **Benes Klára**

A ház előtt égő piros rózsák álltak sorban, mint a délceg katonák. Körülöttük az izzó kék levegőben pillangók és szitakötők szálltak. A kert alján, a széles platánok védő árnyékában ült kékbabos ruhában Marion. Fejét hátratámasztotta, úgy hogy arcát csiklandozza a napsugár.

A pad előtt, a földön egy kosár ruha állt; tépett, rongyos holmival tele. Marionnak varrni kellett volna, foltozni, viseltes fehérneműt javítani. De nem tudta rászánni magát a munkára. Rettenetesen unta az ilyet. Sóhajtott. Aztán hirtelen körülnézett és a kerítéshez futott. A magas lécre állt és kihajolt. Odakinn valaki megállt. Marion kinyujtotta a kezét. Az illető fölágaskodott és megcsókolta a lecsüngő kis fehér kezet. Aztán ugylátszik, mondott valamit, valamit, amin nevetni is lehet, mert Marion hátrahajtotta a fejét és hangosan jókedvüen nevetett.

A házban meghallották a nevetést. Agáta ványadt, hosszú arca még hosszabbra nyúlt. Aprószemü horgolását hirtelen kis gyöngyös szatyorába tette és apró sietős lépésekkel a szomszéd szobába ment.

— Hallod? — mondta és bosszúsan az asztalra csapott. — Marcsa már megint nevet!

Balázs Sándor levette szemüvegét s egy fáradt mozdúlattal végighúzta kezét ritkás, ősz haján.

— Hallom! De Isenem talán mégsem olyan nagy bűn, ha szegényke egyszer-másszor nevet!

— Marcsa ne nevessen, — mondta Agáta.

Erélyes mozdúlattal kinyitotta az ablakot és félrehúzta a széles függönyöket. A napsugár hirtelen a szobába szökött, végigfutott a szinehagyott régi butorokon, a fakó metszeteken, megcsillant a régimódi tükör aranyos üvegén. Agáta kelletlenül ráncolta homlokát. Nem szerette ezt a nagy fényességet. Igazán nem tudta, mirevaló! Kihajolt az ablakon. Pillantása gyanakodva futott végig a kerten. De semmit sem látott. Marion varrással a kezében ült a padon. Agáta rozsdás hangja bántóan, kellemetlenül hasította át a nagy csöndességet:

— Marcsa ne nevess! Te sohase nevess!

Marion összerázkódott. Ugy érte ez a hang, mint a vesszőcsapás. Pedig megszokta már, hiszen megszokhatta, itt volt mögötte, gyermekkora óta, hajszolta, üldözte, megölte jókedvét, megfojtotta napfényre vágyódó boldog kacagását.

Hát tehet ő arról, hogy tizenhét esztendős, hogy szeret élni és szeret nevetni és boldog szeretne lenni, mint a többi korabeli leány? Hát tehet arról, hogy Marion a neve? Miért bántják érte? Nem ő választotta magának. Nem tehet sem erről, sem másról! Hát tehet mindarról, ami akkor történt, amikor ő még nem is volt ezen a világon? És mégis neki kell bünhődni és vezekelni mindenért! Az ő jókedvét, az ő fiatalságát gyilkolják szüntelenül ezzel az átkozott, förtelmes mondással: Marcsa ne nevess!

Marion anyja színésznő volt. Karcsú, szőke leány. A messze fővárosban táncolt és dalolt. Hirét mindenhová elvitték a képes lapok. Balázs Sándor kiváncsian nézte a fényképeket s amikor hivatalos küldetésben a városban járt, első este mindjárt a szinházba ment. A harmadik sorban ült, idegen, közönyös emberek között. De amikor a függöny felgördült és a művésznő a színpadra lépett, úgy érezte, hogy mindnyájan eggyek lettek a lelkesedésben. Még sohasem hallott nőt, akinek a kacagása szebb volt, mint az otthoni galambok búgása, még sohasem látott nőt, akinek parányi lába ily játszi könnyüséggel járta a furfangos, nehéz táncokat. A tömeg ujjongott. Táncait megismételtették ötször, hatszor is. Hatalmas, nagy urak hódoltak előtte, virágot hintettek táncos lába elé ... Balázs Sándor közéjük szegődött. De szegény, csöndes volt, tudta, hogy amúgysem versenyezhet velük. És mégis! Bízott és reménykedett.

Egy napon sírva találta a leányt. A leány azt mondta, csalódott. Hitt valakinek, akinek nem lett volna szabad hinnie soha. Balázs Sándor ekkor úgy érezte, hogy most az ő órája ütött. Fölajánlotta a nevét és az otthonát.

A leány elfogadta az ajánlatot. Fáradt volt, pihenni vágyott. Jól esett a tudat, hogy ez a komoly, pápaszemes fiatalember ilyen tisztelettel viseltetik iránta. Hátat fordított a színpadnak, az ünnepeltetésnek és elment boldog családi életet élni a kisvárosba, a szűk látkörü, irígy emberek közzé.

Házilag készült finom női fehérnemüek. Teljes menyasszonyi kelengyék
HEVES LAJOS cégnél, Budapest IV., BÉCSI U. 8.
Lenvásznak, lenbatisztok, lynonok, chiffonok, percalinok, asztalteritékek csakis elsőrendü minőségben!

Réz- és vasbutor. Sodronyágybetét és gyermekkocsi
Nagy választékban legolcsóbban szállit **HIKKER.** Gyár: Holló ucca 3/a sz. Telefon: József 124—12
Minta-raktár: Dohány ucca 6/a sz. Telefon: József 61—07

Uj Idők 1924. XXX. 48. sz.

Boldogsága nem tartott sokáig. Hiába iparkodott, nem tudott beleilleszkedni a környezetébe. Magányos és szomorú volt mindig. Nem tudta elfelejteni régi ragyogó boldog életét. S egy tavaszi napon búcsúszó nélkül távozott. Ugy érezte, jobb így. Hívta a szinpad és hívta a mult . . .

De valakit elfelejtett elvinni: kisleányát, Mariont.

Marion a régi portán maradt; árván, anyátlanul. Egy idegenarcu szép kis szőke leány. Egészen az anyja — mondták rossz arccal az ismerősök. Tudták, hogy ez Balázs Sándornak fáj. A férfi szomoruan nézett a kis leányra. Fájó, édesbus emlékeket ébresztett-e benne ez a nagy hasonlatosság, avagy kicsinyes, korlátolt környezetében ő sem tudta tultenni magát? Nem mondta meg soha. Csöndes, magába zárkózott ember volt.

Egy napon hosszu levelet irt a nővérének. Kérte, hogy költözzék hozzájuk. Nevelje Marionl úgy, hogy ne legyen más, mint a többi kisvárosi leány. Mert sajnos, idegen, szeszélyes hajlamokat észlel gyermekén . . .

Agáta eljött. Csalódott, fáradt, hervatag leány, akinek az élet semmit sem adott. Akinek szinte fájt mások boldogsága. Szigorú arccal nézett a kisleányra. Aztán megigérte, hogy fölneveli . . .

Szoros varkocsba fonta ezüstfényü, hullámos haját. Eltiltotta édes kacagását. Megváltoztatta a nevét. Marion! Egy rendes polgári leány Marcsa, vagy Mari. Mariska is lehet! De Marion! Színpadra való! Az ilyen idegenhangzásu név idegen, furcsa vágyakat ébreszt, melyek túlvisznek a rendes polgári élet határain: a konyhán és baromfiudvaron. Marion sápadtan, csodálkozva figyelt. Sok különös dolgot hallott, amire azelőtt nem gondolt még soha. Aztán megtudta azt is, hogy ő más, mint a többi gyerek. Az ő kis lelkében bünök szunnyadoznak. Nagy, sötét bünök; anyai örökség; és ezt Agáta van hivatva kiirtani. De hogy ez lehetséges legyen, abban neki is segítenie kell . . .

Marica bólintott. Neki mindegy volt már. Ijedten, kétségbeesetten vergődött, mint a kalitkába zárt szegény kis madár. Védekezni akart, nem tudta, miképpen. Menekülni akart; nem tudta, hogyan. De idővel megtanult hazudni. Képmutató lett és gonosz. Ha tehette, kiszökött a kertből, a patak partjára. Ott várta valaki, aki előtt nem kellett hazudni és komédiázni. Aki nem bánta, hogy Marion titokban egy képesujságból kivágott gyűrött kis képet mutogat és lázas rajongással ismeretlen anyjáról beszél. Sőt, talán egy kicsinyt még irigyelte is érte. Péter, a szomszéd jegyző fia volt. A városban nevelték. Müvésznövendék volt. Hegedülni tanult. Valami közösséget éreztek sorsukban és elhatározták, hogy elmennek innét együtt a nagyvilágba, a boldog, szabad emberek közé.

Együtt ültek a nagy füzek alatt és erről beszéltek.

— De vajjon mikor? — sóhajtotta a leány. Úgy érezte, hogy már nem tud várni. Megfojtja az otthon levegője; apja hallgatása, Agáta szava. — Hát Péter nem érzi, hogy ez rettenetes? Persze, ő nem tudja. Ősszel ujra elmegy; míg ő? És Péter még öt esztendőt emleget.

A fejét rázta.

— Nem, Péter, én nem várok.

Péternek a csodálkozástól kerekre nyilt a szeme.

— Nem vársz? De hát miért nem?

— Mert nem tudok várni. Ha nem jössz velem, egyedül megyek!

PONGRÁCZ GYÖRGY SZÜCSMESTER
BUDAPEST IV, VERES PÁLNÉ UCCA 19.
Készit finom szücsárut és
átalakitásokat legujabb divat szerint, jutányos árak mellett
Telefon: József 86—28.

Péter szégyenlősen turkált viseltes kabátja zsebében.

— Egy fityingem sincsen. Hiszen tudod . . .

Marion szigoru arccal nézett a fiúra.

— És öt év múlva?

Péter lehajtotta a fejét.

— Pénzem akkor sem lesz — mondta halkan — de legalább nagykorú leszek. Akkor feleségül veszlek.

— Előbb nem lehet?

— Téged nem! Hiszen tudod!

— Én addig meghalok — sóhajtotta a leány.

A fiu tehetetlenül huzta föl a vállát: ha Marion tudná! De persze nem tudja! Azt igazán nem mondhatja meg neki, hogy máris mennyit kell harcolnia és küzdenie érte! Hogy milyen gunyos megjegyzésekkel illetik. Uton, utfélen, utána suttogja a sok irigy kisvárosi leány: Marcsa, ne nevess! És a szülők is. Mind résen vannak és mind figyelik. Úgy tekintik Marionl, mintha nem volna közéjük való.

Marion hirtelen talpra ugrott.

— Ha szeretsz, velem jössz — mondotta.

— Most mindjárt. Majd megélünk! Én nem félek. Te hegedülsz, én meg táncolok. Ha nem is járattak tánciskolába, jobban tudok, mint a többiek.

Fölemelte kékbabos szoknyáját, kibontotta a haját és táncolni kezdett a sima pázsiton, a füzek alatt.

Péter lángoló szemekkel nézte. Úgy hitte, hogy ilyen szépet még nem látott soha. Megérezte a leányban a tehetséget, az isteni szikrát, azt, amit megtanulni nem lehet soha.

— Te tudsz — mormolta rekedten — te tudsz Marion. De én?

Marion hátravetette a fejét és kipirult arccal, szinte gőgösen vetette oda:

— Csak akarni kell! Az a legfontosabb! És nem szabad félni. Az életet jobb el sem kezdeni annak, aki fél!

Ha Agáta mindezt látta volna . . . De Agáta nem látta. Azt hitte, Marion a padláson ruhát tereget . . .

Marionnak eszébe jutott valami. A nagyobb lányoktól hallotta, amikor még az iskolába járt. A férfiakat az érzéseiknél kell megragadni, mondották. Ez az a pont, ahol minden férfi magára engedi erőszakolni a nő akaratát. Akkor még nem értette meg ezt; de most hirtelen eszébe jutott. Hiszen ez nagyon egyszerü dolog; csak közelebb kell kúszni hozzá, két karjával átfonni a nyakát, megcsókolni s a fülébe suttogni édes, szép dolgokat. És Péter engedni fog . . .

A fiunak arcába szökött a vér. Szorosan magához ölelte a leányt.

— Te édes, te drága . . .

— Ugy-e eljössz velem? Ugy-e elmegyünk? — suttogta félhangon a leány.

— Ha akarod . . .

Mámorosan behunyta a szemét . . . Még érezte a leány kábító illatát, még karjai között hitte hajlékony, karcsu testét, . . . de Marion már nem volt ott . . . egy észrevétlen mozdulattal kicsuszott karjaiból s félig lehunyt szempillák alól kiváncsian leste a fiú mozdulatát és hirtelen pajkosan felnevetett . . .

Péter haragosan talpra szökött. Ijedten nézett körül.

— Marcsa — suttogta rekedten — ne nevess. Az istenért, ne nevess . . . még meghallanak . . .

— Igazad van, — mondta Marion. — Meghallanak!

Aztán lassan fölállt. Egy fáradt mozdulattal végighúzta kezét zilált szőke haján, lesimította összegyürt ruháját és lehajtott fejjel, egy tekintetet sem vetve a fiúra, elindult az otthoni ház felé . . .

Egy öreg művész halála. Molnár József, a galambősz tájképfestő, lehunyta szemét örök pihenőre kedden. Visszavonult, szerény életét semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy halálát csak harmadnapra

Molnár József

tudták meg a külömben oly fürge budapesti ujságok. Pedig egykoron nagynevü, keresett mester volt, aki kifogyhatatlan vénával teremtette meg azt a tömérdek képet, amelyet örökül hagyott hazájára. A régi nagy időkből ránk maradt öreg úr még a legutóbbi években is fáradhatatlanul munkálkodott és minden budapesti tárlatra pontosan elküldte az ő csorbai vagy poprádi tavát, a Kárpátok kéklő gerinceit vagy valamely bodros, viruló ligetet. Nem igen méltatták a mi időnkben figyelemre, de az öreg úr tekintélyes multja bőven kárpótolta őt az ujabb mellőzésért. Amikor 1894-ben művészi pályájának ötvenéves jubileumát megülte, nem kevesebb, mint négyszáz képe függött a régi műcsarnok termeiben, bizonykodván az agg jubiláns soha meg nem csappant szorgalmáról.

Molnár igazában tájképfestő volt. Már ifjukorában vonzották a vidék változatai; félnomád életet élve kószálta be Erdélyt, Olasz- és Németországot, féleurópát. Tanulmányútjáról 1853-ban jött haza, s ekkor a csüggedés korszakában ő is azok közé állott, akik a nagy multnak képeivel iparkodtak lelket önteni a nemzetbe. Igy támadtak történeti képei: Dezső vitéz önfeláldozása, A Frangepánok megmentik Bélát stb. De a nyugodalmasabb, derültebb idők beálltával visszatért az ő kedvelt tájképeihez, miután előbb még megpróbálkozott a legkülönfélébb genrekkel: festett arcképet, vallásos- és állatképeket, allegóriákat. Hű azonban csak a tájképekhez maradt s a tájképfestés adott életének tulajdonképeni tartalmat.

Hű maradt a tájképhez és hű maradt régi technikájához is. Ezért aztán — a régi nyelvtől elszokván — idegenül állott a mai nemzedék az ő művei elé. Elfeledték a jó öreg urat. S ő csöndben, visszavonultan halt meg szerény lakásában, hetvennyolc éves korában.

Képkiállítás Ujpesten. Ujpesten egész kolóniája él a festőknek, vannak köztük egészen fiatal művészek, azután a régi jó időkből megmaradt derék veteránok is, akik békés és szelíd közösségben munkálkodnak odakünn. Ez a kis kolónia most összeállott és képkiállítást rendez a saját műveiből. Ehhez hozzájárul a rákospalotai művészek csoportja is. A kiállítást *Linek* Lajos festőművész fogja rendezni.

MINDENFÉLE

A schlosszhofi kastély regénye

Valahányszor Bécs felé robog velem a gyorsvonat, mindannyiszor elmélázok, mikor a March vize mellett sötéten emelkedő *schlosszhofi* kastély, tünik szemeimbe. Korának egyik legnagyobb hadvezére, szavojai Jenő emeltette.

Szavojai Jenő anyja Mancini Olimpia volt, unokahuga Mancini biborosnak és nővére Mancini Máriának, akit XIV. Lajos még dauphin korában nőül akart venni.

Jenőt atyja, Móric, Soison grófja és Carignan hercege, formátlan termete és rendkivüli észbeli tehetsége miatt a papi pályára szánta, de az ifju harci babérok után vágyott s mert Franciaországban visszautasították szolgálatait, I. Lipót osztrák császár és magyar királynak ajánlotta föl.

— Vajjon mit akar itt a kis *csuklyás barát?* — jegyezte meg tréfásan gróf Starhemberg Guidó, mikor az alacsony termetü hercegecske az udvarnál bemutatkozott s majdnem elveszett az óriás arányu termekben. I. Lipót császár csak *illusztris nemzetségére* való tekintettel nevezte ki egy dragonyos ezredbe, meglehetős alantas tiszti ranggal.

Néhány év alatt azonban annyi diadalt aratott, hogy 1693-ban már tábornagy lett s aztán nemsokára a törökök elleni hadak fővezérévé nevezte ki a császár.

A karlócai béke után kis pihenőre vonult Jenő herceg s idejét fölváltva magyarországi ráckevei es schlosszhofi birtokán töltötte.

A ráckevei birtok később Albert szászteschenі hercegre, majd Károly királyi hercegre s tőle fivére, Albrecht királyi hercegre szállt. Mikor Albrecht kormányzó volt, kivált őszi vadászatok idején, sokszor tartózkodott a ráckevei pompás kastélyban s meghivta oda többször a pestmegyei urakat is.

Egyizben, nagy nógatásra, elfogadta a meghivást *Hajós* János kecskeméti gazdag földbirtokos is. Nagyon öreg, de rendkivül daliás, erőteljes volt a nemes úr s beszédközben meg is kérdezte Albrecht királyi herceg, hogy annyi éveken át hogy tartotta meg igy egészségét és testi ruganyosságát?

— Hja bizony fenség az csak onnan van, hogy nem igen álltam szóba a *némettel!* — felelt elpusztithatatlan flegmával Hajós János.

Szavojai Jenő a harcok viharában nem ért rá foglalkozni az asszonynéppel, de azért neki is megvolt a maga regénye. Egyizben Budán, egy katonai parádénál látta meg a lányt, aki iránt nagy lángolásra gyult a szive.

Uj Idők 1899. V. 7.

A Testamentum német nyelven. Benedek Elek híres könyvét: *Testamentum s hat levél* egy Bécsben élő magyar szüle-ésü író lefordította németre. *Schönwald* Vilmos, a könyv fordítója jó munkát vég-ett, mert híven adta vissza a költői munka minden szépségét. A csinosan kiállított kötet chlenker bécsi kiadónál jelent meg.

Drámai impressziók, írta *Szüry* énes. Nálunk egy kicsit szokatlan dolog ég, hogy valaki külön kötetben kiadja szín-ízi kritikáit, holott Franciaországban és ngolországban a kritikák gyűjteménye épp gy hozzátartozik az irodalomhoz, mint bár-ely más gyűjteményes dolog, teszem a köl-mény-antológia. S aki a drámairodalom int igazán érdeklődik, szívesen vesz kezébe yan könyvet, melyben egy művelt, sokat pasztalt, az esztétika törvényeit jól ismerő me elmondja nézetét a nagy drámaköltészeti kotásokról. Ilyen könyv a *Szüry* Dénesé, mely est jelent meg díszesen kiállítva *Singer* és *Wolfner* kiadásában. Az utolsó öt esztendő att ami csak nevezetes darab fordult meg magyar színpadon, nagy szinészi alkotás rönyörködtette a főváros közönségét, ez a önyv mind tárgyalja, részletezi, ismerteti és egbirálja. Nem úgynevezett lerántásokban, nem jóakarattal, szívélyesen és oktató ten-nciával, mely utóbbi anélkül, hogy tola-dó volna, épp úgy szól a szinésznek, ámaírónak, mint a közönségnek. Szüry nyve okos könyv és belőle sokat tanul-t a szinész is, a drámaíró is. A könyv itikai részéhez van csatolva egy tanulmány akespeare-ről, mely a szerző székfoglalója lt a Kisfaludy-Társaságban.

Új könyvek. A mult hét folyamán a vetkező új könyveket küldték be az *Uj Idők* erkesztőségéhez:

Werner Gyula: Kende Imre házassága, gény két kötetben.

A *Magyar könyvtár*-ból öt füzetet, úgy-nt *Sophokles* Antigoneját Kemenes József rdításában, *Coppée* egy novelláját (Hen-tte) B. Tölgyessy Margit fordításában, *rao* Matild *Lányok* című elbeszélési kötetét, elyet Tóth Béla fordított magyarra és két edeti magyar füzetet, melyben költemények nnak *Ábrányi* Emiltől és elbeszelések *lnai* Lajostól.

MŰVÉSZET

Modern butorok és ékszerek. Egy-t év óta csodálatos erővel lendült föl ná-ık a művészi ipar. Új és eredeti nyomon lad: modernné kezd válni, ami elsősor-n az *Iparművészeti Társulatnak* nagy ér-me. Ez a társulat megfeszített erővel dol-zik azon, hogy a magyar műiparosok gre letérjenek a sablón útjairól és modern, nennyire lehet, magyaros szellemben dol-zzanak. A társulat működése már eddig is eglepő eredménynyel járt, amiről minden állítása tanuskodik. Butor, szövet, könyv-bla, vasmű, porcellán, csipke, bronz, üveg formákat öltött a magyar műiparo-k intelligens keze alatt s a közönség, nely eleinte idegenül állott ezekkel az új-ta műtárgyakkal szemben, kezdi megérteni azok szépségeit. Nagy érdeme van ez új ízlés népszerüsítése körül a társulat lapjának, a *Magyar Iparművészetnek*. Ez a folyóirat, amelyet *Fittler* Kamill és *Györgyi* Kálmán kitünő izléssel és nagy szakértelemmel szer-keszt, évenként hatszor olyan gazdag tarta-lommal és oly díszes kiállításban jelenik meg, (a legutóbbi füzet 100-nál több képet hoz) hogy bátran melléje állítható a legjobb külföldi művészeti lapoknak. E lapot a tár-sulat tagjai, akik évi öt forint fizetésére köte-lezik magukat, ingyen kapják. Mutatványul hozunk több érdekes képet a legujabb füzet-ből, amelyeket e számunkban talál az olvasó.

A magyar zeneművészet halottja. *Bartalus* István halt meg csütörtökön, hetven-nyolc éves korában. Ehhez a névhez fűző-dik a magyar zene irodalmának, elméletének története. Ő írta az első magyar zenei tan-könyveket, ő gyűjtötte először nagy stilben a népdalok kincseit, ő kezdte meg a kuruc-kor dalainak följegyzését. Könyvet írt a ma-gyar zene formáiról, tartalmáról, kutatta ele-meit, megírta kritikáját. Húsznál több lapban fejtett ki lázas tevékenységet a magyar zene érdekében. E kiváló érdemeiért megválasz-tották előbb a Kisfaludy-Társaság, később, 1875-ben a Tudományos-Akadémia tagjának. Benne egyik leglelkesebb és leghivatottabb művelőjét vesztette el a magyar zeneművészet.

Magyar Iparművészet Váza
Terezete *Sós G.* — Készítette *Beschorner*

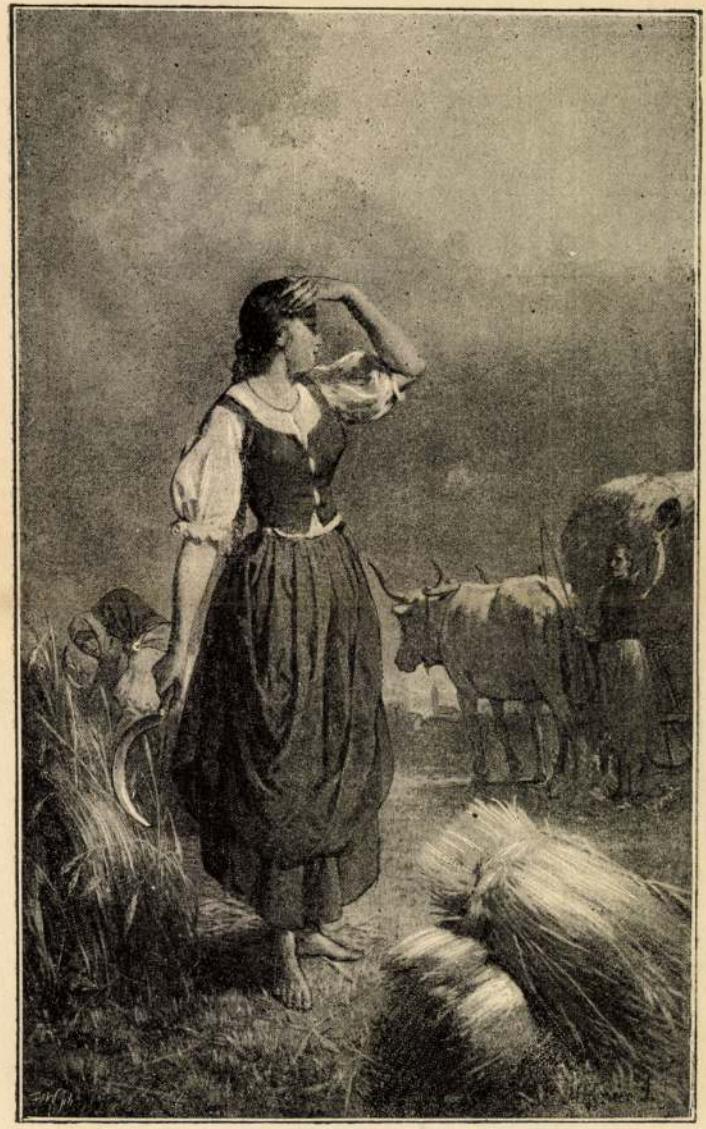

MOLNÁR JÓZSEF. ARATÁS.

Műcsarnok 1891/92. téli k.

Molnár József

Tárgym.

7

MOLNÁR JÓZSEF (1821–1899)
LÉGYOTT

Koppenkép

Molnár József

319.

441.

Ernst Muzeum aukcioi

Molnár József: Találka.

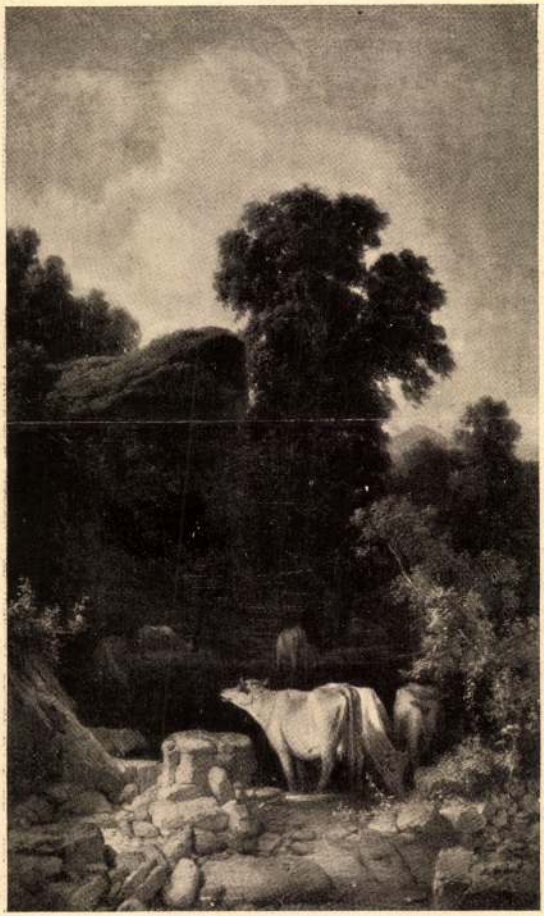

Molnár József: Tehenek a forrásnál.

Kintás. Biedermeier kiáll

1937 - 38.

MOLNÁR JÓZSEF: Szerelmi vallomás.
125 × 95, olaj, jelezve lenn jobbra.
A Postatakarékpénztár 1929 juniusi aukciójáról, 528. szám

Molnár József

319.

441.

Ernst Múzeum aukció
XV (1921)

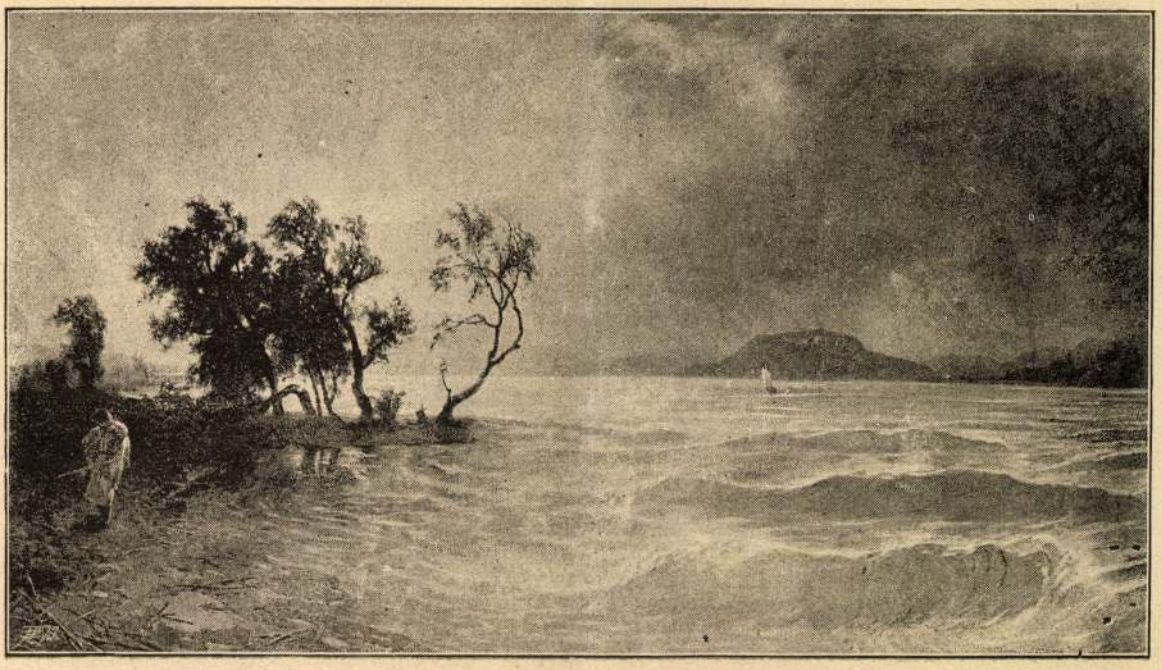

74. Molnár József. Háborgó Balaton.

1885. ősz. Kiáll. Eat.

39. Vastagh Géza. Incselkedés.

MOLNÁR JÓZSEF: CSORBAI TÓ

A LEGSZEBB MAGYAR KÉPEK

MOLNÁR JÓZSEF: A CSORBAI TÓ

Hármas halmot látunk hazánk cimerében: a tőlünk elragadott hegykoszoru ez, amelynek kimagasló ékessége a Magas Tátra, ennek egyik gyöngye a Csorbai tó. Ezt festette meg 1867-ben, történelmünk ez örömévében *Molnár József* és állitotta ki — osztatlan tetszés között — a Képzőművészeti Társulat kiállitásán. Ezt a képet sokszorositottuk színes mélynyomásban mai füzetünk kettős fedéllapjául, mert ha valami, a Magas Tátra élő felkiáltójel felénk, hogy *emlékezzünk Nagymagyarországra!*

E kép festője, *Molnár József* — a községi jegyző fia — Zsámbékon, 1821-ben született és már mint a pesti piarista gimnázium növendéke hajlamot mutatott a festés iránt s minden szabad idejét a városi rajziskolában töltötte. Tizenhatéves korában már festéssel kereste kenyerét, majd gyalog bejárta Erdélyt, ahol *Dečsen* számos arcképet festett. Innen Velencébe ment s az *Academia delle Belle Arti* növendéke lett. Itt ismerkedett meg Ürményi Ferenc koronaőrrel, ki pártfogásába vette s évi kétszáz forint ösztöndijjal támogatta.

Velencéből két év multával barátjával, *Ligeti Antal*lal Rómába, azután Firenzébe, majd Nápolyba és Livornóba utazott.

Ligeti barátsága sok mindent megmagyaráz Molnár életéből. Művészetük összehasonlitása elvezet közös magyar mesterükhöz, az olasz földön lakó, akkor már nagyhirü *Markó Károlyhoz*. Nyilván Ligeti kedveltette meg Molnárral a keleties motivumokat. Viszont az alakos tájképet, Markó művészetének egyik kedvenc kifejezési formáját, Molnár fejlesztette tovább gyönyörüen. Lassanként elhagyta Markó barnás arany tónusát és realisztikusabb zöld virányban mutatta be nekünk a maga külön világát, amelybe gyakran belehelyezte a még Markótól örökölt kecses fürdő nimfákat, mint azt a Szépmüvészeti Muzeum képén látjuk.

Livornóban Molnár elvált Ligetitől és Pisába ment, majd Münchenbe, hol 1847-ben iratkozott be az Akadémiára; Schorn és Faltze tanárok előadásait látogatta. 1849-ben Stuttgartban kilenc hónap alatt százhusz arcképet festett. A Stuttgart-környéki királyi kastélyokban a magyar ember szeme örömmel fedezi fel Molnár számos szép munkáját. Volt Párizsban, Brüsszelben, majd visszatért Münchenbe, hol történelmi, allegorikus és életképeket festett, melyek legtöbbnyire Londonban találtak vevőre. Ime, lesujtottságunk idején igy szolgálta Molnár a magyar név jó hirét. Ebben az irányban csúcsteljesitménye volt a *Keresztények üldözése* cimü képe, amely az 1850-iki londoni világkiállitáson Viktória angol királynő figyelmét is magára vonta.

Kérdés és felelet.

Molnár önbizalmát mutatja, hogy nem félt 1853-ban — a magyar lesujtottság teljében — visszaköltözni hazájába, ahol 1855-ben megfestette *Dezső önfeláldozása* cimü hires hazafias képét. Ezután szorgalmas munkában várta a hajnal derengését, amelynek első sugarai a fiatal királyi pár 1857-ik évi látogatása alkalmával jelentkeztek. Molnár ekkor *Szent Margit halála* cimü vizfestményét ajánlta fel a királynénak. (Jelenleg az Erzsébet királyné-muzeumban.)

Molnár egyike volt a Képzőművészeti Társulat alapitóinak s helyet foglalt a Társulat vezetőségében, de ezt is a maga szerény módján. Műtermében érezte jól magát s annyi bolyongás után a magáéban kivánt lakni. Szerzett is egy kis házat Ujpesten. Nyilván vele kezdődött meg az ujpesti művészkolónia.

A tárlatokon vevői a legjobb körökből kerültek ki: *Budavár visszavétele a törököktől* c. művét Ferenc József király vette meg, tátrai és balatoni képeit Klotild főhercegnő. Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök vallásos tárgyu képeket vásárolt tőle.

Molnár 1894-ben művészi pályájának ötvenéves jubileumát ünnepelte, amikor az Andrássy-uti régi Műcsarnokban kollektiv kiállitáson 262 művét adta el, több mint 13.000 forintért.

Sajnos, e sikerét kevéssé élvezhette, mert szemét sulyos műtétnek kellett alávetnie. Igy is, mindenféle lencsékkel és pápaszemekkel felszerelten, csaknem élete utolsó napjáig dolgozott. 1899. február 8-án kisérték tisztelői örök nyugalomra.

Romantikus táj Olaszországban.

pedig gyönyörü Velours miroité-t használnak, még pedig moiré vagy selyem betétekkel, mi az öltöny diszét nagyon emeli. Moiré-selymek a mostani idényre teljesen kimentek a divatból, hasonló sorsban részesültek a peluche köpenyek, melyek most minden kigondolható alakokban sötét szinü bársonyból készülnek. Egyáltalán azt látjuk, hogy hölgyeink már a délelőtti órákban is bársony pellerineket és kabátkákat viselnek, holott máskor posztón és kasmiron kivül minden egyéb kelmét alkalmatlannak tartottak. Az utczára való ruhák szabásait illetőleg nagyon feszes szoknyák, valamint redős bő újjak divatosak. Ez utóbbiakat fekete paszománttal vagy posztó applikáczióval vonják be, mi által az a nélkül is bő újj még nagyobbnak tünik fel. A hölgyek túlnyomó többsége a bő újjakat egyáltalán nem találja ugyan szépnek, de azért még sem akadt oly bátor hölgy, ki azokat tüntetőleg mellőzte volna. A vékony aczél-lemezekkel ellátott szoknyák elég bőre vannak szabva, de nem tartunk attól, hogy az újjak arányában megnövekedjenek.

Tavaszi hölgykabátkák dolgában a tailor-made (férfi szabók által készített) félhosszú, elől nyitott vékony posztó-kabátkák lesznek divatosak, miután azonban a bő újjú ruhák legfeljebb még sokkal bővebb kabátkák alá férnének, a hölgyek puha kelméjű zubbonyokkat fognak viselni, vagy pedig, a mi sokkal valószinübb, az egyik vagy másik öltöny újjainak bőségét kellend leszállítani.

Magától értetődik, hogy a divat szigorú szabványait pontosan nem követő hölgyek tavaszi utczai toilettek fölé a kevésbbé szép, de azért kényelmes posztó vagy skót szövetű Cape-okat az idén sem fogják elhagyni, sőt kivánatos lenne, ha ezen divatról még azok sem mondanának le, kiknek módjukban áll az évad hóbortjait követni.

Ezuttal két képet küldök. Az egyik tavaszi kalapot mutat. A kalap alapja dahlia selyem, jettel segélyezett csipkékkel. A fődiszt négy ügyesen elhelyezett fekete strucztoll képezi. A mint láthatod, a kalap a homlokot szabadon hagyja s csupán hátul alkalmazott tűkkel szorúl a fejhez.

A mennyasszonyi öltözetet ábrázoló képből azon örvendetes változást láthatod, mely Londonból, még pedig a walesi herczegné kezdeményezése folytán, most már itt útat tört.

A félhosszú uszályos fehér-gyöngy színű atlasz ruha újjai, a könyökön jóval feljebb csekély bőséget mutatnak. Három fehér csokor a deréktól a szoknya aljáig képezi az egyszerű, de azért izléses menyasszonyi öltöny egyedüli diszítését. A balvállról a mellig érő brüsszeli csipke fichu-n szintén narancs virággal diszített csokrot látunk. Egyebekben a szük újj végét csipke-betétek képezik. A brüsszeli csipkefátyol nem takarja el az arczot, hanem a fejdiszt képező narancsvirág félkoszorúba tüzetik, honnan az uszály széléig ér.

Tán érdekelni fog ama hir, mely szerint a széles sarku czipőket lassanként ismét magas és hegyes sarku és negyes orru czipők váltják fel. Ezen régi, háborotos divatot nehány törpe termetű divathölgy szállítója hozta megint elő, s miután a tömeg első sorban az efféle hires szállitók kirakataiból nézi ki a divatot, sokan megrendeléseiknél már az imént említett ódonszerű szabáshoz ragaszkodtak. Azt hiszem azonban, a többség megmarad a czélszerűbb és alkalmasabb lapos sarok mellett. *Alice.*

*

A fentebbi divattudósítással kapcsolatban nem lesz felesleges nehány érdekes szinházi toiletteről is megemlékezni.

A Monaszterly és Kuzmik utódai által a nemzeti szinház egy előkelő müvésznőjének készített gyönyörű öltözékek ezek, melyek az egyszerü elegans izlésnek valódi mintái. A «Fromont és Risler» közelebbi előadásán Csillag Teréz asszony hét uj toilettejével lepte meg a közönséget. Az első felvonásban fehér satin duchesse menyasszonyi ruhája van, 180 cent. hosszu uszálylyal, blousederékkal és sima aljjal kis narancsvirágcsokorral a mellen, narancsvirágkoszoru és hosszú illusionfátyol. A második felvonásban robe d'interieur rózsaszin satin merveilleuxból, princesse-szabással, egészen beborítva accordionplissékbe préselt mousseline de soieval, a kart egészen szabadon hagyó görög újjakkal, chrisanthemmel a vállhoz tűzve. A második felvonásban a visite-ruha világoskék nehéz faille magnifique, kiváló szép szabásu aljjal, crême szin mousseline de soie blouse-sal, mely a derék körül vörös bársonynyal van letartva. Világoskék dudoros bársonyujjak. A harmadik felvonásban világoszöld kerti-ruha fehér mousseline de soieval borítva, alól széles fodorral környezve, magas derék kivágott bélléssel. A harmadik felvonásban csolnakázóruha vörös és fehér tricotderékkal, felette fehér nyitott jaquet arany matrózgallérral, az igen rövid alj vörös szőrszalaggal diszítve. A negyedik felvonásbeli ruha a legszebb améthyst-szin faille antiqueból, melynek pánczélderékja egészen jais cabochonokkal van kihimezve. Az aljon két pánt ugyanily himzésből. Az ötödik felvonásban fehér duchesse báli ruha paillettevel és vörös virágokkal diszítve, s nagy dudoros ójjak, melyek a vállakat szabadon hagyják.

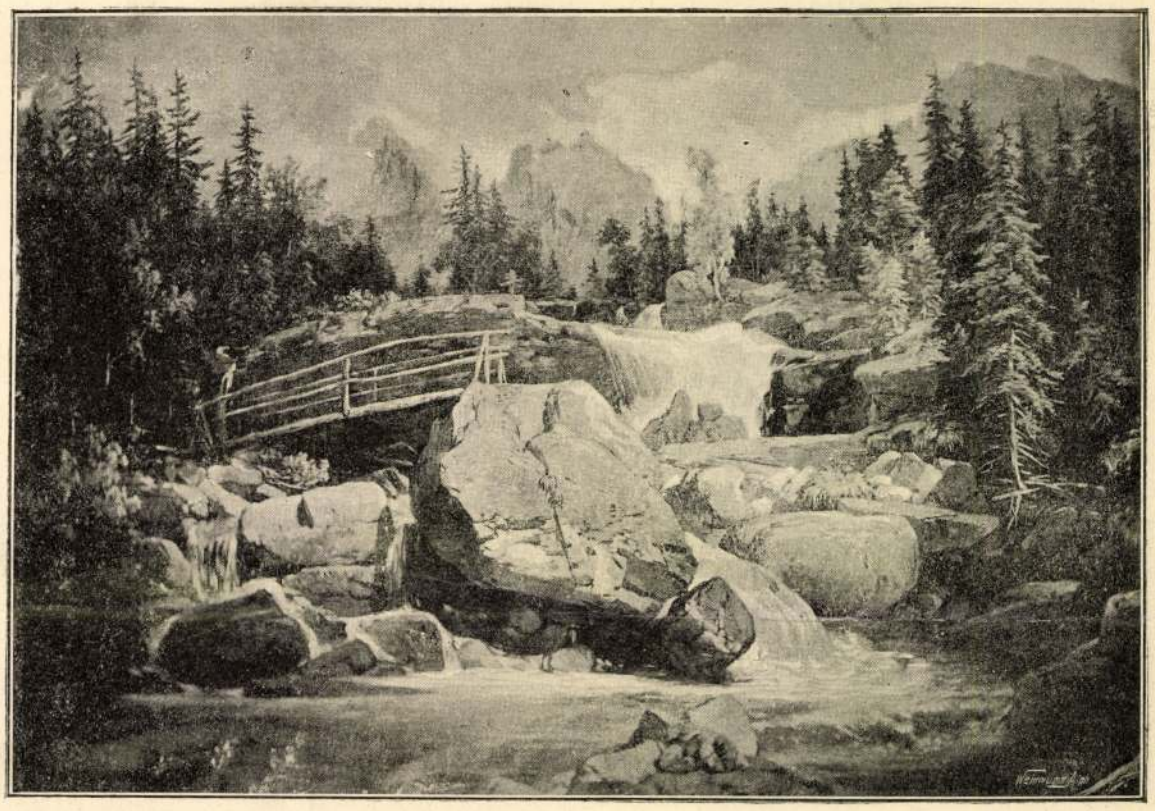

KÁRPÁTI TÁJ. — Molnár József festménye.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Őszi rózsák. *Eredeti és szerbből forditott költemények. Irta és forditotta Dömötör Pál. Zombor 1895.* Szerző ezúttal már költeményeinek harmadik kötetét adja ki; hiszszük, hogy a közönség ezt ép oly szivesen fogadja, mint a két előbbit, mert ugyanaz a meleg bensőség, egyszerű természetesség nyilatkozik ez új versgyüjteményben is. Dömötör Pál a családi érzelmek dalnoka, ez az ő igazi tere, e kis világban érzi legjobban erejét, s itt tudja kifejteni teljesen a maga költői egyéniségét. A költőt a képzelet átható ereje és fénye s a sziv melege emelik a közönséges halandók fölé; de nem minden költőben vegyülnek ezek a tulajdonságok egyenlően. Dömötör Pál nem fényes elme, de nagyon meleg szív, tele ragaszkodással, szeretettel, gyöngédséggel; innen van, hogy bár nem találunk nála nagy és új gondolatokat, s képzelete is alant szárnyal, költeményeit mégis szivesen olvassuk s a költő meghódítja rokonszenvünket. Dömötör Pál, talán mert szive annyira tele van szeretettel, boldogsággal, többnyire derült szinben látja a világot; valami jóleső megelégedettség ömlik el költészetén s gyűjteményében jóformán csak egy kis szigetet találunk («Rossz órában», «Reményt vesztve», «Meghasonlás», «Fáim között», «A ligetben»), hol komorabb hang, békétlenség, panasz, világfájdalom szólal meg, — de ez nem az ő igazi tere. A kötetben sok az alkalmi költemény is. Ezek is jók voltak az illető alkalmakra, mert szerzőnek nemes gondolkodását és erős hazafias érzését tolmácsolják, de maradandó becscsel nem birnak. Nem számítjuk ezek közé a Kisfaludy-Társaság egyik pályázatára készült költeményét, «A dalt»-t, mely a gyűjtemény egyik legszebb darabja. A kötetnek közel egy harmadát szerb költemények fordításai teszik, képviselve látjuk itt a szerb nép- és műköltészetet egyaránt. Köszönettel tartozunk Dömötör Pálnak, hogy a délszláv népcsalád e kiváló törzsének költészetét átültetni igyekszik irodalmunkba, nemcsak azért, mert nagyon kivánatos, hogy e néppel, melyhez évszázadokon keresztül szoros fegyverbarátság fűzött bennünket, a szellemi közlekedést minél inkább fentartsuk, hanem azért is, mert a szerb népköltemények, különösen a hősdalok, világirodalmi becscsel birnak. Azok közül is, melyeket Dömötör Pál ezúttal bemutat, kiválik egy, a «Kraljevics Márkó a ramazán alatt bort iszik» czímű, s hozzá tehetjük, hogy szépen is van fordítva. A műköltők versei — nem tudjuk, a fordítónak rójuk-e fel, vagy az eredetinek — már nem tesznek ránk hasonló kedvező hatást, bár ezek között is vannak jellemző s eredetiségre való darabok. A 15 ivnyi kötet a szerző kiadásában jelent meg, ára 1 frt 50 kr. Mutatványúl fentebb közlünk belőle egy eredeti és egy fordított költeményt.

A Budapesti Szemle márczius kötetének tartalmát egy nagyon alkalomszerü tanulmány nyitja meg «Báró Wesselényi Miklós és a nemzetiségi kérdés» czimen; szerzője Zsilinszky Mihály államtitkár.

A harminczas és negyvenes évek politikai küzdelmeinek egyik kiemelkedő alakja Wesselényi Miklós. E küzdelmek ismertetői és leirói leginkább a magyarországi állapotokkal foglalkoznak; de Wesselényi az erdélyi állapotokat is képviseli, s nemcsak a kapcsolt részek, a Partium ügye fontos, hanem az erdélyi nemzetiségek helyzete is, az erdélyi társadalmi állapotok. Az oláhok ébredezni kezdenek, Dakoromania eszméje kisért. Zsilinszky érdekesen festi le ezt, bőven, részletesen és Wesselényi fölfogásával, mely idejében fölismerte a bajt. A tanulmánynak ezúttal az első része jelent meg. Hasonlóképen alkalomszerű *Vámbéry* tanulmánya «Khina és Japán a modern műveltség terén», melyből a második és befejező közleményt olvassuk. Mig az első rész Khináról szólt, ez Japán művelődésének gyors haladását adja elő. Ezt követi: «Moliére gyermek- és ifjukora (1622—1642, *Haraszti* Gyulától: részlet a szerzőnek nagyobb művéből. «Egészségügyünk jelen viszonyai és a reform», (első közlemény) dr. *Thim* Józseftől; «A chemiai elemekről», dr. Lengyel Bélától. «Immakuláta grófné», *Vadnai* Károly társadalmi regénye; melynek egy vallásos grófné a hőse, ebben a füzetben véget ér. Költeményt kettőt találunk: «Csak itthon», Lévay József hazafias költeménye és «Zászlótartó Milics», bosnyák népies hős dal, fordította Solymossy Sándor. Az «Értesítő» rovat a Szilágyi Sándor szerkesztésében megindult «Magyar Nemzet történetével», dr. Hüppe Siegfriednek az akadémia kiadásában és Szathmáry György fordításában megjelent «A lengyel alkotmány történetével» foglalkozik bővebben; *Grósz* Emil egy franczia könyv alapján a francziaországi orvosi kar reformjára hivja föl a figyelmet. Végül *Marczali* Henrik szólal föl Munkácsi Bernát ellen, s az ő állításával szemben nagyon ingatagnak mondja a talajt, a tisztán finn-ugor származás bizonyítására. A «Budapesti Szemle» előfizetési ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

Az államgazdaságtan kézikönyve, irta dr. *Mariska* Vilmos, budapesti egyetemi tanár. Az állami pénzügyek rendezése, az államgazdaság: gyakorlati tudomány és a politika nagyon nevezetes része. Mariska könyve (572 lap) kimerítőn tárja föl azt; megismertet az állami gazdaság eszményi rendjével, főleg azonban a tényleges állapotokkal foglalkozik kimerítőn, az állam szükségleteivel, az adózásokkal, az állami háztartással, az állami hitellel, az állami adósságok különböző alakjaival. A jeles munka egyébiránt már ismerős az illetékes körökben, hisz eddig két kiadás fogyott el belőle, s most a *harmadik*, teljesen átdolgozott kiadást adja közre a Franklin-társulat. Ára 5 frt.

Bernardo Montilla, *Echegaray* Józsefnek, a hirneves spanyol szinműirónak 3 felvonásos drámája, megjelent a Franklin-társulat «Olcsó könyvtárá»-nak legújabb füzetében, *Patthy* Károly fordításában. A drámát pár hét előtt adták először a nemzeti szinházban, mély hatással. A költői szépségekben

TAVASZI KALAP.

és tragikus összeütközésekben oly gazdag drámát Patthy Károlynak minden tekintetben szép fordítása mint olvasmányt is élvezetessé teszi. Ára 40 kr.

Görög földön, emlékkönyv a magyar tanárok 1893-ik évi tanulmány-utjáról. A közoktatásügyi miniszterium megbizásából szerkesztették dr. *Csengeri* János és dr. *Pasteiner* Gyula. 1893 nyarán 31 középiskolai tanár indult útra, hogy a közoktatási miniszter megbízásából és költségén közvetlen szemlélődés útján ismerjék meg Görögország klasszikus földjét. A miniszter abból nagyon helyes fölfogásból indult ki ez elhatározásában, hogy azok, kik ifjainknak egész éven át beszélnek Hellasról, igazi közvetlenséggel ezt csak úgy tehetik, ha maguk is közvetlen benyomásokat szerezhettek Görögországban, ha maguk is látták azt, a mit az ifjuságnak oly körülményesen leirnak. A lent jár professzorok eme kirándulásának eredményeit nyujtja ez a diszes kötet, mely a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg a melyben 18 tanár számol be érdekesen, közvetlen megfigyelés alapján.

A 303 lapra terjedő nagy könyv egyként foglalkozik az ó-kor klasszikus hellén világával, müveltségével, müemlékeivel és az újkori görögséggel, természetesen az utóbival rövidebben, mert a görög földnek multjában van meg fénye és dicsősége. A Trieszttől Athénig terjedő utat Latkóczy Mihály irja le, a görög földről és a most látható emlékekkel kapcsolatban a régi világról Gross Gyula, Kárpáthi Kelemen, Horváth Balázs, Bódiss Jusztin, Hollóssy Rupert, Váradi Károly, Dóczi Imre, Cserép József, Samu Ferencz, Buzássy Ábel, Récsey Viktor szólnak, mig a mai görögségről Erdélyi Károly, a gazdasági életről Molnár István tájékoztat az Athéntől Konstantinápolyig tett utról pedig Gergye Lénárd számol be. A megfigyeléseket, tanulságokat számos illusztráczió bőviti: épületek, romok, szobormüvek, alaprajzok, tájképek. A benyomások közvetlenségével szólnak az egyes czikkek, s a könyvet a klasszikus föld sok barátja, a felsőbb iskolák tanulói érdekkel és okulással fogják olvasni. A magyar professzorok e diszesen kiállított beszámolójának ára 2 frt 80 kr.

Két leány és egy legény, regény, irta *Beöthy* László. Szépen fejlődő fiatal iró komoly munkája, mely a Singer és Wolfner-féle «Egyetemes regénytár» legújabb kötetében jelent meg, s ára 50 kr.

Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásából a 4. és 5. füzetet küldi szét a Franklin-Társulat. A két füzet a «*Rejtelmes sziget*» folytatását közli Szász Károly fordításában, gazdagon illusztrálva. Az uj olcsó kiadás egy-egy füzetének ára 20 kr. Előfizethetni a vállalatra 1 frtjával 5 füzetre akár a Franklin-Társulatnál, akár a könyvárusoknál.

A magyar nemzet története. Az Athenaeum kiadásában és Szilágyi Sándor szerkesztésében füzetenkint és illusztrálva megjelenő «Magyar nemzet történeté-»ből a 12-ik és 13-ik füzet együtt hagyta el a sajtót. Magyarország honfoglalás előtti történetét «Pannonia és Dacia» czímen *Kuzsinszky* Bálint tárgyalja benne nagy szorgalommal gyüjtött adatok alapján, melyek közt a régészeti emlékeket és leleteket is lelkiismeretesen fölhasználja. Az illusztrácziók közül megemlítjük a következőket: Agrippának a párisi Louvre-ben őrzött mellszobra, Tiberiusnak a vatikáni muzeumban levő szobra, Germanicus márványszobrának rajza, Trajan római diadal-oszlopának összes csoportképei, stb. Egyik melléklete Feszty Árpád körképéből «Áldozat Hadurnak». Egy füzet ára 30 kr.

Folyóiratok. A «*Századok*» legujabb füzetében Lánczy Gyula «Magyarország és sienai szent Bernardino, Capistran János és II. Pius pápa» czimű dolgozatot közöl. Moldován Gergely Hunfalvy Pálnak «Az oláhok története» czimü müvét birálja és kimondja, hogy Hunfalvy Pál a román történettudomány megalapitói közé tartozik, megteremtője az oláh fejedelemségek kritikai történelmének, a kit a románságnak mostaninál komolyabb, higgadtabb és és igazságosabb nemzedéke a román oknyomozó történettudomány nagyjai közé fog sorozni. — A «*Természettudományi közlöny*» februári füzetének főbb czikkei: A tiszafa, dr. Borbás Vinczétől. A korinthusi csatorna történetéhez, Világóra Heller Richárdtól, Hyrtl József életrajza, stb. — Az «*Athenaeum*» filozofiai és államtudományi folyóirat ez évi első száma egész kötet, melybe dr. Ferdinándi Géza, dr. Lechner László, dr. Pekár Károly, Várnai Sándor s még többen irtak. Különösen gazdag az irodalmi rovata, a melyben a külföldön megjelent nagyobb értékü könyvekről számol be. — Az «*Archaelogiai Értesitő*», szerkeszti *Hampel* József. Ezen régi vállalat legújabban megjelent füzetében is sok, a régészettel foglalkozókra nézve nagy érdekü közlemény foglaltatik, számos rajzzal illusztrálva. Tartalmából különösen érdekesek a hatvan-bodoglári ásatások leirása, a Tinnye vidéki lovas sírok, a pécsi székesegyház régiségei, a Nagy Lajos zárai kelyhe, az Ecsen talált két római katonai elbocsátó diploma, stb.

Előfizetési fölhivás. Grill Károly könyvkereskedése dr. *Lázár* Bélának új könyvére adott ki előfizetési fölhivást. «*Myria*» lesz a czime s két nagyobb elbeszélést («Myria» és «Anya») foglal magában. Előfizetési ára 1 frt 50 kr. A szerzőtől csak tavaly jelent meg «Elbeszélések» czímen egy kötet.

Népszinház. Pályadijat nyert népszinművet adtak először márczius elsején, s elég tisztességes sikert aratott. A Ruszt-féle pályadijra 93 népszinmű versenyzett és nyert a «*Télen*» czímű, melynek szerzője ifj. *Bokor* József, a ki «Az alamuszi» operettel (melyhez a zenét is maga irta) lépett először a közönség elé, s első darabja már gyökeret vert a szinpadokon. Népszinművének semmi kiváló vagy fényesebb tulajdonai nincsenek. Ilyenektől közönségünket elszoktatták már évek óta. Szinpadi otthonosság, derültség, ötlet azonban van benne, s a sovány mese elevenséggel halad. Ujabb elemekre nem is törekedett a szerző; feladata az volt, hogy ismert és szinészek számára irja meg a szerepeket. Az alapgondolat, melyre a három felvonás épül, hogy télen egészen más a falu, mint nyáron. A mikor a falu népe dologgal van elfoglalva, tavasztól az ősz végeig, addig az emberek nem sokat törődnek a más bajaival, addig jószivüek, még segítenek is egymáson; hanem télen a falunak nincs dolga, hát felebarátaival foglalkozik, azok dolgaiba ártja be magát. Innen a darab czime is: «Télen.» Ez az ötlet új a darabban, a mese azonban a megszokott népszinműi reczept szerint készült. Vasas József nem a falujából házasodik, hanem a másik faluból. Már ezt is görbe szemmel nézik neki, hát még özvegy Bogárné, a ki számitott rá, hogy a Vasas fiu az ő lányát viszi oltárhoz. Most az uj menyecske eláztatására tör, hogy rossz hirbe hozza. Segítségére van neki a hetyke Virág Marczi is, a kinek különben tetszik a menyecske. Ennek azonban helyén az esze, ügyes, okos asszony, és csúffá teszi az egész falut, lefőzi Marczit is, a ki találkozót kér tőle, még a férjének is megadja a leczkét, a mért nem bizik benne. A szerző vidám jelenetekkel, komikus alakókkal szórakoztatja a közönséget s úgy látszik, hogy tehetségétől még jobban alkotott szinmüveket is lehet látni. Ezért szivesen kitapsolták. A második felvonás a darab gerincze, s ez tetszett legjobban. A menyecske szerepe *Blaha* Lujza kezében volt, s ő aztán megcsinálta azt kitünő szerepnek, mely minden jelenetében hódít. *Komáromi* Mariska, *Vidor* Pál, *Szabó* Antal, *Kiss* Mihály, *Ráthonyi* szintén savát borsát adták az előadásnak. A dalok is csinosak. Bokor külön nyitányt is irt darabjához.

Hangverseny az Emke javára. *Turolla* Emma asszony, az operaszinháznak hat év előtt oly nagy vonzerejű kitünő művésznője, e hó 4-ikén hangversenyt adott a redout nagy termében az Emke javára. Ugy látszik azonban, hogy a művésznő és a budapesti közönség közt megszünt a régi kapcsolat. Turolla most is kitünően, igazi művészettel énekelt, de meghallgatására nem telt meg egészen a terem. Az arisztokráczia nagy számmal gyült össze, de az anyagi eredmény mögötte maradt a művészinek.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia márczius 3-iki ülésén *Zichy* Antal elnökölt s két nyelvtudományi értekezés volt a napirenden.

Télfy Iván «Két uj görög nyelvtan és a mai görög verstan» cimü értekezésében a görög nyelvtudomány magyar mivelőinek ujabb müködéséről, Horváth György kegyesrendi, és Pecz Vilmos kolozsvári egyetemi tanár görög nyelvtanáról referált. Utána dr. *Szinnyei* József értekezett «Hogy hangzott a magyar nyelv az Árpádok korában?» czimen. A magyar hangtannak egyik tételéül az állitották föl, hogy az Árpádok korában a rövid magánhangzók kiejtése a mainál zártabb volt, pl. a *nap, szakaszt, adott, pór* szavakat akkor igy ejtették ki: *nop, szokoszt, odott, pur*. E tételt alapjában megtámadta Szinnyei, s fejtegetései után arra az eredményre jutott, hogy a fönn említett hangtani tétel teljesen tarthatatlan. Fölolvasását azzal fejezte be, hogy az Árpádok korabeli magyar nyelv hangzása a mostanihoz sokkal közelebb állott, mint eddig hittük.

Az ó-budai aquincumi muzeum kibővítésére Budapest főváros tanácsa 10,000 frtot szavazott meg.

A nagysurányi szinészmenedékház. A szinészek nagysurányi menedekházának ismét két uj lakója van. Mezey Vilmos veterán operaénekes és Krecsányi Sarolta, egy időben a vidék első rendű operette énekesnője. A szinészegyesület igazgatósága előadást tervez a menedékház javára. Az egyesület elnöke és igazgatója a napokban járt Nopcsa báró kormánybiztosnál, a ki azonban kijelentette, hogy az előadás számára csak a jövő hónapban engedheti át az operaházat. Ezt megelőzőleg azonban a várszinházban tartanak előadást.

MI UJSÁG?

A tavasz késik, és félve várják megérkezését, hogy erőszakkal ront a télre. Az utolsó napokban a tavaszi árviz már együtt küzdött a hóviharral. Az ország felső részén napokig tartó hóviharok, melyek újra eltemették a vasutakat, a déli részen pedig eső, olvadás és áradás. Az ország nyugati részén márcz. 7-ikén csaknem az összes vasutakon szünetelt a forgalom. *Fiumében* ekkor már ötödik napon nem láttak postát, tehát Trieszt felé szánon kezdték vinni a postai küldeményeket. Felső-Olaszországban is hóviharok állják el a tavasz utját. Hanem Magyarország déli részén már kidagadták a folyók. A Béga, Temes, Berzava, aztán a Maros, a Körös gyorsan megtelt. Temesben, Torontálban, Krassóban több községet, nagy területü földeket elöntött a viz. Moravicza, Nagy-Margitta környékén legnagyobb eddig a kár, de a vizmenti helyeken mindenütt általános az aggodalom, mert nagy hó borít

MENYASSZONYI RUHA.

Molnár József

Szeret, nem szeret, Magányosan. Malom a rákos pataka mellett

Dr. Prém J. A műcsarnok őszi kiállítása. Kapróm. szemle 1880. 159. l.

li Napoli; lo troviamo nel 1318 già
.n Ungheria quale vicecastellano del
ɜcia la sua attività d'oreficeria
, e lo attesta il sigillo pendente
1330 a Carlo Robert,re d'Ungheria.
) il compiacimento del re in tal modo
a di Jemnik, Suo fratello Niccolo ci
ɔuo. L'incontriamo per la prima volta
tello maggiore anche egli ha l'ufficio
'opera d'arte più cospicua di Niccolo
ma di croce, custodito tuttora nella
ale importanza ha questa opera per
trova applicata per la prima volta in
ello smalto translucido, come sfondo
stre convesse.La patria di questa
ne attribuisce l'invenzione a Guccio
ale la applicò per il primo alla fine
l'ordine del papa Niccolo IV e custodito
o di questa tecnica in Italia. In Unghe-
l senese Niccolo Gallico. Confrontando
llico si manifesta il più chiaramente
ricevuto questa tecnica senese per i
immediata, precedendo tutti i popoli
plicava lo smalto ancora modestamente

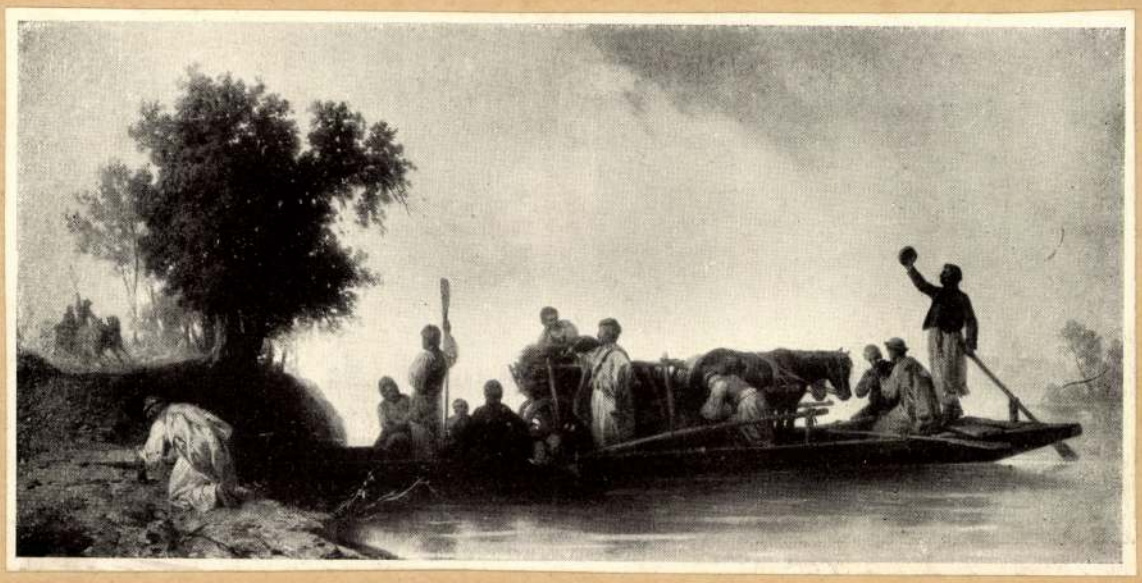

MOLNÁR József: Komp a Tiszán. Jelzés lent jobbra: Molnár J. 1875, fa, 37×73 cm.
Ernst-aukció, XXVIII (1924), 464. sz.

Molnár József

SPÁNYI BÉLA (1852—1914): ERDŐ SZÉLÉN. 1887

Pecz Ármin úr tulajdona

DEÁK-ÉBNER LAJOS: A VÁSÁRON. A mester párisi idejéből

Falus Elek úr tulajdona

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899): A KEDVENCZ

Gerő Ödön: A magyar arcképfestészet. Kép. Magyar Művészet 1927. 17. l.

Molnár József

Árverési Közlöny 1937
okt. 12.

388.

36. *Molnár József:* Csorba-tó.

28. *Lotz Károly:* Diana és Endymion.

méltatnók, amelyek a politikai földrajz értelmében kivül maradtak határainkon, de a művészeti földrajzunk kereteibe ma is beletartoznak. A jó szobor művészi értékén nem változtat, ha egy-két évtizeden át valamely város díszteréről elüldözve egy múzeum raktárába kerül, vagy egy köztér diszhelyéről a gazdasági udvar istállódíszévé süllyed. Mert mindezekre volt már példa. Csak az sajnálatos, hogyha egy nép nagyjait vagy eszményeit ábrázoló műemlékek a diszhelyekről kiszorulva, a műkincseket lealacsonyító környezetbe kerülnek s így a nemzetek kibékülésének akadályai. Az ilyen műemlékek sorsa ugyanolyan, mint a népeké s ha szabad ezt a kifejezést itt használni; éppoly védelemre szorulnak, mint a kisebbségek. Ezért nemzetközi védelemben kellene részesíteni a műemlékeket és ha sérelem éri őket, jóvá kellene tenni, illetve megokolt esetekben helyreállítani az ilyen, művészi jelentőséggel bíró emlékeket.

Egyik legcsodálatosabb építészeti műemlékünk, a kassai Szent Erzsébet-templom, az európai székesegyházak egyik büszkesége, sértetlenül került viszsza hozzánk, de rengeteg szobor, kép, könyv és templomi disz pusztult el a közel két évtizedes idegen uralom alatt. A pusztulás már a világháborúban vette kezdetét és tetőpontját érte el a reimsi székesegyház elpusztulásával. Talán még az emberek tömegpusztulása sem hatott ránk olyan lehangolóan, mint egy felsőolaszországi főuri könyvtár esztelen módon való elpusztitása. M. D' Azarta gróf fraforeanoi kastélyának a könyvtárát láttuk romokban heverve. Hogy miért pusztitották el, nem tudjuk. Dicséretére legyen a mi kiváló honvédcsapatainknak: nem ők voltak a rombolók. Művészeti állományunknak kell tekinteni — amint mondottuk — azt a sok műemléket, mely a régi határokon belül van. Itt elég rámutatnunk Lőcse, Szepeshely, Késmárk, Eperjes, Bártfa, Pozsony a bányavárosok templomaira, oltáraira, síremlékeire és szebbnél-szebb egyéb művészeti tárgyaira, amelyekben nemcsak a különböző mesterek iskoláit, hanem művészeti korok emlékeit örökitik meg. Fontos szerep jutott a műemlékek létrehozásában a mi főurainknak is, akik — bár legtöbbször családi érzelmektől vezéreltetve — nagy anyagi áldozatokkal járultak hozzá a különböző műemlékek létrehozásához és fentartásához. Mondanunk is fölösleges, hogy a műpártolásnak ez az önzetlen tevékenysége kezdetben a királyi udvarok és főpapok dolga volt, de minden korban bekapcsolódott e munkába maga a nép is, a szegény dolgozók, hisz a templomok, oltárok épitése és díszitése végeredményben az egész egyház érdekében történt.

Az egyházak vezető szerepe az évszázadok folyamán változott, de egyben megegyeztek: a műemlékeket megbecsülték és még ha ki is sajátitották azokat, épségbentartásukról gondoskodtak. Érdekes, hogy még a török hódoltság közel három évszázados uralma idején is sikerült a legtöbb műemléket megmenteni az enyészettől. A Felvidék XIV., XV. és XVI. századbeli épitkezései a késő korokban is, bizonyságtevői lesznek annak, hogy a vallási türelmetlenség nem rombolta le az Istenházakat, nem pusztitotta el a síremlékeket és még a polgári rendeltetésű épületekben is megőrizték az egymást felváltó művészeti korok szépségeit.

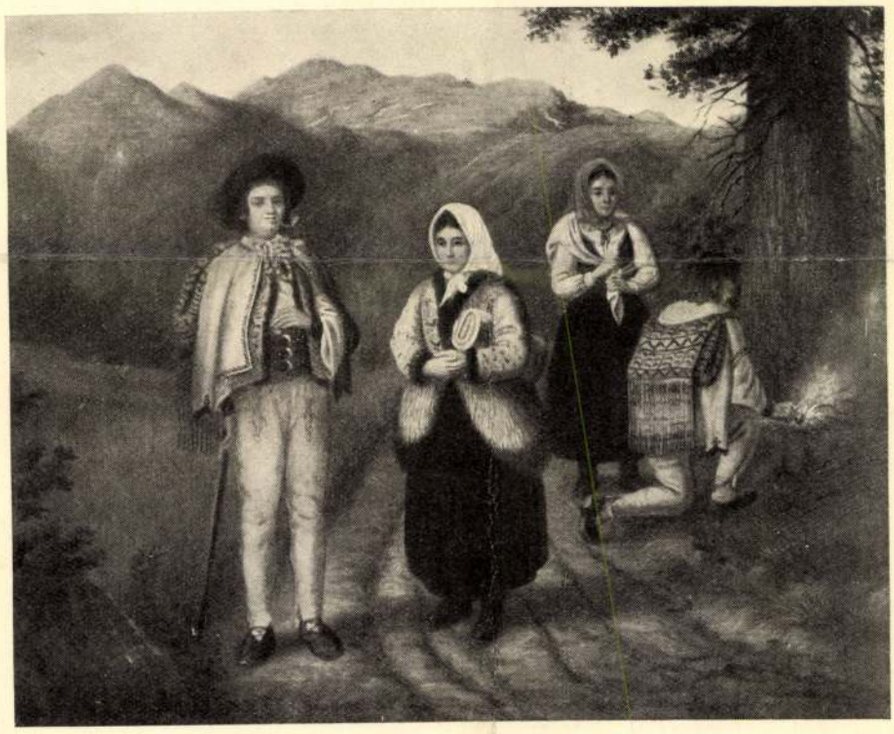

Barabás Miklós: Felvidéki szlovákok
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

KERÉKES ISTVÁN:

MODERNSÉG A MŰVÉSZETBEN

Ha „Modernség" szempontjából figyeljük a mai képzőművészetet, két fontos dologgal kell foglalkoznunk: vajjon a képzőművészet maradék nélkül adja-e vissza a kor érzésvilágát alkotásaiban, vajjon beszélhetünk-e művészi válságról, amelyből kibontakozást keres a ma művésze és az esztétikusok? Hibáztatnunk kell mindazokat a felfogásokat, amelyek a képzőművészetet hanyatlással vádolják. Alapnélkül való „konzervativ" felfogás ez. Hiszen korunk művészete, lelkisége éppolyan tisztán tükröződik vissza ma is, mint a pfeidiászi szobrokban, meg kell érteni, át kell érezni e kor vajudó, új megoldásokat kereső lelkét, és ezen a ponton keresztül kapcsolódk vizsgálódásunkba a második kérdés: Vajjon milyen kulturtörténeti jelentősége van a modern művészetnek az általános képzőművészeti fejlődésben és általában miben nyilvánul meg e művészetben a „modernség"?

ponton értünk el a tulajdonképpeni problémához, milyen tényezőkből sarjad ki az új művészet és fejlődést jelent-e a többi korok művészetéhez viszonyitva? Fel kell itt tennünk az alapkérdést is: mi tulajdonképpen napjaink művészetének lelki alkata? Annyit mindenesetre megállapíthatunk, hogy a nagy társadalmi válságok nem maradhattak pusztában elhangzó echói a lelkek megoldásra váró kérdéseinek. Kellett, hogy valaki felfogja s a művészetekben is továbbitsa ezeket a megoldás felé sóvárgó örök emberi problémákat. Mert a művész volt az a kultúrtényező, aki korunkban is, mint mindenkor átlátta, hogy az emberi élet nagy problémáinak visszavetítése a képzőművészetben döntő fejlődéstényezővé válik idők multán és hozzáfogott az átalakult kor új művésze a modern művészet kialakításához.

Molnár József: Kőpatak tó a késmárki csúcscsal
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

Amikor a neoklasszicizmust követő romanticizmus után az impresszionizmus, majd a reálizmus veszi át az uralmat a művészetek felett, elértünk a modern művészetekhez, amelyek korunkban az első nagy létválságon átesve, komoly és figyelemreméltó eredményt tárnak az esztéta elé.

Érdekes dolgok tünnek elő az alkotásvágyban égő új művészgárda járatlan utakat kereső kezdeményezéseiben. Sajnos ez a munka nem jár mindig sikerrel. Sokszor az új idők követelményeinek, a kifejezésbeli egyszerűségnek, geometriai vonalisságnak, szinbeli bizarrságnak vagy meglátásbeli merészségnek feláldozzák az igazi művészetet. S ezen a

Ezzel eljutottunk a művészi kötelességérzet, öntudat és elhivatottság kérdéséhez. E három egymással kapcsolatos tényezőt közös nevező alá foghatjuk, egyetemes kérdést formálhatunk belőlük: van-e a művésznek mint alkotó zseninek reális értékelmélete? A „reálist" itt nem mint irányjelzőt, hanem a való élet határai közé illeszkedő esztétikai felfogást kell értenünk.

Ebbe az értékelméletbe illeszkedik a „modernség" kérdése. Ha a művész szakit az eddigi elgondolásoktól, új adottságok és tekintélyek láncolatát építi ki önönmagában, ugy egy újszerű kezdemé-

Művészet
1938. III. 22. sz.

MOLNÁR JÓZSEF: KARAVÁN

BORSOS JÓZSEF: LÁNYOK BÁL UTÁN

1853. máj. kiáll.: Egyptusi tájkép, olaj. — Tégvetés, olaj., kisorsolás czéljából 300 ftért megvette a Műegylet, megnyerte Szabó József Budán. — Mária mennybemenetele, olaj.; Ürményi Ferencz tulajd.

1853. jún.–júl. kiáll.: Arczkép, olaj.

1853. szept.–okt. kiáll.: Arczkép, olaj. — Karthauziak, olaj., 100 ft. Megvette a Műegylet. A kisorsolásson megnyerte Zákó József Pesten.

1853. okt.– nov. kiáll.: Arczkép, olaj.

1853. nov.–decz. kiáll.: A karaván, olaj., 70 ft. — Fürdő leány, olaj., 120 ft.

1854. febr.–márcz. kiáll.: Olaszok, olaj., 300 ft.

1854. szept.–okt. kiáll.: A felfedezett szerelem, olaj., 200 ft. Kisorsolás czéljából megvette a Műegylet, megnyerte gróf Andrássy Manó Pesten.

1854. okt.– nov. kiáll.: Hajótörést szenvedettek, olaj., 230 ft. Megvette a Műegylet. A kisorsolásson megnyerte Kastélyi József Sajószögeden.

1855. jan.–febr. kiáll.: A komp, olaj., 280 ft. Kisorsolás czéljából megvette a Műegylet, megnyerte Szűcs Antalné Győrött.

1855. febr.–márcz. kiáll.: Dezső hősi önfeláldozása királyáért, kinek életét ruhája és fegyvere felcserélésével megmenti 1330-ban, olaj. 1855–56. évi műlapúl való kiadás czéljából megvette a Pesti Műegylet.

1855. jún.–júl. kiáll.: Pihenő karaván, olaj., 180 ft. Megvette a Műegylet, megnyerte Schreiber Dávid Győrött.

1855. júl.– aug. kiáll.: Olasz halászok, olaj., 230 ft. Megvette a Műegylet; megnyerte Marek Ede Pozsonyban.

~~Irinyi Sándor~~

~~A Képzőművészeti Tárulat tárlatain következő művével vett részt:~~

~~1877. nov. kiáll.: Részlet Ujszegedről, 180 ft.~~

Molnár József.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveit állitotta ki:

1875. évi kiáll.: Zugspitz hegye Bajorországban, 130 frt. — Titkos levelezés, 600 frt. — Velenczei nő a középkorból, 500 frt. — Részlet Fehérmegyéből, 130 frt.

1876. évi kiáll.: Szénahordás, 400 frt. — Átkelés a Tiszán, 400 frt. és az előző évben kiállitott négy kép.

1877. nov. és decz. kiáll.: A templomban, 450 frt. — Ürményi arczképe. — A komp. — Vizesés a nagy Tarvölgyben, 500 frt. — A beteg gyermek, 1000 frank. — A templomban, 300 frt.

1877. decz. kiáll.: Csorbató, 100 frt. — Vaáli tájkép, 70 frt. — Duna vidéke Ujpesten, 100 frt. — Lipótvölgyi tájkép, 80 frt. — Tájkép tehenekkel, 100 frt. — A kedvencz, 100 frt. — Templomi jelenet Velenczéből, 500 frt.

1878. júl. kiáll.: Pompeji pusztulása, olajf. — Az adakozó, olajf. — Tájkép, olajf. — A fülemüle, olajf., 400 frt. — Ujpesti táj, olajf. — Tájkép, olajf. — A pacsirta, olajf., 400 frt. — Poprád-tó a Kárpátokban, olajf.

1878. okt. és nov. kiáll.: Középorom a kis Tarpatak völgyéből nézve, olajf., 500 ft. — A czigány család, olajf., 350 frt. — Tájrészlet Kerepesnél, olajf., 200 frt.

1879. márcz. és ápr. kiáll.: Titkos levelezés, olajf., 400 frt. — Fürdő nő, olajf. — Szüret Kerepesen, olajf., 300 frt. — Pásztor idyll, olajf., 300 frt. — A tavasz virága, olajf., 400 frt.

1879. ápr. kiáll.: A szelid társaság, olajf., 280 frt.

1879. nov. és decz. kiáll.: Olasz népélet, olajf., 250 frt. — Légyott, olajf., 450 frt. — Csorba-tó, olajf., 450 frt.

Molnár József

Molnár József

1880. tavaszi kiáll.: Oranggyal (pályamű az egyházi festészeti díjra). — Mária mennybemenetele. — A kútnál, olaj f., 350 ft.

1880. tavaszi kiáll. II. sor.: Arckép, olaj f. — Házatörő munkások, olaj f.

1880. őszi kiáll.: Malom a Rákospatakon, olaj f., 550 ft. — Ujpesti kikötő, olaj f., 500 ft. — A kertben, olaj f., 300 ft. — Szeret... nem szeret?.., olaj f., 500 ft.

1881. tavaszi kiáll.: Kútra menő leány, olaj f., 300 ft. — Czigány viskó, olaj f., 300 ft.

1881. őszi kiáll. II. sor.: Ábrahám kikölttözése, olaj f., 900 ft. — Jelenet a katakombákban, olaj f., 2000 frt. — Csalogány, olaj f., 900 ft.

1882. őszi kiáll. (I–II. sor.): Virágárus leány Capri szigetén, olaj f. — Krisztus lebétele a keresztről, olaj f.

1883. alkalmi kiáll.: A nagyszalóki csúcs a Tátra-hegységben, olaj f., 600 ft.

1883. őszi kiáll.: Tájkép, olaj f., 600 ft. — Szent család, olaj f., 1000 ft. — Jégverés, olaj f., 1500 ft. — Galambvadász, olaj f., 300 ft. — Galambvadász, olaj f., 300 ft. — Tiszai komp, olaj f., 800 ft. — Tájkép, olaj f., 400 ft.

1884. tavaszi kiáll.: Fonó lány, olaj f., 400 ft. — Életkép Pompejiből, olaj f., 300 ft. — Tájkép, olaj f., 400 ft.

1884. őszi kiáll.: A kitörő zivatar, olaj f., 500 ft. — Tájkép a Balaton somogyi partjáról, olaj f., 350 ft. — Kiszállás a Balaton somogyi partján, olaj f., 700 ft. — Templomi jelenet, olaj f., 900 ft.

Molnár József

1885. januári kiáll.: Középorom a Tátrahegységben, olajf., 250 frt. — Tájrész Tápióbicskéről, olajf., 250 frt.

1885. nemzetk. kiáll.: A boglári kikötő a Balaton partján, olajf., 700 frt.

1885. őszi kiáll.: Balaton tava a boglári magaslatokról, olajf., 800 frt. — Az Obersee Salzburg környékéről, olajf., 600 frt. — Gmundeni tó, olajf., 600 frt.

1885. orsz. ált. kiáll.: Tájrész a Rákospatak mentében, olajf. — A falu kútja, olajf., 800 frt. — Háborgó Balaton, olajf., 1500 frt.

1886. őszi kiáll.: Csorbai tó a Tátrában, olajf., 800 frt. — Tájrész Jászberénynél, olajf., 600 frt. — Nagy Tarpataki vizesés a nagyszalóki csúcscsal, olajf., 700 frt. — „Hogy illenék a főkötő?", olajf. — Az éj, olajf.

1887. őszi kiáll.: Az öt tavak egyike a jégvölgyi csúcscsal, olajf. — A csorbai tó, olajf. — Fürdőhely Visegrádon, olajf., 600 frt. — Tarpataki vizesés, olajf., 450 frt. — Mária a gyermek Jézussal, olajf., 500 frt.

1888. őszi kiáll. I. és II. sor.: Szepezd a Balatonnal, olajf., 500 frt. — Kérdés és felelet, olajf., 600 frt. — Poprád-tó a Tátrában, olajf., 500 frt. — Kőpatak-tó a Lomniczi-csúcscsal, olajf., 600 frt. — Vizesés a kis Tarpatak völgyében a Tátrában, olajf., 600 frt.

Mohrai József

F Kisorsolás czéljából 300 frtért megvette a műegylet, s megnyerte Szabó József Budán.

P Megvette a műegylet. A kisorsolásón megnyerte Zákó József Pesten.

P Kisorsolás czéljából megvette a műegylet, s megnyerte Andrássy Manó gróf Pesten.

X Megvette a műegylet. A kisorsolásón megnyerte Kastélyi József Sajó-Szögedről.

F Kisorsolás czéljából megvette a műegylet, megnyerte Szűcs Antalné Győrött.

F Megvette a műegylet. Megnyerte Schreiber Dávid Győrött

Megvette a műegylet. A kisorsolásón megnyerte Marek Ede Pozsonyban.

A pesti műegylet 1853. évi május havi kiállításán: Egyptusi tájkép, olajf.; — Jégverés, olajf., (400 frt). F — Mária menybe menete, olajf., Ürményi Ferencz tulajdona. A junius-juliusi kiállításon: Arczkép, olajf.; — a szeptember-októberi kiállításon: Arczkép, olajf., — Kartauziak, olajf., (100 frt). P Az október-novemberi tárlaton: Arczkép, olajf. A november-decemberi tárlaton: A karaván, olajf., (70 frt); — Fürdő leány, olajf., (120 frt). A műegylet 1854. évi kiállításán: (febr.-márcz.) Olaszok, olajf., (300 frt); — (szept.-okt.) A feldeszett szerelem, olajf., (200 frt); — (okt.-nov.) Hajótörést szenvedettek, olajf., (230 frt) F. A műegylet 1855. évi kiállításán: (jan.-febr.) A komp, olajf., (280 frt) F. — (febr.-márcz.) Dezső" hősi önfeláldozása királyáért, kinek életét ruhája és fegyvere felcserélésével megmenti 1330-ban; olajfestmény. A pesti műegylet által 1855/6. évi műlapúl megvételetett. A jun.-jul. kiállításon: Piheno" Karaván, olajf., (180 frt) F. — (jul.-aug.) Olasz halászok, olajf., (230 frt.) A műegylet 1856. évi kiállításán: (jan.-febr.) A Genfersee alkonyatnál, olajf. (180 frt.); — (febr.-márcz.) Rablók, olajf., (330 frt.) Megvette a műegylet. A Kisorsolásón megnyerte Meyer János Magyar-Óvári

Molnár József

Képes kiálli-

tásokon

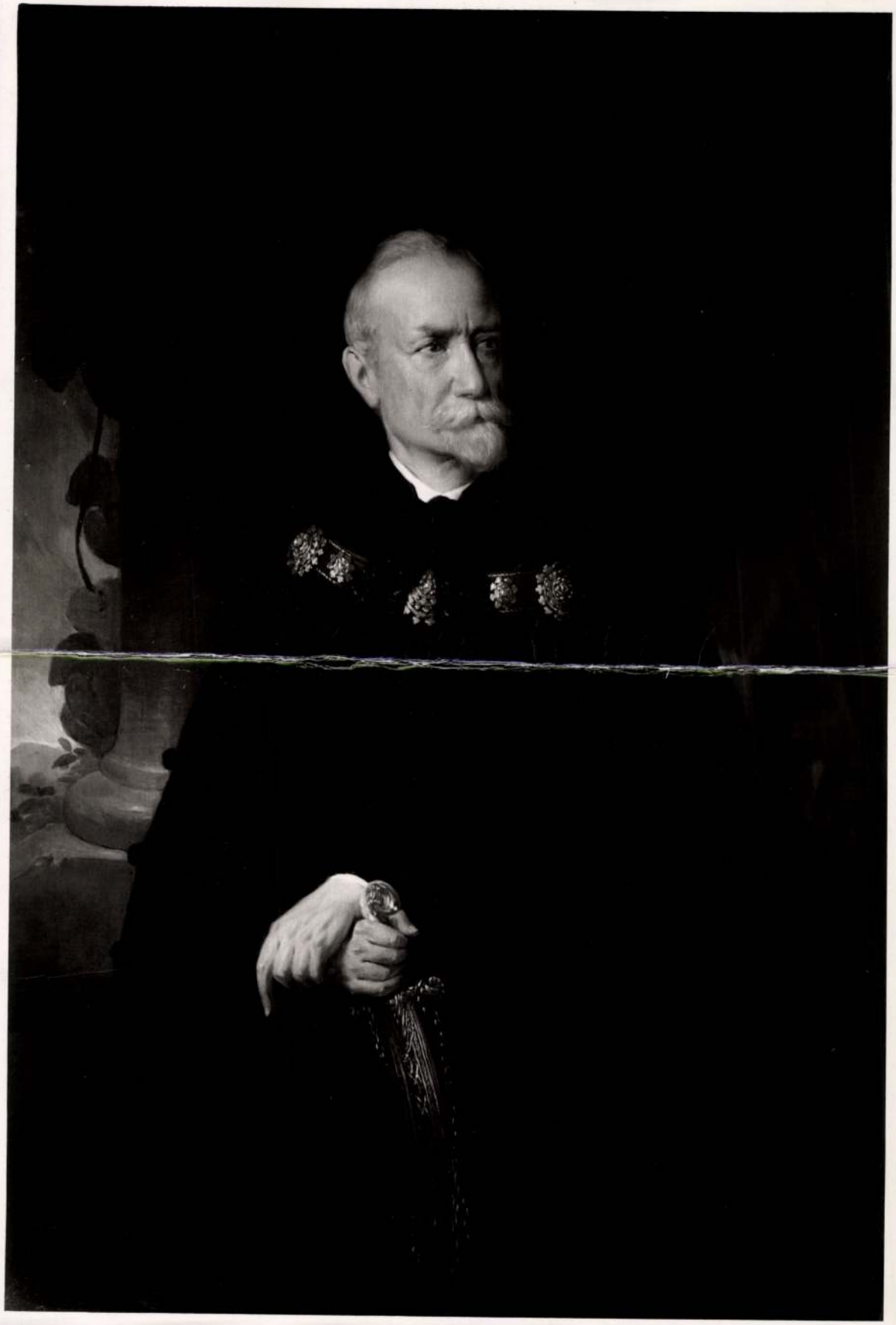

Molnár József
festő

Ürmenyi József arckepe
Molnár Józseftől
A bpesti óvónőképző intézet
tulajdona
Vetics Lajos ár. megbízásá
ból restaurálltam
1940 tavaszán
Feinykeperte Petrás,
István

XLIII.
Ernst Muzeum aukcioik

Molnár József

325. Fürdő nők.

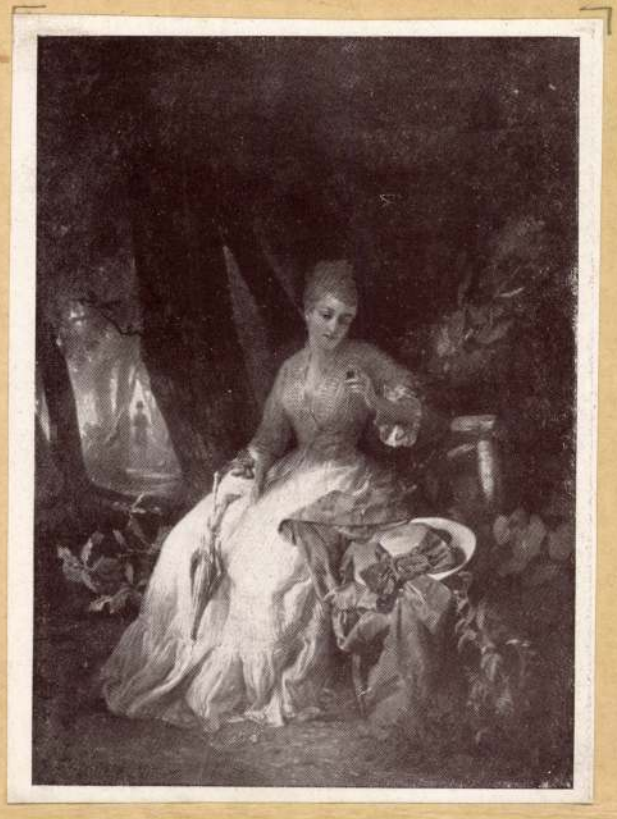

MOLNÁR JÓZSEF: Várakozás
127 × 95 cm, olaj, jelezve lenn balra.
A Postatakarékpénztár 1928 juniusi aukciójáról 377/a sz.

Molnár József

MSZMP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV - 6

MAGYAR HÍRLAP

Molnár József

11. ÉVFOLYAM, 263. SZÁM

1021

Molnár József rajza

Tanács nevében Szepesi Zoltán elnök és Kelemen Lajos elnökhelyettes koszorúzott.

A koszorúzási ünnepségen részt vettek: *Benke Valéria, Fock Jenő, Huszár István, Nemes Dezső, Óvári Miklós*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, *Borbély Sándor, Gyenes András, Győri Imre, Havasi Ferenc, Korom Mihály*, a Központi Bizottság titkárai. Ott volt a Központi Bizottság, az Elnöki Tanács, a kormány több tagja, a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet sok más vezető személyisége. Részt vett az ünnepségen a budapesti diplomáciai képviseletek sok vezetője és tagja is.

A koszorúzási ünnepség az Internacionálé hangjaival és a katonai díszszázlóalj elvonulásával ért véget.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács *Gergely Mihálynak* és *Horváth Lászlónak*, a Kohó- és Gépipari Minisztérium osztályvezetőinek — nyugdíjba vonulásuk alkalmából, több évtizedes eredményes munkájuk elismeréséül — a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Soltész István* miniszter adta át.

távirat

ISKI elvtársnak,
Államtanácsa elnökének

Varsó

i Tanácsa, a magyar nép és a aimat küldöm Önnek és a test- függetlensége visszanyerésének

ás után a függetlenségért küzdő ialista Forradalom győzelme és orlati megvalósulása során visz- ntette önálló állami létét. Örömémet fasiszta csapatok kiűzését öztársaság a szocialista országok , a marxizmus—leninizmus esz- t el az országépítő munkában. i lengyel nép további sikereket n, a békéért, a biztonságért és

LOSONCZI PÁL,
a Magyar Népköztársaság
Elnöki Tanácsának elnöke

ntervencióban. A Pilsudski-féle fasiszta diktatúra politikájának írát a lengyel népnek kétszere- en kellett megfizetnie: 1938-ban a németek Lengyelország megámadásával indították el a második világháborút.

A hitleristák kiűzésével ismét a Szovjetunió volt az, amely megteremtette a lengyel köztársaság immár szabad fejlődésének lehetőségét. Népeink az 1945-ös felszabadulás óta együtt haladnak a szocializmus építésének útján. Az elmúlt három évtizedben testvéri figyelemmel kísérhettük, hogyan teremtettek fejlett ipart, hogyan küzdik le azokat a nehézségeket, amelyeket az évszázados elnyomás, majd a fasiszta pusztítás hagyott örökül a lengyel népre, hogyan teremtik meg a LEMP vezetésével a megérdemelt jobb élet feltételeit.

Az évforduló alkalmából köszöntjük a Lengyel Népköztársaságot.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 NOV - 6

MAGYAR HÍRLAP

Molnár József

1021

Molnár József rajza

Kőhegyi Gyula metszete

tünk, ennek alapján adhatja meg rendelését a külföldi partner. Mintapéldányokat küldünk, és a forgalom arányában hozzájárulunk a külföldi partner propagandaköltségeihez. Azután: részt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
1979 DEC - 3

Molnár József

1021

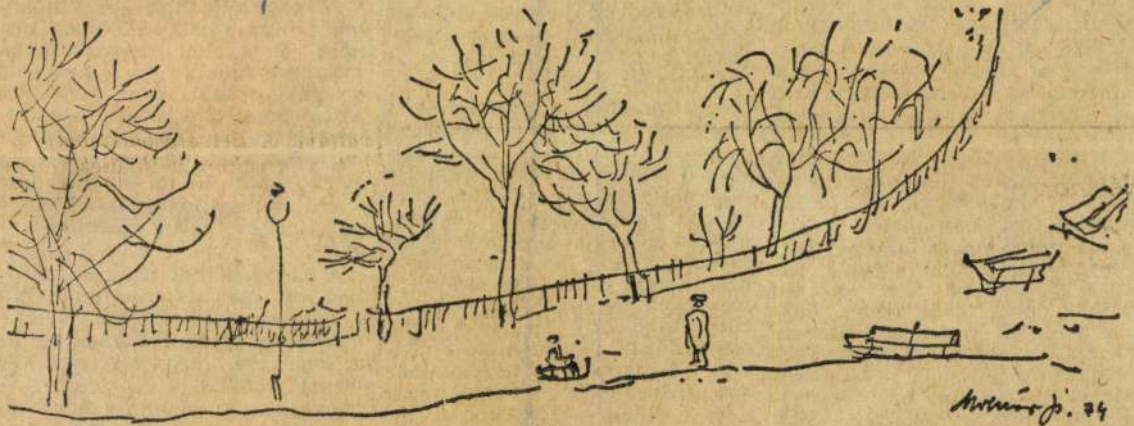

Molnár József rajza

különbségek esetén nem hasonlíthatjuk össze a létszámarányok alapján. A nyugatnémet, a francia és a holland ipar termelékenysége *körülbelül kétszerese* a magyarénak. Arra a termelésre, amit nálunk 1000 fővel nyújt egy üzem, ott egy 500 személyes üzem is képes. Ha ennek megfelelően helyesbített adatokkal végzünk összehasonlítást, a kis- és középvállalatok arányát jellemző magyar adat nem 15, hanem 25 százalék lesz. Ez még mindig jóval alacsonyabb, mint a francia és a holland iparban megfigyelt arány, az ipartelepek nagyságáról alkotott képet azonban ez a korrekció már lényegesen *módosítja*. A termelékenységi különbséggel korrigált magyar adat 26 százalék, *a legalacsonyabb* ipartelepi koncentrációt

gyilagos elemzésének és előkészítésének kell pótolnia, részben pedig ellenőrzött keretek között célszerű a piaci hatásoknak is nagyobb teret engedni.

Az irányítás, a vezetés és a szervezés célszerű módszerei minden struktúrához kialakíthatók. A vállalatok belső és felső irányítását tehát *a meglevő szervezeti struktúrában is hatékonyabbá tehetjük* és e tekintetben még igen sok lehetőséget nem használtunk ki. A szervezet megmozdítása mindig bizonyos megrázkódtatásokkal jár, ezért kellő előkészítést, körültekintést kíván. *A szervezet stabilitásához sok érdek fűződik, megmerevedése azonban veszélyekkel is jár.* Ezért időről időre értkelnünk kell a szervezet működését; azt, hogy igazodik-e az ipar szerve-

se
lu
me
moz
a te
lesztés
korszer
ponton s
széles fro
sága mellett) talán inkább gyengíti.

A nagyságrendi megtakarításokon túl ma hasonló fontosságú a piachoz való rugalmas alkalmazkodás és az irányításnak az a rendszere, mely ezt segíti és bizonyos fokig kikényszeríti. A rugalmasabb alkalmazkodásnak, valamint *a szükséges visszafejlesztések gyorsításának* számos feldolgozó ipari gyártási ágban

794. *Molnár József:* Megzavart énekóra.

Árverési Közlöny
1929. ápr. 3. sz.

964. *Tichy Kálmán:* Az elrabolt Adria.

435. *Benczúr Gyula:* Lótanulmány.

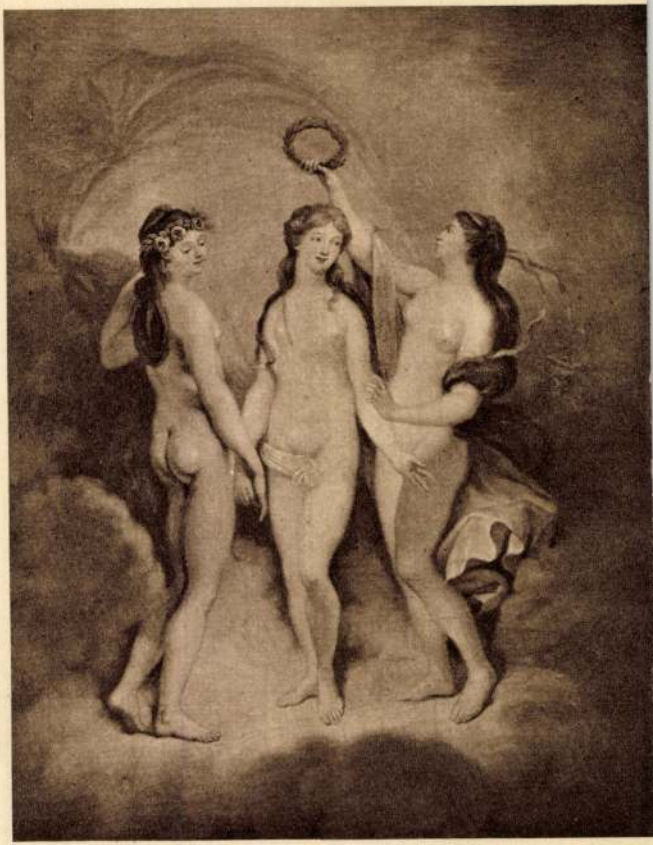

589

Molnár József

Magyar Studio anko. II.

337

Karthauzi szerzetcsek csónakon, 1853

Molnár József festménye.

Lajár Wolfner gyűjt.

Mühlbeck Károly festménye.

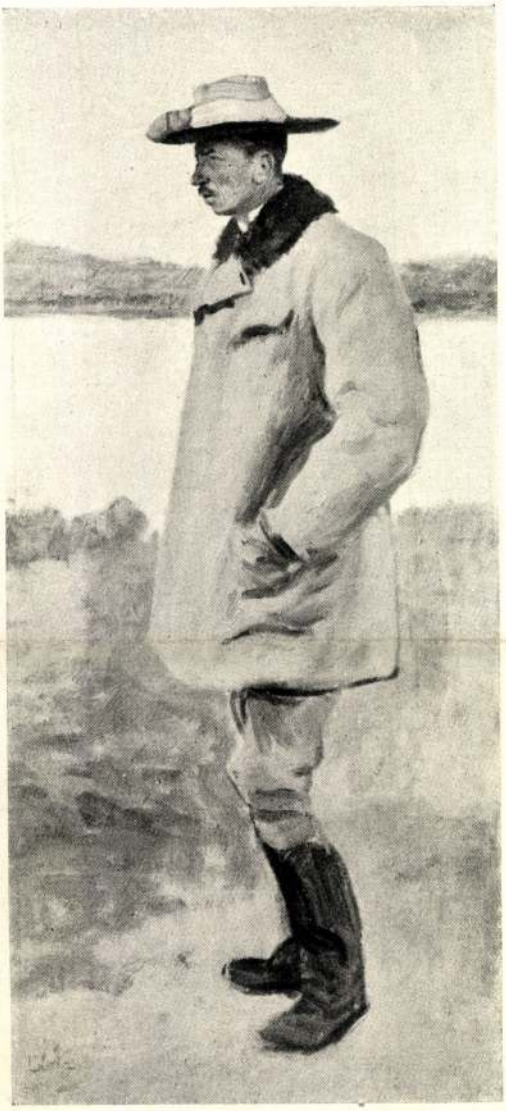

Glatz Oszkár festménye.

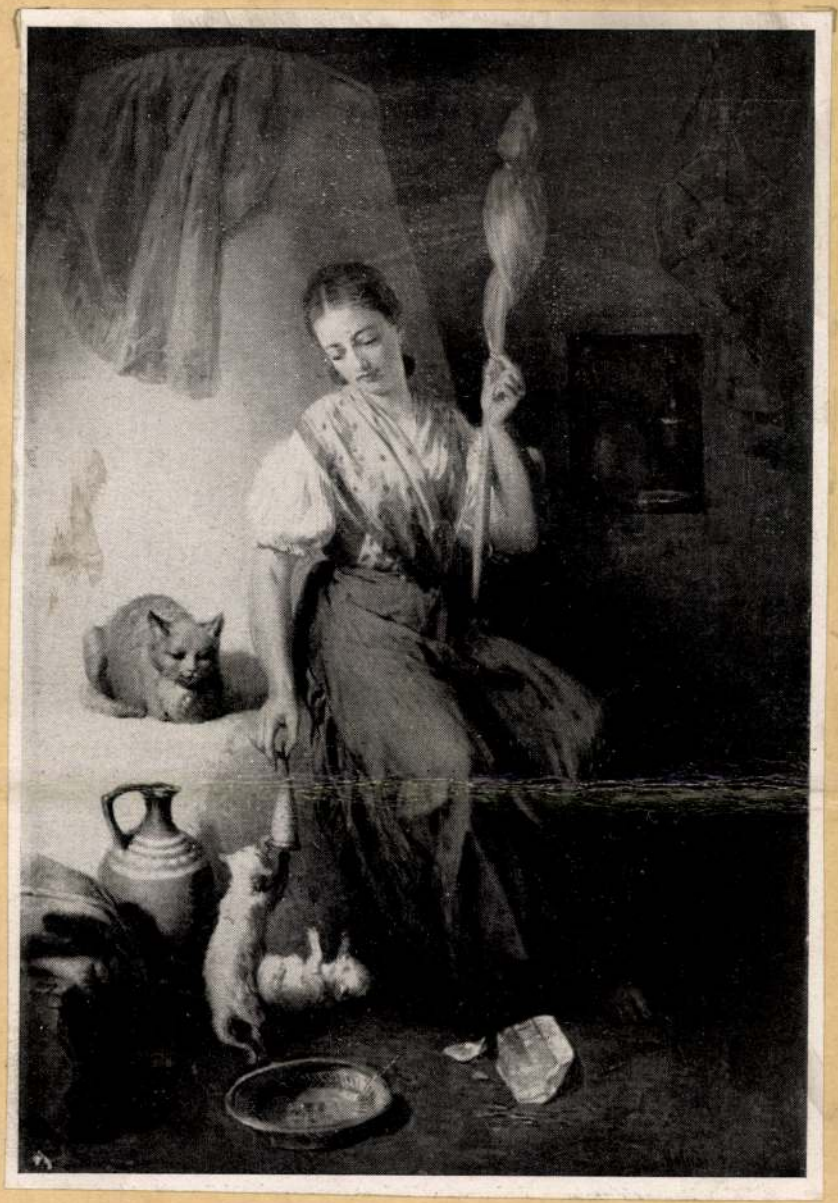

MOLNÁR JÓZSEF (1821–1899): Fonó leány.
106×66 cm, jelezve lenn jobbra, olaj.
A Sortatakarékpénztár 1932 decemberi aukcióján 580 pengőn.

Molnár József

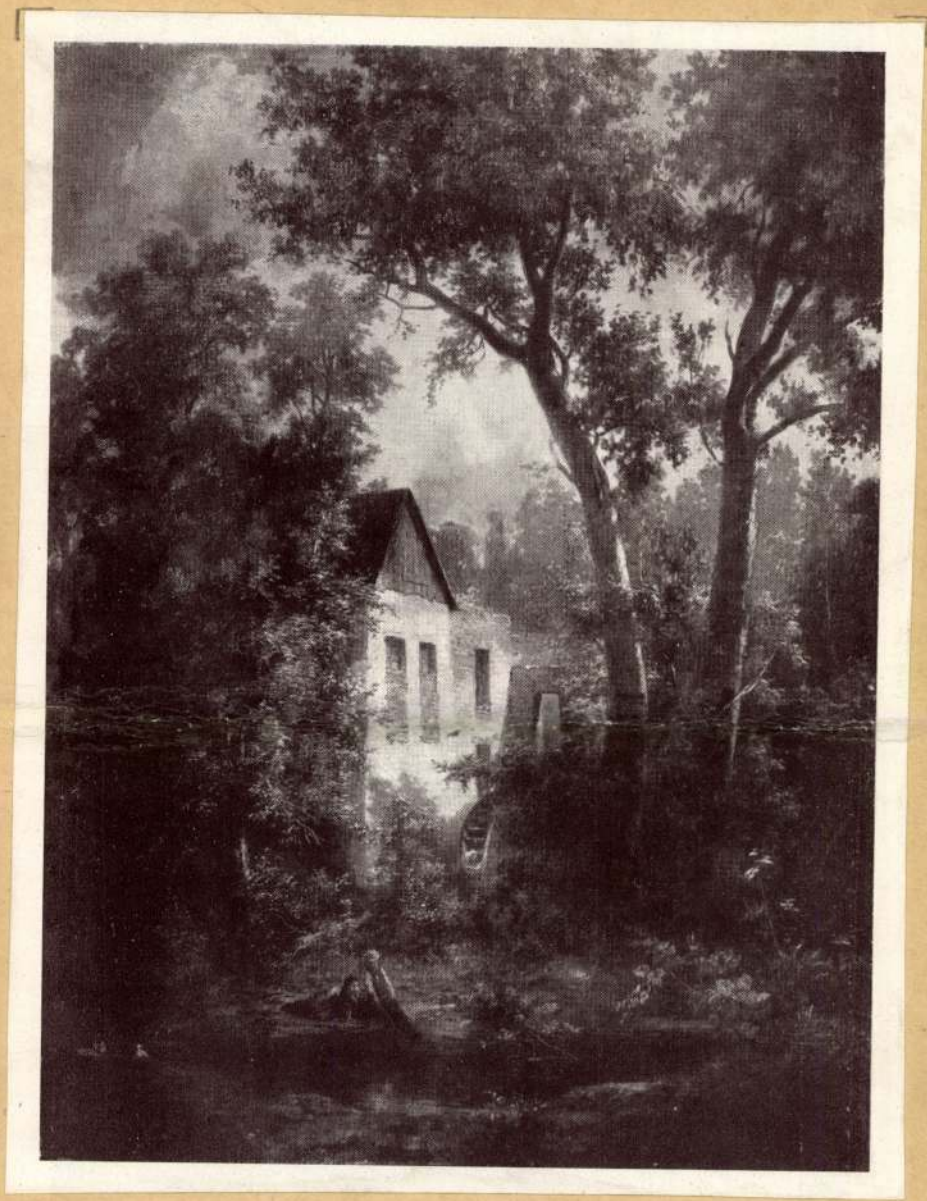

MOLNÁR JÓZSEF: Erdei malom.
146 × 114 cm.
Soltatakarékpénztár 1927 májusi aukciója, 431. szám

Molnár József

BORSOS JÓZSEF: FÜRDŐ NŐK.

MOLNÁR JÓZSEF : FÜRDŐ NŐK.

művei kapták. A *társulati nagydíj Katona* Nándor «Napos téli reggel» c. művének jutott. A báró *Harkányi*-díjat *Uher* Arisztid «Női arckép» c. műve, *Halmos Izor* kisplasztikai díját *Bory* Jenő «Tál elefántokkal» c. műve, *Halmos Izor* genre-díját *Kúnfy* Lajos «Aratók» c. műve, a *Wolfner*-díjat *Edvi-Illés* Aladár «Várakozás» c. műve, a *Kohner*-díjat *Orbán* Antal «Memento» c. műve, a *társulati építészeti* díjat dr. *Kotsis* Iván «A zalaegerszegi róm. kath. templom terve» c. műve kapta. Kitüntető elismerést nyert: *Tury* Gyula «Alföldi tanya» c. műve; a Takarék- és Vásárpénztár «*Jankó János*»-díját *Siklódy* Lőrinc «Gitáros» c. műve, ugyanennek «*Pállik*

Erik Kut 1928.

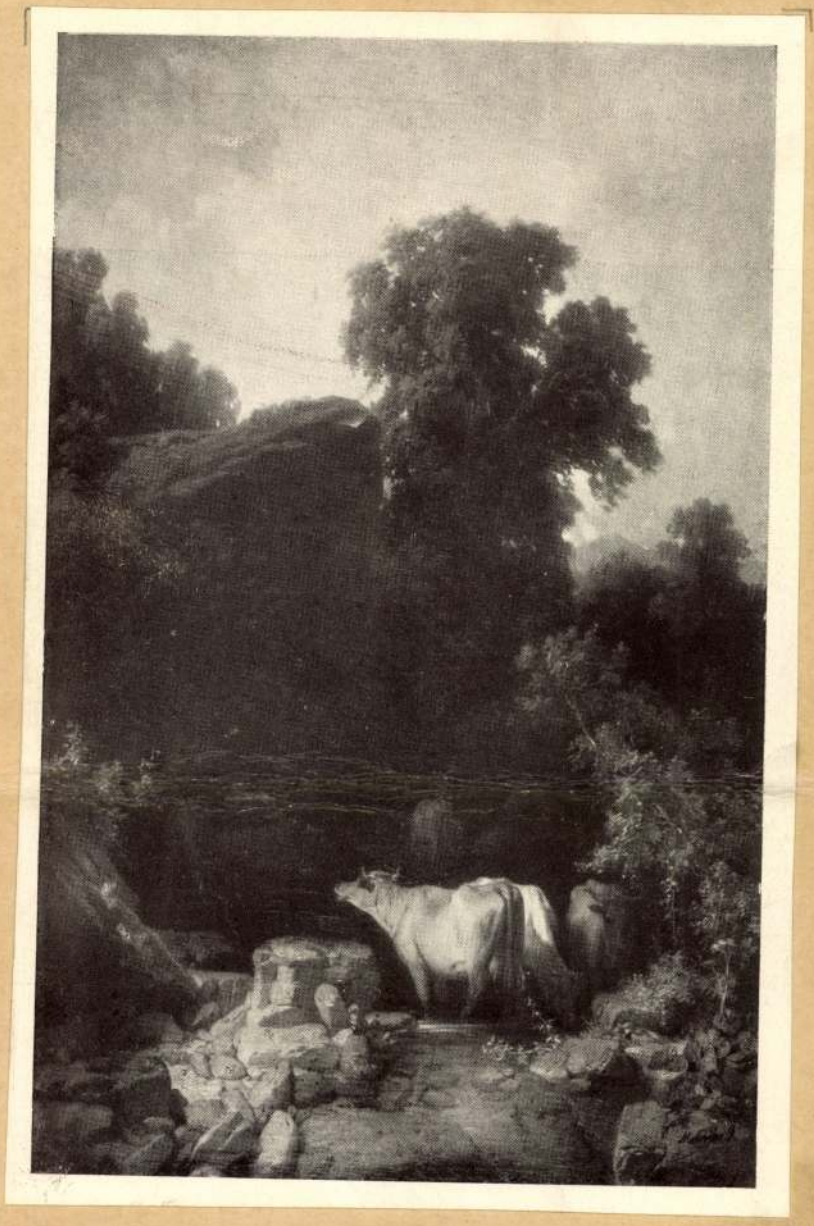

MOLNÁR JÓZSEF: Alpesi táj.
Jelezve lent jobbra: Molnár J.
Vászon, 98 × 57·5 cm.
Dr Ernst – Múzeum XXIX. aukciója, 1925 április, 488 szám.
(A katalogus hibásan Molnár Jánosnak írja.)

Molnár József

MOLNÁR JÓZSEF (1821–1899): Csorbató.
127×95 cm, olaj, jelezve lent jobbra.
A Postatakarékpénztár 1929 októberi aukciójáin 36. szám.

Molnár József

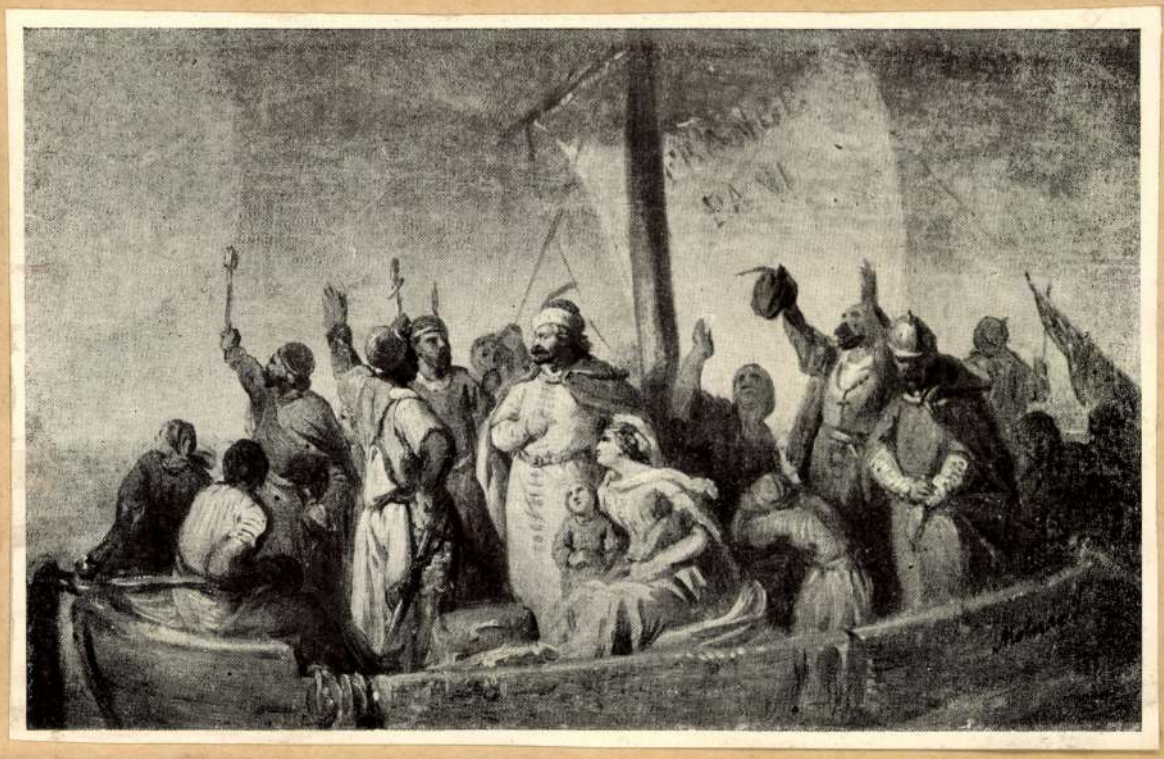

MOLNÁR József: IV. Béla menekülése. Jelzés lent jobbra, le-
Ernst-aukció, XXVIII. (1924), 458. szám. mezpapír, 25 × 40·5 cm.

Molnár József

Mint előadó művész inkább csak fiatalabb korában jeleskedett. A 70-es évek óta majdnem pusztán elméleti munkásságra szorítkozott. Mint az állami Paedagogium zenei szakcsoportjának vezetője, buzgón fáradozott a zenetanítók és zenetanárok képzésén. Tanítványai közül egyikmásik már is szép sikerrel halad a mester nyomain, biztos reményt nyújtva, hogy nemzeti zenénknek immár szerencsésen föltárt aranybányája nem marad további kiaknázók nélkül.

Bartalus István, kivált míg aggkora miatt félre nem vonúlt, kedvelt s becsült tagja volt a budapesti művészi és irodalmi köröknek. Csengery Antal, báró Kemény Zsigmond, Arany János, Salamon Ferencz, Szilágyi Sándor, Gönczy Pál, Török Pál, Szász Károly, Gyulai Pál, Ligeti, Erkel, Ábrányi, stb. mind közelebbi bizalmasaik közé számították, valamint ifjú kora óta kedves embere volt az öreg Brassainak, ki soha sem fordúlt meg Budapesten a nélkül, hogy Bartalust meg ne látogatta volna.

Bartalus szivós erejű s állandó egészségű ember volt késő vénségeig. Ez előtt csak pár évvel lépett nyugalomba tanári állásáról, melyet mindvégig nagy szeretettel és buzgósággal töltött be. Régóta gyermektelen özvegy ember volt, kinek rokonsága is annyira elenyészett, hogy ravatalára csak barátai és egykori pályatársai helyezhették el az emlékezés és elismerés koszorúit. Úgy dőlt ki, mint valami magános vén fa; de érdemes nevét híven följegyzi és megőrzi zenénk és irodalmunk története.

MOLNÁR JÓZSEF.

1821—1899.

Egy régi festőművészünk, ki még az uttörő gárdából való, *Molnár* József hunyt el e hó 6-án a fővárosban, 78 éves korában. A festészet minden faját művelte, mert mikor még ő e pályát kezdte, a festőnek sokoldalúságra volt szüksége, hogy minél inkább biztositsa magának életpálya gyanánt a művészetet. Arczképek, tájképek, életképek, történeti és egyházi festmények hosszú sora igy keletkezett több mint félszázad alatt Molnár ecsete alatt. Biztos kézzel dolgozott, ám félszázad alatt a művészetek iránya nagyot változott, új és új iskolák támadtak és szorították le az előbbieket.

Molnár legismertebb festménye «Dezső hősi feláldozása királyáért», melyet az ötvenes évek közepén festett. Eredetije a Nemzeti Muzeumban van, másolatban pedig a régi műegyesület adta ki és országszerte elterjedt. A múzeumban van még «Ábrahám kiköltözködése» és a «Fürdő nők». Sokáig élt külföldön, s ugy ott, mint itthon rendkivül sokat dolgozott. Művészi véralkatának inkább a tájképek, vallásos képek feleltek meg, mint a drámai vagy történeti kompozicziók. Már sok év óta csaknem kizárólag tájképeket festett. Zajos sikereket nem ért el, a közönség is csak mérsékelten érdeklődött iránta. Négy évvel ezelőtt, 1894 végén művésztársai megünnepelték félszázados működését s műveiből kiállítást rendeztek a műcsarnokban.

1821-ben született Zsámbékon. Mint serdülő gyermeket az ének és festészet érdekelte. Tizenhat éves korában már jól festett arczképeket, s bejárta Erdélyt, arczképeket készitve. Csakhamar Olaszországba ment, hol énekelni is tanult, s mint tenorista több operában föllépett. Majd Münchenben folytatta festészeti tanulmányait és a történetfestő Schorn tanártól tanult. Volt Strassburgban, Brüsszelben, Párisban s 1853-ban jött haza, s itthon is maradt, szorgalmas munkában. Csöndben, elvonultan élt családja körében.

Szorgalma, kitartása helyet szerzett neki a magyar művészet történetében.

ANGOL FŐÚR AZ UTCZÁN.

Nagy feltűnést keltett Londonban nem rég egy utczai verklis, ki verklijére, a melyet maga tolt az utczákon, a következő feliratot ragasztotta:

«Én Hinton viscount vagyok, Poulett lord legidősebb fia. Azért választottam ezt a keresetforrást, mivel atyám saját hibámon kívül soha sem akart segíteni».

A napi lapok az öreg Poulett lord halála után sokat foglalkoztak ezzel az örökössel, ki igénypörét különben a törvény előtt is megindította.

BARTALUS ISTVÁN.

Számos képes lap közölte az eredeti alak rajzát s a közvélemény általában a verklisnek fogta pártját. S valóban, nem is mindennapi jelenség, hogy egy sokszoros milliomos és ősrégi főúri család fia ilyen állapotra jusson.

A Poulett-családnak őse, Hinton Henrik, már a XIV. században megkapta a «Poulett lord» czímet somerseti birtoka után VI. Henrik királytól, a franczia háborúk idejében. Utódai között is igen sok nevezetes s az angol történelemben szerepet játszó egyén volt. A legutolsó lord, a verklisnek állítólag atyja, Poulett Vilmos Henrik, 1827-ben született s családjában az 5-ik volt, ki grófi czimet viselt. Birtokainak nagyobb része Somerset grófságban volt. Mintegy 10,000 hold, melynek évi bére 22,000 font sterlingre, azaz egy negyed millió forintnál nagyobb összegre tehető.

A verklis igénykeresetének megérthetésére tudnunk kell, hogy Anglia nemes családaiban még ma is az elsőszülött fiu az egyedüli örökös, a többi gyermek csak tetszés szerinti hagyatékokat kap. A verklis, kit keresztlevele után Turnour Vilmosnak hivtak, épen arra alapitja igényét, hogy ő az elhunyt lordnak elsőszülöttje, mert a lordnak, ki háromszor nősült, a harmadik házasságából is van egy fia, Lydston Vilmos János, ki 1883-ban született s ma atyja vagyonának egyedüli tényleges birtokosa.

Már a Whitaker-féle «Titled persons» czímű könyv, az angol nemesek nagytekintélyű kézikönyve, igy emlékszik meg e tényről: «A Hinton viscount czim, mely a Poulett grófok legidősebb fiának tiszteleti czime, jelenleg vitás, mivel a két fiú között az idősebb, ki jelenleg utczai verklis, követeli ezt magának.» Tény, hogy a követelő verklisnek, ki 1849 decz. 15-én született, anyja, Newman Lavinia Erzsébet, 1849 junius havában férjhez ment Poulett Vilmos Henrik grófhoz, ki akkor Portsmouthban mint hadnagy élt. Nejét, ki egy szegény tengerész leánya volt, állitólag már előbb Irlandban is ismerte. Házasságuk azonban nem volt szerencsés s a lord csakhamar visszaküldte őt anyjához, a hol a fiu a házasság megkötése után hat hónappal született. Az apa soha sem ismerte el őt hivatalosan törvényes fiának, de Turnour állitólag be tudja bizonyitani, hogy soha sem fejezte ki tiltakozását a születéskor, sőt még évekig segélyezte anyját, ki 1871-ben halt meg s hogy a lord csak azután vette el második nejét. A pernek tehát megvan a törvényes alapja.

Az érdekes verklis, ki kezdetben énekes és színész volt, mivel atyja soha sem akarta segélyezni s nagy szegénységben élt, már 1869-ben megnősült s nejétől egy fia van, Vilmos Henrik György, ki 1870-ben született és két leánya. Ezek is szegénységben élnek, sőt atyjuknak sokszor segítenek.

Az angol társadalmi életben különben épen a fentebb említett elsőszülöttségi jog következtében gyakori eset, hogy testvérek különböző társadalmi állást foglalnak el. Az utczai verklishez hasonló követelések is többször előfordúltak már, bár soha sem okoztak ily nagy föltünést.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÜNNEPI ÜLÉSE.

Ötvenkettedik ünnepi ülése volt a Kisfaludy-társaságnak február 5-ikén az akadémia dísztermében. Nagy hallgatóság gyűlt össze, kivált hölgyek és a fiatalság, meghallgatni az ülés változatos sorozatát. Az emelvény hátterében délszaki növények zöld lombjai *Arany* László arczképét vették körül, mert részben az ő emlékezetének volt szentelve az ülés. Az emelvény körül ültek a Kisfaludy-társaság tagjai és hozzátartozóik; az első sorban *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter s mellette az öregek közül *Görgey* Arthur tábornok, e gyűlések rendes látogatója, ki e napokban töltötte be 81-ik életévét, *Tóth* Lőrincz, *Lévay* József stb. Gróf *Apponyi* Albert egyik oszlopközbe vonulva foglalt helyet. A most választott tagok is megjelentek.

Az elnöki asztalnál 10 órakor helyet foglaltak: *Gyulai* Pál elnök, *Szász* Károly másodelnök, *Beöthy* Zsolt és *Vargha* Gyula titkárok. A megnyitó beszéd melyet évek óta mindig *Gyulai* Pál mondott, most *Szász* Károlynak jutott, mert *Gyulai* a felolvasók közé tartozott. Az elnöki tisztből csak annyit végzett, hogy megrázta a csöngetyűt, s a beállott csöndben *Szász* Károly emelkedett föl.

Szász Károly másodelnök megnyitó beszéde a Kisfaludy-társaság történetét vázolta, mely megmutatja a társaság működésének útját. Majd a jelenlegi szépirodalomról szólt, melyet a napi sajtó foglalt le magának nagy részben.

Régiekről emlékezni — úgymond — mindig jó és hasznos volt, mert a régiekről sok tanuság marad. A mi jót hagytak hátra, azt eltanulhatjuk és fejleszthetjük; a miben pedig tévedtek, tanúlság az utódoknak, hogy ugyanabba ne essenek. Visszapillantván a társaság alakulásának első korszakára, kiemelte, hogy föladatai közé nemcsak a költészet és szépirodalom művelését tűzte, hanem az irodalom gazdagítását eszthetikai, költészeti, eredeti vagy fordított jeles dolgozatokkal. Tagjaitól nem a maga részére, hanem az irodalom javára várt dolgozatokat. Irodalmi társaságok nem is arra valók, hogy tagjaik egymás biztatására dolgozzanak, egymás műveit olvassák, mert a jeles művek társaságok nélkül is közkincscsé válnak. A társaság — úgy folytatta — most is föntartotta főelveit, hogy a míg egyfelől a szépirodalmat annak minden fajaival, kötött és kötetlen beszédben, gyarapítani s fölvirágoztatni igyekszik, a költői fajok elméletét is szeptani és irodalomtörténeti munkákkal előmozdítja. Az irodalmi termékekről beszélve, ezeket mondja: «Irodalmunk könyvirodalmi része is sokkal gazdagodott, de a napi sajtó munkássága s terjedelme még sokkal nagyobb mértékben. A szépirodalomnak a költői, jelesen verses részét is, még nagyobb mértékben az elbeszélő-, regény- és novella-, s nagy részében rajz-irodalmát a napi sajtó nyelte el, s tárczairodalommá tette, úgy, hogy nagy része befejezetlenül megy a nyomdába, naponkint készülő részletekben, sokszor előre meg sem állapított befejezéséig. Mohón készül, mohón olvassák, sem a szerző, sem az olvasó nem emészti meg s nem mérlegelheti értéke szerint. A színi és drámai kritika becse is érezhetőleg alászállott a mai hírlapirodalom hirtelen dolgozó, az előadás napján, rendesen még az előadás előtt látatlanul elkészült és az előadás után futtában kiegészített, mert féléjszaka készült, többnyire megrágatlanul a közönség elé kerülő (mert másnap már olvasni kell) elhamarkodott formájában . . . Beszédét Tóth Lőrincznek, mint a társaság élő legrégibb (az 1837. február 6-iki alakulás óta) tagjának és az újonan megválasztott tagoknak üdvözlésével végezve, megnyitja az ülést.

Az éljenzéssel fogadott elnöki beszéd után *Beöthy* Zsolt főtitkár évi jelentése következett.

A titkári jelentés beszámol a társaság ujabb alapítványairól, a fölolvasó-ülések látogatottságáról, a bemutatott művekről és a társaság kiadványairól. Kegyelettel síratja el azután azokat, a kik a múlt évben kidőltek a társaság soraiból: Sayous Ede levelező tagot, Abonyi Lajos, Zichy Antal, Szász Béla, Arany László és Horváth Boldizsár rendes tagokat. S üdvözli azután az új tagokat. Azután a folyó évben Petőfi halálának 50-ik évfordulója alkalmából tervezett emlékünnepélyről szólva, ezeket mondá: «Kegyelettel gondolunk rá ma, a félszázados fordulón, midőn halálának emléke árnyékként vonul át dicsőségével tele lelkünkön. Vére a vérünkből, lelke a lelkünkből: élt-e valaha valaki e hon határai között, a kit inkább a magunkénak diesérhetnénk és gyászolhatnánk, mint ő? «Mint a sas!» mondja az olasz s a renaissance legnagyobb lángelméjére gondol. «Mint a sas!» Szállhat-e e szavaknál másra legelőször és legkivált a mi képzeletünk, mint reá, a ki szürkén kelt ki fészkéből, büszkén és erősen bontotta szárnyait s szédületes gyorsasággal szédületes magasba emelkedve tünt fel a fény birodalmában. De csak személyes életére nézve. Mert a segesvári vesztett csata elesett katonája a magyar szellemnek, melynek érzésvilága benne jelent meg

GRÓF CAPRIVI HALÁLA.

A német birodalomnak nevezetes halottja van. Bismarck utódja, gróf *Caprivi* Leo György húnyt el a jelen február hó 6-án *Skyren* nevű falusi birtokán, hatvannyolcz éves korában. A letűnt államférfi mintegy öt év óta teljesen visszavonúltan élt. A világnak nem sok oka volt vele foglalkozni; maga Németország is szinte a hálátlanságig megfeledkezett róla. Pedig az a rövid néhány év, míg Bismarck örökében ő volt az intéző, épen nem volt érték nélküli sem a német császárságra, sem a hármas szövetségre nézve. Sőt ellenkezőleg. De mert az nem adatott meg neki, hogy második Bismarckká tudjon lenni, s mert a kanczellárságról kegyvesztéssel távozott: csekélylették igazi érdemeit is annyira, hogy maga a birodalmi gyűlés, is csak hangtalan fölállással tudott adózni emlékének. Ez az erkölcsi és politikai fukarság azonban a német parlamentet jellemzi legjobban.

Bismarck lemondásakor, 1890 márcziusában, igen válságos volt Németország politikai élete, s közhit volt, hogy Bismarck a világon az egyetlen ember, a kit pótolni nem lehet. II. Vilmos császár ekkor állította a német kormány élére Caprivit, a ki csakhamar be tudta bizonyitani, hogy Bismarck mégsem egészen pótolhatatlan. Sem nagyszabású lángészt, sem vas kezet nem vitt magával kanczellári és porosz miniszterelnöki székébe, de vitt egészséges, józan észt, világos belátást és tapintatot, mely üdvös és sikeres munkásságra képesitette.

Caprivi fölléptekor a hármas-szövetségkapcsai ugyancsak recsegtek, ropogtak, s nem sok hijja volt, hogy a hatalmas alkotmány össze nem omlott és minden békebiztositékot romjai alá nem temetett. De Caprivi létre tudta hozni a *rohnstocki találkozást*, melyen I. Ferencz József és II. Vilmos császár személyes értekezésükkel bizonyitották be, hogy a franczia k megtorló törekvéseinek fenyegető voltáról és a nagy szláv hódító szándékokról világgá kürtölt hireszteléseksek alap nélküliek. S míg így a két hatalmas uralkodó egymással végezte a nagy világpolitika ügyeit, Caprivi újabb meg újabb tekintélyes összeköttetéseket szerzett, személyes érintkezésbe lépett az akkori idők vezető államférfiaival, tárgyalt gr. Kálnokyval, aztán ellátogatott az olasz kormányelnökhöz, Crispihez, majd 1890 november 8-ikán *Umberto* olasz királyhoz Monzába. E buzgó fáradozásnak meg is lett a sikere. 1891-ben a hármas-szövetséget megújitották s így az európai politikai helyzet újra megszilárdúlt. S hogy Caprivi mégis csak rövid ideig tarthatta kezében a hatalmat, annak oka az volt, hogy a hadi-tengerészetet illető követelésekre nézve nem tudott, sőt nem akart II. Vilmos császár akaratához alkalmazkodni. Ezért kellett helyét utódjának, *Hohenlohe* herczegnek átadnia.

Caprivi pályafutása különben semmi rendkívülit nem mutat föl. Charlottenburgban született 1831 február 24-én, abból az olasz eredetű *Capriva de Caprara Montecuccoli* családból, melynek tagjai a XVII. század közepe óta nálunk is szerepeltek a katonai pályán s melynek egy fia I. Lipót királyunktól bárságot is kapott. A család a múlt század vége felé kezdte *Capriva* nevét *Caprivi*-nak irni. Az elhúnyt nyugalmazott kanczellár atyja magas rangú porosz állami tisztviselő volt, ki fiát katonának neveltette. Caprivi Leo György igen bevált erre a pályára. Aránylag rövid idő alatt nagy előhaladást tett. Mint Moltkénak egyik tehetséges tanitványa 1883-ban elérte a katonai rangsor utolsó előtti fokát: az admiralitás fejévé, vagyis tengerészeti miniszterré lett s mint ilyen, sok sikeres intézkedést tett a német hadi-tengerészet fejlesztésére. Ezzel tökéletesen megnyerte a császár kegyét, s a császár bizalma nem sokára abban nyilatkozott iránta, hogy őt tette Bismarck utódjává. Caprivi itt is becsülettel megállotta a helyét; de aztán a császár akaratával való összeütközés miatt le kellett lépnie a kanczellárságról.

Azóta elfelejtett emberré lett. De hiában igyekeztek s igyekeznek honfitársai elfelejteni; a történelem könyve tisztes helyen fogja megőrizni nevét és emlékezetét.

BARTALUS ISTVÁN.

1821—1899.

A magyar zene művészi és tudományos művelőinek egyik sok érdemű kitünősége, *Bartalus* István, a Kisfaludy-Társaság és a Magyar Tud. Akadémia tagja, a budai állami Paedagogium nyugalmazott tanára, január hó 8-án befejezte hosszú, munkás életét. Már régebb idő óta gyöngélkedett, de igazán beteg csak egy napig volt. A végelgyöngüléssel járó csöndes elmúlás döntötte sirba.

Bartalus István hat évtizeden át folytatott tanári, zeneszerző, dalgyűjtő, elméletiró és birálói munkásságával megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar zenének és a zene elméleti irodalmának. Ő irta az első valóban módszeresnek nevezhető magyar zenei tankönyveket, ő kezdte meg a magyar népdalok és a magyar zenére vonatkozó történeti adatok rendszeres gyűjtését, ő fáradozott legelsőben a magyar zene történetében oly nevezetes XVI. és XVII. századbeli zenemaradványok megfejtésén s azon kurucz dalok megmentésén, a melyeket aztán Káldy Gyula országszerte oly népszerűekké tett nyilvános előadásaival.

Bartalus István a jelen század derekán, olyan időben tünt föl, a mikor a magyar zene ügye egészen parlagon hevert, s a mikor az előadó zenét is a czigányokon kívül leginkább idegen származású zenészek gyakorolták úgy, a hogy. *Bartalus* 1821 november 23-án született Bálványos-Váralján, hol atyja református pap volt. Ez fiát is a maga pályájára akarta képeztetni; de az élénk szellemű ifjú, a zene iránti hajlamának engedve, Kolozsvárra ment, hol a jogi akadémiára iratkozott be, egyszersmind azonban az ottani zene-konzervatoriumnak is növendéke lett s Ruzitska György igazgató vezetése alatt csakhamar igen feltünő haladást tett a zongorajátékban. Kolozsvárról Zsibóra, báró Wesselényi házához kerűlt nevelőnek; majd 1846-ban egészen a zenészetre adta magát, s 1848-ig zongoratanitásból élt. Utóbb 1851-ben Pesten telepedett meg s innen járt szép sikerű művészi körútjaira. 1869-ben — tehát ép akkor, midőn az 1868. évi népoktatási törvény alapján felállított tanitóképzőkben is úttörő munkásokra volt szükség — ugyancsak a fővárosban állami zenetanárrá neveztetett ki. Ebben a minőségében tett a tanitóképző intézeti zene- és a népiskolai énektanitás módszerének úgyszólván valódi megalapitója; de a tanitásból fönmaradt idejét szakja minden oldalú művelésére szentelte. Tömérdeket dolgozott. Ábrányi Kornéllal és Mosonyi Mihálylyal együtt megalapitotta a «Zenészeti Lapok»-at; irt különféle zenészeti műveket, iskolai könyveket, zongora-iskolákat, alkotott igen sok zeneművet; irt jeles zenei birálatokat Arany «Koszorú»-jába, «Figyelő»-jébe, Salamon Ferencz «Budapesti Közlöny»-ébe, stb. s nem csekély sikerrel foglalkozott a szépirodalommal is. De mindezeknél becsesebb a magyar zenére, különösen pedig annak történelmére vonatkozó nagy munkássága. Könyvet irt zenénk formáiról, tartalmi sajátságairól, kutatta és magyarázta annak elemeit s gyűjtögette példáit. Ebbeli úttörő érdemeiért előbb (1867-ben) a Kisfaludy-Társaság, később pedig (1875-ben) a Magyar Tud. Akadémia is tagjai közé választotta. Ezeknek ösztönzésére és támogatásával, majd a közoktatásügyi miniszterium megbizásából és segélyével nagy kutató és gyűjtő-utazásokat tett kül- és belföldön. Ezen fáradozásainak egyik nagy értékű gyümölcse a «Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye», mely hangjegyes szövegekkel nem kevesebb, mint 1200 dalt tartalmaz énekszóra és zongorára alkalmazottan. Ezen munkája, — mely úgy tartalmánál, mint terjedelménél fogva egyik legmaradandóbb értékű alkotása, — hét kötetben jelent meg s úgy ethnografiai, mint irodalomtörténeti, valamint művészi értékénél fogva elsőrendű népdalgyűjteményünk. Eredeti, énekre (különösen karénekre) és zongorára alkalmazott zeneművei mind számra, mind becsre nézve nagy nyereségei zeneirodalmunknak.

GRÓF CAPRIVI LEO GYÖRGY, VOLT NÉMET BIRODALMI KANCZELLÁR.

Vas. Ujs. 1857

kányok felőli panaszt; én is ki akartam azokat mindenféle szerekkel irtani, de azok nem vezettek czélhoz. Azonban most már máskép teszek; a hol patkányturást látok a falban, ott egy vésővel (ugyan benn a patkány üregbe) egy gödröcskét ások, abba teszek egy evő kanálnyi oltatlan meszet és egy pálinkás pohárral büdöskősavanyt (Schwefelsäure) és ugyanannyi sósavanyt (Salzsäure); egy csomó papirossal vagy rongygyal, a mit készen kell tartani, a lyukat bedugom azonnal. Azon kivül a többi turásokat is szintén be kell dugdosni vagy tapasztani. Tudni való, hogy azon fojtós gőz, a melly ebből a háromféle szerből származik, megfojtja a patkányokat és ezen bánásmód után azon helyre, azt tapasztaltam, egy sem kivánkozik többé. Ezen szerek beszerzése nem drága és biztos.

NB. Az utolsó szer, összetöltésénél arczát a töltő, mennyire lehet, távol tartsa, mert azon fojtós gőz az emberre is kellemelenül hat.

Irodalom és müvészet.

— Megjelent a *Vasárnapi könyvtár* ez idei folyamának 3 és 4 kötete. A 3-ik kötet tartalma: „Gróf Benyovszky Móricz élete és viszontagságai, irta *Gaal*. 10 képpel." — A 4-ik köteté: „A világ csudái," Összeállitotta *Szegfi* Mór. 19 képpel. Mindkét kötet egyszerre küldetik szét az előfizetőknek.

† Aközelebb megjelent irodalmi ujdonságok között meg kell emlitenünk *Bulyovszky* Lilla „Novellái"-nak III és IV kötetét. A két kötet Csekonics-Lipthay Leóna bárónőnek, a nemzeti irodalom és müvészet lelkes pártfogójának van ajánlva s külön czim alatt a szerző „Ujabb novellái"-nak I és II kötetét képezi. Az egyes novellák czimei: Estély — Egy pár atlasz czipő — Kaczérság és szerelem — Miben áll a boldogság? — Jaromir és Adelgunda — Egy anya. — Ezeken kivül a II-ik kötet egy részét teszi „Müvészet" czim alatt a szerző több szini ismertetése részint a fennevezett bárónőnél tartott magán szini előadásokról, részint Ristori szerepléséről Pesten. Az érdekes gyüjtemény annál inkább igénybe veszi az olvasó közönség figyelmét, minthogy Bulyovszkyné már korábbi müvei által igen jelentékeny helyet foglalt el magyar irónőink sorában.

— *Remellay* Gusztáv egy „Hunyady János" czimű regényt adott ki, melly a legnépszerűbb s legnagyobb magyar hős életviszonyainak érdekes ismertetését foglalja magában. Szerző mindenütt iparkodik hűnek maradni a történeti adatokhoz, s a hol ezeket czéljához képest elégtelennek tartja, ott elég szerencsés, regényes alakokat s helyzeteket alakitani képző ereje segitségével. Gróf Teleki József nagy historiai müvének és szerb népdalok alapján Hunyady e regényben Szerbiában tölti gyermek s ifju éveit s csak mint felserdült, s már nevet szerzett dalia tér vissza ősi honába Erdélybe. Érdekesek az első ifjusági évek és Szilágyi Erzsébet iránti szerelmének rajzai. Szép képek hozatnak még fel nemcsak László, hanem Mátyás ifjuságából is s a 2-ik kötetben Hunyady László és Gara Mária, Dugovics Titusz és Vitéz Ilka közti szerelmi viszonyokból. Megemlitendő még itt, hogy szerző az utószóban hálaját fejezi ki *Hajnald* erdélyi püspök ő excjának, hogy a mult évben nagyszerű egyházi szertartással ülte meg Hunyady János halálának négyszázados évnapját. Ára a 2 kötetnek 2 pft.

— A *Szeberényi* Lajos által kiadott s szerkesztett „Néptanitók könyvéből" vettük a III-ik kötet 2-ik füzetét. Több izben ajánlottuk e vállalatot (melly 2 ft. 30 kr. előfizetési árért évenkint 6 füzetben jelenik meg B. Gyulán) az illetők figyelmébe. A jelen füzet összeállitása ismét a korábban dicsért észszerü és gyakorlati irányt tünteti fel. Tartalma: I Értekezések: Szarvasi tanitói képezde. Zsinat és népiskola. *Rákosi*tól. Az iskolai növelés akadályai *Rimler* K-tól. Szépirás tanitásról *Tarnóczi*tól. A zilahi ev. ref. középtanoda Erdélyben. *Kelen*től. II Élet- és jellemrajz: Szeberényi János. III az „Irodalom" rovatba több nevelési munka ismertetése, birálata. IV A „Tárczában" számos bel és külföldi növészeti közlemény s érdekes egyveleg.

— *A sárospataki* nyomdából megjelent egy versgyüjtemény ezen czim alatt: „Őszi virágok. Költemény füzér. Irta *Ördögh Dániel*." Ára 48 kr. pp. Örvendve tapasztaljuk, hogy a vidéki nyomdák kiadásai egyre csinosodnak.

— *Nemzeti Album.* Lapjaink egyik korábbi számában a közönség figyelmébe ajánlottuk *Molnár* József festész hazánkfia szép és jelentékeny vállalatát, mellyet nem régiben „*Nemzeti Album*" czim alatt inditott meg. Szivesen üdvözöltük azt mint egy hivatott müvész pártolásra érdemes igyekezetét, s kitűzött szép czélját: hazánk ismertetéséhez s megkedveltetéséhez a müvészet eszközeivel járulni, épen olly fontosnak tartjuk, mint az irodalom bajnokainak nemes törekvéseit. A „Nemzeti Album"-nak azóta megjelent 4 szép és nagy képe arra szolgált, hogy még inkább meggyőződjünk fentebbi állitásunk igazságáról. E képeknek ott volna illő helye minden jóravaló magyar ember szobájában, a mellynek falait eddig vagy semmi, vagy holmi tyrol, stájer, svajczi s egyéb külföldi rajzok s gyakran jelentéktelen mázolásu tájképek lepték el. Hazai jeles férfiaink arczképgyüjteménye mellé, melylyel most már, Istennek hála, annyi számos magyar házban találkozunk, a legjobban oda illenének az olly műbecscsel biró, müvészi felfogásu és kivitelű hazai élet- és tájképek, minőket *Molnár* József „Nemzeti Album"-a eddig hozott s még ezután hozni igér. Soha se vessük meg a külföldet, de becsüljük meg s vegyük pártolásunk alá azt a jót, a mit itthonn találunk s igyekezzünk, a menynyire lehet, a külföldi termékek betóduló özönének magunk erejéből gátot vetni. Az eddig megjelent négy kép tárgyai 1) a komp; 2) a kolbaki viz-esés a Tátrában; 3) a jégverés; 4) bakonyi kanászok. Mindegyikben az élethűség, költői felfogás és technikai jártasság szép bizonyitványaira találunk s az ismert hazai alakok és jelenetek szemlélete kellemes hatással van a szemre s kedélyre. Az albumot a még megjelenendő s munkában levő 8 hasonló nagyságu kép fogja kiegészitени ugy, hogy az egész 12 képből fog állani, mellyeknek előfizetési ára 12 pft. A kiadómüvész most, miután vállalata műbecséről immár meggyőződhetett a közönség, uj előfizetést nyitott *junius végeig*. Öt előfizetőre *egy tiszteletpéldány* jár. Ki ez árt talán sokalja egyszerre, előfizethet a fél albumra vagyis 6 képre, sőt hogy a megszerzés annál inkább könnyebbittessék, egyes képekre is elfogadtatik az előfizetés 2 pftjával. A fél albumra és egyes példányokra fizetőknek azonnal, az egész albumra fizetőknek az eddig megjelent képek tüstént, a hátralevők junius végén szolgáltatnak ki. A pesti müegyesület azon igen megérdemlett szerencsében részesül, hogy számos részvényessel bir hazánk különböző vidékein s ennek szép és nagyszerű műlapjaival igen sok tisztes háznál találkozunk. A kik e képeket birják, meg fognak érteni, midőn azt mondjuk, hogy *Molnár* József élet- és tájképei a nevezett műlapok nagyságával s a kivitel hasonló tökélyével birnak, s azokhoz — bár eltérő, de minket annál közelebb illető hazai tárgyaik — méltó társakul csatlakozhatnak. Minél nagyobb részvétet és pártolást ohajtunk azért müvész hazánkfiának nagy szorgalommal kezelt, de épen olly költséges vállalatához, Hazai müvészetünk barátai, e tárgy megérdemli figyelmeteket! —

Mi ujság?

— *Gizella* főherczegnő ő cs. fensége megbetegedése miatt az országban teendő legmagasb utazás 10 napra elhalasztatott.

† A Somlóhegyi szőlőbirtokosok elhatározták, hogy *Ő Felségének* a lehető legjobb akó *somlai borral* kedveskednek, mellyet egy külön e czélra készitett hordóban négy férfiu fog átadni Ő Felségének.

† A jelen ünnepélyes alkalommal fővárosunkban mulató számos főuraink is a közszükségek fedezésére irányozzák figyelmöket s jótékony hatásukat közintézetek és magánosok egyformán érzik. A köztiszteletben álló *Sina* Simon báró ujolag dusan szórja jótékonysági bőségszarujának éltető virágait. Legujabb nemeskeblű adományai közé tartozik, hogy a pesti lóversenyek állandó dijaúl 1000 db. arany alapitványt tőn; a köztelken rendezendő kiállitásnál 300 pft. jutalmat tűzött ki a legjobb magyar kanczára s e napokban meglátogatván a nemzeti muzeumot s látván, hogy a régi pénzek szekrényei papirral vannak bélelve, azonnal fölkéré a muzeum illető osztályőrét, hogy azon szekrényeket az ő költségén bársonynyal béleltesse ki; a nemzeti szinházban mult kedden tartott jótékony nőegyleti hangversenyre egy páholyért 100 pftot küldött. E napokban egy diszes küldöttség járt a nemes bárónál, köszönetet mondandó azon ajándékokért, miket nem régiben több közintézet számára tőn. Ez alkalommal, mint a P. Napló irja, b. Sina szivesen megköszöné a kifejezett üdvözletet, „de a hálát — ugymond — még nem érdemelte ki s Isten segitségével azt még csak *évek mulva* reméli kiérdemelhetni!" Örömtelt kebellel jegyezzük fel a hazafiui erények e fényes példáját.

† Utólagosan értesülünk, hoyy a V. U. utóbbi számában közzétett s leirt pesti *diadalkapu* dicséretesen ismert épitészünk *Ybl* urnak, a főthi templom épitőjének eszméje után s vezetése alatt *Petschnig*, budai reáliskolai tanár által terveztetett s létesült. A sok nehézséggel járt ácsmunkát *Lotz* ácsmester, a gyönyörű faragványokat és szobrokat *Marsalkó* pesti szobrász hazánkfia készité.

† Bécsi lapok irják, hogy több magas állásu férfiu a biztositó ügy terjesztését tűzte ki feladatául s e végre egy *közönséges magyar biztositó társulat* alapitását határozta el, mellyre az előleges engedélyt a kormány részéről már ki is nyerte. E társulat elfogadand biztositásokat jégkárok, tűzvész s a vizen vagy szárazon szállitott áruk veszélyei ellen.

† *Ira Aldridge* szerecsen szinésznek, kit hazánk számos helyén is ismernek, s kiről minap azt hiresztelték a hirlapok, hogy egy vasuti szerencsétlenség alkalmával életét vesztette volna, semmi baja sem történt. Él és uralkodik régi friss egészségben.

— *Az erdélyi muzeum-egylet teljesen megalakult!* Május 3-án tartá Kolozsvárt legelső gyülését, mellyet az elnök, gróf *Mikó* Imre ő nagyméltósága nyitott meg egy gyönyörű, lelkes beszéddel. Közölték ezt az erdélyi lapok után hazai lapjaink is, a mire figyelmeztetjük ezuttal olvasóinkat, sajnálatunkat fejezve ki, hogy hasábjaink szűk voltánál fogva azt egész terjedelmében nem adhatjuk. Az egylet megalakulása fontos esemény összes hazánk müvelődési történetében. Erdély összes népei — igy olvassuk többi között az emlitett beszédben — s köztök a *magyarság* szellemi érdekei a Kolozsvárt létező muzeumban uj erős támaszt és kezességet nyernek; müvelődésöknek egy központositott s lehetőleg gazdag tudományos intézet lesz emeltyűje és tartós alapja, melly világot nyujtson a hazai történetek sötét tömkelegében, hasznos munkásságot ébreszszen a tudományosság parlag mezején, felvillanyozza s folytonos munkásságban tartsa a jóra és szépre vágyó elméket, éltető tiszta vért készitsen e kis haza ájuldozó szellemi életének szive körében. Erdély lakosai, legkiváltan pedig a magyar elem mélyen és élénken érezték ezt. Védő szelleme sugta meg az erdélyi magyarnak, — mondá a nemes gróf — hogy itt valami drága érdek forog fenn, hogy egy dicső pályának nyilik meg előtte az intézet alapitása által ajtaja; más okát nem lehet találnunk azon példátlan áldozatnak, mit hazánkfiai a tudomány és közmüveltség oltárára, muzeumi ajánlataik által letettek. „Egy-két szónál több buzditás nem ment általam a közönséghez, s ime az eredmények lajstroma a legmerészebb reményeket is felülhaladja, a mint körülbelől felszámithattam" : mai napig van 128—500 pforintot, és annál tizszer, huszszor, sőt harminczszor is többet ajánlott *igazgató-tag*; van 263 — 100 pforintot és többet ajánlott *alapitó;* 823 tiz évig évenként 5 pforintot fizető *rendes részvényes; egyszerminden-korra* kisebb-nagyobb öszvegeket ajánlottak 278-an; ezeken kivül pedig pénzfizetés nélkül muzeumi tárgyakkal járultak az intézet gyarapitásához 44-en. Kiknek ajánlatai 151,250 pft. kamatoló tőkét; 4144 pft. évi részvény-járulékot és egyszermindenkorra felajánlott 3928 pftot 19½ krt. 16 cs. aranyat, 2 tallért és 10 darab ezüst huszast, s tömérdek most meg nem becsülhető

könyv, kézirat, kép, érem, régiség, ásvány sat. muzeumi tárgyakat mutatnak fel : a haza legtekintélyesebb, vagyonosabb és komolyabb férfiain és hölgyein kezdve a legegyszerűbb, szegényebb és kicsinyebb polgáraig, földészeig; vallás, nemzet és osztálykülönbség nélkül mindenki kész szivvel járult ereje szerénti ajándékával az ügyhez, sőt szegény tanuló ifjak tanpénzeiket, szolgák fizetésöket, növendékek takarék-filléreiket áldozták fel annak létesitésére.

Örömtelt kebellel jegyezzük fel erdélyi testvéreink ezen életösztön s életerő nyilatkozatának hatalmas bizonyságtételét, mellyet méltóbban, hivebben s egyszersmind lélekre hatóbban nem tolmácsolhatott semmi ugy, mint a fentebbi, általunk csak rövid töredékben ismertethetett elnöki beszéd. A gyülés folytán elnök ő excja kikért ajánlatára a szükséges igazgató bizottmány választatott meg a következőkből, u. m. *B. Bedeus József* ő nmlga, *Zeyk Károly*, *Nagy Elek*, *Vass József*, *Nagy Péter*, *Kriza János* és *Finály Henrik* urakból. Végül még gróf *Teleki* Domokos tartott egy rövid beszédet, mellyben az egylet nevében hálás köszönetét fejezé ki gróf Mikó Imrének s az intézet létesitése körül tanusitott lelkes hazafiságáért s férfias kitartásáért.

Még csak annyit jegyzünk meg, hogy az erdélyi muzeum alapitói közül a legnagyobb rész ajánlataihoz azon feltételt kötötte, mikép az alapitandó muzeum *Kolozsvárt* állittassék fel s belszervezete s igazgatása *magyar nyelven* történjék, végre a m. kormány azon kifejezett nézetének is, hogy a nemzeti féltékenykedés eltávolitása tekintetéből a muzeum *országos* czimet viseljen, elég fog tétetni. — Üdvözlünk, üdvözlünk benneteket Királyhágontuli testvéreink, boldogabb napjaitok előestéjén!

Ti pedig, Királyhágón inneni véreink, ismételve kérünk benneteket, járuljatok ide adakozó részvétetökkel minél számosabban, minél sürűbben!

Vidéki hirek.

Ör-Szentpéter (Vasmegye), april 26. *(Sajátságos jégkármentesitési szokás.)* A nyári napok bekövetkeztével megjőnek a terméseket pusztitó viharok is : azért minden előrelátó gazda gondoskodik, hogy a bekövetkezhető kártól miként ótalmazhassa meg veteményét. A V. U., tapasztalom, örömest szolgál felvilágositó utmutatással, minden jó tanácsot, készséggel közöl olvasóival, szünet nélkül ajánlja a tűz-jégkármentesitési eszközöket, a vagyon-vetésbiztositásokat. Mindenki közölje tapasztalásait embertársaival, ha azt hiszi, hogy ezekkel a közügynek használhat. Illy okok birtak engem is arra, hogy negyed százados tapasztalásomat, az „Örségben“ és e vidék környékén divatlan levő „jégkármentesitési“ eszközt, közzétegyem.

Az „Örség“-et teszi Vasmegye nyugoti részén fekvő, a körmendi cs. k. szolgabirói járáshoz tartozó egy mezőváros, és 17 községből álló vidék, a stájer határ szélén. E vidéken, és környékén, a szomszéd Zalamegye ezen részén, a *jégkármentesités* ebből áll : A tavaszi napokban, *bizonyos napokon ünnepeket tartanak, egyik község többet, másik kevesbet, egyik ezen, másik amazon a napon*, a mikor Istenhez folyamodnak segélyért, hogy háritson el földeiktől minden veszélyt. Hajdan — mondják az öregek — itt 15 napot is tartottak, vagy is, minden hétben egyet, mig le nem arattak : most már hol legtöbbet tartanak is, csak 5 napból áll. A melly része a vidéknek 5 napot ünnepel, annak ez a rendszere : Egyet mindenesetre Szent-György nyolczad előtti szombaton tart, s folyton, míg az 5 szombat ki nem kerül. Ez évben az első megvolt april 15-dikén. A melly rész 4-et tart, az áldozócsütörtökön kezdi, s folytatja, mig a négy csütörtök-szám teljes lesz. Ez utóbbi már nyereségesebb, minthogy áldozó ugy is ünnep, kettős czélt érhetni vele. Mások más módot tartanak. s t. Az ünneplés igen egyszerűn megy végbe. Reggel közönséges Istentisztelet tartatik ünnepélyesen, épen ugy, mint vallásos szertartása szerint — mindenik felekezet — egyéb ünnepen szokott. Templomba, a tanitásra csak ugy mennek mint egyébkor, a ki akar, elmegy, a ki akar, honn marad, vagy fontosabb dolga után lát; sőt ha tetszik, más helységbe megy dolgozni, hol nem azon a napon tartatik, s viszont illy alkalommal ő is visszavárja. Ha, netalán valaki kétségeskednék, annak azt is megmondom, hogy ez nem egy felekezet szokása, mert mind a rom. katholikusok, mind a kétféle evangelikusok egyiránt, sőt hol szombatra esik — p. o. Ör-Szentpéteren, — a zsidók is tartják. (Nem gondolják meg az atyafiak, hogy még ez mind nem elég az üdvösségre. Istent imádni s kérni, háritson el tőlünk minden veszélyt, szent kötelességünk, de azért azután keresztbe tett karokkal várni az Ég áldását, nem szabad. Saját eszének is hasznát kell venni az embernek, mert meg van irva, hogy a ki magát elhagyja, azt az Isten sem segiti. *Szerk.)*

Egyébként, ki bővebben kiván értesülni : keresse fel e vidék lakói, előbbkelőit, értelmesbjeit, avatottabbjait, reménylem, szivesen fognak szolgálni. Lehet hogy más titka is van a dolognak, mit én nem, de ők tudnak. Ör-Szentpéter mezővárosban a városházánál e f. évi april hó 19-dikén ez ünnepek további meg, vagy meg nem tartása érdemében tanácskozmány tartatott, s hogy továbbra is e mellett maradtak, onnan tudom, hogy f. e. april 25-dikén szokás szerint megtartatott az ünnep, hol, ha a tárgy és végzés indokaival együtt jegyzőkönyvbe ment : hiteles adatokat szerezhetni. . . .?

Nagy-Dém (Veszprém), majus 2-án. *(Jótékonyság.)* Azzal dicsekedhetünk, hogy környékünk nincsen szűkében levelezőknek, kik minden nevezetesebb eseményt a Vasárnapi Ujság s egyéb hirlapok utján azonnal közhirré tesznek. Mindazáltal legyen szives tisztelt szerkesztő ur egy kis helyet engedni lapjában az én igénytelen soraimnak is, midőn a nagy-démi ev. gyülekezetben történendő ujitásokat, nemes lelkű jóltevőket szándékozom a művelt közönséggel megismertetni. Ezelőtt két évvel a néptanitói pályára határozám magamat s örömmel tapasztaltam, milly Isten áldása egy tanitóra nézve, ha van körülötte oszlop, ki nehéz pályáján gyámolitja, csüggedései közt biztatja, s mikint a nagy tengerész Kolumbus a már-már kétségbe esni kezdőknek, ujjal mutat a biztos révpartra. Illy nemes szivű emberbarátot tanultam én ismerni t. *Ihász* János urban, ki iskolámat a tanitáshoz megkivántató legczélszerűbb eszközökkel nemcsak felékesitette, hanem több izben a tan-órák alatt megjelent, s a tapasztalatlan kisdedeket jó kedvvel hallgatta, könyveket, iróeszközöket osztott ki, s őket minden szépre, nemesre serkentette. Ugyan az ő nemes buzgalmának köszönhetjük, hogy a mult aprilhava 30-án örömünnep derült gyülekezetünk hiveire; templomunk már rég kivánta a kijavitást, s a fentebb emlitett ur ennek teljesitésével egyszersmind egy ékes toronynak épitését, a templomnak palatetővel való ellátását tervezte, mellynek első alapköve alkalmi szent beszéd és ájtatos ima mellett Ihász Sándor $6\frac{1}{2}$ éves fiu által tétetett le. Megható volt látni, miként hullatott a nép örömkönyűket, midőn t. Ihász János, t. Horváth Sándor urak köveket raktak az alapzatba, mellyekre ugyan az ő mindenki által tisztelt nejeik gyengéd kezeikkel az első kanál maltert csepegtették. Ezen nevezett uri egyéneken kivül szép áldozatokat tettek még az Ur oltárára : özvegy Mihályi Istvánné asszonyság, Hathalmi t. Ihász Imre és Pátkán lakozó t. Ihász Lajos urak, kik közül az első egy harangot, a második 10,000 téglát, és a harmadik 275 forintot ajánlott váltóban, mellyért ezennel legforróbb köszönetünket nyilvánitjuk. Anya gyülekezetünkben Lovász-Patonán, szintén nem sokára hozzá fognak az iskola czélszerű változtatásához, ide is Ihász János ur ajánlotta meg a szükséges tégla mennyiséget. Sokat szólhatnék még ezen jó urnak emberszerető szivéről, családi boldogságáról, szép könyv s egyéb ritkaság gyüjteményeiről; de ismerem szerénységét, hogy inkább szeret ő tenni, mint láttatni . . . Adjon az Isten sok illyen hasznos tagot az emberiségnek, sok illyen pártfogót az elhagyatott árva gyülekezeteknek; adja Isten, hogy minél később hullassák az őt szeretők sirja domboru halmára hála-könyeiket. Bizony sokat, igen sokat vesztenénk mi mindnyájan ő benne! — *Horváth Sándor*, néptanitó.

Szerkesztői mondanivaló.

1191. A **Pesti Napló** jónak látja a Politikai Ujdonságoknak egy elmés „jó reggelt“ kivánni, mivel „az alsó-borsodi egyházmegyei gyülés főpontjait“ az utóbbi lap a **P. Napló majus 2-iki számából lenyomatja**, s a P. Naplót még csak kezdő betűinek kiirására sem méltatja.“ — Ennyiből áll a vád. Nem tudjuk, mennyire van e czikk „betűről betűre“ lenyomatva (mert valóban nem emlékszünk a P. N. illy tárgyu közlésére, s a jelen pillanatban azt elő sem kereshetjük); arról azonban biztosithatjuk, hogy a kérdéses közlemény hozzánk egyenesen **beküldetett**, s csupán lapunk ritkább megjelenése s tárgyaink halmaza okozta, hogy a **beküldött kéziratból** szedett czikk kissé később kerülhetett sajtó alá, mint a Naplóban. Ha a P. N. szerkesztője, mint lovagias embertől megvártuk volna, fáradságot vesz magának, nálunk ez iránt kérdést tenni, a tartozó collegialitásnál fogva, szivesen megmutattuk volna neki az illető kéziratot, hogy meggyőződjék, mikép ugyanazon közlemény több szerkesztőnek is beküldethetik. Ennyit a közönség előtti igazolásunkúl. Maga a tárgy különben olly csekély, hogy bámulnunk kell, mint bibelődhetik vele olly lap, minőnek a P. N. tartja magát, annyi bizonyos, hogy az efféle átvételt, **még ha igaz volna is**, nem vette volna észre még a legutolsó zuglap sem. A P. Napló vizipuskája tehát ujra csütörtököt adott, mint máskor is hasonló esetben, s tulajdonitsa csupán mérsékletünknek, hogy az illetéktelenül hozzánk intézett „jó reggelt“-re ezuttal erősebb „**jó éjszakát**“ nem kivánunk.

1192. **P. O. Z. és M. S. collegáinknak.** Önök akaratlanul bár, elég vigasztaló kárpótlást nyujtottak a P. N.-nak fentebb rajzolt lelki fájdalmaért. Ugyanis : Mult csütörtökön a P. O. Zeitungban azon hirt olvassuk, hogy „a **P. N.** szerint“, nem sokára a Maroson gőzösök fognak járni. Mindjárt utána a még az nap este megjelenő M. Sajtó a német ujdonságból csinál egy szóról szóra átvett magyar hirt s ujra azt irja ő is, hogy „a **P. N.** szerint.“ Remélhető, hogy e P. N.-féle kutforrás e hét folytán bejárta az összes hazai és külföldi lapokat, talán be is ment a P. N.-ba magába, az ő legnagyobb csudálkozására. Mert az egész egy kis ártatlan tévedés, **a mi** világos kárunkra és jogsérelmünkre. Azon lap t. i. melly a Maros közel kilátásba helyzett hajóztatásáról mult szerdán legelébb szólott (hiteles helyről nyert tudósitás folytán), történetesen nem a **P. N.** volt, hanem a **P. U.** azaz : Politikai Ujdonságok! A Pesti Napló akkor, még nem is álmodott róla — de azért kedves kezdőbetüi a hirrel együtt bejárták a világot. Kell-e még több boldogság? — Jaj de menynyi dolgunk volna, ha a P. N. példájára olly féltékeny zsugorisággal lesnők, ki mit szedeget a maga kosarába lapunkból!

1193. **Gergelyhegyi.** Csekély érdekű két közlemény. Az egyikben azt mutogatja ön, hogy a „szerelemféltés ollyan, mint a köszvény,“ a másikban példát hoz arra, minő szerencsétlenség származik a neveletlenségből, t. i. beverte valaki egy uri embernek magas tetejü kalapját, a miért azután bebörtönöztetett. Ez az egész.

1194. **Kunhegyesre.** Az már otthoni intézkedés tárgya.

1195. **Pápára** : Többen. Önök véleménye oda járul, hogy mielőtt a város sétatért készitene, jó volna, ha a bele való fácskákat előbb maga nevelné, hogy a tetemes költség megkiméltessék. Szóval, azt hiszik önök, hogy egy jóraváló **faiskola** vezetne leginkább czélhoz. Ennek az a jó oldala volna, hogy az alakitandó sétatérre nem, mint eddig, különböző koru, faju s könnyen kiveszö fák alkalmaztatnának, hanem egyforma növelésüek s tartós életet igérők. Emlitik önök még a pápai kövezetet is, mellynek gömbölyü „macskafejü“ kövein olly jól esik a sétálás, mintha mankón járna az ember stb. De mindezt szebben kellett volna megirni, hogy kiadhassuk.

1196. **Több öreg diák.** Mig diák az ember, ha még ollyan öreg volna is, alatta áll az iskolafelsőségi rendeleteknek s első kötelessége a subordinatio. Mi legfölebb azon reménynünket fejezhetjük ki, hogy a felügyelőség ollyasmit rendelni nem fog, a minek teljesitése az öreg és fiatal diákok köz és magán érdekébe ütköznék. Ezen sorozatba tartozik-e a „tóga“ is? nem vitathatjuk.

1197. **Kölesdre T. S.** Már hogy veheti azt a sort valaki „tökéletes sértésnek, melly ellen ki kell fakadni“ — valóban nem értjük, ha csak szándékosan félre nem magyarázzuk a szavakat.

1198. **Egerbe T. V.** Olvastuk a „kóstolót“ az egri legujabb termékből. Azt kérdi ön : elég- e ennyi? — Elég. Ne bántsuk az ártatlanokat.

1199. **Szolnokra.** Gibraltár még mindig várja a jó szerencsét, lesve az illő pillanatot, melly fontosságának nagyobb sulyt tulajdonitson. — Ajánlott közléseinek igen örvendenénk.

1200. **N. Zerindre.** Az ócska torony közöltetni fog.

1201. **Vasmegyéből** a sajtoskáli postabélyeggel ellátott levelet vettük igen olvashatlan irással. A tudósitás tartalmát csak kibetüztük, de a helység **nevét**, mellynek viszonyairól szó van benne, sehogy sem tudjuk kisütni. Kérdjük tehát az illetőt, irja meg világosan : hogy hivják azt a falut?

Felelős szerkesztő : **Pákh Albert.**

GRÓF TISZA ISTVÁN TÁVOZIK A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSÉRŐL.

EMLÉKEZZÜNK
NAGYMAGYARORSZÁGRÓL
III. FÜZET
PESTI HIRLAP

MARKÓ KÁROLY: FAUN ÉS NIMFÁK. 1859.
Szépművészeti Múzeum.

MOLNÁR JÓZSEF: FÜRDÉS UTÁN.
Wolfner Gyula úr tulajdona.

Magyar Művészet
1925.

meglevő elemekből tud elképzeléseket alkotni, a képzőművészet sem tud semmiből teremteni. A semmiből teremtés kizárólag isteni tehetség. A képzőművészet tapasztalatok érvényesülése, de a tapasztalati jelenségeknek nem puszta variálása és kombinálása, hanem a fantázián keresztül megjelentetésük. A tapasztalatnak a fantáziában való kikészítése a képzőművészeti új. Az akt-művészet nem mindig alkalmazza ezt a kikészítési eljárást. Akárhányszor beéri a sémák puszta megismétlésével. Az aktművészetben azért kevés a szenzáció, noha tenger a terméke, mert az ismétlés dominál benne. Nem a megtanultság, hanem a betanultság. Van olyan aktot rajzoló, festő vagy mintázó művész, aki nem az előtte levő modellt látja, hanem az iskolában és a múzeumban betanult aktot. A művész tényt akar megállapítani, de meghamisítja. Normákat követ. A norma tulajdonképpen apriorisztikus, minden tapasztalattól független szabály lenne, de a művészeti norma más: csakis a saját tapasztalattól független, de beleszorít szabványokba. A formák megtanulása a művészi tudás alapkelléke, betanultságuk a művészetet mechanizmussá alakítja át.

A formák megtanulását szolgálja az iskolák akt-rajzolása. Ez a művészeti tanításnak leglényegesebb része. Az elevenség meglátását, az élettelenségtől való megkülönböztetését tanítja. Minden nyugvás mozgási forma, minden nyugodt póz mozgási állapot, minden helyzeti energiából mozgási energia lehet, ennek a megérzését és a kifejezésben éreztetését tanítja az aktrajzolás. Az akt tényekkel szolgál a meglátásnak és az emlékezésnek. Érzéki benyomásokkal és emlékeikkel. A művésznek ezeket kell megrögzítenie. Helyettük gyakran a mások benyomásait és emlékeit teszi magáévá. Az akt megtanulásának, a benyomás emlékké való alakításának érdekes megtanuló módját ajánlja Gauguin: akasszanak a modell és a vászon közé leplet, emeljék föl, nézzék meg a modellt, azután eresszék le a leplet és úgy rajzolják meg azt, amit láttak. Megtanulni a dolgok formáit, könyv nélkül tudni őket, a rendbe szedett tapasztalatok közül kiszedhetni azt, amelyre szükség van: ez a művészi készség kelléke.

A formák megtanultsága szabadságot, függetlenséget, rajtuk való uralmat ad a művésznek, a formák betanultságától formafetisizmus uralkodik el a művészen. A megtanult formákkal szuverénül rendelkezik a művész. Él velük, stilizálhatja őket, alárendelheti őket új benyomásoknak is. A betanult formák művésze a formáinak rabja. Ők uralkodnak rajta.

Az akt-művészet a formákon való uralomnak iskolája is, birodalma is. A művészeti oktatásnak eszköze és célja. Bevisz a forma és az elevenség együttesébe. A kontúr útvesztőjébe, amelyben még az eltévedés is élmény. És bevilágít a ritmus rejtélyébe. Hiszen a ritmusnak az emberi test a forrása. A ritmus lényegét, alakulásait, érvényesülése módjait kutató tudomány tette ezt a megállapítást. Az emberi test játékaiban, erőkifejtéseiben, táncában, pihenésében ritmust produkál. Ez a test strukturájából fakadt. És a strukturával összefügg a test formája. Az emberi test csupa vonalritmus. A ritmus pedig a művészet ösztönző energiája.

A képzőművészetnek a tapasztalható világ az anyaga. A dolgok úgy, ahogy tapasztalhatók és csakis az, ami tapasztalható rajtuk. A stilizálás csak tapasztalatok formálása vagy deformálása. A festésnek és szobrászatnak anyaga csakis az, ami nem megy túl a tapasztalaton. Ez ellen az új művészet némely járásában lázadoznak: detronizálják a „dolgot", végeznek a tapasztalattal. A képzőművészet tudja ugyan a gondolatot is szolgálni, de csak a dolog és tapasztalat érvényesítésével. Nem tud mást adni, csak azt, ami a dologban van. Nincs benne semmi transcendens.

A vallásos festmények tapasztalható elemek szintézise, a görög istenszobrok a tapasztalatokból leszűrt szép embertípus ábrázolásai. Az akt-művészet a gondolattal való kapcsolat szempontjából a legkevésbbé megy túl a dolgokon. Nem akar a testiséggel lelkiséget kifejezni és nem juttatja szóhoz az erotikával való összetartozást. Nem akar semmi principiumot sem megszólaltatni, csak az ember szépségét. Ami optimizmus ebben a szépség-érvényesítésben megnyilvánul, az csak olyanféle reagálásunk a műalkotásra, amilyen a vallásos lelkületé a vallásos képre.

MARKÓ KÁROLY: FAUN ÉS NIMFÁK. 1859.
Szépművészeti Múzeum.

MOLNÁR JÓZSEF: FÜRDÉS UTÁN.
Wolfner Gyula úr tulajdona.

1* 371, 373. l.

Gerő Ödön: Az art-kiállítás.
Magyar Művészet 1925.

meglevő elemekből tud elképzeléseket alkotni, a képzőművészet sem tud semmiből teremteni. A semmiből teremtés kizárólag isteni tehetség. A képzőművészet tapasztalatok érvényesülése, de a tapasztalati jelenségeknek nem puszta variálása és kombinálása, hanem a fantázián keresztül megjelentetésük. A tapasztalatnak a fantáziában való kikészítése a képzőművészeti új. Az akt-művészet nem mindig alkalmazza ezt a kikészítési eljárást. Akárhányszor beéri a sémák puszta megismétlésével. Az aktművészetben azért kevés a szenzáció, noha tenger a terméke, mert az ismétlés dominál benne. Nem a megtanultság, hanem a betanultság. Van olyan aktot rajzoló, festő vagy mintázó művész, aki nem az előtte levő modellt látja, hanem az iskolában és a múzeumban betanult aktot. A művész tényt akar megállapítani, de meghamisítja. Normákat követ. A norma tulajdonképpen apriorisztikus, minden tapasztalattól független szabály lenne, de a művészeti norma más: csakis a saját tapasztalattól független, de beleszorít szabványokba. A formák megtanulása a művészi tudás alapkelléke, betanultságuk a művészetet mechanizmussá alakítja át.

A formák megtanulását szolgálja az iskolák akt-rajzolása. Ez a művészeti tanításnak leglényegesebb része. Az elevenség meglátását, az élettelenségtől való megkülönböztetését tanítja. Minden nyugvás mozgási forma, minden nyugodt póz mozgási állapot, minden helyzeti energiából mozgási energia lehet, ennek a megérzését és a kifejezésben éreztetését tanítja az aktrajzolás. Az akt tényekkel szolgál a meglátásnak és az emlékezésnek. Érzéki benyomásokkal és emlékeikkel. A művésznek ezeket kell megrögzítenie. Helyettük gyakran a mások benyomásait és emlékeit teszi magáévá. Az akt megtanulásának, a benyomás emlékké való alakításának érdekes megtanuló módját ajánlja Gauguin: akasszanak a modell és a vászon közé leplet, emeljék föl, nézzék meg a modellt, azután eresszék le a leplet és úgy rajzolják meg azt, amit láttak. Megtanulni a dolgok formáit, könyv nélkül tudni őket, a rendbe szedett tapasztalatok közül kiszedhetni azt, amelyre szükség van: ez a művészi készség kelléke.

A formák megtanultsága szabadságot, függetlenséget, rajtuk való uralmat ad a művésznek, a formák betanultságától formafetisizmus uralkodik el a művészen. A megtanult formákkal szuverénül rendelkezik a művész. Él velük, stilizálhatja őket, alárendelheti őket új benyomásoknak is. A betanult formák művésze a formáinak rabja. Ők uralkodnak rajta.

Az akt-művészet a formákon való uralomnak iskolája is, birodalma is. A művészeti oktatásnak eszköze és célja. Bevisz a forma és az elevenség együttesébe. A kontúr útvesztőjébe, amelyben még az eltévedés is élmény. És bevilágít a ritmus rejtélyébe. Hiszen a ritmusnak az emberi test a forrása. A ritmus lényegét, alakulásait, érvényesülése módjait kutató tudomány tette ezt a megállapítást. Az emberi test játékaiban, erőkifejtéseiben, táncában, pihenésében ritmust produkál. Ez a test strukturájából fakadt. És a strukturával összefügg a test formája. Az emberi test csupa vonalritmus. A ritmus pedig a művészet ösztönző energiája.

A képzőművészetnek a tapasztalható világ az anyaga. A dolgok úgy, ahogy tapasztalhatók és csakis az, ami tapasztalható rajtuk. A stilizálás csak tapasztalatok formálása vagy deformálása. A festésnek és szobrászatnak anyaga csakis az, ami nem megy túl a tapasztalaton. Ez ellen az új művészet némely járásában lázadoznak: detronizálják a „dolgot", végeznek a tapasztalattal. A képzőművészet tudja ugyan a gondolatot is szolgálni, de csak a dolog és tapasztalat érvényesítésével. Nem tud mást adni, csak azt, ami a dologban van. Nincs benne semmi transcendens.

A vallásos festmények tapasztalható elemek szintézise, a görög istenszobrok a tapasztalatokból leszűrt szép embertípus ábrázolásai. Az akt-művészet a gondolattal való kapcsolat szempontjából a legkevésbbé megy túl a dolgokon. Nem akar a testiséggel lelkiséget kifejezni és nem juttatja szóhoz az erotikával való összetartozást. Nem akar semmi principiumot sem megszólaltatni, csak az ember szépségét. Ami optimizmus ebben a szépség-érvényesítésben megnyilvánul, az csak olyanféle reagálásunk a műalkotásra, amilyen a vallásos lelkületé a vallásos képre.

ötletet, a humort. Ha pedig véletlenül még sem akadt volna kedélyes történet, mosolyra késztő bon-mot... ott állott résen a legnagyobb humorista, csinált az tréfát százat is! Békeidők örök derüje, mosolygása: Mikszáth Kálmán!

*

A színház körül is ezer tréfa, móka született. *Keszler József*, a jeles kritikus járt elől jó példával. Egyszer, például, azt kérdezték tőle főpróba előtt, mit gondol, milyen lesz a darab? Csak ennyit mondott:

— Hosszu!

*

A Vigszinházat egyszer kitüntette magas látogatásával Mária Valéria főhercegasszony és Ferenc Salvátor főherceg. Faludi Gábor, a Vigszinház első igazgatója, aki nem beszélt jól magyarul — viszont németül már elfelejtett — örömmel ujságolta:

— Tudjátok, ki jötte meg odabenn? Ferenc Elevátor és Mária Malária!

*

Mindenki tréfált itt valamikor. A konflis, akinek tarka lova volt („Tessék beülni, tarka ló nem fizet vámot. Miért? Mert a nagyságos ur fizeti!"). A hordár, akit kedves emlékezetü Tóth Béla piros bóbitás postagalambnak hivott („Nagyságos ur, nincs válasz a szerelmes levélre. Utálnak bennünket!"). A törzsvendég (aki akkor kezdett csak megsavanyodni, amikor később kávéházi Konrád lett belőle.). Pest egyedülálló a világon abban, hogy itt a tréfákat-mókákat sietve közlik egymással, nehogy a jóismerősök, jóbarátok „lemaradjanak róla." A közlésnek van egy stereotip formája. Igy kezdődik:

— Ismered?

— Hallottad már?...

Az nem baj, hogy az illető „ismeri" vagy „hallotta már" a viccet, azért elmondják.

Vannak „periodikus" tréfák, viccesoportok, egyik szüli a másikat. Hogy csak egy példát mondjunk, itt voltak annak idején a „viz-viccek", nem tudott tőlük hónapokig szabadulni a város.

Ezeknek a szülő apja a következő bárgyuság volt:

— Mi van a vizzel?

— Melyikkel?

— Amelyik a fejedben van!...

*

Budapest saját külön „szálló-igéket" is termel. Illetőleg megszeret, fölkap egy szólás-mondást, egy mondatformát és azt unos-untalan használja, csak az a szerencse, hogy hamar megunja és eldobja. (Hogy példát említsünk a közelmultból is, erősen járta valamelyes közlésnek a következő, fontoskodó, sőt követelő bejelentése: „Figyeljen ide, mondok én most valamit magának!").

A Városligetben a Tanagra-szobrocskák sátora előtt volt réges-régen egy kikiáltó. (Benn a sátorban a mutatvány abból állott, hogy apró figurákban tükröződtek vissza egy tükörben a táncoló alakok.) A sátorba alig ment be valaki, de annál nagyobb tömeg tolongott a sátor előtt, ahol egy kikiáltó apró szoborral a kezében csábitotta a nézőket. Kijelentette, hogy benn egyik táncosnő se nagyobb mint a kezében letakart szobor,, melyről patetikusan fölrántotta e pillanatban a leplet.

Az óriási közönség kórusban orditotta:

— Takarja le!

A kikiáltó tovább beszélt. Refrénje az volt, amit az egész közönség vele zugott, harsogott, trillázott, kacagott és amelyet aztán szétvitt a városban:

— Valami nagyszerü!

— Valami remek!

*

Kun Andor, a kitünő hirlapiró irt nemrégiben cikket egy Nemzeti Kaszinóbeli Széchenyi-lakomáról. A serleggel a kezében *Szemere Miklós* mondotta az ünnepi beszédet, ez az irdatlan nagyur, aki milliókat forgatott meg kártyán egy éjszaka. Még pedig komoly békebeli milliókat. És végigsüvitett hangja a termen:

— Nem boldog a magyar!

És könny csillogott mindenkinek a szemében, busan lehorgasztották fejüket a dusgazdag feudálisok, tizezer, százezer holdas nagyurak, Bácska, Bánát, Dunántul boldog birtokosai, mert az ember ugy van alkotva, hogy nem hiszi el, milyen jó dolga van, mindig keres okot bura-bajra aggodalomra, nem hiszi el a jó pillanatokban, hogy élete: „valami nagyszerü, valami remek!" Lám, akkor is elhitték, komolyan vették azt, hogy: Nem boldog a magyar!

Pedig... ez a mondás volt a régi Nevető Budapestnek egyik legmerészebb és legsikerültebb — tréfája!

F. I.

MIBEN KÜLÖNBÖZÖTT A RÉGI BUDAPEST A MAITÓL?

IRTA: SIKLÓSSY LÁSZLÓ

Hasonlitsuk össze a régi és az uj Budapestet: mondjuk a *Millennium* 1896-os évének Budapestjét a mai, 1936-os Budapesttel. Micsoda különbség a kettő között! A Millennium Budapestje a magyar birodalom központja volt, ama területé, amely a Kárpátoktól az Adriáig terjedt. E nagy történelmi és gazdasági egység körzetéből mindenki a központ felé igyekezett, hogy lássa a harminc év alatt felépült gyönyörü fővárost. Ide *zónázott* mindenki *Baross Gábor* rendszerével a világ legolcsóbb vasutján. Valamelyes idegenforgalmunk is volt, mert a külföldről is rászánta magát egy-egy ember, vagy valamely erősen invitált előkelő csoport, hogy megnézze Kelet kapuját, ahol bosnyák késárusok fogadják az embert a pályaudvaron és Ós-Budavára mecsetje erkélyéről este imára hivja fel az igazhivőket a müezzin, a hitetleneket pedig válogatott szórakozások élvezésére.

Ez az előkelő, hatalmas, „uri" Budapest megszünt, vagy teljesen átalakult. Trianoni nyomoruságunknak „keserédes" következése, hogy Budapest levetette magáról a díszmagyart, munkászubbonyt öltött és — *világvárossá küzdötte fel magát*. Könnyek és véres verejték között történt ez. Tudjuk, mi volt a közbeeső stádium: a megszállott területekről menekülők ideözönlése; rettenetes lakáshiány és munkahiány; megállapitása annak, hogy Budapest tulságosan nagy ehhez a kis országhoz; hogy Budapest vizfejü gyermek. Mindez igaz is volt, ez a vizfejü gyermek azonban életrevalónak bizonyult. Ma Budapest szebb, mint valaha; Budapestnek becsülete a külföldön nagyobb, mint valaha, sőt maga Budapest is nagyobb, mint valaha.

Csonkaországunk fényes nagy Budapestjéből meghatottan szálljunk most vissza Nagymagyarország régi „kis" Budapestjére és idézzük emlékünkbe a mult világnak szereplőit, díszleteit és kellékeit, amelyek ma már oly messze esőnek tünnek, hogy már szinte hozzátapadnak szépapáink táblabiróvilágához.

Aki mappák alapján hasonlitja össze a régi és az uj Budapestet, megállapitja, hogy Budapest óriási mértékben kifelé terjeszkedett. Most szivtuk mellünkre a villalakások angol módszerét és a magunk tanyaszerüségével elleptük Budapest határát. Jó volt ez igy egészségünknek is, de a városképnek is, amely nagy kopár felületeken derüs villakertek mozaik-díszével csinosodott. Mindazonáltal nem ez az uj Budapestnek legfeltünőbb különbsége a régivel szemben, hanem a közlekedésnek teljes megváltozása.

Megváltozott mindenekelőtt a magánközlekedés. A régi Budapest felett még ott lebegett a régi falusi Magyarország levegője. Mágnásoknak és mágnásutánzóknak fogatai robogtak az utcákon, jó praxissal biró orvosok és ügyvédek kocsit-lovat tartottak, bankigazgatók számozatlan flakert béreltek. A bérkocsi már bizonyos szinvonalsüllyedést jelentett, ezt azonban a fiáker legkevésbé sem ismerte el, különösen nem akkor, amikor tömör, majd levegős gumiabroncsot huzott kerekére. Pedig a pneumatik már az uj idők szelét jelentette. No, de ki gondolt akkor még erre a Bizáncra! A századforduló, sőt a háborut közvetlen megelőzőleg is a *Stefánia-uti kocsikorzó* — különösen a versenyek után — olyan látványossság volt, amilyent azóta sem látott Magyarország. Négyes, sőt hatos fogatai és mindaz, ami hozzájuk csatlakozott, le egészen a gyalogközönség irigységnélküli csodálkozásáig, olyasmi volt, amivel a mai világ nem tud versenyezni.

E nagylét megszüntével eltüntek az utcasarkokról a fiáker- és konflis-standok. Nem látunk malmozó kocsisokat és nem érzünk erkölcsi kényszert, hogy beszálljunk a fiákerbe, nehogy elmaradjon az állandó köszönés, amely kidukál a gavallérnak. Igaz, hogy elmaradtak a taksaszámitás körüli nagy viták is, amelyek különösen akkor élesedtek ki, hogyha az utas nem meghatározott helyre hajtatott, hanem megállapithatólag sétakocsizást végzett. A sétakocsizás fogalmát nem ismerte ugyan a rendőri szabályzat, az iratlan jog vészes anyagi következései elől azonban csak pontos előzetes megállapodással lehetett menekülni. Ez a baj az autótaxi-világban megszünt, sőt ma a régi romantikus állapottal szemben nemcsak alföldi Pestünkön tudunk polgári módon kocsin közlekedni, hanem hegyes-völgyes Budánkon is.

Ép igy megváltozott közuti közlekedésünk is. Ki hinné, hogy a századfordulón még egyes sinpár volt a Margitkörut kezdetén, s ugyanott, ahol már bérpalotáik kezdtek emelkedni, egy istállóféle intézmény huzódott meg lovak váltására és harmadik ló befogadására. Ezt mutatja egyik képünk, másik képünk pedig a Kálvin-teret még sinek nélkül, meghazudtolásául annak az immár egy nemzedékes szójátéknak, hogy a Kálvin-tér — *Sintér*.

Közuti közelekedésünk óriásit fejlődött, ha nem is a külfölddel való összehasonlitásban, amely az autóbuszt ismeri el vezetőnek. Mindazonáltal annak, ami nálunk történt, hasznát vesszük napi munkánkban, de nem idegeinkben. Tessék csak összehasonlitani egy olyan öreg urat — ha ugyan még van ilyen, — aki soha máson nem ült, mint nyitott lóvasuti kocsin, az olyan fiatalemberrel, aki háromszor leutazza villamosbérletének árát. Nem kétséges, hogy az öregur győz az idegversenyben. Nem volt idegromboló műszer az öreg *Fogas* (t. i. kerekü) sem, amelynek itt közölt arcképe igazolja mozdonyának népszerü „kávédaráló"-elnevezését.

A város szétterjedésével megszaporodtak a sétahelyek. Amig régente az emberek nem sétáltak másutt, mint a Belvárosban, vagy „a Stefánián", ma Budapest egész területe sétahely, ahol vasárnaponként sportruhák ezernyi változatában sétál a fiatalság és öregség; van, aki kendővel csavarja körül a nyakát és felső kabátba bujik nyáron is, de van olyan is, aki télen csupasz lábszárral jár és apacsingben edzi légzőszerveit.

A budai Várnak a királyi palotán kivüli része szebb volt a régi Magyarországon, mint napjainkban. Volt egy szerencsétlen időszak, amikor nem gondoltak arra, hogy a Vár történelmi jellegét részleteiben is, egészében is meg kell őrizni. Akkor épitettek például modern bérpalotát a szép Marcibányi-ház helyére. A Vár régi hangulatának kifejezőjeképpen bemutatjuk a régi Szent Háromságteret hetivásár idején a Pénzügyminisztérium mai uj épülete nélkül.

A Belváros nagy alaprajzi megváltozása is századunkban ment végbe. A zeg-zugos, piszkos, sokszor kevéssé erkölcsös utcák oly gyorsan tüntek el, hogy magukkal sodortak sok szép épitészeti emléket. Ha ma rendeznők ujra a Belvárost, megtartanók annak régi jellegét. Örök kár például a *régi Városházáért* s magáért a *Városház-térért* is, amelynek ábrázolásaira ugy tekinthetünk, mint egy eltünt világéira. Hol lesz valaha Budapesten olyan Feltámadás-napja, amilyen a Városháztéren volt annakidején? A multé az *Ujépület* is, amelyet nem sajnálunk. Ennek helyén van *Szabadság-terünk*, amely irredenta megnyilatkozásaink tere is. Kevés volt a megőriznivaló a régi Tabánból, ebből a borzalmas szennyfészekből. *Szendy Károly* polgármesternek az a kitünő gondolata, hogy amig a Tabán ujra lesz épithető, addig a puszta helyek parkosittassanak, vagy legalább is füvesittessenek, gyönyörü zöld keretet adott a budai oldal e hangulatrontóan szegényes részének, egyben legdrágább telkeinek. Persze a Tabán pusztulása ártott a polgárság kedvenc, régimódi kiskocsmáinak, amelyek helyett uj, divatos fajták keletkeztek, a külföldieknek is megmutathatók, de nem a kispolgár zsebének valók.

Igen, az *idegenforgalom* egyik legnagyobb különbség-

Városháztéri piac a Piaristák rendházával.

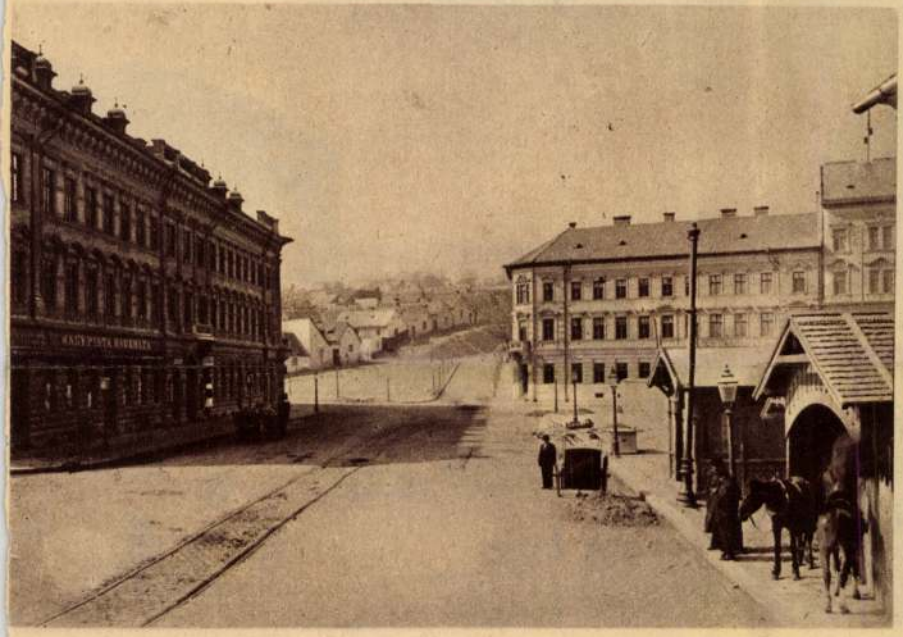

Lóvasuti póttovas-állomás a Margit-híd budai fejénél, a Rózsadomb alatt. Alsó kép: Szent Háromság-tér a Várban, jobbról a Pénzügyminisztérium elnöki épületével.

okozó a régi és az uj Budapest között. Az idegenforgalom kellékei pedig elsősorban a jó szállók. Az utolsó negyven év a szállókban nagy változást hozott. A régi Pest kis beszálló-kocsmákra volt berendezve. Ezek régen eltüntek, csak egyesek, mint a *Két Piszoly* és a *Két Kék Bakokhoz* címüek tudták megérni apáink idejét. A mult század közepén keletkezett néhány, azidőben kifogástalan modern szálló. Ezek őse volt a *Hét Választó Fejedelem*, a XVIII. században Pest Redutja, később *Nemzeti Szálloda*. Utódai voltak: a *Magyar Király*, *Európa*, *Angol Királyné*, *Tigris*, *István főherceg*, *Continental*, stb. Mindezek a jó szállók még megérték a század végét, de azóta megszüntek. De megszünt a hires *Szikszay*-vendéglő is a Nemzeti Szinház hatalmas bérházával — s magával a szinházzal is a Rákóczi-ut sarkán.

A század vége uj, modern szállósorozatot teremtett meg. A további fejlődés példái a város déli részén a *Szent Gellért-fürdő* és környéke, északon a *Margit-sziget* és környéke: e két pólusa *Budapest Fürdővárosnak*, kettőjük közt a *Dunapalota-szállóval*.

A modernül berendezkedett Budapest nemcsak az idegeneket hóditotta meg, de megfinomitotta a magyar szokásokat is. A modern fürdők, klubok, szállók, vendéglők, kávéházak, csodásan rendbentartott közkertek szelidebbekké tették Budapest életét. Ma észszerübben és egészségesebben szórakozunk, sőt lumpolunk, mint régen. A nagy ivások kora is lejárt.

E stiluscsere persze bizonyos áldozatokkal járt. Sok régi zamatos, bohém dolog lekopott rólunk, de a legbohémebb megmaradt: a cigány. Volt idő, amikor szégyenkeznünk kellett, mert Magyarországot cigányországnak bélyegezték. Ezt ma már senki sem teszi, sőt a cigánymuzsikus ma is része zenei kulturánknak és tagadhatatlanul elősegitője idegenforgalmunknak.

A régi Nagy-Magyarország számos jellegzetes alakját azonban részben az idő, részben a történelem elsöpörte. Ki emlékszik például ma már a *kalpagos rendőrre*, akinek *Mihaszna András* volt a neve. Ma már kalpag is, a Mihaszna-név is vaskos anachronizmus. Eltünt a régi élet sok más apró szereplője is. A nyalka *fiákeresre* nem ismerünk rá, ha a kék-taxi kormánykerekénél ül. Ki emlékezik az utcai *öntöző-legényre*, aki hosszu csappal önti végig hol az utcát, hol a járókelőket? *Utcaseprőt* mikor láttunk utoljára?

Országunk szétszakitása nem engedi hozzánk a tótokat, akiket — hozzánk került élelmes példáikban — megmosolyogtunk, de mindenkor szerettünk. Ők is örömmel ereszkedtek le tutajon a Vágon fával, cseréppel, fenyvesmadárral, drótozó szerszámmal. — Karinthiai származásu a *Gottscheer*, magyarul: *kucséber*, de nem bélyegezzük svindlernek, ha soha nem is látta azt a vidéket. Ilyen még akad egyszer-másszor, bár áruja nem olyan tündérien fényes, mint régen volt. Mindenesetre ő képviseli a hazárdjátéknak legkevésbé veszélyes fajtáját.

Történelmi alakjai voltak Nagy-Magyarországnak a *negyvennyolcas honvédveteránok*, akiknek emléke Petőfi soralt juttatja eszünkbe: *tiszteljétek a közkatonákat, nagyobbak ők, mint a hadvezérek!*

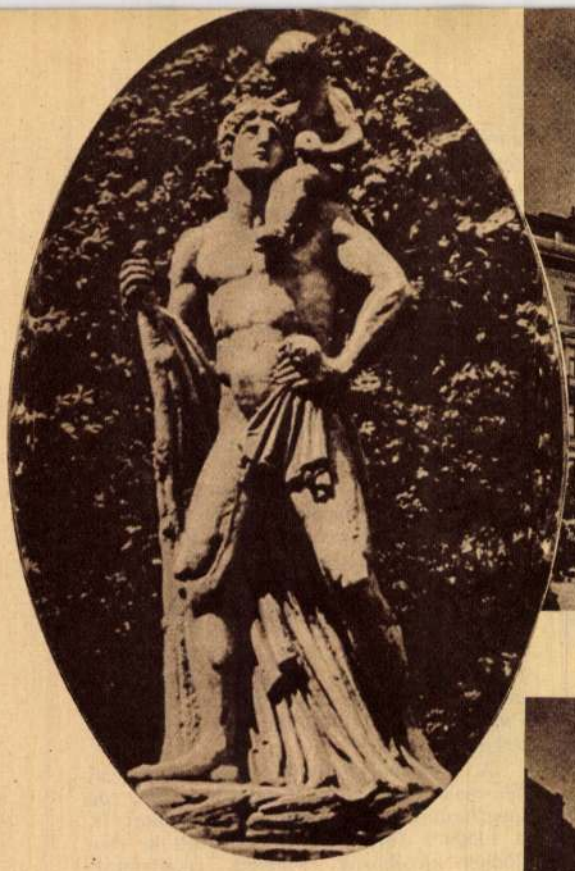

Szent Kristóf szobra.

A pesti régi Városháza.

Jellegzetes fényképét mutatunk be róluk abból az időből, amikor számuk már rohamosan csökkent.

Elmentek ők, akik valamikor éltek, harcoltak s végül a multon merengtek. Velük ment sok köve, füje, fája a régi Budapestnek.

Ahol a természetet kellett az ember szolgálatába állítani, ott aránylag kevéssé kellett a régi emlékeket feláldozni. Ahol azonban széles utcákat kellett vágni a szűkek helyett, ott bizony a csákány nem egyszer művészeti szépségeket is lerombolt, vagy legalább kikényszeritette, hogy azok máshová vitessenek. Valamikor a legdivatosabb randevupont a déli korzón a Kristóf-tér és Váci-utca sarkán levő ház élére állitott *Nagy Kristóf-szobor* volt, egy *Bauer Mihály* nevü Széchenyi-kori szobrász műve. Hatalmas szobor volt, amelyet csak ugy tudtak leszedni, hogy kettéfürészelték, de azután szép rendesen felállitották a Városháza udvarán.

De minek is busulni a régi Nagy-Magyarország Budapestjén, mondhatná valaki, amikor mindebből az derül ki, hogy sok kedves, romantikus vonás volt ugyan a régi Budapesten, de a mai Budapest mégis csak sokkal szebb. Lehet, hogy a mai Budapest csakugyan szebb, ragyogóbb, idegeneknek is kedvesebb külsejében, szivében azonban épugy vérzik, mint ahogy vérzik a csonka ország, amelynek fővárosa. A mai Budapest nagyszerü erőpróbája Csonka-Magyarország ragaszkodásának az élethez és a többi nemzetekkel való egyenjoguságához, de nem lecsillapitása annak a tépelődésnek, *hogy mi lett volna ebből a Budapestből, hogyha megmaradhat Nagy-Magyarország fővárosának* és mi lett volna Nagy-Magyarország többi városaiból is, ha egy ilyen Budapest ad nekik példát.

A Kálvin-tér Fessler Leo szökőkutjával. — Molnár József festménye.
Alsó kép: a svábhegyi fogaskerekü gőzvasut.

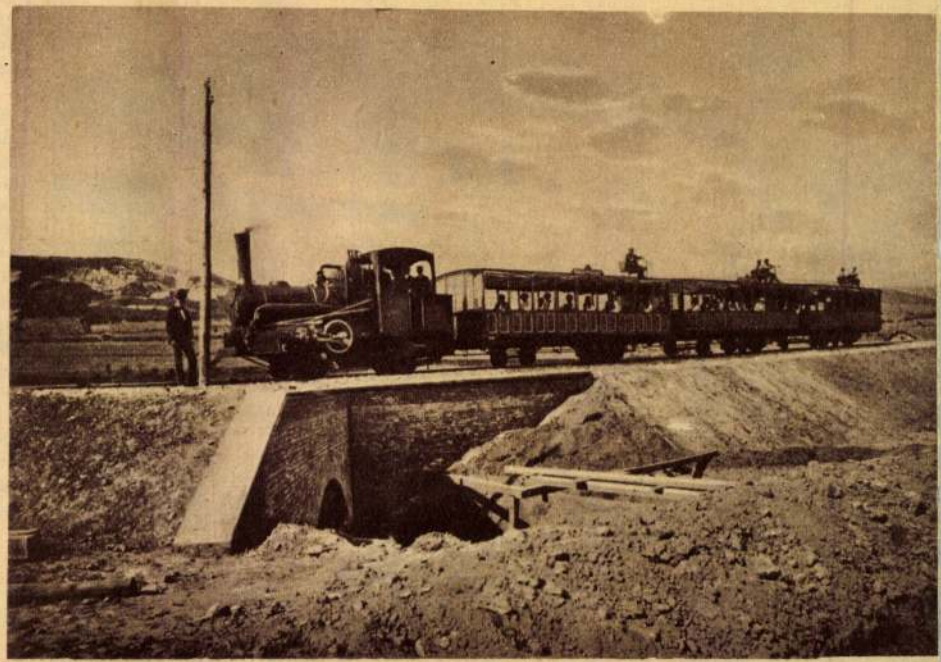

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899): SZARKA JÁNOS, AZ ALSÓ TÁBLA ELNÖKE, KIRÁLYI SZEMÉLYNÖK. — ÜRMÉNYI JÓZSEF ALNÁDOR. — LUKA SÁNDOR HONT VÁRMEGYE ADMINISZTRÁTORA. 1850 körül. Vízfestmény.
Több műbarát ajándéka

Hoffmann Edith. A képzőmüvészeti Múzeum új Szemeszer
MAGYAR MŰVESZET 1931. 402. l.

KOVÁCS MIHÁLY (1818—1892): PIPACS
1847. Olajvázlat vászonra
Kacziány Ödön festőművész úr ajándéka

KOVÁ

kat keresi s különösen az egyénítést, a kevés, de jól összehangolt alakot.[543] Ezt a magatartást érvényesíti a magyar történeti festés is.

Érdekesen jellemzi a hatvanas évek magyar csataképfestését Molnár József tevékenysége. Orlai-Petrics, Than, Schmid, Szemlér művei után a legáltalánosabb sikert és feltűnést Molnár József 1853-ban kiállított műve kelti: Dezső hősi önfeláldozása. Mint a Műegylet 1855-i műlapja, benépesítette minden jobb magyar polgári ház falát.[544] Molnár első történeti képének az 1350-iki havasalföldi csata jelenetét választotta. Már a felfogása is a biedermeyeré; nem a véres küzdelmet helyezi előtérbe, hanem a mély megindulást keltő lovagias jelenetet, ahogy a hős vitéz ruhát cserél királyával s helyette a halálba indul. Szép tájképi háttérbe helyezi a jelenetet; a küzdelem csak a mélységbe vesző csoportozatokon látszik. A csata inkább csak háttér a két lovag jelenetéhez. A mellékalakok a Krafft-Geiger-féle formanyelv örökségére emlékeztetnek s a főjelenetből is hiányzik a drámai mag. Az aprólékos kidolgozás, a gondos vonalvezetés tűnik szembe. Ez felelt meg a kor szellemének, Molnár szelíd lelkületének, de a magyar művészi felfogásnak is. A harci jelenet érzelmessé halkul, amely a nobilis szíveket dobogtatja meg. A Dezső önfeláldozása mintegy összefoglalja a megelőző korok művészi törekvéseit.[545] Molnár egyéb csataképei már nem ily szerencsések. »A Frangepánok megmentik IV. Bélát a tatárok üldözésétől« c. képén (1859) hasonló nemes motívumot választ ki a háborúból. A kép azonban egy úszó színház benyomását keltő csónakot mutat be.[546] Molnár 1858-ban Budavár visszavételét festi meg, de nem sok újat ad a sokat megfestett témához. A dinamikus lendület elég idegen volt e szelíd lelkű festőnknél.[547]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1978 MÁJ 5

Molnár Jenő

szobrász

1021

Újabb köztéri szoborral gazdagodott megyénk. Rétságon, az Asztalos János Művelődési Központ előtti parkot Molnár Jenő: Lány maszkkal című alkotása díszíti. A nagyközség lakói azonnal „barátságot kötöttek" az új szoborral, a fiatalok kedvelt találkozóhelyévé vált a talapzata.

— kép: kulcsár józsef —

160 éve született Mar

Gondolatok a marxi életmű egy

Nézzük, hogyan vetődött fel egyáltalán a marxi életmű egységének a kérdése?

A „gondok" két történeti hullámban merültek fel, s e hullámok egyaránt Marx fiatalkori írásainak megtalálásához, „felfedezéséhez" kapcsolódtak. Századunk harmincas éveiben publikálták ugyanis először a Gazdasági filozófiai kéziratok és a Német ideológia, kevéssel később A politikai gazdaságtan bírálatának alapvonalai című műveket. Olyan írásokat, melyeket Marx — részben Engels közreműködésével — a 19. század negyvenes, illetve ötvenes éveiben vetett papírra.

Az értelmezések első hullámában — s ez hozzávetőlegesen századunk hatvanas éveinek derekáig tartott — a polgári filozófia „marxológiai" (Marxszal foglalkozó) vonulata a fenti írások alapján a „fiatal" Marxot játszotta ki a „kései Marxszal szemben, utóbbi „rovására".

Mi tette ezt lehetővé?

A századforduló szociáldemokráciájának marxizmus-értelmezése példátlanul beszűkített és egyoldalú volt. A Marx utáni marxista filozófiai gondolkodásban — Lenin tilakozása és ellenvéleménye dacára — évtizedeken át uralkodott egy olyan felfogás, amely a társadalmi élet valamennyi megnyilatkozását egyoldalúan és mechanikusan egyetlen tényezőre, a gazdasági viszonyokra akarta redukálni. A probléma az volt, hogy a gazdasági viszonyok szélsőségesen mindent megmagyarázó elvként való tételezése merőben utólagos és járulékos szerepre kárhoztatta az emberi cselekvést. Ebből a marxizmus-értelmezésből kikerült a cselekvő-alkotó, a körülményeket tevékenységével befolyásoló, a társadalmi alternatívák között választó, röviden: a magát és történelmét teremtő ember problémája. Abból a marxi belátásból, hogy az ember egyszerre szerzője és szereplője saját „színpadi drámájának", csak az utóbbi szempont érvényesült. Az ember — úgymond — csak eljátszhatja a szerepeket. Mégpedig azokat, amelyeket „tőle független", „rajta kívüli", kérlelhetetlen, már-már fatális tényezők írnak elő. A cselekvő ember — és a politizáló ember — egy tőle füg-

Ez az antidialektikus felfogás eredendően megtörte Marx filozófiai munkásságának egységét. A helyzet sajátossága az volt, hogy a harmincas évektől beinduló említett „első hullám" a fenti, bírált értelmezést magának Marxnak tulajdonította. Mondván, hogy minderre a „kései" — A tőkét író — Marx maga adott volna alapot. Mondván, hogy ezzel a „kései" Marxszal szemben kell — úgymond — felfedezni a „fiatal", „emberfilozófus", „humanista" Marxot. Ez az egyoldalúság nyilvánvalóan lebecsülte és mellőzte Marx kései munkásságát, s ezzel drasztikus módon megtörte életműve egységét. Már ebben az időszakban — a negyvenes-ötvenes évek periódusában — felmerült ezért annak szükségessége, hogy megszüntessék ezt az ellentmondásos feldarabolást és szembeállítást. A szocialista országok marxistái közül nem kevesen tettek jelentős kezdeményezéseket, hogy újból átgondolják a marxi életmű folyamatosságát, s hogy egységben rekonstruálják annak egészét.

Ennek az egységnek bizonyítása nem egyesapásra történt. A „fiatal" Marxot kisajátító első hullám ugyanis — mintegy önmaga reakciójaként — megszülte azt a második hullámot, amely a „kései" Marxot abszolutizálta. A hatvanas évek derekán jelentkezett e tendencia a francia Louis Althusser munkásságában, aki tagadta az emberfilozófiai problematika létjogosultságát a marxizmusban, s ezzel a „fiatal" Marxot kívánta kilódítani saját életművéből. Althusser — az első hullámhoz hasonlóan — szintén abból indult ki, hogy Marx fejlődésében élesen elhatárolandó két stádium. Az első — így Althusser — egy 1845-től 1848-ig tartó „filozofikus-ideológus" szakasz. A második — 1848-tól — teljes szakítás lenne a megelőzővel. Nem ideológikus-filozofikus, hanem tudományos — értsd: a társadalmi-gazdasági szerkezet konkrét teljességét megismerni kívánó — korszak. Mi lenne a különbség a két korszak között?

Althusser: minden olyan vizsgálódás, amely az ember helyére, szerepére, lehetőségeire kérdez, ideológikus. Azért, mert emberi igyekvéseket és óhajokat próbál formába ön-

Molnár József

...Kupferstiche). 27×37 cm.

Molnár József (Joseph) (1821—1899).

387. KÉRDÉS ÉS FELELET (Frage und Antwort). Jelezve (Bezeichnet): „Molnár
Vászon (Leinwand). 122×92 cm. Illusztr.

Molnár József (Joseph) (1821—1899).

388. A VÁRAKOZÓ (Die Wartende). Jelezve (Bezeichnet): „Molnár J."
Vászon (Leinwand). 92×124 cm. Illuszr.

Molnár József (1821—1899).

389. KECSKELEGELTETÉS (Ziegenhirtinnen). Jelezve (Bezeichnet): „Molnár J."
Lemezpapir (Karton). 24×32 cm.

Ernst-Múzeum aukciói. 38.
Budapest, 1928.

tal Magyarország 1920 előtti terü-
agy őrzött, magyar és külföldi mes-
otásait értjük, tehát épületeket,
ivészeti tárgyakat, (kivéve a nép-
nyomtatott könyveket) -- Szent Ist-
50-ig, a klasszicizmus végéig. Az
glalások alapján látnak majd napvi-

állalók három hónap alatt legalább
ló feldolgozására kötelezik magukat,
táridővel összesen legfeljebb 200
topográfia irodalmi alapvetése így

gzett ön: ...gráfia
eddig i: ..., a

J." XXIX. tábl.

XXIX. tábl.

Molenaer Nicolaes modorában (17. század).

435. TÁJKÉP.
Vászon. 35×50.

Molenaer Jan Mienste modorában (17. század).

436. 2 darab kép:
1. „LA MAIN CHAUDE"-JÁTÉK.
2. HOLLANDI MULATSÁG.
Fa. Mindegyik kép: 44×64.

Molnár József (1821—1899).

437. TÁJ FÜRDŐ NŐKKEL. Jelzés lent jobbra: Molnár J.
Lemezpapir. 48,5×32.

Molnár József (1821—1899).

438. TÁJKÉP. Jelzés lent balra: Molnár J.
Lemezpapir. 27×35.

Molnár József (1821—1899).

439. ALPESI TÁJ MEDVÉVEL. Jelzés lent jobbra: Molnár J.
Vászon. 125×94.

Molnár József (1821—1899).

440. TÁJKÉP HALÁSZSZAL. Jelzés lent balra: Molnár.
Lemezpapir. 48×32.

Molnár József (1821—1899).

441. TÁJ ALVÓ VADÁSZSZAL.
Vászan. 132×108. Illusztr. XXXIII. táblán.

Molnár József (1821—1899).

442. ALPESI TÁJ. Jelzés lent balra: Molnár J.
Vászon. 53×68,5.

Momper Frans de (1603—1660/61).

443. TÁJ FOLYÓVAL.
Vászon. 55×84. Illusztr. XVIII. táblán.

Morkovits (19—20. század).

444. HAZATÉRÉS. Lent jobbra a művész jelzése és az évszám 05.
Pasztell. 43×57.

Morkovits (19—20. század).

445. TÁJ SZÉNÁSSZEKÉRREL. Jelzés lent balra és az évszám 05.
Pasztell. 43×57.

Moroni Giovanni Battista modorában (16. század).

446. EGY SZENT PÜSPÖK.
Vászon. 113×83.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

447. VÁZLAT A KÁLVÁRIAKÉPHEZ.
Fa. 46×37.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

448. CSIRKE ÉS HALAK. Jelzés lent balra: Munkácsy 1873. (Báró B. F. tulajdonából.)
Fa. 39×49,5.

Munkácsy Mihály (1844—1900).

449. GYERMEK KUTYÁVAL. Jelzés lent jobbra: Munkácsy. (Talán tanulmány „A hét kövér esztendő" c. képhez).
Ceruzarajz. 25,5×19,5.

Munkácsy Mihály műhelyéből.

450. FÉRFI TANULMÁNYFEJ. (FARIZEUS). A „Krisztus Pilatus előtt" c. képből.
Vászon. 45×35,5.

Muratori Domenico Maria (1661—1749).

451. BŰNBÁNÓ MAGDOLNA ANGYALOKKAL. Jelzés lent jobbra: F. Domenico Maria Muratori, Roma Anno (olvashatatlan évszám).
Vászon. 175×123. Illusztr. XVI. táblán.

Mücke Heinrich Karl Anton (1806—1891).

452. A KÁRTYÁZÓK. Jelzés jobbra: Mücke F. 1846.
Vászon. 61×72.

Müller Gustav Adolf (Rubens után), † 1767 ?

453. A KIRÁLYOK IMÁDÁSA.
Rézmetszet. 94×57.

Mytens Martin van der (1695—1770).

454. FÉRFI ARCKÉP.
Vászon. 78×57.

Mytens Martin van der modorában.

455. KÉT GYERMEK KÉPMÁSA.
Vászon. 70×85.

Nádler Róbert (szül. 1858).

456. FESTŐ KOLLÉGÁM. Jelzés fent jobbra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 35,5×17,5.

Nádler Róbert (szül. 1858).

457. A MALOM. (Salzkammergut.) Jelzés lent balra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 27×36.

Nádler Róbert (szül. 1858).

458. RÉSZLET A SZEPESSÉGBŐL. Jelzés lent a középen: Nádler Róbert.
Fa. 14,5×24.

Nádler Róbert (szül. 1858).

459. FALUSI HÁZAK. Jelzés lent jobbra: Nádler Róbert.
Lemezpapir. 38×25.

Nápolyi festő (17. század).

460. FÉRFI TANULMÁNYFEJ.
Vászon. 54×41.

Molnár

M. 11. *József*, festő. * Zsámbék 1821., † Budapest 1899. Bécsben, Velencében, Münchenben végzett tanulmányai után Stuttgartban főképp arcképfestéssel foglalkozott. 1853-ban Pestre telepedve, néhány reprodukcióban igen elterjedt történeti képet festett, de főkép nagyszámú, a romantikus iskola szellemében készült élet- és tájképével szerepelt a kiállításokon. 1857. Pesten Nemzeti Album címen magyar élet- és tájképeinek egy-egy sorozatát adta ki körajzokban. Ábrahám kiköltözése, Dezső feláldozza magát, Fürdő leányok, Karaván és lomnici csúcs c. képeit a Szépművészeti Múzeumban vannak, Önarcképe a M. Tört. Képcsarnokban. 1899. műveiből a Műcsarnok hagyatéki kiállítást rendezett.

K. G. II. 141 l

Pálffy János hagyom.
Pozsony 87.

-én. Eltemették ugyanott 1685 május 2-án.

T: 91.

ak ábrázolva
ban, a hol kosarakat, edényeket, hor-
tunk össze-visszaságban. Ketten vesz-
t maguk alól kirugták, hajba kaptak
idősebbet, a ki zöld kabátot visel és
és gyermeke iparkodik visszatartani
~~enfele tartja markában~~ térdre esett és
Szemközt a háttérben ajtó van, hol
kedőket. A földön négy franczia kártya
reff hetes és kilenczes) meg egy cserép-

– Becsérték 10 000 K.
~~ya 1907. november 14-én (1429-908).~~
rsteltárban 36 és annak kivona-

86

n: A. v. Ostade A° 1641 r

~~auferei, in alten Goldrahmen, gekauft~~
~~rie des Baron Fries 1850. -- 24 hoch 33~~

pag 43

10.—

11-ik szám. Tizenegyedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, mártius 13-án 1864.

Előfizetési föltételek 1864-dik évre :

a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonsagok együtt : Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujsag : Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok : Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési dijak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve : Egy, négyszer hasábzott petit sor ára, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krba ; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számittatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában : Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban : Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben : Oppelik Alajos, — és Pesten : a kertész-gazdászati ügynökség is, Józseftér, 14. sz. a. Bélyeg-dij, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Molnár József.

Ha csak három évtizeddel hátrább vetünk is egy pillanatot, lehetetlen lesz örvendve nem tapasztalnunk, hogy hazánkban a szellemi fejlődés és munkálódás egyéb ágai mellett, a müvészet terén is elismerésre méltó igyekezettel és eredményekkel találkozunk. A mi azelőtt csak egyes kivételes esetekben történt, az most már nem tartozik a ritkaságok közé, hogy t. i. a zenészet, szobrászat, festészet, söt még a müépitészet körében is oly neveket mutathatunk fel, melyek nemcsak itthoni szerényebb viszonyaink között tiszteletreméltók, hanem elismerést vivtak ki távolabb, előre haladottabb körökben is. Az eddigi eredményeket nem becsüljük tul, de ha meggondoljuk, hogy azok képző-intézeteink csaknem teljes hiánya mellett, a legmostohább anyagi körülmények közt, támogatás nélkül és többnyire csak az egyesek önfeláldozó buzgalma s kitartása mellett jöhettek létre : akkor bizonyára egyes esetekben még csudálkozásra is fogunk okot találni

Sokat várunk e tekintetben a mult években alakult, de még meg nem szilárdulhatott „magyar képzőmüvészeti-társulat“ hatásától, melynek ügyét nem lehet eléggé hathatósan a közönség figyelmébe ajánlanunk. A Vasárnapi Ujság — kitüzött elvéhez s eddigi szokásához hiven — nem fog késni, hazai müvészeink sorából a kitünőbbeket időszakonkint rövid ismertetésekben bemutatni.

Ezuttal nem a hangzatosabb nevek egyikével, hanem egy szerény és szorgalma által szép eredményeket kivivott magyar festészszel akarjuk olvasóinkat megismertetni.

Molnár József, született Zsámbokon, Pestmegyében, az 1821-ik évben ; iskolai kiképeztetését a fővárosban nyerte. — Szülői lelkészi pályára szánták, de természeti hajlama már kis korában a festészet iránt nyilvánult s belső vágyaitól ösztönöztetve, folytonosan rajzolgatott, festett. — Ezen legyőzhetlen hajlama éveivel együtt növekedvén, végre szülői is beleegyeztek s már 16 éves korában a bécsi képzőmüvészeti akademiába ment, hogy festészeti pályájára alapos előkészületeket nyerhessen, de önfenntartási eszközök hiánya miatt kénytelen volt félév mulva hazájába visszatérni, hol komolyabb tanulmányairól lemondani kényszerülvén, leginkább arczképek festésével foglalkozott.

Egy ideig igy tengődött itthon, s hogy kiképezésére a szükséges pénzt megkeresheese, Bukarestbe készült, mely utjában Erdélyt érintvén, itt, leginkább Kolozsvárott és Désen, annyit szerzett, hogy 1844-ben forró ohajtását elérhette. Velenczébe utazott tehát, hol a boldogult Ürményi Ferenczczel, a festészet nagylelkü pártfogójával, megismerkedvén, töle nemcsak buzditást, hanem segélyezést is nyert. Velencze mügyüjteményei s a festészeti akademiában nyert oktatás még inkább feltüzelvén élénk vágyait, innét több hasonló törekvésü honfitársával egy év mulva a müvészet középpontjába, Rómába zarándokolt, hol az olasz iskola nagymestereinek halhatatlan müveit hosszabb ideig tanulmányozván, Nápolyba, később Pizába, 1847-ben pedig Münchenbe ment, hogy itt a német iskola szigorubb irányát – különösen a rajzban és compositióban — magáévá tehesse.

MOLNÁR JÓZSEF.

Az 1848-ban bekövetkezett zavarok miatt megszünvén segédforrásai, kénytelen volt ismét az arczképfestéshez folyamodni ; e téren kifejtett tevékenységére bő alkalmat nyert Stuttgartban, hol zeneismerete segélyével az itteni mükedvelő nép családköreibe jutva, arczképfestésre számos megbizást kapott, sőt egy eredeti festményét a würtembergi király megvevén, ez eset által a haladásra még inkább ösztönt nyert. Miután itt jövőjének anyagi alapját megveté, a franczia és belga müiskola tanulmányozása kedveért Párisba, később Brüsszelbe utazott, innét Münchenbe visszajövén, 1853-ban megnősült és szeretett hazájába tért, hogy külföldön szerzett müismereteit és tanulmányait felhasználva, a honi müvészet fejlesztésének és a müizlés terjesztésének szentelje életét.

A pesti müegylet által megvásárolt számosabb festménye közt „*Dezső önfeláldozása 1330.*“ az 1854-dik évi mülap tárgyául választatott. Ki ne ismerné e képet? Alig van hazánkban müvészetet pártoló ház, hol e jeles mülap ne diszitené a társalgó terem falát. Számos festménye közül, melyek tárgyai többnyire történeti és életképek, megemlitendők a Széchenyi-hegy kápolnájába az Ürményi József ur által megrendelt „*Szent László*,“ a váli templomban „*Mária mennybemenetele*,“ Kecskeméten „*Szent Erzsebet.*“

A legközelebbi években beállott országos pangás, mely irodalmi s müvészeti ügyeinkben (hogy egyéb viszonyokat ne emlitsünk) beállott, ugy hozta magával, hogy festészünk egy barátjával Győrött fényképészeti mütermet nyitott, mely igen látogatott. Örömmel látjuk, ha müvészeink anyagi

körülményei javulnak, de mindig sajnáljuk, ha ez a müvészet rovására s elhanyagolása mellett történik, s azért ohajtjuk, bár mielébb ugy alakuljanak viszonyaink, hogy Molnár József is, ki most élete legszebb korát éli, mielőbb a müvészethez térjen vissza, s a festészetnek szentelhesse ismét tanulmányait, tehetségeit. *R. K.*

Hedvig.

Gyermek fiu, gyermek leány
Játszanak a kertbe' :
Mosolyogni, játszani vágy
A gyermek szerelme.

„Ülj e hantra, kis arám, ez
Lesz királyi széked,
Koronát is, zöld levélből
Fonok én tenéked.

Könnyü myrtuskoszoru lesz
Fejed koronája,
Kormánypálczád fehér szirmu
Liliomnak szála.

Te leszesz az én királynőm,
Én leszek jobbágyod,
Véghetetlen hő szerelmem
Leszen az országod.

Te a trónról jobbágyodra
Mosolyogva nézel,
S én szeretlek alattvalók
Millió szivével.

Ajkimon viszem adómat
Zsámolyod elébe :
Ugy is mátkapár — miként mi —
A király és népe."

* * *

Lithvánia fejedelme
Levelet ir hosszat, szépet :
„Lengyelország királynője,
Háromszoros üdv tenéked!

Háromszoros, ezerszeres,
Szavamat ha meghallgatod;
Hogyha nem, hát legyen néked
És népednek kárhozatod.

Pusztuljon el szép országod,
Halál szálljon hű népedre,
Legyilkoltak sulyos átka
Szálljon mind a te lelkedre! . . .

Fényes koronád, de fényesb
Koronát teszek hozzája,
Többet ér, mint az a gyermek
Könnyü szalmakoronája.

Jó kardommal, hatalommal;
Hős karommal védlek, mentlek;
Fogadd, kezem többet ér, mint
Fakardjával az a gyermek.

Hű népemmel ama tiszta
Oltár elé leborulok.
Imádkozni és szeretni,
Hűn szeretni ott tanulok.

Szivem adom, kezem adom,
Birodalmam adom néked,
Leborulok oltárára
A szeretet istenének.

Adom ezt, és többet ennél,
Mind mi nemes, a mi drága, —
Fogadd, fogadd, szép királynő :
„Mind ennek csak kezed ára."

* * *

„Ellebbent a tiszta ábránd
Elsuhant a tavaszálom,
Ifju lélek szent szerelme,
Földi üdvem, boldogságom.

De hisz üdvöm omladékin
Majd egy lombos fácska zöldel,
S árnyékában, zöld virágként,
Annyi lélek üdve nő fel.

Isten veled, szivem ifja,
Én reményem, én világom! . . .
Millió lélek üdvössége
Több mint az én boldogságom.

El nem mulik, de eltompul
Ez a bánat, ez a tövis :
Imádkozom érted, értem,
Imádkozzál te is, te is."

* * *

A korona fejét ugy nyomja,
Mintha tövisből volna fonva.
Minden szem gyöngye ugy fáj, éget,
Tán könye az, mely ott jéggé lett,
És a rubin tán egy-egy vércsepp,
És minden kő tán egy-egy mély seb . . .
De fönntartja Istennek karja,
Mert mit akar, ő is akarja . . .
És ha a nászkoszoru lángol
S ő majd elvész e kinos lángtól,
Már-már, hogy nagy fájdalmába, —
S a mit keblébe rejte, zára,
Már-már szabad keble a könytül :
Imádkozik, és — és — megenyhül.

Törs Kálmán.

A Tisza bölcsője.

Irta P. SZATHMÁRY KÁROLY.

Második rész *)

Első kirándulás Szigetről.

(A sugatagi sóbányászat. — A brébi fürdő)

Azon utazó, ki az eddig leirtakat megtekintve, Szigetre ért s Máramaros természeti és müi szépségeit komolyan meg akarja ismerni : igen bölcsen tesz, ha Szigetet középpontul véve, innen teszi kirándulásait a csillagsugár formán szétágazó vonalokra.

Ezen kirándulási vonalok szétágazása hozza magával, hogy kettőt egyszerre megejteni közülök ugy sem lehet, és igy mindannyiszor csak vissza kell az utasnak térnie.

Ha az illető e kirándulásokat sorra akarja venni, elsőül teheti a *sugatagi*, s *illetőleg erdélyi utvonalat.*

Sok látványossággal ez utvonal, igaz, nem dicsekszik; a természet regényességében vadságában kevésbbé fogunk gyönyörködni : de hisz az utazó egyéniségében fekszenek az érdekeltség okai, s ki, ha nem is mindenre, de *sokra* terjeszti ki figyelmét, itt is élvezhet és okulhat eleget!

Szigetről jó karban tartott országut vezet ki egy nagy kereszt mellett, mely arról nevezetes, hogy a néphit szerint már többször elfordult eredeti állásából, s hogy a mult évek egyikében, (talán 1861-ben,) a mennykő darabokra zuzta.

Utunk a Tisza mellékfolyója, az Izába szakadó Rína patakán visz keresztül, mely felett oly hatalmas ivü hid nyujtózik át, hogy el lehet mondani, mint az egykori város kapujára, hogy : vigyázzatok, nehogy a kis patak a nagy hid alatt egyszerre kiszaladjon!

Első falu, melyet a hegyek aljában ide kanyarodó Izát áthaladva érünk, *Farkasrév.* Nincs egyéb nevezetessége, mint Várady Gábornak egy kedves tusculanuma és kertje, melyben a „máramarosi medve" néha elszakitván magát a hazafi gondoktól, családjának és emlékeinek él. Megható a kertben a két sirjel, mely alá egyik kedves gyermekét temette.

Azt irám, nincs más nevezetessége, s pedig a következő perczben már vissza kell vonnom szavaimat. — Közvetlenül Várady emlitett kertje alatt van egy oly természeti jelenség, melyet nemcsak a szaktudós, de minden müvelt utazó örömmel fog látni.

A Szigetet körző homok-hegyek egyikének belszerkezete van itt *feltárva,* mint a geologok mondják. A folyam árjától leszakasztott 10—12 ölnyi part valóban gyönyörü látványt tár fel.

Az egész hasonlit valami óriások által négyszögü koczkákból rakott falhoz, melynek ragasztéka törékeny márgából áll. Az egész falrakás valami vulkánikus erőtől feltolatva ferdén van dölve, mi a látványt még érdekesebbé teszi. A falat fenn a magasban növénykoszoru ékiti; a kővel kiálló részeit pedig vastag rétege boritja a fali salétromnak.

Ilyenek a Szigetet környező hegyek minden oldalon; azon különbséggel, hogy néhol a Szalavány hegyekben, több ölnyi mély roppant koczkákat (quadereket) látunk s a ragasztéknéhol a pala helyett vagy között barnaszin, mely kötöréseknél néhol egész eltemetett ősvilági virányt (florát) mutat fel.

Annyi kétségtelen, hogy ez óriási kőbányákat szabályos, több száz mázsás koczkáikkal sok idegen geolog rajzolná le tárczájába, ha valahol a szász Sveiczban, vagy Würtembergben jönének elő.

Kellemes téren visz az ut tovább *Bárdfalu* felé. Itt egy bizarr müvészettel kiállitott fedeles kereszt vonja magára az utas figyelmét, mely megérdemelné, hogy rajzban ide mellékeljük. Nem vagyunk competens birák ez ügyben, de azt hiszszük, az aesthetikátlan képek igen csekély mértékben emelhetik a vallási kegyeletet; vannak Máramarosban egyházak, melyekben a legotrombább falfreskók meredeznek és vicsorognak a nézőre; van olyan, hol a szolgabirákat ugyancsak viszi a kinyujtott nyelvü ördög : mi azt hiszszük, hogy ha e szörnyképek bemeszeltetnének, sem a vallás, sem a régészet, sem az izlés nem vesztene bennök. —

Másfelől meg kell vallani, hogy kivált faragó munkára gyakran valódi talentumok kerülnek ki. Volt alkalmam egy izben a bedői orosz templom ikonosztár-kapuját látni, mely egészen áttört mivü, s a legtermészetesebb hajlásu faleveleket utánozó faragott mü, mely a föld bármely templomában helyet foglalhatna.

Bárdfalván az ut melletti telkeket zsidóság lakja; a falu többsége oláh. Itt ujra találkozunk a szaplonczai sátoros tornáczos házakkal, melyek tornáczán mindenütt pálinka-nemüek, kenyér, kalács stb. van kitéve.

Egész Magyarországon alig találhatni helyet, hol a köznép nagyobb ellenszenvet mutatna a zsidók iránt, mint Máramarosban. Természetes, hogy mint minden ellenszenv, ugy ez is jogtalan; de megfejtésére könnyü a kulcsokat feltalálni. Ezek a következők. A forradalom után talán az ország egy vidékét sem özönlötték el ugy a bevándorlott galicziai zsidók, mint Máramarost. 1861-ben ugy emlékezem, ki volt mutatva, hogy e beköltözés ezrekre megy. Természetes, hogy a jövevény népből minden hamarább kitelik, mint a *hazafi.* A mi bennlakó izraelitáinktól elütő rút és lusta öltözetben járnak, mely hálókabát, harisnya és papucsból áll s magyarul nem beszélnek. Kézimunkával ritkán lehet őket foglalkozni látni; söt a legtöbbnek más üzlete ezen apró szeszárulásnál nincs.

Ugyancsak a minden lépten való szeszárulás miatt a nép elszegényedését és demoralisatióját elősegiti s végre öltözetére ugy mint háztartására nagy mértékben ronda; hitre nézve elfogult, bigott.

Hogy az uzsora közöttük épen nem számittatik a meg nem engedett dolgok közé, ez már nem is kérdés tárgya.

Ezek azon okok, a melyek miatt különösen a magyar köznép a bevándorlott zsidóságot rosz szemmel nézi.

*) Az első részt lásd a V. U. 1863. másod félévi folyamában.

át, s ritkán nyomnak többet tizenöt fontnál. A halászatot leginkább hálóval üzik, csupán a pontyokat, mellyek 25—30 fontot is nyomnak, szokták szigonynyal fogni. Itt egy különös tüneményt kell megemlitenünk, melly kizárólag a Tiszának sajátja, s évenkint elöfordul. Nyár derekán a legforróbb napokon hirtelen töméntelen számu apró rovarok lepik el a viz tükrét, mellyek csakhamar keskeny fehér szárnyu pillékké alakulva nehány óráig repkednek, s aztán ismét visszahullanak a vizbe. Ekkor mondják a halászok, hogy „a Tisza virágzik.“ E rovarok a halaknak, föleg a pontyoknak kedvencz eledele, mellyek mindenröl megfelejtkezve, csapatokban, tátott szájjal uszkálnak s mohón nyeldesik öket. Illyenkor a halász kis csónakjára ül, ellátva magát szigonyokkal, mellyeket erös kötéllel a csónakhoz köt. A pontyok, mohó lakmározásba levén merülve, csak akkor veszik öt észre, midön a szigony már belejök furódott, mire aztán kétségbeesett eröködéssel szabadulni ohajtván, a halászt nem ritkán életveszélybe ejtik, iszonyu gyorsasággal jó messzire magukkal ragadván a könnyü csónakot. Ha végre a megsebzett ponty a fájdalom és vérvesztés következtében kimerült, egy másikat vesz czélba a halász, s néha öt-hat derék pontytyal terhelve köti ki csónakát.

A „Tisza-virágzás“ tüneménye még mai nap is talány, habár a természetbuvárok kutatására kétségkivül érdekes tárgy volna.

Regényes látványt nyujt a Tisza holdvilágos estéken, midön a számos halászcsónak a sima viztükrön csendesen uszik, s hatalmas, érczes férfihangok, az evezök locsolásától kisérve valami szép népdalt énekelnek.

A pusztának müvelés alatti részén sem hiányzik a csárda, melly azonban a fönebb leirttól lényegesen különbözik. Fehér falai vörösre festett ablakkereteivel mintegy barátságosan hivólag néznek a távolba. A csinos szalmatetön tarka galambok sütkörésznek, néha-néha föltekintve a háztetön komolyan álldogáló gólyára. A tiszta udvarban fürge baromfiak sétálnak; még a nagy fehér ebek is, mellyeket állitólag apáink Ázsiából hoztak magukkal az uj hazába, barátságosabbak, élénk fekete szemeikkel elégedetten tekintgetnek maguk körül. Az ajtó elött kövér hófehér macskák játszadoznak kicsinyeikkel, s a közmondás szerint a ház jólétéről és gondos háziasszonyról tesznek bizonyságot. Benn a házban is mindent tisztán és rendben találunk, s nem a nyereség után leskeledö Iczig zsidóval, hanem derék magyar emberrel találkozunk, ki jóizüen pipázgatva, magyar öszinteséggel fogadja vendégeit.

Este a környékbeli tanyák lakói a csárdában összegyülekeznek, s egy pohár bor mellett kedélyesen elbeszélgetnek munkáikról, élményeikről, söt nem ritkán politizálnak is. A közben betoppan egy vagy több czigány, s a szoba valamellyik zugában letelepednek. Azután rendbe hozzák hangszereiket. Alig hogy a barna müvészek az elsö mélabus hangokat hegedüikből kicsalták, a fiatal suhancz, ki eddig a kályha mellett egy padon közönyösen üldögélt, lassan fölemelkedik, s a mint a hangok erösbülnek, szemei ragyogni kezdenek, s teste mozdulataival kiséri a mindinkább élénkülö zenét. Azután odalép a czigányok elé, s megmondja, mellyik nótát huzzák, elénekelvén elöttök a dal elsö strófáját. És a mint a komoly lassunak olvadozó hangjai lassankint a frisbe mennek át, az ö mozdulatai is mind gyorsabbá válnak. Most átkarolja a korcsmáros csinos lányát, tüzesen járja vele a szép csárdást, közben-közben elbocsátja tánczosnöjét, majd ismét egy délczeg mozdulattal mellette terem, s gyengéden átkarolván, derekasan megforgatja. Egyszerre a zene hirtelen elhallgat, a tánczosok mozdulatlanul állanak, mintha kitört szenvedélyök felett valami magasabb hatalom uralkodnék.

Most a zene ismét megharsan busan, panaszosan; — a lány kisikamlik tánczosa karjaiból; mintha félne, hogy az kitalálja érzelmeit; elválva tánczolnak; a lány ügyes fordulattal kikerüli a kart, melly öt ismét átölelni készül. A legény mozdulataival kiséri a mélabus hangokat, lassan közeledik a vonakodó lányhoz, s azon pillanatban, midön a lassu magyar fris csárdásba megy át, átkarolja tánczosnöjét, s a szédülésig megforgatja, mig végre a szenvedély hatalmától legyözött kis galamb lihegve döl tánczosa karjaiba.

A magyar zene épen olly sajátságos, mint a magyar táncz, mellyet tulajdonkép mimikai ábrázolatnak nevezhetünk. Minthogy a zene, mellyre tánczolunk, bizonyos énekek dallama, azért a táncz bizonyos szavak ábrázolata; képes beszéd az, melly a tánczos és tánczosnöje közt foly; egy titokteljes beszélgetés, az érzelmek bevallása, a szenvedélyektöl felzáklatott kebel beleplezése. Ez az oka, hogy a magyar tánczoknak nincsenek szabályai, mellyek szerint azt meg lehetne tanulni. Azért idegen a csárdást sohasem járja el ugy, a mint kell, hogy zavart, értelmetlen ugrándozássá ne fajuljon.

Valamint a magyar tánczot, ugy a magyar zenét sem fogja idegen megérteni soha, habár füleire kellemesen hat, s kedélyére mély benyomást tesz is. E csudaszép, érzelem és szenvedély által elöcsalt dallamok, mellyek semmi törvény, semmi szabálytól nem függnek, mellyek eredetét senkisem ismeri, — a magyar ember lelkét büvös hatalommal érintik. Jól érti ö e hangokat; harmoniájában szép multját siratja, beszélni hallja ösei szellemeit, kik a drága hont életökön szerezték, földjét vérökkel áztaták. Ez ösök szellemei tanitják a magyart, hazáját forrón szeretni, azért olly mély, olly hatalmas keblében a honszeretet érzelme. Idegen országban sohasem tudja a magyar ember hazáját feledni, habár a szerencse legpazarabbul árassza is el áldásaival.

A puszta lakója menten maradt azon tulfinom illemtöl, melly a nyilt, becsületes arczot csalfa mázzal vonja be; mindazáltal nem hiányzik benne a kellem és erkölcsi ildomosság. Átalában a magyarban nem található fel ama nyers mindennapiasság, ama buta otrombaság, mellyet más népek legalsó rétegeiben tapasztalunk, mellyek pedig olly örömest nevezik a magyart „durva barbárnak.“ Jellemében van valami lovagiasság, melly leginkább a nönem iránti elözékeny viseletében mutatkozik. Büszke önérzet, erejének tudata, valamint a zene és költészet iránti veleszületett hajlama, képezik szivének föjellemvonásait. Szomoritó jele a polgárisodásnak, hogy a magyar nemzeti jellem alapvonásait sokkal nagyobb mértékben találjuk fel a puszták miveletlen lakóiban, mint a sima polgárisodás utján haladó városokban.

Most pedig vegyünk bucsut a pusztától és annak magános lakóitól. Idegenre nézve érdektelennek s egyhangunak tetszhetik, de a magyarra nézve megvan ennek is az ö költészete; — szereti ö azt, mint az arab pusztáit, a svájczi Alpeseit, az indián öserdöit, a tengerész az Oceánt.

Bárhova vet is bennünket a sors, ama csudaszerü hangok, mellyek a hazai lég fuvalmában hozzánk szólanak, örökké viszhangzanak lelkünkben.

Visszapillantások az olasz hadjáratra.

V. A buffalorai hid a Ticinón.

Ticino vagy Tessin azon határfolyó neve, melly Lombardiát Piemonttól elválasztja. Midön gróf Gyulai f. é. april végén parancsot kapott, hogy az osztrák sereggel haladék nélkül Piemontba törjön át, e folyón kellett áthatolnia. Az átmenet három fő országut-vonalon vagyis három hidon volt lehetséges, mellyek $2^1/_2$ mérföldnyi távolságra vannak egymástól.

Az egyik hid Buffalora, a másik Villa nova, a harmadik Vigevano szomszédságában fekszik s ezektől szokott elneveztetni. A buffalorai ut Novara felé vezet, a vigevanoi Mortarába. A piemontiak különös figyelmet forditottak a buffalorai hid szemmeltartására, mellyről azon hir volt elterjedve, hogy az osztrákok lőporaknákkal töltötték be.

Az osztrák sereg a nevezett három ponton kelt át a Ticinón. A buffalorai hidon april 29-én történt az átmenetel; mint azt fentebb közlött képünk előtünteti. Olvasóink tudják, hogy a Ticino áradása s a beállott esős idők később sok kellemetlenséget okoztak az átkelt seregnek, melly e miatt hosszabb ideig vesztegelt ott tétlenül, mig a franczia sereg megérkeztével az ellenségeskedés komolyan megkezdődött és sokkal hamarébb, mint gondolta volna a világ, bé is végződött.

A visszavonulások alkalmával történt egyszer, hogy az elrejtett lőporaknak fellobbantak, a mi az átvonuló sereg egy részében nagy pusztitást vitt véghez. (Lásd a képet.)

Egyveleg.

+ (*Zwingli ifjukori arczképe.*) Wintersharban egy felbontott fülkében Zwingli ifjukori arczképére akadtak. Ez arczképet Holbein festette.

+ (*Rogert, a karját vesztett párisi énekest*) pályatársai egy müvészi karral lepték meg, melly ötezer frankba került, s melly a mozgások sokfélesége és kerekdedsége miatt valódi mesterműnek nevezhető.

⊙ (*A lovak vonereje.*) Lágy agyag-talajon egy ló 3 mázsát, közönséges köves földön 6 mázsát, szilárd homok uton 16 mázsát, jó csinált uton pedig 30 mázsát meggyőz. Ez azonban egyenes téren, vizirányos vonalban értendő; mivel azonban illyen tér ritkán található, azért jó uton is 18—20 mázsánál többet ritkán lehet egy ló után ragasztani. Vasuton némi emelkedés mellett is egy ló elemel 20—50 mázsát; ha pedig a vasut teljesen vizirányos vonalu, 140—160 mázsát is. Folyón, meglehetős sebes vizesés ellenében, egy ló 150—160 mázsát, gyenge vizesés mellett pedig 550—800 mázsát, ellenben csatornán 1600 mázsát, sőt többet is, el bir vontatni. Átalán egy ló a csatornán 400-szor többet meggyőz, mint a rosz uton és 60-szor többet, mint a csinált uton.

Vas. Ujs 1859.

TÁRHÁZ.

Kakas Márton levelei.

CXII. Levél. *Egyről-másról.*

Az egyszeri színésznek őzszinü kabátja volt, mellyet elől letalált fecskendeni tintával, aztán valakivel csak összetalálkozott, mind ezen kezdte hozzá a beszédet: „nini! önnek a kabátján tintapecsét van!“ Utoljára annyira üldözte ez az észrevétel, hogy mikor valami ismerősét látta közeledni, mielőtt amaz szóhoz juthatott volna, sietett elmondani: „A kabátomon pedig tintapecsét van; már most beszéljünk másról.“ Három hét óta én is igy vagyok; akárkivel találkozom: „Hát ön nem halt meg? Azt beszélik, hogy ön meghalt? (Hallottam volna én annak a hirét) De ugyebár halálán volt? — Méltóztatott beteg lenni? — Ejnye, ugyan roszul néz ki! (Mintha az egyik felem ablak volna, a mellyiken a másik fél *kinézeget.*) Az Istenért, vigyázzon magára!“ — Azután jönnek a jó tanácsadások: mit egyem? mit igyam! miben fördödjem, hová menjek? Pepsin, Morison pilula, stiriai fűnedv, hajnalbanszedett harmat, Koch-bonbon, Boutemard-szappan, Hartung-hajnövesztő-kenöcs és a többi; ha én azt mind bevenném, a mit nekem rekomendálnak, egy hét alatt kiélnék minden patikát Pesten; egyik barátom Schmekszre küld, a másik Helgolandba, harmadik Kairo levegőjét ajánlja, negyedik Graefenberggel üldöz, az ötödik ijeszget, hogy ki ne menjek a szobából s szájkosarat hordjak, azon szijam a levegőt, ugy hogy utoljára majd kiszöktem már a bőrömből a rettenetes részvét miatt, s nem volt ollyan porczikám, a miben ne éreztem volna valami halálos nyavalyát. Abban pedig mindnyájan megegyezének, hogy dolgoznom ezentul nem szabad. Semmi irás, semmi olvasás! tollat, tintát, papirost még néznem sem szabad többet, mert meg van irva, hogy a *betü megöl.* Már most tehát én is elmondom mindazon szives jó akaróimnak, a kik hogylétem felől aggódnak, hogy Isten segitségével s az én kedves barátom, dr. Bókai tudományos ápolása mellett szerencsésen felgyógyultam, s ismét ülök az iróasztalnál, mert már hiába, ez az én életemnek legmaradandóbb öröme, s ha én nem láthatom ezeket az egymásután haladó betüket, akkor vagyok én igazán nagyonnagyon beteg. Ezek adtak nekem mindig örömet, vigasztalást, behegeszték multam sebeit, elfeledteték bajaimat, nekik panaszoltam el, a mi fájt, rájuk biztam, a mi legtitkosabb gondolatom volt; velem éltek együtt, s talán még utánam is fognak élni? hogy válnék meg tőlük ollyan könnyen; . . . . .

Hanem hát beszéljünk már másról.

Az e havi műtárlat ismét egy nevezetes tehetséget mutat be, Dugovics Titusz szerzőjében, a fiatal Wagner Sándorban. Ez már talentum! Itt teremtő lélek alkotja a művet; az eszményités és a való ollyan szépen fognak kezet, tanulmány látszik a legmellékesebb tárgyakon is, s a főalakok teljesen urai a hatásnak; azt merem mondani, hogy Wagner hazánkfia (pesti fiu) Madarász mellett fog állani. Csinos művek Goebel czigányai is (vizfestmények), kik a faluvégen patkószegeket csinálnak. (Kedvencz nemzeti mulatságuk a czigányoknak; Liszt Ferencz szerint bizonyosan ezektül tanulta Európa a patkószeg-csinálást.) Krebs műve, Martinuzzi végperczei szépen van kidolgozva, de kevés jellemzeni valót talált a főpap arczában. Van der Venne, indulása a nyulvadászatra, sikerült magyar alakokat tüntet fel, az egész fesztelen és természetes. Tacke festménye a cseh karok merénylete a királyi helytartók ellen, igen mulatságos jelenet. Kedves kép Rhombergtől a nehéz számadási feladat. Nevezetes mű végül Molnár csataképe: Kemény Simon halála. Kifogásom csupán a hős alakja ellen van. Ez nem az a halál, a minőt képzelünk egy önfeláldozó bajnoknál, ki dühös viadalban, megtört szemekkel, mikben az ég ragyog, végleheletében is honát kiáltva, esik el; hanem egy csendes betegé, ki sápndtan, lehunyt szemekkel, megivott orvosságtól fanyar ábrázattal, ápolói karjai közt sohajtja ki lelkét; pedig az összeállitás különben ollyan szép, a zavart tömegben olly művészi egység, az egészben olly nemes hatás látható, kár, mint mondám, hogy a hős alakjának alkotásakor nem melegedett fel jobban a művész képzereje. A sorsolásra megvett képekről még ráérek szólni; a többiek között bizony sok hánydelvesd munka található.

K—s M—n.

A buffalorai hid a Ticinón. — (Lásd a szöveget 487. lapon.)

Egy szolgalelkü poetára.

(Talán megérti.)

I.

Fölrugják az ebet, s hizeleg; te hizelgsz, ha fizetnek.
Benned az is vétek, mi a kutyában — erény.

II.

Hogy ha „megénekléd“, díjul még pénzt ad a gyarló.
Én valamit vetnék, hogy soha „meg ne — ugass.“

Vajda János.

vészharangról, melly hazánk olly sok városai és helységei siralmas állapota fölött kebelrázólag kongott, sem egy ujonnan fölfedezett költőről, kinek megjelenéséig is alig élhető munkájára előfizetni hinám fel a jó szivü közönséget : hanem irok áldozatról, melly tétetett Isten zsámolyához és a közhaza oltárára. — Ugyanis ref. egyházunk tagja *Zsoldos* Ferencz öreg béresnek özvegye *Csövek Erzsébet* asszony, ki önvallomása szerint hajadon korában szintén cselédképpen szolgált, boldogult férje és saját szorgalma által gyüjtött vagyonából szent végekre következőleg hagyományzott : 1) Egyházunknak, fekvő birtok vásárlására : 400 ft., 2) iskoláinkban tanuló szegény gyermekeknek könyvekre : 100 ft., 3) lelkipásztor részére 200 ft., 4) az iskola tanitók számára 100 ft., 5) házi szegényeinknek 100 ft., 6) a pápai ref. iskola számára 400 ft. pengőt. Ki mondaná hát, hogy népünk közt is nem találkozik, ki helyes tapintattal megtudja keresni és találni az utat a jó tett általi halhatatlanságra?! — *Egy tanu.*

— *(Adakozás a nagy-kanizsai ref. egyház számára.) Szatmár*, aug. 3. E folyó év april hava 20-kán következő tartalommal adtam át négy gyüjtőivet négy szatmári lelkes egyénnek :

„Igen tisztelt keresztyén társak!

Horvátország szélén, Nagy-Kanizsa helységében, más vallásu és nemzetiségü népek között, szinte véginségben küzdenek, néhány reformatus atyánkfiai a nyomorral; — nincs alkalmas imaházuk, mellyben — vallásunk utasitásai szerint Istenünket imádhatnák; nincs iskolájuk, mellyben növendékeik és gyermekeiket vallásunk alapigazságaira megtanittathatnák! Ezek gyámolitására, ha filléreinket összerakjuk : vallásunknak viendünk áldozatot! — Siessünk megvinni ez áldozatot : kétszer ad, ki hamar ad, — Ki Istennek kölcsönöz : annak tőkéje gazdag kamattal térend vissza. — Kelt Szatmárt april 20. 1858. *Egy protestáns.*“ — És augusztus 2-dik napján megjövének az én lelkes barátaim, haza hozák az iveket gazdag eredménynyel 29 pfttal és nehány krral; — hogy a megküldés annál könnyebben történhessék : én azt megpótoltam 30 pftig. — Háládatlannak mondhatnám magamat, ha a jóltevők közől — a testületeket és jelentékenyebb összeget adott egyéneket, mély tiszteletem nyilvánitásául itt meg nem emliteném! — A nt. timár czéh 7; a csizmadia czéh 5; a szücs czéh 2; a magyar szabó czéh 2 pftot irtak a lapra és küldtek el hozzám. Egyes egyéneket megnevezni vonakodik lelkem; tartván attól, hogy a nemes lelkek szerénységét megsértené; annyit mégis meg kell mondanom a nyilvánosság előtt, mikép : e 30 pftot a már megnevezett czéheken kivül 51 szatmári és németii keresztyén férfiu és nő hordá egybe. — *Bartók Gábor.*“

U. i. : Az iveket *Jóó Imre*, *Matolcsi Sámuel*, *Böszörményi András és Tóth István* urak hordák el; — ezen lelkes egyéneké minden érdem. — Ezeknek mondok én a V. U. olvasó közönsége előtt szives köszönetet! — *B. G.*

(A fentebbi 30 pftnyi összeget rendeltetése helyére, a n.-kanizsai ref. egyház gondnokához, elküldtük. — Fogadják a derék adakozók s az inditványozó ur részünkről is meleg elismerésünket. *Szerk.*)

Mi ujság?

\+ *(A jelen havi képtárlatban)* f. hó 17-től kezdve hat igen érdekes hazai tárgyu, a bécsi cs. udvar számára készült olajfestvény látható, mellyek a következők : 1. Aratási ünnepély a székely földön *Barabás* Miklóstól. 2. Margitszigeti tájrészlet, Budapest látképével *Brodsky* Sándortól. 3. Falusi pórok, kik Ő Felségének legmagasb körutja alkalmával üdvözlésére készülnek, *Canzitól*. 4. Pusztai ménes *Lotz* Károlytól. 5. Aratás *Markó* Ferencztől. 6. Buda visszavétele 1686-ban *Molnár* Józseftől.

⊙ Hevesmegyéből irják a „P. N.“-nak, miszerint Parádon az Annatánczmulatság alkalmával gr. *Szapáry Gyula* felszólitása folytán a jelenvoltak a pesti magyar nemzeti szinház alaptőkéje javára 3000 pftot irtak alá, s hallomás szerint a nemes gróf buzgóságának sikerült e szép czélra eddig is mintegy 10,000 pftot biztositani. Köszönet mind a lelkes gróf, mind az adakozók buzgóságának!

\+ *(Dimitrief-Svetschin Miklós)* a szent-pétervári császári szinház első hegedűse, a török zultán udvari hangverseny-igazgatója s a nagy Nisanrend lovagja ma vasárnap, aug. 29-én délben 12 órakor nagy hangversenyt rendez a nemzeti szinházban.

\+ *(Hamar Leo hazánkfia)* Párisba készül, hogy a nemzeti szinházban közelebb bemutatott találmányát a világ fővárosában is bemutassa.

\+ *(A nemzeti szinház összes karszemélyzetét,)* az operának e derék kőzkatonáit, Rohn egy nagy műlapra szándékozik metszeni. E kitüntetés nem fogja őket érdemetlenül érni.

\+ *(A zágrábi nemzeti muzeum)* ismét megnyittatott a közönség számára. Az a körül eszközlött átalakitások az intézetnek tetemes előnyére ütöttek ki.

△ *(Esztergomban egy állandó szinház)* épitését tervezik. Erre a G. K. megjegyzi : „Nekünk (t. i. győrieknek) is volt egy szinházunk, melly valaha állandónak neveztetett, de az utóbbi idők bizonyiták, hogy biz az is ingatag. Már ha uj szinházra gondolni sem akarunk, legalább azt mégis meg lehetne tenni, hogy a mostaninak valóban piszkos és rongyos belseje városunk izlése s gazdagságához illőleg kijavittassék. Mi ugy hiszszük, ha másként nem, aláirás utján is lehetne ennyit eszközölni.“

\+ *(A pesti takarékpénztár nagy épületében)* hir szerint egy tágas tánczés hangversenytermet is terveznek.

△ *(A Wama Marga nevü állambirtok)* melly a Karansebestől Hátszegre, Erdélybe vivő uton fekszik, a bécsi nemzeti bank részéről f. é. aug. 10-én árverés alá bocsáttatott. A birtok 139 hold, leginkább erdőből áll s 3600 ftra becsültetik.

\+ *(Az ausztriai próbasör-szállitmány)* e hó 14-én indittatott el Konstantinápolyba részint hordókban, részint palaczkokban.

△ Erdélyben, Zalathna vidékén, a hegységben *fölhőszakadás* volt, ugy hogy a patak kiáradván, a viz a keritéseket, a fölrakott ölfát, a gabnakazlakat felboritá s több darab szarvasmarhával együtt magával ragadta.

\+ *(A tengeralatti távirda)*. Az eddigi kisérletek a legszebb sikert tanusitják. A napokban Dublinból ezt távirták New-Foundlandba : „Dublinban déli 12 óra van — hát New-Foundlandban hány óra?“ Másfél óra alatt ez érkezett Dublinba válaszul : „Esti 8 óra.“

⊙ *(A párisi credit mobilier)* közel föloszlását igen emlegették. Mi ezt csak azért emlitjük meg, mert ott a mi keleti vaspályánknak is, mintegy 14 millió ftja van letéve.

\+ *(Zomborban)* nem rég magyar olvasó-egylet alakult, melly jelenleg 75 tagot számlál, s igen szép jövőnek néz eléje. Ugyanott ez évben dalárda is jött létre.

△ *(Figyelmet kérünk!) Zaklukál Iván* szemerei plebános ur, a lelkipásztori gondviselésére bizott községben egy kis koldus- és kórházat épittetett s midőn azt az első magyar átalánosan biztositó-társulatnál biztositni akará, a főügynökség a bevallási jegygyel a pénzt is visszaküldé azon nyilatkozattal : hogy a kis koldus- és kórház biztositása minden dij nélkül elfogadtatik.

⊙ *(Erdélyben a korondi fürdőben)*, melly kivált kezdő mellbajokban, aranyérben, májbajokban stb. sikerrel használtatik ez évben szép társaság gyült össze. Bár ide a vendégek gyógyulni inkább, mint mulatni szoktak jönni, mindamellett e nyár folytán hetenkint egy tánczvigalom volt. A vendégek nagyobb részét vidéki nemesség és a m.-vásárhelyi előbbkelő polgárság képezi. — Szekeres Sándor ur 100 pft. alapitványt tett le, hogy annak kamatait a parajdi ref. lelkész huzza azon kötelezettséggel, hogy mikor a vendégek kivánják a fürdőn, isteni tiszteletet tartson, mi eddig nem volt szokásban.

\+ *(Lepke-karaván.)* Csehországban Mnischek helység határa felett aug. 8-án egy hideg szélvihar után nagy mennyiségü lepke huzódott, melly Prága északi részéről jövén délfelé, mintegy 100 öl szélességü tömegben folytonos 20 perczig vonult el a láthatár felett. A lepkék hófehérsége miatt eleinte azt hitték a lakosok, hogy hózivatar van kitörőfélben, mig végre közelebbről szemügyre vehetvén, meggyőződtek, hogy azok nem hópelyhek, hanem élő állatkák.

— *(A kóborló vendégekre vigyázz!)* Vadkerten (Pest megyében.) a mult napokban történt, hogy a helység birája egy, a helység házához közel lakó becsületes szabómesterhez valami kóborló kaputos embert éjszakára elszálásolt. A háziur a véletlen vendég elől mentegette magát azzal : hogy korán reggel mezei munkája után házinépével együtt házától távoznia kell és vendégére házát nem hagyhatja; de mentegése mit sem használt, a kisbiró a vendéget rátukmálta, mert a birói parancs ki volt adva. Jóllehet a gondos háziaszszony korán reggeli távozása előtt mindenét elzárta, egy falon függő, zacskóban elrejtett zsebóra figyelmét mégis elkerülte; a vendég ezen feledékenységét maga hasznára fordità, ezt annál kényelmesben tehette, mert a tizenegy éves lányka, ki mint házgondviselő honn hagyatott, erre nem ügyelt. A háziur órájának elórzását nem is vette azonnal észre, csak harmadnapra, midőn a vasárnap bekövetkezett és szokott módon zsebóráját magához venni akarván, azt többé nem találta. — Mi tanulságot vehetünk ebből? A birónak tudnia kellet volna, hogy az illyféle kóborló egyéneknek az ujabb törvények nyomán magánházaknál nem is szabad szállásokat rendelni; ha keresztyéni szeretetet az idegen irányában gyakorolni akart, vagy maga házához vette volna be, vagy vendéglőbe szállásolta volna el. *X+Y.*

Halál hir.

— **(Reguly meghalt!)** Még alig hangzottak el részvétteljes szavaink, mellyekkel mult számunkban egy élte javában élő férfiu, irodalmunk egyik legbuzgóbb munkásának kimultát jelentettük, most ismét egy uj, egy nagy veszteségnek vagyunk hirdetői. A legnagyobb megilletődéssel olvastuk a következő gyászjelentést, melly a mult napokban mindenki fájdalmas meglepetésére a budapesti körökben kiosztatott :

„Toldy Ferencz a Magyar akademia titoknoka s a pesti cs. kir. egyetemi könyvtár Igazgatója', hazafiui és baráti részvéttel jelenti tek. *Reguly* Antal Urnak a pesti cs. kir. egyetemi könyvtár Első Őrének, a Magyar Tud. Akad. nyelvtudomány-osztályi lev. tagjának, a helsingforsi finn tudós társaság s a zágrábi déliszláv-régiségi egyesület tagjának folyó hó 23-dikán, dellesti 6 órakor, Buda mellett az Istenhegyén, tüdő-elvérzésből, munkás élete *negyvenedik* évében, hirtelenül bekövetkezett kora halálát. Az európai tudomány s a nemzeti akademia egy, a nyelvészet, földrajz s népisme körének tágitása végett élete legszebb részét egészség-emésztő utazások és buvárlatokra szánt tudóst; az egyetemi könyvtár buzgó hivatalnokot vesztett; a gyászt jelentő kedves tisztitársát; e perczben távollevő övéi : Korizmics László cs. kir. pénzügyi tanácsos és a m. gazdasági egyesület Al-Elnöke szeretett süvét és barátját; Reguly Berta, testvérbátyját siratják; nagylelkü édesanyja pedig élete büszkeségét és végső reményét temeté el benne.“ A tisztelt és szeretett férfiu elhült temei e f. hó 26-dikán délután 5 órakor a kerepesi-ut melletti uj tetemetőben vég nyugalomra tétettek : melly utolsó tisztelettételre azon intézetek tagjai, mellyekhez munkásságával legközelebb tartozott, s a hazafiui önfeláldozó érdem minden becsülői nagy számmal jelentek meg. — Regulyval egy küzdteljes életpálya legszebb reményei szállottak sirba : Áldás és béke a valóban nemeslelkü, nagy tudományu férfiu poraira!

Molnár József 1858.419

Egyveleg.

△ *(Uj találmány!)* Bajorország fővárosában, Münchenben, *Gummi* nevü könyvkötő föltalálta módját, mint kell a növénypapir egy nemét ugy elkésziteni, hogy az a drága angol tapaszt, melly „keletindiai növénypapir“ név alatt árultatik, teljesen pótolja.

\+ *(A Sandwich szigeteken)* nagyszerü vizesést fedeztek föl, melly az esés magasságára nézve állitólag az eddig legnagyobbszerünek tartott niagarai zuhatagot is felülmulja, levén magassága 5000 láb (?), s a vizesése olly erős, hogy gőzzé sziporkázva fölszáll és többé mélyre nem jut.

\+ *(A legidősb házaspár)* most a világon Snyder és neje Burn-Sideben Pennsylvániában. Snyder 111, neje pedig 107 éves s 90 év óta élnek házasságban. Conecticutban pedig él egy 130 éves indusnő, ki még folyvást éber kedélyü és egészséges.

\+ *(Herodes Atticus szinházát)* Athene közelében, tökéletesen sikerült kiásni. Az egész épitmény római idomu. A szinpad eleje és a márvány padok egészen láthatók. Legalább 12000 ember fért el a szinteremben. Az omladványok közt nem régiben egy csinos férfi szoborra bukkantak. Feje és jobb karja hiányzott ugyan, de az elsőt később megtalálták. Haja meg volt aranyozva, a szemhéjak és a szemgolyó szinesre festve.

\+ *(Az asztal, mint esernyő.)* Berlinben történt nemrég, hogy egy iparlovag, kalapját a szakadó zápor ellen oltalmazandó, egy kávéház elé kirakott gömbölyü asztalkák közől egyet fölkapott s azt esernyő gyanánt maga fölé tartva halaladt az utczán. Azonban egy rendőr a csint észrevevén, az uj divatu esernyős urat föltartóztatta, kinek ez utóbbi azzal igyekezett tettét okadatolni, hogy esernyője nem levén, kalapját illy módon akarta a záportól megoltalmazni. A derék iparlovagnak kétségkivül joga volt efféle uj módi esernyőt rögtönözni, csakhogy nem a más asztalából.

△ *(A nők Amerikában,)* lassankint fölszabadulnak azon kiskoruság alól, mellyben a társadalmi intézmények még eddig tartják őket. Hét évvel ezelőtt dr. Preston Philadelphiában intézetet nyitott meg a nőknek orvosokká képzésére. Az innét kikerültek a szó teljes értelmében nőorvosok, miután egyedül a nők orvoslására szoritkoznak. Jelenleg pedig Uj-Yorkban akar egy dr. Blackwell Erzsébet nevű okleveles nőorvos vagy orvosnő egy hasonló intézetet megnyitni.

\+ *(Nyitrán B. Eszter)* 26 éves izraelitanő, irja a „B. H.“ — hét hónapra figyermekkel betegedett le. A fiu egészséges volt, de az anyát egy csodálatos jelenség nem kis aggodalomba ejtette. A gyermek kezén t. i. a kisujj második ize alatt 8″ hosszaságu kinövés volt látható, melly mind formájára, mind szinére teljesen hasonlitott a hamvas beszterczei szilvához; söt tapintás által még a hosszukás kemény mag is világosan érezhető volt. Az anya által előhivott seborvos a kinövés föltünő formája által indittatva, elbeszélteté magának az anya élményeit a terhesség alatt, mire B. Eszter a következő esetet adta elő: két hónapos szülendő lehetett, midőn egy gyümölcsárusnő egy kosárka fris szilvával kinálta. Ez akkoriban még ritka szép gyümölcs látása olly legyőzhetlen kiváncsiságot gerjesztett föl benne, hogy látva azt, miszerint szegénysége miatt meg nem fizetheti, a szilvákból egyet épen a kis ujja alá rejtett. Még saját nyalánksága nem vitte volna rá, de vele volt másik kis gyermeke is, ki a szilvát meglátva sirni kezdett, s az elvett szemmel az anya legalább ezt lecsillapithatni gondolta. Hét hónap mulva figyermeke megszületett, s az elorzott szilva ott függött a kisded kis ujján. A seborvos mütét által eltávolitotta e sajátszerü kinövést, s borszeszbe helyezte, hol az azonban már első este összezsugorodott és szintelenné vált. — Álljon jól e meséért a „Budapesti Hirlap,“ melly először közlé.

— ***Milton***, midőn megvakult, nőül vőn egy zsémbes hölgyet. Ezt Buckingham herczeg rózsának nevezi. „Szinéről nem itélhetek,“ viszonzá Milton, de töviseit minden nap érzem.“

— *Egy elménez* elmenve egy ház előtt, mellyen egymásmellett két czimtábla, egy orvosé s egy sebészé függött, nevetve mondá: ez szintolly mint a kétcsövü puska, ha egyik nem, a másik bizonyosan hoz — halált.

Szinházi napló.

Péntek, aug. 20. A szinház zárva volt.

Szombat, aug. 21. „*Zsidónő.*“ Opera 5 felv. *Halevytől.* Jó előadás. Igen szép közönség.

Vasárnap, aug. 22. „*Mátyás diák.*“ Eredeti népszinmű 3 felv. dalokkal és tánczczal. Irta *Balogh*. Érdekes alakjai miatt e darabot még folyvást örömmel nézzük; a karzati közönségnek pedig, már csak a czime miatt is, egyik kedvencz darabja. A trónörökös Főherczeg születésnapja örömére, a szinház kivül-belül ünnepélyesen ki volt világitva, s a szinházi személyzet a szinmű előadását megelőzőleg, a néphymnuszt énekelte.

Hétfő, aug. 23. *Bagdanoff Nadejda* k. a. és *Bagdanoff Miklós* ur második föllépteül: „*Esmeralda.*“ Regényes ballet 5 felv. Végre itt van ő! valóban itt van! A közönség már első izben meleg lelkesedéssel fogadta a kecsekben dus fiatal orosz hölgyet s benne mindinkább csodálja és szereti a kiképzett tánczosnét s a kifejezésteljes némajáték választott művésznőjét, kinek elvitázhatatlan tulajdonai: a kellem, könnyüség és természetesség. Fivére *B. Miklós* szintén fiatalkora kellemével s erejével hóditgat. — Nadejda (olvasd: Nadezsda, a mi annyit tesz, mint Reményke) egészen behizelgé magát a közönség kegyébe s mint másutt, ugy itt is kivitta az egri nevet. A kellemes kis orosz-lány most a nap hőse.

Kedd, aug. 24. „*Hamupipőke.*“ Opera 2 felv. Zenéjét szerzette *Rossini.*

Szerda, aug. 25. *Hangverseny*, villanyosság által öszhangzó öt zongorára, *Hamar* Leo hazánkfiának találmánya szerint. A zongorajátékot *Fetter* János ur adá elő. Ezt megelőzte: „*Angolosan.*“ Vigjáték 2 felv. Feleki valóságos telivér angol volt, kitünt mellette Szerdahelyi. Szigeti sajátságos testhordozása és beszédmódja által sokszor hangos nevetést és zajos tapsot idézett elő. A szinház szépen megtelt.

Csütörtök, aug. 26. „*IV. László.*“ Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta *Dobsa* Lajos.

Szerkesztői mondanivaló.

3060. **Tolcsva.** Mezősy László urnak. A szép emlékpénzt, melly Szobieszky János lengyel király mellképét mutatja, s mellyet Constantin Mihály tolcsvai lakos talált szőlőjében, átadtuk a nemzeti muzeumnak a régi pergamenttel együtt. — A konstantinápolyi festménynek talán hasznát vehetjük később.

3061. **Malom alatt.** Eszünkbe juttatja a keleti közmondást, melly igy szól: „Hallom a malom kerepelését, de nem látom a lisztet.“ Fiat applicatio.

3062. **Szihalom.** Remenyik Imre urnak. A 10 pft. át van adva a nemzeti muzeum kertjének diszitésére. Az igazgató ur igéretét birjuk, hogy ön becses adománya a kijelölt czélra fog fordittatni.

3063. **Szolnok** H. J. — A levelet nem kaptuk. Most már későn is jönne a tudósitás.

3064. **Nyiregyhaza.** H. J. — Azon polgártárs, kinek háza már másod izben égett le, s kára megtéritését a biztositó-intézetnél kieszközölni nem képes, alkalmasint rosz helyen zörget. Egyenes-felirást ajánlunk s panasza bizonyosan orvosolva lesz. Egyébiránt a szerencsétlenség még csak julius végén történt s a keserü panaszkodásra akkor még abban az esetben sem lett volna elég ok, ha valóban illő helyen zörgetett volna is. — Igaz, hogy „bis dat, qui cito dat,“ de a szükségben szenvedő gyakran tulságosan „cito“ is kivánja.

3065. **B.-Hunyad.** F. Gy. Lapunk mult számában olvasható volt, hogy a nemkatholikusok a Szent-István-társulatba mint rendes tagok ugyan fel nem vétethetnek, azonban 3 pftnyi évi dij lefizetése mellett a társulat által kiadott nyomtatványokra igényt nyernek. E részbeni szándékát ön a társulat ügynökségénél jelentheti be. (Pest, Lipót-ntcza 8-dik szám.) A közlött adoma valódiságát senki nem hinné el. Mi nem kételkedünk rajta, de nem közölhetjük.

3066. **Vérnyom.** Hajmeresztő történet és valóban siralmas egy ponyvai ballada. Ha e halmozott gyilkos eseményeket valami vándor troubadour vászonra festetné s az utczákon nádpálczával mutogatná, akkor e verset verkli mellett igen szépen el lehetne énekelni. Ne nehezteljen ön ez észrevételért; ez inkább dicséret s egy uj ballada-nemet üdvözlünk e műben, melly a szomszéd nemzeteknél igen virágzik, de nálunk még eddig lábra nem kaphatott. Csupa rémséges dolog s a végén mindenütt egy-egy akasztófa! Minő tanulságos és csattanós aztán a befejező strófa:

„S mig kétszer a nap elhunyt,
Bitón a gyilkosok —
Közöttük a falunak
Kovácsa ott lobog.“ (Lobog!)

Még csak amaz ismeretes két sor kellene utána:

Ime tisztelt publikum,
Igy jár, a ki rosz nagyun.

3067. **A bocskor.** Egy tarisznyás atyafi vásárra menvén,
Bocskorát utközben egy csárdában megette.

Ez a vers tárgya. A ki elolvassa, körülbelől ugy érezheti magát, mint az érezte, a ki valóban megette azt a lábbelit.

3068. **Patak tündére.** A hasonlitás erőtetett.

3069. **Baja.** Vers. Az a baja, hogy sok a baja.

3070. **Szülőföldemhez.** Szép érzéssel s folyékonyan van irva, bár uj gondolatokkal nem lep meg. Mindenesetre tehetségre mutat. Nagyobb tárgyilagosságot ajánlanánk.

3071. **Gritti.** Nagyon hosszus erő nélküli. Nincs „szerves egészszé kőgitve,“ mint egy valaki mondaná.

3072. **Bubánatom.** Igy fakad ki:

„Mint esőben födele a háznak,
A szemeim vad könyektől áznak.
Hej, galambom! mit szenvedek érted,
Azt te nem is érted!“

A vadat ki kellene innen lőni. Nincs waffenpassunk.)

HETI NAPTÁR.

Ho- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár	Gör.-orosz naptár	☉ Nap- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.	Izraelit. naptár	☾ Hold- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.
Augusztus — September		Aug. (ó)					Elul R.				
29 **Vasarn.**	**C 14** János f.	**C 13** KJ.	**17 E 14** Mir.	5	16	6	46	19	8	26	10	48
30 Hétfő	Lim. Róza sz.	Róza	18 Florian	5	17	6	44	20	8	55	0	9
31 Kedd	Rajmund hv.	Izabella	19 Endre	5	19	6	42	21	9	33	1	31
1 Szerda	Egyed apát	Ágoston	20 Sámuel	5	20	6	40	22	10	23	2	47
2 Csütört.	Efraim. Istv.	Absolon	21 Thaddé a.	5	21	6	38	23	11	24	3	51
3 Péntek	Mansvet p.	Serapia	22 Agathonik	5	23	6	36	24	*	*	4	39
4 Szombat	Rozália sz.	Mózes	23 Lupus v.	5	23	6	35	**25 Sab.**	0	52	5	15

Holdnegyed: ☾ Utolsó negyed 31-én 9 óra 23 perczkor este.

TARTALOM.

Lavotta János (arczkép). — Tengerész bátyámhoz. Szász Domokos. — Egy fejedelmi apród kalandjai (folyt.) Győri Vilmos. — Vágvölgyi képek (folyt., képpel). — Egy elefánt vitézsége a keletindiai háboruban (képpel). — A kenyérnövények földköri viszonyai. — **Tárház**: A trónörökös születése s keresztelése. — Az ezüst a tengervizben. Irodalom és müvészet. Egyházi és iskolai hirek. Közintézetek, egyletek. Közlekedések. — **Vásári melléklet.** Vásári elmélkedés. Ipar, gazdaság, kereskedés. Mi ujság? Halálhir. Egyveleg. Szinházi napló. Szerkesztői mondanivaló. Heti naptár.

Felelős szerkesztő: **Pákh Albert.**

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer és Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten.

Vas. Ujs. 1859.

— (*A magyar zene barátaihoz.*) Ujabb időben élénk vitatkozás történt nemzeti zenénk ügyében, és ez átalánosan szeretett lapban — főleg a higgadt bölcséletü és derék Ujfalussy Lajos czikkéből — több életrevaló eszme került fel szinre. Tánczunk, de leginkább zenénk több vitára adott alkalmat. Nem egy, sem két lelkes hazafi szólt hozzá, s többen sarkaltak engem is, mért nem szólok az ügyhöz, hisz én is zenészetünk terén mozgok, nekem is a zenészet kiváló tanulmányom tárgya?

Most tehát tollat fogtam, de csak azért, miszerint tudtára adjam a magyar zene minden érdekeltjeinek, hogy igenis : *fogok szólni*, még pedig *hangosan, rábeszélőn és meghatóan;* mire természetesen eszközül nem saját gyenge szavamat, vagy még gyengébb képességü személyemet — alkalmazom; hanem *Fátyol Károlyt*, vagy jobban mondva, a genialis magyar zenész előadó-művészetét fogom felhasználni, kinek bűbájos gordonkája mindenütt uralkodik, a hol csak eddig megjelent, s a hol emberek szivei éreznek és dobognak.

Fátyol Károlyt fogom megutaztatni a két magyar hazában.

Fölösleges lenne itt azt magyarázgatnom, mennyire szükséges egy előre kitüzött czéllal egybekötött körutra a *művezető*. És hogy ez alkalommal magyar zenénk több barátja és műértői által fölszóllitva, én vállalkozom ezen körutra, — azt azon kötelességérzetből teszem, mellyet szép zenénk jelenkori felismert helyzetéből — meritek. Minél több vidéken fordultam meg ujabb időkben, ennek szükséges voltáról csak annálinkább meggyőződtem. Fáradságos ugyan ez ut kissé, de én erősen hiszem, miszerint a magyar haza ismert lelkesedettsége a zenészet iránt megsimitja előttem az utat.

Czélom a valódi *magyar zenét ismertetni, terjeszteni és óvni*, nehogy a jelen kor iránytalan rohamai közt az elkorcsuljon avvagy végkép felolvadjon.

És e szempontból kérem megitélni utunkat.

Olly rendkivüli tehetség, minővel Fátyol K. rendelkezik — megkönnyniti a szép czél elérhetését; mert előadása olly tiszta, nemes és érzelemgazdag, hogy valóban sajnálni lehet mindazokat, kiknek szivét ez előadás meg nem hatja, mert azok teljesen elveszték már fogékonyságukat a költészet iránt, s kiknél az unottság az emelkedett müizlés álorczájában jelenik meg.

Fátyol K. technikai képzettsége kitünő. Néha lassu elhaló hangjai olly finomak, mintha szellő suhanna át az aeol hárfa hurjain. — *Flageolet* hangjai is aetheri tisztasággal birnak. Futamaiban s az *arpeggiók* hullámoztatásában kitartása rendkivüli. — Hurjain most mintha egy madár szólna, majd az elhaló pásztorkürt, és ismét az emberi-ajk. Képzelete a legszenvedélyesb helyeken sem ragad a viharosság kicsapongásaira. Dallamossága, tiszta zenéje soha sem szorul rá, hogy hatás kedveért groteszk formákat keressen. Nem csodálatra számit, hanem a hallgatók szeretetére, nem fülünk zug, midőn zenéjét hallgatjuk, hanem szivünk dobog.

No de minek részletezzem játékát, hol ő megjelenik, ott a magyar zene ünnepet ül, s a hallgató érezni fogja a tiszta zene hatását, midőn szive a legnemesebb lelkesedés szárnyain a magasba ragadtatik.

Ajánlom őt hazamfiai, de leginkább a magyar zene kedvelői szives figyelmébe! — *Simonffy Kálmán.*

+ (*Reményi Ede*) hires hegedűművész hazánkfia, mint hirlik, műveit közelebb Pestre fogja küldeni kiadás végett. Maga a művész többszöri igérete daczára nem látogathatja meg hazáját.

+ (*Szemes Antal*) pénztárnoki segéd a nemzeti szinháznál közelebb hangversenyt szándékozik adni. Annyival inkább ajánljuk őt a közönség pártfogásába, mert mint a „M. S." irja, a balsors egy váratlan csapása által közelebbről minden vagyonától megfosztatott.

+ (*Hofbauer Zsófia k. a.*) eddig a pesti német szinház tagja, nemzeti szinházunkhoz szerződtetett.

+ (*Molnár József*) hazai festészünk egy jeles történeti képet fejez be nemsokára, melly „Kemény Simon hős halálát" ábrázolja. A kik e képet látták, sok szépet mondanak róla.

+ A mult hetekben volt alkalmunk látni *Züllich* Rudolf szobrászunk műtermében *Kisfaludy Sándor* kolosszális szobrát, melly *Füreden* fog e nyár folytán felállittatni. A szobor maga 12 lábnyi magas; ennyi lesz a talapzat is. A remek hazai költő állva van ábrázolva, kezében a „regék" könyvét tartván. Komolyan derült tekintete azon vidék felé lesz forditva, mellyet müveiben megdicsőitett. A legjobb arczképek után készült fej- és arczhasonlatossága sikerült. Azok, kik ezen emlékvállalat élén állnak, teljes elégedésüket fejezték ki a müvész iránt. A szobor az agyagról gipszbe öntetvén, ezen öntvény már Bécsbe szállittatott, hol fémbe öntetése f. évi junius közepéig elkészül, ugy hogy még az idei fürdőszak vendégei fogják láthatni a költői nagy szellem irányában nyilvánult hazai kegyeletnek eren diszes emlékét. — E sorok egyszersmind figyelmeztetésül szolgálhatnak, hogy Füreden, a helyszinén, a kellő előkészületek annál sikeresebben elintéztethessenek.

+ (*Berzsenyi Dániel emlékszobrát*) Züllich Rudolf szobrász már elkészité. E szobor bronzból van öntve, s ékes márvány talpzaton nyugszik. Ugy halljuk, május 1-én fogják a nemzeti muzeumban felállitani. Ez emlékszobor azon pénzen készült, melly a lelkes magyar kölgyek által a „Himfy-lant" fölállitására gyüjtött összegből fönnmaradt.

Egyházi és iskolai hirek.

+ (*A dézsi kereskedő-társulat*) a Kolozsvárott felállitandó ipartanoda javára évenkint fizetendő 100 pftot ajánlott fel, azon óhajtása kijelentésével, hogy a tannyelv magyar legyen.

+ (*Pécs város összes iskoláiban*) az $185^{7}/_{8}$ évben 3135 tanuló nyert oktatást.

— (*Erdélyi egyházi statistika.*) Az erdélyi ev. ref. hitvallásuaknak 19 egyházmegyéjében — az 1859-ki összesitett kimutatás szerint — van 544 anya, 415 leány egyház, 304,639 lélek, 24,954 tanuló. Ezek közt a lelkek számához hozzá van adva az erd. luth. püspök fölügyelete alatt levő szászvárosi s tordosi, vizaknai és kóbori egyházak ref. hivei is. Valamint a népiskolák 22,665 tanulójához oda van számitva az enyed-kolozsvári 91 theologus és isk. mesterképezdebeli az enyedi gymnasium 595 tanulója, a kolozsvári gymn. 370, a marosvásárhelyinek 586, az udarhelyinek 391, a zilahinak 196, a szászvárosinak 60 tanulója

— *Veleg* (Fehérmegye), mártius 6-án. (*Egy falusi jól rendezett népiskolának rövid vázlata.*) Olly gyéren vannak jól rendezett falusi népiskoláink, hogy azzal az ügynek jó szolgálatot tehetni gondoltam, ha e becses lapok hasábjain egy illy jól rendezett s ujból felépült népiskolát a t. cz. olvasó nagy közönségnek bemutatok. A jól rendezett népiskolák a nevelés hasznos terén való haladásunk mellett szólanak, s azon tiszta öntudattal, hogy sikeresen nevelni akarunk, kebleinket betöltik. Nem is lehet tagadni, hogy egy ujból felépült falusi népiskola, ha épitésének czélszerüségére a szakavatott férfiak véleményadásuk hozzájárultával minden kitelhető gond forditatott, — a népnevelés e legjelentékenyebb korszakában megérdemli a közfigyelmet. Mert haladásunk napjaiban a nevelésügy barátjaira nézve mi sem lehet érdekesebb, mintha a legtávolabbról is azon örvendetes hirt becses lapjaink utján vehetik, hogy ismét egy jeles, kitünő s minden igényeknek kimeritőleg megfelelő népiskolával a jól rendezett iskolák száma gyarapodott. — Esztergommegyében kebelezett oroszlányi népiskola az, melly az olvasó közönség figyelmét megérdemli. — Ennek ugyanis egészen ujbóli felépitése még a mult évben az Ur jóvoltából lett szerencsésen befejezve. Áll ezen jeles épület utczára szolgáló világos nagy ablakokkal ellátott tanitói három, és jól elkészitett s udvarra nyiló iskolai két, önálló száraz termekből, alkalmatos élésházzal, pinczével, istállóval és fészerrel egy huzamban, mellynek önerejénél fogva eszközlött épitési költségeinél fogva, az oroszlányi ev. nép a vallás szent ügye körüli áldozatának készségét bebizonyitotta. — Még ennél jelesebb községi ev. népiskola e tájon nem látott napvilágot. Ez méltán lehet a község disze, az egyház büszkesége s a lakosok köz öröme. Az Ur legyen bő jutalmazójuk mindazoknak, valakik e hasznos épület felállitását fillérjeik összerakásával, kész munkabeli szolgálatokkal, ugy nemkülönben hasznos és értelmes tanácsadással elősegiteni igyekeztek. Éltesse az Ur annak derék épitő-mesterét, ki egy illy jeles népiskola körül szerzett magának a közönség részéről bokros érdemeket és hálás közelismeréssel párosult tiszteletet. — A nevelés szent ügyét elősegitő és védő isteni hatalom engedje, hogy egy illy jól rendezett népiskola maradjon hosszu századok során a jó erkölcsöknek hasznos iskolája, mellyben jó keresztyének és jó alattvalók az egyház s a haza javára Isten törvénye szerint neveltessenek. — *Horetzky Gedeon*, velegi ev. lelkész.

— *Berend* (Szatmár), márt. 27. A nagybányai helv. hitv. egyházmegye jelen évben Apában tartá meg helyosztó gyülését.

Nt. Melegh Dániel esperes ur, az Isten nevét segitségül hiván, örömmel nyitá meg mart. 22-én az egyházmegyei gyülést. — Az egyházmegye tisztikara hiányozván, szavazat utján, Tek. Ovári Szeöke Károly ur világi ülnökül szabályszerűleg elválasztatott egyszersmind ünnepélyesen föleskettetett, most már egészen kiegészitve a diszes tisztikar, egyesült erővel az egyházmegye és egyházkerület javára, boldogitólag sikerrel müködhetik.

Jelen alkalommal két uri egyén Tek. Katona József és Ternyei János ur szivélyes vendégszeretetével volt a gyülés elhalmozva, az *apai* lelkes közönség barátságos fogadásával, szállásadásával tetézve, számos egyháziak és világiak jelentek meg tudomást szerezni a belhivatalnokok, egyházak és iskolák, bel- és küléletéről, fölvirágzásáról vagy hanyatlásáról, számos követek köszöntötték egymást az apafájáról hires Apában.

A nagybányai egyházmegye anyagiakban és szellemiekben ritkán mutatott föl annyit, mint jelenben. Nem látom szükségesnek egyenkint előszámlálni azon tényeket, miket az egyház buzgó hivei mindenütt véghezvisznek, miként versenyeznek egymással teplom, paplak, iskola épitésében, gyámintézet gyámolitásában, nőnövelde felállitásában, földtagositás, biztosalaptőke kimutatásában, a nehéz válságos időben megértették a kor hatalmas intő szózatát, örömmel el lehet mondani e szük térségre szoritott, kevés lélekszámra terjedő egyházmegyéről, hogy erejéhez képest többet teszen, mint némely kedvező körülmény közt levő egyházmegye. — Ritka is az egyházmegyékben azon öszhangzó müködés, mellyet a magát mérsékelni tudó, a különféle fontos tárgyat nemesen megvitató, mindenkit egyaránt lekötelező, finom nevelésű bánásmodorú segédgondnok Tek. Ujfalussy Miklós ur, a gyülésen és azon kivül ékes szóllásával és nemes tettével bizonyit be, midőn jelenleg 50 darab aranynyal járult a papi árvák és özvegyek gyámintézetéhez, nemes inditványnyal egy árvaságra szegénységre jutott papnő gyermekeinek fölsegélléséhez; lehetlen ott valamely szent ügynek megbuknia, hol olly sas belátású, ügyes tapintatú phsycholog ül az esperesi kormányszékben, mint fennevezett esperes, a ki egy szavával mérsékelten szokta rendre utasitani az ügy folyamát, erélyesen ketté metszeni a legnagyobbszerű gordiusi csomót. — E két elnök mintaképe lehet némely egyházmegyének, serkentő eszköze a hon, vallás és nemzetiség tisztelőinek! — A debreczeni főiskola, mint tudományos finevelő intézet kinyitása, egyszersmind az ennek megfelelő szatmári prot. nőnövelde mielőbbi felállitása hozatott szóba, vajha mindkettő egyszerre illő segélyezésben részesülne, hogy a mit az ősök annyi áldozattal megalapitának, az utódok méltó kegyelettel fentartanának! továbbá a gyámintézet, tanitóiértekezlet, kápláni rendszer, egyházi magtár, egyházi domesztika, agentialis pénztár, gyülést megnyitó szónoklat tartása

*

s tb. tárgyaltatott. Ez utóbbi szertartás a jelen körülménynél fogva, különösen időkimélés tekintetéből, elmaradhatónak nyilvánittatott, azonban nt. esperes ur fölkéretett, hogyha a helyiség ugy kivánja, a körülmény, idő megengedendi, az erkölcsiség és vallásosság hatalmas tényezőjét gyakorlatba léptesse.

Márt 23-án látni és hallani lehetett, hogy némely belhivatalnoknak, élete, jövője, becsülete, mindene fölött, miként függött hajszálon a damaskusi kard, hallani lehetett a keserű vádakat, látni a desperált kétségbeesett alakokat.

Keresztyén társak! ne feledjék önök, hogy a legutolsó embernek is van szabad akarata, lelke, önérzete, emberi méltósága, ne feledjék el, hogy a vallás szolgái, tanitói, mint megannyi követek, eszközök az áldás és átok kijelentésére, az evangelium hirdetésére, lelki szabadság fegyvere a bűn büntetésére. Ha egyházak nem állanának fel, nem lennének ők, ha egyházi tisztviselők nem léteznének, nem állhatna fenn, egyház, iskola, gyermek- és népnevelés, nem vallás, törvény, politika, nem semmi erény, bármelly testület.

Elérkezvén a választás ideje, némellyek, kik belhivatalnokaiknak minden gyengéit nagyitó távcsőn nézve, nyiltan feltárák, nem gondolván meg, hogy ők is emberek, gyarlók és esendők, mint mások. Voltak azonban eléggé mérsékelt, békés hajlamu, a szeretet s engedékenység törvényét inkább szivökben viselő követek, kik az egyházi képviselőkben levő gyengeséget is, a szeretet meleg ápoló kezeivel eltakarták, nem akarván, a vallást, az istenit, eszközeért megsérteni.

A szatmár-németihez 1 fertálynyira eső szent-mártoni egyház lelkészi hivatalát, meghivólag Bodnár János, ennek berendi lelkészi hivatalát Eszlári Károly, a Sárköz-Ujlakit ör. Árokháti István, a Rozsályit Bucsai Ferencz lelkész urak töltötték be. Az üresedésbe vagy változásba jött iskola tanitói állomások is elrendeztettek.

Végül márt. 24-én némellyek lehangoltan, mások örömkebellel, szebb jövő reménye alatt távoztak haza. — *Bodnár János*, helv. hitv. lelkész.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

△ (*Az első magyar átalános biztositó-társaság élet-biztositási ágáról*) irja a P. N., miként annak a m. belügyminiszteriumnál a felülvizsgálat alatt levő alapelvei megerősitését rövid idő mulva várhatjuk. Illy biztos reményben levén, az igazgatóság közelebb kibocsátott körlevelében már fel is hivja az ügynökök figyelmét az életbiztositási ágra, intvén őket, hogy addig is, mig e nagyon fontos ágban a tettleges működést megkezdhetnék, törekedjenek a népet ezen, az emberiségre kiválólag üdvös vállalat hatásával megismertetni, s az ez iránti részvétet és fogékonyságot előkésziteni, mit annyival nagyobb buzgalom és sikerrel teljesithetnek is a magyar társulat ügynökei, mivel a megállapitott életbiztositási föltételek más társaságokéi felett kedvezők.

+ (*Uj találmányok.*) Munstár Gyula Bécsben szabadalmat nyert általa feltalált olly szerkezetü kocsi készitésére, mellynél a ló nem elől, hanem a kerekek közt van befogva. — Gentban pedig bizonyos Donny nevü egyén olly gázlámpákat talált föl, mellyek világa 1500 stearin-gyertya fényével vetélkednek. Illy lámpa világánál 60 ölnyi távolban a legapróbb nyomtatást vagy kéziratot is nehézség nélkül el lehet olvasni. Ujabb időben már annyiféle javitását találták fel a világitásnak, s mindemellett a pesti utczai lámpák csak a régi szerény fénynyel égnek.

⊙ (*Borüzlet.*) Aradon a mult napokban kerestettek a borok; elkelt körülbelül 2000 akó közönséges tavali hegyibor, 6 és $6\frac{1}{2}$ frtjával. Magyaráti 1856—1857-iki jó borok 8—$8\frac{1}{2}$ frtjával; ott átalában jövőben a bornak jobb és nagyobb üzletet igérnek. — Verseczen a tavalyi vörös és szeszdus borok ára feltünően emelkedik; és keresettebbek mint a közönségesek, mellyeknek ára 5—8 ft., mig amazoké 14—16 pfrt. — Rusztról a közelebbi időben meglehetős szállitmány küldetett üvegekben Gratzba, ugy szinte Sopronból is hordókban. (B. L.)

△ (*A pesti magyar kereskedelmi bank*) a kamatlábot fölebb emelte, mert nagy a leszámitolásra beözönlő váltók ára. Ezután tehát a helyi váltókért járó provisió $6\frac{1}{3}$ százalék; a meghatározott helyre utalt (domicil) váltóknál pedig $6\frac{1}{4}$ százalék.

Közintézetek, egyletek.

— (*Körlevél az első magyar átalános biztositó-társaság t. cz. részvényeseihez.*) Az első m. átalános biztositó-társaság igazgatósága már azon helyzetben levén, hogy az elkészült részvényeket a t. cz. részvényeseknek kiszolgáltathassa; mindazon t. cz. részvényesek, kik az alapszabályok 6-ik §-a értelmében, a befizetett 20 százalékon tul fennlévő 80% összegre nézve kellő kezességgel ellátott, vagy betáblázott, vagy értékpapirok letételével fedezett kötelezvényeiket a társaság pesti középponti hivatalában benyujtották, részvényeiket, folyó évi april 15-étől kezdve, bármikor kivehetik. — Az igazgatóság, hogy a kötelezvények érvényességére törvény szerint megkivántató formaságokat a t. cz. részvényeseknek minél inkább megkönnyitse, következőkre kivánja őket előlegesen figyelmeztetni, 1. A kötelezvények s azokra vezetett kezesi-jótállások aláirásai történhetnek itt helyben Pesten a társaság hivatalában, s történhetnek bárhol a vidéken, és ugyan: akár személyesen, akár e czélra különös felhatalmazással ellátott megbizottak által, melly utóbbi esetben a törvényes alakban kiállitott s hatóságilag (azaz: a cs. kir. szolgabiróságok s illetőleg városilag kiküldött járásbiróságok, vagy olly tartományokban, hol már hites jegyzőségek léteznek, ezek által) hitelesitett meghatalmazványok a társaságnál a kötelezvényekkel együtt leteendők. 2. Ha az aláirás itt Pesten a középponti hivatalban történik, s a részvényes és kezes az igazgatóság előtt személyesen ismeretes: ez esetben tanukról gondoskodni nem szükséges, mert a jelenlevő igazgatók vagy hivatalnokok magokat, mint tanuk aláirhatják. Ellenkező esetben ha t. i. a részvényes az Igazgatóság előtt személyesen ismeretes nem volna, személyének ugyanazonságát ismert személy által bizonyitni kéretik, mielőtt részvényét átvenné. 3. A kik a kötelezvényeket nem itt helyben Pesten a társaság hivatalában állitják ki, kéretnek, ugy saját aláirásukat, mint kezesük aláirását vagy hatóságilag hitelesittetni vagy két tanu által előtteztetni, kiknek egyike mindenkor a társaság ügynöke legyen. — 4. Azon t. cz. részvényesek, kik a biztositási módok közől a betáblázást választották, sziveskedjenek a nekik megküldött kötelezvény-formákat aláirni, szinte két tanu által, kiknek egyike a társaság ügynöke legyen, aláiratni, kijelölt ingatlan javaikra betábláztatni, s azután beküldeni. — 5. Azon t. czimü részvényesek végre, kik érték-papirosokat akarnak biztositékul letenni, kéretnek a kijelölt s az igazgató-választmány által elfogadott értékpapirok előleges letételére; — miről az igazgatóság téritvényt adand; s ugyan ők a társaság hivatalában készen álló olly értelmü nyilatkozatot irandnak alá, miszerin-, ha az általuk letett értékpapirok árfolyama jövendőben alábbszállana; az időszerint mutatkozó értékkülönbséget kiegyenlitik, s magukat e részben az alapszabályok 13-ik §-a intézkedésének alávetik. 6. A fentebbiek teljesitése után a részvényeket minden részvényes, vagy személyesen, vagy törvényes meghatalmazottja által, a befizetett összegről szóló ideiglenes nyugtatvány visszaszolgáltatása mellett azonnal átveheti. 7. A részvények jövendőbeli forgalmának könnyitése tekintetéből, minden egyes részvény után külön-külön kötelezvény állltandó ki, melly czélból ide minden egyes t. cz. részvényes számára a kellő számu kötelezvényminták mellékeltetnek. 8. A társaság ügynökei utasitva vannak, hogy ezen eljárásoknál a t. cz. részvényesek minden tekintetben segélyükre és könnyebbségükre legyenek, különösen pedig hogy az aláirásokat, mint tanuk hitelesitsék. — Az igazgatóság: *Hajós József*, alelnök. *Manó*, igazgató. *Lévai*, vezénylő igazgató.

Mi ujság?

⊙ *Szegeden* nagypéntekre virradóra két ház, e nap délutánján pedig egy ház égett le? Mindkét esetben a lakosság ügyessége gátolta meg a pusztitó elem tova harapózását. Tüzesetben itt a lakosság nagy buzgalommal és elszántsággal lát az oltáshoz. Egyeseket lehete látni a tüz és szikrázó gerendák közt járkálni, szüntelen kiálltva: „Csak minket fecskendezzetek be a vizzel, mi majd oltunk.“ A szegediek e dicséretes tulajdona mellett remélhetőleg nemsokára azt is fölemlithetjük, hogy Szegeden nincs egyetlenegy ház, kunyhó, melly a tüz ellen biztositva ne volna.

△ (*Pálinka-ivás következményei.*) Számosfalváról tudósitanak: hogy folyó hó 13-án este egy oláh Kolozsvártt jól felpálinkázva magát Szamosfalvára ment, ott a korcsmában még egy fertály pálinkát felhajtva, fejét az asztalra bocsátá s örökre elaludt. Másnap szintén e korcsmában ismét egy ember halt meg. Ugyan e nap este egy öreg juhász hasónlókép e korcsmába jő, lerészegszik, hazamenve az ajtóküszöbén megáll, meggörbed; fejét tenyerére, két karát térdére fektetve elaludni látszott, illy állapotban neje a szobába akarta vinni, azonban érintésére az ember halva ragyott össze. — E halálesetek élőbizonyságai a pálinka-ivás káros hatására. (K. K.)

+ Örömmel veszszük hazánk több vidékéről azon tudositást, hogy hölgyeink napról napra felhagynak a szertelen fényüzéssel, s mindinkább meghajolnak az izléses egyszerüség előtt. Mire való is az a tulságos fényüzés, erőfölötti költekezés, rangfölötti pompa, melly napjainkban, fájdalom, végveszélylyel kezdette fenyegetni a magyar hölgyek egyik legszebb tulajdonit: az izléssel párosult egyszerüséget, mit századokon át olly hiven meg tudtak őrizni, s miáltal a férfiak becsülését és vonzalmát leginkább megnyerheték. Misem mozditja elő az erkölcstelenséget (főleg a nőknél) olly nagy mértékben, mit a fényüzés, mellynek nem csak szellemi, de anyagi hátrányai is fölötte nagyok és sulyosak. S vajjon nem-e a fényüzés legfőbb oka annak, hogy ifjaink napról napra jobban idegenkednek a házas élettől? Legyen a nő szerény, erkölcsös, szelid, munkás és takarékos, e tulajdonok minden piperénél szebbé varázsolják őt, s akkor ifjaink bizonyára tettleg fogják bebizonyitani azon szentirási mondatot, hogy, „nem jó az embernek egyedül lenni.“

+ (*A verchovinai ruthenek Marmarosban*) igen szép jelét adják a magyar irodalom iránti érdekeltségüknek. E helységben, mint a „Hölgyfutárnak irják, alig van 30 egyénből álló ruthen értelmiség, s mégis 30 magyar lap jár oda, mi annál inkább élismerésre méltó, mert e vidék lakóinak anyagi állása, nem épen a legfényesebb. Nagy számmal vannak a magyarok közt, kik e hirre fülig elpirulhatnak.

△ (*Uj, eddig ismeretlen, eredeti himlő*) ütött ki a lábasjószágon Pentzing mellett Windmühlenben, egy terjedelmes tehenészetben. A régivel sem voltak még orvosaink egészen tisztában, azért ez ujra nagy mértékben neheztelhetnek is.

⊙ (*Északi fény.*) Bécsben, aprilis 24-én, tehát épen Szent-György napján, igen szép északi fény volt látható.

⊙ (*Kolozsvár szépülni akar.*) A kolozsvári négy százados, góth épitésü székesegyház tekintete sokat veszt a körülte álló s láthatárát elfoglaló apró épületek által, mellyeket kisajátitni s illetőleg lebontani szándékoznak. Az ennek kiviteléhez szükséges 100,000 ftot adakozás által aláirás utján fogják egybehozni.

+ (*A öreg Dumas papa*) alig hogy kipihente magát Oroszországi utjából, már ismét utra készül, még pedig ezuttal a Földközi tengerre. Csupán a vizjármü, mit ez alkalomra készittet, 17,000 frankjába kerül neki.

11-ik szám. Tizenegyedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, mártius 13-án 1864.

☛ Előfizetési föltételek 1864-dik évre : ☚

a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt : Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság : Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok : Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

☛ Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve : Egy, négyszer hasábzott petit sor ára, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krba ; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számittatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában : Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban : Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben : Oppelik Alajos, — és Pesten : a kertész-gazdászati ügynökség is, Józseftér, 14. sz. a. Bélyeg-dij, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Molnár József.

Ha csak három évtizeddel hátrább vetünk is egy pillanatot, lehetetlen lesz örvendve nem tapasztalnunk, hogy hazánkban a szellemi fejlődés és munkálódás egyéb ágai mellett, a müvészet terén is elismerésre méltó igyekezettel és eredményekkel találkozunk. A mi azelőtt csak egyes kivételes esetekben történt, az most már nem tartozik a ritkaságok közé, hogy t. i. a zenészet, szobrászat, festészet, sőt még a müépitészet körében is oly neveket mutathatunk fel, melyek nemcsak itthoni szerényebb viszonyaink között tiszteletreméltók, hanem elismerést vivtak ki távolabb, előre haladottabb körökben is. Az eddigi eredményeket nem becsüljük tul, de ha meggondoljuk, hogy azok képző-intézeteink csaknem teljes hiánya mellett, a legmostohább anyagi körülmények közt, támogatás nélkül és többnyire csak az egyesek önfeláldozó buzgalma s kitartása mellett jöhettek létre : akkor bizonyára egyes esetekben még csudálkozásra is fogunk okot találni

Sokat várunk e tekintetben a mult években alakult, de még meg nem szilárdulhatott „magyar képzőmüvészeti-társulat“ hatásától, melynek ügyét nem lehet eléggé hathatósan a közönség figyelmébe ajánlanunk. A Vasárnapi Ujság — kitüzött elvéhez s eddigi szokásához hiven — nem fog késni, hazai müvészeink sorából a kitünőbbeket időszakonkint rövid ismertetésekben bemutatni.

Ezuttal nem a hangzatosabb nevek egyikével, hanem egy szerény és szorgalma által szép eredményeket kivivott magyar festészszel akarjuk olvasóinkat megismertetni.

Molnár József, született Zsámbokon, Pestmegyében, az 1821-ik évben ; iskolai kiképeztetését a fővárosban nyerte. — Szülői lelkészi pályára szánták, de természeti hajlama már kis korában a festészet iránt nyilvánult s belső vágyaitól ösztönöztetve, folytonosan rajzolgatott, festett. — Ezen legyőzhetlen hajlama éveivel együtt növekedvén, végre szülői is beleegyeztek s már 16 éves korában a bécsi képzőmüvészeti akademiába ment, hogy festészeti pályájára alapos előkészületeket nyerhessen, de önfenntartási eszközök hiánya miatt kénytelen volt félév mulva hazájába visszatérni, hol komolyabb tanulmányairól lemondani kényszerülvén, leginkább arczképek festésével foglalkozott.

Egy ideig igy tengődött itthon, s hogy kiképezésére a szükséges pénzt megkeresheese, Bukarestbe készült, mely utjában Erdélyt érintvén, itt, leginkább Kolozsvárott és Désen, annyit szerzett, hogy 1844-ben forró ohajtását elérhette. Velenczébe utazott tehát, hol a boldogult Ürményi Ferenczczel, a festészet nagylelkü pártfogójával, megismerkedvén, töle nemcsak buzditást, hanem segélyezést is nyert. Velencze mügyüjteményei s a festészeti akademiában nyert oktatás még inkább feltüzelvén élénk vágyait, innét tób hasonló törekvésü honfitársával egy év mulva a müvészet középpontjába, Rómába zarándokolt, hol az olasz iskola nagymestereinek halhatatlan müveit hosszabb ideig tanulmányozván, Nápolyba, később Pizába, 1847-ben pedig Münchenbe ment, hogy itt a német iskola szigorubb irányát — különösen a rajzban és compositióban — magáévá tehesse.

MOLNÁR JÓZSEF.

Az 1848-ban bekövetkezett zavarok miatt megszünvén segédforrásai, kénytelen volt ismét az arczképfestéshez folyamodni ; e téren kifejtett tevékenységére bő alkalmat nyert Stuttgartban, hol zeneismerete segélyével az itteni mükedvelő nép családköreibe jutva, arczképfestésre számos megbizást kapott, sőt egy eredeti festményét a würtembergi király megvevén, ez eset által a haladásra még inkább ösztönt nyert. Miután itt jövőjének anyagi alapját megveté, a franczia és belga müiskola tanulmányozása kedveért Párisba, később Brüsszelbe utazott, innét Münchenbe visszajövén, 1853-ban megnősült és szeretett hazájába tért, hogy külföldön szerzett müismereteit és tanulmányait felhasználva, a honi müvészet fejlesztésének és a müizlés terjesztésének szentelje életét.

A pesti müegylet által megvásárolt számosabb festménye közt „*Dezső önfeláldozása 1330.*“ az 1854-dik évi mülap tárgyául választatott. Ki ne ismerné e képet? Alig van hazánkban müvészetet pártoló ház, hol e jeles mülap ne diszitené a társalgó terem falát. Számos festménye közül, melyek tárgyai többnyire történeti és életképek, megemlitendők a Széchenyi-hegy kápolnájába az Ürményi József ur által megrendelt „*Szent László,*“ a váli templomban „*Mária mennybemenetele,*“ Kecskeméten „*Szent Erzsebet.*“

A legközelebbi években beállott országos pangás, mely irodalmi s müvészeti ügyeinkben (hogy egyéb viszonyokat ne emlitsünk) beállott, ugy hozta magával, hogy festészünk egy barátjával Györött fényképészeti mütermet nyitott, mely igen látogatott. Örömmel látjuk, ha müvészeink anyagi

körülményei javulnak, de mindig sajnáljuk, ha ez a müvészet rovására s elhanyagolása mellett történik, s azért ohajtjuk, bár mielébb ugy alakuljanak viszonyaink, hogy Molnár József is, ki most élete legszebb korát éli, mielőbb a müvészethez térjen vissza, s a festészetnek szentelhesse ismét tanulmányait, tehetségeit. *R. K.*

Hedvig.

Gyermek fiu, gyermek leány
Játszanak a kertbe' :
Mosolyogni, játszani vágy
A gyermek szerelme.

„Ülj e hantra, kis arám, ez
Lesz királyi széked,
Koronát is, zöld levélből
Fonok én tenéked.

Könnyü myrtuskoszoru lesz
Fejed koronája,
Kormánypálczád fehér szirmu
Liliomnak szála.

Te leszesz az én királynőm,
Én leszek jobbágyod,
Véghetetlen hő szerelmem
Leszen az országod.

Te a trónról jobbágyodra
Mosolyogva nézel,
S én szeretlek alattvalók
Millió szivével.

Ajkimon viszem adómat
Zsámolyod elébe :
Ugy is mátkapár — miként mi —
A király és népe.“

* * *

Lithvánia fejedelme
Levelet ir hosszat, szépet :
„Lengyelország királynője,
Háromszoros üdv tenéked!

Háromszoros, ezerszeres,
Szavamat ha meghallgatod;
Hogyha nem, hát legyen néked
És népednek kárhozatod.

Pusztuljon el szép országod,
Halál szálljon hű népedre,
Legyilkoltak sulyos átka
Szálljon mind a te lelkedre! . . .

Fényes koronád, de fényesb
Koronát teszek hozzája,
Többet ér, mint az a gyermek
Könnyü szalmakoronája.

Jó kardommal, hatalommal;
Hős karommal védlek, mentlek;
Fogadd, kezem többet ér, mint
Fakardjával az a gyermek.

Hű népemmel ama tiszta
Oltár elé leborulok.
Imádkozni és szeretni,
Hűn szeretni ott tanulok.

Szivem adom, kezem adom,
Birodalmam adom néked,
Leborulok oltárára
A szeretet istenének.

Adom ezt, és többet ennél,
Mind mi nemes, a mi drága, —
Fogadd, fogadd, szép királynő :
„Mind ennek csak kezed ára.“

* * *

„Ellebbent a tiszta ábránd
Elsuhant a tavaszálom,
Ifju lélek szent szerelme,
Földi üdvem, boldogságom.

De hisz üdvöm omladékin
Majd egy lombos fácska zöldel,
S árnyékában, zöld virágként,
Annyi lélek üdve nő fel.

Isten veled, szivem ifja,
Én reményem, én világom! . . .
Millió lélek üdvössége
Több mint az én boldogságom.

El nem mulik, de eltompul
Ez a bánat, ez a tövis :
Imádkozom érted, értem,
Imádkozzál te is, te is.“

* * *

A korona fejét ugy nyomja,
Mintha tövisből volna fonva.
Minden szem gyöngye ugy fáj, éget,
Tán könye az, mely ott jéggé lett,
És a rubin tán egy-egy vércsepp,
És minden kő tán egy-egy mély seb . . .
De fönntartja Istennek karja,
Mert mit akar, ő is akarja . . .
És ha a nászkoszoru lángol
S ő majd elvész e kinos lángtól,
Már-már, hogy nagy fájdalmába, —
S a mit keblébe rejte, zára,
Már-már szabad keble a könytül :
Imádkozik, és — és — megenyhül.

Törs Kálmán.

A Tisza bölcsője.

Irta P. SZATHMÁRY KÁROLY.

Második rész *)

Első kirándulás Szigetről.

(A sugatagi sóbányászat. — A brébi fürdő.)

Azon utazó, ki az eddig leirtakat megtekintve, Szigetre ért s Máramaros természeti és müi szépségeit komolyan meg akarja ismerni : igen bölcsen tesz, ha Szigetet középpontul véve, innen teszi kirándulásait a csillagsugár formán szétágazó vonalokra.

Ezen kirándulási vonalok szétágazása hozza magával, hogy kettőt egyszerre megejteni közülök ugy sem lehet, és igy mindannyiszor csak vissza kell az utasnak térnie.

Ha az illető e kirándulásokat sorra akarja venni, elsőül teheti a *sugatagi*, s *illetőleg erdélyi utvonalat.*

Sok látványossággal ez utvonal, igaz, nem dicsekszik; a természet regényességében vadságában kevésbbé fogunk gyönyörködni : de hisz az utazó egyéniségében fekszenek az érdekeltség okai, s ki, ha nem is mindenre, de *sokra* terjeszti ki figyelmét, itt is élvezhet és okulhat eleget!

Szigetről jó karban tartott országut vezet ki egy nagy kereszt mellett, mely arról nevezetes, hogy a néphit szerint már többször elfordult eredeti állásából, s hogy a mult évek egyikében, (talán 1861-ben,) a mennykő darabokra zuzta.

Utunk a Tisza mellékfolyója, az Izába szakadó Rína patakán visz keresztül, mely felett oly hatalmas ivü hid nyujtózik át, hogy el lehet mondani, mint az egykori város kapujára, hogy : vigyázzatok, nehogy a kis patak a nagy hid alatt egyszerre kiszaladjon!

Első falu, melyet a hegyek aljában ide kanyarodó Izát áthaladva érünk, *Farkasrév.* Nincs egyéb nevezetessége, mint Várady Gábornak egy kedves tusculanuma és kertje, melyben a „máramarosi medve“ néha elszakitván magát a hazafi gondoktól, családjának és emlékeinek él. Megható a kertben a két sirjel, mely alá egyik kedves gyermekét temette.

Azt irám, nincs más nevezetessége, s pedig a következő perczben már vissza kell vonnom szavaimat. — Közvetlenül Várady emlitett kertje alatt van egy oly természeti jelenség, melyet nemcsak a szaktudós, de minden müvelt utazó örömmel fog látni.

A Szigetet körző homok-hegyek egyikének belszerkezete van itt *feltárva,* mint a geologok mondják. A folyam árjától leszakasztott 10—12 ölnyi part valóban gyönyörü látványt tár fel.

Az egész hasonlit valami óriások által négyszögü koczkákból rakott falhoz, melynek ragasztéka törékeny márgából áll. Az egész falrakás valami vulkánikus erőtől feltolatva ferdén van dölve, mi a látványt még érdekesebbé teszi. A falat fenn a magasban növénykoszoru ékiti; a kövel kiálló részeit pedig vastag rétege boritja a fali salétromnak.

Ilyenek a Szigetet környező hegyek minden oldalon; azon különbséggel, hogy néhol a Szalavány hegyekben, több ölnyi mély roppant koczkákat (quadereket) látunk s a ragaszték néhol a pala helyett vagy között barnaszin, mely kötöréseknél néhol egész eltemetett ősvilági virányt (florát) mutat fel.

Annyi kétségtelen, hogy ez óriási köbányákat szabályos, több száz mázsás koczkákkal sok idegen geolog rajzolná le tárczájába, ha valahol a szász Sveiczban, vagy Würtembergben jönének elő.

Kellemes téren visz az ut tovább *Bárdfalu* felé. Itt egy bizarr müvészettel kiállitott fedeles kereszt vonja magára az utas figyelmét, mely megérdemelné, hogy rajzban ide mellékeljük. Nem vagyunk competens birák ez ügyben, de azt hiszszük, az aesthetikátlan képek igen csekély mértékben emelhetik a vallási kegyeletet; vannak Máramarosban egyházak, melyekben a legotrombább falfreskók meredeznek és vicsorognak a nézőre; van olyan, hol a szolgabirákat ugyancsak viszi a kinyujtott nyelvü ördög : mi azt hiszszük, hogy ha e szörnyképek bemeszeltetnének, sem a vallás, sem a régészet, sem az izlés nem vesztene bennök. —

Másfelől meg kell vallani, hogy kivált faragó munkára gyakran valódi talentumok kerülnek ki. Volt alkalmam egy izben a bedői orosz templom ikonosztár-kapuját látni, mely egészen áttört mivü, s a legtermészetesebb hajlásu faleveleket utánozó faragott mü, mely a föld bármely templomában helyet foglalhatna.

Bárdfalván az ut melletti telkeket zsidóság lakja; a falu többsége oláh. Itt ujra találkozunk a szaplonczai sátoros tornáczos házakkal, melyek tornáczán mindenütt pálinka-nemüek, kenyér, kalács stb. van kitéve.

Egész Magyarországon alig találhatni helyet, hol a köznép nagyobb ellenszenvet mutatna a zsidók iránt, mint Máramarosban. Természetes, hogy mint minden ellenszenv, ugy ez is jogtalan; de megfejtésére könnyü a kulcsokat feltalálni. Ezek a következők. A forradalom után talán az ország egy vidékét sem özönlötték el ugy a bevándorlott galicziai zsidók, mint Máramarost. 1861-ben ugy emlékezem, ki volt mutatva, hogy e beköltözés ezrekre megy. Természetes, hogy a jövevény népből minden hamarább kitelik, mint a *hazafi.* A mi bennlakó izraelitáinktól elütő rút és lusta öltözetben járnak, mely hálókabát, harisnya és papucsból áll s magyarul nem beszélnek. Kézimunkával ritkán lehet őket foglalkozni látni; söt a legtöbbnek más üzlete ezen apró szeszárulásnál nincs.

Ugyancsak a minden lépten való szeszárulás miatt a nép elszegényedését és demoralisatióját elősegiti s végre öltözetére ugy mint háztartására nagy mértékben ronda; hitre nézve elfogult, bigott.

Hogy az uzsora közöttük épen nem számittatik a meg nem engedett dolgok közé, ez már nem is kérdés tárgya.

Ezek azon okok, a melyek miatt különösen a magyar köznép a bevándorlott zsidóságot rosz szemmel nézi.

*) Az első részt lásd a V. U. 1863. másod félévi folyamában.

nek tagjai közt alig akad néhány igazi művész, a többi pedig mélyen alatta marad a minimális művészi színvonalnak, ami egyébiránt nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy a legtöbben nem is az igazi hivatás sugallatát követve léptek erre a pályára, hanem pusztán csak azért, mert építésznek lenni minálunk a legjövedelmezőbb keresetforrások közé tartozik.

A műegyetemen az építésznövendékeket megtanítják az építészet *tudományára*, de mint *művészetre* csak annyiban oktatják őket, hogy megismertetik velük a különböző stilek törvényeit. Az életbe kikerülve azután tudomány dolgában teljesen föl vannak szerelve, de tulajdonképpeni hivatásukkal egyáltaljában nincsenek tisztában s abból indulnak ki, hogy oklevelük révén most már valamennyien *építőművészek*. Mintha bizony a művészt a tehnika tenné!

Ilyen kiképzés után külföldre kell zarándokolniok, hogy az építészet remekeivel megismerkedjenek, miközben teleszívják magukat idegen érzéssel s a modern műépítészet jó és rossz tulajdonságaival, úgyannyira, hogy hazájukba visszatérve, vagy nem akarják, vagy nem is tudják többé levetkőzni az idegen benyomások befolyását.

Erre egyébiránt nem is igen van szükségük, mert hiszen a mi közönségünknek a műépítészet terén minden jó!

Ha látunk egy épületet, fölkiáltunk: »jaj be citra! jaj be szép!« — s ezzel vége. Még szép tőlük, ha rajta a stilust legalább úgy hozzávetőleg felismerik!

Nálunk a műépítészettel művészi szempontból senki sem törődik, aminek a nyomát azután épületeinken szomoruan tapasztalhatjuk.

Menjünk csak végig épülő utcáinkon s elbámulhatnak a gyorsan fölhúzott házak sokaságán, amelyek azonban tehnikai szempontból jobbára gyöngék, művészi tekintetben pedig alig számbavehetők.

Végigjárhatjuk Budapest összes utcáit s csak elvétve akadunk olyasvalamire, amire nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk: »no ez a miénk!« Ellenben úton-útfélén találkozunk a külföldi befolyások nyomaival.

A világért sem akarjuk ezzel azt mondani hogy műépítészeink teremtsék meg sebbel-lobbal most mindjárt a *magyar építési stilust*, mert hiszen az ilyen dolognak az a tulajdonsága, hogy minél gyorsabban akarják, annál kevésbbé sikerül. Sőt talán *akarni* nem is lehet egy stilus megteremtését, mely rendesen hosszu idő fejlődésének az eredménye. De legalább tegyenek meg annyit, amennyit lehet. Alkalmazzák tudásukat a mi viszonyainkhoz, a mi szellemünkhöz, legyenek önállóak és ne szolgai utánzók.

Mert hiszen alig van a művészetnek olyan ága, mely annyira alkalmazkodnék a környezethez s úgy szerkezeti, mint diszítési tekintetben a természeti viszonyokhoz s az illető nép szelleméhez és kedélyvilágához, mint éppen a műépítészet.

Helyezzünk át egy délvidéki épületet északnak valami zordon zugába, bármily gyönyörü volna is az csillogó márványoszlopaival, jáspis és porfir-köveivel, bizony nem szivesen menne bele valaki lakni s ha menne is, sietne a tetőt jó meredekre csinálni, az ereszt mélyebbre tenni, az ablakokat kiszélesíteni s az épületet finom és törékeny külső ornamentikájától megfosztani, szóval az átplántált épületet a helyi viszonyokhoz lehetőleg alkalmazni.

Most pedig visszatérek oda, ahonnét kiindultam és kivánom, adja Isten, hogy az az érdeklődés, melyet a közönség újabb időben a művészet iránt tanusítani kezd, teremje meg helyes vezetés mellett a maga üdvös gyümölcseit, olyan vezetés mellett, mely egyforma szeretettel terjedjen ki a művészet minden ágára és így a műépítészetre is. Akkor elkövetkezik majd az az idő, hogy építészeink nem fognak bennünket idegenből vett sablónos gondolatokkal jól tartani, hanem a közönség magasabb igényeihez alkalmazkodva iparkodni fognak önálló és mindenkor művészi színvonalon álló alkotásokat hozni létre. Elkövetkezik az az idő, amikor építő-művészeink nem megcsontosodott szabályok után fogják alkotásaikat megteremteni, hanem az épület legelső szerkezeti vonalától kezdve a legutolsó ornamentális kis cafrangig önállót fognak produkálni, szóval megszünnek száraz tudósok lenni és lesznek ihletett művészei az építésnek.

Menjenek ki a természetbe, ahol akár a világ végéig is elegendő anyag és motivum kinálkozik, menjenek és hozzák be falaink közé az örökszép, az örökké váltózatos, a kifogyhatlanul gazdag természetet! *D—r. I—n.*

Molnár József.

1821—1899.

Egyre-másra dőlnek ki mellőlünk a magyar művészet úttörő bajnokai!

A mult évben ilyentájban a jó öreg *Barabás* Miklóst temettük, a napokban pedig a régi gárda egy másik, érdemekben gazdag tagjától, *Molnár* Józseftől kellett örökre búcsut ven-

nünk, aki oly szerényen és visszavonultan élt a mi fővárosunk vásári zajában, hogy a napilapok is csak a temetése napján adtak hírt csöndes elmulásáról.

Molnár József nem tartozott a világraszóló talentumok közé, de azért emberi fogalmak szerint hosszu életének szorgalmas munkásságával mégis rászolgált arra, hogy hálás kegyelettel eltelve sorozzák nevét azokéi közé, akik olyan időkben szolgálták ecsetjükkel a hazát és a művészet ügyét, amikor valósággal heroikus elszántság és nagy lemondás kellett hozzá, hogy valaki Magyarországban a művészetnek szentelje magát.

Ifjukorában nyugtalan természete előzte őt hazájából, hová abban a szomoru időszakban került vissza, amikor az egész nemzet a legsulyosabb elnyomatás békóiban görnyedt s amikor a toll és az ecset harcosainak volt nemes hivatásuk a nemzetet ébrentartani s benne a jövőben való hit és a remény szikráját lángralobbantani. A nemzet jobbjainak ebben a létért folytatott szellemi küzdelmében *Molnár* József is résztvett s életének ebben a szakában alkotta meg nemes hévtől áthatott történelmi festményeit.

Később, az idők változtával, ő is visszatért szelídebb, idillikusabb hangulataihoz s szivének egész szeretetével odasimult a természethez, amelynek mélyérzésü és poétikus tolmácsa volt teljes életében. A modern kor művészeti áramlatai érintetlenül hagyták az ő ecsetjét s élete fogytáig a régi idők becsületes egyszerüségével és gondos, lelkiismeretes teknikájával festegette csöndéleteit, életképeit és tájképeit, amelyek, közvetlenségükkel mindig megtalálták az utat a közönség szivéhez s bár nem zajos, de őszinte sikereket hoztak az ősz mesternek.

Molnár József Zsámbékon 1821-ben született és már mint a pesti piarista gimnázium növendéke hajlamot mutatott a festészet iránt s minden szabad idejét a városi rajztanodában töltötte, hol *Landauer* tanár vezetése alatt nagy szenvedélylyel rajzolt. Tizenhat éves korában egészen a festészeti pályára adta magát, később gyalog bejárta Erdélyt s Deésen *Torma* József pártfogása mellett számos arcképet festett, innen Velencébe ment s az *Akademia delle belle arti* növendéke lett, itt ismerkedett meg *Ürményi* Ferenc koronaőrrel, ki pártfogásába vette s évi 200 frt ösztöndijjal támogatta. Velencéből két évi tanulmányozás után *Ligeti* Antal barátjával Rómába, azután Firenzébe, majd Nápolyba és Livornoba utazott.

Itt elvált Ligetitől és Pisába ment, majd Luccán s Genován át Münchenbe, hol *Schorn* és *Faltze* tanárok előadásait látogatta. 1849-ben Stuttgartban arcképfestéssel foglalkozott, még pedig oly nagy sikerrel, hogy kilenc hónap alatt *120 arcképet* festett. Volt Párisban, Brüsszelben, majd visszatért Münchenbe, hol történelmi, allegórikus és genre-képeket festett, melyek legtöbbnyire Londonban találtak vevőre.

A keresztények üldözése cimü képe az 1870-iki londoni világkiállításon az angol királynő figyelmét is magára vonta és a kiállítás díszokmányát szerezte meg a művésznek. 1853-ban költözött vissza hazájába, hol azóta hosszu sorát festette meg a tájképeknek, történelmi, az allegórikus és vallásos festményeknek, melyek mind a kivitel nagy gondosságáról és a kompozició sokoldalusságáról tesznek tanuságot. Nevezetesebb művei: »Budavár visszavétele a törököktől« *I. Ferencz József* király birtokában. »Poprád tava«, »Középorom«, a »Nagy Tarpatak«, és a »Balaton tava« *Klotild* főhercegnő birtokában. *Schlauch* Lőrinc nagyváradi püspök vásárolta meg tőle az »Utolsó reménység« és »Madonna a gyermek Jézussal« cimü képeit, továbbá ezt a nagyméretü festményét, mely Krisztust 12 éves korában ábrázolja az irástudók közt. A Nemzeti Múzeumban láthatók tőle: »Ábrahám kiköltözése«, »Fürdő nők«, »Dezső vitéz megmenti halálával Robert Károlyt.« Ezeken kivül nevezetesebb művei még: »Pompéji pusztulása«, »Idyll Pompéjiben«, »Az éj«, »Ködfátyol«, »Eurydice halála« magánműbarátok birtokában.

Molnár József életének utolsó örömteljes mozzanata az volt, mikor 1894-ben művészi pályájának ötvenéves jubileumát megünnepelte. Ebből az alkalomból az »Országos Magyar Képzőművészeti Társulat« — melynek az elhuny legrégibb alapító tagjai közé tartozott — Andrássy-uti műcsarnokában a művésznek több mint 400 festményét, vázlatát és tanulmányát állította ki. A kiállítás igen szép eredménynyel járt, amennyiben a kiállított 400 mű közül 262 kelt el több mint 13.000 forintért.

Ettől az időtől fogva az agg művész betegeskedni kezdett. A szemét valami alattomos és pusztító baj támadta meg, melynek következtében sulyos műtétnek kellett magát alávetnie, hogy szemevilágát legalább részben megmentse. Látóképességének fogyatékossága azonban nem tartotta őt vissza a munkától, s mindenféle lencsékkel és pápaszemekkel fölszerelve csaknem élete utolsó napjáig dolgozott.

Február 8-adikán temették el pályatársainak őszinte részvéte mellett. Ravatalát sok szép koszoru borította, köztük végső búcsuzásul a »Magyar Képzőművészek Egyesülete« és társulatunk szerény koszoruja is ott volt.

Molnár József festő

Az első aukción *Molnár József* nagyméretű festménye például 13 ezer forintért kelt el, *Egry* balatoni tájképe 4500-ért ment el, ugyanennyiért *Csók* krizantémos csendélete. *Koszta József* virágcsokra 2200-ért... A mai árakról tudósítanak a 49. aukció számai: *Egry* 110 ezer, *Molnár* 80 ezer... Még egy érdekesség: *„minden idők" legmagasabb árát 1972-ben Paál László tájképe érte el: 270 ezer forintért ütötték le.*

Kücs Gábor: Decemberben ötvenedszer: képek kolopács alatt 4

Esti Hírlap | Bp. 1979. nov. 30

A miért epedtem, annyit sovárogtam
Nappal-éjjel . . . ébren vagy édes álmomban

Im betelt . . . Hamarább, mint hihettem volna:
Látlak titeket. Itt álltok, itten sorba.

Alattatok járok-kelek andalogva,
A multra gondolok . . . fényes századokra . . .

Dicső kor! Fényedet lelkem itt kesergi . . .
Szegény hazám! Esdő szód nem érti senki.

Köny tolul pillámra, fel-felnézek rátok —
Néma áhítattal hallgatom danátok . . .

II.

Mi ez? Lelkem hevül, ég, kigyúlad arczom —
Csatába induló hősök dalát hallom.

Egyre közelebb jő . . . Hah! fülembe csendül . .
Édes hangokon zeng a — honszerelemrül.

Oly bűbájos, lelkem úgy el-elringatja . . .
Hah! megint, megint! . . . a tárogató hangja.

Szivetrázón zokog, bejár hegyet-völgyet . . .
Szavára a hősök seregestül jönnek.

A diadalszomjas nyalka szép kuruczhad:
Lelkesítő hangja mellett büszkén ugrat.

Élén bálványozott vitéz fejedelme —
Kinél honát senki jobban nem szerette.

Kora legszebb fia — öröm nézni rája,
Legdicsőbb, legbátrabb hőse, daliája!

Tespedő honának — nézzetek feléje —
Utolsó csillaga . . . utolsó reménye!

III.

Honszerelemnek nincs fényesebb példája!
Mint egy félistenre, úgy nézek én rája . . .

Fehér paripája beh kényes alatta,
Tüzes tánczot lejtve, ugrat a labanczra.

Szép mesének hinném, ha idegen volnék —
Hol vagy te csodás kor? hol vitéz, bátor nép?

Ott robog, halálnak szemébe nevetve.
Oh, drága kép! Örömköny csillog szemembe . . .

VÁSÁRTÉR JOHANNESBURGBAN.

mind a bevezetésben válaszol fordítása bírálóinak.

A füzet további tartalma:

Kropf Lajos értekezése az angol könyvtárakról. *Szigetvári* Iván czikke «Cyrano de Bergérac» Rostand nagyhatású drámájával foglalkozik, melyhez hasonló sikert 1830 óta, a mikor Hugo Viktor «Hernaniját» adták, franczia szinpadon nem ért el még színmű. A Nemzeti Szinház is készül előadására. A szépirodalmi közlemények közt egy orosz elbeszélést, «A mese vége» olvasunk *Lonczay* Elek fordításában; költeményeket *Lévay* Józseftől. «Az Arany-szoba» czimen, és *Kozma* Andortól, ki «A kovács» czímü balladáját közli. *Farkas* Jenő «Munkásviszonyok egy amerikai gyárban» czím alatt a munkáskérdéshez szól hozzá. Az «Értesítő» rovat az ujabb könyvek közül *Jókai* «Költeményeit» birálja, s négy külföldi művet. A «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 12 frt, félévre 6 frt.

A Magyar Történeti Életrajzok-ból az ez évi folyam második füzete jutott az olvasók kezébe. *Fraknói* Vilmos folytatja benne *Werbőczi István* negyedrét alakú könyv. Kiadja a «Magyar Hirlap» kiadó hivatala, s ára 1 frt 50 kr.

Barabás és Molnár képeinek kiállítása. Október 15-ikén nyilik meg a műcsarnokban *Barabás* és *Molnár* József képeinek kiállítása és november első napjáig tart.

A *Barabás-kiállítás* meglepő gazdag, s nem is várták, hogy a magánosok ily nagy számban küldik el a tulajdonokban levő képeket. Négy termet foglalnak el ezek és tiszta képet nyujtanak egy hetven éves művészi pályáról. A kiállítás jövedelmét a Barabásnak emelendő síremlékre fordítják. Ugyanezzel a kiállítással együtt mutatják be *Molnár* József, a nemrég elhunyt veterán festő hagyatékát, mintegy 350 darab festményt, vázlatot. Ezek a művész sokoldalúságáról tesznek tanúságot, a mennyiben vannak közöttük egyházi, történelmi, bibliai, genre- és tájképek, mely utóbbiak között kiválók a tátrai és alpesi tavak világa, de érdekes a 30—40 tanulmányfőből álló gyűjtemény is.

Vígszinház. A Vígszinház megnyilik olykor a komoly múzsának is. Október 12-ikén a híres nor-

szik a másik hires tragika, az olasz tragika, *Duse* Eleonora. Mind a két művésznő saját külön társulatával lép föl.

Népszinház. Szeptember 29-én a népszinházban egy franczia énekes bohózat került színre. «*A tüzoltó,*» irták Cottens és Gavoult, fordította Béldi Izor, zenéjét szerzette *Varney*. Nem tett számbavehető hatást. A szövegben úgy látszik sok olyan rész van, melyet csak a franczia és párisi viszonyok jó ismerősei érthetnek. Ilyen egy délamerikai köztársaság elnöke, ki képtelen katonai egyenruhák viselésével akarja emelni tekintélyét. Ez alighanem Faure néhai elnök paródiája. A mese is nyilván vonatkozásban van valami szinházi történetre, tudniillik, hogy valaki százezer frankban fogad arra, hogy egy nap alatt csókot kap egy szép szinésznőtől. Ez a fogadás a leleményesség nélküli szöveg meséje. Az uri ember fölhasznál egy szinpadi babonát, mely abból áll, hogy ezen a napon a szinésznők megcsókolják a szinpadi tüzoltót. Megvesztegeti a tüzoltót, felöltözik annak ruhájába és megkapja a csókot. De elveszíti a saját szép feleségét, a ki boszúból a házibarát udvarlását fogadja el. A mese zajos jelenetekkel van ellátva. Többet ér a mesénél Varney zenéje. *Küry* Klára, *Z. Bárdy* Gabi, *Blaha* Sári tetszettek szerepökben; a férfiak közül *Szirmai, Németh, Vidor, Kenedich* és *Raskó*.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia a három hónapig tartó nyári szünet után okt. 9-ikén ült ismét össze, báró *Eötvös* Loránd elnöklésével.

Szily Kálmán főtitkár először is az időközben elhunyt tagokról emlékezett meg. Négy tagját vesztette a nyáron az Akadémia: *Bunsen* Róbert külső tagot, a kiváló khémikust, *Mihalkovics* Gézát, a budapesti egyetem tudós tanárát, *Patterson* Arturt, az egyetemen az angol nyelv tanárát, s végül *Pulszky* Károlyt, a kiről így emlékezett meg a főtitkár: «Messze idegenben egy szomorú élet ért szomorú véget. Elhunyt Pulszky Károly. Éles elméje, mélyreható szakértelme emelték őt fel, gyönge szive, elborult elméje sujtották őt le. Küldjünk egy engesztelő sóhajt a jeltelen sirra.» Aztán jelentést tett

SARAH BERNHARDT MINT HAMLET.

MI UJSÁG?

A király Budapesten. A király e hónap 14-én közóhajként nyilvánult, hogy Batthyány Lajos grófnak, Magyarország első miniszterelnökének és a szabadságharcz vértanujának e helyen emeljenek szobrot. Ennek az óhajnak a megvalósítása újra fölhangzott most a vértanuk félszázados emlékezetének gyászünnepén. Báró *Atzél* Béla a szoborra ezer forintot adott, s mint fővárosi bizottsági tag Budapest október 11-iki közgyülésére a következő indítványt terjesztette elő:

«Határozza el a közgyülés, hogy Batthyány Lajos gróf, az első alkotmányos miniszterelnök, emlékére Budapesten és lehetőleg a volt Ujépület terén társadalmi segítséggel szobrot emel. A szobor költségeire a maga részéről 25.000 forintot szavaz meg, a társ-törvényhatóságokat körlevélben kéri föl az adakozásra és egyúttal bizottságot alakít, mely a társadalom bevonásával a gyűjtés és szobor-fölállítás ügyét intézi.» Az indítványt élénk helyesléssel fogadták és javaslattétel végett a tanácshoz utasították.

A vértanúk ünnepe a fővárosban. Okt. 6-ikán a polgárság és ifjuság Budapesten is kegyeletesen ünnepelt, mert ötven év előtt itt szenvedett ki gróf Batthyány Lajos miniszterelnök. De a legközelebbi vasárnapra, okt. 8-ikára maradt sírjának megkoszorúzása, hogy minél többen vehessenek részt az ünnepélyben.

Október 8-án délután a Lipótvárosban, az Újépület helyén gyülekezett össze a menet a Báthori-utcza felé eső részen, azon a tájon, hol Batthyányt agyonlőtték, egyesületek, társulatok fekete lobogók alatt, vagy saját lobogóikkal, melyekre fátyolt kötöttek. Ide jött Matuska Alajos alpolgármester is, Váczról pedig dr. Zádor János polgármester vezetett küldöttséget. Az egyetemi ifjuság sorakozva vonult a térre. A nagy tömeg egyre növekedett, s 3 órakor indult meg szép rendben, hazafias dalok éneklése közben. A váczi körúton, Andrássy-úton, Erzsébet körúton és kerepesi úton vonult végig. Mindenütt új és új tömegek csatlakoztak hozzá. A temetőt is előre ellepte már a sokaság. A főváros Batthyány mauzoleumát földiszíttette fekete leplekkel, fűzérekkel, a többi vértanú sírjára is koszorúkat helyezett.

Molnár József

Nagy számmal van képviselve Molnár József is. E festőnk maig sem választott még magának határozott irányt s műveiben az egyéniségnek egy szikráját sem lehet felfedezni. Neki mindegy: életkép, tájfestés, allegoria, külföldi tárgyú jelenetek, állatkép; fest mindent külön-külön genreban; egyénisége, ha lenne is, semmivé bomolna e céltalan forgácsolás között. Innen van, hogy egy képével sem tud tiszta hangulatot ébreszteni, nem ragadja meg a nézőt, de lehangolja, mint minden dilettans.

Fővárosi Lapok
1875. 24. l.
(A képkiállításon.)

Molnár József (2)

Bécsben kiáll. 1937

XII. decem

MOLNÁR JÓZSEF:

380. Nő madárral.
381. Salzburgi tó.
382. Fürdő nők.
383. Olasz nő.
384. Fürdő után.
385. Női fej.
386. Megzavart zenélő nők.
387. Tiszai komp. Turóczi Sándor tulajd.

375. MOLNÁR JÓZSEF: Falusi ház.

377. MOLNÁR JÓZSEF: Vallomás.
378. MOLNÁR JÓZSEF: Csorba-tó.

390. MOLNÁR JÓZSEF: Csorba-tó.
391. MOLNÁR JÓZSEF: Önarckép. Szépm. Műv.
392. MOLNÁR JÓZSEF: Ökrösszekér.

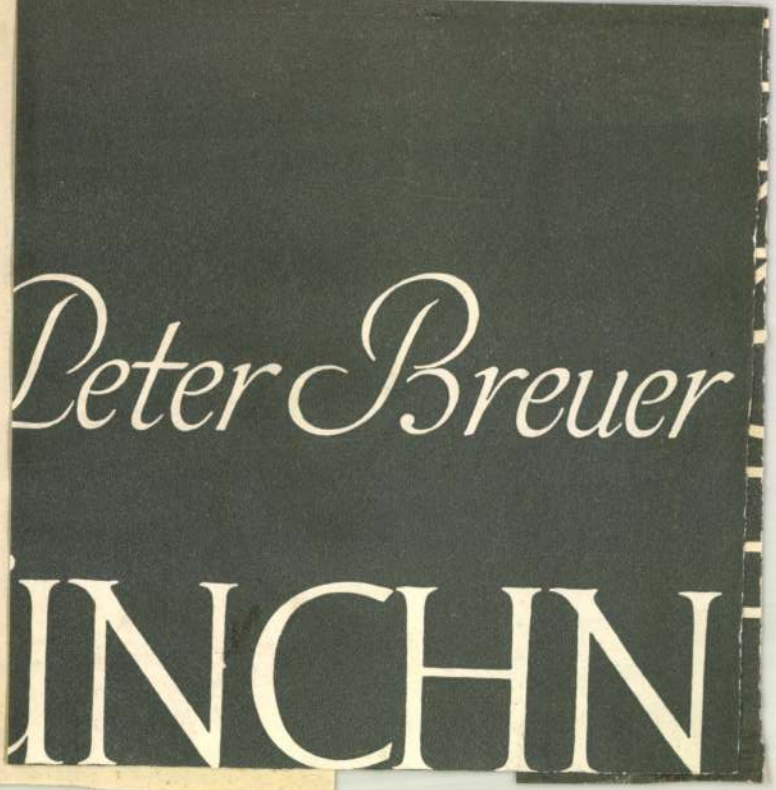
Peter Breuer
INCHN

Molnár József (1)

Biederm. kiáll. 1937

I. terem.

1. Szent Család 1866.
2. Találka, olaff. Turóczi Sándor repr. a katalogusba
3. Tehenek a forrásnál, olaff. repr. a katalogusban.

VIII. terem.

Ferfi arckép. akv. min.

Faágba kapaszkodó leány, olaj min.

A BELÜGYMINISZTERIUM KÉT ÚJ ÁLLAMTITKÁRA.

LATKÓCZY IMRE.

Az utolsó három éves országgyülésre több tehetséges fiatal ember került be a házba, s ezen időben jutott nagyobb szerepléshez Berzeviczy Albert, Visi Imre és Láng Lajos, s e eziklus végén lett a ház tagja Tisza István is. Ugyancsak erre az országgyülésre küldte fel Latkóczy Imrét Nyitramegye egyik kerülete, s ő mindjárt a felirati vitánál feltünt egy csinos beszédjével. A mindenható Tisza letette czeruzáját és figyelemmel hallgatta a szónokot, aztán igy szólt: «Igen értelmes, okos beszéd volt.» S ezzel a pár szóval meg volt alapitva a Latkóczy karrierje. Bizonyos érdeklődés kezdte kisérni, mely idők multával még inkább fokozódott. A fiatal gárda tagjai, Láng Lajossal az élükön, akkor csinálták meg a «keddi vacsora-kompániát», mely a tehetségesebb fiatal politikusok közt némi szorosabb kapcsot hozott létre, de a mely vacsorák idők jártával kimentek a divatból, azaz annyira divatba jöttek, hogy most oda jár a pártból mindenki s ma már legfeljebb arra jók, hogy a képviselő urak keddi estéken az illő jogczim miatt nagyobb léleknyugalommal hagyhassák egyedül unatkozva otthon a feleségeiket.

Latkóczy Imre is csakhamar keresett tagja lett e szellemileg disztingvált kis csoportnak s attól a naptól fogva, a mint első beszédje sikert aratott, mindig fokozottabb tevékenységi kört vivott ki magának a ház bizottságaiban s a beszédjeivel a plenumban is. A plenumban ugyan ritkán beszél, ha csak nem mint előadó. Különben csak akkor beszél, ha indikálva van, hogy ő szóljon s ha érzi, hogy érvei a kérdés megérését elősegitik. «Haza» nem szokott beszélni, pusztán a nyomdafesték kedvéért még kevésbbé. Pedig mint szónok vonzó és elegáns. Gesztusai a megboldogult Grünwald Bélára emlékeztetnek. Előadása folyékony, világos és tömött, de az élénkebb fordulatokat nélkülözi. Csodálatos az, hogy bár Tisza Kálmánnál jobb szónokaink bőven voltak (sőt Tisza alig is volt szónok, inkább csak nagy debatter), mégis a mai parlamentre rendkivül nagy hatása volt. Ma a ház «beszélői» (ritka kivétellel) a Tisza-iskola szerint beszélnek, az ő formáival, fordulataival, nyelvezetével és modorával élnek. Még a legroszabb szokásait is átvették, annyira, hogy ha Tisza például köhécselt volna beszéd közben, ma valószinűleg igen gyakran lehetne hallani a mondatok közben némi parlamentáris krákogásokat.

Egy azonban bizonyos, és ez az, (hogy én is a Tisza egyik mindenki által használt szófüzésével éljek,) miszerint a Latkóczy ereje nagy részben a judiciuma helyességében és a közigazgatási téren szerzett ismereteiben van. S azért a kormány már évek óta igyekezett őt nehéz főispáni állásokra megnyerni, sőt az államtitkárság is már régen lebeg a feje fölött.

Latkóczy szikár, vékony alak, finom vonalakkal átbarázdált körte-alakú arczczal, melyet ritkán látni mosoly nélkül. Egész lénye csupa előzékenység, szeretetreméltóság — szinte túlságosan kedves. A társaságoknak kényeztetett kedvencze — de ő arról nem látszik tudni semmit. A mellett eleven, ügyes társalgó s finom gentleman, ki igen kényes az illedelmi kérdéseknél. Ha grófnak születik, ma talán udvari marsal lehetne.

De igy is nem megvetendők az ő komoly tulajdonai mellett e jelentéktelenebb, de tetszetős nagyvilági vonások, melyek végre is nem csapnak a tulságba. Hiszen monoklit sem visel.

Ruganyos, életerős, fiatal temperamentumú ember még, kit a belügyminiszteri államtitkárságban rokonszenvvel fogad a közvélemény.

Múltja a szakadatlan munkásságé (a mint azt alábbi életrajza is mutatja) s már fiatal kora óta birta társai szeretetét és becsülését. Őszinte jellem, átlátható mint egy Dzierzon méhköpű. Ellenségei, ha majd lesznek, aligha fognak találni egyéb hamisat rajta, mint a haját .... De csitt, hiszen a «Vasárnapi Ujság»-ot szép aszszonyok is olvassák. —*th.*

*

Latkóczy Imre Nyitrán 1848 szept. 4-én született. Tanulmányait Pozsonyban és Budapesten végezte. 19 éves korában már mint megyei aljegyző müködött, néhány hóval ezután pedig városi tanácsnoknak választatott. 1870-ben letette az ügyvédi, 1871-ben pedig a váltó-vizsgát. Mint gyakorló ügyvéd a vármegye legtekintélyesebb intézeteit és birtokosait képviselte. Idejének tulnyomó részét azonban a közigazgatás szolgálatának szentelte, Nyitramegye és város közgyüléseinek ő volt a vezérszónoka, alig volt megyei és városi fontosabb bizottság, melynek ne lett volna tagja vagy elnöke. A regálekártalanitási bizottságnak is, Nyitravármegye törvényhatóságának területére kihatólag, ő volt az elnöke és ezen minőségben — a mi akkoron a legnagyobb ritkaságok közé tartozott — nemcsak a közönségnek, de a pénzügyi kormánynak elismerésében is részeltetett. Nyitra két legszebb középülete az ő kitartó buzgalmának köszöni létrejötött, az egyik a városháza, a másik a nyitrai nemzeti szinház. — 1884 óta mint országgyülési képviselő képviseli Nyitramegye egyik legnagyobb választó kerületét. A törvényhozás körében öt éven keresztül állandó rendes előadója volt a közigazgatási bizottságnak és itt a jogi és részben az igazgatási szakba eső kérdéseket adja elő, ezenkivül ismételtən előadója volt; jelenleg pedig elnöke volt az egyik biráló bizottságnak, tagja a Kuria biráskodását (választási ügyekben) szabályozó törvényjavaslat előzetes tárgyalásra kiküldött bizottságnak, előadója a közigazgatási bizottságokról szóló törvényjavaslatnak, stb. Utóbbi kérdés szabályozása iránt még 1890-ben egy indokolt törvényjavaslatott adott át az akkori belügyminiszternek, s tagja volt több törvényelőkészítő enquette-bizottságnak. 1894-ben az országos határok és határfolyók (Morva viz, stb.) szabályozása tárgyában kiküldött magyar országos bizottságnak elnöke volt és az alsó-ausztriai, valamint morvaországi hasonló bizottsággal folytatott több heti tárgyalás után sikerült a fenforgott elvi ellentéteket kiegyenlitenie.

Ellinger fényképe után metszette Morelli G. tanár.

LATKÓCZY IMRE.

SZÉLL IGNÁCZ.

Testvéröcscse Széll Kálmánnak, de a maga érdemén emelkedett az államtitkári székbe. Ép akkora előkelőség a közigazgatásban, mint bátyja a politikában. Az sem lett volna baj, ha a véletlen fölcserélte volna őket. Meg vagyok róla győződve, hogy akkor sem váltak volna be kevésbbé.

Szerdahelyi fényképe után metszette Morelli G. tanár.

SZÉLL IGNÁCZ.

Bizonysága ennek az a beszéd, melylyel az új államtitkár tiszttársainak üdvözletére válaszolt. Ezzel egyszerre a szónokok sorába emelkedett, sőt a tartalom tömörségével túl is tett sok elismert szónokon.

Attól a naptól kezdve, a mikor — ezelőtt huszonöt évvel — a közigazgatás aktiv szolgálatába lépett, az elméleti és gyakorlati ismereteknek rendkivül nagy tömegét gyüjtötte magába. A közigazgatás tudvalevőleg a legnehezebb tudományok egyike. Széll Ignácz nagy tapasztalatának magas csúcsáról egyszerre tekinti át az egészet. Ismeri a közigazgatás birodalmának minden zugát. Innét van, hogy minden egyes pontjához nem egy, hanem száz utat tud s azonnal ki tudja jelölni a legrövidebbet. Sokszor olyan irányba indul, hogy a kételkedők fejcsóválva követik s csak akkor bámulnak el, mikor nem sejtett gyorsasággal czélnál vannak. Például, mikor az állampolgárságról szóló törvénynek egy homályos intézkedését a — vadászati törvénynyel világitja meg. A kis újjában lévén minden törvény és szabály, egyszerre valamenynyinek a szempontjából nézi a konkrét esetet. Ez a kitünő ismeret nem pusztán a hosszas gyakorlat által halmozódott össze az ő memo-

riájában. Minden új törvényt és szabályrendeletet megjelenésekor külön, alapos tanulmány tárgyává tett. Jóformán betanulta. S ebben most sem tart szünetet. Az «Országos törvénytár»-nak s a «Rendeletek tárának» nincs nálánál szorgalmasabb és lelkiismeretesebb olvasója. Ha új anyag nincs és más munkája nem akad, találomra felcsapja a Rendeletek tárának valamelyik régi kötetét s a mi épen a szeme elé kerül, bármily ismerős legyen is, újra, meg újra átolvassa. Mindez nem tette ugynevezett «paragrafus-nyargaló»-vá. Ő az elébe kerülő ügyekben soha sem az aktát látja, hanem az életet, a melynek ezerféle viszonyát a közigazgatáshoz alaposan ismeri. S ezért nem is arra törekszik, hogy törik-szakad, egy-egy merev paragrafusnak szerezzen érvényt, hanem, hogy mentül czélszerübben, egyszerübben és igazságosabban igazitsa el a dolgot. Erre vonatkozólag jellemző egy felkiáltása, melyre akkor fakadt, mikor egy izben valami homályos szabály alkalmazása kérdésében az akkori államtitkár az övével ellenkező, merevebb álláspontra helyezkedett. «Nem a hiúság bánt — úgy mond — hanem az igazságot sajnálom.»

Másik nagy erőssége nagy munkaerejében van. Látni kell azt, milyen ritka gyorsasággal pusztítja az aktákat. A restanczianak kérlelhetetlen ellensége, mire nézve egy érdekes esetet említhetek fel. Mikor átvette a községi osztály vezetését, új ügybeosztást léptettek életbe, a minek következtében a miniszteriumban levő összes nagy darabokat újra kellett felosztani s a gonosz véletlen ugy intézte a dolgot, hogy majdnem valamennyi hátralékos darab Széllhez jutott, ugy, hogy több százra menő igazi, hamisitatlan restanczia vigyorgott reá. Más hónapokig vesződött volna ezzel a százfejü hidrával. Ő kiadta a rendeletet az ügyosztály előadóinak, hogy két hétig semmi mással ne foglalkozzanak, csak a hátralékkal. Ő pedig megtette azt, hogy két hétig az ügyosztályba érkezett egész postát — mely valamennyi referense között oszlott volna meg — egymaga dolgozta fel, s természetesen elvégezte mellette rendes osztályfőnöki teendőit is. Különben rendesen igen korán jár a hivatalba, s mire s fogalmazó urak bejönnek, ő már két-három órát dolgozott.

Népszerüségét modorának köszönheti. Környezetével a falusi nemes fesztelen, szeretetreméltó patriarkhálizmusával érintkezik. Az a bizonyos gőg, mely magasabb hivatalnokoknál a kisebbek irányában nem ritka, előtte ismeretlen fogalom. ő — a jeles gazda, ki Táplánfán mintagazdaságot rendezett be — bizonyára ismer sok mindenféle létrát, hanem a ranglétrát, ezt a képzeletbeli szörnyet, az ő tiszta, mindig a valóságot kereső szeme nem látja meg. Mindenki által könnyen megközelíthető, s szive és esze az első érintésre megnyílik, ha bizalommal fordulnak hozzá. Ez az alapja annak az általános szeretetnek, melylyel a miniszterium összes tisztviselői iránta viseltetnek. Az alig ötven éves férfit egymás között «Náczi bácsi»-nak nevezik. Tudása közkincs, melyből mindenki egyaránt fogyaszt. Igy emeli magához munkatársait s igy érzi magát mindenik okosabbnak abban a tudatban, hogy bármely pillanatban részt kérhet «Náczi bácsi» bölcseségéből. Mondhatom, sürün élnek ezzel a szabadsággal. Senki sem ijed már meg, ha valami nehéz bogon fennakad. Csak egy látogatásba kerül a közigazgatási ismeretek kutfejénél s a csomó meg van oldva. Az «öreg» élvezettel foglalkozik harapós kérdések megfejtésével. Ravasz mosolylyal nézi, hogy vergődik a szegény fiatal ember a feltornyosuló nehézségek hullámaiban, mint az uszómester ijedős tanítványát; mikor aztán megelégelte — épen, mint az uszómester — egyet ránt rajta s embere a szárazon van. Tanácsai, melyeket ilyenkor osztogat, aranymondások, melyek mint a közigazgatás leirhatatlan «szálló igéi», szájról-szájra járva, maradandók lesznek. Ezekben van lerakva tősgyökeres magyar humora. Egyet, a gyengébbjéből, ide iktatok. Valamelyik fiatalabb tisztviselővel a közigazgatási reformról beszélgettek. Az illető, ki maga is reformtanulmányokkal foglalkozott, főleg azon töprengett, hogy *inductiv*, vagy *deductiv* irányban kellene-e eljárni. «Náczi bácsi» felhuzta a szemöldökét a feje bubjáig, mutató újjával erősen verte le szivarjáról a hamut és a fölvetett kérdésre igy nyilatkozott: «Tudja, uramöcsém, ebben bizony én nem adhatok tanácsot, mert én magam részéről nem inductiv, vagy deductiv, hanem — *productiv* irányban szeretek dolgozni.»

Nem folytatom, bár érzem, hogy századrészét sem mondtam el annak, a mi szivemből agyamba torlódik s tollamra kivánkozik. Beszéljen az az éljen- és tapsvihar, mely magas állásának elfoglalása alkalmával a miniszteriumban, mint államtitkárt üdvözölte s onnan kihallott az országba is, a melynek hivatalos köreiben tehetségeit jól ismerik s beszéljenek majd az ő tettei, melyekkel a közelfgő reformkorszakban bizonyára diadalmasan fog beszámolni a hazának.

Dr. K. J.

*

Életrajzi adatait a következőkben jegyezzük fel:

Széll Ignácz — dukai és szentgyörgyvölgyi Széll József, volt vasmegyei főispán, majd országgyülési képviselő és felső-eőri Bertha Julia fia, Széll Kálmán öcscse — született 1845, aug. 13-án a vasmegyei Gasztonyban. Elemi iskoláit Sopronban, a gymnáziumot Szombathelyen, jogi tanulmányait Budapesten végezte. 1869-ben Vasmegye tiszteletbeli aljegyzőjévé neveztetett ki, 1870-ben vasmegyei vépi, 1871-ben a szombathelyi járás szolgabirájává választották. 1877-ben Vasmegye egyhangulag alispánjává választotta. Mint alispán ő készitette elő a szombathelyi lovassági ezredlaktanya építését, úgy szintén sokat és sikerrel fáradozott a szolgabirói ügyvitel és pénzkezelés javitása körül. Több helyi érdekü vasut, különösen a gyanafalva-mura-szombatinak létesítésére a tárgyalásokat ő indította meg. A Tisza Kálmán által 1879-ben egybehivott közigazgatási szaktanácskozmányban, mint akkor már nagyhirü alispán, szintén részt vett. 1883 őszén a belügyminiszteriumba hivták meg osztálytanácsosnak, hol előbb a vármegyei, majd a közjogi osztályt vezette. 1885-ben miniszteri tanácsosi czímmel a községi főosztály élére állitották s ebben az állásában lett 1893-ban valóságos miniszteri tanácsossá, ugyanebben találta az államtitkári kinevezés is.

Erdélyi fényképe után metszette Morelli G. tanár.

MOLNÁR JÓZSEF.

MOLNÁR JÓZSEF.

Egy derék veterán művész vesz búcsút a műbarátoktól a műcsarnokban látható gyüjteményes kiállítása által. Nehány történeti kép, számos életkép s pár száz tájkép érdekes változatossággal mutatja egy részét ama műveknek, melyeket Molnár József félszázados művészi pályája alatt készitett. Hatásos és gyakorlott kézzel alkotott munkák, a közelmúlt idők kedvelt, tetszetős modorában készitve. Valóban jól teszik a műbarátok, ha gyüjteményük számára néhányat kiválasztanak, megőrizve emlékét ez úton is a magyar művészet egyik legszorgalmasabb úttörőjének.

Molnár művészi pályájának kezdete a negyvenes évek elejére esik. Némi előkészület után Olaszországba utazott, hol mint festő és operaénekes működött. Az olasz operák tenorszerepeiben a zene e klasszikus földjén is nagy sikerei voltak. Az édes, ritmikus, végnélküli ismétlésekben és változatokban bővelkedő szólamok csengő dallamossággal ömlöttek ajkáról. Az ötvenes évek elején Münchenben tanúlt s az akkor hirneves Schorn tanár iskolájában a történeti festészettel foglalkozott. A Nemzeti Múzeum képtárában látjuk első nagyobb történeti festményét: «Dezső önfeláldozását.» Végiglapozva az akkori idők hirlapjait, úgy látszik, hogy magasztaló birálatokban bőven részesült a művész. A tekhnikai virtuózitás, gondos kivitel s a jellegzetes alakok képezik a dicséret tárgyát. Molnár tehetségének előnyei s az akkori idők felfogásának és modorának kiváló sajátságai mai nap is értéket kölcsönöznek e jól ismert alkotásnak. Schorn iskolája akkortájt egyike volt a leghiresebbeknek Németországban. Mint a későbbi Piloty-iskola előzője, a realizmus kultiválását, a modell szigorúbb tanulmányozását tüzte ki czéljául. Schorn iskolájának mindemez előnyeit megtaláljuk Molnár művében. Sőt többet is födözhetünk föl benne, a belga művészek, jelesen Gallait (akkortájt leghiresebb történeti festő) hatását s némely romantikus irányú kolorista (szinező mester) tanulmányozását.

Sajnos, hogy a szép reményekre jogosított művész a mindennapi élet kenyérért való küzdelmében le lett szorítva nagyobb alkotások teréről. Haza került s az akkori nyomott, kicsinyes viszonyok közt a megélhetés gondjaival, küzködve a napi szükséglet kielégitésére kellett dolgoznia. Könnyen dolgozott, s a képek sorozata rövid időn nőni látszott gyors járású ecsetje alatt.

A hatvanas évek elején a magas Tátrát bejárva, annak tavait hangulatteljes és hatásos képekben ösmertette meg a műbarátokkal. Különösen a poprádi tó mély, zöld vizével, hatalmas szikláival s fölötte a havas csúcsokkal sok ideig kedvelt s keresett tárgya volt a művésznek. A Balaton hatalmas viztükrét is több izben megőrökitette; a mostani kiállításban is nehány nagyobb méretü kép tanuskodik erről. Igy a «Balaton Boglárnál», «A szántódi rév», «Az akaratyai partok», mind kedvelt és hangulatos képek. Két vallásos tárgyú festményt is állitott ki a művész: «Levétel a keresztről» s «Madonna a kis Jézussal.» Az üdvözítő alakját a földön látjuk, mellette térdel Mária (kissé eleven piros ruhában), mellette Mártha, Magdolna és János. A festői hatás és a szinek olvadékonysága, az árnyék és világosság elosztása gyakorlott, ügyes kézre vallanak. Madonnája eleven szinezetével üde hatásu festmény, egyike a művész korábbi alkotásainak. Régebbi művei közül való a «Pompéji fürdőben» czimü is, mely életnagyságú három nőalakot ábrázol. Hatásos és ügyesen kezelt életképek nagy számban gazdagitják a kiállitást. Ilyenek «A rablók az erdőben», «Faust és Gretchen», «Kérdés és felelet», «A pacsirta», «A kútnál», Baleset», stb.

Szorgalmas, munkás életre tekinthet vissza a művész, ki hosszú félszázadon át a festőművészet minden ágában megkisérlette erejét, s bár most hivatalosan elbúcsúzik tőlünk e kiállitása által s nyugalmat keres öreg napjaira, tegye ezt ama tudatban, hogy a mostoha körülmények daczára is, legjobb igyekezete szerint bejegyezte nevét a magyar műtörténet könyvébe s emléke az úttörők közt élni fog.

Kacziány Ödön.

PÁRISI DIVATLEVÉL.

Páris, márczius 5.

A farsang elmultával kezdődő tavaszi évad fejlődését a zordon időjárás teljesen visszaszorította. Tavaszias öltönyökről, kabátkákról, kalapokról vagy épen napernyőkről csak a műtermek vezetői elmélkednek, tényleg pedig legfeljebb a Riviera valamely pontján akadhatunk oly hölgyekre, kik bundáikat a déli órákban nélkülözhetik.

A divatárusok kirakataiban szebbnél szebb finom posztókat látunk, melyekből a jó idő beálltával utczai és otthonra való ruhák fognak készülni. Az ilynemü angol posztók szövete nagyon vékony, de azért testhez simuló redőkre alkalmatos. Láttunk sima fekete, sötétkék, sötétbarna és valószinüleg fiatal hölgyek számára — világos drap és világos zöldszinü, csikos mustrákat, még pedig oly jutányos áron, a minőt eddigelé hasonló kelmékért alig fizettünk. Az ily formán mellőzött bársony és veloutine most már legfeljebb estélyi vagy ebéd toilettekre fognak használtatni. E helyütt meg kell jegyeznem, hogy estélyi ruhákra sok «Taffetas à mille fleurs», Glacé elmosódott chiné virágokkal, végül

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Komjáthy Jenő. A homályból. *Költemények 1876–1894.* Ez a posthumus kötet úgy tűnik föl előttünk, mint egy kettétört oszlop, mely egy sírdomb felett egy korán megszakadt életet gyászol. Komjáthy Jenő sorsa valóban megható s a tragikus részvétet kelti föl bennünk. Mert nem tragikus sors-é, ha a költő évek hosszú során át életét emészti s lelkét égeti el a dicsőségért, s midőn azt hiszi, hogy már a czélnál van s ezrek szívét ragadja mindjárt magával : hirtelen lehunyja szemét mindörökre. Komjáthy épen verskötetének sajtó alá rendezése végett jött a fővárosba, midőn váratlanúl elhunyt. Szép tehetséget vesztett benne irodalmunk, kit ezzel a kötetével ugyan valószinűleg csalódás várt volna, de ki épen a csalódások árán megtisztulva, kiforrva, egykor értékes művekkel ajándékozhatta volna meg a magyar irodalmat. Komjáthyban a valódi költőnek sok eleme volt meg : élénk képzelet, lendületesség, erő s ügyes verselési képesség. Költészetének azonban van egy igen nagy fogyatkozása : tele van elvont philosophálással és metaphysikával s az igaz *emberi* mondhatni teljesen hiányzik belőle. Ez a körülmény — bár a költő örökké a végtelenben száll — költészetét egyhangúvá szűkké teszi s bármely sűrűn eregeti fel a nagy szavak szines röppentyűit, sivár unalom fogja el az olvasót. Különben versein bizonyos túlfeszített beteges izgatottság ömlik el ; úgy érezzük, hogy a költőt nem a kiáradó életerő, hanem az ereiben futkosó kóros láz hevíti. Talán ennek a beteges képzelgésnek tulajdoníthatjuk azt az önistenitést, melylyel verseiben gyakran találkozunk. Hogy a lyrai költő magáról dalol, épen nem hiba, sőt inkább erény : de folyvást a saját nagyságát emlegetni, talán még sem megy. De ne legyünk túlszigorúk a költő iránt, ki már ugy sem okulhat földi kritikából, hanem inkább álljon előttünk alakja, mint egy magas reményekkel telt, nagyratörő tehetségé, kinek kidőlte könyet érdemel. Mutatványul álljon itt a következő költemény :

Dal.

Már nem birok tovább magammal,
Szivem csordultig tele van,
Magába már nem fér e lélek,
Ez üdv, e kéj határtalan !

Szivemből mint egy lángfolyam tör
Vágy, érzés, milljó gondolat,
Ledőlt minden korlát, sorompó,
Lelkem, miként a fény, szabad.

Szétáradok a mindenségben,
Ringatnak az örök habok
S hogy lényem árad szerte-széjjel :
Úgy érzem, minden én vagyok.

A lég, a fellegek, az erdő,
Mikéntha minden zengene . . .
A föld, a csillagok, a tenger,
Minden szivemmel van tele.

És mintha mind lobogna, égne ;
Rajongna, élne szikla, rög . . .
Állat, virág, fa, sőt az ember
Érezne tégedet, Örök ! . . .

Sőt mintha mind magasba törne,
Szeretne, fönnen érzene,
Remegne kéjtől, szent gyönyörtől,
Minden dal, illat, fény, zene . . .

A természet átszellemülne,
Mint Orpheusnak énekén . . .
Az örök létnek, örök üdvnek
Csodás mélységeit zengem én,

És mintha mind belém ömölne,
Az óczeán s a csillagok,
Szín és sugár, dal, illat, éter :
Ugy érzem, én minden vagyok.

Jókai új regényei. A koszorús irótól, ki épen most ünnepli hetvenedik évét, egyszerre négy regény jelent meg a Révai-testvérek kiadásában. Kifogyhatatlan és örökifju tollának műveit a régihez hasonló érdeklődéssel fogadja a közönség ma is, mikor alig múlik el nap, hogy a már annyira kiterjedt és oly sok jó erő által gyarapodó szépirodalom meg ne hozná a maga köteteit. Jókai műveit ma is nagy érdeklődésével különbözteti meg a magyar olvasó közönség. A képzelem frissesége, ereje, az előadás lebilincselő hatalma, az alakok és helyzetek változatossága, a humor derültsége most is

EBÉD-ÖLTÖZÉK. — Párisi divatkép.

kitüntetik Jókai műveit. Négy új regénye : «*A Kráó*» és a «*Tégy jót*» a «Nemzet» tárczájában jelent meg először, a «*Trenk Frigyes*» és a «*Magnéta*» pedig a «Pesti Hirlap»-ban. A Révai testvérek szép kiállításban bocsátották közre és egy-egy kötet ára 1 frt, csak a «Tégy jót» ára 1 frt 20 kr. — Épen most adta ki Stuttgartban Engelhorn az «Allgemeine Romanbibliothek» legújabb kötete gyanánt német fordításban Jókai «*Sárga rózsa*» czímű regényét, melyet a magyar tudományos akadémia a Péczely-dijjal tüntetett ki. Fordította Hecht-Cserhalmi Irén. Jókai művei a külföld irodalmában is napról-napra jobban terjednek.

A természettományi társulat könyvkiadó-vállalatának 1893—95-iki sorozatából most küldik szét a 3-ik és 4-ik köteteket, abban két jeles külföldi munkát. Az egyik «*Termesztett növényeink eredete*», irta Alphonse de Candolle, fordította *Pavlicsek* Sándor, az eredetivel összehasonlította Mágócsy-Dietz Sándor. Ez a mezőgazdákat, botanikusokat, egyszersmind az emberi művelődés történetének vizsgálóit érdekli közelebbről. Magában foglalja csaknem az összes gazdasági czélokra vagy a kertekben termesztett fákat, növényeket, gyümölcsöket, kutatva azok eredeti termő helyét, és hogy hány század vagy ezred óta termesztik, előfordulnak-e vadon is, kijavítva sok téves adatot. A természettudományi társulat azert tartotta szükségesnek e mű lefordítását, mert hazánk földmiveléssel és gazdasággal foglalkozó közönsége sokat tanulhat belőle. Az oly növényeket, melyek a mi érdeklődésünktől távol esnek, csak röviden érinti a magyar fordítás, inkább rajzokat ád róla. Minden növény mellé oda van téve a magyar, franczia, angol és német is. A könyv végén betürendes név- és tárgymutató található. 61 kép is érdekesíti a munkát. — A másik mű : «*A patak élete*», irta Elisée *Reclus*, fordította *Hentaller* Elma ; tizenhat képpel. Reclus-t, az ékesen iró természetvizsgálót jól ismeri közönségünk. Több munkáját lefordították, s «A hegyek története» czímű könyve is e vállalatban jelent meg. «*A patak*» kiegészítő része annak s ép azzal a könnyedséggel, költői kedélylyel és a tudós ismeretének mélységével kalauzol a patakhoz, melynek életét és meséit oly vonzón, oly tanuságosan irja le, forrásától kezdve minden változatában, kanyarodásaival, áradásaival, s az élettel együtt, melyet táplál nemcsak partjain, hanem a városokban is mint ivóviz. A megfigyelés vágyát költi fel a könyv s az élvezetesnek a tudományossal való egyesítésére buzdít. Mind a két munkát a szokott díszes kötésben kapják a kiadó vállalat pártfogói.

Egy szalmaözvegy levelei, irta *Benedek* Elek. Az Athenaeum társulat ebben a kötetben egész füzér fővárosi életképet nyújt. Bakó Bertalan felesége fürdőre ment volt. Ideges és igy nyugalomra lévén szüksége, a hat gyermek otthon marad a papával. A szalmaözvegy férj aztán megirja feleségének, hogy mi történik otthon, milyen a felfordulás a háznál, hogyan töltik az időt, hova járnak. Mindebben a nagyvárosi élet egy-egy vonása elevenül föl, sok szatirával. A csinos kötet ára 1 frt.

Egy veterán festő képei. *Molnár* József veterán festőművész képeiből egész kiállítás van most a mücsarnokban, mintegy 250 darab a művész több mint félszázados müködésének különböző idejéből. Oltárkép, bibliai kép, életkép, de legfőképen a tájképek sorozata mutatják Molnár sokoldalú művészetét. A közönség izlése szerint válogathat. Mert a müvek mind eladók és igazán olcsók. Igy ritka alkalma van a képkedvelőknek, hogy jutányos áron értékes festményeket szerezhessenek.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia febr. 18-iki ülését szaktudományi fejtegetések vették igénybe.

Rados Gusztáv értekezése volt az első : «A semidefinit négyzetes alakok elméletéhez» czímen. Utána *Fröhlich* Izidor olvasta fel *Kövesligethy* Radó

Háry Gyula rajza.

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁS ÉPÍTKEZÉSEIBŐL. — AZ IGAZGATÓSÁGI ÉPÜLET.

egyetemi tanár értekezését: «A földfelület morfometriájának egy új módszeréről.» *Than* Károly bemutatta *Bittó* Béla dolgozatát: «A paprika kémiai összetételéről.» *Heller* Ágoston pedig *Hegyfoki* Kabosnak: «Az alsó és felső légáramlatok sebességéről» című dolgozatát.

A természettudományi társulat közelebbi ülésén *Herman* Ottó szép emlékbeszédet mondott a házájától távol, fiatal korában elhunyt *Fenichel* Sámuel fölött. Olvasóink is ismerték ezt a derék buvárt, mert nagy utjáról írt levelei közül többet lapunk közölt.

Herman Ottó nagy melegséggel szólt róla. Mi nem tartunk még ott, ugymond, hogy a nyugati népek példájára hatalmas expedicziókat indíthassunk; annál inkább kell megbecsülnünk azt, a ki minden támogatás nélkül messze idegenbe megy, hogy a tudományt szolgálja. *Fenichel* Nagy-Enyeden született 1870-ben. Fenichel megragadta az első alkalmat, hogy Ausztráliába mehessen és egy Grubauer nevü fiatalemberrel együtt oda is érkezett; ez azonban őt hirtelen cserben hagyta és Fenichel ott állott az idegen földrész közepében minden segély, minden ismerős nélkül. A Nemzeti Muzeum később 1000 forintot küldött neki, és ő a legnagyobb kitartással és lelkesedéssel gyüjtötte a madarakat, lepkéket és rovarokat. Kutatásai közben ifjan, 25 éves korában ragadta el a halál, de munkássága, a mely a tudomány gazdagításán fáradott, nevének emléket biztosít. Végül megható szavakban vigasztalta Fenichelnek jelenlevő szüleit és testvéreit. Utána *Madarász* Gyula mutatta be a Fenichel által gyüjtött madarakat és rovarokat.

A történelmi társulat febr. 14-ikén tartotta közgyülését gr. *Teleki* Géza elnöklete alatt, szép hazafias beszéddel nyitván meg az ülést. Őszintén megéljenezték s három évre újra a társulat elnökévé választották egyhangulag. Első alelnök *Pulszky* Ferencz, második alelnök *Thaly* Kálmán lett. Majd *Szilágyi* Sándor olvasta föl a titkári jelentést, felsorolva a társulat kiadványait, megemlékezvén az elhunyt tagokról. A társulat vagyona szépen gyarapodott. Az alapítványok összege 51,500 frt; a bevétel volt 14,694 frt a kiadás 13,261 frt. Az idei költségvetés 14,598 frtban állapította meg a bevételeket *Szádeczky* Lajos emlékbeszédet olvasott föl Deák Farkasról; végül pedig a választmányt egészítették ki.

A Petőfi-társaság febr. 17-iki felolvasó ülésén *Szana* Tamás egy olasz költő emlékével foglalkozott. Marco Antonio Canini volt ez, kit a társaság költő tagúl választott, s ki a mult évben halt meg Velenczében. Hazafias költeményeinek egy része az osztrákok ellen buzdította honfitársait. Fogságot is szenvedett. Több magyar költőtől is fordított olasz nyelvre, jelesen Vajda Jánostól is. Ezután *Bartók* Lajos mutatta be 3 költeményét: «Álomkép», «Szerelmi bánat» és «Lyrai költemények» czím alatt; a közönség mind a három költeményt nagy tetszéssel fogadta. *Pap* Zoltán pedig «Ilonka sirja» című költeményét szavalta el. A felolvasásokat *Palágyi* Menyhért fejezte be, ki nagy melegséggel emlékezett meg a korán elhunyt Komjáthy Jenőről és költemény-kötetéről.

A magyar irók segélyegylete febr. 17-ikén tartotta évi közgyülését. *Vadnay* Károly titkár olvasta föl az évi jelentést. A vagyon 300,894 frt. Az évi gyarapodás és adomány azonban csekély, noha most is 57 iró vagy özvegye és árvája kap rendes segélyt évi 10,840 frttal. A rendkivüli segélyek, temetkezések is 1000—1200 frt körül vannak. A rendkivüli segélyezés csak úgy lehetséges, hogy a közoktatásügyi miniszter a mult évben is 1500 frtot küldött. Az anyagi gyarapodás a hirlapirók nyugdijintézetének életbe lépte óta csökkent, mert az egyletek, intézetek és egyesek nagyobb részvéte e szintén jótékony intézet felé fordult.

MI UJSÁG?

A tél nyomorúságai. A tél kegyetlen szigorúsággal lép fel. Február hónap valóságos szibériai időjárást hozott, folytonos havazásokkal, csikorgó hideggel. Máskor ilyenkor már enyhül az idő, a szegény ember sorsa könnyebbül, nem kell úgy fütenie, kora tavaszi munka is akad. Most vastag hó borit mindent, a hideg dermesztő. Szomorú hirek is érkeznek az ország több részéről, magáról az Alföld kellő közepéről, Hódmező-Vásárhelyről, Csongrádból, Békésből, aztán a hegyes részekből, Mármarosból, a Felvidékről. Inség van ott. Az alföld tetemes részén rosz volt a termés, a jobb módu gazdáknak is nagyon kevés jutott, a szegény emberek pedig az aratásból, részes munkából keveset kereshettek. A rosz termés következtében szalma és tengericsutka sincs, a mivel az erdőtlen Alföldön füteni szoktak. A szegénységből a kemény tél nyomorúságot növesztett. Hódmező-Vásárhelyen 3000-nél több család, körülbelül 12,000 lélek, nem tud miből élni. A kormány, a város segélyezi őket napok óta, és nehány környékbeli birtokos járúl még a nyomorúság enyhítéséhez. Erről a szomorú állapotról tanácskozott a képviselőház e hó 20-iki ülése, melyen *Endrey* Gyula Hódmező-Vásárhely képviselője azt indítványozta, hogy az inség enyhitésére a képviselők ajanlják föl egy napra eső illetményöket. Elmondták azután, hogy Csongrádban, Szegvár községben, Máramarosban és a felvidéken is nagy a nyomorúság, segélyt kérnek. *Perczel* Dezső belügyminiszter kijelentette, hogy a rendelkezésére álló segélyezésre való pénz erejéig mindent megtesz. Vásárhelyre azonnal küldött 3000 frtot. Felelőssége tudatában ezentúl is megtesz mindent, és a többi inségeseket is segélyzi. De azt is meg kell mondani a népnek, hogy a ki nem dolgozik, azt nem tarthatja el az állam. Mert némely vidéken, nagy munkabérhez vannak szokva és 80 kr, meg egy forintos bérért nem akarnak munkába állani. A mezőhegyesi ménes uradalomba az őszkor 2700 napszámost a felvidékről kellett hozni, *Wlassics* közoktatásügyi miniszter pedig azt jelentette ki, hogy a püspök-ladányi alapítványi uradalmakból körülbelöl ezer holdat apró részletekben a segélyre szorultaknak adnak haszonbérbe, mérsékelt díj mellett. Eddig ugyanis csak nagyobb tagokban adták ki a bérletet. B. *Bánffy* miniszterelnök azt tudatta, hogy az inség ügyében tanácskozást hívott össze szombatra. A ház természetesen elfogadta

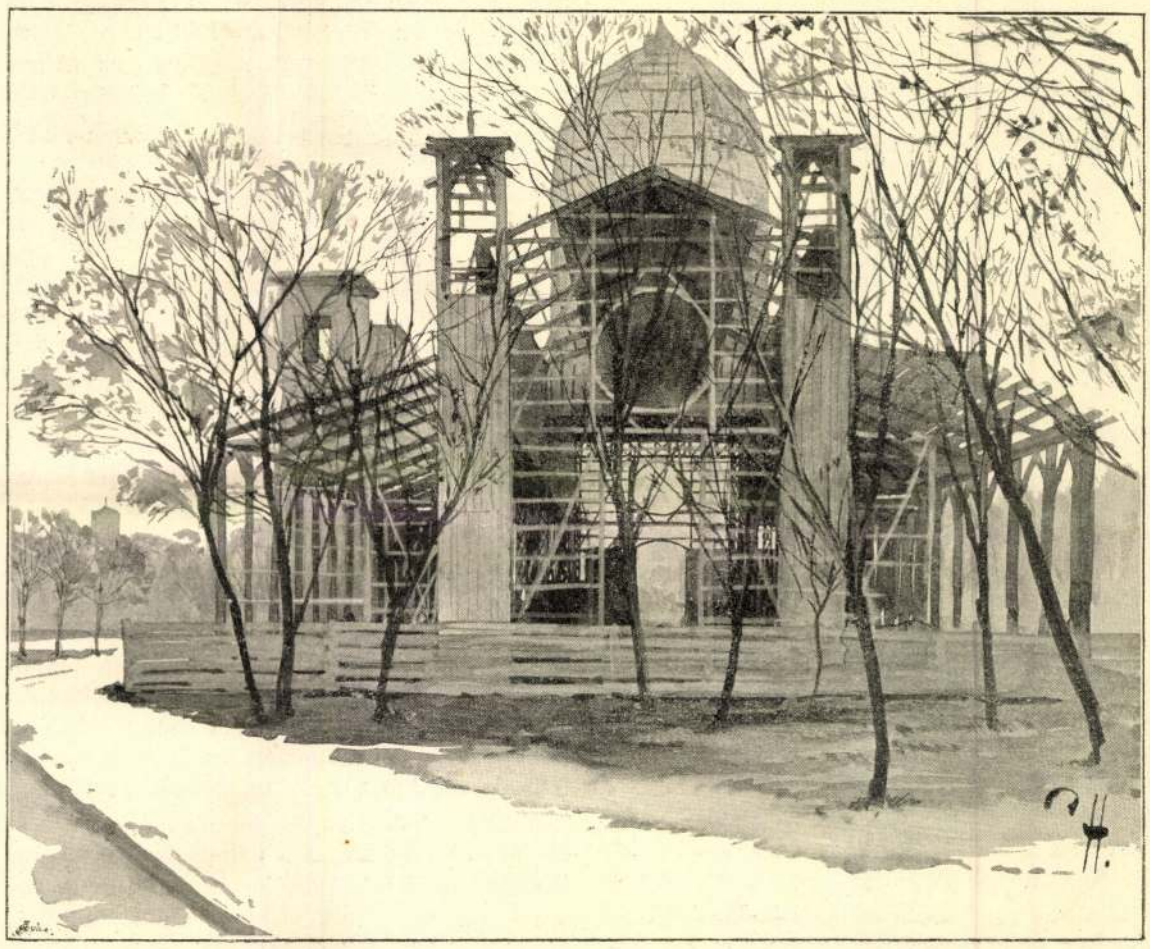

A GANZ-FÉLE GYÁR PAVILLONJA. Háry Gyula rajza.

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁS ÉPÍTKEZÉSEIBŐL.

Molnár József: *Aratás.*

A szobrászat örvendetes fejlődése az ismert művészek mellett újabb tehetségeket is hoz felszinre. *Donáth Gyula* a vigadó számára a «Népdal» alakját készítette el, azzal a lendületes felfogással, mely az ő szélesen mintázott alakjait feltünőkké teszi. *Jankovics Gyula* fiatal szobrász a «liba tolvaj» czimű életnagyságú, tehetségre való szobrával lépett fel először ez idei kiállításunkon. *Kiss György* «Veszedelmes játszótársai» a szinezett kisplasztikának sikerült műve.

A külföldi jelentékeny művek gazdag választékából mai számunkban két nagy hírű művésznek képét közöljük. Az egyik *Firle Walternek* «Reggeli ájtatosság egy hollandi árvaházban» czimű festménye, melyet a berlini királyi képtár engedett át téli kiállításunkra. *Firle* a fiatalabb német művészeknek egyik elismert vezére, nálunk

tikai Uj
napi es
képpel
lenni.

IROI

Mikszáth

365 lapra t
szegyüjtött
a jókedvü,
kötetben,
irlap»-ba
atása alat

A kiadó
zióval, m
l irt karc
al, melye
önyvbe. h
enek. Mag
ogy nehe
gyüjtem
okba fogl
eltemette
löge», me
seinek: «i
az, a mit
mondja M
Hirlap»-b
ülésekről,
lyette azo
olvasta a
ság mell
annál ink
feledéstől
jan. 21-ik
szakból,
szonháro
ben 3 for

A «Bu

Molnár József

irod

Irod. és nüveszet. Vas. ujs
1869. 217 l.

Ferenczi Zoltán V. 309

Molnár József

Hanem az idő romboló hatalma előtt ők is meghajolnak.

A maros-vásárhelyi hires dr. Mátyus, ki a derék könyvet „az emberi élet meghoszabbitásáról“ irta, 85 éves korában elfeledte egész multját, s még arra sem emlékezett, hogy valaha egy nagy könyvet irt.

Mig az ember teljes erejében van, jó munkákat hozhat elő. Hanem a test meghajlik az idővel, s a lélek is elveszti minden ruganyosságát.

Jancsónkhoz is elvégre hűtlenek lettek érzékei, — az öreg genieje az idő előtt kalapot emelt, mindentől, még szellemétől is elhagyatva hunyt el.

Kilencz éve, hogy síri álmát aluszsza.

A nap elhuny s ismét földerül. A természet őszszel elhervad s tavaszra megint kiujul. Csak a nemes hamvadó sirja fölött nincsen változás, mert azon a feledés örök éje borong. — A szellő elleng fölötte a nélkül, hogy a sirra ültetett virág illatában megfördödhetne, — a vihar szabadon süvölt és bátran halad, mert sebes röptében sem szomorfűz, sem egy tövises ákácz, melly példázná Jancsó életét, meg nem gátolja.

Egy kis kőtábla sülyedez a porok fölött, mellyre olly jól illenék az, a mi a Thermopylaenál elesett hősök emlékoszlopára irva volt : „Utas, mondd meg hazánknak, hogy mi érette vérzettünk el!“

A sírok vándora, midőn e halom mellett elhalad, felsóhajtja : itt nyugszik Jancsó! — Árva sir! Boldog Jancsó! *Miklós Miklós.*

TÁRHÁZ.

Kakas Márton a szinházban.

CIII. Levél. „*Hunyady Laczi*,“ operaszöveg.

Ha valahogy Hunyady Lászlót csakugyan elő fogják adni valahol a külföldön, igen szépen instálnám a muzsákat, hogy elébb csinálnának valamit annak a szövegével. A zenéjéről nem szólok, mert azt először is igen szépnek találom, másodszor pedig mert nem értek hozzá, hanem a szövegét, a tartalmát, a tanulságot belőle, azt már értem, és azt rettenetesnek találom. Nem sajnálkozom azon, hogy az egész műben egy lehelletre való költőiség sincs, hogy ollyan nyelven van irva, a millyenen az árverés hirdetéseket szokták szerkeszteni; hogy egy kardal ezzel a szóval *kezdődik :* „egyébiránt,“ hogy Gara Mária sans géne teszi a szépet Laczi barátomnak, mondván : „Szép vagy édesem, örömben búban! Az Isten képe vagy!“ (No iszen ugyan szép vagy.) Holott ha már ebből duettnek kell lenni, hát hadd énekelné ezt a vőlegény menyasszonyának, tőle megjárja, de a nő fújna valami más thémát, a hogy más operákban is szokás, mint például Dom Sebestyénben a sextettnél mind a hat ember más szöveget énekel; hogy vannak ollyan passageok, a miket huszszor hallott az ember, még sem tudja, hogy mit tesznek? például: „mellybe — része — sültem — ess!“ Ezt még a kardalnokok maguk is igy értelmezik, hogy „sültemből való rész el ne ess!“ pedig hát ezt jelenti; „mellyben részesül Temes,“ hanem hát, hogy tegyen zenére valaki illyen hivatalos hirdetményt? Azonban mindezek hadd maradjanak már ugy, a hogy vannak. De nem hagyom szó nélkül azt a főbünét a szövegnek, melly egyenesen gyalázatot vonna ránk a külföld előtt; a Czilley megöletésével való scénát. Hunyady László, ez a mi példának felmutatott hősünk ugy van itt felállitva, mint egy hitvány cselszövő, a ki elbujtatja a mellékszobákba jó barátait, hogy lessenek rá, majd mikor ő összevész Czilleyvel s akkor rohanják meg hátulról 18-an s szurják agyon. No ugyan szép jelenet volna ez a külföld előtt, tizennyolcz magyar ur egy német gróf ellen, még az is orozva. Ha a király előtt a Hunyady ház barátai azzal védelmezték Lászlót, hogy nem ő ölte meg Czilleyt, a király rokonát, hanem ők — sokan, — mindnyájan, az tőlük igen nemes tett volt s ügyvédi fogásnak is helyes; de a költőnek nem szabad a processusbeli tanuvallomásokhoz ragaszkodni. Azonban még ezt a nemes eszmét is elrontja a szöveg kezelője a további jelenettel, a midőn a király bejő s kérdi, hogy ki ölte meg Czilleyt, hát akkor előáll Laczi öcsém, s nagy árulkodással és hült képpel siet elmondani, hogy azt nem ő cselekedte; hanem „és barátaim vérbünt vivének véghez!“ Tehát nyomorultul bevádolja a barátait, mint gyilkosokat, csakhogy a saját drága bőrét megmenthesse. Illyen ember nem volt Hunyady László, illyen jellemvonások nincsenek a magyar szokásokban; azért legalább ezt a nagyon sértő, nagyon megádázó foltját a darabnak kérném valami fényesebbel kifoldoztatni, azon esetre, ha az külföldi körutat szándékozik tenni, nekünk már igy is jó, hisz mi hozzá szoktunk, hogy arra a szép végkardalra akár azt énekeljék, hogy „férjhez ment a vaslapát, elvette a piszkafát,“ hanem a külföldön a szövegre is szoktak ügyelni, s a Hunyady László klasszikus szépségü zenéje bizonyára megérdemelné, hogy szövege is szép legyen. *Kakas Márton.*

Kincs-ásók Somogyban.

A kincskeresőknek sokféle neme van, és volt a világ fennállása óta.

1847. körül Sz.-Fejérvárott egy igen szép fiatal nő feküdt görcsökben, melly betegség rajta később delejes álommá fejlődött ki.

Sok csalás történt már ez uton, de számos tapasztalat után tudva van, hogy e bajban a beteg, mintegy kibontakozva a földiesség köréből, magasztos ihlettségbe jő, s olly tárgyakhoz szól, ollyakról bir a legtisztább nézetekkel, mellyekről máskor fogalma sem volt, rejtett tárgyakat felfedez, sőt gyakran a jövendő titkaiba is bepillant.

Igy volt vele is, megjövendölt többek között egy a városban leendő tüzet is, melly az általa kijelölt időben s helyen ki is ütött.

Történt, hogy hasonló delejes állapotában, rejtett kincsekről kezd beszélni, s utasitást ad a körüle levőknek, hogy Somogyvármegyében, a Karád környékén fekvő hegyek egyikében számos év óta elrejtett kincs van.

E terület, a veszprémi püspökség birtoka; minek következtében férje H. P. ügyvéd ur, az akkori püspök gr. Zichy Domokos ő mltgától engedélyt kért az ásatásokra, mit megnyervén, el is ment megtekinteni a vidéket.

Azonban, midőn az itteni lánczolatokat megtekintette, nem látta tanácsosnak, csak ugy gondolom formán a sok közől választva, a sok költségbe kerülő ásatásokba kapni, s igy annak minden további tervével felhagyott.

1859-ben egy pécsi jómódu csizmadiamester jelenik meg Karádon felsőbb engedélylyel kezében, s ugyan e tájon bizonyos kijelölt helyeken ásatásokat kezd. — Rövid ideig voltam e vidéken, s igy magával találkozhatni, — bár az előadandó okok miatt igen ohajtottam volna — alkalmam nem volt, azonban hiteles előadások után érdekes dolgokat hallottam felőle.

I. Leopold császár s magyar király idejében, e vidéken bizonyos főurnak voltak terjedelmes birtokai. A főur politikai vétség miatt üldözőbe vétetvén, egy török aga jóbarátjához menekült ki hazájából, magával vivén hü huszárját, ki őt minden viszontagságaiban követte.

Halálos ágyán a huszárnak egy iratot nyujtott át, mellyből a honából kijöttekor elrejtett kincsei helyét kijelöli, s egyszersmind, hüséges szolgálatáért, adományképen reá ruházta.

A huszár visszatérve honába, szülőföldén Pécsett telepedett le. A törődött embernek azonban, ugy látszik, több örömet nyujtott s több megelégedést szerzett a csendes családi élet nyugalma, mintsem még csak kedve is kerekedett volna, ismét egy távol vidékre vándorolni nagy örökségeért, midőn neki igy is volt már annyia élte szerzeményéből, melylyel ő a maga szegénységében magát s családját fentarthassa. Keressék majd ők, gondolá magában, ha szükségök lesz reá.

Különben, bármit gondolt is, elég az hozzá, hogy az egész mostanig érintetlenül hagyatott, s az irat, zsoltárban, bibliában, mestergeranda alatt, őriztetett egész a mai időkig, mignem az illetőnek eszébe jutott tartalmát megtekinteni.

Az okmány, mint mondják, góth betükkel van irva, s a rejtekhely részletes leirása mellett egyszersmind, formaszerinti adománylevél.

Az ásatások először egy dombon kezdődtek, melly a Köcscséről Karádra vezető ut kanyarulatánál balra esik, itt azonban egyebet nem találtak, mint egy régi templom romjait, melly mint a hagyomány állitja, s körülmények mutatják, egy a török által végkép elpusztitott falu közepén állhatott.

A templom alatt, roskadozó kripta boltivei, körülötte pedig, bárhol ássanak, megszámlálhatlan mennyiségü embercsont. Ugy látszik, körülötte nagyobbszerü csatának is kellett lenni, s igen hiszem, hogy ha e roskadozó sirboltok ásatásának kezelését, tudományos testület venné pártfogásába, a benne található emlékkövek szép történeti adatokat is nyujthatnának. E helyet magam is láttam.

Természetes, hogy illy eredmény az illetőt ki nem elégitette; mert ki illyes ásatásokra költ, a mulandóságot sirhalmok nélkül is tapasztalhatja saját zsebében; másfelé tett tehát kisérleteket.

Több próba után azon eredményre jött, hogy reá költött 400 pfton felüli kiadása fejében, a hozzá vezető jeleket megtalálta.

Köcscsétől délre egy magas hegy tetején, — mellyről, erdőkkel árnyékolt völgyön keresztül gyönyörü kilátás nyilik a több mint két órányira fekvő Balatonra, — találtak ásásközben egy bivalszarvat, s ehhez nehány ölnyire pinczeboltozat alatt nagy mennyiségü kősót. Ezek a hozzávezető jelek, az irás szerint. A só az akkori háborus, s nehéz közlekedési világban maga igen sokat érhetett, most már azonban teljesen haszonvehetlen. A valódi kincs még nincs megtalálva. Az ásatások egyre folynak.

Szerintem igen okosan tenné azon jó ember, ha iratát, valamelly értelmes, régiség kutató tudós emberrel közölné, ha az elég okszerünek találja-e? Ha csakugyan találnak az ásók valamit, igen lehet gyanitani, hogy ékszerekben és más ritkaságokban fog az állani. A mostani eljárás mellett könnyen megtörténhetik, hogy sem pénz, sem posztó nem lesz. — Ha végleges és bizonyos tudomást nyerek, közlendem. *Csapó Kálmán.*

A turkosz-ok.

A jelen olaszországi háborura, mint tudjuk, Algirból is sok katonát szállitottak a francziák, kik közt az eddig Europában még soha sem látott afrikai benszülöttek, az ugynevezett turkoszok, különösen magukra vonják a figyelmet. Egy különféle nemzetiségekből álló keverék az, melly e néven ismeretes. Kabylok, arabok, mórok és született francziák összekeverve képezik ezen afrikai csatárok épen olly tarka, mint eredeti csapatát. A turkoszok lényegesen különböznek a zuávoktól, kik a közelebbi keleti háboruban szintén fölébresztek a figyelmet, s nem kis hirnevet vivtak ki maguknak. A zuávok rendes csapatok, s mióta az eredeti afrikai elem az európaiakkali legyőzhetlen összeférhetlensége miatt ez utóbbiák közől mindinkább eltünni kezdett, csaknem kizárólag franczia önkénytesekből alakulnak, és most már csak festői mór viseletök által emlékeztetnek a zuáv csapatok eredetére. A turkoszok ellenben rendetlen csapatot képeznek, melynek legnagyobb része algiri bennszülöttekből áll. Ezek edzett, minden viszontagságot megszokott férfiak, kiválólag ügyes lövők, mire rendkivül éles látásuk képesiti őket legjobban. Ez okból különösen alkalmasok előörsi szolgálatokra és apró csatá-

rozásokra. Erre használtattak ők háboru alkalmával Algirban is a még független törzsek ellen, s vadságuk által nem kis félelmet gerjesztettek maguk iránt. Puszta külsejök imponál, képes a szemet lebilincselni. Mór szabásu egyenruhájok festői, tekintetük mogorva, erélyt s bátorságot árul el, s arczuk bronzszine csak neveli ijesztő kinézésüket. Tartásuk, bár kissé lomha, mindamellett katonás és figyelemébresztő. Fegyverük hosszu, messze hordó puska, melylyel kitünőleg tudnak bánni.

Irodalom és művészet.

\+ (*Magyar irók arczképcsarnoka.*) Heckenast Gusztáv, a magyar irodalom iránti kegyeletének igen szép tanujelét adja azáltal, hogy hazai iróink képeiből jelenleg egy képcsarnokot állit össze, melly czélra egyelőre következő irodalmi notabilitásainknak életnagyságu, olajfestésü arczképeit rendelte meg : Bajza, Berzsenyi, Kazinczy, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey, Petőfi és Vörösmarty. A négy első már elkészült, s igen sikerült művei Barabásnak; a többi is már munkában van.

\+ (*A „Budapesti Szemle“*) XVI. és XVII. füzete megjelent. A kettős füzet tartalma következő : Magyar vezérek kora. Második közlemény. Zsolt kora *Szabó* Károlytól. — Goethe. Élet és jellemrajz I (Lewis nyomán.) Második közl. Goethe férfiui kora és munkáinak jellemzése. Szász Károlytól. — A legujabb magyar lyra. Első közl. *Erdélyi* Jánostól. — A nemzetközi jog története. Harmadik közl. Az ujkor az utrechti békéig *Pauler* Tivadartól. — A román nyelvek alakulása. Első közl. *Lukács* Móricztól. — Petőfi ujabb költeményei. Második közl. *Salamon* Ferencztől. — A nemzet gazdasági irodalom ujabb mozzanatai. (A franczia irodalom.) *Kautz* Gyulától. — Magyar László déláfrikai utazásai. *Hunfalvy* Jánostól. — Magyar tudományos akademia. Osztályülési előadások 1859-ről, januar—april hónapokról. Egykoru levelek II. Rákóczy György lengyel hadjáratáról. (Pótlékul az irodalmi szemléhez). *Szilágyi* Sándortól.

\+ (*Lonkay Antal aláirási fölhivást*) adott ki illy czimü munkájára: „Tanférfiak, szülők és nevelők évkönyve,“ melly 1860-ra szolgáló naptárral leend összekötve. Föladata lesz: a család, az apák és anyák eljárását, nevelési működését az iskola törekvéseivel öszhangzatba hozni, az ösi erényeket, a keresztyén erkölcsöket és a család ujjászületését eszközölni. A „Évkönyv“ Sz. Imre herczeg finom aczél metszetü képével lesz diszitve. A finom papiron, nagy 16-odrétü legalább 320 lapnyi szöveggel megjelenendő könyv aláirási ára 70 uj krajczár. A megrendelések a Tanodai lapok szerkesztőségéhez (zöldfa-utcza 19. sz.) intézendők.

⊙ A „*Magyar Gazda*“ uj gazdasági lap, a mezei ipar s államgazdasági ismeretek heti közlönyének első két száma megjelent; szerkeszti *Érkövy Adolf*. Üdvözöljük ez uj lapot versenytársai sorában s lehetlen ki nem fejezni örömünket a felett, hogy mezőgazdaságunk most már három szaklapot tesz lehetségessé. Adja Isten, hogy mind a három örök életnek örvendhessen. Az első szám tartalma következő : „Glebae adstrictus“ a földhöz tapadt magyar, *Rábaközitől;* Lapszemle : A magyaróvári felsőbb gazdasági tanintézet; Méhészet, *Baksai Dánieltől;* Egyesületi mozgalmak : Tervezete a jövő juniusi Medárdvásár alatt Pesten tartandó gazdasági eszköz- és gépkiállitásnak; Magyar Kertészeti társulat; A hevesmegyei gazdasági egylet tagjaihoz, *Kovács Lászlótól;* A gazdasági lap hivatása, *Visontaitól;* Vidéki tudósitások; Gazdasági irodalom; Üzlet : Bécsi, pesti gabonaárak; Közlekedés : Vasuton, gőzhajón; Végre egy vers üdvözletül a magyar gazdákhoz, *Gaal Imrétől.*

△ Megjelent : *A Községi tanácsadó*, második évi folyamának, I. füzete. Szerkeszti *Szokolay* István. Tartalma következő : I. Az uj telepitési törvény. II. Mikép lehet a tagositásoknál a legnagyobb hasznokat biztositni, *Mészáros* Károlytól. III. Hová kell panaszainkkal fordulni az alsó hatóságok határozatai ellen. IV. Belügyminiszteri négy döntvény. V. Községi tudósitások. Megjelenik e hasznos és nagy szükséget pótoló vállalat ez évben is 10 füzetben, füzetenkint körülbelöl 5 nagy ivvel. Előfizetési dij egész évre csak 6 ujft. A gyüjtő 8 előfizető után tiszteletpéldányt kap. Kivált községi előljárók aszt. talán nem szabadna hiányozni e könyvnek, mert tőlük megkivánjuk, hogy a törvényeket és fölsőbb rendeleteket ne csak lássák, hallják, hanem megértsék és tudják is. E könyv pedig ezek magyarázatával foglalkozik, azért is viseli a községi tanácsadó czimet.

\+ (*Girókuti P. Ferencz*) mint szerkesztő, s Stein János mint kiadó a jövő évre is kiadják a jelen évben megindított nagy képes-naptárt. E naptár tartalma következő rovatok alá esik : 1. Naptári rész. 2. Irodalmi rész. művészet. 3. Műipar, kereskedés, uj találmányok. Pipere. 4. Gazdászat. 5. Hazai intézetek és vállalatok. 6. Statistikai adatok. 7. Lovászat, vadászat. időtöltések, szórakozások. 8. Állattenyésztés. 9. Bolond Istók naptára. 10. Vegyes rovat. 11. Törvénytár. 12. Közlekedés. 13. Czimtár. 14. Értesitő. 15. Zárszó. — A naptár előfizetési ára 1 ft. ujp.

\+ (*Az „Aradi Hiradó“*) eddigi szerkesztője Grünwald Manó e lap vezetésétől legközelebb visszalépend, s helyét *Óváry* Lipót a lap eddigi főmunkatársa fogja betölteni. Az „Aradi Hiradó“ irányát jövőre is megtartja, főleg az ipari és kereskedelmi érdekeket képviselendi, e mellett azonban a szépirodalomra is kiváló figyelmet fog forditani.

\+ (*A „Sárospataki füzetek“*) második folyamának IX. füzete megjelent. Tartalmát a következő dolgozatok képezik : A lelkipásztori orvostan történeti fejlődése, *Soltra* Alajostól. A legujabb theologiai mozgalmak Németországban (folytatás), *Imre* Sándortól. A föld népei vallásos tekintetben (vége), *Nagy* Józseftől. Irodalom. Magyar prot. egyháztörténeti kutfők. Kivonatok Gömörmegye régi jegyzőkönyvéből. A Jézus evangeliumát bevett helvét egyháznak rövid (első) hitvallása. Protestans világkrónika. — *Erdélyi* János e vállalat vezetésétől a második évfolyam bevégezte után visszalép, s csak mint munkatárs kiván abban tovább közreműködni. A szerkesztést *Antalfi* János és *Árvay* József veendik át. A folyóirat főczélja leend ezentul is a tiszta egyházias protestans öntudatot ébren tartani, éleszteni, edzeni, szilárditani. Előfizetési ár a f. évi julius—deczemberi öt szállitmányban 30 ivre menő folyamra postai szétküldéssel 3 ft. 15 kr. ujp., e nélkül 2 ft. 62½ kr. ujp. Előfizethetni Pesten Ráth Mórnál.

\+ (*Egy uj irodalmi vállalat*) van keletkezőben, a „Magyar irónők könyve,“ mellyben a „Hölgyfutár“ szerint Dukai Takács Juliától kezdve minden költőnőnk képviselve lenne egy pár müve által. Hir szerint ez album lapjait egy főrangu hölgy fogná összeállitani.

\+ (*Ismét egy derék magyar irónő.*) A „Delejtűben“ olvassuk : Hölgyeink közől, kik irodalommal foglalatoskodnak, kétségtelenül a legjelesbek egyike *Kanya Emilia*, kinek beszélyei eddig többnyire névtenül jelentek meg a Hölgyfutárban, Napkeletben, Szépirodalmi Közlönyben sat. Müveiről azt lehet mondani, hogy a cselekvény fejlődésére nem használja a külső esetlegességeket, hanem lélektani okokból, benső szükségességből fejtegeti a dolgok menetét, és magyarázza alakjainak jellemét. Kevés hazai irónőről lehet hasonlót állitani, de van elég novellistánk, ki a franczia előadási modornak éppen csak leggyengébb oldalát tanulta el, és a benső valószinűséggel mitsem gondolva, az olvasót minden lapon csak meglepni akarja. Örömünkre szolgál tudatni olvasóinkkal, hogy Emich Gusztáv a szellemdus *Kanya* Emilia novelláiból két kötetet bocsátand közre nemsokára, melly két kötet eddig sehol meg nem jelent novellákat tartalmazand. Ennyit előleges figyelmeztetésül.

\+ (*Arany és Jókai*) székfoglaló értekezésüket az akademiánál nem sokára megtartandják. Arany, mint halljuk, „Bankbánról“ Jókai pedig „Zrinyi a költőről“ tartand felolvasást.

\+ (*Jánosiné jeles vidéki szinésznő*) ki ezentul Polakovics Julia név alatt forduland elő a szini jelentésekben, a kolozsvári szinpadhoz szerződött.

\+ (*A „Mind álarczban“*) czimü operát, mellyre nemzeti szinházunknál készülnek, *Perotti*, Verdi egyik tanitványa irta. Már előre szép sikert jósolnak neki.

\+ (*A műegylet állandó tárlata*) ujra megnyilt, még pedig meglehetős gazdag kiállitással. Van 6 vizfestmény, 2 pastellkép és 12 kőmetszeten kivül 56 darab olajfestvény és 5 történeti pályamű, mellyek közől a legközelebbi egyleti év műlapja fog választatni. E pályamüvek tárgyai : „Gebhard püspök megtagadja Aba Sámueltől a koronázást Csanádon 1041-ben“ (értéke 1000 ft.), *Lotz* Károlytól Pesten; „Szent László és Salamon kibékülése Szt. István sirján“ (értéke 1300 ft.), *Klimkovics* Ferencztől, jelenleg Párisban; „Zách Feliczián“ (értéke 1200 ft.), *Orlai-Petrics* Somától Pesten; „A Frangepánok megmentik Bélát a tatárüldözés elől“ (értéke 1000 ft.); *Molnár* József Pesten; végre „Hunyady László“, *Madarász* Viktortól, jelenleg Párisban.

Egyházi és iskolai hirek.

⊙ (*Jubilaeumi ünnepély.*) Rimaszombatról irják, hogy apr. 28-án tartá a helv. hitv. egyházmegye, érdemekben megőszült nt. esperesének, a r.-szombati ref. egyház nagyobb lelkipásztorának, *Terhes* Sámuel urnak, 50 éves lelkészi jubilaeumát, a hű szolga bokros érdemeihez illő fénynyel s ünnepélyességgel. A helybeliek s az idegenek serege zsufolásig megtömte a templomot. Az ünnepelt agg férfiu, kisértetve az összes gömöri ref. lelkészektől valódi diadalmenetet tartott lakától a templomig, hol üdvözlő beszédek fogadták. Benn Szentpéteri Sámuel pelsőczi, s azután Pásztor Pál ur rimaszombati második lelkész ur tartott a szószékről szivhez s lélekhez szóló szent beszédet. Az istenitisztelet után diszlakoma egyesité a város kertjében a gömöri helv. hitv. papi s tanitói testület majdnem minden tagján kivül a vidék minden vallása notabilitásait, összesen mintegy 400 vendéget. Ebéd alatt egy városi küldöttség értékes billikomot nyujtott át a nap koszorus aggastyánának. Öröm, lelkesültség, pohárköszöntések, és zene közt folyt le a lakoma, mellyet aztán virradóig tartó tánczvigalom követett. Végül megemlitjük, hogy Rimaszombat városa, az ottani ref. egyházzal egyetértőleg, az 50 éves lelkipásztor halála esetére annak özvegye s árvái részére bizonyos pénzösszeget tett le.

— (*A tiszántuli ref. egyházkerület gyülése.*) *Debreczen*, maj. 5. Az egyházkerület az orsz. vásár előtt tartá meg szokott közgyülését. A felsőbb rendeletek elnökileg elintéztetvén, tanácskozás alá nem jöttek; — az egyes egyházak panaszai s peres ügyei intéztettek el, alig bir ezek közől egy pár közlésre érdekkel. — Egy szatmármegyei község akaratán kivül oda helyezett elaggott s ezért szolgálatra képtelen lelkésze helyett ujat akart választani, de miután a lelkészek nyugdijazása nálunk még a pium desideriumok körén is tul esik, kérvénye csak ugy engedtetett meg, hogy az öreg lelkésznek fele fizetés s lakás adassék. Egy más nagy község az alföldi Kanaánon ugy akará lelkészeit a superintendentia világos rendelete ellenére választani, hogy azok egyszersmind iskolatanitók is legyenek; — nagyon természetes, hogy nem engedtetett meg; — tudhatná azt azon nagy és népes város, és még inkább hivatalban levő lelkésze, hogy a papnak — ha szép hivatásának kellőleg megfelelni akar — gyermektanitásra ideje, ereje nem marad; az illy két urnak szolgálásféle soha nem szokott jóra válni. — A debreczeni egyháznak is fölolvastatott igen higgadt s kérő modorban s jogos kötelességeire hivatkozó előterjesztménye, hogy az iskolai felügyeletre nézve kelt superintendentialis határozat a konvent rendeleteihez alkalmazva módosittassék; — nem módosittatott. — Ugyan e közgyülés végzés által fölmentette a debreczeni egyházat a helyettes superintendensnek évenkint ajánlott 600 pft. fizetésnek, s szabadlakás adásnak további teljesitésétől, elháritandó azon akadályt, melly

latai imák- s énekekben a r. kath. ifjuság épülésére.“ Kiállitásra nézve a mű a legcsinosabb zsebkönyvekkel mérkőzik, ékesitvén azt valóban szép 4 aczélmetszet (Kalazanti sz. József, Hagyjátok a kisdedeket hozzám jőni, Az őrangyal, és Sz. Imre herczeg). Tartalmát illetőleg van benne „a változó ünnepeket 1857—1885-ig mutatóidő tábla, teljes egyházi naptár s egy igen becses utmutatás az egyházi naptár használatához. Főrészét teszik azonban az *imák* és *énekek*, mellyek két külön osztályban, minden viszonyokra alkalmazva, megfelelő alakban s nagy gonddal irt nyelven közöltetnek. Ez utóbbi áll különösen az egyházi énekekre, mellyek szoros hangmérték szerint vannak irva, s mellyek becsét a minden egyes mű elejére iktatott tiszta, szép nyomásu hangjegyek még inkább növelik. Ez uj, legalább szokatlan dolognak látszik hasonló tartalmu r. kath. könyveknél, de hiszszük, a templomi ének öszhangja s az ifjuság zenei képezése érdekében mindinkább hasznosnak fog bebizonyulni. Ezt tanusitja azon körülmény is, hogy e munka rövid idö alatt már második kiadást ért. Ára aranymetszésü szép kötésben sem több 5 huszasnál.

— Magyar Mihálynál megjelentek „*Magyari Költeményei*“. Ára 1 pft. A fiatal szerző, kinek neve olvasóink előtt sem egészen ismeretlen, szép reményeket ébreszt. A munka ára 1 pft.

— A *Vachott* Sándorné által szerkesztett s általunk is előlegesen bejelentett „Remény“ czimü zsebkönyv 1858 évre diszes kiállitással s válogatott tartalommal jelent meg. Neveli a küldiszt 4 szép aczélmetszet. A könyv elejét b. *Eötvös József* összegyüjtött költeményei teszik, s e gyüjtemény magában is elég vonzerővel bir a figyelmet lekötni. Minden fogékony kebel élvet fog találni a költészetnek rendesen más téreit mivelő szerző e verses müveiben s köszönetet mondand a szerkesztőnő e jó gondolataért, hogy a gyüjteményt megnyerni iparkodott. A könyv többi versei alatt is több tisztelt s ritkán látható névre bukkanunk; ott van : Vörösmarty, Arany, Berecz, Bérczy, Erdélyi, Flóra, Greguss, Gyulai, Lévai, Petőfi, Szász K., Szelestey, Székely J., Thali K., Tóth K., Tóth Endre, Tóth Lőrincz, Vachott Sándor; — a prózában irt müvek szerzői : Fáy András, Jókai, Kövér, Száva, Vachott Sándorné, Vahot Imre. — A müvek mind a szerkesztőnő iránti szivességből irattak, kinek férjére a sors csapása nehezült. A könyv ára 3 pft.

— Megjelent a „*Hétköznapi Könyvtár*“ 1-sö kötetének 5-ik füzete. Tartalma : Ismerettár. Népszerüen előadva s képekkel ellátva. Szerkeszti *Tóth Lőrincz*. A jelen füzet betürendben : *Bebektől — Bertalanéjig* terjed.

* * Virág Lajos előfizetési felhivást tett közzé „*Külföldi Kalauzára*,“ melly megjelenend 1858. mart. végén Közép-Európa legujabb vasuti térképével s a hamtoncourti tömkeleg rajzával egy kötetben. Szerző szándéka e munkával irodalmunkban egy hézagot tölteni be s gyakorlati irányu hasznos inkább, mint élvezetes könyvet juttatni Németország-, Belgium-, Francziaország- s Angliába utazni akarók kezébe. Előfizethetni Budán 1 p. ftjával bérmentes szétküldéssel pedig 1 ft 20 krjával. (Szerző lakása Buda viziváros, főutcza 59 sz.)

⸗ *Molnár József*, festőmüvész, ki legközelebb megjelent „Nemzeti Albuma“ által még fris jó emlékezetében lesz a müvészetkedvelő közönségnek, előfizetési felhivást tett közzé illy czimü müvészeti és irodalmi vállalatra : „*A magyar birtokosok és gazdák arczképcsarnoka*,“ melly ugy a magnási mind a nemesi rendből, aztán a magyar gazdák közül azok arczképét hozandja, kik a hazai mezőgazdaságot iratnak és példáik által gyarapitják, felvilágositják. A képek mellé magyarázó szöveget *Hunfalvy János* irand. Minden illy nyolcz képből s 8 levélszövegből álló füzet előfizetési ára 5 pft, mellyért az bérmentve fog megküldetni. Az egész nagy és akkora alakban leend kiállitva, hogy bekötve albumul avagy az egyes képek keretben a szoba diszitésére szolgáljanak. Az első füzet 1858-ki april végén fog megjelenni, de az előfizetési ivek jövő martius végéig beküldendők. Egyes arczképet is lehet az illető életleirással együtt 1 pftért megrendelni.

⸗ *Simonffy Kálmán* előfizetési felhivást bocsátott szét következő vállalatára : „*Tárogató*“ tartalma lesz : négy honfidal Simonffytól, két szerelmi dal Fáy Antaltól, két palotás magyar Pecsenyánszkytól. Előfizetési ár 2 pft, melly a kiadóhoz N. Abonyba jövő január 20-ig okvetlen beküldendő. Boltokban nem leend kapható. Megjelenik egy nagy tömött füzetben olly csinos kiállitással, hogy minden alkalomra, — ünnep, névnap stb — a legszebb ajándokot képezze — szóval kiadó ollyanná akarja e füzetet tenni, hogy előfizetői elmondhassák : „illy árért még ennyit és illyet nem kaptunk.“

Mi ujság?

⸗ *Széchenyi-Emlék* czimü irodalmi vállalaton dolgozik jelenleg *Török János*, mellyben *Széchenyi* István munkái kivonatban lesznek előadva. A grófi család e czélra átengedte Török Jánosnak, a nemes gróf által 1848 előtt irt „*Hunnia*“, továbbá „*Budapesti por és sár*“ czimü nyomtatásban még meg nem jelent munkáit. Mind e két munkát, valamint a *Széchenyi-Emlék*-et is Heckenast Gusztáv fogja kiadni.

⸗ *(A karácsoni ünnepek)* alatt Budapestnek ritka karácsona volt. Első nap egész tavaszi nap ragyogott felettünk s a Duna épen nem ugy nézett ki, mintha be akarna fagyni. A komoly kedélyhangulatot azonban még e szép idő sem birta szokott vidámságra változtatni. — A mulatóhelyek csak megteltek ugy a hogy, de az előbbi karácsoni napokhoz képest nagy hangtalanság uralkodott. „Hol a kedv mostanában?“ kérdezi Petőfi, s ha élne, bizonyosan nem mondaná ki olly hamar a feleletet, mint akkor, midőn azt irta, hogy „barátságos meleg szobában!“

⊙ *(B. Sina Simon)* közelebb *Rahl* bécsi müvészt bizta meg egy kép festésével, melly a *Hun csatát* fogja ábrázolni. Kik mintarajzát látták, előre is sok szépet mondanak róla. Beszélik, hogy a báró jövő tavaszszal Athénbe fogna utazni.

⊙ Azon 20 darab arany pályadíjat, mellyet ifj. *Balassa István* báró a *Magyar Sajtó* szerkesztőségénél tett le egy ifjusági beszélyre, lapunkból is ismert szorgalmas fiatal irónk *Győry Vilmos* nyerte el „Balassa János“ czimü beszélyével.

⸗ *(Irodalmi pártolás.)* Guta mezővárosba az eddigi megrendelés szerint összesen 23 példányban fog járni 11 magyar lap.

⊙ *A pesti szegények javára* legközelebb előadás fog rendeztetni a nemzeti szinpadon.

⸗ *(Eger ostroma.)* A M. P. rendes levelezője irja Stambulból, hogy ott a Ragib-könyvtárban *Szad Eddin* hodzsának hős költeményét Eger ostromáról III. Mohamed alatt megtalálta. Az egész kézirat mintegy öt ivre terjed ; a versek keleti pompától ragyognak. Ugyanezen levelező a *rigómezei* csata leforditását török nyelvből már elkészité, s a *várnai s mohácsi csata* leirását megkezdi közelebbről.

⊙ *(A pesti jótékony nőegylet)* jan. 10-én tartja első álarczos tánczvigalmát a nemzeti szinházban.

⸗ *(A jelen nehéz napokban)* azon egvedüli vigásztalásunk maradt mégis, hogy máshol még amugyabban állnak a dolgok. Angolországban az october óta történt nagyobb bukások összegét 350 millió tallérra becsülik. Ujabban több gyárt zártak be, mi miatt ismét 40 ezer munkás maradt kenyér és kereset nélkül.

— *(Régi oklevél.)* Csallóközből nt. *Farkas* Mihály, bakai plebános ur a Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez egy 14-dik századbeli eredeti magyar kéziratot küldött be azon felszólitással : hogy azt a nemzeti muzeum e tárgyu gyüjteményének adjuk át. Midőn a t. küldő ur megbizásának teljesitését igérjük, egyszersmind köszönetet mondunk a nemzeti intézet nevében a becses küldeményért.

⸗ *(A helybeli hangászegylet)* alaptőkéjének növelésére Bartakovics Béla egri érsek 80 pftot adott.

⸗ *(Az ujtér)* ezután *Erzsébettér* nevet viselend, a pestvárosi községtanács dec. 23-iki határozata szerint.

⊙ *(Az erdélyi gazd. egylet)* szabad rendelkezésére annak elnökéhez, gr. Mikó Imre urhoz egy levél kiséretében 4000 pftot küldött hg. Schwarczenberg ő magassága, Erdély kormányzója a vadászati szabadalmi jegyek árából begyült s a röldmivelés előmozditására fordittatni rendelt pénzből.

⸗ *(Földrengés.)* dec. 18-án Temesvárott d. u. 4 órakor két egymásra következő földrengést észleltek. Szerencsétlenség nem történt.

⸗ *(Földrengés)* Zágrábban dec. 20-án d. u. 5 óra 22 perczkor s 30 másodperczkor reggel $3^1/_2$ másodperczig tartó földrengést tapasztaltak, mellyet földalatti moraj kisért.

⸗ *(A magyaróvári gazdasági intézet)* magyar ifjusága mult oktoberi évnegyedben 52 pftot tett össze, s előfizetett lapunkon kivül a következő lapokra : Falusi Gazda, Napkelet, Szépirodalmi Közlöny, Magyar Néplap, Kolozsvári Közlöny, Magyar Posta ; továbbá : Hazánk, Budapesti Szemle folyóiratokra, végre számos könyvekre. De e mellett nem feledék el az irodalomnak ujévi ajándokukat is meghozni, a mennyiben eddigelő lapunkon kivül megrendelék a következő lapokat : MagyarGazda, Borászati Lapok, Magyar Sajtó. Mindez csak kezdet, mellyet több lap és könyv megrendelése fog követni. Az ifjuság e lelkesedése legbiztosb zálog, hogy kikerülve az intézetből hona földének elhanyagolt rögeiben nemcsak rengő kalászokat termelend, hanem a haza szellemi virágkertjét és gyümölcsét, az irodalmat is hiven ápolni fogja. A lapok nem egész pontossággal közölték a magyaróvári gazd. tanuló-ifjuság számát, melly egyenes tudósitásunk szerint igy áll : 58 magyar, 27 cseh, 11 alsó-ausztriai, 1 felső-ausztriai, 6 galicziai, 6 erdélyi, 6 szerbvajdasági, 5 morvai, 5 osztr. síléziai, 3 őrvidéki, 1 horvát, 1 krajnai, 1 salzburgi, 2 szerbiai, 1 hesseni, 1 porosz, összesen 135.

* * *(A pesti kath. legényegylet tagjai)* is megülték a karácsoni ünnepeket. Dec. 26-án gyónás, 27-én áldozás a belvárosi plébánia templomban, a mit dr. *Szabóki Adolf* épületes szónaklata követett. Délután 4 órakor ismét egybegyültek az egylet szállásán, melly ez alkalommal pompás karácsonyfával volt diszitve. Ez ünnepélyt az előljárók szónoklatai nyiták meg, ezekre következtek a tagok szavallatai s karénekei ; végre a karácsonfa ajándokai lőnek kiosztva.

* * *(A pesti takarékpénztár)* dec. 28-ikai rendkivüli ülésében alapszabályait illetőleg módositást fogadott el, melly a cs. kir. helyt. osztály utján legfelsőbb jóváhagyás alá fog terjesztetni.

— *(Jótékonyság.)* Nagyváradról néhai *Cserepes* József, ref. lelkész *özvegye*, születet Bereczki Erzsébet asszony, a Vasárnapi Ujság mult évi 40-ik számában olvasható közlemény folytán a *nagyvázsonyi leégett ref. imaház épitésére* 5 pftot ; — továbbá ugyanaz a Politikai Ujdonságok m. é. 44-dik számában az „erdélyi elpusztult (desolált) egyházak“ ügyében közlött felhivás folytán a *szamos-ujvári elpusztult ref. egyház ujra épitésére* szintén 5 — összesen 10 pftot küldött e lapok szerkesztőségéhez. Addig is, mig e küldeményeket az illető helyekre szállitanók, fogadja a tisztelt asszonyság hálás elismerésünk nyilvános kijelentését. Bár közleményeink mindenkor illy szép gyümölcsöket hozhatnának!

— *Hálanyilvánitás.* Méltóságos B. Sina Simon urnak Nagy Teréz, Krancz Jakab özvegye, ezennel nyilván hálaköszönetét fizeti le, hogy világtalan leányát, Rosáliát, a vakokintézeténél levő alapitványába nevelésre felvenni kegyes volt.

— *Sorsolás.* A december 29-én történt állami és jótékonysági lotteria huzásánál Bécsben a főnyertes számok : **75,992** szám nyer 15,000 darab aranyat ; — **203,982** szám 5000 darab aranyat. Kivánjunk-e annak is boldog uj évet, a kire illy aranyos mosolyt vetett a szerencse?

Egyveleg.

* * *Ujra feltalálták a lőport.* Drout nevü franczia azt állitja, hogy ő olly lőport talált fel, mellynek készitésénél a timsót más anyag helyettesiti, mi által gyártása 30 száztolival kerül kevesebbe. Ez uj lőpor jámborabb természetü, mint az eddiggi, mert nem lobban fel, ha meggyujtják, mig az azt használó nem akarja. A feltaláló, hir szerint, titkát ausztriai *Császár Ő Felségének* ajánlá fel s 3 millió frankot kér érte. Hogy milly hasznos találmány ez, azt a szerencsétlen mainziak legjobban meg tudnák magyarázni. —

* * *Furcsa előjog.* Ma mindenki tarthat annyi lovat, mennyit csak akar és erszényének állapota megengedi. De nem igy volt ez mindig; a 16-ik században, Spanyolországban legalább, ehhez különös királyi engedély volt szükséges. Igy a simankai levéltár okmányai közt találtak egyet, mellyben föl van jegyezve, hogy „Columb Kristófnak vénsége, gyengélkedése és érdemei miatt megengedtetik, mint személyes előjog, hogy nyerges paripát és öszvért tarthasson és azokon járhasson.“

* * *A gyilkos kecskebak.* Hogy a kecskebakot sokszor megölik, az igen köznapi dolog; de hogy ez is gyilkoljon, az nem mindennap fordul elő, hanem azért mégis csak előfordul néha. Halberstadtban volt egy embernek egy kedves bakkecskéje, melylyel igen jól el szokta mulatni magát, mert az állat ingerlékeny volt, s illy állapotában sok bohóságot követett el. Egyszer a kés hegyen kenyeret nyujtott neki, de valahányszor a kecske azt el akarta kapni, ő hirtelen a kést megforditá s nyelével a kecske orrára koppantott. A kecske végre megboszankodott, s midőn ujra feléje nyujtá a kenyeret, fejével a késnek ugrott, mellynek nyelét gazdája épen e pillanatban forditá kifelé, ugy hogy hegye maga-felé állt. A kecske neki ugrott a késnek, és azt épen gazdája szivébe taszitotta, ki szörnyet halt azonnal. És ez eset igaz, mert azt Leibnitz, a hirneves német bölcsész, beszéli.

* * *Természeti tünemény.* Csehország északnyugati részén dec. 17-én éjjel északi fényt láttak. Korábbi tapasztalatok szerint hasonló tüneményre mindig hosszu tél következett, mitől az ég óvjon minket!

* * *Kettős életkor.* Azelőtt a lipcsei egyetemnél azon rendszabály állt fenn, hogy ott tanár 30 évesnél ifjabb férfi nem lehet. A költészet tanára azonban, Clodius Christian (megh. 1784.) mikor ez állomásért folyamodott csak 28 éves levén, ezt vagy elhallgatta vagy magát 30 évesnek irta — elég azon, hogy elnyerte az állomást. Nemsokára Drezdában Antonia herczegnő asztalához lőn hivatalos, ki őt nagyra becsülte. Jelen volt a főconsistoriumi elnök is, ki fönebbi folyamodását megvizsgálta s aláirta. A herczegné véletlenül azt találta kérdezni a tanártól : hány éves? Mit feleljen, hogy magát el ne árulja? „Drezdában 28½, Lipcsében azonban 30 évesnek kell lennem“ felelt a tanár magát feltalálva. A herczegné később megtudva e felelet okát, gyakran szokta kérdezni, ha lipcseiekkel találkozott : hogy van a tanár ur, ki Drezdában fiatalabb mint Lipcsében?

* * *Hol terem a legszebb rózsa és legtöbb bors?* Előbb megjegyezzük, hogy itt a rózsa alatt koránt sem értünk szép nőt, valamint a bors alatt sem azon magas árt, mely némely áruczikkek járuléka, aztán pedig megmondjuk, hogy a legtöbb bors s a legszebb rózsa Keletindiában terem. Európába 212,000 mázsa borsot hoznak be s ennek ⅕ része Keletindiából kerül. A rózsa pedig azért legszebb Indiában, mert az ottani nép, de kivált a fejdelmek, császárok zultánok igen kedvelték jó illata miatt, ez okból nagy gond is volt mivelésére. Az uralkodók kertjei csupa rózsabokrokkal voltak beültetve. De meg a rózsaviz is nagy szerepett játszott az indiai uralkodók és főurak háremében a gyönyörü nők öltözékasztalán. Jehonger császár világszép neje Nutor Mahl, kit szépsége miatt a világ fényének neveztek el, annyira kedvelé a rózsát, hogy kertjében egész tavakat, csatornákat töltetett meg rózsavizzel, melyek illata közt sétálgatott.

— *(Félreértés.)* Cs. mozővárosban a népösszeiró-biztos megkéré a polgármestert, hogy mig ő maga G. és R. helységekben végzendi dolgát, azalatt ez irná meg nevében a szomszéd N. helység biráinak, hogy f. h. 6-ik napján a népösszeirás a helységben fog folytattatni, s igy azon nap minden ember otthon tartózkodjék. — A levél hátára, szokás szerint, oda volt irva : indult (már t. i. a levél) dec. 4-én. De a községtanács az *indulást* nem a levélre, hanem a biztosra értette, s ekkép okoskodék : ha a biztos ur már ma indult el, bizonyosan ma fog meg is érkezni, és igy a népet csak be kell rendelni a község házához. — Dictum, factum. — Három álló napig várják a „messiást.“ — A hó 6-dik napján végre, melly vasárnap vala, a helység papja Cs. anyaegyházból kijött N.-be az istentisztelettel, s a birák által azon kérdéssel fogadtatik : mint van az, hogy a biztos ur olly sokáig késik, s kinek higyjen már most a szegény ember, ha már az illy két uraság sem állja szavát? — Magától értetik, hogy csakhamar azután az összeiró biztos ur is megérkezett. *B.*

Szinházi napló.

Szombat, dec. 26. „*Két Barcsai*“ ered. dráma 5 felv. Irta *Jósika Miklós.*

Vasárnap, dec. 27. „*Pünkösdi királyné.*“ Ered. vigj. 3 felv. Irta *Szigligeti.*

Hétfő, dec. 28. „*Észak csillaga.*“ Opera 3 felvonás Irta *Scribe* zenéjét *Meyerbeer.*

Kedd, dec. 29. „*Béldi Pál*“ Jutalmazott eredeti szomorujáték 3 felv. irta *Szigligeti.*

Szerda, dec. 30. Kaiser Ernstné asszony fölléptéül : „*Guzmann Johannia.*“ Opera ballet 5 felv. zenéjét szerzette *Verdi.*

Csütörtök, dec. 31. „*Vicomte Létorières,*“ vigjáték 3 felv. *Bayard* és *Dumanoir* után *Somolki.*

Szerkesztői mondanivaló.

1581. **N. Varsány.** Midőn a képet felbontottuk, attól féltünk, hogy annak a templomnak a tornya ránk dül, olly görbén áll. A rajz igen hiányos. De különben is birjuk már e tárgyat. A szöveget talán használhatjuk.

1582. **Jánosföldre.** A rajzoknak nem vehettük hasznát. Az előfizetést teljesitettük.

1583. **N. Körösre.** a „czéhes csizmadiának.“ Még csak nem is mulatságos!

1584. **Családra K. J.** Az ajánlott tárgyak iránt figyelemmel leszünk. Némi ohajtott változás már teljesedésbe is ment.

1585. **Kolozsvárra G. Zs.** Kettőt sajnálunk; először, hogy a küldeményt nem kaptuk **elébb,** midőn még az ujdonság ingerével is birt volna; másodszor, hogy nem lapunk nagyságához van mérve. Az átöltöztetés igen sok időbe s aránytalan költségbe kerülne. A mű és felfogás elleni észrevételeinket ez okból el is hallgatjuk. Valóban sajnáljuk, de már nem segithetünk rajta. Az érmet adni fogjuk.

1586. **Sorsom, Szivemhez.** Tehetség nyomai, de az illy nemü költemények nem lapunkba va'ók.

1587. **Az elitélt.** Ön azt várja, hogy ne az ujságban, hanem magán levélben irjuk meg, hogy a verset nem használhatjuk. Ha lovunk volna, tüstént befogatnánk, s magunk vinnők el a hirt Turócz vármegyébe.

1588. **Vége van az esztendőnek.** Hálistennek! — „Benedeket“ is megénekelték már lapunkban.

1589. **Szob** N. N. — Az volt- e azon kézirat, mellyről mult számunkban emlékeztünk? Mást azóta nem kaptunk.

1590. **Körösmellekre.** A keserü kifakadás alapját nem értjük. Ön egy **divat**lap ellen kezd irtó háborut, mert **divat**képet, ruhaszabási mintákat s több efféléket közöl. Annak a lapnak épen ez az ő egyik rendeltetése. A magyar lapok könyvárusi hirdetéseiből is láthatta ön, milly tömérdek illy irányu franczia s német külföldi lap özönli el hazánkat. Ezen tért is el kell foglalnia valakinek közülünk, s magyar nő kezébe magyar divatlap járjon. A fényüzést és erkölcstelenséget pedig — a mikről ön beszél — más dolgok (többi között a nevelés) fogják meggátolni, ném az illy lapok elleni kardoskodás. Az izlés nemesitésére, irányzására azon lapok minden esetre nagy befolyással lehetnek. S fényüző nem is az, a ki p. o. Maria Stuart kalapot manteau, chalet, talmát, cassaqueot, moire antique, tarlatan, tulle illusion s a divat szótárában feltalálható egyéb dolgokat viseli, s azokkal bánni megtanul; hanem fényüző az, a ki többet költ illyenekre, mint költenie lehet és szabad. De azért ismerni az öltözködés titkait, tudomással birni rólok egy nőnek, jó is lehet, hasznos is, szükséges is. S fényüző lehet valaki izetlen öltözetben, elavult divatta', s ronda szoknyában is. Azért ne kivánja ön tölünk, hogy mi azt a hadjáratot meginditsuk, — legalább olly kevéssé indokolt alapon ne, mint ön kiindul.

1591. **N. Váradra** D. D. Válaszunk az illető rovatban. Köszönet ön buzgalmáért.

1592. **Bécsbe** O. B. — Nem árt megkisérteni.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár	Gör.-orosz naptár	☉ Nap- kelet	☉ Nap- nyug.	Izraelit. naptár	☾ Hold- kelet	☾ Hold- nyug.
	Január	Dec. (ó)	ó. p.	ó. p.	R. Teb	ó. p.	ó. p.
3 Vasár.	**C** Genov. sz.	**C** Dániel	**22 F 4 Ad.** v.	7 48	4 22	17	8 54	10 15
4 Hétfő	Titus püsp.	Izabella	23 10 vért.	7 48	4 23	18	10 9	10 33
5 Kedd	Telesfor páp.	SimonSt.	24 Karács.bt.	7 47	4 24	19	11 10	10 48
6 Szerda	**Sz. 3 király**	**Vizker.**	**25 N. Kar.**	7 47	4 24	20	* *	11 4
7 Csütört	Niketás püsp.	Luczián	**26 B. A. elj.**	7 47	4 25	21	0 29	11 18
8 Péntek	Szörény apát	Erhard	**27 Istv. v.**	7 47	4 27	22	1 37	11 34
9 Szomb.	Julián vért.	Martial	28 2000 vért.	7 46	4 28	**23 Sab.**	2 47	11 53

Holdnegyed : ☾ Utolsó negyed 7-én 2 óra 3 perczkor reggel.

TARTALOM.

Gróf Széchenyi István (képpel.) Székely József. — Hazámhoz. Szász Károly. | Mint lőn vagyonos emberré Adorján Péter. Pálffy Albert. — A tengeralatti alagut Anglia és Francziaország közütt (képpel.) — Szegszárd (két képpel.) — Sárrét. P. Zs. — Csallóközi utiképek. — Vizkereszt. Edvi Illés Pál. — Tudományos gyüjtemények ügyében. — Barkó-gyülés. Mintai — **Melleklet** : 1848. uj-év napján. Jókai Mór. — A debreczeni szinvilágból. Irodalom és müvészet. Egyveleg. Szinházi napló. Szerkesztői mondanivaló. Heti naptár.

Előfizetési felhivás

a

VASÁRNAPI UJSÁG

és

POLITIKAI UJDONSÁGOK

1858-diki első félévi folyamára.

Előfizetési ár : Buda-Pesten házhoz hordva Vidékre postán küldve . . félévre 4 ft.

A pénzes levelek bérmentes küldése kéretik. — Tiz előfizetett példányra egy tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadóhivatala
(Pesten, egyetem-utcza 4. sz. a.)

Felelős szerkesztő : **Pákh Albert.**

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer** és **Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten.

MOLNÁR József

Gábor Eszter

AZ 1884–85. ÉVI BUDAPESTI LÁTKÉPPÁLYÁZAT

1884. május 6-án Budapest főváros tanácsa pályázatot hirdetett a főváros jelesebb pontjainak olajfestésű képekben való megörökítésére.[1]

E határozat előzményeihez tartozik, hogy a tanács mellett 1880-ban létrehozott fővárosi képzőművészeti bizottság 1883. október 27-i ülésén „báró Kaas Ivor bizottsági tag szóba hozta, hogy kívánatos volna a főváros szebb pontjait és pedig nemcsak a kültelkekét, hanem és főleg a belső utcák egyes kiválóbb részleteit is olajfestményekben megörökíteni".[2] A képzőművészeti bizottság támogatta a javaslatot azért, hogy a folyton változó fővárosról történeti becsű részletek maradjanak az utókorra, hogy lendületet adjon általa a „festészet ezen kiváló és reális természetű fajának művelésére" és támogassa az e műfajjal foglalkozó művészeket, végül, hogy az ily módon megszerzett képekkel érdekes kiállítási tárgyakhoz jusson.[3]

1883. november 15-én a képzőművészeti bizottság levélben fordult az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat (OMKT) igazgatóságához, és mint legilletékesebbnek véleményét kérte a kérdés helyes volta és a kivitel miként tje tárgyában. A levélben hangsúlyozták: a képzőművészeti bizottság „örömmel karolta fel az eszmét, hogy a rendelkezésére álló évi dotació egy része a főváros szebb pontjainak távlati képekben, olajfestményekben leendő lefestésére fordíttassék, egyebek között azon célból is, hogy a távlati tájkép festésnek, melynek tudomásunkkal eddig művész hazánkfiai közül alig van művelője, szintén némileg nagyobb mérvben való művelésére alkalom nyujtassék azoknak, kik a festészet ezen ágában is dolgozni hajlammal és tehetséggel bírnak." Kérték egyúttal, hogy amennyiben a pályázati eljárást célravezetőnek találják, küldjék meg a pályázati feltételek tervezetét is.[4]

Az OMKT igazgatósága 1884. január 31-én kelt válaszlevelében támogatta a képzőművészeti bizottság kezdeményezését, de szkeptikus volt, ezért szükségesnek tartotta már a bevezetésben megjegyezni, „hogy a feladattal jelenleg nem foglalkozik az olajfestészet", és a pályázat feltételeire vonatkozó tanácsok után visszatérve az eredeti kérdésre azt ajánlotta, hogy ha az olajvázlatokra hirdetett pályázatnak nem volna meg a kívánt eredménye, kísérletet lehetne tenni a kevésbé monumentális, de az építészeti felvételekre alkalmas vízfestéssel is. Az OMKT igazgatósága, ha nem bízott is a pályázat sikerében, természetesen minden tanácsot megadott a pályázat lebonyolításához. 500, 300 és 200 frt-os díjakat ajánlottak nemcsak a feltétlen megfelelő, hanem a viszonylag legjelesebb határozott művészi beccsel bíró művek jutalmazásául. Olyan, legalább 60 cm széles olaj színvázlatokat tartottak pályaművekként megkívánandónak, amelyek a majd megrendelendő 100x150 cm méretű végleges képek alapjául szolgálhatnak; a végleges képek méreteit a várható elhelyezés – valamely díszesebb hatósági terem – szabta meg. E kész képek tiszteletdíjául 1200-1500 frt-ot javasoltak. Megjegyezték még, hogy a vázlatok elkészítéséhez három olyan hónap szükséges, amikor a szabadban lehet festeni, ezért javasolták, hogy a beadás határidejét június végére tűzzék ki.[5]

A tanács az OMKT javaslatait figyelembe véve 1884. május 6-án úgy határozott, hogy pályázatot ír ki egyelőre 12 képből álló sorozat beszerzése céljából egy-egy 500, 300 és 200 frt-os díjjal a főváros jelesebb pontjainak olajfestésű képekben való megörökítésére.[6]

Ugyanaznapi dátummal (1884. május 6.) kiadásra került a pályázati felhívás, amelyet 150 példányban sokszorosítottak[7] és megküldtek az itthon vagy külföldön működő ismert magyar festőknek.[8]

A pályázat feltételei között első helyen szerepelt, hogy azon „csak Magyarországon született vagyis magyar művészek pályázhatnak".[9] „A pályázatra legalább 60 cm széles olajszín vázlatok" küldendők be. (Ez a kikötés adta a támpontot a pályázatra egykor beküldött képek azonosításához, a tematikailag ideillő művek közül kiszűrve a túlságosan kicsi[10], illetve a feltűnően nagy méretű képeket.)[11]

A pályázók tudomására hozták, hogy a végleges képméret 100x150 cm lesz, ajánlott tehát, hogy a vázlatok ennek alapjául szolgálhassanak. Kívánatosnak mondták, hogy a képek a „főváros főleg beépített területének kiválóbb pontjait" örökítsék meg, de a „felveendő pontok megválasztása a pályázó művészek szabad tetszésére" volt bízva, a kiírás konkrét ajánlásokat nem tett.

Kikötötték, hogy díjat a viszonylag legjelesebb művekre adnak, de csak az esetben, ha a művész legalább két színvázlatot beküldött.[12] A vázlatok a szerzők tulajdonában maradnak. A főváros fenntartotta magának azt a jogot, hogy a díjazástól függetlenül tehesse megrendelését. A beküldési határidő 1884. október 1. volt. (Ezt később 1884. december 31-re módosították.)[13]

A kor szokása szerint előre közölték, hogy a bíráló választmány 9 tagból fog állni, két tagot az OMKT, kettőt a Magyar Mérnök és Építész Egylet, öt tagot a képzőművészeti bizottság saját kebeléből választ meg. A tagok névsorát a későbbiekben (augusztus végéig) a hírlapok útján a pályázók tudomására hozzák. Egyúttal közzétették a bírálat lefolyásának feltételeit: a beadást követő egy hónapon belül viszonylagos szótöbbséggel döntenek és a díjakat a bírálatot követő 8 napon belül kifizetik. Végül felhívták az „akár itt benn lakó, akár külföldön tartózkodó festő urak(at), miszerint a magyar hazai festő művészetnek támogatása céljából általában s a távlati képfestés műfajának művelése iránti érdekeltség felébresztése céljából különösen nagyérdekű és jelentőségű eme pályázaton minél több vázlat beküldésével résztvenni szíveskedjenek."[14]

A tanács, illetve a képzőművészeti bizottság igyekezett az igényét pontosan megfogalmazni, de az mégsem lehetett eléggé egyértelmű, mivel szükségesnek találták, hogy csaknem hat héttel később, 1884. június 19-én „újabb intézkedést" tegyenek, „a főváros kiépített része szebb pontjainak lefestése tárgyában". Az újabb tanácsi határozat már részletesebben elmagyarázza, hogy a 24.189/84. sz. a. kiírt pályázattal „nem az úgynevezett tájfestészetet (Landschafts-Malerei) kívánta támogatni, nem madártávlati képet kívánt szerezni – hanem az úgynevezett építészeti festészetet kívánja érvényre emelni, mely nemét az olajfestésnek ez idő szerint – bizonyára a megrendelések hiányában – elhanyagolva látja, és nevezetesebb pontjait a folyton fejlődő és változó városnak kívánja olajfestésű képekben a későbbi kor számára megörökíteni".[15] Az újabb határozatot is megküldték a művészeknek.[16]

A pályázat módosított határideje 1884. december 31-én járt le, addig 18 művész 66 színvázlatot küldött be. A pályázók zömében pályakezdők, illetve igazi sikereket még el nem ért művészek és rajztanárok voltak. Az idősebb generációt Molnár József képviselte. A már tekintélyes művészek közül csak Ligeti Antal pályázott, de ő eltért a kiírástól és nem „építészeti festményt", hanem madártávlati képet küldött. Gyöngyvirági Zseni és Molnár Géza 1-1, Aggházy Gyula, Böhm János, Ligeti Antal, Löschinger Zsigmond, Molnár József, Schandi Gyula és Tölgyessy Arthur 2-2, Görök Leo György, Irinyi Sándor, Mednyánszky

László és Spányi Béla 3-3, Feszty Árpád 4, Balló Ede 5, Schickedanz Albert 7, Lechner Gyula 8 és Nadler Róbert 14 képpel szerepelt.[17]

A kiírás szerint 9 tagúnak tervezett bíráló választmány 8 tagja 1885. január 10-én összeült. A képzőművészeti bizottság részéről Havas Sándor, báró Kaas Ivor, báró Lipthay Béla és Vidéky János, az OMKT részéről Kelety Gusztáv és Vastagh György, a Magyar Mérnök és Építész Egylet képviseletében Ybl Miklós és Rauscher Lajos jelent meg.[18] Távol maradt a képzőművészeti bizottság részéről delegált ötödik küldött: Zichy Antal.[19]

A bíráló választmány először azt vizsgálta, hogy a pályamunkák megfelelnek-e az előírt feltételeknek. Megállapították, hogy Schickedanz Albert magyar művészként részt vehet a pályázaton,[20] Gyöngyvirági Zseni és Molnár Géza műveit nem vehetik figyelembe, mert a kiírástól eltérően csak egy-egy művet küldtek, s Ligeti Antalét sem, mert ő két „madártávlati" képet mutatott be. A figyelembe vehető képek közül az első díjat a vele járó 500 frt-tal „tekintettel különösen a várkert rakpartot felülről nézve, és a bombatért ábrázoló vázlataira egyhangúlag Nadler Róbertnek", a második díjat a vele járó 300 frt-tal „különös tekintettel a nagymező utcát és a várbeli Szt. Háromságtért tárgyaló vázlataira szintén egyhangúlag Schickedanz Albertnek", a 200 frt-tal járó harmadik díjat „Molnár József, Aggházy Gyula és Feszty Árpád között 3 szavazás útján szavazattöbbséggel, s tekintettel a Calvin téri vázlatra Molnár Józsefnek ítélte".

A díjazásra vonatkozó döntés után felkérték a bíráló választmányt, hogy tegyen javaslatot a megrendelésekre. A választmány, megjegyezve, hogy „ámbár ez szorosan véve hatáskörén kívül esik, ajánlja első sorban Ligeti Antalnak az alsó Dunáról tekintett képét az újabb építményekkel kiegészítve, mint bevezetést a megrendelendő képsorozathoz". A bírálók, akik szigorúan ragaszkodva a kiírás feltételeihez, kénytelenek voltak Ligetit kizárni a pályázatból, kapva kaptak a lehetőségen, hogy egyrészt kárpótolhatták a tekintélyes mestert, másrészt a várost is hozzájuttathatták egy olyan képhez, amely „a folyton fejlődő és változó város"-t „a későbbi kor számára megörökíti", – még ha madártávlatból is. Egy jó képhez, amely teljesen megfelelt a kiírás céljának, ha betűinek nem is.

Megfestésre ajánlották még: „Nadler Róberttől 1. Várkert rakpart felülről (pályanyertes), 2. Albrecht út felülről, 3. Bombatér, 4. Lánchídfő Budáról. Schickedanztól: 1. Nagymező utca, 2. várbeli Szt. Háromságtér, 3. Torony és Duna utca sarok, 4. Ferenciek tere. Molnár Józseftől Calvin tér, Feszty Árpádtól: 1. Lánchíd este, 2. alsó dunai látkép. Aggházy Gyulától Albrecht út alulról, Ballótól: Petőfi tér, Tölgyessytől: Sugárút, Lechner Gyulától: Váci utca Kristóffal". Az ajánlat bőségesebb volt, mint a lehetőség, hiszen eredetileg is mindössze 12 képről volt szó. Az ajánlattevők még a látszatát is kerülték annak, mintha ők hozhatnák a döntést. Nehezen állapítható meg, hogy a javaslatnál mennyire vezette a bírálókat a minőség és mennyire a tematika, a megörökített helyszín. Az mindenesetre szembeötlő, hogy a javasolt munkák között nincs tematikai átfedés, sőt fellelhető némi szándék a kiegészítésre. A négy Calvin tér kép közül egy került javaslatba, a hat Lánchíd kép közül kettő: egy esti és egy, amely a budai hídfőt ábrázolja. A három Albrecht út közül ugyancsak kettő: az egyik alulról, a másik felülről ábrázolja az utat. Kvalitás szempontra utal viszont az, hogy az első két helyezettől 4-4 képet hoztak javaslatba.[21]

A fővárosi képzőművészeti bizottság 1885. február 2-i ülésén tárgyalta meg a pályázat eredményéből adódó teendőket. Megállapítva, hogy az idő szerint 6000 frt áll rendelkezésre, amely összegből a tervbe vett tizenkét kép költségeit fedezni nem lehet, úgy határoztak, hogy egyelőre annyi képet rendelnek meg, amennyit elkészültük esetén ki tudnak fizetni. A megrendelések megtételénél követendő szempontkén jelölték: „a főváros szebb és érde-

kesebb pontjai közül első sorban azokat örökítse meg, melyek a főváros természetes fejlődése folytán a közel jövőben változás alá fognak esni".[22] Ismét hangoztatták, hogy „a hatóság kötve nincs a bíráló választmány ítélete által, megrendeléseit teljesen függetlenül teheti" – mégis úgy döntöttek, saját fenti szándékait háttérbe szorítva, hogy a díjazott három művésznél rendelnek egy-egy képet, nevezetesen: „a) Nadler Róbertnél a Bombatért és környékét tartalmazó látképet, b) Schickedanz Albertnél a Torony- és Duna-utcák sarkát feltüntető képet, c) Molnár Józseftől a Calvin-tért."[23]

Az 1885. február 5-i tanácsülésen jóváhagyták a képzőművészeti bizottság javaslatát, intézkedtek a pályadíjak kifizetéséről[24] és a három nagyméretű kép megrendeléséről.[25]

Az egyenként 1200 frt tiszteletdíjú három kép megrendelése után még szabad rendelkezésre maradt 2400 frt. A kézőművészeti bizottságban felmerült, mint követendő szempont, hogy „a hazai képzőművészetek támogatására felvett évi 4000 frt-os dotatio természeténél fogva tehetségesebb kezdő, vagy megrendelésekkel kevésbé ellátott művészeknek lehetőleg direct támogatására fordítandó", másrészről a pályázatra „sok jó vázlat adatott be, amelyek már így is annyira jóknak mondhatók, hogy mint hivatalszobát díszítő képek, bárhol elhelyezhetők, és ha kellő alapunk volna a fedezetre, mind megszerzendők volnának; s hogy azok is, a kik pályadíjat nem nyertek, fáradozásaik némi jutalmazását élvezhessék: javaslatba hoztuk, hogy 1200 frt, vagyis egy kép végleges kidolgozásának ára erejéig vételi ajánlatok tétessenek az illető művészeknek."[26]

A képzőművészeti bizottság javaslata alapján a tanács 1885. július 9-én megvásárolta Balló Ede: Rakpart a Petőfi térnél c. vázlatát 200 frt, Feszty Árpád: A Lánchíd éjjel c. képét 200 frt, Tölgyessy Arthur: Sugárút a Körtértől befelé c. képét 200 frt, Györök Leo György: Helyőrségi templom és Albrecht út fent c. vázlatait összesen 300 frt, Lechner Gyula: Rózsa tér és Sebestyén tér c. vázlatait összesen 300 frt kifizetése ellenében.[27] A megvásárolt vázlatok listája részben, de csak részben fedi a zsűri által megrendelésre ajánlott művek sorát. Hiányoznak róla természetesen a megbízást nyert művészek. Hiányzik Aggházy – ismeretlen okból. (Talán a többieknél jobban el volt látva munkával, kapott más támogatást, pl. 1883-ban műtermes ház építésére alkalmas epreskerti telket nagyon kedvezményes áron.[28]) 300 forintért megvett két képpel bekerült Györök Leo György, Lechner Gyulától viszont nem a Váci utca a Kristóffal címűt vették meg, hanem egy összefüggő képpárt, a Rózsa és a Sebestyén tereket ábrázolókat.

Feltételezhetően ugyanekkor, vagy kevéssel később határozták el, hogy a fennmaradó 1200 frt-ból 1100 frt-ért megveszik az akkor még külföldön – Párizsban élő Bruck Lajos: A Ferenc József-rakpart a Petőfi térnél és A várhegy c. nagyméretű festményét is.[29] Az eljárás meglepő, de nem volt jogtalan, hiszen a hatóságnak jogában állt pályázattól függetlenül is beszerezni képet. Talán a külföldön dolgozó „jeles hazánkfiát" kívánták e gesztussal hazatelepülésre biztatni.[30]

Molnár József és Schickedanz Albert egy év alatt elkészültek a képekkel. 1886. február 10-én tanácsi határozat intézkedett a beszállított, a bizottság által elfoadott festmények tiszteletdíjának kifizetéséről.[31] Nadler, aki közben az Országos kiállításról festendő képekre is kapott megbízást a fővárostól,[32] csak 1887. októberre készült el a Bomba teret ábrázoló nagyméretű képével.[33] Ezzel egy időben, 1887. október 20-án Havas Sándor bizottsági tag javaslatára a képzőművészeti bizottság előterjesztését támogatva a tanács 1200 frt-ért megvette Ligeti Antal: Budapest távlata 1864-ben c. olajfestményét.[34]

Két évvel később, 1889. december 15-én a fővárosi képzőművészeti bizottságban Gerlóczy Károly alpolgármester, a bizottság elnöke javasolta, hogy a főváros egyes pontjainak

65. Molnár József, Calvin tér. BTM Fővárosi Képtára, 1312. Ltsz. (II/2.)

66. Balló Ede, Calvin tér. BTM Fővárosi Képtára, 20.335 Ltsz. (I/6.)

67. Nadler Róbert, Várkert rakpart. BTM Fővárosi Képtára, 19.194 Ltsz. (I/42.)

68. Balló Ede, Várkert bazár. BTM Fővárosi Képtára, 20.334 Ltsz. (I/7.)

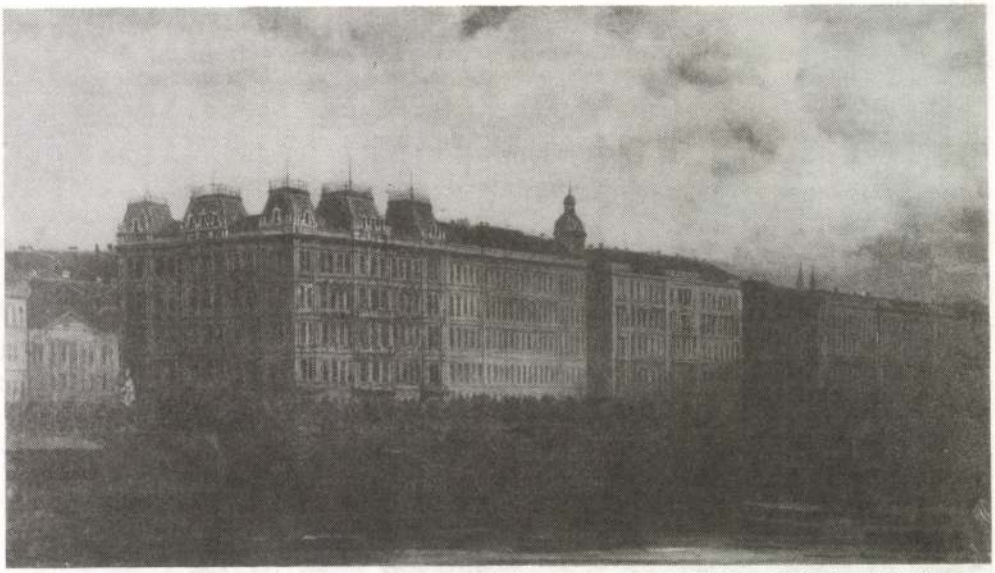

69. Irinyi Sándor, Eötvös tér. Ferenc József (Belgrád) rakpart. BTM Fővárosi Képtára, 16.505 Ltsz. (I/20.)

70. Tölgyessy Arthur, Sugárút a rond térről. BTM Fővárosi Képtára, 831 Ltsz. (I/66.)

71. Schickedanz Albert, A Ferenciek terén állott Atheneum. BTM Fővárosi Képtára, 643 Ltsz. (II/18.)

72. Györök Leó György, Albrecht út. BTM Fővárosi Képtára, 13.467 Ltsz. (I/18.)

lefestésére vonatkozó, 12 képre tervezett sorozatot – amelyből eddig pénz hiányában csak három képet készíttettek el – folytatni kellene. A bizottság támogatta a javaslatot, és következőkként Schickedanz Alberttől a Mátyás templom, Nadler Róberttől a királyi vár krisztinavárosi részének megfestését kívánta megrendelni. Egyúttal megbízták báró Lipthay Béla bizottsági tagot, hogy a művészekkel érintkezésbe, illetve alkudozásba lépjen.[35] A Nadlerrel folytatott megbeszélések simán mehettek, így 1890. május 7-én a képzőművészeti bizottság megbízta őt az említett kép megfestésével, és „skizz" előzetes bemutatására szólította fel.[36] 1891. január 3-án a képzőművészeti bizottság a bemutatott három vázlat közül kiválasztotta a nagyméretű kép alapjául szolgálót.[37] A kész képet 1893. februárjában Nadler határozott sürgetésére kifizették.[38]

Schickedanz szóban forgó képe 1890 elején már készen lehetett nagy méretben is (az aktákban kész képként említik), de nem nyerte meg a tárgyalásokkal megbízott Lipthay báró tetszését, aki vételárként legfeljebb 600 frt-ot javasolt, és ezért a tárgyalások megszakadtak.[39] 1892. május 10-én Schickedanz levél kíséretében bemutatta a képzőművészeti bizottságnak a budavári főegyházat ábrázoló képét, amelyet évek előtt kezdett festeni, de a kijelölt időre befejezni nem tudott. (Egy szóval sem említette a megszakadt tárgyalást.) A király-koronázás 25. évfordulóját a legmegfelelőbb alkalomnak ítélte, hogy tőle a képet megvegyék. A vételárat óvatosan nem konkrét összegben jelölte meg, hanem imígyen írta körül: a „Nadler Róbert által festett képért a Tekintetes Bizottság által javaslatba hozott és megszavazott honorárium igényeimnek teljesen megfelel".[40] A képzőművészeti bizottság csak 1893. február 1-én foglalkozott érdemben a kép megvásárlásának ügyével.[41] Azt az ábrázolás hitelessége révén történeti, valamint művészi szempontból is megfelelőnek találta,[42] honoráriumként 1000 frt-ot ajánlott fel.[43] Schickedanz a felajánlott összeget elfogadta,[44] amelyet végül 1893. július 12-én fizették ki neki.[45]

A budapesti látképekre kiírt pályázat és az annak kapcsán rendelt képek története ezzel be is fejeződne, ha Schickedanz – aki a megrendelések reményében az 1885. január 10-i zsűrin nagy méretben történő megfestésre ajánlott mind a négy képét valóban megfestette 100x150 cm-es méretben – 1900. február 3-án kelt levelében a Ferenciek terén állott Atheneum-házat ábrázoló festményét fel nem ajánlja Rózsavölgyi Gyula alpolgármesternek, a képzőművészeti bizottság elnökének.[46] Az időzítés és a képválasztás nem volt véletlen, hiszen az Erzsébet híd építésével együtt járó belvárosi rendezések kapcsán éppen ekkor bontották le a képen szereplő épületet. Schickedanz a képet „az annak idején előirányzott 1200 frt-nyi tiszteletdíjért" kívánta eladni. A képzőművészeti bizottság 1900. október 15-én foglalkozott az ajánlattal, és azt javasolta a tanácsnak, hogy vásárolják meg a képet, ha azt a művész legföljebb 1600 K-ért (=800 frt) átengedni hajlandó.[47] Schickedanz 1900. december 17-én beleegyezett az 1600 K árba,[48] minekutána a tanács 1900. december 20-i ülésén – a képzőművészeti bizottság javaslatára (!) – már csak 1200 K-t (=600 frt) ajánlott.[49] Schickedanz beleegyezett ebbe a végül is felére redukált összegbe,[50] és így a tanács 1901. január 9-én már a Fővárosi Múzeum számára megvette Schickedanz Albert Ferenciek terét ábrázoló 100x150 cm méretű olajfestményét.[51] (Talán ez az egyik első kép, amelyet *közvetlenül a múzeum számára vásároltak.*)

„A pályázat lejártával a bíráló bizottmány konstatálta, hogy a pályázat nemcsak qualitatív, hanem quantitatív is sikerült";[52] azt az előre kitűzött célját azonban, hogy lendületet adjon „a festészet ezen kiváló és reális természetű fajának művelésére",[53] aligha érte el. A 18 résztvevő és 66 pályamű számszerűleg jó eredmény volt, igaz, hogy mindössze egy tekintélyes mester volt a pályázók között, s őt is ki kellett zárni előzetesen a pályázatból. Vol-

tak a pályázók között jócskán jelentéktelen nevek, szép számmal a műkedvelés határán mozgó rajztanárok,[54] de vitathatatlanul megjelentek a később jelentőssé váló ekkor még kezdő festők is.[55] A pályázat abszolút győztesei azonban az építész alapképzettségű, festő ambiciójú, korábbi éveiket az Ybl-irodában, főleg távlatok és dekorációk festésével töltő ismert, de még nem befutott művészek, Nadler Róbert és Schickedanz Albert voltak. (A figyelemmel kísért 17 év alatt városkép-pályázat kapcsán elköltött 10.100 frt-ból 6300 frt-ot ők ketten kaptak meg, csaknem egyenlő arányban.[56]) Nadler minden bizonnyal a pályázaton elért sikere kapcsán jutott az 1885. évi Országos kiállítás megfestésének – szintén jól jövedelmező – feladatához, és ezen a sikeren alapult későbbi szakmai elismertsége. Schickedanz, akinek nem volt módjában akadémiai festői tanulmányokat folytatni, ekkor lett festőként is elfogadott, és a mai napig is e képek révén tartja nyilván nemcsak építészként, hanem festőként is – annyira-amennyire – a szakmai köztudat.

Az „építészeti festészet" részletező száraz előadásmódot kívánt, amely leginkább az építészeti rajzolói vagy távlatfestői gyakorlattal rendelkezőknek kedvezett, és a „festői látásmódú" alkotóktól állt a legtávolabb. Nem lehet véletlennek tekinteni, hogy a három képet bemutató Mednyánszky László sem a díjazásnál, sem a megrendelésnél, sem a vásárlásnál szóba sem került.

Annyi eredménye feltétlenül lett a pályázatnak, hogy a „folyton épülő és fejlődésében változó főváros" akkori „képéről érdekes történeti becsű részletek" maradtak „az utókornak", amelyek több mint 30 kép esetében „mint érdekes kiállítási tárgyak is jó sikerrel (...) érvényesíthetők".[57] Kortörténeti dokumentumként azonban a nem sokkal korábban föltűnt Klösz György fotói nemcsak felveszik a versenyt a festményekkel, hanem sokszorosan felül is múlták azokat. A fővárosi tanács és kebelében a képzőművészeti bizottság is tisztában lehetett ezzel, vagy legalább is érzékelte ezt, mivel a 12 képből álló festménysorozat teljesebbé tételének ügyét lassan hagyta elaludni, míg Klösz Györgynek 325 felvétel elkészítésére adott megbízást.[58]

A festészet egy-egy ágának fellendítését célzó történeti- és egyházi-festészeti pályázatok 1870-től, illetve 1880-tól kezdve évenként ismétlődtek; a városképpályázat egyszeri volt, és próbálkozás sem történt a megismétlésére.

FÜGGELÉK

Felhívás pályázatra.

Budapest főváros tanácsa a főváros főleg beépített területének kiválóbb szebb pontjait olajfestményű távlati képekben s a sorozatot egyelőre 12 képben tervezve – megörökíteni szándékozván, pályadíjakat tűz ki és pedig egyet 500, egyet 300, és egyet 200 frttal oly színvázlatok bemutatására, melyek alapján a teljes nagy képek elkészíttetése iránt a megbízások kiadhatók lesznek. –

A feltételek a következők:

1.) A kitűzött díjakra csak Magyarországon született vagyis magyar művészek pályázhatnak legalább 60 centiméter széles olajszín vázlatokkal olykép felfogva, hogy azok a másfél méter széles és egy méter magas méretben tervezett és egyenkint 1200 frt, azaz egyezerkettőszáz forinttal díjazandó festmények (: végleges kidolgozás :) alapjául szolgálhassanak. –

2.) A felveendő pontok megválasztása a pályázó művészek szabad tetszésére bízatik.

3.) A díjak a viszonylagosan legjelesebb, de e mellett határozott műbeccsel bíró pályaműveknek, s csak is az esetre fognak kiadatni, ha az illető művész legalább két színvázlatot küldött be. –

4.) A vázlatok a szerző tulajdonában maradnak. –

5.) A főváros fenntartja magának azon jogot, hogy a díjazástól függetlenül tehesse megrendelését, valamint a pályázó művész által választott pontok szabad felhasználását is. –

6.) A pályázat nyílt: ugyanazért névtelenül s a czím megadása nélkül beküldött pályaművek nem fognak figyelembe vétetni. –

7.) A pályaművek folyó 1884. évi október hó 1-ső napjáig Gerlóczy Károly alpolgármester úrhoz, mint a képzőművészeti állandó bizottmány elnökéhez (: Budapest, lipót-utczai városház, II. emelet 21. sz. a. :) küldendők be. –

8.) A pályaművek felett bíráló választmány 9. tagból álland, melynek két tagját az orsz. magyar képzőművészeti társulat, két tagját a magyar mérnök és építész egylet, öt tagját pedig a fővárosi képzőművészeti állandó bizottmány a saját kebeléből választandja meg.

Ezen bíráló választmány még a nyár folyamán fog megalakíttatni és tagjainak névsora legkésőbb augusztus végéig a hírlapokban leendő közzététel útján a pályázók tudomására fog hozatni.

Ezen választmány a pályaművek fölött folyó év október hó végéig – titkos szavazás útján tekintet nélkül a jelenlévők számára, viszonylagos többséggel dönt – s az általa oda ítélendő díjak 8. nap alatt a pályadíjnyertes művészek számára kiutalványoztatni fognak. –

Ezek közlésével – általában, s lehetőleg a felhívás egy egy példányainak boríték alatt, saját czímükre szóló megküldésével – egyenkint és különösen is – felhívatnak az összes – akár itt benn lakó, akár külföldön tartózkodó festő művész urak miszerint a magyar hazai festő művészetnek támogatása czéljából általában s a távlati képfestés műfajának művelése iránti érdekeltség felébresztése czéljából különösen nagyérdekű és jelentőségű eme pályázaton minél több vázlat beküldésével részt venni szíveskedjenek. –

Budapest főváros tanácsának 1884. évi május hó 6-án tartott üléséből.

Kamermayer Károly s.k.
polgármester

24189
1884.-III. számhoz.

A pályaművek azonosító jegyzékének alapjául szolgáló források

1. „Pályaművek (vázlatok) a budapesti látképek tárgyában." A pályázatra beküldött művek jegyzéke. „Összeállítá: Rózsa Péter" tanácsnok. A művészek 1-19. sorszámmal, a művek 1-67. sorszámmal jelölve. Egyidejűleg törölve 3. Böhm Pál, 5. sz. (a mű címe már nincs is feljegyezve). Hiányzik a címek közül a 47-53. sz. (Nadler R. művei közül 7 db.) BFL. IV. 1403. m. 11/1884. cs. ügyiratszám nélkül.

2. „Jegyzéke a budapesti látképek iránt kiírt pályázat folytán 1884. dec. 31-ig beérkezett pályamű vázlatoknak, s azok tárgyának rövid leírása." Egyoldalas, félbemaradt jegyzék. A művészek I-II., a művek 1-4. sorszámmal jelölve. (A 4. sz. már nincs kitöltve.) Az előző jegyzék melléklete. BFL IV. 1403. m. 11/1884. cs. ügyiratszám nélkül.

3. „Kimutatása a fővárosi hivatalokban előzetesen feljegyzett olajfestményeknek és olajnyomatoknak." Eredetileg 4 oldalas lista 67 tétellel. Hitelesítette 1888. aug. 21-én Lukács Ignác. Utólagos kiegészítésekkel, amelyek jól elkülöníthetően elütnek az eredeti lista írásmódjától. A kiegészítések nem datáltak. Csoportok: I. Budapest látképei, 1-15. sz., II. Kiállítási képek, 16-24. sz., III. Történelmi és genre képek, 25-27. sz., IV. Arcképek, 28-67. sz. A képekre vonatkozó adatok: cím, találhatás helye, szerző, vétel éve, vételi ár frt. (Az adatok helyenként hiányosak.) BFL. IV. 1403 m. 55/1888-94. cs. ad 6687/ mh. sz.

4. A kimutatás későbbi, kiegészített változata. Datálatlan. Csoportok: I. Budapest látképei, 1-23. sz., II. Kiállítási képek, 24-32. sz., III. Történelmi és genre képek, 33-35. sz., IV. Arcképek, 36-76. sz., V. Szobrok, 77-88. sz. A művekre vonatkozó adatok: cím, találhatás helye, szerző, vétel éve, vételár frt. (Sok adat hiányzik. A vételi évek között 1888 utáni évszám nem szerepel: pl. a budapesti látképek között 16-23. sorszámon szereplő műveknél ez a rubrika kitöltetlen, akárcsak a találhatás helye.) A listán I. 20. sz. a. szerepel Schickedanz Albert: Mátyás templom c. képe 1000 frt vételárral, tehát *a lista 1893. júl. 12. után készült.* BFL. IV. 1403. m. 55/1888-94. cs. ügyiratszám nélkül.

5. Képzőművészeti tárgyak leltára. 8 oldalas összeállítás. Datálatlan. Csoportok: I. Olajfestmények (I. rangú) 1-59/b. sz., II. Olajfestmények (II. rangú) 1-32. sz., III. Olajfestményvázlatok 1-21. sz., IV., Aquarellek (I. rangú) 1-10. sz., V. Aquarellek (II. rangú) 1-29. sz., VI. Réz-, acél-, fametszetek 1-17.

sz., VIII. Szoborművek 1-15. sz. A képekre vonatkozó adatok: cím, szerző, találhatás helye, magasság cent., szélesség cent., jegyzet. (A szobroknál méretet nem tüntettek fel.) A képek méretét kerettel együtt adták meg. A jegyzetek nagyrészt a keretek állapotára vonatkoznak. A datálásra vonatkozóan l. a 4. sz. a kimutatás kiegészített változatánál írottakat. (1893. júl. 12. után) BFL. IV. 1403 m. 55/1888-94. cs. ügyiratszám nélkül.

6. Jelentés 25-26 és 114-115.

7. „Budapest főváros tanácsa által 1884. évi május 6-án 24.189 és június 19-én 31.577 sz. a. hirdetett pályázat folytán beküldött olajszínvázlatok ügyében egybehívott bíráló választmány 1885. január 10-én tartott ülésének jegyzőkönyve." BFL. IV. 1403 m. 11/1884. cs. ügyiratszám nélkül.

8. A 32.739/1885-III. sz. 1885. jún. 9-én kelt tanácsi határozat. BFL. IV. 1403. m. 12/1884. cs.

9. Vonatkozó múzeumi leíró kartonok.

I. Az 1884-85. évi budapesti látképpályázaton szereplő művek (olaj színvázlatok)

I. **Aggházy** Gyula

1. *Mátyás templom.* Budavári Nagyboldogasszony-templom címen BTM 55.128.1 Ltsz. o.v. 99.3x60 cm. Vétel a Bizományi Áruházból (1955) 708.– Ft

2. *Albrecht út.* Lappang. Az 1885. jan. 10-i pályázati zsűrin a harmadik díjra jelölt egyik kép volt. Ugyanekkor szóba jött a nagy méretben való megfestésre ajánlott képek között is. (13. helyen)

II. **Böhm** János

3. *Kerepesi út.* Lappang

4. *Budai látkép (alsó).* Lappang

III. **Böhm** Pál (5. sorszám már az eredeti kéziraton törölve)

IV. **Balló** Ede

6. *Calvin tér.* Azonos címen BTM 20.335 Ltsz. o.v. 38,5x62 cm. özv. Balló Edéné ajándéka 1941.

7. *Várkert bazár.* Várkert-rakpart címen BTM 20.334 Ltsz. o.v. 38,5x62 cm. özv. Balló Edéné ajándéka 1941.

8. *Vár.* Lappang

9. *Ferenc József tér.* Lappang

10. *Petőfi tér.* Petőfi téri piac címen BTM 1135 Ltsz. o.v. 50x70 cm. A pályázatra beküldött vázlatot (ekkor Rakpart a Petőfi térnél címmel jelezve) 200.– frt-ért vette meg a fővárosi tanács 1885. július 9-én. A VIII. tanácsi üo. egyik helyiségében volt. 1904-ben átengedés útján került a Fővárosi Múzeumba.

V. **Feszty** Árpád

11. *Kerepesi út.* Lappang

12. *Budai (alsó) látkép.* Lappang. Az 1885. jan. 10-i pályázati zsűrin szóba került a nagy méretben való megfestésre ajánlott képek között (12. hely)

13. *Lánchíd.* Azonos címen BTM 1334. Ltsz. o.v. 59,5x92 cm. Az 1885. jan. 10-i pályázati zsűrin a harmadik díjra jelölt egyik kép volt, ugyanekkor szóbakerült a ngy méretben való megfestésre javasolt képek között is. (11. helyen) A pályázaton szereplő vázlatot (ekkor a Lánchíd éjjel címmel jelölve) 200.– frt-ért vette meg a fővárosi tanács 1885. július 9-én. Az I. tanácsi üo. egyik helyiségében volt. 1906-ban átengedés útján került a Fővárosi Múzeumba.

14. *Hídfő Pesten.* Lappang

VI. **Gyöngyvirági** Zseni

15. *Krisztinaváros.* Lappang. – A képet a pályázatnál nem vették figyelembe, mert a művész a kiírástól eltérően csak egy képet küldött.

VII. **Györök** Leo György

16. *A Lánchíd Budáról.* Lappang

17. *Garnison templom.* Helyőrségi templom címmel BTM 832 Ltsz. 45x61 cm. o.v. A pályázatra beküldött vázlatot az Albrecht utat ábrázoló párjával együtt összesen 300.– frt-ért vette meg a fővárosi tanács 1885. július 9-én. A kép az 1888-as kimutatásban 100 frt értékkel szerepel. A III. tanácsi üo. egyik hivatali helyiségében volt. 1902-ben átengedték a Fővárosi Múzeumnak.

18. *Albrecht út.* A pályázatra beküldött vázlatot (ekkor „Albrecht út fent" címmel jelölve) 1885.

július 9-én megvette a fővárosi tanács a Garnison templom című párjával együtt összesen 300 frt-ért. A *kimutatásban* 200 frt értékkel szerepel. A kép a III. tanácsi üo. egyik helyiségében volt. A *leltárban* nem szerepel. A BTM 13.467 Ltsz. van egy Györök Leó által festett azonos című kép, o.v. 65x95,5 cm. Ez a leírókarton tanúsága szerint 1922-ben csereajándék útján került a múzeumba.

VIII. **Irinyi** Sándor

19. *Vigadó tér.* Lappang

20. *Eötvös tér.* Ferenc József (Belgrád) rakpart címmel a BTM 16.505 Ltsz. o.v. 36x60 cm. 1933-ban vétel útján (Spitzer Jenőtől) került a múzeumba. (Iványi a beadott képekhez mellékelt jegyzékén „Részlet a pesti Dunapartról" címmel jelölte a képet.

21. *Calvin tér.* Lappang

IX. **Lechner** Gyula

22. *Ferenciek tere.* Lappang

23. *Ujvilág-utca (Sas).* BTM 2.491 Ltsz. o.v. 40x56,2 cm. Vétel 1909-ben Lechner Gyulától.

24. *Rózsa tér (jobbra).* BTM 591 Ltsz. Azonos címen o.v. 40x60 cm. A pályázatra beküldött vázlatot a Sebestyén tér című párdarabjával együtt összesen 300.– frt-ért vette meg a fővárosi tanács 1885. július 9-én. A *kimutatásban* 150.– frt érték megjelöléssel szerepel (13. sz. a.) szerző nélkül, a találhatás helyeként „Lechner Gyula rajziskolai tanár". A *leltár* jelöli Lechner szerzőségét, de nem jelöli a találhatás helyét. A tanácsi VII. üö. 1900-ban adta áta a képet a Fővárosi Múzeumnak. (A Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke 32. o. No 459. azonos című, méretű és technikájú, 349 Ltsz. képet jelez. A meglévő képen lévő szakleltári szám: 349. A kép azonos.)

25. *Rózsa tér (balra).* Sebestyén tér címen a BTM 592 Ltsz. o.v. 40x60 cm. A pályázatra beküldött vázlatot a Rózsa tér című párdarabjával együtt összesen 300.– frt-ért vette meg a főv. tanács 1885. július 9-én. A *kimutatásban* 150.– frt értékmegjelöléssel szerepel Rózsa tér címen (14. sz.) szerző nélkül, a találhatás helyeként „Lechner Gyula rajziskolai tanár" szerepel. A *leltárban* Rózsa tér a Sebestyén tér felé címen szerepel, itt jelölik Lechner szerzőségét, de a találhatás helyét nem. A képet 1900-ban a tanácsi VII. üo. adta át a Fővárosi Múzeumnak.

26. *Petőfi tér.* BTM 3.678 Ltsz. o.v. 40x59,5 cm. Vétel özv. Weiszberger Miklósnétól 1908.

27. *Nemzeti Színház bérháza.* Lappang

28. *Nagy-Kristóf.* BTM 2.492 Ltsz. o.v. 40,5x60 cm. Az 1885. január 10-i pályázati zsűrin szóba került a nagy méretben való megfestésre javasolt képek között (Váci utca a Kristóffal) 16. helyen. A Fővárosi Múzeum 1909-ben vásárolta meg Lechner Gyulától.

29. *Gizella tér.* Lappang

X. **Ligeti** Antal

30. *Budapest látképe (Budáról, felső).* BTM 1303 Ltsz. o.v. 60x90 cm. Az 1885. jan. 10-i zsűrin Ligeti képeit nem vették figyelembe, mert a kiírással ellentétben madártávlati képeket küldött. Ligeti a beadott képekhez mellékelt levelében képét így jelöli: „látkép, amelynek felvételi pontja a Mátyás hegy Ó-buda felett". A kép megvételének időpontját akta nem igazolja. Jelentés nem említi (1890), míg a 1888-as *kimutatásban* szerepel Ligeti: Budapest látképe, amely az alpolgármesteri helyiségben található, és 1886-ban vették 250.– frt-ért. A leltárban az olajfestmény vázlatok között szerepel 13. sz. a. Ligeti: Budapest látképe 1884-ben c. képe 74x116 cm mérettel (A méret itt kerettel értendő). Találhatási helyéül ceruzával „Matuska" (alpolgármester?) van jelölve. A képet 1906-ban az alpolgármesteri hivatalból adták át a Fővárosi Múzeumnak.

31. *Budapest látképe (Soroks. ágról, alsó).* Lappang. A pályázatra beküldött vázlat Ligeti levele szerint: „az akkoron úgynevezett Lager ispotálytól 1864ik évben eszközölt felvételi tanulmányaim alapján készült"; elfogadás esetére egyben felajánlja, hogy elkészíti az aktuális állapotot megörökítő párdarabot, amelyben akkor a vasútépítés akadályozta. Az 1885. január 10-i zsűri, amely a képet mint pályaművet nem vette figyelembe, egyben javasolta, hogy festessék azt meg nagy méretben, mint bevezetést a megrendelendő képsorozathoz. (Erről l. később II. 1.)

XI. **Löschinger** Zsigmond

32. *A Lánchíd Budáról.* Lappang

33. *Alagút homlokzata.* Lappang

XII. **Mednyánszky** László

34. *Váci út.* BTM 16.244 Ltsz. o.v. 47,5x67,5 cm. Vétel Szilárd Vilmos régiség kereskedőtől, 1932.

35. *Lánchíd.* A BTM 22.678 Ltsz. o.v. 49,5x66,5 cm.

36. *Vár.* Budai Dunapart címen leírt kép a két pályázati kép közül bármelyikkel azonos lehet, mert többek között a Lánchíd és a Vár is szerepel rajta. A méret valószínűsítheti, hogy pályázati képről van szó, de *nem tekinthető bizonyosnak* bármelyikkel való azonossága sem. A képet 1942-ben az Almássy-Teleki aukción vásárolták a Fővárosi Múzeum részére.

XIII. **Molnár** Géza

37. *Ferenciek tere.* Lappang. (Az 1885. jan. 10-i pályázati bírálaton nem vették figyelembe, mert a kiírástól eltérően csak egy képet küldött be festője.)

XIV. **Molnár** József

38. *Várkert.* Lappang

39. *Calvin tér.* Lappang. A pályázaton a kép harmadik díjat nyert, majd festője megbízást kapott a kép nagybani megfestésére. (Erről l. később II. 2.)

XV. **Nadler** Róbert

40. *Bomba tér.* BTM 18.418 Ltsz. o. fa 39,5x60 cm. A képet 1938-ban vette a Fővárosi Múzeum Donáth Sándortól. A pályázat első díját részben ezért a képért kapta Nadler. Elsőként ennek a képnek a nagy méretben való megfestését rendelték meg nála. (Erről l. később II. 3.)

41. *Vár (Albrecht út).* BTM 820 Ltsz. o. fa 40x60 cm. A képet a zsűri nagy méretben való megfestésre ajánlotta. A Fővárosi Múzeum részére 1902-ben vették meg a képet Réti Zsigmondtól.

42. *Várkert rakpart (felülről).* BTM 19.194 Ltsz. o.fa 39x60 cm. A képet 1940-ben vették a Teleki-Kállay aukción. A pályázat első díját részben ezért a képért kapta Nadler, a zsűri ezt a képet is javasolta nagy méretben való megfestésre.

43. *Lánchídfő Budáról.* A Lánchíd budai hídfője címen a MNG 52.3 Ltsz. o.fa 39,3x60 cm. A képet a zsűri nagy méretben való megfestésre ajánlotta. A kép a Ráth György Múzeumból 1951-ben került a Szépművészeti Múzeumba (gyűjtőköri átrendezés során) és onnan a teljes magyar anyaggal 1957-ben a MNG-ba.

44. *Várkert rakpart (alulról).* Lappang.

45. *Calvin tér.* Bp. Magántulajdon. o.fa 37x58 cm. A kép szerepelt 1916-ban a Szent György céh aukcióján.

46. *Lánchíd a budai bombatérről.* Lappang.

47-53. sz. alatt nem szerepelnek a jelzett Nadler képek címei. Volt tehát hét darab olyan pályázati kép, amelyeket cím szerint sem ismerünk.

„'Gellérthegy utca...' Budapest DNy-ról" címmel jelzett kép (BTM 17.166 Ltsz. o.fa 39,5x60 cm.) a téma a technika és a méret alapján e pályázati képek közé sorolható. A képet Steiner Lajostól 1935-ben vette meg a Fővárosi Múzeum.

Valószínűleg kellett lennie egy képnek, amely a várat a Tabán felől ábrázolta, amely kép alapján nagy méretű képet rendeltek 1890-ben Nadlertől. (Erről l. később II. 4.) A pályázati kép lappang.

XVI. **Schandi** Gyula

54. *Budai realiskola.* Lappang

55. *Mátyás templom az Albrecht útról.* Lappang.

XVII. **Schickedanz** Albert

56. *Szt. Háromságtér.* (Mátyás templom) Lappang. A pályázat második díját részben e képért kapta Schickedanz. A kép nagy méretben való megfestését 1890-ben rendelte meg a tanács. (Erről l. később II. 6.)

57. *Opera.* BTM 24.166 Ltsz. o.v. 63x87 cm. A képet Kováts Józsefné sz. Schickedanz Vilmától vette meg 1944-ben a Fővárosi Múzeum.

58. *Küttel ház (Torony és Duna u.)* BTM 24.164 Ltsz. „Haltér, a legrégibb pesti ház" címen o.v. 64,8x85,5 cm. A képet a zsűri nagy méretben való megfestésre ajánlotta, a megbízást 1885. februárban kiadták. (Erről l. később II. 5.)

59. *Kötő és Galamb u. (sarok).* BTM 24.165 Ltsz. „Péterffy-palota (Kriszt-ház)" címmel. o.v. 76,5x64 cm. A pályázati képet Kováts Józsefné Schickedanz Vilmától 1944-ben vette meg a Fővárosi Múzeum.

60. *Nagymező u. (iskola).* BTM 14.848 Ltsz. o.v. 60x80 cm. A pályázat második díját részben ezért a képért kapta Schickedanz, a zsűri a képet nagy méretben való megfestésre ajánlotta, de a megbízást nem adták ki. Schickedanz megfestette a képet nagy méretben is. (Erről l. később II. 8.) A pályázati képet 1927-ben vette a Fővárosi Múzeum.

61. *Ferenciek tere.* Lappang. A képet nagy méretben való megfestésre ajánlotta a zsűri, a megren-

delést nem adták ki. Schickedanz megfestette a képet nagy méretben is. (Erről l. később II. 7.)

62. *Margitszigeti fürdő.* Lappang

XVIII. **Spányi** Béla

63. *Várkert rakpart.* Lappang

64. *Margithíd.* Lappang

65. *Budai látkép a Nákó házra.* Lappang

XIX. **Tölgyessy** Arthur

66. *Sugárút a rond térről.* BTM 831. Ltsz. o.v. 56x80 cm. „Andrássy úti Körönd" címen. A képet nagy méretben való megfestésre ajánlotta a zsűri. A pályázati képet 1885. június 9-én 200.– frt-ért megvette a tanács. A tanácsi III. üo.-on nyert elhelyezést, onnan 1902-ben adták át a Fővárosi Múzeumnak.

67. *Akadémia.* Lappang

II. A fővárosi látképekre hirdetett pályázattal kapcsolatosan későbbiekben megrendelt, illetve megvett képek.

Ligeti Antal (1) *Budapest távlata 1864-ben.* BTM „Buda és Pest címmel 1300 Ltsz. o.v. 100x150 cm. Havas Sándor előterjesztésére, a képzőművészeti bizottmány javaslatára a tanács 1887. okt. 20-án 1200 frt-ért vette meg a képet, a polgármesteri fogadóteremben nyert elhelyezést, a polgármesteri hivatal 1906-ban adta át a Fővárosi Múzeumnak.

Molnár József (2) *Calvin tér.* BTM 1312 Ltsz. o. v. 100x150 cm. A képet 1885. február 5-én rendelte meg a tanács. A leszállított és elfogadott képért az 1200 frt tiszteletdíjat 1886. február 10-én engedélyezték. A képet a III. tan. üo.-on őrizték. 1906-ban a mérnöki hivatalból került a Fővárosi Múzeumba.

Nadler Róbert (3) *Bomba tér* BTM 1304 Ltsz. o.v. 104x154 cm. A képet 1885. február 5-én rendelte meg a tanács. A beszállított képért járó 1200 frt tiszteletdíj kifizetését 1887. október 19-én engedélyezte a tanács. A képet a polgármesteri helyiségben őrizték, 1906-ban az I. alpolgármester hivatalos helyiségéből adták át a Fővárosi Múzeumnak.

(4) *Királyi várlak a Krisztinaváros felé.* BTM „Tabán és várhegy" címen 1309 Ltsz. o.v. 106x155 cm. A képet 1890. május 7-én rendelték meg Nadlernél. Az 1200.– frt vételárat 1893 februárban fizették ki. A leltárban Budavár a Krisztinavárosból címen szerepel. Akkor a II. alpolgármester helyiségében őrizték. A tanácsi I. üo. 1906-ban engedte át a képet a Fővárosi Múzeumnak.

Schickedanz Albert (5) *Torony és Duna utca sarok.* BTM „Haltér, a legrégibb pesti ház" címen 1311 Ltsz. o.v. 101x151 cm. A képet a tanács 1885. február 5-én rendelte meg, a beszállított, elfogadott kész képért az 1200 frt tiszteletdíj kifizetését 1886. február 10-én engedélyezte. A képet a tanácsi III. üo. helyiségeinek egyikében őrizték, 1906-ban a tanácsi X. üo. engedte át a Fővárosi Múzeumnak.

(6) *Mátyás templom.* BTM „Szentháromság tér" címen 1305 Ltsz. o. v. 101x151 cm. A képet 1890. január 6-át követően rendelték meg Schickedanznál, aki 1892. május 10-én jelentette, hogy elkészült a képpel és megvételre ajánlja. Az 1000.– frt tiszteletdíj kifizetését 1893. július 12-én engedélyezték. Elhelyezéséül Lechner Lajos főmérnök középítési igazgató hivatali helyiségét jelölték ki. Leltár szerint a mérnöki hivatalban volt, 1906-ban az I. alpolgármesteri hivatalból engedték át a Fővárosi Múzeumnak.

(7) *Ferenciek terén állott Atheneum.* BTM „Ferenciek-tere" címen 643. Ltsz. o.v. 101x151 cm. A képet 1900 február 3-án ajánlotta fel Schickedanz megvételre a képzőművészeti bizottságnak. A képet 1901. január 9-én vették meg 1200 K (=600 frt!) a fővárosi múzeum számára. A képen 1887-es évszám szerepel.

(8) *Nagymező utca.* A Terézváros címen, BTM 24.167 Ltsz. o.v. 95x146 cm. A kép feltehetően 1900 előtt készült, Kováts Józsefné Schickedanz Vilmától vette meg a Fővárosi Múzeum (1944).

JEGYZETEK

A jegyzetekben használt rövidítések

BFL. IV. 1403 m. = Budapest Főváros Levéltára. Budapest Székesfőváros Törvényhatóságának iratai. A Képzőművészeti Bizottság iratai.

BFL. IV. 1407 b. = Budapest Főváros Levéltára. Budapest Székesfőváros Tanácsának iratai. Tanácsi ügyosztályok központi irattára.

BTM = Budapest Történeti Múzeum Fővárosi Képtára.

cs. = csomó
Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke = Háborús műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. Bp. 1952.
Fővárosi Múzeum = A BTM jogelődje. Alakult 1887-ben. 1951. óta BTM.
Jegyzőkönyv = Budapest főváros tanácsa által 1884 évi május 6-án 24.189 és június 19-én 31.577 sz. a. hirdetett pályázat folytán beküldött olajszínvázlatok ügyében egybehívott bíráló választmány 1885. január 10-én tartott ülésének jegyzőkönyve. (BFL. IV. 1403 m. 11/1884 cs.)
Jelentés = A fővárosi képzőművészeti bizottság jelentése tízéves működéséről. (1880-1890) Bp. 1891.
Képzőművészeti Bizottság, vagy Bizottmány = A fővárosi képzőművészeti bizottság. A fővárosi közgyűlés által a tanács mellé kiküldött állandó bizottság. 1880-tól működött. Elnöke az I. alpolgármester.
Kimutatás = Kimutatása a fővárosi hivatalokban előzetesen feljegyzett olajfestményeknek és olajnyomatoknak. 1888. (BFL. IV. 1403 m. 55/1888-94 cs. ad 6687/mh. sz.)
Leltár = Képzőművészeti tárgyak leltára. 1894 (?) (BFL IV. 1403 m. 55/1888-94. cs. ügyiratszám nélkül.)
OMKT = Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
Sz. n. = Szám nélkül.
Tanács = Budapest főváros tanácsa. A fővárosi önkormányzat végrehajtó hatalmat gyakorló testülete. (=A főváros kormánya.) Tagjai a tanácsnokok.
Zsűri = A pályázat elbírálására 1885. január 10-én összeült bíráló választmány.

1. BFL. IV. 1403 m. 12/884. cs. 24.184/1883-III. sz.

2. Jelentés 21.

3. Uo. 21-22.

4. BFL. IV. 1403 m. 12/884. cs. sz. n. levélfogalmazvány. A képzőművészeti dotációt az 1881. március 3-án tartott közgyűlés legkevesebb évi 4000.– frt-ban határozta meg. Jelentés 5.

5. BFL. IV. 1403 m. 12/884. cs. az OMKT 1656/1883 sz. 1884. január 31-én kelt levele és az ahhoz mellékelt pályázati hirdetmény tervezet.

6. Uo. 24.184/1884-III. sz. 1884. május 6-án kelt tanácsi határozat.

7. Uo. a 24.184/1884. sz. pályázati felhívás fogalmazványának hátoldalán található ceruzás feljegyzés.

8. A Jegyzőkönyv szerint a 24.188/84. sz. és 31.577/84. sz. alatt kibocsátott felhívások „a képzőművészeti társulat által összeállított név- és lakjegyzék alapján minden hazai festőművésznek saját címére boríték alatt megküldettek".

9. A bírálatnál ez csak Schickedanz Albert (szül. Biala bei Bielitz, ma Bialsko Biala) esetében okozott problémát. „Szóba került az is, valjon Schickedanz Albert a pályázatnál részt vehet-e a felhívás 1. pontja alapján s a választmány igenlő értelemben állapodott meg, minthogy Schickedanz, bár lengyel városban született, magyar művésznek tekintendő, miután szülei már előbb telepedtek meg hazánkban és ő m. kir. állami hivatalt visel." (Jegyzőkönyv.) Megjegyzendő, hogy Schickedanz Albert apja, Sch. Ferdinand magyar honossága 1849-ben kelt, és azt a Kézsmárk város tanácsa által aláírt bizonyítvány igazolja. (Falvay Lászlóné tul.)

10. Pl. Balló Ede: Calvin tér, o. papírlemez, 26,3x31,2 cm. BTM 20.337 Ltsz.

11. Pl. Ligeti Antal: Buda és Pest, o.v. 100x151 BTM 1300 Ltsz.

12. Ezért Gyöngyvirági Zseni és Molnár Géza műveit nem vette figyelembe a zsűri.

13. BFL. IV. 1403. m. 12/884. cs. 31.577/84 sz. 1884. június 19-én kelt tanácsi határozat; BFL. IV. 1407/b. $\frac{31.577}{3271\text{-III}}$/84. sz. az 1884. június 19-i tanácsülés előadói íve.

14. BFL. IV. 1403 m. 12/884. cs. 24.189/1884. sz. Pályázati felhívás. 1884. május 6. (L. Függelék 1.)

15. Mint a 13. jegyzet.

16. L. Jegyzőkönyv

17. A BFL. IV. 1403 m. 11/884. cs. iktatószám nélkül szerepel a Rózsa Péter tanácsnok által összeállított jegyzék „Pályaművek (vázlatok) a budapesti látképek tárgyában" címmel. Ebben a festők alfabetikus rendjében cím szerint felsorolja a képeket. Csak Nadlerrel tesz kivételt, akinek csak 7 képét sorolja fel, a második hetet csak sorszámmal (47-53) jelzi. Ezért nincs pontos információ Nadler összes beküldött képéről. E lista mellett van egy – minden jelzet nélküli – másik felsorolás: „Jegyzéke a budapesti látképek iránt kiírt pályázat folytán 1884. decz. 31-ig beérkezett pályamű vázlatoknak s azok tárgyának rövid leírása" címmel. A listát a kézírás alapján feltételezhetően szintén Rózsa Péter készítette, de csak a 3. pontig jutott; a negyedik tételnél már csak a sorszámot írta le – és itt a lista megszakad. Ez igen sajnálatos, mert a rövid leírások igen jó támpontot nyújtanának az azonosításhoz.

18. Jegyzőkönyv.

19. BFL. IV. 1403 m. 11/884. cs. 1884. december 3-án kelt felkérő levél fogalmazvány. Sz.n.

20. Mint a 9. jegyzet.

21. Jegyzőkönyv.

22. A bizottság 1885. február 2-i ülésén javasoltakat l. Jelentés 24-26.

23. A Molnár József által megfestett Calvin tér esetében a várható átalakítás nem lehetett szempont, hiszen a képen a Nemzeti Múzeum mellett a kevéssel korábban épült Ybl féle két épület, a Geist-ház (1863-64) és a Pesti Hazai Takarékpénztár palotája (1872-74) is szerepel. De Molnártól – amennyiben megbízást akartak adni neki – ezt rendelhették. Schickedanz esetében tisztázatlanabb az indok, hiszen a Szentháromság téren ekkor már megkezdődtek az átépítések, természetes volt, hogy a képen a rögzített állapot rövidesen megváltozik; a festőnek egy év múlva már arra sem lesz lehetősége, hogy a helyszínen pontosítson vagy korrigáljon valamit. Mégis a belvárosi utcaképet rendelték meg tőle, holott a Torony és a Duna utcák lebontása nem szerepelt a legközelebbi tervek között, és csak több mint tíz évvel később került sorra.

24. BFL. IV. 1407 b. $\frac{8141}{517\text{-III}}$/1885. sz.

25. Uo. $\frac{8326}{518\text{-III}}$/1885. sz.

26. Jelentés 24 és 25.

27. Uo. és BFL. IV. 1403 m. 12/884. cs.

32.739/1885-III. sz. 1885. június 9-én kelt tanácsi határozat. A Jelentés 25. oldalán a megvásárlásra javasoltak sorából hiányzik Tölgyessy neve és a mű címe. Ez valószínűleg tévedés lehet, mert következetesen 1200 frt-ról írnak, és a felsorolt összegek mindössze 1000 frt-ot tesznek ki. A 26. oldalon a megvásárolt művek felsorolásában s a vásárlást és a kifizetést engedélyező ügyiraton már egyaránt szerepel Tölgyessy műve. Györök Leo György művei közül a megvásárlásra javasoltak között (Jelentés 25.) szerepel a „Garnison templom" és az „Albrecht út" összesen 300 frt értékben. A megvásárolt képek felsorolásában (Jelentés 26.) csak a „Helyőrségi templom" (=Garnison templom) 300 frt árral. A vásárlást és a kifizetést engedélyező ügyiraton (32.739/1885) „Helyőrségi templom" és az „Albrecht út fent" összesen 300 frt áron. A fővárosi képzőművészeti bizottsága tízéves fennállása alatt szerzett műtárgyak jegyzékében (Jelentés 115.) 12. sz. Albrecht út 200 frt, 17. sz. „Garnison templom a várban" 100 frt. A kimutatásban, amely a fenti jegyzék alapjául szolgálható ügyirat, azonos módon szerepel. A Leltárban Györök L. Gy. művei közül csak a Garnison templom szerepel és csak ez a Györök mű került a tanácstól a Fővárosi Múzeumba. Az ott őrzött Albrecht út c. Györök-kép csereajándékként került 1922-ben a gyűjteménybe.

28. GÁBOR E.: Az epreskerti művésztelep. Művészettörténeti Értesítő 1990/1-2.

29. A vásárlásra vonatkozó ügyiratok nem találhatók a képzőművészeti bizottság nagyon hiányosan fennmaradt iratanyagában. A Jelentés 26. a vázlatok megvásárlását ismertető bekezdésben folytatólag minden kommentár nélkül közli: „Továbbá megvásároltatott Bruck Lajosnak a „Ferenc József rakpart a Petőfi térnél és a várhegy" című festménye is 1.100 frtért". A Kimutatás a vásárlás éveként 1885-öt jelöli meg.

30. A nyolcvanas évek során különböző kezdeményezések történtek az irányban, hogy hazatérésre bírják a külföldön dolgozó művészeket. (Erről: mint a 28. jegyzet.) Nem zárható ki, hogy itt is hasonló gesztust láthatunk.

31. BFL. IV. 1407 b. $\frac{4565}{360\text{-VII}}$ /1886.

32. A pályadíjakról ítélve a megrendelésekről is tárgyaltak a képzőművészeti bizottmány 1885. február 2-i ülésén, ahol felvetődött a gondolat, hogy az országos kiállítás látképét is meg kellene festeni. Először egy nagy kép megfestéséről volt szó 1200 frt tiszteletdíj ellenében. 1885. szeptember 27-én a bizottság úgy ítélte, hogy egy képen nem lehet megfelelően megörökíteni a kiállítási épületeket, ezért azt javasolta, hogy a nagy kép helyett, annak áráért 8 kis kép készüljön à 150 frt. Végül mind a két változatra adtak megbízást, és Nadler 1886. november 17-én a 8 kis képért, majd 1887. október 19-én a kiállítási nagy képért megkapta a kétszer 1200 frt-ot. (BFL. IV. 1407/b $\frac{8327}{519\text{-III}}$ /1885. február 5.; 42.585/1885-III. okt. 22.; $\frac{38053}{3805\text{-VII}}$/1886. nov. 17.; $\frac{36.421}{4660\text{-VII}}$ /1887. okt. 19.; továbbá: Jelentés 27-28, 115.) A BTM-ben található jelenleg az Iparcsarnokot és környékét ábrázoló nagy kép (1306 Ltsz.), a kis képek közül: az erdészeti csarnok (1307 Ltsz.), a mezőgazdasági pavilon (51.451.1 Ltsz.), a keleti pavilon (51.452.1 Ltsz.) a képzőművészeti csarnok (=a kiállítási Műcsarnok, később Fővárosi Múzeum, 51.603.1 Ltsz.), a fővárosi pavilon (51.604.1 Ltsz.).

33. BFL. IV, 1403 m. 20/887. cs., továbbá BFL. IV. 1407 b. $\frac{36.422}{4662\text{-VII}}$ /1887. okt. 19.

34. BFL. IV. 1407/b $\frac{36.423}{4661\text{-VII}}$ /1887. okt.20.

35. BFL. IV. 1403 m. 41/893 cs. $\frac{3}{\text{I. alp.}}$ /1890. jan. 6.

36. Uo. 42/893 cs. 19-1890 kmb. sz.

37. Uo. 35-1890 kmb. sz.

38. Uo. 1-1893 kmb. sz. a. Nadler 1893. január 4-i levele, amelyben írja, hogy a kép egy teljes éve kész és a Városházán el is van helyezve, pénzt azonban nem kapott. Kéri azt a kamatokkal együtt! Ue. sz. alatt a képzőművészeti bizottság átirata a tanácshoz 1893. február 15-én, amelyben közlik, hogy a Nadler féle kép elkészült, kifogástalan, az 1200 frt tiszteletdíj kifizethető.

39. BFL. IV. 1403 m. 41/1893 cs. a 46-1892 kmb. sz. akta (Schickedanz A. levele a képzőművészeti bizottsághoz) külsején ceruzával írott hivatalos feljegyzések és uo. 20-1890 kmb. sz. 1890. május 7.; L. még Jelentés 29., ahol meghiúsult kezdeményezésként említik.

40. BFL. IV. 1403 m. 41/893 cs. 46-1892 kmb. sz.

41. Ua. számon a Bizottság értesítése Schickedanz Alberthez 1893. február 13.

42. Uo. 16-1893 kmb. sz. A Bizottság átirata a tanácshoz, 1893. junius 16.

43. Mint a 41. jegyzet.

44. BFL. IV. 1403 m. 41/893 cs. 16-1893 kmb. sz. Schickedanz válaszlevele Gerlóczy alpolgármesterhez 1893. február 26.

45. BFL. IV. 1407 b. $\frac{26.581}{3266\text{-VII}}$ /1893. július 12

46. Uo. $\frac{93.261}{10.842\text{-VII}}$ /1900. december 23.

47. Uo. az ügyirat külső oldalán 9/900 kmb. sz. okt. 15. kelt feljegyzés.

48. Uo. az ügyirat hátoldalán Schickedanz nyilatkozata.

49. BFL. IV. 1407 b. $\frac{93.261}{10.842\text{-VII}}$ /1900. december 20.

50. Uo. $\frac{1722}{195\text{-VII}}$ /1901. január 9.

51. Uo.

52. Jelentés 23.

53. Uo. 21.

54. Böhm János „festőművész, szabadkézi és mért. rajz tanár" (BFL. IV. 1403 m. 11/1884. cs. $\frac{169}{\text{I. alp.}}$ /1884.); Irinyi Sándor „festész, főreáliskolai tanár Pécsett" (uo. $\frac{166}{\text{I. alp.}}$ /1884.); Lechner Gyula rajziskolai tanár, Löschinger Zsigmond a bécsi Akadémián tanult, 1870-ben a temesvári főreáltanoda tanára (Vasárnapi Újság. 1870. 485.) 1870-ben részt vett a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által hirdetett történeti festészeti pályázaton (LYKA K.: Közönség és művészet a századvégen, Bp. 1982. 55.) Gyöngyvirági Zseni (Eugénia) 1872-75-ig a Mintarajztanoda növendéke volt. 1885-89-ig a női festészeti tanfolyamot látogatta u.o. Később kiállító művész volt.

55. Feszty Árpád, Mednyánszky László és Nadler Róbert.

56. A Kimutatás szerint Nadler 2.700.– (+500 pályadíj) Schickedanz 2.200.– (+300 pályadíj, +600.– 1901-ben) Molnár József 1200.– (+200.– pályadíj), Ligeti 1200.–, a többiek összesen 1200.– frt-ot kaptak.

57. Jelentés 21-22.

58. BFL. IV. 1403 m. 54/1892-96. További vizsgálat tárgya, hogy a városképfestők milyen mértékben támaszkodtak Klösz György felvételeire. Schickedanz Albert bizonyíthatóan használta azokat. Képkivágásaihoz analógiát lehet találni a Klösz fotóalbumokban (BFL. XI. 916/5: No 536 – Torony és Duna utca sarok; No 74a – Szent Háromság tér; No 136 – Nagymező utca a terézvárosi templommal.) Utóbb a Schickedanz család által megőrzött hagyatékban megtaláltam a Torony és Duna utca sarkát, a Nagymező utcát és a Ferenciek terét ábrázoló Klösz fotók 1-1 példányát, rajtuk a perspektíva megszerkesztéséhez használt, berajzolt segédvonalakkal.

Eszter Gábor: **Ausschreibung für Veduten in Budapest von 1884-1885**

Der Hauptstädtische Rat von Budapest schrieb am 6. Mai 1884 einen Preis aus, die namhafteren Punkte der Stadt in Ölbildern darzustellen. Das erklärte Ziel war dabei, diesen – in Ungarn zu jener Zeit kaum praktizierten – Zweig der Malerei zum Aufschwung zu bringen, die auf diesem Gebiet tätigen Maler zu fördern, der Nachwelt ein authentisches Bild von der sich stets ändernden Hauptstadt zu vermitteln und gleichzeitig auch zu interessanten Exponaten zu gelangen. (Gegenstand der Preisausschreibung war betont die sog. Architekturmalerei und nicht die Landschaftsmalerei.) Bei der Ausschreibung waren in Öl gemalte, mindestens 60 cm breite Skizzen einzureichen. Es wurden je ein Preis von 500,–, 300,– und 200,– Gulden ausgesetzt, sowie Aufträge auf 12 Stück Gemälde großen Formats (100x150 cm) zu je 1200,– Gulden in Aussicht gestellt.

Auf die Ausschreibung hin gingen 66 Bilder von 18 Künstlern ein. Die Bewerber waren hauptsächlich junge, angehende Künstler und Zeichenlehrer, einige von ihnen wurden später namhafte Maler.

In der Jury, die am 10. Januar 1885 zusammentrat, waren der zum Hauptstädtischen Rat gehörende Kunstausschuß durch vier Mitglieder, der Ungarische Verein von Ingenieuren und Architekten sowie die Ungarische Gesellschaft für bildende Künste durch je zwei Mitglieder vertreten.

Der erste Preis wurde an Róbert Nadler, der zweite an Albert Schickedanz und der dritte an József Molnár vergeben. Sie haben auch den Auftrag bekommen, je ein großes Gemälde zu malen. (Anstatt der ursprünglichen zwölf Gemälde bestellte der Hauptstädtische Rat zunächst nur drei, im Jahre 1890 bekamen Nadler und Schickedanz den Auftrag über je ein weiteres Bild.) Die Träger des ersten und zweiten Preises waren von ihrer Grundausbildung her Architekten, beide arbeiteten eine längere Zeit hindurch als Bauzeichner, Perspektivenmaler und Dekorationsentwerfer im Atelier von Miklós Ybl, dem bedeutendsten ungarischen Architekten der Epoche. Der dritte von den Preisgekrönten war ein bekannter, älterer Maler.

Der Rat kaufte anläßlich der Ausschreibung von fünf Malern sieben Skizzen, die für zur Schmückung amtlicher Räumlichkeiten geeignet befunden wurden, im Werte von insgesamt 1200 Gulden.

Die bestellten bzw. gekauften Bilder befanden sich zunächst im Besitz des Hauptstädtischen Rates, in den ersten Jahren des 20. Jahrhunderts wurden sie dann allmählich dem im Jahre 1887 gegründeten Museum der Haupt- und Residenzstadt (dem Rechtsvorgänger des heutigen Budapester Historischen Museums) überlassen. Die anderen Bilder blieben Eigentum der Künstler und kamen teilweise in den Kunsthandel. Entweder von dort oder unmittelbar vom Maler bzw. von seinen Erben kamen später noch 18 Bilder ins Museum.

Der Anhang der Studie gibt die heutige Identifizierung der für die Ausschreibung angefertigten Werke.

Zu der Studie und der Identifizierungsliste wurden die zeitgenössischen Akten des Hauptstädtischen Archivs bzw. die beschreibenden Karteikarten des Historischen Museum und der Ungarischen Nationalgalerie benutzt.

1021

Malnár József Lestonnivén

1975.IX.20. 13,30 N. /11/

Szemforgatás nélkül

- Kedves ahllgatóink Szemes Piroska Olvassa fel jegyzetét.

- Rossz örökségünk egyikéről a sznobizmusról szeretnék elmarasztaló szavakat ejteni. Nem véletlenül támadt ez a gondolatom, hanem azért, mert lpten, nyomon találkozom vele, bosszant nevetségességével, társadalomellenes megnyitlatkozásaival. Sznobon azt értjük, aki az ugynevezett előkelő társadalom szokásait, viselkedését akarja mindenáron majmolni. Vannak emlékeink a régi Magyarország szonbjairól és sajnos vannak a mairól is. Gyermekkoromban tanuja voltam, amikor édesapám nagyságosnak tisztelt egy asszonyt, aki felháborodottan kikérte, mivel hogy ő már akkor méltóságos volt. Iskolában külön tanultuk, hogy milyen származáshoz vagy szerzett ranghoz, milyen megszólitás dukál. Még ma is érzök egy 13 éves koromban irt minta kérvényt, iskolai dolgozatot. Nagyméltóságu miniszter ur, kegyelmes uram. Igy szólitottam a képzeletbeli előkelőséget és alázatos kérelemmel, alázatos tisztelettel fordultam hozzá, könyörögtem neki elképzelt állásom elnyeréséért. Mintadolgozatomra jelest kaptam. A történelem kegyes volt hozzám. A jól megtanult cimsort nekem már nem kellett alkalmazni, nem kellett könyörögnöm. Takarékosan bánok a számomra igazi emberi méltóságot kifejező elvtárs megszólitással. Csak azt tisztelem meg vele, akit jól ismerek. S valóban elvtársamnak érzek. Szivesen alkalmazom az urat, mely előttem már elvesztette hajdani értelmét. Számomra ur, akit nem ismerek jól, de tisztelettel akarom megszólitani. Nemcsak az orvos, az ügyvéd, a mérnök, hanem Tóth János is ur a Csppel Müvektől vagy Nagy József valamelyik tsz-ből. Miért beszélek erről? Nem tételezem fel, hogy ne tudná bárki is, miszerint

1927

1975.IX.20. 13,30 h. /11/

Szemforgatás nélkül

- Kedves ahlligatóink Szemes Piroska Olvassa fel jegyzetét.

- Hosszú örökségünk egyikéről a szabiszmusról szeretnék elmarasztaló szavakat ejteni. Nem véletlenül támadt ez a gondolatom, hanem azért, mert lpten, nyomon találkozom vele, bosszant nevetségességével, tárgyalomellenes megnyitiatkozásaival. Szabon azt értjük, aki az ugynevezett elékelő tárgyalom szokásait, viselkedését akarja mindenáron majmolni. Vannak eslékeink a régi Magyarország szonbjairól és sajnos vannak a mairól is. Gyermekkorombban tanuja voltam, amikor ódesapám nagyságoznak tisztelt egy asszonyt, aki felháborodottan kikérte, mivel hogy ő már akkor méltóságos volt. Iskolában külön tanultuk, hogy milyen származásban vagy szerzett ranghoz, milyen megszólítás dukál. Meg ma is érzük egy 15 éves korombban irt minta kérvényt, iskolai delgozatot. Kagyméltóságu miniszter ur, kegyelmes uram. Így szólítottam a képzeletbeli elékelőséget és alázatos kérelemmel, alázatos tisztelettel fordultam hozzá, könyörögtem neki elképzelt állámos elnyerésért. Mintadolgozatomra jelest kaptam. A történelem kegyes volt hozzám. A jól megtanult cimsort nekem már nem kellett alkalmazni, nem kellett könyörögnöm. Tehárékosan bánok a számomra igazi emberi méltóságot kifejező elvtárs megszólítással. Csak azt tisztelem meg vele, akit jól ismerek. S valóban elvtársamnak érzek. Szivesen alkalmazom az urat, mely előttem már elvesztette hajdani értelmét. Számomra ur, akit nem ismerek jól, de tisztelettel akarom megszólítani. Nemcsak az orvos, az ügyvéd, a mérnök, hanem Tóth János is ur a Gyppel Mihvektől vagy Nagy József valamelyik tsz-ből. Miért beszéhek erről? Nem tételezem fel, hogy ne tudná bárki is, miszerint

megszüntek nálunk a rangot kifejező megszólítások. Mégis szinte nevetséges, hogy esetenként már nem is vicc az az uj sznobságról mintázott anekdóta, amely szerint valaki azt mondja, ha nem a szocializmusban lennénk, most méltóságos asszony lehetnék. Ugyanis éppen most hallottam szóról szóra ugyanezt, amikor az idegenből hazalátogató rokonnak ilyenformán ecsetelték a hazaiak a házigazda itthoni társadalmi poziciójét. A sznob idegen kifejezés. Nincs magyar megfelelője. Jobb hiján használjuk. Ezzel illetjük a magát másoknál többre tartó, a talmi értékeket fitogtató kispolgárt, aki éppenséggel tanult ember is lehet. Sznobnak tekinthető, aki összeköttetéseivel hivalkodik, aki fennen dicsekszik x vagy y társaságával, aki ugy törekszik környezeténél különbnek látszani, hogy általa rangosnak vélt személyek ismeretségére pályázik csupán azért, hogy ezzel elhencegjen. Lassan már nevetséges, hogy még mindig akadnak olyanok, akik az autót nem a közlekedés eszközének, hanem rangjelző jelképnek tekintik. Szánalmas példáim egyikét közvetlen ismeretségi körömből veszem. Kertészkedő szomszédom mesélte, hogy régi jóbarátjuk azért nem jár hozzájuk mostanában, mert mint mondta nekik már kocsijuk van, amihez megfelelő társaságot kellett keresni. Akár egy rossz vicc. A sznobizmus ezerféle alakban él, burjánzik, mérgezi jó közérzetünket, rontja a társas kapcsolatok értékét, a jól végzett munka hitelét. Egyszóval mindent, ami szép, harmónikus, emberi. Köz és gazasági életünkbe naponta csúsznak be olyan uj szavak, amelyekre hamarjában nehéz megfelelő magyar kifejezést használni és mire megszületik a fogalomra saját szavunk sznobjaink örömére meghonosodik, levakarhatatlanul diadalt ir az üvegen. Ha kell, ha nem csak azt használják. De ez még hagyj án. Hanem amikor a jelentést nem értünk veszik szájukra az idegen [illegible]

elferditve használják. Hallottam már a francia hatalom, hatáskör jelentésü szót nincs hatáskörön helyett igy használni: nincs buvár jogom. Már nem is nevetséges, hanem szomoru, hogy az illetőnek a szeme se rebben, komolyan mondta, fontoskodva, snob módján. Közismertek azok a sznobok, akik tökéletesen szerkesztett mondatokat rÖpitenek világgá, még idegen kifejezést sem használnak, csupán fennköltek és semmitmondók. Más sznobok a Csárdáskirálynővel együtt lenézik az operettrajongók tömegét is, mert igy tartják illendőnek, előkelőnek, ezt régen igy mondták, urinak. Ugyanezek néhány ~~sss~~ szódás whisky után önfeledten zengik a Hajnási Pétert. Nem értik Bartókot és kézlegyintéssel elintézik Kodályt, de tülekednek a koncertre, amikor felemelt helyárakkal külföldi müvész játszik a Zeneakadémián esetleg éppen egy beat együttes a tizedranguak közül. A sokféle snob egyik fajtája az, akinek semmi sem elég jó, ami magyar legyen az kultura vagy kétkezi alkotás. Külföldön csak Nyugatot érti és nem Olaszországba megy turistaként, hanem "Olaszba" és ahogy Jankovich Ferenc irja nyugáddan elmondhatja magáról, láttam Párizst, nem láttam Baranyát. Ám ezt nem szégyelli, hanem büszke rá. Mai snobjaink között számosan vannak, akik mindenhez jobban értenek másoknál, mindenről külön véleményük van, mindent előre tudnak, főkét utólag. A vájtfülüek láthatatlan szektájának tagjaiként külön nyelven beszélnek, ám azon is válogatott fráizsokat. Müvetlnek tartják magukat, sokan közülük tanult emberek valójában. Mások meg csak majmolják, hogy azok. De lényeges dolgokról, alapvető ismereteik sincsenek. Nem tudják például, hogy Magyarországon a falusi ember már nem azonos a mezőgazdasági termelővel, hogy hajdan szintiszta paraszti településeken ma több az ipari munkás, mint

a földdel dolgozó, hogy a kis bérelt vagy saját hobbykertjében szöszmötölő munkás, tisztviselő, értelmiségi nem villatulajdonos. Vagy ha tudják, lenézik élhetetlenségéért. Más szonbok meg azt hiszik, hogy a szenvedélyes kertészkedő korlátolt lény, mert szabad iedjét nem kizárólag könyv mellett, szinházban tölti. Egy nagyközségi kultur ház vezetője mesélte nemrég, hogy meghivott előadójuk ugy dobálódzott a ismeretlen kifejezésekkel, hogy hallgatóiban bennerekedt a kiváncsiság, mert semmit nem értettek abból, amiről beszélt. A napokban egy falusi müvelődési ház táraltvezetésén vettem részt. Molnár József festőmüvész Nagyréde szülötte kisérte végigképei között földijeit. Első mondatától az utolsóig szépen, érthetően magyarul beszélt. A megértés és a ráébresztetés egyértelmüen tiszta szándékával és hevületével. Ha véletlenül kicsuszott a száján egy idegen szó tapintatosan felsorolta a megérétéséhez szükséges rokonértelmü szavakat. A portré szóhoz nem sajnálta odacsempészni gyorsan az arckép szót. A beavatatlanok előtt titokzatosnak tetsző müszavakról lfejtette a megérthetetlenséget és hajdani iskolatársai, meg azok gyerekei a mai fiatalok nemcsak a képek látványával, hanem a kezükbe adott megértést segitő kulccsal is gazdagodtak. Őt hallgatva azon tünődtem, hogy milyen kárt okoznak azok, akik a megértetés helyett ködösitenek, hogy magukat különbnek tarthassák. A sznobizmust társadalomellenes véteknek tartom. Megbocsáthatatlannak, ha olyanok hagyják magukat megfertőződni vele, akiknek ostorozniuk kellene a kispolgárit nem pedig azzá válniok.

- Szemes Piroska olvasta fel jegyzetét.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 AUG 31
SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Molnár József

YEI NÉPLAP 1975. augusztus 31.

1029

MOLNÁR JÓZSEF: BALATONPART BOGLÁRNÁL

1975. augusztus 31.

Pártegység és fegyelem

Egy megyei tanfolyam tapasztalatai

Tanfolyamot az idén rendezett először a megyei pártbizottság a járási, városi, üzemi és nagyközségi pártfegyelmi bizottságok elnökei és referensei részére. Az előadások és a konferenciák érintették azokat az elvi és gyakorlati kérdéseket, amelyek ismeretében a fegyelmi bizottságok hathatósan segíthetik a XI. kongresszus határozatainak végrehajtását.

A pártfegyelmi munka nem tartozik a népszerű pártmegbízatások közé, mert sokan elfeledkeznek arról, hogy a pártfegyelem őrzése, szilárdítása érdekében kifejsabb elve a demokratikus centralizmus. Akad azonban, ahol a centralizmust még nem imerték fel, és a párthatározatok végrehajtását egyénileg, sajátosan értelmezik, azokból a számukra kedvezőket tartják kötelezőnek teljesíteni.

Most, amikor a pártnak a szocializmus építésében, a társadalom jövőjének formálásában nagy és sokrétű feladatokat kell megoldani együtt a pártonkívüliekkel, nem hagyhatja szó nélkül, hogy tagjai közül egyesek csak a jogaikat akarják gyakorolni, kötelességeikre is figyelmezteti őket. A párt határozatai, legyen az felzésben, a pénz hajszolásában, azzal, hogy neki mindent szabad, kiskirállyá válik, ott előbb-utóbb súlyos fegyelmi vétségek keletkeznek, amiért felelni kell a párt előtt. S megeshet, hogy nincs más hátra, mint a legszigorúbb büntetés. A párt tisztaságának, soraink védelme érdekében eltávolítja szervezetéből azt, aki súlyosan kompromittálta, aki politikai károkat okozott neki.

A párt normáinak „karbantartását" szolgálja a gyakorlat, fejleszteni a kommunisták jó tulajdonságait, képességeit a párt szolgálatára, s ha kell, gyógyító módon megelőzni a rosszat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 AUG 30
Kisalföld

Molnár József Festő

1021

Molnár József (1821—1899) „Balatonpart Boglárnál" című képén a tó száz év előtti életét rajzolta. (Keszthelyi Múzeum.)

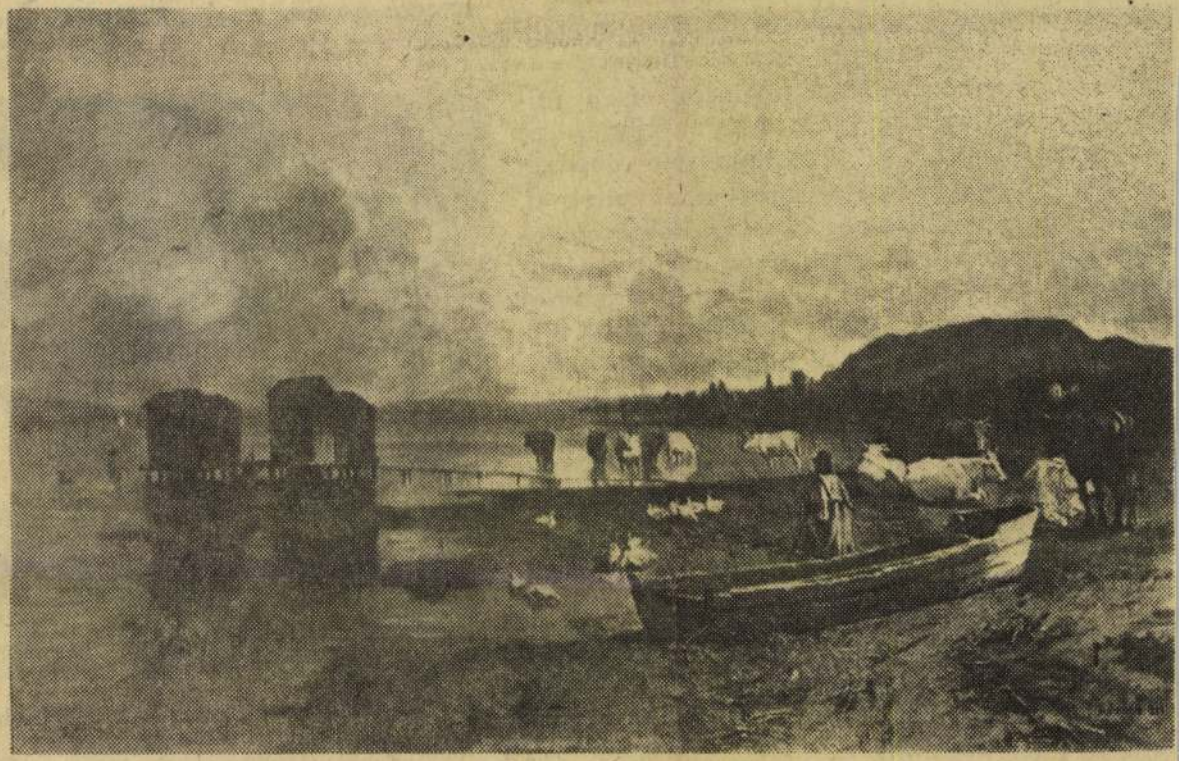

mezőgazdasági termelés ugrásszerű fejlődése, a mezőgazdaságban jelentkező munkaerőhiány szükségessé tette a nagyteljesítményű traktorok és ezek gazdaságos kihasználását biztosító munkagépcsoportok kifejlesztését, illetve gyártását.

A Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyárban nagy hagyománya van a talajművelőgép- és vetőgépgyártásnak. Az új talajművelő gépeket 3–4 Mp vonóerejű traktorokhoz fejlesztették ki, vagyis a munkaszélességet, a műveletek összevonását úgy választották meg, hogy egyes munkagépek a technológiához kiválasztott traktorral kedvező energetikai összhangba kerüljenek.

A KLC EKECSALÁD első két alaptípusa (a KLC–7M45 és KLC–7M45) már kísérleten van, kialakítás alatt áll a 45 cm fogásszélességű eketestek mellett a 35 és 40 cm fogásszélességű ekefejekkel felszerelt gyorsszántó eke is. A nagyteljesítményű tárcsás talajművelő gépek sorozatgyártása is megindult az XTN–8/3 KÉTSOROS NEHÉZ TÁRCSA és az ETB–48 jelű egyirányú tárcsákkal. Az XTN–8/3 típusú tárcsa az első olyan hazai gyártmányú munkagép, amely 8 m-es munkaszélességgel, ugyanakkor 3 m-es szállítási szélességgel

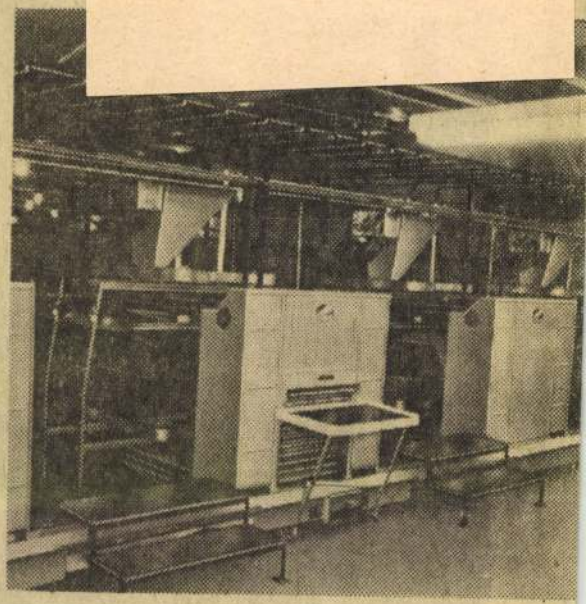

● KKT Kétszintes ketreces tojóházi berendezés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 AUG 24
Népújság (Heves)

Molnár József festő

1021

Balatoni képek

A mindig végtelennek tetsző — s mindig gyönyörű — balatoni táj időtlensége — azaz mindenkori lebilincselő időszerűsége — számtalan magyar festőt ihletett meg. Alkotásaikból idézünk most — emlékeztetőül — egy párat.

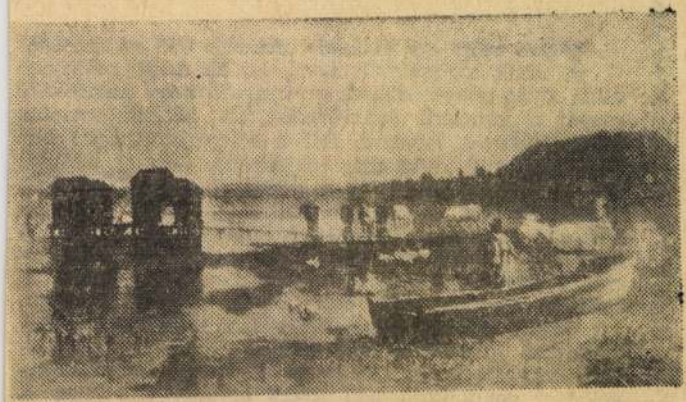

Molnár József (1821—1899) „Balaton-part Boglárnál" című képén a tó száz év előtti életét rajzolta. (Keszthelyi Múzeum.)

A kultúra: eszköz

Több mint egy évtizede „fedezte föl" népművelésünk a fogalmat: komplex. Ez a szó rövid idő alatt átütő sikert aratott, olyannyira, hogy nemsokára magát a korszerű népművelést volt szokás komplex népművelésnek nevezni. Bár a kifejezés csöppet sem volt magyaros, most már idejétmúlta elítélni. Időközben a népművelésből is a sokkal helyénvalóbb közművelődés lett, a komplex szó pedig mintha lassan háttérbe szorulna. Komplex közművelődésről csak a fölöttébb tudálékosok beszélnek: a közművelődés fogalma ugyanis mindazt magába foglalja, amire a komplex — magyarán: összetett, együttes — szó utal.

Eszem ágában sincs nyelvészeti fejtegetésbe bocsátkozni. Mindössze arra akarom fölhívni a figyelmet, hogy az idézett szó mulandó divatja is a közművelődési gondolkozásmód gyors átalakulását jelzi. A mulandóság azért örvendetes, mert arra utal, hogy a fölismerés rövid idő alatt magától értetődővé vált: a művelődés valamennyi rendelkezésre álló eszközét

Molnár József festő

Pusztapalota – Molnár József festménye a múlt századból

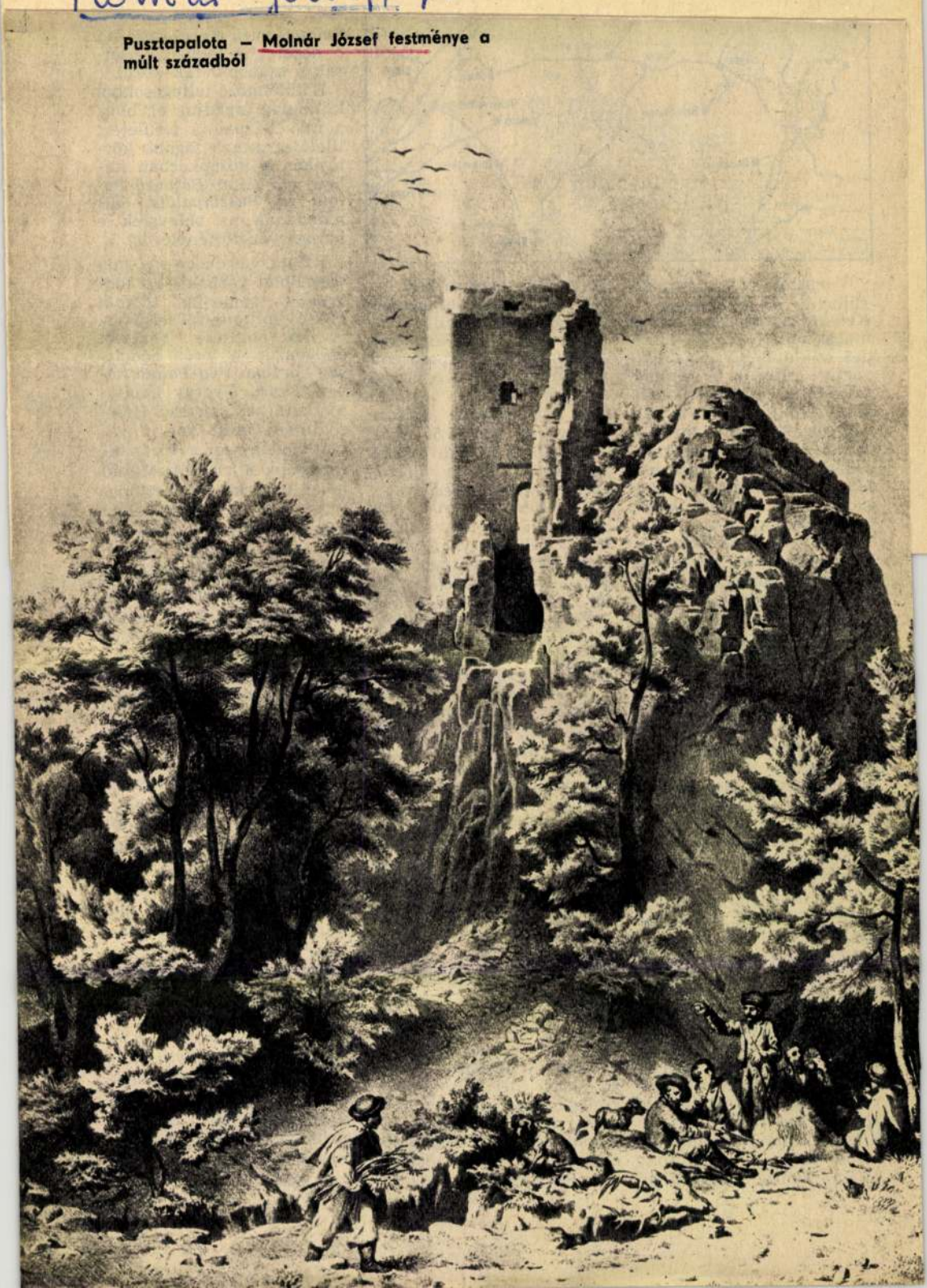

— a lőfegyverek alkalmazása előtt — fontos szerepe lehetett, mert alatta vezetett el az az út, amely a *Tési fennsíkon* keresztül a Bakonyon át a Kisalföldre vezetett.

A romok tanúsága szerint a vár mintegy 15 méter magas, háromemeletes középkori *lakótorony* volt. Az első emeletének keleti falában levő ülőfülkés, félkörívés ablak arra vall, hogy a lakótorony a *XIII. század végén* épült. Építését eszerint valószínűleg az az 1326. évi oklevélben említett *Csák* nembeli *István* végeztette, aki a XIII. század végén bakonyi ispán volt. (Alighanem ő építtette föl *Városlőd* mellett *Hölgykő* várát is.) A lakótornyot egykor északnyugat felől lehetett megközelíteni, ahol övezőfal és árokrendszer védte. Az övezőfal nyugati oldalán kapu nyílt az előudvarba. Onnan sziklába vágott keskeny feljáró vezetett a lakótorony földszinti részébe. Maga a lakótorony 6,5×5 méter alapterületű

mon, *Bátorkő* várának maradványaival azonosítva azt. De vajon azonos-e vele csakugyan? Ezt már akkortájt vitatták. Az egyik nézet szerint, amelyet *Fehrenteil-Gruppenberg* Ernő fejtett ki a Hadtörténeti Közleményekben, Bátorkő maradványait nem itt, hanem *Bakonycsernye* mellett, a *Csikling* vár maradványaiban kell keresnünk. Várpalotának és környékének néhai neves helytörténeti kutatója, *Faller* Jenő is vitatta az azonosságot, azt állítva, hogy amikor a mai Várpalota vára és a maradványaiban ismert Pusztapalota felépültek, Bátorkő már elpusztult, s annak helyét Várpalota területén kereshetjük.

Ezzel szemben dr. *Dornyay* Béla Pusztapalotát *azonosnak tartotta* Bátorkő várával. A névváltozást azzal okolta meg, hogy Bátorkő neve az újkorban feledésbe merült, s hogy a vár maradványait *megkülönböztessék* a mai Várpalotától: Pusztapalota vagy Ó-

csak a XVIII. században, egy határperben említik mint Palota várának tartozékát. Tehát korábbi okleveles története csak Bátorkőnek van.

Bátorkő várának első említése a már idézett 1326. évi oklevélben maradt fenn. Eszerint abban az évben *Anjou I. Károly* király a Csák nembeli István fiaitól: *Pétertől* és *Istvántól* csereképpen átvette *Csókakő*, *Gesztes*, Bátorkő és *Csesznek* várakat vártartományaikkal együtt; az oklevél Bátorkő helyét „*Tykol földe*" birtokon határozza meg. Egy másik oklevél szerint *I. (Nagy) Lajos* Bátorkő várát *Tóth* („Salavus") Lőrinc mester fiainak: *Miklós* pozsonyi ispánnak, *Lőkösnek*, *Bertalannak* és ivadékainak adományozta szolgálataikért. Erről a Lőrinc mesterről tudjuk, hogy ő volt az őse a *palotai Kont* családnak.

MOLNA'R JÓZSEF

38. ▲
Molnár József (1821-1899)

Hegyvidéki táj
Olaj, fa 56x45 cm
Jelezve középen lent: Molnár
Kikiáltási ár: 550 000 Ft

39.

39. ◄
Mednyánszky László (1852-1919)

Katona
Olaj, karton 34,5x25 cm
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

40.

40. ◄
Mednyánszky László (1852-1919)

Férfiportré
Vegyestechnika, papír 30x24 cm
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky pest
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 SEP 6

Magyar Hírlap

Molnár József festőművész

MOLNÁR JÓZSEF festőművész kiállítását szeptember 16-án nyitják meg Balassagyarmaton, a Palóc Múzeumban.

JOSÉ ANTONIO NOGUERÁNAK, a valenciai kamara elnökének vezetésével spanyol piackutató delegáció érkezett Magyarországra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 AUG 12
DOLGOZÓK LAPJA
(KOMÁROM)

Molnár József fotó
1021

Balatoni képek

A mindig végtelennek tetsző, — s mindig gyönyörű — balatoni táj időtlensége, — azaz mindenkori lebilincselő időszerűsége számtalan magyar festőt ihletett meg, alkotásaikból idézünk most — emlékeztetőül — egy párat.

Molnár József (1821—1899) „Balatonpart Boglárnál" című képén a tó száz év előtti életét rajzolta. (Keszthelyi Múzeum)

FELVÉTELRE KERESÜNK

több éves gyakorlattal rendelkező

építész, villamos és gépész technikusokat

műszaki ellenőri munkakörbe.

FELTÉTEL:
beruházási szakmai ismeret.

FIZETÉS:
kollektív szerződés szerint.

JELENTKEZÉS:

a Beton- és Vasbetonipari Művek Lábatlani Gyára

AZ ÉSZAK-
NYERSANYAGHA
TATABÁN

fel

RAKODÓ
TEHERGÉPK
valamint T.
RAKODÓG

Jelentkezés: a
Tatabán

APRÓH

LAKÁS

Komfortos lakást, vagy lakrés bérelnék Tatabányán vagy kö nyékén. „Egy évre" jeligére kiadóba.

3441

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Szeptember 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Szeptember 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

Szeptember 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
Végvári Lajos

Belépődíj nincs

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

vetített képekkel

Szeptember 10-én, pénteken délután 6 órakor
PAÁL LÁSZLÓ
Előadó: dr Radocsay Dénes

Szeptember 17-én, pénteken délután 6 órakor
MÉSZÖLY GÉZA
Előadó: dr Dombi József

Szeptember 24-én, pénteken délután 6 órakor
MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ
Előadó: Végvári Lajos

★

Szeptember 25 -től október 6-ig
ERDŐS GÉZA
festőművész
gyüjteményes kiállítása

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai

Szeptember 5, vasárnap

Szinyei-Merse kiállítás a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 2 forint.
Előadó: *dr Soltészné dr Szilárd Kató*

Magyar remekművek. Kiállítás a Fővárosi Képtár újonnan megnyílt Rózsa Miklós szalonjában. Gyülekezés ½1 órakor a kiállítóhelyiségben (V., Sztálin-tér 3, félem.). Részvételi díj nincs.
Előadó: *Végvári Lajos*

Szeptember 12, vasárnap

Új szerzemények és letétek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés reggel 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 2 forint.
Előadó: *dr Kampis Antal* egy. m.-tanár

Szeptember 16, csütörtök

Magyar remekművek. Kiállítás a Fővárosi Képtár újonnan megnyílt Rózsa Miklós szalonjában. Gyülekezés délután 6 órakor a kiállítóhelyiségben (V., Sztálin-tér 3, félem.). Részvételi díj nincs.
Előadó: *dr Pogány Ö. Gábor*, a Fővárosi Képtár igazgatója.

Egyéb képzőművészeti vonatkozású rendezéseket lásd a Központ Munkatervében.

Fizessen elő a Központ Munkatervére!
1 évre 8 Ft.
A Munkaterv közli a Központ összes rendezéseit.

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 112910
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Mohár József (5)

tovább

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XVII.

A MAGYAR TÁJKÉPFESTÉSZET

1948 szeptember 1-től szeptember 22-ig

✦

A katalógus díjtalan

A magyar táj

Sok szó esett az elmult hónapokban a magyar festészet realista hagyományairól. Éppen mert a formalizmusok elleni harcban az elméletírók nem kívántak időszerű szólamok hangoztatásának látszatába esni. Kiderült ugyanis, hogy a valóság jelenléte művészetünkben nem a politikai helyzet tisztázódásából előállott kívánalom, hanem a kifejezés teljességének, a festői megnyilatkozásnak alapvető feltétele. Hiba lenne az absztrakció elsorvadását a szociáldemokrata jobbszárny befolyásának a kikapcsolásával magyarázni, sokkal helyesebben vélekedik az, aki az ideológiai fejlődés hatását méri az elvonatkoztatók vereségével.

Nem nehéz érveket találni mestereinknek a realitás iránt mutatkozó érzékenységére vonatkozólag, hiszen műtörténelmünk utolsó száz éve legtöbb jelentős alkotásában közvetlen élményanyagból jött létre. Ha a szociális problémák öntudatos vállalása nem is mondható el régebbi festőinkről és szobrászainkról, működésükben ösztönösen mégis a fennálló körülményeket, eleven tapasztalataikat közvetítették. Igazi tehetségeinkből a kötelező stílusálarc vagy jövedelmező divat ellenére is kikívánkozott az őszinte vélemény, amivel az élet jelenségeiről, a történeti változások lényegéről emlékeztek meg. Egyfajta józan szemlélet és társadalmi tárgyilagosság kért szót munkásságukban, mert népünk nyomasztó sorsa mellett lehetetlen lett volna szépelgő időtöltésnek vagy tetszetős díszítőiparnak tekinteni a művészi hivatást.

Legjobbjaink nyitott szemmel végezték feladataikat, ami hangsúlyozottabb erkölcsi következetesség nélkül is megerősítette felelősségérzetüket. Realizmusuk a 19. század általános gyakorlatának megfelelően inkább csak munkamódszer volt s csupán a szegények iránti szolidaritás, a föld szeretete révén minősült forradalmi szellemű magatartássá. Már Munkácsy nemzedékétől számíthatóan megszűnt a természet, a haza, az ember és a vidék pusztán ábrázolási alkalom lenni, vagy mindössze a szerkesztési és tárgyválasztási problémákon segíteni. A lerögzített hangulatok és cselekmények nemcsak atmoszférikus és figurális megoldásokat eredményeztek, de érzelmeket is sejttettek és ítéletet is hangoztattak. Ezek az érzelmek és ítéletek távolról sem jelentették az idillek és szórakozási esélyek szempontjait, de mindig közösségi érvényt szereztek, a széles tömegekre utaltak. Paál László erdőrészleteinek vizsgálatánál nem szükséges különösebb világnézeti magyarázatot fűzni ahhoz, hogy a korabeli mal de siecle-en túl a magyarság történeti zsákutcájára lehessen következtetni belőlük.

Mindebből látható, hogy nem túlzás modern pikturánk legfőbb nevelőjének a magyar tájat nevezni. Ami azonban legkevésbé se szorítkozik csupán a festői eszközök megreformálására, hanem elsősorban a valóságos motívumok hitelességét igazolja. A színek frissesége, a fények élénksége, a párák tónusossága egyetemes európai áramlatot jelöl a művészetek históriájában, a többlet éppen az a helyi sajátság, mely humánus tartalmat kölcsönöz a formai elemeknek. Konkrétumain kívül emberséges ez a tájképfestészet, mely sohase merevedik a desztillált színképelemzés képletei közé, de mindig őriz valamit a környezet lelkületéből. A falvak, dombok, vízpartok, csillámok és felhők együtteséből nem annyira földrajz, mind inkább szociográfia kerekedik ki. Vallomás lesz minden kép, beszámoló olyan látványokról, melyekben nem annyira az optikai különlegességek a fontosak, hanem a jellemző vonások. Háttér ez, az ország lakóinak sorsához, az éghajlat és elnyomatás kíméletlenségeihez, a magas mennyolthoz, a tikkasztó szenvedélyekhez, a bánatos reményhez, a távoli vágyakhoz. A tényszerű előadásban mindahányszor föllelhető valami szerteágazó jelentés, bizonyos félreérthetetlen szándék lázas mondanivalót közölni. Nem véletlen, hogy a klasszicista Markó Károly rideg hegyoldalnak látta Visegrádot, a szentek világszínpadának díszletezője, Székely Bertalan, fullasztó foltokkal szeszélyeskedett tanyai változatainál, a neoreneszánsz falképek Lotz Károlya üres óráiban akvarellezni járt hepe-hupás szekérutak mentén, s még Rippl-Rónai mondain fecsegőkedve is elkomorult egy falurészlet megalkotásakor. Viszont ugyanakkor törvényszerű, hogy a maradandó teljesítmények készítői szigorú következetességgel ragaszkodnak a dokumentatív szerephez, ahhoz a felismeréshez, hogy ténykedésük csak az igazság szolgálatában nyeri el létjogosultságát. A nagybányai polgárok, az autodidakta proletárok, a műkereskedelem kitartottjai és a mesterség szerzetesei mind megegyeznek abban, hogy a Balaton reflexei, a Duna szigetei, a szántóföldek barázdái, a községek kacsausztatói, a kévék keresztjei, a vihar madarai megfestésében nincs módjuk a kényelmesebb utat választani.

Nyugat felől nézve festőink mintha nem jutottak volna a dolgok végéig. Az alaki rombolásban, az ábrák analizisében csak egy kisebb szektás csoport ment el a végső pontokig és vesszőcskékig. A burzsoá ízlést véve alapul a differenciálódás, a finomodás fortélyaiban talán lemaradtunk a kapitalizmus prominens áldozatai és kegyencei mögött, de ha fejletlenebb gazdasági viszonyainkat tekintjük, mintha mentesültünk volna a dekadencia legalsó fokaitól. Ökonomiai késésünk kulturális előnyt szerzett, az egyenlőtlen fejlődés elvének igazolására, az égető aktualitások a valósághoz kötötték mestereinket. Mert akik nem tudtak mellébeszélni, azok szocialista indulattal kezelték ecsetjeiket. Tornyai, Mednyánszky, Nagy-Balogh, Nagy István, Derkovits, Dési-Huber a jövőnek dolgoztak, amikor a multtal viaskodtak. Életművük képzőművészetünk történelem-adta progresszív szellemét tanusítja.

Pogány Ö. Gábor

A KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

1. *Brodszky Sándor* (1819—1901) Tájkép
2. *Bruck Lajos* (1846—1910) .... Őszi táj
3. *Deák-Ébner Lajos* (1850—1934) Patak partján
4. *Derkovits Gyula* (1894—1934) .. Fák
5. *Dési-Huber István* (1895—1944). Táj
6. *Ferenczy Károly* (1862—1917) .. Lovasok
7. *Fényes Adolf* (1867—1944) .... Kis város
8. *Gulácsy Lajos* (1882—1932) .... Kolostor
9. *Hollósy Simon* (1857—1918) ... Tavaszi táj
10. *Iványi Grünwald Béla* (1867-1940) Erdőrészlet
11. *Kernstock Károly* (1873—1940) . Cigányok a vízparton
12. *Lotz Károly* (1833—1904) ..... Al-Duna
13. *Markó Károly* (1790—1860) ... Rőzsehordók
14. *Mednyánszky László* (1852-1919) Tehenes táj
15. *Mészöly Géza* (1844—1887) .... Sík vidék szénaboglyákkal
16. *Molnár József* (1821—1899) .... Malom Tápióbicskén
17. *Munkácsy Mihály* (1844—1890) Erdei tájkép
18. *Nagy István* (1873—1937) ..... Domboldal
19. *Nagy-Balogh János* (1874-1919) . Kubikusok
20. *Paál László* (1846—1879 Borús idő
21. *Perlmutter Izsák* (1866—1932) .. Gereblyéző nénike
22. *Rippl-Rónai József* (1861-1927) Falurészlet
23. *Székely Bertalan* (1835—1910) . Szadai völgy
24. *Tornyai János* (1896—1936) .. Tanya
25. *Tihanyi Lajos* (1883—1939) .. Nagybányai táj

Aladártól. Az ötvösség történetéhez a XVII. században, Szilágyi Sándortól. A kőhalmi polgárvár s a szászkézdi pórvár, több rajzzal, dr. H. Arányi Lajostól. Az regisegh tudomanyanak hajdany allapotja, dr. Szendrei Jánostól, ki régi magyar nyelven és helyesirás szerint irta meg e közleményt. 1686-ban Budavárában élve elfogott török főtisztek, Némethy Lajostól. Kitünő férfiak emlékérmekben, Tergina Gyulától, ki az ujabb magyarországi emlékérmek rajzát is közli. Végül Horváth Ignácz érdekes összeállitást nyujt Pulszkynak 1834—1884-ben megjelent könyveiről, hirlapi közleményeiről, stb. A diszes album a régészeti tudomány minden kedvelőjére nézve kiváló érdekü.

Bem-album. Megjelent, jó két évi készülődés után, a marosvásárhelyi *Bem-album*, a Bem-nővérek (a forradalmi hős testvérhugai) javára. Kerekes Sámuel, az album szerkesztője s kiadója, az olvasókhoz intézett előszóban, igazolja e késedelmet, a fölmerült nehézségekkel. De szól magáért maga a könyv is, valamint a homlokára tüzött nemes czél is. Mi ez utóbbit illeti, az idegen hősnek, a ki a mi szabadságunkért oly nemes önzetlenséggel harczolt s a ki hadi történetünk egyik legfényesebb lapját tölti be, egyenes utódai nem maradtak ugyan, de neve megérdemli, hogy azt viselő s szegénységben élő két nővéreért a magyar nemzet tegyen valamit. Már ez is elég ajánlásul szól a könyvnek, mely azonban magáért is megérdemli a pártolást. Kétségkivül legérdekesebbek benne a Bemre, a Bem-szoborra s annak leleplezési ünnepélyére vonatkozó közlemények. Azonkivül átalános érdekü szépirodalmi dolgozatok is vannak benne, melyek közül kiemeljük Gyulai Pálnak egy hangulatos költeményét 1852-ből: «Egy régi udvarház» czimüt, mely talán első embryója volt a koszorus szerző hason czimü ismeretes regényének; továbbá Tolnai Lajos csinos költeményét: «A temetőn» s jeles tudósunk Szabó Károly érdekes közleményét: Marosszék 1511-diki alapitványa a marosvásárhelyi Szentlélek-ispotály s lelenczház részére (ki képzelne jótékonysági s épen lelenczházi alapitványt a XVI. század elején!). A Bemre vonatkozó számos közlemény közül felemlitjük a következőket: «Kolozsvártt 1848. deczember 25» Teleki Sándortól, «Merénylet Bem ellen» dr. Liske Savértól, «Bem apóról» Teleki Miklóstól, «Egy 24 óra Bem erdélyi hadjáratából» Győrfi Petőtől, «Bem és a székelyek» Gönczy Jánostól, «Reminiszczencziák» Tolnay Gábortól, «Egy ebéd Borgó-Prundon» Deák Farkastól. A könyv kiállitása, tekintve tartalmi becsét, diszesebb is lehetne — de a czél érdemeért ez elnézést érdemel. 360 lapra terjed — ára azonban, a mi nagy hiba, nincs rányomtatva.

Jókai ujabb regényeiből a Révai-testvérek füzetes kiadásában már egészen megjelent «*A lőcsei fehér asszony*» czimü történeti regény. Összesen huszonhárom füzetet foglal el, Jókai Róza rajzaival. A vállalat 24-ik füzete egyszersmind megkezdi Jókai legujabb regényét: «*A kis királyok*» czimüt. Egy füzet ára 25 kr.

Kossuth és a megye. Ily czimü röpirat jelent meg Grünwald Béla országgyülési képviselőtől, ki az országgyülésen tartott egyik beszédében a megyékről és állami hatalomról szólva, e kérdésben aztán Kossuth hirlapi uton szintén nyilatkozott. Grünwald most e füzetben felel Kossuthnak.

Kalocsai szellemi omnibus czimen terjedelmesb kötet (286 lap) jelent meg Kalocsán Holmeyer Ferencz nyomdájában. Irta Hang Ferencz. A könyv Kalocsa város utolsó évtizedének eseményeiből közöl egyes epizódokat, irott emlékeket, s e történeti följegyzések mellett egyet-mást a város kiválóbb férfiairól, vagy ismertebb alakjairól, adomákat stb. Átalában apró közleményekre oszlik föl a gyüjtemény. A szerző czélja volt tarkaságban, minden rendszer nélkül, eleveniteni föl emlékeket, egyes epizódokat, szóval omnibust adni. Kiválólag helyi érdekü munka.

Feri czimü népies tárgyu nagyobb elbeszélésre hirdet A.-Korompáról előfizetést Mátray Lajos, kitől nemrég «Aranka» czimü kötet jelent meg. Mint irja, e kötet fogadtatása buzditotta uj mű kiadására. Az előfizetési ár 1 frt 50 kr., mely szerzőhöz A.-Korompára (utolsó posta Nagy-Szombat) czimezendő.

Az operaszinházban *Erkel* Ferencz uj dalművét, «*István király*-t», mely a szinház megnyitására készült, még a tavaszon szinre hozza az igazgatóság. Készülnek *Sárosi* (Schauer) «Abencerlrage» czimü uj operájára is, melyhez a szöveget Bartók Lajos irta Chataeubriand egyik elbeszélése után. — A szinház e napokban felhőcsináló gépet kapott, mely voltaképen gőzgép, varázsjelenetek alatt gőzfelhő száll föl belőle, s ennek külső hatása alatt változtathatják a diszleteket. Ily felhőcsináló gépet először a budapesti operaház alkalmaz.

Az «Arany embert», Jókai drámáját, a nemzeti szinházban folyton nagy közönség előtt ismétlik. A költői szépségekben oly gazdag hatásos drámát közelébb Kolozsvártt is előadják. Jókai szintén leutazik s ünnepélyesen fogadják. Készülnek az «Arany ember» előadására Bécsben az An der Wien szinházban is, Schnitzer forditásában. Jókai a bécsi előadás számára egész uj jelenetet irt s egyéb lényeges változtatásokat is tett. Az uj jelenet a Balaton festői partját tárja a nézők elé s itt nagy fényü népünnep fog rendeztetni. Ugyane szinházban mutatják be Jókaitól a «*Czigány báró*» operettet, melynek zenéjét Strauss, a hires valzer-szerző irta. Az első előadás az őszkor lesz.

A népszinházban január 28-án «*A két savoyard leány*» czimü franczia szinművet mutattak be. Szerzőjük D'Ennery és Lemoine. A darab abból a könnyüded szerkezetü szinművekből való, melyeknél a szerzők szinpadi ügyessége a fő. Néhány jó szerepet irnak, a hatásos jelenetek kedveért nem sokat törődnek a valószinüséggel, vagy mélyebb drámai okokkal. Különben a darab nem is az ujabb termékek közé tartozik, története pedig körülbelől ismeretes már a «Linda» operából. A hatás elégséges volt arra, hogy a darab előadását igazolja.

A két savoyard leány: Mari és Chonchon. Mint a szegény savoyardok, ők is elhagyják a sovány szülőföldet, hogy szerte kóborolva, dallal, zenével keressék élelmöket. Marit a kivándorlásra az is kényszeriti, hogy egy öreg ur, Boisfleury szerelmével üldözi, s apja bérletének megujitása is attól függ, ha az öreg ur udvarlását elfogadja. Apja beleegyezésével tehát követi barátnőjét, Chonchont Párisba, a hol mint utczai énekesnő nagy népszerüségre tesz szert. Chonchon elmerül Páris élvezeteiben, vigan éli világát. Mariba bele szeret Sivry marquis, de csak bánatot okoz neki, hirbe hozza, ugy hogy Mari apja, ki feljön Párisba, elátkozza leányát. Gyermekkori játszótársa, Pierrot vezeti aztán haza a szülőföldre, hol szülői megbocsátanak aztán neki, Pierrot pedig nőül veszi. Ez a történet érzékeny jelenetekre van osztva, és mellékalakokkal tarkitva. A darabhoz Bánfi Sándor szerzett zenét, dalokat, tetszetős melódiákat. Hegyi Arankát (Mari) és Pálmai Ilkát (Chonchon) a közönség felváltva tapsolta. Nekik sok részök volt az előadás sikerében. Pálmai tánczczal is hatást csinált. Kivülök még Kassai (Boisfleury), Gergely (Pierrot), Eöry (Sivry marquis), Rákosi Szidónia, Tóth a darab legjobb közreműködői.

A temesvári magyar szinügy. Bonnaz Sándor csanádi püspök a temesvári városi tanácsnak 1000 frtot küldött, azon megjegyzéssel, hogy ez összeget a jövő két évben évenkint meg fogja ujitani. A városi tanács ezen 3000 forintból évenkint 1000 frttal a magyar szintársulatot fogja segélyezni.

Egy magyar zeneszerzőnek, *Beliczay* Gyulának uj művéről nagy elismeréssel nyilatkoznak a németországi szaklapok. Egy trió ez, zongorára, hegedüre és kisbőgőre, melyet a Becker-féle hires quartett-társulat is fölvett műsorába, a mi szintén elég döntő kritika. A lipcsei «Neue Zeitschrift für Musik» részletes ismertetést ir róla.

A műcsarnokban a kiállitott művek s különösen Giron «Két nővér» czimü nagy festménye a közönségre növekedő vonzerőt gyakorolnak. *Klotild* főherczegnő látogatása alkalmával Spányi Bélának «Alkony» czimü tájfestményét, valamint Brodszky Sándornak «Malom» és Molnár Józsefnek «Közép orom a Tátrahegységben» czimü festményeit megvásárolta. Ugyancsak Spányi Bélának «Tájkép tehenekkel» képét Bittó István vette meg s egyszersmind egy pendant-képet is megrendelt a nevezett művésznél.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia jan. 26-iki összes ülésén *Pauler* Tivadar elnökölt, s az ülés iránt nagy érdeklődés nyilatkozott, mert *Trefort* Ágost tartott emlékbeszédet az akadémia elhunyt külső tagja, Mignet Ferencz, a hires franczia történetiró fölött.

Trefort «Mignet és munkái» czimet adott az emlékbeszédnek, mert Mignetnek műveit jellemezte, munkásságának eredményeit méltatta, megjegyezve, hogy az emlékbeszédek e formájára épen Mignettől birunk remek példányokat. Szólt az iró szelleméről s ama történeti munkákról, melyek Mignet nevét hiressé tették. Noha forradalmi, sőt fatalisztikus iró, műveinek közös vonása a tárgyiasság, mely előny a történetirónál, noha az előadás hibáira is vezethet. Trefort szerint: Mignet még jobban megirta volna a nagy forradalom történetét, ha később irja meg a többi munkánál, midőn már több fölfedezett anyag állt volna rendelkezésére. Sajátlag a forradalmi legendának ő a megalapitója, mit aztán Thiers kiszélesitett. Trefort szellemesen fejegette, hogy szükséges volt-e vagy elkerülhető lett volna a nagy franczia forradalom, mely szült sok jót, de az emberi szellem nagy tévedéseire is ragadt, nem vette figyelembe az egyház és vallás hatalmas erkölcsi erejét, s felbomlásra, rémuralomra vezetett. Fő vonásokban elmondta az okokat, melyek a maig is érezhető bajok forrásai voltak. — Az emlékbeszédet zajosan megéljenezték.

Fraknói Vilmos főtitkár adta elő ezután a folyó ügyeket, először is az akadémia két nagyérdemü, közelébb elhunyt tagjáról, Botka Tivadarról és Kruesz Krizosztomról emlékezvén meg; azután pedig az igazgató tanács által helyben hagyott *költségvetést* és számadásokat terjesztette elő. Ezek szerint a mult évben a bevétel 152,469 frt, a kiadás pedig 133,482 frt volt, s igy 18,987 frt csatolható a vagyonhoz. Ez eredményt nagyobb hagyományok tették lehetővé. Az akadémia összes vagyona ez év elején 2.058,216 frt volt. Ezen kivül külön kezelt nagy alapok is vannak, köztük az Arany szobrára 75,381 frt 60 kr. Az igazgató tanács elhatárzá, hogy a tiszta jövedelem (90,000 frt) két száztóliját a tartaléktőke gyarapitására forditja. Hazslinszky Frigyes rendes tag s növénytudósnak 400 frt évi dijat rendeltek. Az ez évben befizetendő Kajdacsy István-féle 20,000 frtnyi alapitvány kamatait az orvosi könyvkiadó vállalat segélyzésére forditják. Az idei költségvetésbe a bevételek 142 500 frttal, a kiadások 140,700 frttal számitvák. — Továbbá jelentette a titkár, hogy a *nagygyülés* napjai máj. 26—31-ik napjaira tüzettek ki.

Az ülés végén *Zichy* Antal inditványt tett, hogy a pozsonyi diéták kerületi üléseinek irományaiból, melyek országos levéitárainkból hiányzanak, a mit lehet, meg kellene menteni s e végett a belügyminiszterhez folyamodni, hogy a törvényhatóságokat hivja föl e czél eszközlésére. *Pulszky* Ferencz, ki mint követ részt vett a kerületi ülésekben, felszólalt, hogy eredmény nem igen várható, mert az ily üléseknek formaszerü jegyzőkönyve nem volt. Az akadémia Zichy inditványát a második osztálynak adta át.

A Kisfaludy-társaság január 28-iki ülése emlékezetes marad, mert ebben az ülésben az elnöklő *Gyulai* Pál azt az örvendetes jelentést tette, hogy a társulat vagyona *tizezer* forintnyi alapitványokkal gyarapodottt. Az egyik alapitványt 5000 forinttal *Széher* Mihály királyi tanácsos tette, korán elhunyt Árpád fia emlékére, ki a szépirodalmat szép reményekre biztatón kezdte művelni; a másik alapitó *Kasselik* Jenő, a nemrég elhunyt Kasselik Ferencz gazdag háztulajdonos fia. ki atyja emlékére tette az alapitványt. A gyülés elhatározta, hogy a két alapitványért küldöttség mondjon köszönetet.

Beöthy Zsolt titkár jelentette azután, hogy gróf Laszberg Rezső győrmegyei alispán meghivta a társaságot, hogy képviseltesse magát a Győrött február elsején tartandó tanácskozáson, melyet a Kisfaludy Károly ott emelendő szobra ügyében tartanak. E tanácskozásra Beöthy Zsoltot küldték ki. — Dr. Erődi Béla a Firduzi «Sah-Name»-jából egy kötetnyi uj forditását s Négyesi László «Mi a magyar vers» czimü tanulmányát küldték be birálat, illetőleg kiadás végett.

Szász Károly inditványozta, hogy Szemere Pálnak, e nem elsőrangu, de sok oldalu működése és különösen társadalmi befolyása által ismeretes és kiváló iró születésnapjának századéves forduló napja — mely ez év február 19-ére esik — megünnepeltessék. Szemere tagja volt a társaságnak elejétől fogva, s halála után emlékbeszédet nem mondtak fölötte. E tartozást le kell rónia a társaságnak valami módon s ezért bizottság kiküldését ajánlja, mely a módozatokat megállapitsa. E bizottság tagjai lesznek: Beöthy Zsolt, Szász Károly, Tóth Lőrincz.

Következtek a felolvasások: Gróf *Zichy* Géza «Dalnok utja» czimü nagyobb ciklusból mutatott be néhány költeményt. Szerző előrebocsátja, hogy e ciklus, mely egy vándorutra szállott dalnoknak benyomásait egyes különálló költeményekben festi, zene számára van irva, azért elnézést kér, ha a zenei rithmus miatt a versrithmus néhol szenved. A közönség tetszéssel fogadta a bemutatott részeket. *Dalmady* Győző a P. *Szatmáry* Károly «Anyám emléke» czimü melegen irt rajzát olvasta föl. Sok jellemző vonás van benne nemcsak a jó anya, hanem az akkori patriarkhálisabb házi élet képéből is. Szintén *Dalmady* mutatott be néhány lyrai verset *Sipos* Soma vendégtől. Köztük a «Bánat» czimü élénken hatott. Végül *Vargha* Gyula olvasott *Kacziány* Géza vendégtől részleteket Byron «Kalóz»-ának forditásából. A forditást méltó figyelemben részesité a közönség s megtapsolta.

A nyilvános ülést zárt ülés követte, melyen a betöltendő két tagsági helyre egyikül *Ábrányi* Emilt ajánlotta Csiky Gergely és Degré Alajos; másikul

*

pedig Ponori *Thewrewk* Emil filológot és műforditót Szász Károly és Beöthy Zsolt. Ülés után Gyulai Pál. Szász Károly és Beöthy Zsolt fölkeresték Széher Mihályt és Kasselik Jenőt s Gyulai Pál mondott köszönetet az alapitványokért.

A heraldikai és genealogiai társaság január 29-iki ülésén a felolvasások egyik tárgyát *Posta* Bélának a magyar czimerkérdésről irt értekezése képezte. A kérdés szerinte még nincsen megoldva. Igy például a hasitott pajzs baloldali nyolcz pólyájának vörös és ezüst szinei nincsenek sorrendileg megállapitva; jelenleg a vörös szint használják alapul, pedig Endre és más királyok korából fenmaradt emlékek e használat ellenkezőjéről tesznek tanuságot. Ez emlékek kutatása arra az eredményre vezet, hogy azelőtt a magyar czimeren majd a vörös, majd az ezüst volt a kezdő pólya, a szerint a mint ez a czimerkészitők egyéni tetszését megnyerte, a szerint a mint a két szint az Anjou-ház szineinek, vagy az ezüst pólyákat Magyarország négy főfolyójának tekintették. Az értekező az ezüstöt ajánlja kezdő szinnek, mint a mely a czimer aesthetikai beosztásának is leginkább megfelel. Több megjegyzést tesz ezenkivül a czimertartó angyalok helyzetére és több példával illusztrálja, minő fogalomzavar uralkodik a magyar czimer használatában. Az értekezés kisebb vitát is keltett, melyben részt vettek báró *Nyáry* Albert, *Csontossi* János és *Pulszky* Ferencz, a ki kivánatosnak mondja, hogy a magyar czimer mielőbb törvényhozási uton állapittassék meg. Végül dr. *Fejérpataky* László előterjeszté titkári jelentését és a pénztári kimutatást. A társaság bevétele volt 1884-ben 4731 frt 93 kr., kiadása 3654 frt 94 kr.

Közgyülések. A mult vasárnap több egyesület és közintézet tartotta évi közgyülését.

A *philologiai társaság* közgyülésének némileg jubiláris jellege volt, minthogy a társaság tiz év előtt alakult. Ponori *Thewrewk* Emil utalt erre elnöki megnyitójában, s egyuttal elmondta a társaság eddigi működésének történetét. Utána *Abel* Jenő terjesztette be titkári jelentését. Legtöbb tér jutott a classica philologiai munkásságnak, bár e mellett müvelték a tagok a magyar, német, franczia és olasz philologiát is. Kevésbbé örvendetes a pénztárnoki jelentés, mely körülbelül 1900 frtnyi deficzitet konstatált. A bajon ugy fog a társaság segiteni, hogy a közelebbi két-három év alatt az «Egyetemes Philologiai Közlöny»-t csak 40—40 ivnyi terjedelemben adja ki. Elnök ujra Thewrewk Emil, alelnök pedig Beöthy Zsolt lett.

A *nemzeti kaszinó* közgyülése iránt nem mutatkozott oly nagy érdeklődés, mint a mult évben. *Perczel* Béla elnökölt. A lefolyt évben a bevétel 105,394 frt, a kiadás 103,602 frt volt; a folyó évi előirányzatban pedig a bevétel 101,000 frtra, a kiadás 85,000 frtra van téve. Elhatározták, hogy az opera szinház megnyitása folytán a nemzeti szinházban eddigi 22 szék helyett csak 10 széket, a népszinházban pedig 12 szék helyett 6 széket bérelnek. A Széchenyi-lakomának napjául február 1-je tüzetett ki. Minthogy ez alkalommal emlékbeszéd megtartására senki sem vállalkozott, a Széchenyi-serleget csak nehány szó kiséretében fogják kiüriteni. Valószinü azonban, hogy mégis lesz emlékbeszéd, s b. Lipthay Béla fogja tartani.

Az *országos kaszinó*, mely csak harmadéve alakult, *Ghyczy* Béla altábornagy elnöklete alatt tartotta meg közgyülését. A tagok száma a lefolyt évben 632-ről 765-re emelkedett, s még mindig növekedőben van; a pénztári eredmény pedig a mult évi 9603 frthoz képest a lefolyt évben 8699 frttal növekedett. A közgyülés éljenzéssel fogadta a jelentést. Este társas vacsora követte a közgyülést, melyen mintegy 100 tag volt jelen. Az első felköszöntőt Péchy Tamás képviselőházi elnök mondotta Ghyczy tábornokra, Ghyczy pedig Zichy Jenő grófot, a kaszinó egyik megalapitóját éltette.

Az *országos daláregyesület* rendkivüli közgyülést tartott *Bartay* Ede elnöklete alatt. A főtárgy volt az igazgató választmány által ajánlott több javaslat, nevezetesen az egyleti tagdijaknak kétszeresére való emelése; azonkivül a költségvetési előirányzat fedezésére azt inditványozta, hogy a vidéki egyletek minden két évben legalább egy hangversenyt rendezzenek az országos daláregyesület javára, vagy pedig ebbeli kötelezettségüket 20 frt lefizetésével váltsák meg. Hosszu vita után azt határozták, hogy a pécsi közgyülésen döntenek. Az országos kiállitás ideje alatt tartandó dalárünnep iránt sem nagy rokonszenv nyilatkozott, de mégis megbizták az elnökséget, hogy tegye meg a kellő lépéseket, s az eredményhez képest intézkedhet az igazgató-választmány. — A király-himnusz ügyéről Ábrányi Kornél titkár jelentette, hogy jelenleg az akadémia kezében van, az hirdette ki az uj pályázatot a szövegre s ha a pályázat sikerülni fog, a himnuszt a pécsi dalárünnepen már bemutatják.

MI UJSÁG?

A trónörökös irodalmi és tudományos munkálkodásáról hosszabb czikket közöl egy budapesti kőnyomatu lap, *Pulszky* Ferencz tollából.

«Rudolf trónörökösnek — irja Pulszky — kedvencz tudománya a természetrajz, mely módot nyujt neki egyszersmind arra is, hogy vadász- és utazó-kedvének eleget tegyen. Ő fensége tudvalevőleg már több könyvet tett közzé és ez bizonyára igen ritka eset ily magas állásu személyiségeknél. Mert az irodalom köztársaság, benne az egyenlőség uralkodik. A herczegi hermelin nem szolgálhat védőpaizsul a kritika nyilai ellen és kétségtelenül bátorság kell hozzá, hogy ama körből, a melyben az ellenzésnek soha egy hangját se hallja, leszálljon a nyilvánosság terére, a hol minden embernek megvan ama joga, hogy nézetét tartózkodás nélkül kimondja, és a hol az olvasók tömege a nyujtott mű becse és nem a szerző állása után itél. A mi trónörökösünk iratai oly stilbeli jártasságot, oly helyes felfogást és az ornithologiának oly alapos és nagymértékü ismeretét mutatják, hogy a trónörökös első könyvének megjelentekor kétségek támadtak az iránt, vajjon nem tehető-e fel egy szaktudós közreműködése a mű megirásánál. Azonban nemsokára rá következett a második mű közzététele és ez már széjjeloszlatott minden kétséget és kimutatta, hogy lehet az ember tudós akkor is, ha véletlenül a trónnak zsámolyán született. Még nagyobb szabásu minden eddigi műveinél a trónörökös legujabb vállalkozása: Ausztria és Magyarország valamennyi tartományának bő leirása szóval és képekben. Egész serege a hirneves iróknak és művészeknek nyilatkozott ő fensége felszólitására késznek arra, hogy e művet a maga hozzájárulásával gyarapitsa. A trónörökös maga, a kinek pártfogása alatt fog e mű megjelenni, föntartotta magának a jogot arra nézve, hogy valamennyi kéziratot átnézzen és jóváhagyjon. Az uj nagyszabásu műben természetesen nem hiányozhatik az illető korszakok történelmének habár csak vázlatos előadása, valamint el nem kerülhető benne az itéletmondás a vallás- és szabadságért vivott harczokról, a reformáczióról és ellenreformáczióról, a Metternich korszakáról, stb. Igy a többiek közt az 1848—49-iki szabadságharcz korszaka, mely hazánk összes viszonyait ujjáalakitotta, sem mellőzhető hallgatással a műben, pedig mindeme kérdések tárgyalása igen kényes feladatot ró az illető szerzőkre, tekintve azt, hogy a mű, a melynek dolgozataik szánvák, a korona örökösének oltalmát viseli homlokán. Az illető irók egyike azt a kérdést intézte ő fenségéhez, miként viselkedjék a neki szánt kényes történelmi kérdés tárgyalásánál? A valóban királyi felelet, a melyet nyert, ez volt: «Mondja ki a teljes igazságot az ön legbensőbb meggyőződése szerint.» — Hogy Magyarország trónjának örököse a legszabadelvübb nézeteket vallja és legujabb vállalatában nem udvaronczok, hanem függetlenül itélő tudósok munkáját akarja nyerni, arról e szavain kivül tanuskodik már előbb közzétett műveinek számos passzusa, a melyekből világosan kitünik, hogy Rudolf trónörökös tényleg és elveiből kifolyólag a legujabb kor gyermeke és a jövendő egyik kiváló férfia.»

A trónörökös könyve. A Rudolf trónörökös aegise alatt készülő «Az osztrák-magyar monarkhia irásban és képben» czimü munkában az okkupált tartományoknak is lesz szentelve egész szakasz, még pedig illusztrácziókkal együtt. A trónörökös megbizásából Scheibler, jelenleg Fiumében állomásozó mérnökkari százados Bosznia különböző vidékeiről és népviseleteiről számos fotografiát készitett, a melyek most egy fiumei fényképész kirakatában láthatók. A trónörökös a mű szerkesztői bizottságába ujabban Berzeviczy Albert miniszteri tanácsost, a müvészeti bizottságba pedig Szalay Imre osztálytanácsost hivta meg tagokul.

József főherczeg és családja jan. 30-án indult el Alcsuthról Fiuméba, honnan két hónapi tartózkodásra Abbazziába megy.

Huszár Adolf műterme szomoru benyomást tesz most mindenkire, a ki meglátogatja. Abbanmaradt alkotások mindenfelé: Deák óriás alakja, melyet a művész nem láthatott meg érczbe öntve; a Deák szobor többi mellékalakjai, melyek közül csak egy-kettő várt még az utolsó simitásra; az aradi szobor «Pannoniája»; megkezdett, de be nem végzett alakok; első próbák a művész egy-egy ötletének megtestesitésére; agyag-vázlatok. Mindenütt látszik, hogy a halál hosszu munkálkodásban levő nagy tetterőt szakitott félbe hirtelen.

A Deák-szoborhoz való «Kiegyezés» és «Honszeretet», valamint az aradi «Pannonia», is agyagban vannak még. Ezeket napjában többször vizzel fecskendezik, hogy ki ne száradjanak s meg ne repedjenek. A Deák-szobor-bizottság több tagja megszemlélte a két mellékalakot, melyekről csak az utolsó simitás hiányzik s azokat teljesen sikerülteknek találta. Végleges elkészitésükkel alkalmasint Keszler Adolfot bizzák meg, Huszár első segédjét és tanitványát. Ez ügyben különben legközelebb határozni fog a Deákszobor-bizottság, miután az agyagmintákra való tekintetből a befejezést késleltetni nem lehet. A teljesen kész főalak azonban már e hó folyamán öntés alá kerül. A műterem Keszler Adolf gondozására van bizva, mig a hagyaték rendbentartásával dr. Perlaky Kálmán ügyvédet bizták meg az elhunyt művész nővérei, kik a hét folyamán visszautaztak lakhelyükre, a zólyommegyei Rochnitzra. A nagyszerü műtermet s általán az egész épületet hir szerint a Deák-szobor elkészülte után a kormány fogja megvenni s később eldöntendő művészeti czélokra felhasználni. — Az *aradi* szobor bizottsága Huszár váratlan halála hirére rögtön ülést tartott. A bizottságnak két irányban kellett határozatot hoznia; a szobornak már elkészült alkatrészei átvétele tárgyában, másodszor a szobormű hátralevő részeinek kivitelét illetőleg. A szobormű elkészült része megfelel a 10,000 frtnyi összegnek, mit a város a művésznek még a mult évben, két részletben kifizetett. A szobormű teljes befejezésének ügyében nem dönthetett a bizottság, s egyelőre csak kérdést intéz a képzőművészeti társulathoz, hogy a hazai művészek között kit tart legméltóbbnak Huszár félben maradt alkotásának befejezésére. Egyszersmind a Deák-szobor-bizottságot is megkeresi az elnök, hogy a szintén nem teljesen kész Deák-szobor kivitele tekintetében mint szándékozik intézkedni, hogy esetleg ahhoz képest hozzon ez a bizottság is határozatot.

Munkácsy uj festménye. Egy bécsi lap szerint Munkácsy legujabban «Milton» festményének párját akarja elkésziteni s ez Mozartot tünteti föl, a mint a nagy zeneköltő barátai körében a zongora mellett összerogy.

Lakomát adott Jókai január 29-ikén a Szikszai-vendéglőben a nemzeti szinház ama személyzetének, mely az «Arany ember» drámájában közreműködik. A vidám lakomán megjelent b. Podmaniczky intendáns és Paulay Ede igazgató is, kik szép felköszöntővel éltették a költőt. Jókai maga a nemzeti szinházat s annak tagjait éltette, kivánván nekik sok aranyat és embert, aranyat művészetök jutalmául, embert pedig minden este nagyon sokat a nézőtérre.

Vas Gereben hamvait január 25-én délután helyezték el kegyeletes ünnepélylyel a kerepesi-uti temetőben. Szép téli délután volt, s nagy közönség jelent meg. Az egyetemi ifjuság lobogó alatt vonult ki és koszorukkal. Az irói és művészi körök nagy számmal voltak képviselve. A koporsó mellett állt az elhunyt leánya, Radákovics Jolán, férjével, Áaron Lászlóval; az elhunyt fivére, Radákovics Ferencz. Veszprémből eljött Lévay Imre főgymnáziumi igazgató.

Az ünnepélyt a népszinház énekkara nyitotta meg, ezután dr. *Váli* Béla — ki Vas Gereben hamvainak haza hozatalát oly hévvel sürgette a Vas Gerebenről irt munkájában, — szólt először, elmondva a hamvak haza szállitásának történetét, s örök nyugalmat kivánt a jeles iró maradványainak s elismerést műveinek. Erre az egyházi szertartás következett, melyet *Kissovich* József apát-kanonok és Veszprém város képviselője teljesitett. Majd *Vadnay* Károly tartott bucsubeszédet, köszönetet mondva a bizottságnak, mely Vas Gereben magyar szellemét a legméltóbb tiszteletben részesité, mikor a tősgyökeres magyarságu iró hamvait haza hozta. Jellemezte röviden Vas Gerebent, az irót, kinek művei becscsel birnak nemzeti anyaguknál, a nyelv és a magyar észjárás eredetiségénél fogva s az egykori táblabirói világ és népélet hü képeit foglalják magokban. Talán most, hogy az iró porai haza kerülnek, a feledés pora is el fog szállni az ő műveiről. E beszéd után lebocsátották a koporsót a sirba. A koszoruk szalagjait leszedték emlékül, magokat a koszorukat részint a sirba, részint a hantra tették. — A gyász-szertartás után a bizottság elnöke, Fenyvessy Ferencz meghivta a bizottsági tagokat és küldötteket a Szikszai vendéglőjébe. Itt Lévay Imre megpenditette az eszmét, hogy emléktáblával jelöljék meg a fügedi pusztán azt a házat, hol Vas Gereben született. — Másnap, 26-án, mint Vas Gereben halálának tizenhetedik évfordulóján *gyászmise* volt a ferenczieknek templomában. A misét dr. Kanyurszky György egyetemi tanár mondta.

A másolatok képtára. Több oldalról hangoztatták azt a tervet, hogy a müncheni Schack-féle képtár mintájára nálunk is kellene oly képtárt állitani, melyben a régi mesterek műveit jó másolatból lehetne megismerni. E tervet Trefort miniszter szakértői tanácskozás alá bocsátotta, melyben részt vettek: Pulszky Ferencz, Ráth György képzőművészeti tanácselnök, Pulszky Károly képtár-igazgató, Keleti Gusztáv a képzőművészeti társulat igazgatója és Barabás Miklós. A tervet nem pártolták, mert a másolatok nagyon kétes értékük. A falfestmények szine egészen más a vászonra festett másolaton; a régi mesterek jó másolásához is jó művész kell. Gróf Schack gyüjteménye jó festők által készitett másolatokat foglal magában s annyiba került, hogy azon az áron régi mesterek jó példányai most is megszerezhetők. Czélszerűbbek a fotográfiai és fénynyomatu utánzások, kézrajzok fénynyomatai, réz- és aczél-metszetek beszerzése. A szobrokról inkább lehet gipsz-másolatokat készitení sikerrel.

Másnap friss volt és jókedvü. Langyos, jóakaratu napfényben fürdött lent a márciusi utca. Végigjárkálta a szobákat és noha semmi tennivalója nem volt, nem jutott eszébe, hogy voltaképp egész élete, multja, minden tette elférne egy embertenyérben. Zsigmond szobájában az öreg inasukat találta ott, amint leeresztett függönyök és villanyfény mellett az ajtó felső rámájából fürészelt ki egy hatalmas darabot.

— Maga mit csinál, János?

— A tekintetes úr mondta, mielőtt elment vón hazulról. Mindkét ajtóba ilyen kis tömlöcöt csinálok.

Jánost Ágnes hozta Pestre az apja birtokáról, még a házasságuk elején. Öreg paraszt volt, ezer ráncal a kezein meg az arcán és mérhetetlen tisztességgel a szívében. Még béresgyerek korában jópajtása volt Ágnes apjának, akkor még Ábris úrfinak, aztán végképp a háznál maradt, bútordarab lett, végül a kis kisasszonyt elkisérte hűséggel a nagy életbe. Vén volt, de találékony, ügyetlen, de szívós, ravasz, de hűséges.

Miután ma még nem látta Ágnest, nyögve, de sietve lemászott a létra tetejéről, kezet csókolt neki és visszamászott a magasba.

Ágnes nevetett s még elnézte egy darabig. Nem bírta felfogni, mi célra fognak szolgálni ezek a kivájt mélyedések az ajtófélfa bensejében?

Aztán szeretett volna valamit csinálni, de ebben a házban nem volt mit csinálni. Itt a kényelem előzte még a munkának a lehetőségét is. A telefonhoz ment, miután a könyvből előbb kisütötte Dernay telefonszámát. Csengő hangon szólt bele a telefonba, amikor Dernay jelentkezett:

— Itt én vagyok. Megismeri a hangomat? Csak azt akartam kérdezni, hogy van?

Kacagott ezen a gyermekes tréfán és lecsapta a kagylót. Oly fiatal volt ma és oly jó élénkség tüzelt a testében. Szembenézett a napfénnyel és arra gondolt, még ma megbeszéli Zsigmonddal, hogy valahova fürdőbe, lehetőleg messzire utazzanak el. Meg kell történni, igen, már semmi kétsége nem volt affelől, meg kell történni, hogy ő és Dernay... De nem itthon, falánk, leskelődő szemek előtt. Idegenben, messzire, elbújva, ha már megint úgy fordult a dolog és most már végképp, hogy mégis csak ez az egy ember van... és főleg, hogy most már egy másik nő fájdalmán keresztül visz hozzá az út.

Bement a városba, benézett egy-két ismerős boltba. Hazajött és ebédnél Zsigmonddal félig-meddig megbeszélte a fürdőbeutazás dolgát. Ezt most már jó lenne valahogy okosan és hamarosan Dernayval is elrendezni. Felhívta telefonon. Negyedóra sem telt belé és a férfi ott volt nála. Ezalatt a negyedóra alatt Ágnes idegesen és izgatottan rendezgetett a szobájában és kétszer is, háromszor is megállt a tükör előtt.

Nem engedte, hogy a férfi ott folytassa, ahol beszédjük az éjszaka, egyszerre magasan és izgatóan felragyogva, kettészakadt. Nem, mirevaló ez, ráérünk. Most, hogy már elhatározottan s még egyszer megindult a titok mélye, a szabadulás nagy játéka felé, kezdett óvatos és lassu lenni. Végre a férfi maga idézte fel türelmetlenül az estélybeli jelenetet.

Ágnes nevetett:

— Csak nem vette komolyan? Azt hittem, észreveszi rajtam, hogy az egész kérdés csak tréfa volt.

De olyanféle módon nézett a férfire, hogy szeme valami halk önkínzás titkát sugározta. Dernay nem tudta összeegyeztetni a száj és a szem ellentmondó beszédjét: zavarba jött.

— Elutazunk, — mondta most az asszony. — Még nem tudom, mikor, még nem tudom, hová. Valami osztrák fürdőbe vagy Németországba, talán az északi tenger mellé. Valahová, ahol sosem jártam.

A férfi őszintén elkedvetlenedett:

— Kár.

Ágnes megigazgatta a vázában a rózsákat, amiket még a tegnapi estélyre kapott, szétzilálta kissé a terhesen csüngő, vérvörös fejüket, hogy így még inkább és szabadabban onthassák illatukat. Közönyösen mondta:

— Megtehetné, hogy maga is ott töltene majd egypár hetet. Idegenek közt rettenetesen unom magam. Jó lenne valaki, aki ismeri az izlésemet, szeszélyeimet, szórakozásaimat és kicsikét gondoskodik rólam. Az urától ilyesmit nem kívánhat az ember, hacsak nem akarja kitenni magát annak a veszélynek, hogy a többiek nászutasoknak nézzék. Nem igaz?

Dernay pillanat alatt megértette. Felujjongott: milyen okos asszony ez, milyen óvatos, ravasz, milyen édesen gonosz asszony! És magától, kedvesen, lám csak, beröpül a kalitkába...

— Tökéletesen igaza van, — mondta az udvariasságnak azzal a biztonságával, ami csak akkor szokta utolérni a férfiakat, ha a meghódított nő végre belépett már a szobájukba és az ajtóban már a kulcs el is van fordítva mögötte. — A legnagyobb szerencsémnek fogom tartani, ha előzhetem majd az unalmát.

Megkínálta Ágnest tömör és ópiumos cigarettáiból. S hogy a közönyt, ezt az immár köteles udvarias gesztust minél hívebben játssza, még azt is hozzátette:

— Különben is futni szeretnék innen. Ez a forradalmi köztársaság sehogy sem izlik nekem. Nem úriembernek való. Az egész város unalom, szenny és zűrzavar.

De amint most a két cigaretta füstje a szoba kellemes világosságában véletlenül összeölelkezett és egybeolvadt s amint Dernay ezen a csnödes, csukott és jószagu helyen végignézett, mégis kedve támadt, hogy nyomban átölelje ezt az édes és kívánatos teremtést, megfossza ismeretlensége titkaitól és ne tűrjön semmiféle haladékot. Aztán nyomban elővette jobbik eszét, amely azt diktálta, hogy kár fölmászni az almáért a fa tetejére és közben esetleg lezuhanni, mikor nyugodtan leülhet az ember a fa alá és megvárhatja, míg megéretten, megadóan eléje hull.

Úgy váltak el, mint két közömbös ismerős.

Ágnes hallgatta távozó lépéseit és kutatta, mit érez. Ez volna a szerelem? Lehetséges... Alig valami változás. Néhány szívdobbanással több. Ennyi az egész.

Lilire gondolt és nevetett.

Odakünn napfényes és csábító volt a délután. Felöltözött, lement a szomszédos Stefánia-útra. Szeretett ide járni, még télen is, ilyen tájt meg különösen, amikor a tavasz már fütyörészve kóborol a meztelen bokrok közt, mint egy kiéhezett suhanc, hetykén és illatosan és rajta kívül alig jár errefelé még valaki. Ágnes minden kanyarulatot ismert itt, minden forduló jóbarátja volt és volt egy kedvenc padja, amelyre már enyhén rátűzött a nap. Szeszélyesen, néha kora délután, néha estefelé szaladt le ide, néha délidőben: amikor csak egyedüllétre vágyott vagy levegőre, vagy pedig a sok széppel és jóval túlzsúfolt szobákban túlságosan eltikkadt.

Amint most végigment az úton kedvenc helye felé, egy férfivel találkozott. Bizonyosan észre se vette volna, de a férfi az ő közeledésére megállt és erősen, mozdulatlanul ránézett. Ágnes odapillantott, tovább ment.

Ejnye, mintha ismerős volna ez a kopott fiatalember... Mire a padjához ért, már eszébe jutott, honnan oly ismerős? Itt látta, valamelyik nap, amikor utoljára járt künn. Ez az ember akkor is így rábámult, sőt, amikor hazafelé ment, az az érzése volt,

hogy valaki nyomon követi. Ez volt, bizonyosan ez. Most ujból itt csatangol?

Amint leült, felemelte fejét és lecsukott szemmel élvezte a lebukó nap langyos csókjait. Mosolyt fojtott el:

— Uj hódítás! — gondolta gúnyosan.

Hosszu kortyokban itta be az élesen, hűvösen ide-odaáramló és mégis jóleső levegőt. Még benne volt egy kis édes íz, egy kis bódító illat, egy kis elzsongó zene az elmult éjszakából és ez még erősebbé tette a bensejében azt a mélységes izgalmat és lappangó sóvárgást, amely alig pillanatokra szünetelt.

Néha kissé megborzongott, vagy egy-egy átcikázó széltől, vagy attól, hogy ujra és ujra eszébe jutott Dernay. Ez olyan volt, mintha valami homályos körvonalakkal bíró dolog húzódnék meg előtte a jövendőben, néha előlép és megérinti őt sejtelmes, titokzatos ujjaival. Mint a fellegekkel elbástyázott nap, egy rést keres, amelyen áttörhet és szétáraszthatja határtalan jóérzéssel önmagát. Egy ember kitárt, erős, szerelmes karja ... Dernay ...

Hirtelen nyugtalanságot érzett, valami kényelmetlenséget. Mintha egy szunyog cirkálna az arca körül.

Oh, persze, ez az idegen fiatalember itt ül a szomszéd padon és nézi őt. Amint most odanézett, lesütötte a szemeit, mintha szégyelné magát.

Ágnesnek megint eszébe jutott az a nevetségesen, szinte ostobán elámult arc, amit ez az ember vágott, mikor az előbb találkoztak. Valami különös bánatos érzés fogta el.

Senkin, még Dernayn sem érezte meg soha azt az óriási, magávalragadó érzést, amely hasonlított volna a maga személytelen, néha viharos szomjuságához. Senkin, soha, Dernayn sem. Ennek az idegennek a szemében olyan furcsa fényt látott, olyan döbbenetes kifejezést, mint még soha senkinél.

Szórakozottan nézett maga elé. Megborzongott. Félni kezdett. Egyedül van, a hosszu úton jóformán egy lélek sincs, csak ő és ez az idegen. Egy-egy autó futott végig az úton, egy-egy kocsi robogott el, alig ütve valami zajt s távolabbról valahonnét egy rezesbanda kürtjeinek dagadt hanghullámai foszladoztak el idáig, amint valami uj indulót gyakoroltak. Haza kellene menni ...

Egyszerre mintha árnyék borult volna elébe. Felrezzent.

Az idegen fiatalember ott állt előtte, levett kalappal. Ágnes egy fakó, végtelenül meghatott hangot hallott:

— Megismertem ... Kimondhatatlanul boldog vagyok ... Kérem, ne szóljon, nem tudja, ki vagyok. De mindent tudni fog, most már kell, hogy mindent megtudjon ... én képtelen vagyok elmondani a dolgot ... de itt van ez, itt van, tessék, ne haragudjék, könyörgök ... itt van ez, ebben minden benne van, ez tud beszélni.

Valamit szorongatott a kezében, ezt most letette Ágnes mellé a padra. És sarkon fordult és sietve elindult, egyre gyorsabban haladva, mintha menekülne valami elől és csakhamar el is tünt egy mellékúton.

Ágnes annyira meg volt döbbenve, hogy képtelen lett volna egyetlen szót szólani. Rémület fogta el és nem is gondolhatott egyébre:

—Szent Isten, ez valami őrült!

Folytatjuk

DIJTALAN SZEMORVOSI VIZSGALAT DÉLELOTT ½12-TOL 1-IG, DÉLUTÁN 4-TŐL 6-IG
„REFRACTIÓ"
SPECIALIS LATSZERÉSZETI INTÉZET
BUDAPEST, IV. KER., SZERVITA-TÉR 6. SZ.

Magyar Galeria

Brodszky & Molnár

Brodszky & Molnár bejegyzett cég volt Győrött, a hatvanas évek elején. Fényirdájuk volt, ahogy akkor hívták. A társascég, mint olyan, nem érdekel minket, különben is rövidéltü volt, annál szívesebben gondolunk vissza a két cégtulajdonosra. Mert mind a kettő magyar müvész volt, mind a kettőt hosszu élettel áldotta meg az ég s mert a cimbe irt üzleti cégér körülbelül szimbóluma volt életük folyásának, művészi stilusuk rokonságának, holtig hű, megható barátságuknak. Molnárt Brodszky nélkül, Brodszkyt Molnár nélkül szinte bajos volt elképzelni, amióta külföldről hazatelepedtek.

Két év választotta el születésüket, kettő a halálukat. Tavaly volt száz éve, hogy Molnár született, s husz éve, hogy Brodszky meghalt. Ők voltak művészetünk Castor és Polluxa. Késő aggságukban még elmulásuk is egyforma volt, szelid végelgyengülés vetett véget munkásságuknak.

Művészeti izlésük is egyforma volt, sőt tanulmányaik menete is rokon. Külföldön a legtöbb időt Münchenben töltötték együtt, egymás mellett sétálgatva nézegették Rottmann táj-freskóit s együtt gyalogolták az Alpesek görbe világát. Hazajövet sok-sok tájképet festett mindakettő s a Tátra és a Balaton kék tükre volt kedvencük. Még a zenét is együtt szerették, egyazon, delikát szenvedéllyel, egyazon felkészültséggel. Együtt állítottak ki a Műcsarnokban, amelynek legrégibb törzsvendégei épp ők voltak. A csöndesszavu, galambősz két pátriárka minden vernissage-on együtt serénykedett képeinek felfrissítésén, mint a levendulásillatu táblabiró-korszak utolsó élő képviselői az egeket ostromló fiatalok közt. A kiállítások erős orkesztrumában szinte elveszett képeik szelid hárfahangja, mindazonáltal nem volt okuk a panaszra: mindig akadtak halkszavu, csöndesen szemlélődő amatőrökre s minden képük elkelt. Szerény szobácskájukban üldögélve, megelégedetten festették tovább kisrétü képeiket, szeliden gyönyörködve a frissen készült Tátra kékjében, a bodor fehér felhőkben, a nyájas lankásban. Egészen kívül estek a villamoson loholó, autókon vágtató Budapest tülekedésén: egy verőfényes múltat mentettek át maguknak a jelenbe s az öregség megértő barátságos filozófiájával örvendtek minden napnak, amelyet a jóindulatu sors reggelenkint feltálalt számukra.

Ez a csend, nyugalom s magukba-merülés jellemzi tájképeiket is. Stilus szempontjából hozzákapcsolhatók a Ligeti—Kelety-körhöz, amelyhez még Telepy is járult. Csak vérmérsékük volt más. Nem volt meg bennük a romantika ama szomja, a rendkívülinek az a keresése, amely Ligeti vagy Kelety legjobb képein oly feltünő vonás. Tartózkodóbbak, gyöngédebbek s a cselekvő akaratot megtompították a szerénység *sordinójával*. Körülbelül az lehetett a fő-vágyuk, hogy titkos szépségeket rejtegessenek a gyöngéd lazúr alá oly emberek számára, akik a festészet autó-tülkölései közepette is képesek fölneszelni egy spinéten elhangzó melódiára. Így léptek a közönség elé. A maguk számára másként is festettek. Tanuság rá az a sok vázlat és tanulmány, amely mindkettejük hagyatéki kiállításán volt látható. E jegyzeteknek készült kis munkákon erősebb az ecset járása, keményebben ülnek helyükön a szinek, sőt a szelid crescendók helyébe kontrasztok is merészkednek. Ily „pongyolában" azonban nem vitték tájaikat a Műcsarnok ünnepi termeibe, hanem áhitatos gonddal simították a művészeti régi illem-kódex szabályaihoz.

A két hű barátnak ez az együttese azonban nem csendült össze minden időkben ennyire. Mert egyikük, Molnár József, régebben oly területen is mozgott, amelyre Brodszky Sándor sohasem kivánkozott. Ez a terület a történeti kép, a nagy históriai előadás volt.

Ez, *akkor*, valóban bátor cselekedet volt s annak értéke szerint is méltányolták. Mert a kiegyezés előtti években ennek révén proskribálta magát a magyar festő magyar embernek. Ügyelt is az efajta művészekre a sárga-fekete cenzura.

Ám a festett riadó valahogyan nem nagyon egyezett egy oly ember lelkületével, mint aminőnek Molnárt jellemeztük. Nem a *Dezső önfeláldozása* jelenti igazi értékét: a tragédia magasságáig nem juthatott el az, aki a szelid báj és nyugalmas harmónia számára született. Később abba is hagyta a históriát.

Szépművészeti Muzeumunk minden oldaláról megvilágítja e művészpár munkálkodását.

Lyka Károly

céljából valamilyen úton-módon, de külföldre jussanak. A bécsi, római, velencei, később müncheni környezetben, az összehasonlíthatatlanul fejlettebb, nagy hagyományokkal rendelkező kultúra sodrásában azután félve, sokszor elkeseredéssel gondoltak az otthoni állapotokra. Hazatérés helyett éppen a legjobbak olvadtak be az őket befogadó ország kultúrájába és feljutva az elsők közé, végleg el is vesztek számunkra. A már említett id. Markó Károlyon kívül a Bécsen át Angliába jutott Brocky Károly egyik érdekes, de a magyar festészet szerves fejlődéséből teljesen kiesett példája külföldre szakadt tehetségeinknek. Művészete a bécsi biedermeierből kiindulva, az olasz mesterek — főleg a velenceiek — és a hollandok tanulmányozásán át legnagyobb sikereit a XVIII. századi angol arcképfestőknek, Reynolds, Lawrence, Gainsborough tanulmányozásával és megközelítésével éri el, mindvégig megőrizve azonban a magyar származásból és más iskolázottságból eredő egyéni zamatát. Eklektikus, tetszetős stílusa egyáltalában nem hatott művészetünkre. Őt magát elfeledték és nevét csupán a származás jogán sorozhatjuk be a magyar festészet történetébe. Sokkal inkább hozzánk tartozik, annak ellenére, hogy egész munkássága szintén idegenben, Bécsben zajlik le, Borsos József. Waldmüllernek az akadémizmussal szembeforduló őszintébb, színesebb iskolájából kiindulva, Danhauseren és Amerlingen keresztül jut el egyéni ízű és bővérű stílusához, amely — bátran állíthatjuk — a magyar biedermeier legérdekesebb kivirágzása.

A türelmetlenek, az itthoni viszonyokkal megküzdeni nem tudók elmentek, egyik a másik után. Eléje mentek a haladásnak, a sikernek. De sietésük legfeljebb az utóbbit, gyors sikereiket segítette elő. Nem robbanthatta ki azonban festészetünk általános fejlődését, mert távozásukkal művészi öntudatuk, egyéniségük, mely még amúgy is gyermekcipőben járt, teljesen támasz nélkül maradt. A véletlen, amely már odahaza is fontos tényező volt művészetük alakulásában, idegenben végleg elhatalmasodik rajtuk. A véletlen, amely felemelhette őket, de nem irányíthatta munkásságukat a nekik és az egyetemes magyar művészetnek egyaránt helyes útra. Az egyéni fejlődés a kezdet kezdetén kiszakadva a nemzeti haladásból — csak eltávolodhat. Idegenben kivirágzott eredményei hazajutva vagy nem hatnak — (Borsos József) — vagy ha igen, úgy hatásuk — (Markó Károly) — egyenesen káros a nemzet művészetére. A fejlődésnek otthon, a hazai talajból kell felfakadnia

és csak ha már a művészi öntudat egyetemessé, hagyománnyá mélyülése megindult, lehet termékeny az idegenbe távozók igyekezete, amellyel a haladást gyorsítani akarják.

*

Az úttörők keserves, névtelenül eltelt munkásságát már vázoltuk. Azt a munkát, amely a közöny hatalmával szemben teljesen kilátástalannak mutatkozott és amely nem is érhetett volna el gyors eredményt — ha külső erők nem sietnek segítségére. Nemzeti irodalmunk egyre erőteljesebb kibontakozásával az írók, költők, tudósok körében mind nyilvánvalóbbá válik az az óriási különbség, amely kultúránk többi ága és a művészetek előrehaladása között mutatkozik. Látják a képzőművészetek teljes elmaradottságát és azt is látják, hogy idehaza kell megkezdeni a bajok orvoslását. Ujságokban, folyóiratokban ismételten rámutatnak erre, lázasan keresik a segítés lehetőségeit és főleg kutatják azt a művészt, aki az egyre sürgetőbb feladatok megoldására elég felkészültnek mutatkozik, akit támogathatnak, pártfogolhatnak, aki köré kijegecesedhet a magyar művészet élete. Lázas igyekezetük, amellyel egyeseket tehetségükön túl felemelnek, gyakran tévedéseket, olykor pedig tragikus összeomlást is eredményez — Ferenczy István. De végül is a közhangulat előkészítésével megteremtik a fejlődés alapjait. A közvélemény, amely még egy évtizeddel korábban teljes közönnyel nézte művészeink vergődését, az ő hírverésük nyomán egy, a megfelelő pillanatban felbukkanó művészt szinte átmenet nélkül halmoz el munkával, elismeréssel, jómóddal. Ez az idejében érkezett, szinte a közvélemény által, a sorstól kikövetelt művész Barabás Miklós. Egyik napról a másikra élete, pályája közügy. Az ujságok naponként foglalkoznak vele. Valósággal hajszolva bízzák reá a legkülönbözőbb feladatokat. Művészetét szinte kritika nélkül fogadják el, mint amely az újjászülető magyar festészet első, komoly jelentkezése.

Az eddig vázoltakból következik, hogy az úttörők munkásságának megítélésénél nem szabad az abszolút művészet mértékével mérnünk, de a körülmények, az adott viszonyok főleg szubjektív szempontjait kell irányadónak elfogadnunk. Ez a megállapítás Barabás Miklósra, Györgyi Alajosra, Molnár Józsefre és a többiekre, az egy lépéssel már előbbrejutott második nemzedékre is érvényes. Barabás maga

többezer képet fest. Leginkább arcképet. Munkássága XIX. századi történelmünknek nem csupán politikai, de kulturális életét is híven tükrözteti. Ebben az óriási anyagban a legkülönbözőbb értékű alkotásokkal találkozunk. Genreképet alig, azt is inkább csak a közhangulat nyomásának engedve, fest. Főleg ebben különbözik Molnár Józseftől és Györgyi Alajostól, akik elsősorban a közönség genrekép iránti igényeit, kívánalmait elégítik ki. Az ő legjava munkáit arcképei és főleg vízfestményei közt találjuk.

Az első évtizedek széttöredező próbálkozásai Barabás Miklós és társai művészetében eklektikus stílussá kristályosodnak ki. Az elődök bizonytalan keresése, próbálkozása bennük már tudatos modor, tetszetős forma. Stílus, amelyet öntudatosan alakítottak ki, hozzásímulva a közönség igényeihez. Legfontosabb és alapvető szempontjuk az érthetőség, a gondos kivitel és a művészet belső problémái csak azon belül, félénken jelentkeznek. Szín, fény, világítás, távlati kérdések, a festőiségre való törekvés, naturalista elemek itt is, ott is felbukkannak, de elrejtve, szinte szégyenlősen, — úgy, hogy ne zavarják a síma, mozdulatlan szintben gyönyörködő, a művészetekkel ekkor ismerkedő közönség nyugalmát. A festők felfogják, legelsősorban Barabás látja a helyzetet és igazodnak ahhoz. Annyira körülhatároltak a lehetőségek és a művészet mellett még alig hogy kialakult közhangulat annyi óvatosságot igényel, hogy ez világosan kijelöli számukra a követendő utat. Barabás egyik olaszországi utazásán szinte játékos könnyedséggel sajátítja el angol barátjától, William Leitch-től a vízfestés magasabb technikáját. Egy-két különösen ihletett arcképétől eltekintve, vízfestményei jelentik művészete és ekkori festészetünk legmagasabb szintjét is. Ez a körülmény enged betekintést tehetsége mértékébe és ez világítja meg az általános helyzetet is, amely tőle és társaitól áldozatokat kívánt: tehetségük felaprózását és annak lassú elkallódását. Tudatosan és öntudatlanul, de állandóan azt a stílust csiszolják, amely áthidalja a szakadékot a közömbös tömegek és ébredező, jogait követelő festészetünk között. Barabás és társai, miközben a művészet népszerűsítését végzik, egyre többet és többet áldoznak fel önmagukból és tragédiájuk, hogy mire elvégzik azt, — még életükben, — végleg lemaradnak a haladás útjáról. Stílusuk az ekkori különleges magyar állapotok kijegecesedése. Nem teljesen idegen, mert szövevényébe a magyar élet romantikus, a környező

Molnár József

~~Györgyi Alajos~~

a Koppfövképt képei 1943

népek művészetétől elütő színei, jellegzetességei vegyülnek, de nem is magyar, mert ezek csupán külsőségesek és az őszinte hang, az egyéniség ezeken alig-alig törhet keresztül. A barabási stílus szinte túlságosan is jól oldotta meg feladatát. A maga idején hivatást-betöltő átmenet, a síma, eklektikus népszerűsítő szemlélet ugyanis állandósul, sőt egyre erősödve, népszerűségéből mit sem veszítve, festészetünk őszinte, a kor szelleméből és az egyéniség erejéből táplálkozó kibontakozásának válik önkéntelen késleltetőjévé.

*

XIX. századi kultúréletünknek egyik legfőbb hatóereje az állandó, belső romantikus fűtöttség, amely azonban képzőművészetünkben, a fejlődés különös alakulása folytán — nem tudott egységes külső formában kikristályosodni. Ez a faji és életkörülményekből, nemzeti törekvésekből adódó szín, tartalom, életforma annyira erős, annyira élő, hogy a XIX. század kétharmadának minden társadalmi és kulturális megmozdulását ez irányítja. Az irodalom az újra megtalált nyelv szárnyán lépést tart ezzel a belső fűtöttséggel és az érzéseknek, az egyre bővülő tartalomnak a rohamosan csiszolódó forma megfelelő keretet biztosít. A művészet a romantikus nemzeti törekvésektől, a politikától csupán a feladatokat kapja, kifejező-eszközök nélkül, — anélkül, hogy formailag felkészülhetett volna annak átírására. Az irodalom művelői, a művészeti kritika irányítói ráadásul azt kívánták, hogy a művészet ezt az anyagot mintegy az irodalom alátámasztására dolgozza fel úgy, hogy az minél alkalmasabb legyen a közönség érzéseinek állandó ébrentartására, sőt fokozására. Megfelelő előzményeket feltételezve, ezek az irodalmat oly nagy lendületbe hozó történelmi adottságok alkalmasak lehettek volna arra, hogy a magyar festészetet, ha kissé megkésve is, de az európai romantika alkotásainak szintjére emeljék. De ha már az első fejlődési fokon az iskolás, legtöbbször szószerinti átvétel, az össze-vissza beáramló külföldi hatások még nem állandósult rétege alól is csak ritkán és csupán szerencsés esetekben törhetett felszínre a magyar vérmérséklettől irányított látás, a faji tulajdonságainkban mutatkozó festőiség, úgy később ezeknek a hatásoknak már hazai, eklektikus stílussá történt kialakulásával a romantikus, hazafias felbuzdulástól fűtött érzések őszinte megfogalmazása méginkább

Koppfövképt 9. l.

továbbításnak

MOLNÁR JÓZSEF: VÁRAKOZÁS. (RÉSZLET.)

Turóczi Sándor gyűjteményéből.

Molnár József

A LEGSZEBB MAGYAR KÉPEK. MOLNÁR J.: VÁRAKOZÁS.

Az első magyar tárlaton, amelyet 1840-ben rendezett a *Pesti Műegylet*, két *Drótostót* című kép volt. Az egyiket egy *Dittenberger* nevü osztrák festő festette, a másikat egy *Molnár József* nevü magyar. A látogatók persze összemérték a két művet s a két piktort. Dittenbergerről megtudták, hogy delizsánszon járta be már Párizst, Rómát, van hire-neve, negyven éven is tul jár. Viszont Molnár Józsi tejfeles száju legény, huszéves sincsen és legfeljebb Tolnát-Baranyát járta be, no meg Erdélyt, ez utóbbit gyalogszerrel tizenhatesztendős korában. Nyilván ezenközben tetszett meg neki a másik gyalogló iparművész: a drótostót. Szó, ami szó, a kritika Molnár mellett nyilatkozott meg, bár a *Pesther Tageblatt* izlés szempontjából kifogásolta a képet, kijelentvén, hogy *„a festőnek még óvatosabbnak kell lennie, mint a nőnek"*. Ma már nem nagyon értjük ezt a kritikai nyelvet, de ez nem fontos. Fontosabb az, hogy a fiatal Molnár első sikerein felbuzdultában nekivágott a világnak.

Először Velencébe ment, majd Rómába, Firenzébe, Nápolyba, Livornóba. Ezidőben már volt egy kedves, jó művészbarátja: a derék *Ligeti Antal*. Ligeti barátsága sok mindent megmagyaráz Molnár életéből. Művészetük összehasonlitása elvezet közös magyar mesterükhöz: az olasz földön lakó akkor már nagyhirü *Markó Károlyhoz*. Nyilván Ligeti kedveltette meg Molnárral a keleties motivumokat. Viszont az alakos tájképet, Markó művészetének egyik kedvenc kifejezési formáját, Molnár fejlesztette tovább gyönyörüen. Lassanként elhagyta Markó barnás arany tónusát és realisztikusabb zöld irányban mutatta be nekünk a maga külön világát, amelybe gyakran belehelyezte a még Markótól örökölt kecses fürdő nimfákat, mint azt a Szépművészeti Muzeum képén látjuk.

A szabadságharc idején *Stuttgartban* dolgozott. A württembergi királyi kastélyokban ma is örömmel állapithatja meg a magyar látogató, mily becsületes képek kerültek ide ennek a fiatal magyar művésznek ecsete alól. Azután hazajön s a tájképfestő egyszerre az akkor divatos hazafias történelmi festészet mestereként jelentkezik. 1855-ben fejezi be *Dezső hősies önfeláldozása Róbert Károly királyért* című hatalmas vásznát, amelyet soraink felett mutatunk be.

Élete ezután is rapszodikus. 1870-ben a londoni világkiállitáson arat sikert. Itthon alig szerepel egészen az 1880-as évekig, amikor szorgalmasan állit ki a Műcsarnokban. De ekkor már kezdenek nyakára nőni a fiatalok. Molnár mindazonáltal tündöklő pályája peripetiáján 1894-ben, amikor ötvenéves festői jubileumi kiállitásán (amelyet már évek előtt is megülhetett volna) négyszáz kiállitott műve közül 262-t ad el 13.000 forintért. Azután romlott szemével dolgozik még további öt esztendeig, 1899-ben bekövetkezett elhunytáig.

Elfeledték. Most lassan izzik ki a hamu alól nagy tehetsége és sokoldalusága. Talán ő a legérdekesebb festőegyéniség a Markó-utódok közt. Figyelemreméltó szellemi rokonsága *Székely Bertalannal* is nemcsak a történelmi festészetben, hanem abban a műfajban, amelynek példája most bemutatott szines képünk is. Ez mint koloristát mutatja őt be és az 1870-es évek Székely Bertalanját juttatja eszünkbe. És a klasszikus angol festőket, akiket Molnár szintén jól ismert.

Molnár József

festő

U.3959

Szerelmi vallomás

c. kepe repr.

Pesti Napló képes

mell. 1929. jun. 9

SSALE
ANUM

Molnár József
Petri Lajos

céd

* **A művészeti múzeumok barátainak egyesülete közgyűlése.** A művészeti múzeumok barátainak egyesülete most tartotta évi rendes közgyűlését. Ez alkalommal az egyesület a Szépművészeti Múzeumnak Molnár József: „Aligai szakadék", Greguss Imre: „Kártyázó szegény legények" című értékes képeit és Petri Lajos: Kodály Zoltánt ábrázoló bronz-mellképét adta át örök letétképpen. Méltó kiegészítése volt ez az ajándék-sorozat annak a kulturális munkának, amelyet az egyesület immár 15 év óta az ország két első művészeti közgyüjteményének gyarapítása terén végez. Az egyesület újból elnökévé választotta Ugron Gábor dr. nyug. belügyminisztert, alelnökeivé pedig Esterházy Móric gróf ny. miniszterelnököt, Scitovszky Tibor ny. külügyminisztert és Delmár Emil dr.-t. Ügyvezető igazgatóvá Csánky Dénes múzeumi főigazgatót, főtitkárrá pedig Oroszlán Zoltán dr. egy. rk. tanárt választották.

Új Magyarság
1943. júl. 7.

Molnár József (1821-1899)

Fürdő nő. „Molnár 1865".
Ceruza és Tus, 123 x 87 mm.
Ltn.: 1938-3299

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és a XX. század.
Kat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

Molnár József (Zsámbék, 1821. márc. 21. -- Bp., 1899. febr. 6.): festő. Bécsben, Velencében, Münchenben végzett tanulmányok után Stuttgartban telepedett le, ahol főkép arcképfestészetből élt. 1853-ban hazatért s a fővárosban történeti- és tájképfestészettel foglalkozott. Dezső vitéz önfeláldozása c. festménye romantikus lendületével jelentős állomása a kialakuló m. történeti festészetnek. Egyik legjobb müve Gericault francia festő hatására készült Hajótöröttek c. képe. A Budavár visszavétele c. kompozició után főleg táj- és életképeket festett, mely utóbbiak közül kiemelkedik Várakozás c. müve. Számos tájképet festett a Magas-Tátráról, melyeknek finom koloritja és hangulatos részletei alkotójukat a Mészöly előtti tájfestészet érdemes képviselőjévé avatták. -- Irod. Turcsányi Erzsébet: M.J. (Bp., 1938).

Molnár József I

festő

l

Rabhaládó

192 · l.

BORSOS JÓZSEF: FÜRDŐ NŐK.

MOLNÁR JÓZSEF : FÜRDŐ NŐK.

művei kapták. A *társulati nagydíj Katona* Nándor «Napos téli reggel» c. művének jutott. A báró *Harkányi*-díjat *Uher* Arisztid «Női arckép» c. műve, *Halmos Izor* kisplasztikai díját *Bory* Jenő «Tál elefántokkal» c. műve, *Halmos Izor* genre-díját *Kúnfy* Lajos «Aratók» c. műve, a *Wolfner*-díjat *Edvi-Illés* Aladár «Várakozás» c. műve, a *Kohner*-díjat *Orbán* Antal «Memento» c. műve, a *társulati építészeti* díjat dr. *Kotsis* Iván «A zalaegerszegi róm. kath. templom terve» c. műve kapta. Kitüntető elismerést nyert : *Tury* Gyula «Alföldi tanya» c. műve ; a Takarék- és Vásárpénztár «*Jankó János*»-díját *Siklódy* Lőrinc «Gitáros» c. műve, ugyanennek «*Pállik*

BORSOS JÓZSEF: LÁNYOK BÁL UTÁN

M. mesterművek
1936

BP

Petrovics MM

V. 1, 16, 105. ≠ l. képpel

MOLNÁR JÓZSEF: KARAVÁN

* **A Postatakarékpénztár aukciója.** A postatakarékpénztár junius 7-től 23-áig rendezi ebben az idényben utolsó, immár negyvenharmadik aukcióját. Az *Árverési Csarnok*, bár nyár eleje van, ezuttal is igen gazdag anyagot gyüjtött össze. Az anyagon nem látszik meg az idény vége, az árakon azonban igen: — *meglepően olcsó minden tárgy kikáltási ára.* — Szenzációja ennek az aukciónak az a keletázsiai anyag, amelyet duplumaiból a *Hopp Ferenc Keletázsiai Művészeti Muzeum* küldött erre az árverésre. Zománcos, dus aranyozásu edények, kinai és japán kék-fehér porcellánok, csontfaragványok és szobrok között válogathatnak a keletázsiai mütárgyakat kedvelő gyüjtők. Feltünően sok müvel szerepelnek *a magyar festőművészek*, köztük *Molnár József* „*A várakozás*" cimü olajfestményének 1600 pengő, *Brodszky* Sándor két olajfestésü tájképének pedig 1000—1000 pengő a kikiáltási ára. Igen gazdag és feltünően olcsó anyag gyült össze rajzokból és metszetekből, szobrokból és plakettekből, arany-, ezüst- és ékszertárgyakból, porcellán- és üvegtárgyakból, kézimunkákból, textiliákból, szőnyeg-, takarók- és függönyökből, de van sok bőrönd, utikészlet, fényképezőgép, látcső, müszer, fegyver és hangszer is. Dus és választékos a butorkiállitás és kalapács alá kerül 400 tételben többszáz kötet különféle könyv is. A kiállitás junius 7-től 10-ig lesz nyitva, az árveréseket junius 11-től 23-ig, naponta délután fél 4 órakor kezdik. Az aukcióról ezuttal is szép és izléses illusztrált katalógust adott ki a postatakarékpénztár igazgatósága.

Borsos József

16

BORSOS JÓZSEF: LEÁNYOK BÁL UTÁN (1851). *Szépművészeti Múzeum.* Főműve Borsos Józsefnek. Első pillantásra megérezzük rajta a bécsi ízt, de egyszersmind azt is hogy a bécsi iskolának nem provinciális követőjével, hanem teljes értékű képviselőjével van dolgunk. A sokalakos kompozícióval járó, nem könnyű feladatot Borsos nagy rátermettséggel oldotta meg. Változatossággal, elevenséggel, kedvességgel töltötte meg a bálból hazatért lányok csoportját, akiknek lefekvés előtt annyi mondanivalójuk van még egymásnak az imént átélt órák élményeiről. Érdekes hogy az egykorú kritika megbotránkozott a kép ledérségén.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Petrovics M.

105.1.

Fontos!

1. Megjelenés után az előjegyzési ár megszünik.

---

2. Ha az előjegyzési árat a megrendeléssel egyidejüleg kifizeti,

bérmentve

szállítunk.

---

3. A megrendelőlapot tessék levágni és ahhoz a könyvkereskedőhöz beküldeni, akitől e prospektust kapta.

Győri Hirlap nyomda. 9289

A

KÉPZŐMŰ

HUSV
KEDVEZMÉNYE

Utazás Olaszország–Szicilia

Március 20–á

Összköltség Budapest

444 per

PROGRAMM: Indulás Budapestől

Március 21–25	RÓMA
Március 25–26	NÁPOLY
Március 27	PALERMO
Március 28	MESSINA

Utazás a Dalmát tengerpartra.

Indulás Budapestről március hó 30-án.

Lépjen be

az Országos Magyar Iparművészeti Társulat

tagjai sorába.

A Társulat hazánk első iparművészeti egyesülete.

Kiadványa a

Magyar Iparművészet

című folyóirat, mely a Társulat tagjainak évi 20 pengő tagsági díj ellenében illetményként jár.

Előfizetési ára egész évre 20 P.

Felvilágosítással készséggel szolgál a Társulat irodája: Budapest, VI., Andrássy-ut 69. Tel. 20-6-78 és 29-1-15

Távbeszélő: 87-9-65.

LXIX. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ.

KIÁLLÍTÁS: 1934 február 25-én és 28-án d. e. 10—½2, február 26-án és 27-én d. e. 10—½2 és

Molnár József

Szerelmi vallomás
c. képe repr.

Árverési Közlöny
1929. jun. 4. rk. 8.

Molnár József

464. Komp a Tulán

Repr –

Ernst Muzeum aukcioi

XXVIII

859. KIVEMCSESZE FEDŐVEL, porzell
XIX. sz.

860. GYÖNGYTYUK, fehér porcellán szob
XIX. sz.

861. TÁNYÉR, porcellán, zöld alapon k
Porzellan, auf grünem Fond in ausg

862. KIS TÁNYÉR, porcellán, szines kinai
mit chinesische Blumen u. Pfaue. —

863. TÁNYÉR, percellán, kinai piros-feh
téssel. — Teller, Porzellan, mit chine

864. OVÁLIS TÁL, porcellán, ibolyaszinü
Spülkumme, Porzellan, blumengeziert

865. KORSÓ FEDŐVEL, porcellán, kettő
diszitéssel. — Krug mit Deckel. Po
Herend, 1860 k.

866. OVÁLIS TÁL, porcellán, peremén sz
Schüssel, Porzellan, am Rand ungaris

867. ÖBLITŐ TÁLKA, porcellán, u. n. M
Spülkumme, Porzellan, mit Mingdek

868. NAGY TÁL, porcellán, külsején vörö
halak szinesen. Az Eszterházy-diszité
und Schilf. Herend, 1901.

Molnár József

458. IV. Béla menekülése

Repr.

Ernst Múzeum aukció

XXVIII

Molnár József

460. Pihenő karaván
Lemezpapír 36 x 26

Repr.

Ernst Muzeum aukcioi

XXV–XXVI

LLUSTRATIONEN.

Molnár József

Lejtő c. képe
regr.

Kopp Jenő: Magyar
mestermüvek Buda-
pest székesfőváros
képtára gyüjteményében.
Budapest, 1942

Őrkori telep VII. 193

Molnár József

Feleségé arcképe
olajf.
repr. 588.l.

LykaMagyműI800-50

Nemzeti Szalon szentesi Kiállítása

V. 189

Molnár József

Hajótörötek c. Eépe
repr. -

Lykanemzromantika

312. l.

Dezső önfeláldozása,
repr. u.o. 313. l.

Ábrahám költözése
repr. u.o 314 l.

2027. F. Lenbach:

A mester leányával.

Derékig, jobbra fordul
karján ülő leánykáját fo
tot visel, haját homlokába f
gyült. A kis leányka szőke h
kor disziti, szeme szürke és
jobbra két sorban: F. Lenbac
Vászon, mér. 82.7 : 7
Vétetett az 1901: VII
leirattal a müvésztől. Ára 8
Elszámoltatott 1901:

Molnár József

Erdei malom c. képe
repr.

Árverési Csarnok aukció
kat. 38. sz. 1977 máj

A képet én restau-
ráltam.

RAJZF

Molnár József

A líbapásztor-lány
c. képe repr.-
Pásztortűz 1930. júl. 27

Une circul

Messieurs,

Nous avons l'honneur
ouvert sur notre place un
Nous vendons à tous les pr
à coucher, des salons, de
ensembles et des pièces,
commandés.

Nous sommes en r

Molnár József

Pekár: Magyar festeszet

Bpest 1908.

ad un altro capolavoro d'oreficeria
ato a Montalto delle Marche. Fu regalato
di Montalto, alla chiesa di Montalto.
una grande affinità col Calvaria di
ztergom, per la sua tecnica insolita
ia consiste di due parti diverse. La
ncipio del secolo XV ed è ancora di
o colla parte inferiore di stile rina-
lla seconda metà del secolo XV. La parte
ubbiamente i monumenti smaltati alla
loro strettamente legati. Non sappiamo
la supposizione di aver contribuito
questi capolavori singolari i rapporti
neresi. Questi capolavori d'oreficeria
che camminavano sulla strada che
sia romani con quelli ungheresi; possono
arte si sarà potuta fecondare appunto

lla Cerere del Museo di Belle Arti di
in Italia. Il maestro si firmò "Miche-
per lo studio di Belfiore del principe
I particolari decorativi di gioielli
aramente che questo antico pittore
di attività d'oreficeria, alla somiglianz
ollaiuolo, Francesco Francia e di

Molnár József

festő

l. Szana 1890

61. l.

a magyar államtól, vagy valamely önkormá-
vezők sorából történjék azzal, hogy a fő-
zatának, a központi titkár javadalmazása
bizottsági titkárok javadalmazása pedig a
meg, és amennyiben az államtól, illetve ön-
ő-ben előírt fizetési fokot nem érnő el,
fokra a Tanács költségvetésének terhére.

Jelenléti díjak, elő

19.

/1/ Az elnöki tanács, a bizotts
résztvevők minden ülés után, amelyen jele
/2/ A jelenléti díj összegét a
ügyi miniszter rendeleti uton állapitja
/3/ Előadói munkálatokért, hoss

637. DISZTANYER, porcellán, Sorgentha
Prunkteller, Porzellan, Dekor in Sor

638. SZARKA, színes porcellán. Meisser
XIX. Jh.

639. NAGY PAPAGÁJ, szines porcellán.
zellanfigur. Potschapel, XIX. Jh.

640. CSOKOLÁDÉS KANNA FEDŐVEL
férfi. Élálló fekete fafüllel. Meissen,
zylindrisch, mit Blütenzweig und c
Meissen, um 1740.

641. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, fekete a
Bécs, 1791. — Schale mit Untertas
sischer Art: Figuren in Landschaft.

642. KVANON, nagy fehér porcellánszobo
zellanfigur, sitzend. China.

643. KÉT DISZEDÉNY, porcellán, amforaa
Francia, 1830 k. — Zwei Prunkgefäss
Französisch, um 1830.

644. KÉT NAGY DISZVÁZA, porcellán, old
Louis Philippe. — Zwei grosse Prunkv
szene. Französisch, Louis Philippe.

:kány. Kina, XIX. sz. — Vase, Porzellan, auf der Leibung

és szines virágos diszitéssel. Klösterle, 1851. — Zwei Kan-
blumen. Klösterle, 1851.

mu testén domboru szines virágokkal. Bécs, XVIII. sz. —
g, mit farbige Reliefblumen. Wien, XVIII. Jh.

porcellán, rajta négyzetes virágos keretekben virágcsokrok
X. sz. — Zwei grosse Deckelvasen, Porzellan, auf der Wan-
hmung abwechselnd Blumensträusse und Szenen. China,

elől nagy szines cimer és oldalt bőségszaru, ugyszintén az
nbach) jeggyel. Pirkenhammer, 1830 k. — Grosse Schale mit
irnseite Wappen farbig, seitlich Füllhorn, desgleichen auf
cher u. Reichenbach). Pirkenhammer, um 1830.

án, rajta zöld alapon szines virágok. Bécs, 1828. — Grosse
auf der Wandung Blumendekor. Wien, 1828.

di monte modoru, domboru jelenettel és diszitéssel. Herend,
orzellan, mit Reliefszenen nach Art der Capo di monte Por-

Molnár József

Keleti táj c. képet kisorsolásra megvette a társulat.

Nefelejts. 1868. 574. l.

(A képzőművészeti társulat.)

Molnár József

30 képet készitett
a Középdunai
őrhajótársaság egyik
hajójának diszité-
sére sujabb 30
kép készitésére
kapott megbirást

Nefelejts. 1866
590. P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Molnár József

az alábbi társulat
Fiume nevű dunai
hajójának szalonjaba
(harai tájképeket
többnyire) (fiumei is
nyperti kikötő) festett

Nefelejts. 1867. 195. l.

(A közép-dunagőz-
hajó-társulat.)

Molnár József

1867 júl. kiall.

Ábrahám kiköltözése
Szent Család

Nefel 1867 328 l.

42 II. 13

Molnár József

Sz. Család c. Képét a műegylet kiállításán megvette a Király és kisorsolás végett vmzá ajándékozta az egyletnek –

Nefelejts 1866. 105. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Mohnár József

festő

l.

Mel Estkepi

189. 251 l.

Tekintetes

942 JUN. 8

A

"Europa"

könyv, és lapterjesztővállalat

Budapest

Rothermere ~

Molnár József

d.

Rapaics Lajos

6. p. 47. l. 48. l.

Debreceni Csokonai Kör

X. 90, 91.

Molnár József

l.

Szépmüvészet
1943.232.1

Molnár József

ród

Koppllag biedfest.

13. l – 28. l.

Hajótörötteh, dass

Repr.

För. kept. tul.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Az elintézés napja	Vonatkozási szám

A beadvány száma	Beérkezett	**Beadó neve és a beadvány ke**

Molnár József
festő

cred
Gerprimási Egyttört

Molnár József

festő

1821—1899

l.

Szépmüvészet

1943. 59. l.

Molnár József

egy képe a württembergi király stuttgarti palotájában volt 1864-ben

Genthon István

Budai emlékek nyoma a világban

Budapest 1946. 26 l.

CSANÁDPALOTA.

Molnar József

festő

l. Biró-Barabás

226. l.

Kath. Ker. segíts.
Prot. Eszter

CSÜTÖRT.

25

Kath. Áldozócsüt.
Prot. Áldozócsüt.

Ógörög Május 12. Jéz. mennyb.

PÉNTEK

26

Kath. N. sz. Fülöp
Prot. Fülöp

Izr. Ros Khodes Szivan 1.

SZOMBAT

27

Kath. Béda
Prot. Béda

Izr. S. Bamidbar 6. P.

21. hét. 1933 Május hó. 31 nap.

Molnár József

wód

Keleti G. cikke

Kel 1885

IV. K. 4. f. 750 l.

752 l.

Molnár József
festő

erőd

Maszlesztergkept
167, 168, 7.

Molnár József

Pesto

Kiáll. erem

Közlezrkiáll

1267. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Molnár József

festő

l.

Évk. Deri 1939-40

48, 49. l.,

képpel

Molnár József

l.

Ramsnéprirod

27, 28. l.

alak, oriási, titáni
zzal jobban tud
bba a Atyaistenn,
N 1977, - tanta
chujuló alak, s
entussal kelti élet.
- erőteljes formás,
vonaszkkal mega-

a nyulánk keresü
lte, mig Michelangelo
nas alakokat kerút
asaccio. Tehát mégis

Molnár József

Jezo

l.

Egyházi Lap

I. 131, 132. l.

Mohiár József

festő

írod

Mysk Ernő

73, 75. l.

KUNOSSY, SZILÁGYI ÉS TÁRSA

KÖNYV-, MŰ- ÉS ZENEMŰ-NAGYKERESKEDÉS ÉS KIADÓVÁLLALAT

BUDAPEST, IV. KER., UJVILÁG-UTCZA 16. SZ.

Olaszország Remekei kiadóhivatala. — Magyar Regényirók képes kiadása főképviselősége. ⁂
Pallas Nagy Lexikona, Nagy Képes Világtörténet, Klasszikus Regénytár, Képes Remekirók Gyüjteménye czimü kiadványok főbizományosai. —

Telefonsz. 79—09.

Az összes irodalmi termékek tartós, diszes bekötésekben igen előnyös részletek mellett. ⁂
Gyakorlati és egyetemi jogi tankönyvek részletfizetésre.
Zeneművek szabad választás mellett 50, 100 és 200 koronás csoportosításban csekély havi részletfizetésre.
Ajánljuk: társaskörök, casinók, egyesületek és házi könyvtárak berendezését szokatlan csekély ◇ részletek mellett. ◇

Fkvi szám B951

Budapest, 1907 11/28

Tekintetes

Szentiványi Gyula urnak

Mészáros u. 62 II/19

Jelen soraink czélja Uraságodat a legmélyebb tisztelettel felkérni, hogy 9 korona — fillérre szaporodott részlethátralékát

Molnár József

festő

l.

Ybl Lotz

38. l.

Molnár József

Pest

rod

Nefelejts

1866. 282.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Molnár József

festő

l.

Föv. Königl. Évk

I. 178. P.

1046. ~~Ismeretlen művész.~~

A XIX. századból.

1046. Kadicha.

és sima la

Derékig ~~látható~~. T
kint. Haja rövid, bajusz
zete: tollakkal diszitet
gombbal, bal vállon átve

perem mentén:

KADICHA. SECUNDUS.

~~Emelkedett peréme a hátlap sima.~~

Rezes ólomdomborm
Becsértéke 20 K. -- Havas
(787-907-2).

Molnár József

festő

vród

2

Mátray Nemz Képes

21. l.

Molnár József

írod

Lyka Károly:

Brodszky és Molnár.

Uj Idők. 1922 II.

24. l.

Molnár József

l.

Lyka akt kiáll

19.l.

M E G H

az Istitutó di Ştudi Romani Ma
Országos Bizoţtsága / IX.Hőgyes Endre,
f.év junius 26.napján d.u.
a l a k u l ó k ö z

Tárgysorozat:

1, Az előkészitő bizotts
2, A tisztikar és a vála
3. Esetleges inditványok

Lásd A Gyűjtő 1913

II. 143 l. 509. r.

Molnár József

Kalló

Molnár József

XXII. aukció -

A Gyűjtő 1915. 112. l.

243. MOLNÁR JÓZSEF: Táj . . 25

NAGYKÁROLY

Kath. templom

Kéne VL 1857, 244-e

Molnár József

Texte

l.

Siklóssy FKT. tört

317. l.

Molnár József

vrád

Szana szárév

56, 88, 128. l.

Vasárnap

7

Passio vas.

Hétfő

8

Dénes pk.

Kedd

9

B. Konrád

Szerda

10

Protestáns naptár

Április

V	7	Herm
H	8	Lídia
K	9	Erhard
S	10	Zsolt
C	11	Leó
P	12	Gyula
S	13	Ida

Ó görög naptár

Március

V	25	Gy. o.
H	26	Gábor
K	27	Matr.
S	28	Hilár.
C	29	Márk
P	30	János
S	31	Hipác

Izraelita

Molnár József

Ernst Múzeum aukciói.

XIII–XIV (1920) 357, 358 sz.

Molnár József
festő

l.

Horváth
magyar festők
Rómában

43

ágos Bizottsága

ny { száma: 194
kelte: 194
beérkezése: 194

k száma:

elintézett szám:

áma:

áma:

Molnár József

1821 – 1899.

430/a Templomban.
olaff. 92×63.
P 2500.–
Repr. a kat.-ban.

Almásy-Telki XII. 1943.

45,000
9

809 25

1053 24

540,000

Molnár József

Jeszö

lásd

Csánkylyör

31, 32. l.

BÉCSI, SÈVRESI, NYMPHENBURGI, STB. PORCELLÁN.

MOLNÁR JÓZSEF ANTAL

80	Maya	szénrajz	100.—
81	Önarckép	kréta	100.—
82	Orosz nő	szénrajz	100.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

~~3518 Lotz Károly:~~

3518. Szieszta.

Élvezője egy sárga kelmével bevont ki mind a két kezét feje fölé ta teljesen ruhátlan. Kibontott hos hér lepelje lóg. Jelzése fölül

Vászon, méretei 76.8:25 c

Vétetett az 1905: III. 7-

(213-905)

(a melynek vége gott kapcsa csavarodik a földre

Vét. 20578-905

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899)

84. Kálvin-tér, olajf., a Székesfővárosi Történeti Múzeum tulajdona

Nemzeti Szalon
Magyar Művészek
1940 jan.

Molnár József
Festő

Lásd

Szépm. Mur.
Ujszerzem. 1920–21.
12. A.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Molnár József

Árverési Csarnok aukció Lat.

32. sz. 1926. ápr.
37. sz. 1927 márc.
38. sz. 1927 máj.
39. sz. 1927 okt.
40. sz. 1927. dec.

Cseréptöredék X. 93.

Molnár József

l.
Lazar Wolfner
grupa
101. l.

Molnár József

l.

Szépmüvészet

1943.193.l.

FRANCIA FE KIÁL

a legtöbbet adta. A jelen azon
sabbnak látszik és látszott, mint
nista festők ki akarták egymást r
nista iskolából, sőt a művésze
Claude Monet-t tehetségtelen
Ugyanakkor több jel vall arra, h
szionistának *is* hitte önmagát.
szenve inkább személyes tern
ékkal együtt ült a kávéházb
Ugyanez a Cézanne megvete
együtt került a posztimpresszio
lyába a műkritikusok jóvoltából
lehet, mert még Van Gogh is be
mése tökéletesen elüt Cézanne
tétől.

Való igaz, hogy Cézanne-ról
beszél, de rá nem nagyon hallgat
szethez Freudnak, Bergsonnak
ösztönzőnek, sokkal, de sokkal töb
nál. Ha mindenáron irtásokat kel
séges vadonban, három arányla
vonalai tűnnek elő. Az egyik a
akik valóban Cézanne árnyékából
ideig túlkomolyan vették az aixi
idomokról elejtett szavait, mik
absztrakt rendezésébe kezdtek,
fokon, ahol az epigon meg szokot
Picasso mutatta meg a járható ösv
az elhaladt előtte, szamárfülek
Picasso, a szeszélyes, dús, imbolyg

Molnár József

festő

Aligai szakadékc. Lépét a művészeti múzeumok barátainak egyesülete a Szépművészeti múzeumnak adta át örök letétképen.

Uj Magyarság

1943. jul. 7. C A

Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete közgyűlése.

M o l n á r J ó z s e f
festő

Fővárosi Lapok.1867.máj.5. /Fővárosi hirek./ ~~Művészeti pályán.../~~

M o l n á r J ó z s e f
festő

Fővárosi Lapok.1868.nov.25. /Fővárosi hirek./

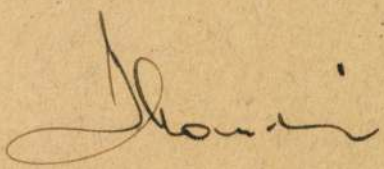

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 9., 100. dd.
(Művészetek. Maecenások.)

Kalmán

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 20., 226. old.
(Művészetek.)

Kalmár

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 16., 531. old.
(Műnészetek. M. J. képei.)

Kalmár

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1885. febr. 17., 542. old.
(Művészeth. Sz. T.: Egy veterán művész kiállítása.)

Kalmár

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. márc. 16., 852. old.
(Művészetek.)

Kalmár

Molnár József
testó

Fővárosi Lapok 1886. jan. 1., 7. old.
(Művészetek. A Nemzeti Szalon
mütárgy-sorsjátéka ...)

Kalmár

Malmár József
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 18., 8. old.
(Művészetek. A Nemzeti Szalon kiállítása.)

Kalmár

Molnár József
festő

Forrás: Lapok 1895. febr. 20., 576. old.
(Művészeti. Képcsarnok a Nemzeti Múzeum részére.)

Kalmár

Molnár József
festő

Tővárosi Lapok 1895. márc. 4., 715. old.
(Művészetek.)

Kalmán

M o l n á r József

festő

Fővárosi Lapok.1869.jan.8. /Fővárosi hirek./

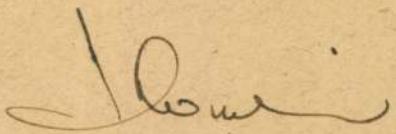

M o l n á r József

festő

Keleti Gusztáv: A képzőművészeti társulat vegyes kiállitása. Fővárosi Lapok.1869.márc.6.

Molnár József
festő

Keleti Gusztáv: A nemzetközi mükiállitás Münchenben. Fővárosi Lapok 1869.nov.6.

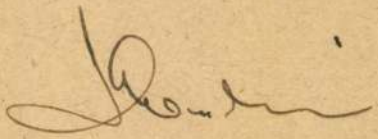

Molnár József

festő

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 20., 3. old.

(A képzőművészeti társulat közgyűlése.)

Kalmár

Kolnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 22., 17. old.
(Művészet.)

Kalmár

Molnár József
festő

Förvárosi Lapok 1895. febr. 6., 415. old.
(Művészetek.)

Kalmár

Molnár József
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 1., 364. okt.
(Művészetek. Kettős jubileum.)

Kalmár

Molnár József
festő

Keleti Gusztáv: Az első vegyes kiállitás. Fővárosi Lapok. 1869. jan. 14.

Molnár József
fordító

Fővárosi Lapok 1895. febr. 1., 36. sz.
(Szana Tamás: Két jubilaeum.)

Molnár József

Aligas szakadék
ciúm képe

lásd

Szépművészet
1943. 158. l.

végén, közvetlenül a gyalogjáró mellett négyzetes hasábtalpazaton emelkedik Szent Imre 4 méter magas kőszobra.

Az árkádos folyosó a plébánia és templom között belül is tovább folytatódik. Belőle balra a torony aljába jutunk, ahol a keresztelőkápolna lesz majd, jobbra a templom hajójába. Innét pár lépcsővel érjük el a szentély szintjét. A folyosó e részéből ismét két ajtó nyílik, balra a sekrestyébe, vele szemben, jobbra, a szentélybe. Ez az elrendezés igen célszerű úgy a forgalom lebonyolítása, mint a keresztség kiszolgáltatásának szempontjából.

Maga a templom körülbelül ezerkétszáz hívő befogadására készült, nagynak tehát nem mondható. Belsejében mégis impozáns térhatás fogad bennünket. Ezt a felfokozott térhatást Körmendy egyszerű eszközökkel éri el: nem osztja meg a teret, hanem az egész templomot meghagyja téglalapalapú hasábnak, mely az az apszisz félhengerében végződik. A hajó és szentély között mindössze a szentély lépcsőzete adja a választóvonalat, majd az oldalfal minden törés nélkül halad át a hajóból a szentélybe. A déli falat magas félköríves árkádok hasítják fel érdekes kontrasztot alkotva az északi fal töretlen felületével szemben. Az oldalfalak és a szen-

Molnár József

festő

Csod

Ernst Mur. kiáll. X.

Magyar biedermeier-
művészet. Bp. 1913
36. l.

Molnár József

Szabó Júlia: A XIX. sz. festészete Mon. Bp., 1985,

21, 38, 190 (151-es kép), 195 (158-as kép)
239 (216-os kép)

Molnár József

festő

vö.

Fabó Bertalan dr.:

Egy év a magyar

biedermayer festők

munkájából (1853.).

Magyar Hirlap

1913. jun. 11.

703. n.

Fecado: Cri
Nº 2 a
ver

Molnár József

l.

Szent György Cél

XXXV. anke (1917)

246 tt.

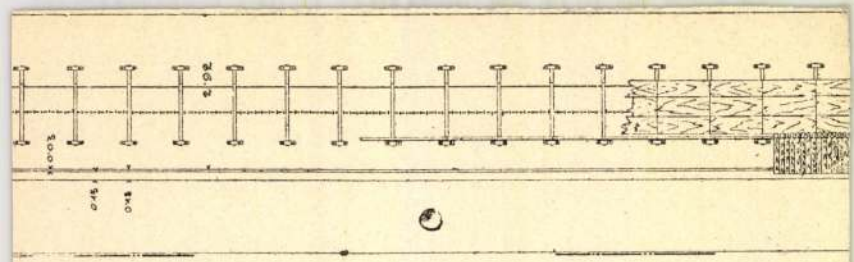

ɔzmetɔzet.

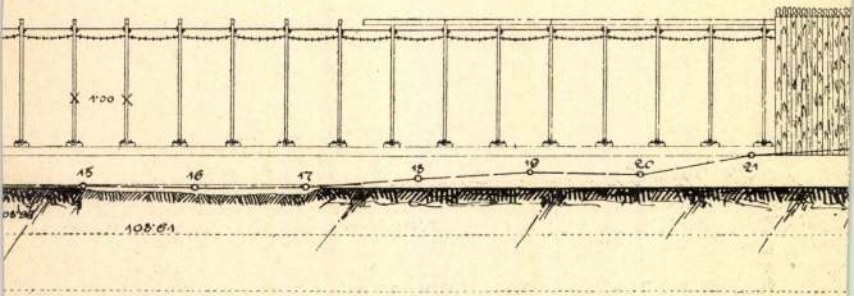

ıjza, felülnézete és hosszanti metszete.

ama sok viszontagságnak kell b

A ki a magyar népet isn
az egyszerű földmíves lelkében
hanem a saját énjébe mélyedő e
érlelt volna a nemzeti művészet
hozása a legjobbak fáradozására

A történelmi kiállítás zer
sorban azon körülménynek tulajd
szerint nem vettek nagyobb fell
pusztulásával sok erre vonatkozó

A zene- és színművészet
nem tekintjük azoknak, melyek,
«Ősfoglalkozások» pavillonjában
szarúból, de fából, fakéregből is
és pásztortilinkó, (Somogy, Göcs
közönséges furulyák, melyeke
vagy tömlősíp (tibia utricula
ismertek és melynek használata
a syrinx-xel (pánsíp), adta meg a
hogy az orgonát kezdetben szent

Ezen kezdetleges hangsz
szerű népnek a zene iránti szeré

ia meghált. Eszterházai kastély. XVIII. század.

mi nyelvünkön nem tudott s a
eltűnt, nyoma tehát nem maradt?
Egyfelől akadtak, a kik utánozni
a a lényegét s soha nem értettek
megölte a mi hagyományainkon
tevékenységre. Bűbájával tátongó
bé s mivel az itthoni erők képte-
lte magát minálunk, a mit legjob-
nyugati szárnyában.

RADISICS JENŐ.

Molnár József

14 képe

l.

Iml

Molnár József

festő

ivód

Lyka képzőm tört

458. 1 –

Molnár József

vőd Lyka Károly

A képírás újabb
irányai. Bp. 1906.

154. l.

45

ágos Bizottsága

ny	száma:		19
	kelte:	4. 18	1945
	beérkezése:	4 22.	1945

k száma:

lintézett szám:

ma:

áma:

ta:

Molnár József

l.

Ernst Muzeum aukció

XXXII. 291. 24.

Leo, Fr. A. dr., berlíni városi tanácsos

II. 147.

Molnár József

Székely Bertalan

Than Mór

Vízkelety Béla

Wagner Sándor

Zichy Mihály

[illegible]

vrod
z Berzháborn

25. l.

A kifizetést teljesítő köznivatal

neve: Magyar Nemzeti Muzeum:Müemlékek Országos Bizottsága

JEGYZÉK

A jegyzék sorszáma
/a postahivatal tölti ki/:.....

...

Az átadott jele	szelvények sorszáma	Az egyforma értékben változott szelvények darabszáma

Molnár József

festő

Urod

z

Berzeviczy Albert

Régi emlékek

1853 – 1870.

Bp. 1907. 93. l.

Happel: Thesaurus Exoticorum
Beschreibung des [illegible]

Jobb kezében kiront egyenes kardját tartja,
lt ágaskodó lovának kantárszárát fogja.
lik, bajusza kicsiny, szakála leberetvált.,
apjas rendet lánczon viseli, kendőjét a szél
újú, ingének kézelője fodros, kezein kez-
lől érő szárú csizmájára sarkantyú van
ztolyok láthatók. A háttér Bécs ostromát tün-
Telirata a kép alatt:

Grafen von Stahremberg."

remberg! der Türcken Furcht und Schrecken.
nd solch zagen kan erwecken.
ufft! Gott spahr uns doch den Held
krafft Land Volck und Wien erhält."

keretnek 30.5: 27.9 cm.

Molnár József

festő

vród

Fürsthangsz

44 l.

1900. évfolyam, XXXIV. kötet, XI—XII.

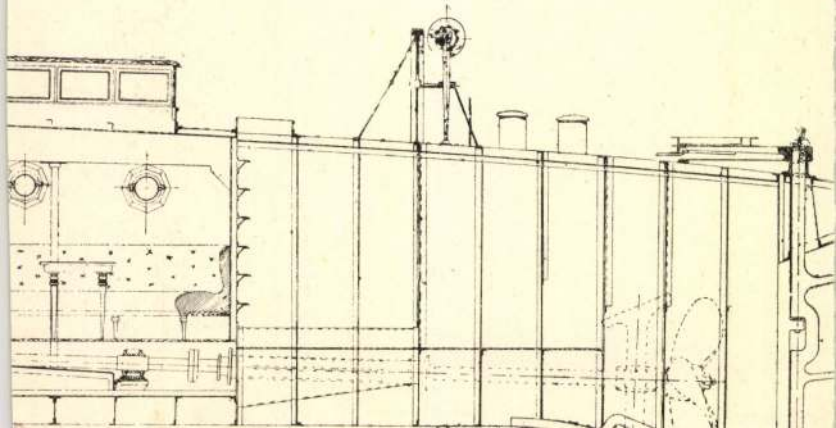

Molnár József

Thieme_Becker

XXV. 46-l.

(Lyka)

Mohnár József

Thieme_Becker

XXV.

46, 47. l.

(Lyka)

Molnár József
festő

l.

Gerevich Primás

252. l

253 l.

Keppel

Molnár József

festő

l.

Gerevich Pármán

201. l.

4: IX. 13-ai egyoltán (925/45)
– ein (246/95) – Mehrámolásra
D., Lorentz, Schickedanz A. és
ntrak.

(Foppa Vicenzio) (született Bresciaban)

Madonna a gyermek Jézussal:

A trónoló „SANC
nán ül Jézus, [illegible] di
[illegible] nyakán kettős
kerével a [illegible]térdre erefzke
Balra a hátterben „SANC
a gyermek Jézus látnik (m
olvassuk:

„Christo visa fori
man⁹ē inimich
Jobbra pedig remete szt
Kaiban czimerrel díszi
.... dominum
.... sidera cōpes

és alól a padvaton: „Io

Tempera, vás
~~Foppa Vicenz~~

Lasra: 12

199

46.25/2
925.0

23/30

285.

Molnár József

festő

Szent Pál a római katakombákban c. képe a temesvári Muzeumban

vród

Történelmi és Rég-Ertesítő XXIV. Temesvár 1908. 146. l. (Képtárunk nagyméru gyarapodása)

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Molnár József
fesző
Esztergom
167/168. 12

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Molnár J.A.

Alkotásával szerepelt a fiatalok kiállitásán a Műcsarnokban.

Függetlenség, 933.IX.10.

Molnár J.A.

Festménnyel szerepelt a fiatal művészek kiállitásán a Műcsarnokban.

Est,933.IX.10.

MDK

Molnár J.András

Akt, márv.

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Muz. 1963. jun.

Kassa

Ötvös Molnár Jakab , 1571

Arch.Közl.1899. XXI. 188

Molnár Jakab

malommester

1673. Gyalun

Szabó Kalotaszeg

1911.

Az érdemjegyek

Szám	Előmenetel	Magaviselet
1	Jeles	Példás
2	Jó	Jó
3	Elégséges	Tűrhető
4	Elégtelen	Rossz

Kézimunka jó

Általános osztályzat jó

üli tárgyak:

rendes

Szorgalma dícséretes

: 22 nem igazolt: —

tályba léphet.

Nem tandíjmentes.

díjat.

1 29.

Székesfővárosi házinyomda

Ötvös Molnár Jakab

Ötvös Molnár Pál testvére. A származásuk kideritése céljából 1571. aug. 20 án megejtett nyomozás alkalmával Jakab mint ötvöslegéj dolgozhatott Kassán.

Mihalik József. Kassavidos ötvösségének története. Bpest 1900. 188. l.

Brecz János

ötvös

XVIII. 07.

Molnár Jakab

molnárgazda

1672. Putnok

35. l. 51. l.

Bal-Hel 127. l.

Takáts:

Rajzok a török

világból. II. Bp.

1915. 437. l.

Tek.

„Europa"

Film könyv és hirlap

terj. R. T.

Budapest

Rothemere u. 12 II/

Feladó – Weinberger Bernit

Gehérmont

Molnár Jakab, ácsmester

M.D.K.

a pélervásári r.k. templom munkáit 1817-ben vállalja.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 370. old.

Molnár József

festő

l.

Mark Baronéletr

202. l.

226. l.

Sie hatten

ferungen anzuknüpfen. Den die direkten Ve

tik setzten auch nach Villard de Honnecc

über

wenn auch schütterer und ~~ver~~wiegend mit

eine anlässlich der allerneusten Grabung

statue noch bemerkenswerte Belege liefer

einer Heimsuchungsszene gehört zu haben

die heilige Elisabeth dazustellen. Trotz

sen vornehme Stimmung, die feinfallenden

den unmittelbaren Zusammenhang mit den

zösischen und deutschen Gotik noch warsc

tale von Amiens und Reims, ferner die aus

burg und Naumburg, ~~sbsw.~~ bzw. die von hie

Bildhauerwerkstätte berührt haben. Was n

weisen die Konsolen unterhalb der Karia

Diesen Konsolen unten haben oben höchst

Molnár József

Fest.

l.

Lyka Károly

87. l.

A m. postatakarékpénztárt o l

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest

IX. Högyes Endre u. 10.

Hivatalból
díjtalanyozva

Molnár József

l.

Szana 1890

86. l. 1081.

Molnár József

festő

Portréfestőképes

597. l.

Molnár József

l.

Kelp 16. l.
25. l.

Sándor Móricz gróf.

Egész alakban és né
vár lépcsőjén hajt lefelé, v
lovaglóostort tart és bal
Mellette Prestel, a festő ü
pedig a kocsis áll, ki jobbra
dert, rózsaszínű nyakken
Prestel pedig szürke kalapo
Az előtérben jobbról bás
párkányzatán vasrácscsal.
egy lámpás van a házakon.
tek tünnek szemünkbe.

Vászon, méretei 69 : 54 c
az 1901 márczius 21-iki ajánl
4-én F. A. C. Presteltől 225·5
tatott 1901 július 19-én (420
hagyta az 1901 szeptember 23-

Kifüggesztésére vonatkoz
Prestel : Sándor Móricz gróf P

Molnár József

festő

László

Szinnyei X

1000.4.

ÁCIÓK.

Molnár József

Jesto

l. Bíró Kovács

26 l.

Szabó Lajos könyvtári polca

IX. 72.

Molnár József

festő

l.

Papp Nagyvarád

35. l 36. l.

önös története van.Az oltárfalon
zmus megdöbbentő kifejezését adja
A szentek között ott találjuk Szt,
ek lenyuzásával nyert mártirhalalt.
egyik legbrilliánsabb szonettiróját
rtársait csipkedte,a kor erkölcseit
ben.Egyik kezében ikonografiai jel-
nyuzott bőrét tartja.Szent Bertalant
különösen őt csipkedte,mig a lenyu-
festette meg.Michelangelo mindenkit
tett és aratott.Nem törődött senki-
n fájt neki.Önarcképébe belevitte
sszimizmusát.A sok önarckép közül,
sem tűle való egész bizonysan,mig ez
i időkben fedezték fel,mégpedig nem
egy olasz orvos.

étében nagyon sokat foglalkoztak,de
neki,irók és müvészek egyaránt.
ecsülte,de azt monda rá,hogy szín-
egy kolorista,sőt antikolorista,de
,akinek fő elve a plaszticitas./Si-
o,stb./.Számos festményt készitettek
firenzei Casa Buonarrotiban,melyek
lnak.A Casa Buonarroti a Michelange-
számára vásárolta,aki legtöbbet
ól.Az egyik kép azt ábrazolja,midőn
ak a siremléktervét.A pápát,mint jó-
lja,pedig II.Gyula hatalmas,erőszakos
Rafael bemutatja a Stanzakban.Mi-
nezt látjuk azon a jeleneten is,me-
ngelo,mint előkelő udvari ember mögé
a neki a firenzei San Lorenzo homlok-
lamint sok korabeli és későbbi élet-
t,udvari embert,romantikus hőst mutat-

Molnár József

Petrovics Elek.

Művészet 1907.

,s
ézi,
rend.Hogy
e a
z uj.
kodik
dulási
ai alatt.
tarto-
át mu-
n gene-
itója
ntonak,
zaddal
t.Carrà
is.
ett
nanak
tlen
mono-
kapcso-
k abba
,amit
nisége
a volt.

Mohnár József

Prónay, Freiherr Gabriel
von:
Skizzen aus dem
Volksleben in Ungarn.
Pest 1854.

rány-

az
val
lémiát.
.Telje-
nyugta-
orma-
müvé-
épen
etből,
oráció
ustrás
ép.Ezt
később
.Vissza-
kép tárgya
a ruhá-
zi a
ellyek-
helyet-
1921-ből
ustrát,
az egész

Molnár József

Pulszky Károly =

Bírálat az őszi kiállításról. -

Nemzet 1882

Molnár József

Récsey Viktor dr.

A pannonhalmi
kéjutak.
Budapesti Hirlap
1903. sept. 24.

n az
k kö-
leg-
litása
Szem-
ktban.
ának

tt in-
ordulás,
művészi
ma is
gy
ó,va-
ol a
tt,ha-
k cso-
sta
és egy
aero-
ai
ósági

Mohnai József

Reform. 1873. 52. n

IV., MUZEUM KÖRUT 3

(Muzeummal szemben)

Telefon: 185-614.

CIPŐK

BUDAPEST

IV., MUZEUM KÖRUT 3

(Muzeummal szemben)

Telefon: 185-614.

Molnár József

Rényi Dezső: Az esztergomi primási képes metszettár s annak műrodalma cultur-történeti szempontból

Bpest 1879.

a szépséget akarták kigunyolni,
nem azokat a festőket,akik az uj
században nem tudtak mást mondan
mint,amit ezek a nagy ősök mond
de azt is csak rosszul.Ez a Venu
is alapjában véve a vonalakra va
redukálva. Az uj szépség kivivás
ban azért van olyan nagy szerepe
az olasz Novecentonak,mert ott á
tak a nagy klasszikusok,Giotto,
Angelico,Tiziano és megmutatták
utat Páris helyett az olasz müv
szetnek és az eur-pai festészet
is,hogy merre haladjon.

Matisse egy idealizál
pe 1908-ból.Zenélő akt.Tudatosa
keresi a csunya formákat.Ezeket

Molnár József

festi

mod

RR 1879. 24 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Molnár József

Révai Nagy Lexikona.

Budapest, 1915.

Harmadik kötet.

Molnár József

Schoen Arnold.

Pest-budai mü-
veszeti almanach
Budapest,

17. l.

Molnár emlitve?

Molnár József

Seitz: Feldmann's Wegweiser durch Pest u. Ofen. Pest, 1853.

l való
lett
művészet-
ztika.
g. Desi-
Donatello-
íges ha-
leolvadt
s már
hanem
en is
t lá-
tört.
e.A
ljai
ráció-
s a

Molnár Józef

Irod

Silberstein, A. Zur „Molnár" Ausstellung im Künstlerhause. P. Lloyd 1895. 54 sz

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ım.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József

Singer Künstlerlex
3 K. 226 l.

laid
Müller-Singer
alatt is.

Molnár József

+ 1899 feb. 9
Bpest

Singer Künstlerlex
5k. 211. l.

Gárdonyi Albert dr. IV. 257

Molnár József

Szabó László:

Magyar festőművészet.

Budapest 1916.

163. l.

benne.
szetet.
yugta-
mába
művé-
aktja
vésze-
vig
lni,
zet
ö kö-
t kere-
s más-
ílisan
keresi.
esetben
a 25 év

Molnár József

Szalai Emil:

Magyar festőművészet.

Magyar Géniusz

1894. II.

adet
aos-
séges
y uj
t tu-

ódusa
ola
ával
i a
lksé-
: a
épjen.
sza.
y csak
i isko-
modern

Molnár József

Szana Tamás:

Magyar művészek.

Molnár
emlékére.

ópa,
nék

lendü-
ismét-
san

Molnár József

Szana Tamás:

Képzőművészetünk a negyvenes években.

Pesti Napló

1890. 263. sz.

ıcia
akit
A fran-
ilkül,
adja.
Katz,
okat
xxxx nő
,
ga.
észen
van.
a a
Ez a
inte-
a jel-
sze-
t a
szin-
köti

szere-

Molnár József

Szana Tamás: Két jubilaeus. Fővárosi Lapok. 1895. 360–361. l.

MEGHÍVÓ

MAGYAR NEMZETI * NYOMTATVÁNYKIÁLLÍTÁS *

Molnár József.

Szana Tamás. Egy veterán művész kiállítása. Fővárosi Lapok 1895. 542. l

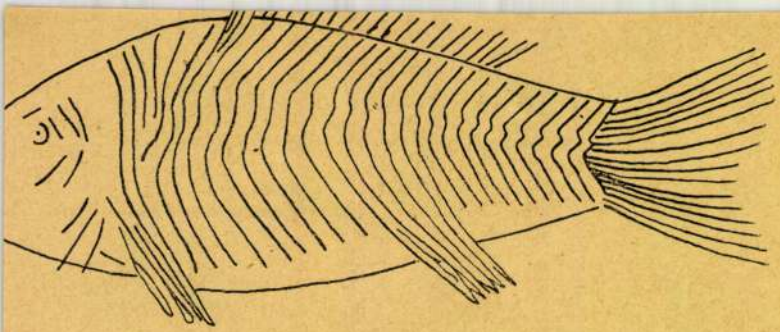

A kiszálkázott ponty csontváza.

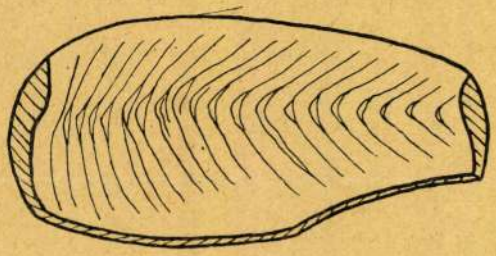

A ponty féloldala lefejtve, szálka nélkül.

A budai "SIPOS" halászkert

szenzációja!

A szálka nélküli ponty! és a csont nélküli rántott csirke!

Molnár József

Szana Tamás: A magyar művészet századunkban. Bpest 1890.

Veress
BUD
IV., MUZEU
(Muzeum
Telefon
es
nuji
et és
jével
n
Veress

Molnár József

Szana Tamás =

Száz év a magyar
művészet történe-
téből. Bpest, 1901-
56, 88, 128, ~~F~~ l
78 . l-

Molnár Tónef

wod

Szech

Molnár József

Shelley:

Pesti műkiállítás 1845

Flondern 1845.

II 137. l.

lehig-
g meg-
aeket
rlapot.
íval
j na-
vakat
arat
om a
alkal-
rsza-
gon-
mával,
xxx
rukciót
.ti
t
ni
l a
a
uutáni
epelt.
jabb.

Molnár József

Szendrei – Szentwányi

Magyar képzőmű-
vészek Lexikonja
Bpest 1915, I. k.
268 l.

Gerő

fehér

IV. Mu

Te

Molnár József

Szépművészeti Múzeum
A modern képtár
lajstroma.
Pest 1913

térre
ruhát
ujabb
ráció.
,melyek
sára
sebb
ja a
ja
.
ószet-
esz.
eti
tánoz-
nak
ől
i
,sem
n
.
szek
jár-
neri

Molnár József

Szinnyei József

Magyar írók

ezni azt.
Bethowen
owen heroi-
.Bourdelle
rásza
zobrá-
kitást
gyunk
k,első-
,pedig
három
ebb sze-
Rodin
ibilis
na.Az
gu szo-

Molnár József

Szmrecsányi Miklós

Visszapillantás a Képzőművészeti Társulat multjára – Művészet 1911.

az el-

00-as

vissza -

atér

nesebb

képei

ciegyen-

Visz-

zi

képnek

okkal

nista

a

szin-

át.A tér-

Molnár József

Szokoly Viktor

Londoni tárlat
Pesten. Az Ország
Tükre. 1862.

75. l.

BUDAP
IV., MUZEUM
(Muzeummal
Telefon: 18
BUDAPEST
IV., MUZEUM KÖ
(Muzeummal szembe
Telefon: 185-61

Molnár József

Szocl

Hirsch Viktor Londoni
tárlat Pesten. Az ormag
inkre 1862. 75 l

Molnár József

Tageblatt 1840.

GUTENBERG NAGY LEXIKON

Molnár József

Tarátsi Mária –

Jankó János.

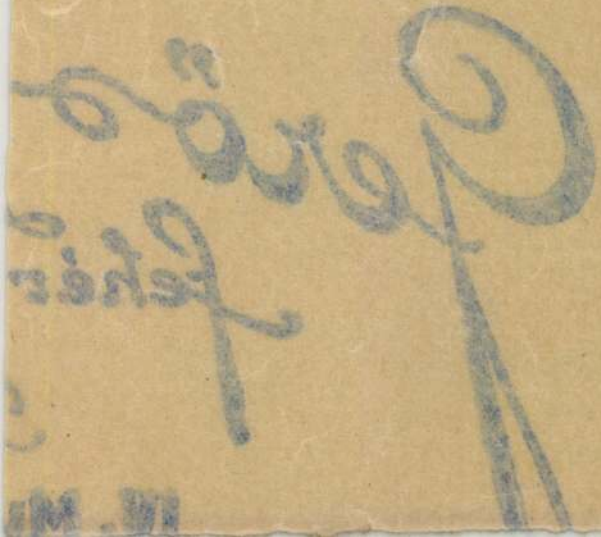

Ge

Gerő

fehér

IV. Mu

Molnár József

Tárgymutatója, Eredeti országos kiállítás. A képzőművészeti csoport képes lajstromának tárgymutatója. Pest, 1896, 101. l.

Molnár József

Tárgymutatói, a Képző-
művészeti Társulat
kiállításainak —.

cia sob-
ő a Par-
l.Görög
citásban
elni,hogy
a primi-
emben.
latban
val,
az ő
t után-
ak a
elfe-
van-
más

nuia.

Molnár József

Női arckép.

Fam. Bp. 1932.

Molnar Josef

Thieme-Becker

Allg. Künstler Lex.
Leipzig 1931. XIX.
K. 46,47 L.

BUDAPEST

IV., MUZEUM KÖRÚT

(Muzeummal szemben)

Telefon: 185-614.

BUDAPEST

Molnár József

U. 4058

Szalacskai Kelta pénzverő-műhely

VI. 137.

Molnár József

V. B. A Képzőmű-
vészeti Társulat jubi-
lanma. Ország-
Világ 1886. 772. l.

előtti forradalmi korszakban
ső sorbban állottak.

Matisse képén az 19(

első évekből való stilusa utá
tér a reális vizióhoz és vissz
a karikatura modorától a legne
formakultuszhoz. Háboru utáni
/Spanyol nő portréja/ már egy
sulyozott kompozíciót mutatnak.
szatér a valósághoz,de átszerv
azt,nem a valóság szabja meg a
a stilusát.Ő nem volt kubista.S
korábban keletkezett expresszio
sikábrázoló stilusa.Nem küzdött
formáért,a térért,hanem a vonal
expressziós hatását kutatta,s a
érzés,a kolorizmus uj technikáj
probléma,mint festészeti

Molnár József

l.

Va Ylö Ernst gyűjt

III. 2, 6, 14

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezekk
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mik
királyság megváltó eszméjének. És fegyv
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát é

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveimh
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiáj
sok ezer embertársamon, joggal kérheten
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszme
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem szer

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Molnár József

festő

irodalma

vendezve.

Molnár József

Lásd 1880. ra vonatk.

Déri Kálmán csomagjat

Molnár József

Ágai Adolf =
Utarás Pestről
Budapestre -
Bpest.

án.

udomá-
években
tak el
ek,ame-
ikai
mmuniz-
al fog-
tani
felüle-
napi
etle-
komoly
ót lélek-
yulná-
nt fehér
l ta-
s dok-
ni irá-
i jelen-
edett

Molnár József

Albuma,
Magyar festőművészek —.
(Budapest. 1904)

Molnár József

Athenaeum

1840. I. félév 40, 42, 43, 50 l.

1840. II. félév. 15, 31. l.

Molnár József

Balázs P. László

A magyar történeti festészet a XIX. század-
ban. Bpest 1932

ele — minden
egy halmozott
eát. A habzón
öntsük a kan-
teára. Ezután
belül 6 percig
lni hagyjuk.

L GYULA rt.
abehozatal

MEINL RUMOT

MEINL JAM-ET

MEINL-TEAHOZ

MEINL KEKSZET

MEINL JAM-ET

MEINL-TEA

MEIN

Molnár József

1821 – 1899

vörd

Balástörtfest

28. l.

Ngs.

ATELEFON
MAMÁR
NÉLKÜLÖZHETETLEN

RADIO JUBILÁRI

Dr Szentiványi Gyula ur

Szondi u 98

Bp.

~~I Lenke tér 7.~~

Molnar József

Benkert, Carl Maria

Jahrbuch des deutschen Elementes in Ungarn.
Pest 1846.

Molnár József

Berzeviczy Albert:
Az ötvenes évek kép-
művészete. Magyar
Művészet 1925. 497. l.

↑ megrézni!

Molnár József

Boethlier, F. v.

Malerwerke des

19. Jh.

1898. II/1.

italiana esposti nell'attuale
lire che le lastre smaltate del
rapporto colle opere delle scuo
Questo riconoscimento dà un sig
d'Ungheria nella storia univers
più antico delle opere smaltete
nale attesta indubbiamente che
bilì in Italia non circa il 106
scuola di Montecassino, ma era
del secolo X. Lo smalto cloison
verso l'Italia meridionale e Ro
santa xxxxx corona ungherese pe
in Germania. Le relazioni delle
allargano specialmente nel seco
spirituale e culturale del Tre
maestri di Siena anche nel camp
vita artistica senese fecondei
ceria ungherese. Nell'allargazi
coll'arte ungherese la famiglia
fratelli di questa famiglia, ori
ria nei primi decenni del seco
militare acquistano alti onori
ceria invece hanno prodotto mo
rese. Il fratello anziano, Pietr

Molnár József

Böheim Vendel

A Habsburg-ház
mükincsei -
Magyar Mükincsek

Bpest 1898. II. K.

megnézni!

nem tudok róla,
hogy itt fentről
szó volna.

Molnár József

Budapesti Naplás

1860. Kolozsvár,
1859. 15. l.

Molnár József

Pesto

Szód

Budapesti Napló

1899. 39 sz.

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József.

Budapesti Viszhang

1852. II. félév. 296–299, 319–320. l.

Molnár Józef

část

z

Brnk 129

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Molnár József

Olasz nő

Budapest Vékesfőv. tulajd.

Szent nő.

76. Cremonai festő a XV. – XVI. sz.-ból

Molnár József

Önarckeje

Tört. Képes-

ORSZÁGOS

Iktatókönyvi szám ..... *190* .....

A beadvány { *száma* ..... / *kelte* ..... / *beérkezése* ..... }

Előirat : .....

Molnár I

Erzsébet és Mária Nagy
Lajos Szojánál-
olaszt.

Ernst

Molnár József

l.

[Lykanemzromantika

10, 12, 27, 41,
43, 69, 70, 88,
143, 149, 172, 183,
185. 193, 196. 197,
199. 205–7, 209,
212, 213, 216. l.

Molnár József

1872. Kiáll

Megtoldatott Karavan
Für dö Zsursania.

För Lyrik 1872. 981.

szőnyegszövés gyakorlóinak bemutatn

Az iparművészeti muzeumban is őri közül (Radisics J. Kalauzából) kettőt oszlopos szőnyeg, míg a másik m nevezni. Mindkettő valószinűleg a XV mustrája miatt szőnyegszövőinknek mi

E roppant kincses bányát, régi p názni, azok mustráit és színeit hazai művészi feladatok és nemzetgazdásza sok egyike lehet.

Eszünkbe jut itt, hogy valaha, Zsi jelesebb ágát, a gobelin-készítést is g

Bertradon de la Brocquière franc dán s hátrahagyott kéziratú codexébe őríztetik, említi, hogy talált ott egy C vitt magával más mesteremberekkel e tésével (haulte lice) foglalkozik.

Miért ne vihetnők — habár csak voltunk? Sőt — hangsúlyozzuk — ne

ıkért értékesítik.

örömmel említjük, hogy a kormány
nzetgazdászati szempontból is kiváló
ıinden lehetőt elkövet. Az 1881-ben
gszerte számos ingyenes szövőszékek
ól szép példával járt elől.

iszterium kebelében a mult években
a hazai szőnyegszövészet érdekében.
ontos házi iparágat, hogy a növény-
tó és nyugtalan anilin színeket kezdik
E kellemetlenül ható színekből azután
ıányosan megőrizett régi jó minták
ısználata főleg Torontál vidékén van
e ennek kellő gátot vetni.

ében a házi ipar termékei gyanánt
ninta- és színek szempontjából már a
ıondható. — Fénynyomatú táblánkon
gyik a Szerémségben készült fehér, kék,
kban többféle apróbb csíkok vannak

Mohnar Tonof

wed

För Lapsk. 1874. 131

Molnár József

Fővárosi Lapok

1881. 295 sz.

riennale di Milano si può stabi-
la parte supreiore stanno in stretti
le d'oreficeria dell'Italia meridionale.
nificato eminente alla santa corona
ale dell'oreficeria,perché l'esemplare
alla "cloisonné" dell'Italia meridio-
lo smalto bizantino cloisonné si sta-
56 per opera dell'abbate Desiderio nella
già usato anche nelle seconda metà
né si diffonde nell'occidente attra-
oma e secondo la testimonianza della
r il primo in Italia e soltanto dopo
oreficerie italiana ed ungherese si
lo XIV . Nella meravigliosa fioritura
ento la parte principale spetta ai
o dell'oreficeria. In rigoglio della
rà decisivamente presto anche l'orefi-
ione dei rapporti degli orefici senesi
a Gallico ha la parte principale.Due
iunda senese, si stabiliscono in Unghe-
lo XIV. Con la loro attività politico-
e premi, colla loro attività d'orefi-
numenti egimii della storia d'arte unghe-
o Gallico lavora nel 1313 ancora nella

Molnár József

Fővárosi Lapok

1872. 98. l. — 1874.
I. fele 93, 131, 342, 613. l
— 1895. 100, 226, 247,
364, 415, 531, 740–
861 (Ujdonságok Közl.)
576, 715, 852. l

Molnár József

Méltóságos
Nagyságos

Fuchs: Korunk
erkölcsi élete.

úrnőnek
úrnak

MÉLYÉN TISZTELT ASSZONYOM!
URAM!

Midőn jelen értesitőmmel n. é. Vevőimhez bekopogtatok az a célom. hogy általánosan jónak elismert uri és női szabóságomra nb. figyelmét ismét felhivjam.

Hangsulyozni kivánom, hogy áraim rendkivül mérsékeltek, olcsók, mig a kidolgozással és anyagokkal ezután is mt. vevőim teljes megelégedését igyekszem kiérdemelni. Raktáron tartok elsőrendü hazai és külföldi szövetkülönlegességeket felöltőre, télikabátra, öltönyre, kosztümre és mindennemü sportruhára. Fiu és iskolaruhákat, valamint hozott anyagokból elsőrendü munkák elkészitését is vállalom.

Molnár József

Fülep Lajos

Magyar művészet

Bpest 1923

Molnár József

Genthon István:
Az új magyar festőművészet története. Budapest, 1935.

Mielőtt bármilyen ruharendelést eszközölne, forduljon hozzám és készséggel állok nb. rendelkezésére szakszerü felvilágositással. Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek. Kivánságára felkeresem, vasalásra és javitásra szánt ruháit élhozatom. További nb. szolgálataira a legnagyobb előzékenységgel készen, maradok

kiváló tisztelettel

Postabélyeg kelte.

FÖLDES uri és női szabósága
BUDAPEST, XI., HORTHY MIKLÓS-KÖRTÉR 3.
(SZENT IMRE SZOBORRAL SZEMBEN)
Telefon: 2-500-67.

Molnár József

Gerevich Tibor

A magyar művészet
európai helyzete.

Molnár József

Gerevich Tibor

A magyar művészet
jelentősége –

meg a németek kommentálásával,mint a
ték mások. Magának az olasz léleknek
ségeit,s az európai humanitáshoz val
nyát kutatja, s bátran mondhatjuk, m
a mediterrán-itáliai lélek örök tört
lényegét, annak sajátos, változatlan
tét.Finom lélektani és történetfiloz
érzékkel tapintott rá a fasizmus spi
lizmusának, italianitásának, realitá
és humanitésának, valamint kollektiv
nak lényegére. Bátor kiállással kuta
fasizmus,hitlerizmus és a Szovjet-ál
viszonyát, s ezek a lapjai a legérdek
legizgalmasabbak. Világot derit a fas
és kereszténység viszonyában, s müve
el csucspontját,midőn a keresztény Eu
való szerepét és helyét keresi:...."
fasizmus,a fasiszta állam és a fascis
nem betetőződés,hanem szerény elindul
jövő veszélyes utjai. Forradalmi való
az egyetemes európai forradalom első
egyetlen olyan változata,amely biztat
a rejtelmes jövőre éppen azért,mert s
sen származik a multból". Végül az eu
kulturába vetett hittel irja,hogy "a

Molnár József

Női arckép, miniatura

1932 főv új szerzem. kiáll Műcsarnok

Molnár József

Mécsarnok

1932. febr – márc. kiáll.

108.

Molnár József

Égi háboru c.
képeinek repr.

KMTárs 1927. táj-
és életk. kiáll.
kat.

Molnár József

1821–1899

l.

Sörbezető. 310. l.

5.

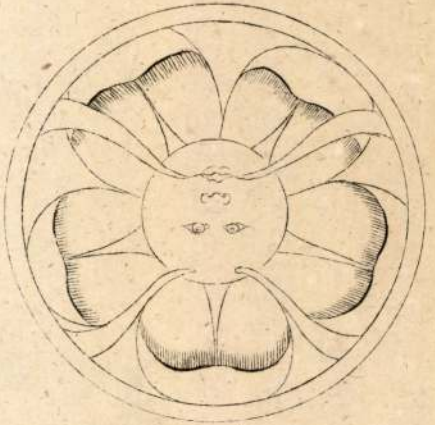

6.

Molnár József

l.

Sörbezető 289. l.

Kínai porcellán: 23 edény (egyik aranyozott bronz foglalatban) 28 tányér, 2 tál, 3 sótartó, 1 tányéros csésze és ~~[illegible]~~ 1 fedő. Kékmázas, XVIII. század.

Molnár József

Gerevich Tibor:

L'arte ungherese.

Molnár József

Gerő: Magyar képzőművészek lexikona. (Pesti Napló kiadása.)

Mi ez?

Molnár Tonef

ired

György Kátmán. Mol-
nár Tonef festmenyei -
Haránk. 1895. 47 sz.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József

Hazánk s a Külföld.

1865. 754. l. —
1866. 142. l. — 1867. 763 l.

MAGYAR
LESZÁMITOLÓ- ÉS PÉNZVÁLTÓ-BANK
HORTHY MIKLÓS-UTI FIÓK

XI., HORTHY MIKLÓS-UT 51
(HORTHY MIKLÓS KÖRTÉR)

BUDAPEST
1937 AUG 27
51 8

MAGYARORSZÁG
*002
FILLÉR

Mélt.
Nagys. dr Szentiványi Béla *úrnak*
úrnőnek

BUDAPEST

Lágymányosi út 16.
II/2 1

Molnár

Abraham Nikoltozése.
Rusz K. fametszetében
közölve. Haránk s a Kül-
föld 1865. II. 757 l

Molnár József

Hekler Antal. Az ujkor művészete.

MAGYAR
LESZÁMITOLÓ- ÉS PÉNZVÁLTÓ-BANK
Alapitási év: 1869.

Ezelőtt: MALVIEUX C. J.
Alakult: 1829.

Tisztel

Van szerencsénk szives tudon

LESZÁMITOLÓ BANK
HORTHY MIKLÓS-UTI FIÓK
(HORTHY MIKLÓS KÖRTÉREN:)

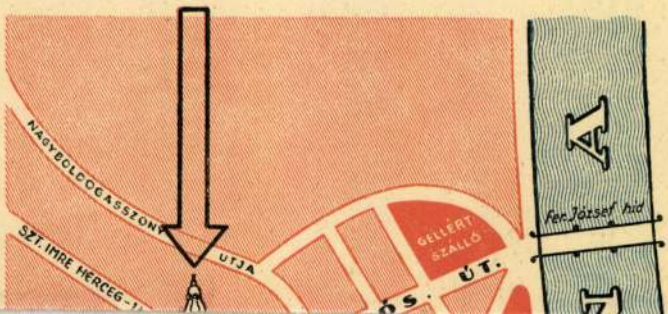

Molnár József

Hoffmann Edit:
Barabás.

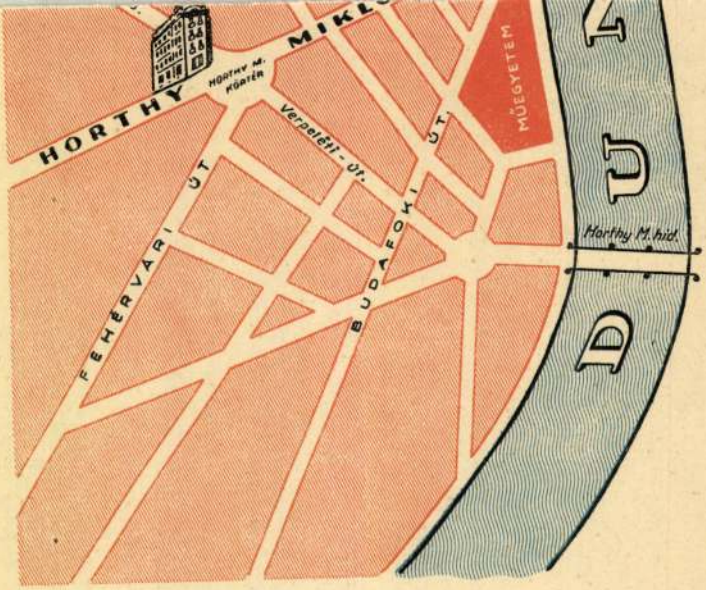

Készséggel áll rendelkezésére tanáccsal vagy felvilágositá

Kérjük, hogy uj fiókunk szolgálatait igénybevenni szíveske gonddal és pontossággal fogjuk lebonyolitani.

Molnár József

Hollós László:

A modern festőművészetről.
Bpest 1876.

Ugy tudom ebben
Molnár nincs
emlitve.

Molnár József

Honnivész

1840. 427, 429, 445, 483, 491. l.

tatásra.

Vállalja **értékpapirok** vételét, eladását, megőrzését, kezelését és **szelvények** beváltását.

Foglalkozik **folyószámla- és váltóhitelek,** valamint **kezességek és óvadékhitelek** nyujtásával.

Bérbead tűz- és betörésmentes **páncélrekeszeket** (safe deposits).

Deviza- és valutaüzleteket gyorsan és előnyös feltételek mellett bonyolit le.

Külföldi utazáshoz beszerzi a szükséges **valutákat** és gondoskodik **menetjegyekről** is.

ssal bármely pénzügyi vagy gazdasági kérdésben.

djék és előre is biztosithatjuk, hogy b. megbizásait mindenkor

Teljes tisztelettel

MAGYAR LESZÁMITOLÓ- ÉS PÉNZVÁLTÓ-BANK

VIII. (6000) „Jókai" rt

M.D.K.

Molnár József

"Adakozó" c. művét emliti meg a lap "Ujdonságok" c. rovata, mely a Képzőművészeti Társulat által rendezett tárlaton szereplő műveket sorolja fel.

Egyetértés, Bp. 1874. ápr. 9. I. évf. 7. sz. 31. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Molnár József

Horváth Henrik:
Magyar romantikus
festők Romában.
Minerva 1927. II. k.

Molnar emlitve?

Budapest, 1937. augusztus hó.

t Cim!

nására hozni, hogy intézetünk

a HORTHY MIKLÓS KÖRTÉREN

XI., HORTHY MIKLÓS-UT 51. SZÁM ALATT

UJ FIÓKOT létesitett, mely

HORTHY MIKLÓS-UTI FIÓK

TELEFON: 268-638

néven f. év szeptember hó elején kezdi meg működését.

Uj fiókunk üzletköre a banküzlet minden ágára kiterjed.

Molnár József

Horváth Henrik. A
régi Pest.
Magyar Művészet
1929. 607. l.

Molnár Zoriet

Festő

Ivód

Istvánbácsi naptára
1862. ert. 125-127 l
arczképpel.

Molnár József

Jelentése, A fővárosi képzőművészeti bizottság — 10 éves működéséről 1880-1890. Bpest, 1891. 23, 25, 1.

Molnár Tonef

Jestö

Trod

Jel. 231, 251

Molnár József

Kaas Ivor báró.

Régi magyar festők.

Ország-Világ.

1887

Molnár emlőre?

Molnár József

Kacziány Ödön =

A művészet Jókainál.

Vas. Ujs. 1894.

Nagyságos

Szentiványi Gyuláné
úrasszonynak

Bpest XI.

Lágymányossi ucca 16

Molnár Tónef

lásd

Kal Dóhu 16 l.

Kalauz a Dóhu

Nuremberg

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Katalog der Kunst-
ausstellung der Gesell-
schaft patriotischer
Kunstfreunde in
Prag. 1855. 1853. No. 64.

Molnár József

Katalog der Monats-Ausstellung des Österreichischen Kunstvereins. Wien, 1863. Nr 50.

Molnár József

Kelcz Gusztáv

Emlékbeszéd Rahl
Károly felett -
Képzőm. Társ.
Évkönyve 1865.
pl. 9.

Molnár emlékbe.

grosso cordoncino metallico,
iani di forma rotonda, eguali per di-
nica dello smalto, altro non è che smal-
due faccie della base cubica del reli-
Aosta troviamo la prima applicazione

granati degli italiani eccelle il ca-
della Raccolta di Monza, fatto nel
zioni religiose in cui figurava la
calice è conosciuto, ma si crede che
del duomo di Milano. Come vediamo in
refice Niccolo di Lionello udinese,
di Napoli e fabbricata circa il 1460.
aveva però soltanto minore importanza.

Molnár József

Keleti Gusztáv. Képző-
művészeti Szemle. Buda-
pesti Szemle. 1874. V. k.
442. l.

Molnár József

1880. ősi kiállítás on pásá-
zott (a történelmi festmény
pásázatfon A Keresztes
hadak meghinálják Szt
László Kiraft a vezérseg-
gel c. képeivet.

Keleti Gy. (?) A képzőm.
Szám. közlemei. 1881
28 l.

Molnár József

Keleti Gusztáv: A festészet és szobrászat az 1896. évi ezredéves kiállításon. Budapest, 1898.

Molnár Józef

Jesto

wod

Koszf 1898

221 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Keleti Gusztár: Művészeti dolgozatok. Budapest, 1910

Kelesi Sportajo

Molnár József

Kelp Anna

A XIX. századi
magyar festészet
viszonya a francia
festészethez.

Párizs 1928.

ÁHOZ

NL JAM-ET

MEINL-TEÁHOZ

MEINL KEKSZET

MEINL-TEÁHOZ

MEINL P

észítésének

o módja

gyük közvet-
vezetékből. A
nnát öblöges-
ró vízzel és

-TEÁHOZ

MEINL-TEÁHOZ

Molnár József

Kemény Lajos – A Vas.

Uj. illusztráció Vas.

Uj. 1909. 150. l.

Molnár József

Képzőművészeti Lexikon

1879. 13, 15, 28, 52, 79,
137, 140, 148. l.

1880. 16, 31, 62, 149, 150,
159, 160. l.

1881. 12, 59, 63, 65, 114, 126,
184, 188 l.

TARTALOM.

Lap.

1. A borsódi és katymári Latinovits-család története. Dr. Dudás Gyulától.

I. Bevezetés . . . . . 139.
II. A család eredete és első ismert ősei . . . . 140.
III. A család nemességre emelése . . . . . 141.
IV. Első birtokszerzemények. Borsód és Legyen . . . 143.
V. Kunbaja, Madaras és Katymár birtoklásának története . 148.
VI. A család története 1719—1848-ig, illetve napjainkig . 151.
VII. A család genealogiája . . . . . 162.
VIII. A család czímere . . . . . 167.
IX. A család levéltára . . . . . 167.

Molnár J

Hajnik Tacitos-
Közömat, 4°
Rajz. Molnár J.

Mohnár Józef

rajzolta az általa
kiadott nemzeti album
képeit. Kiadata Pesten
1858. Tartalma Eletképek
1) Szenahordás.
2) Lejverés.
3) Bakonyi kanászok.
4) Komp.
5) Jótékonyság
6) Czigánycsalád

Tájképek
1) Kolbaki vizcsés
2) Csesznek vára
3) Zoldtó
4) Puszta Palota
5) Buda-Pest
6 Tokoly vára

Köszenet, folio

Molnár J

Gróf Károli Istvan.
Kozonat, folio
Rajz. Molnár J.

Molnár J

Benkő Dániel.

Közönet. folio.

Rajz. Molnár J.

Molnár J

Korizmics László:
Kozonat, folio.
Rajz. Molnár J.
(1858).

Molnár J.

Báró Vay Alajos.
Könyv. folio.
Rajz. Molnár J.
Ny. Rohn A. Pest
1858.

Molnár ~~[illegible]~~ Pesten

A jegverés. Korjat, folio (magy és német ül)

Festé és rajz femt

Széna hordás. (nemetül is) Korjat fol. Rajzolta Molnár J.

Bakonyi Kanaszok mit az elöbbi.

Molnár J.

Jotékonyag. (A
Kassai egyház oldal
kapujával.)
Korsat, folio
fenti rapolta
magy és nemet szöveg

Molnár I

Buda-Pest // (A
csaszár fürdő mellett
völlő hegyekről)

Kozat, folio fert.
pekés

Molnár J

Czigány család. (nemzetul is.)
Könyvtár folio ~~[illegible]~~
szürke. alapszonaszal.

Rajzolta fenti.

A Komp. Könyvtár, folio.
Ubr. Feste és rajz.
Molnár Jos. Pc.

Molnár József

Gaúky Dénes: A Képzőművészeti Társulat alapítói. Az Orsz. M. Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításának katalógusa. 1936. máj. – jún.

Molnár József

"Tanulmányfő", "Karaván", "Olasz halász család" c. müveit sorolja fel Vahot Imre: "A Pesti MÜkiállitás 1847-ben c. beszámolójában, s kiemeli "a jelesen müvészileg" kidolgozott Tanulmányfő c. valamint a Karaván tevéit, melyen a "szinek kellően megválasztvák" s végül az Olasz halász család c. müvet, mely „az uj olasz iskola modorában van dolgozva."

Pesti Divatlap, Bp. 1847. juli. 1.
27. sz. 923-927. lap

Molnár József

Müveivel szerepel az október 15.-én megnyitott és a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson, melyről a Képzőművészet c. rovat közleménye számol be.

Otthon, Bp. 1895. október hó. 1. sz. 90. lap.

Molnár József
festő

1821 – 1899

Magyar műv. tört. 7. 4.
Képzőműv. kiad. 1971.

MOLNÁR JÓZSEF

Tájképe került az őszi képaukcióra (eml).

NÉPSZAVA, 1971. szept. 12.

Molnár József

150-220 forintot kapott képzőművészeti kompozíciójáért.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

Molnár József

„Dezső vitéz önfeláldozása" című művét 1855-ben alkotta.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészeta XIX században, Budapest, 1970.

201

Molnár József

a Világos utáni tíz esztendőben számos történelmi és zsánerkompozíciót alkotott.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

201

Molnár József

Budavár visszavételének megfestésére kiírást tett.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

22 l

Molnár József

„IV. Bélát megmentik a Frangepánok a tatárok elől" című képével pályázott a Pesti Műegylet pályázatán.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században, Budapest, 1970.

231

Molnár József

Bibliográfia: Tuskóny Erzsébet:
Molnár József, Budapest, 1938.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festőpálya
XIX. században, Budapest, 1970.

4 ol

Molnár József

Nagy Iván: Magyar-
országi képzőmű-
vészek a legrégibb
időktől 1850-ig.
Századok. 1874.
25, 102 l.

Molnár József

Nagy Tükör

1856. 2. 22.

2

1

Kellemes
karácsonyi
ünnepeket és
boldog újévet
kíván

Molnár József

Napkelet. 1858.

16, 63, 560. l.

...nemű készitő

Budapest

...uzeum-körút 35.

...lefon: 1-854-11.

Szalai Jenő, Budapest

Molnár József

Nemzeti Képcsarnok.
(Hétköznapi konyvtár
mellékletei.)

?

Molnár József

Nemzeti Szalon
Almanachja.
Pest 1912
119, 193. l.

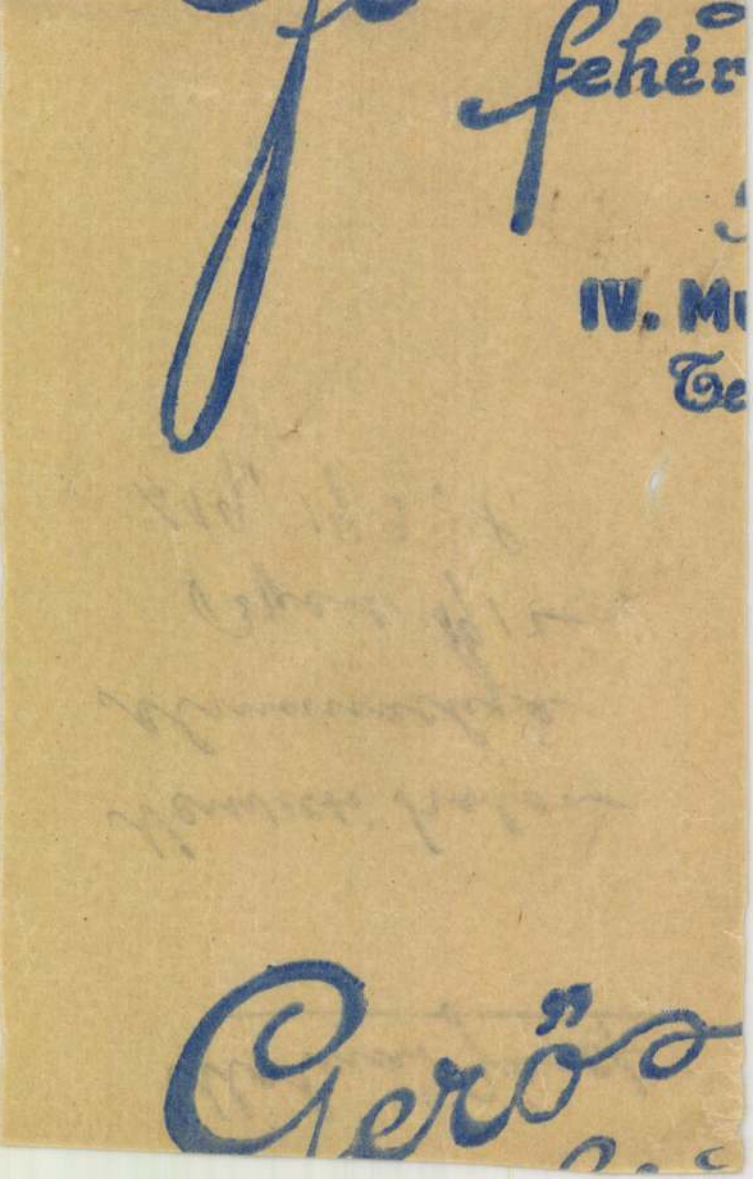

fehér

IV. M

Te

Gerő

Mohai József

irod

Nyári Sándor dr. Mohai József és Barabás Miklós művei. Magyar Kritika III. évf. 3 füz.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Molnár József

Nyári Sándor dr.

Molnár József és Bar-

bás halála. Magyar

Kritika. 1899. 41. lap

Mehmet Şevki

Hayat hikâyesi ve Ber-
lin'deki faaliyeti

Berlin, 1894 yılı

Molnár József

Ormós Zsigmond

Adatok a művészet történetéhez.

Pest. 1859

Molnár József

Ormós Zsigmond

A hg. Esterházy Kastély
műtörténelmi leírása.

Pest 1865.

Molnár József

Osztrák – Magyar – Monarchia írásban és képben. Magyarország III. k. 413. l.

GUTENBERG NAGY LEXIKON

Ezt
a kötetet
összes műmel-
lékleteivel együtt
a STEPHANEUM
nyomda részvény-tár-
saság nyomta. A bekötési
táblát VÉGH GUSZTÁV

Mohias Józef

irod

Om III. 422 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Pacher Béla dr.

Budapest székesfőváros
vásárlásai –
Magyar Művészet

Molnár József

Pákh Albert:

Általános mű- és régiségtárlat Pesten 1861. évben.

Vas. Ujs. 1860.

112 l.

ihoz,
for-
nészeti
és a
. a
; után-
a mai
azon
; a
zerü-

müvé-
,hog y
tat
ász
rázoló
z Nove-
tősege,
zavitte
ekintet-
át.Itt
,hog y
át ad-
,amit
ósita-

Mohai József

Pallas Nagy Lexikona

Bpest 1896.

kanyadir kötés?

12, 746, 747. l.

Pg 35.

...be ~~köz~~ néz. Jobb kezét a lefelé fordított
pihenteti és baljában zöld fedelű nyitott
... csat van, ~~[illegible]~~ és a melynek (sarkain arany rosettak
fény veszi körül; rövid haja, bajusza és na-
... ~~Fejét dicsfény veszi körül.~~ Bő köntösse
...tett köpenyege narancssárga.

84.5 : 56 cm.
Lapló ajándéka.

Molnár József

Műnevezeti lexikon 515. l.

festő, szül. 1821. III. 21. Zsámbékon, megh. 1899 II. 6. Budapesten. Itt, Bécsben, Velencében és Münchenben tanult, ~~[illegible]~~ 1849-tól külföldön (Stuttgart, Párus, Belgium) 1853-tól Pesten élt. Történeti ~~[illegible]~~ (Dezső ~~[illegible]~~ feláldozza magát Róbert Károly Királyért, Budanár visszavétele stb), vallásos, arc-, élet- és tájképeket festett.

Molnár József

Magyar Nemzeti Múzeum (A) multja és jelene. Budapest, 1902. 190. l.

Molnár József

festő

1850 és évek

Irod.

M. N. Múzeum 1902,

190. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Magyar Neuréti Renaissance-Társaság aukciója. Budapest 1921, márc. (Dr. Th. bárónő hagyatéka 446) 21. l.

Molnár József

Magyarország a bécsi
1873. évi Világkiállítá-
son. Pest 1873.

r nem

nem át-

i,han-

rü má-

jellegé-

z már

m is-

szobrász,

felé-

zése.

s a-

lenést

ek után

mbolta

,mert

ék a

m jutott

művész

Molnár József

Magyarország és Erdély

képekben. III. k. 98. l.

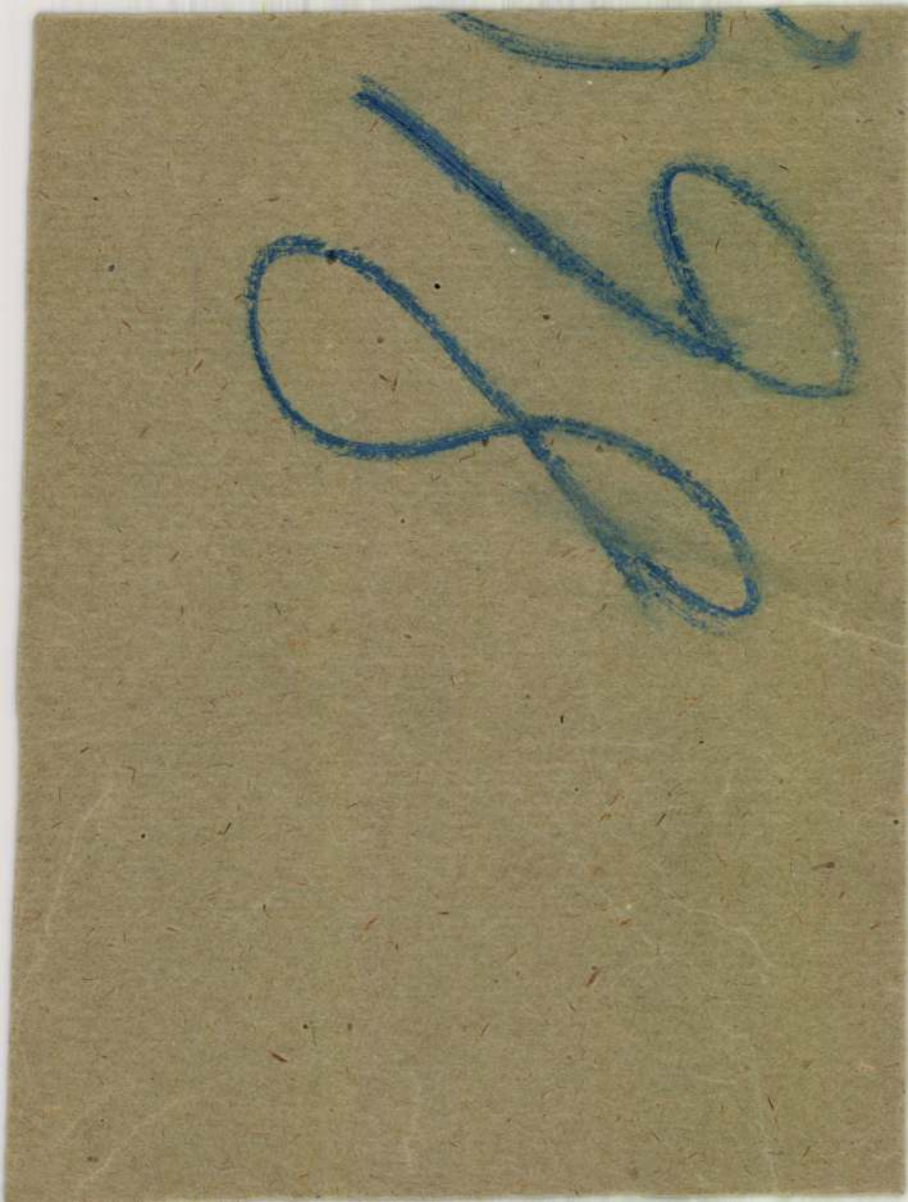

Molnár József

Magyarország és a Nagy-
világ. 1877. 49. sz.

Molnár József

Magyar Sajto

1858. 20. 17.

Kellemes
karácsonyi
ünnepeket és
boldog újévet
kíván
Kellemes
karácsonyi
ünnepeket és
boldog újévet
kíván

Molnár József

Magyar újságrajzolók
(Könyvbarátok Egyesületének kiadv.)

Molnár József

Ivód

Maszlaghy Ferenc:

Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion 1876. I. köt. 36. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

MAGYARORSZÁG MŰVÉSZETI EMLÉKEI

Molnár József

Mátray Gábor:

Nemzeti Képcsarnokot
Alapító Egyesület
Évkönyve. Pest
1851. II. 26. l.

Úri divat

nemű készitő

Budapest

uzeum-körút 35.

lefon: 1-854-11.

Úri divat

Molnár József

Medve Imre

Magyar festészet
és a magyar festők
az Ország Tükre

1862. 87. l.

fehér

IV. M

Te

Gerő

Molnár József

Meller Simon

A magyar művészet
kialakulása a XIX. sz.
első felében.

Művészet. 1911.

alkoz-

ő örö-

me-

redi-

zésnek

ancia

ül a

sben

ni, hogy

Gyermek-

formák, de

azt

husból

életet

szi esz-

igazi

tisztán

Molnár József

Mellár Simon dr.

Az Esterházy képtár
története.

257. l.

Molnár József

Müller Simon

A magyar művészet
kialakulása a XIX
század első felében
Magyar Művészet
1932

Molnar József

Meyer: Kunstlexikon.
Leipzig 1879

lási-
sában.
ben
ői
tré-
behe-
teret
jelen-
,hogy
sson.
azt
Fran-
r a
a
,s a
,vagy
akar-

képe.
kai
t is,
élhar-

Páris-

Molnár József

Mihályi Ernő: Pannonhalma. Magyar Művészet. 1928. 59. l.

Molnár József

Mult és Jelen 1840.

Molnár József, festő II. 210.

(Mur. és Kat. Ét.

Molnár József

vod

Mnesarnok 1868. 72 l.

Molnár. József

Műcsarnok.

1899. II. 83, 84 l.
101, 219, 261, 380,
406, 407, 410, 422 l

Molnár József

festő

1821 – 1899.

Irod

Műcsarnok, 1899. 83 – 84. l.

teljes életr. esetl. lásd is.
sőt okv. lásd

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Molnár József

Festő

Vrá

Műcsarnok 1899. 380.

..... nevü munkás igazolta

.....
a müvezetõ aláírása.

édélyezem:

.....
nök vagy helyettesének
aláírása.

inta. — Endrényi Imre, Szeged.

Molnár József

nád

Münsarnok, 1899. 410

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Molnár József

wód

Münsarnok, 1899. 422

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Molnár József

Művészet 1927. 114, 118. l.

1928. 180. l.

1929. 17. l.

smaltati e incorniciati da xxxx
i quali occupano i due grandi p
segno ed esecuzione. Questa tec
to filogranato. Pertanto sulle
quiario in forma di braccio di
dello smalto filogranato.

Fra i monumenti filo
lice di Gian Galeazzo Visconti
1396. Se ne servivano nelle fun
corona di ferro. Il maestro del
sia stato uno degli architetti
questo calice, nonché sulla Pac
xxxxxxxxx dell'architetto ed o
conservata nel Museo Nazionale
Lo smalto filogranato in Italia

Molnár József

Műgyűjtő.

1930. 1–4. sz.

Molnár József

Müller-Singer

Allg. Künstler-Lexikon.

2261.

11.8.53

Molnár József

Kéki Kovács László: Barabás Miklós emlékiratai. Budapest, 1902. 230, l

SZERKESZTI:

TRENCSÉNY KÁROLY,

TITKÁR.

XVII. ÉVFOLYAM. IV. FÜZET.

ZOMBOR.
BITTERMANN NÁNDOR ÉS FIA KÖNYV- ÉS KŐNYOMDÁJÁBÓL.
1902.

Molnár József

Laid

KB

230.l.

Kérdi

Molnár József

Kner Izidor

Félszárad mes-
gyéjén (1882–1932)
Gyoma 1932

Molnár József

vrod

Kkol

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Molnár József

Kopp Jenő: Borsos József
Bpest 1931.

A

BÁCS-BODROGH VÁRMEGYEI

TÖRTÉNELMI TÁRSULAT

ÉVKÖNYVE.

Mohnar Josef

festo

isod

Krillü 77 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Molnár József

Közlemények, Az O. M.

Képzőmüvészeti Társulat —.

1882. évre.	Bpest	1881.	69, 70 l.
1883. "	"	1882.	61, 83, 85. l.
1884. "	"	1883.	46, 63, 65, 67, 79. l.
1885. "	"	1884.	64, 74, 75, 76, 90 l.
1886. "	"	1885.	17, 24, 26, 37. l.
1887. "	"	1886.	38, 39, 51–53, 62. l.
1888. "	"	1887.	28, 47, 60, 68, l.
1889. "	"	1888.	50, 51, 64, 72. l.
1890. "	"	1890.	30, 31, 32, 45, 54. l
1891 "	"	1891.	29, 31, 44, 54. l
1892 "	"	1892.	43, 46, 57, 66 l.
1893 "	"	1893.	41. 58, 66. l.
1894 "	"	1894.	35, 36, 39, 53, 62. l.
1895 "	"	1895.	31. 32, 34. 48, 56 l.
1896. "	"	1896.	10, 39, 40–42, 44, 61, 70. l.
1897. "	"	1897.	43, 46, 62, 70. l.

Molnár József

Kremnitz Dezső

Az első pesti műkiskola. Pest-Budai Almanach 1919.

Molnár József

Krücken-Parlagi

Das Geistige Ungarn.

1918. II. K.

smalto ronde bosse, similmente.
smaltato a ronde bosse, conserv
da Sisto V, vescovo d'una volta
Questo capolavoro singolare ha
Mattia Corvino, custodito ad Es
e per is suoi motivi. La Calvar
parte superiore origina dal pri
stile gotico. Esso fu completat
scimento dal Mattia Corvino, ne
inferiore è opera italiana, Ind
[illegible] ronde bosse sono di
ancora come, ma si vede certa
felicemente alla produzione di
fra gli orefici senesi ed ungh
saranno stati fatti da artisti
collegava gli orafi toscani, oss
attribuirsi anche a tali la cui
per questi rapporti.

Anche il pittore del
Budapest era un orefice, venut
le Pannonio" sul quadro, fatto
Borso d'Este, intorno al 1456.
e d'or ficeria manifestano chia
ungherese si è occupato anche
di Donatello, di Ghiberti, [illegible]

Molnár József

festő 1821 — 1899

Lad

Krück II. 274. l.

Vezuv III.117

Molnár József

Kunstchronik

N. F. 10. 1899. 248. p.

e in maniera semplice. Si vede
menti di questa tecnica e non
della sua applicazione. I suoi
suoi colleghi ungheresi lo han
nianza le opere ungheresi di q
sorilievo, specialmente l'alta
del monastero delle Clarisse d
colta parigina della famiglia
usata nella sua pienezza ques
continui rapporti si conservan
intime fra Siena ed Ungheria.D
dei fratelli Gallico: fra 1380
orefice e pittore Giovanni di
vità politica ed artistica a S
vanni non è sporadico, dai doc
che a Siena viveva in quell'ep
Spicca fra loro Giovanni delle
di S. Maria di Fontegiusta.Si
porzioni, nella sua pesantezza
decorazione la testimonianza d
mente non abbardicata. È ancor
trova nel 1414 nella bottega s
di Piero. Il nostro maestro si
e se ne allontanò per raggiung
nel 1423 ad esempio dei
al servizio della corte papale

Molnár József

Lajstroma, A Kassai Múzeum gyűjteményeinek leírása, Kassa, 1903. 7. l.

Molnár József

Lajstroma,
A Történelmi Képcsarnok mutárgyainak leíró —. Bpest 1907

lóséghoz,ezt nem teszi a régi
ralizmus értelmében,hanem a k
értelmében,hiszen az is felad
tüzte ki a térkitöltő formák
álását.A fő eszköze a forma,d
is elvont spekulativ formák m
mint a kubisták megtalálták a
és formaábrázolás problémáját,
tán tértek át a valósági form
Hangsulyozták a térnek plaszti
tartalmát.Ez a jelentősége Pic
e korszakának.Az alak testiség
és plasztikai tartalmát azálta
kiemeli,hogy erőteljes,kemény,
kivül határozott és plasztikus
és árnyékhatásokat keres.Picas
képe megtagadása a kubizmusnak
tani képei egy itáliai utján k
keztek.Az olasz müvészet
festészetben is a plasztikai f
máknak a fő képviselője,s az e
való visszatérés az olasz Nove

Molnár József

Lajstroma, a Tö-
rténelmi Képcsarnok
grafikai kiállításá-
nak leíró —.
Budapest, 1907.

natu-
abizmus
atául
konstru-
e nem
ir. A-
tér-
azu-
kra.
kai
asso
ét
l is
rend-
fény
so e
.Mos-
elet-
xx a
or-
hez
cento-

Molnár József

Lanfranconi Enea által
Budapest fővárosnak
ajándékozott egyes történelmi képek jegyzéke.
Pest, 1887. 29. l.

Mohiár J

Lásd

Lam 1887 29 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ...., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

vrd
2
Lázár Wolfner György

101. l.

Andrássy Gyula gróf a berlini

A diszes keret felső részén
középütt jobbra fordulva áll a
és Schuwaloff grófra néz, ki Bis
részben látható teremben a felir
a következők vannak jelen: I. B
Launay, 4. Fürst Gortschakoff,
7. V. Radovitz, 8. Fürst Hohenl
St. Vallier, 12. Desprez, 13. B
Bülow, 19. v. Holstein, 20. Dr.
Bey, 23. Lord Odo Russel, 24.
26. Mehemet Ali Pascha. A két e
alján a glóbuszt allegorikus al
örzött medaillon közelében gala
jelzésü szalaggal. Felirata föl

Der Berli
és alól jobbra: A.v.W. 1881.

Kny., mér.

Szn.
261-

Molnár József

Ligeti Antal. A Nemzeti Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma a festészek rövid életrajzaival. Buda, 1870. 31. 36, 155. l.

Molnár József

Lyka Károly

Budapest magyar képcsarnoka.

Művészet 1902.

Molnár József

Lyka Károly: A táblabíró világ művészete.

Bpest. 1922.

Molnár József
1821–1899

Ltáb I. 59, 105, 118

Ltáb. II. 53, 57, 92,
95–98, 124–126,
130

III. 31. 96

IV. 105, 134, 157

10008

Jobbját nadrágja zsebébe dugta s a
zkodik. Felirata a kép alatt alá-

io
igl. Hofopernsänger.

Weger, Leipzig.

8.

Molnár József

Magyar akt kiállítás albuma.

B. Bpest 162. l.

Molnár József

Magyar Génium

1898.

tanára

ÉBER LÁSZLÓ dr.

a Műemlékek Orsz. Bizottsága nyug. előadója, művészettört. író

GYŐRY TIBOR dr.

h. államtitkár, a bpesti Pázmány Péter tud.-egyetemen az orvostörténelem c. rk. tanára

HANKISS JÁNOS dr.

a Tisza István tud.-egyetemen a francia nyelv és irod. ny. r. tanára, Debrecen, a Commission Internat. d'Histoire Littéraire Moderne tagja

HORVÁTH CYRILL dr.

a bpesti Pázmány Péter tud. egyetemen a régi magyar irodalomtörténet c. ny. rk. tanára, tanker. kir. főigazgató, a M. Tud. Akadémia r. tagja

SIKLÓS ALBERT

zeneszerző, zenei író, a Zeneművészeti Főiskola tanára, a Zene (a Székesfőv. Népműv. Bizottság hiv. lapja) fel. szerkesztője

SOÓS LAJOS dr.

a M. Nemz. Múzeum Állattárának osztályigazgatója, az Állattani Közlemények szerkesztője

polyáni TUZSON JÁNOS dr.

a bpesti Pázmány Péter tud.-egyetemen a növényrendszertan és növényföldrajz ny. r. tanára, a Növényrendszertani és Növényföldrajzi Int. és az Egyetemi Botanikus Kert igazgatója, a M. Tud. Akad. lev. tagja

WESZELY ÖDÖN dr.

az Erzsébet tudományegyetemen a pedagógia ny. r. tanára, Pécs

A munkatársak névsorát lásd az első három kötetben.

Molnár József

Magyar Hírlap

1852. aug. 16.

BUDAPEST
IX. MÚZEUM KÖRÚT
Telefon: 185-614

Telefon: 185-614.

Mohnar József

Magyar írók arcképcsarnoka.

Pest 1856.

GUTENBERG NAGY LEXIKON MUNKATÁRSAI

Az egyes tudományszakok szerkesztői

darvai és huszti **ÁGOSTON GÉZA dr.**
m. kir. kormányfőtanácsos, a szfőv. Árvaszék elnöke

doberdói **BÁNLAKY JÓZSEF**
nyug. altábornagy, a Magyar Katonai Irók Körének elnöke

BÁRDOS ARTUR dr.
író, rendező, a Magyar Színház igazgatója

csolnokossi **CHOLNOKY JENŐ dr.**
a bpesti Pázmány Péter tud.-egyetemen az egyetemes földrajz ny. r. tanára, a M. Tud. Akad. lev. tagja

királydaróczi **DARÓCZY ZOLTÁN**
a Magy. Heraldikai és Genealógiai Társulat igazgatóválasztmányi tagja, több nemesi testület és hivatal nemesi tanácsadója, több tudományos társulat alapító és rendes tagja, a Nemesi Évkönyv szerkesztője

pákéi **DÁVID LAJOS dr.**
a debreceni tud. egyetemen a matematika ny. r.

jalsovai **JALSOVICZKY GÉZA**
Z. e. v. gépészmérnök, kir. tanácsos, nyug. Felsőipariskolai igazgató, a Szabad Liceum M. oszt. által fenntartott Szabadegyet. műszaki tanfolyamok társelnöke, az Orsz. Gazdasági Egyesület tagja, a Mérnöki Kamara tagja, a M. Általános Gépgyár alapítója és v. műszaki igazgatója, a Ganz-féle gépgyár v. műhelyfőnökhelyettese, a M. Államvasutak Gépgyárának volt szerkesztőmérnöke

LUKINICH IMRE dr.
a bpesti Pázmány Péter tud.-egyetemen a keleteurópa. történelem ny. r. tanára, a M. Tud. Akad. tagja

NAGY JÓZSEF dr.
az Erzsébet tud.-egyetemen a filozófia ny. r. tanára, Pécs. v. rektor és dékán, a M. Filozófiai Társ. alelnöke

SÁNDORFY KAMILL dr.
egyet. magántanár, a m. kir. igazságügymin. törvényelőkészítő ügyosztályába beosztott kir. kúriai bíró, jogi író

GYULAI ALBERT

Molnár József (irodalom)

Keszler József: Barabás és Molnár. Magyar Nemzet.
1899 okt. 26.

Molnár József

(Kertbeny Károly): Ungarns Männer der Zeit. Leipzig, 1862. 130, 134, 152. l.

Molnár József

festő

inod

Kert. Ung. 130. l.

Rákóczi György, I-ső IV. 198.

— — II-ik IV. 198, 200,

Molnár József

Korbuly Károly.

Petőfi arcképéről

Koszorú. I. 1879.

iparművész tervezte és az
ETERNA könyvkötészete készítette

Molnár József

Kezler József: Barabás és Molnár.
Magyar Nemzet
1899. okt. 26.

Molnár József

1856. jan.–febr. kiáll.: A Hintersee alkonyatnál, olajf, 180 frt.

1856. febr.–márcz. kiáll.: Rablók, olajf., 330 frt. Megvette a Müegylet; megnyerte Meyer János Magyarbélen.

a továbbiak kiirandók a katalogusokból.

Molnár József

zrod

Kiáll. 1869

Ki volt állítva -

1. Poprád tava -

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Az 1872 évi kiállításon

Etursánna a fürdőben

A megtámadt karaván

Érdekelt barát

Irod

Figy. 1872. 56 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár festő

1874 be Alamizsnát
adó nőjét
áll tötte ki a festő
minesarnolban

[illegible]

Keleti 1874. V. 442

_____ *műhely.*

yfőnökség!

év _____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

am.

évi _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József

1877. Budapest

(78) A templomban.

(227) Ürmeiji arckeje.

(248) A komp.

(260) Vizesés a nagy Tarvölgyben. 500 ft.

(264) A beteg gyermek. 1000 frank.

(281) A templomban. 300 ft.

1877. ik téli kiállítás.

Molnár József

1881. Uj Pest.

(182) Ábrahám Kiköltözése. Olaff 900 frt

(183) Jelenet a Katakombákban. Olaff 2000 frt

(184) Csalogány. Olaff. 900 frt

Öszi Kiállítás 1881. II sorozat

1882. Budapest.

(51) Virágárus leány Capri szigetén. Olaff.

Öszi Kiállítás 1882. I sorozat

---

(237) Krisztus Keresztről levétele. Olaff.

Öszi Kiállítás 1882. II sor

Molnár József

1883. Budapest.

(25) Tájkép. Olaff. 600 f.

(79) Szent Galád. Olaff. 1000 f.

(103) Jégverés. " 1500 f.

(177) Galambvadász. " 300 f.

(~~179~~ 183.) " " " "

Őszi kiállítás 1883. I sor

---

(183) Tiszai komp. Olaff. 800 f.

(237) Tájkép. Olaff. 400 f.

Őszi kiállítás 1883. II sor.

1884

(39). Forno lány. Olaff. 400 f

(75) Életkép Pompejiből. Olaff 300 f

(89) Tájkép Olaff 400 f.

Őszi kiállítás 1884.

Mohár József

Budapest

Tárgymutató = Benczur

(40.) A nagyszalóki csúcs
a Tátra hegységben.
Olaft. 600 fl.

Molnár József

1884. Budapest.

1. A kitörő zivatar. Olajf. 500 ft.

2. Tájkép a Balaton somogyi partjáról. Olajf 350 ft

3. Kiszállás a Balaton somogyi partjáról. Olajf. 700 ft

4. Templomi jelenet Olajf 900 ft

Képes tárgymutató az orsz. Magy. Képzőm. társ. 1884 évi ősz. Kiállításához. Bpest 1884.

Molnár József Bpest

Műcsarnok

1893/94. téli kiáll

1894. tavassi kiáll.

1894/95. téli kiáll.

1896. mill. kiáll.

1897. tav. kiáll.

1897/98. téli kiáll.

1898. tav. kiáll.

1898/99 téli kiáll.

1902. +

Bpesti Orvosszövetség műkiáll.

840.

Abbéi premontrei apátsági épület-
maradványai IX. 119.

Molnár József †

Műcsarnok
1925–26. akt kiáll. 3, 6.
1927, magyar táj. 7, 18, 30, 532

Ezüstlánc, római VI. 130

Molnár József

Ernst Lajos: A magyar történeti festészet. Bpest, 1910. 40, 83. l.

BUDAPEST
937 AUG. 31 - 6.
K 112 K

Molnár József

művelésügyi minisztert és Brüsszel főpolgármesterét

A világkiállítás főtitkár
külkereskedelm

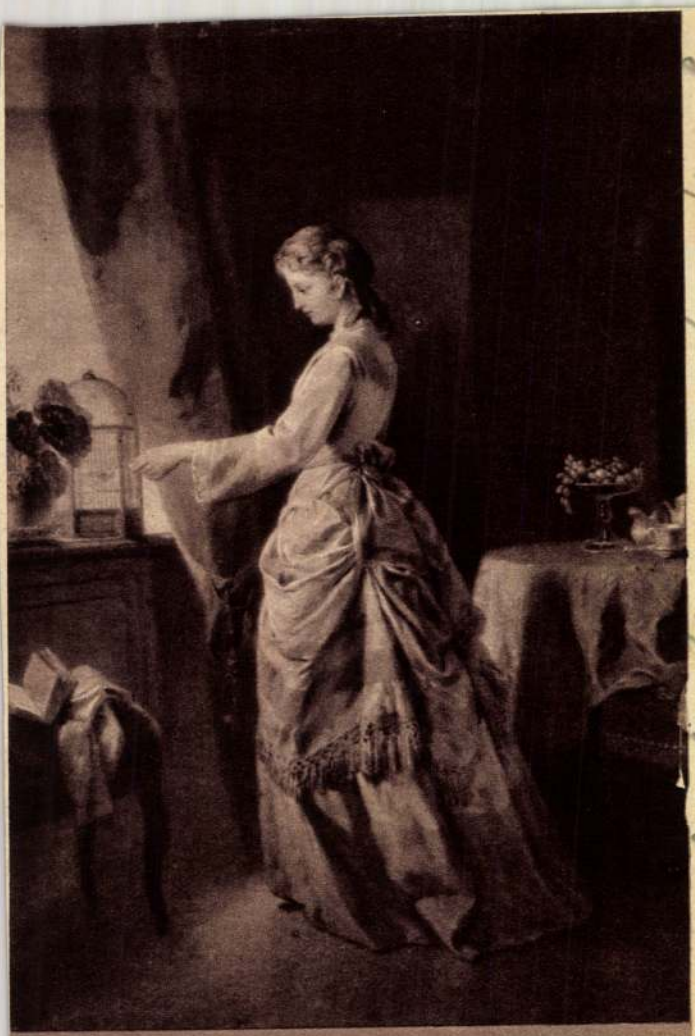

Molnár József: A madárka

Molnár József

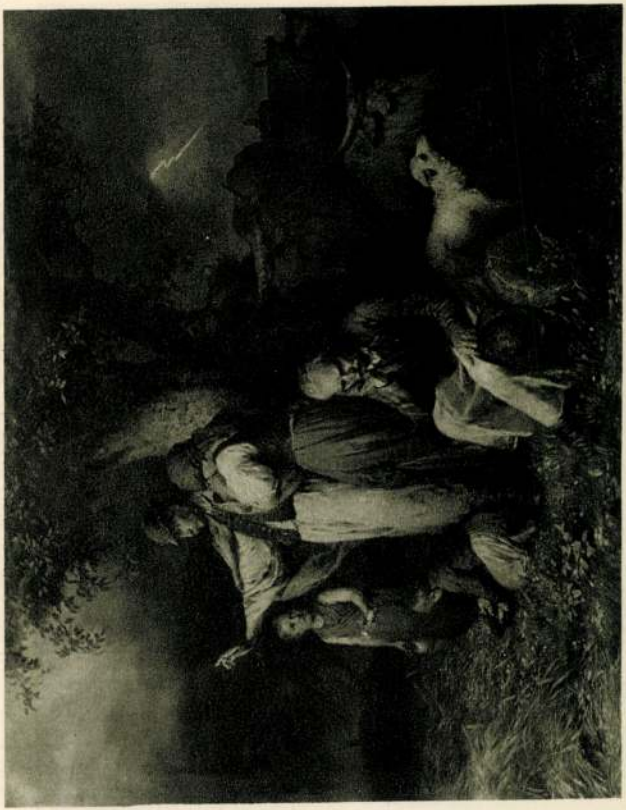

MOLNÁR JÓZSEF: ÉGI HÁBORÚ

RMTárs. 1927. táj- és
élesk. kiáll -

MARKÓ FERENC: SZÉNAGYŰJTŐK

Molnár József

Ábrahám költőzkö-
dése c. képe repr.

Szana Szárév

89. l.

Molnár József

358. Fürdő lányok, olaj.

Almásy - Telcki IX. 1942

VI

Molnár József

39. Molnár József.

Almásy-Teleki III. 1940

102. id. Jan Brueghel.

Molnár József

388. MOLNÁR JÓZSEF: Hegyi táj.

Árverési Körlevél 1937. 2. sz.

347. LIGETI ANTAL: A kútnál.

55. BIHARI SÁNDOR: Zenelecke.

Molnár József

112. *Molnár József:* Pompei nők.

Árverési Közlöny

1938. febr. 2. rk. 7.

96. *Mednyánszky László báró:* Hóolvadás.

Molnár József

335

Mária a gyermekkel
1865

Ernst Muzeum aukcioi XII

Molnár József

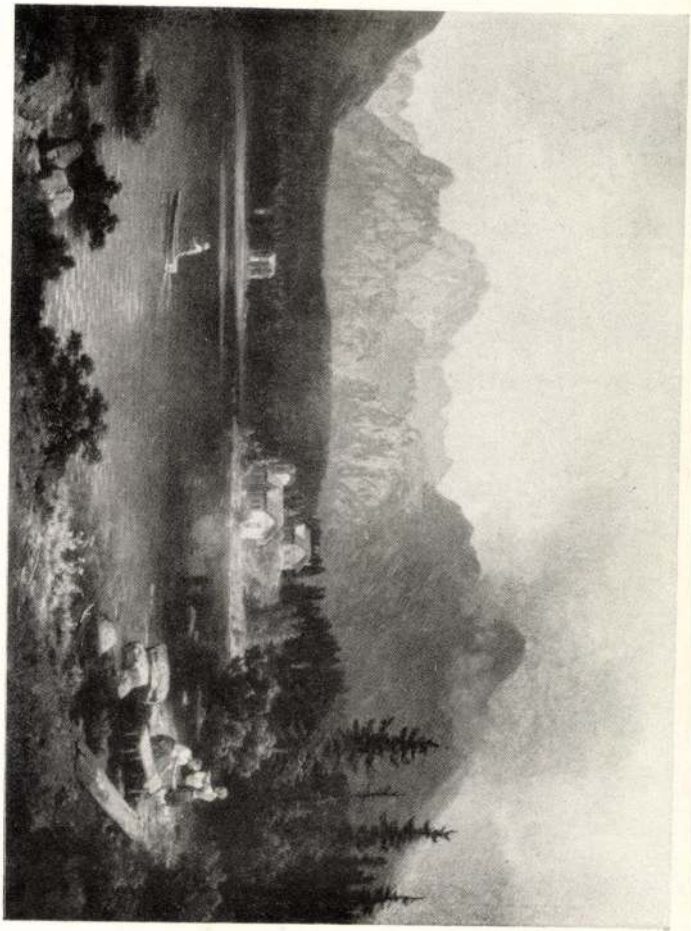

1985. Molnár József.

Ernst Muzeum aukcioi
52. n. II r.

2034. Paál László.

Molnár József 4

1863. nov. – dec. kiáll.: Tájkép a bajorfelvidékről, olajf., 180ft.
1864. febr. – márc. kiáll.: Becskó vár környéke, olajf., 250ft.

~~Decs IV. 173.~~

Molnár József

1857 febr. – márc. kiáll.: Pihenő arabok, olajf., 220 frt.

1857. máj. – jún. kiáll.: Bakonyi kanászok, A jégverés, A komp, Kolbaki vizesés, valamenyi kőmetszet.

1858. aug. – szept. kiáll.: Budavár visszavétele a törököktől 1686-ban, olajf., I. Ferenc József király megrendelésére készült.

1859. jan. – febr. kiáll.: Szüret, olajf., 440 frt.

1859. máj. – jun. kiáll.: A Frangepánok megmentik IV. Bélát a tatárok üldözésétől, olajf., 1000 frt.

1859. aug. – szept. kiáll.: Kemény Simon halála, olajf., 1000 frt.

1859. dec. – 1860. jan. kiáll.: Itató a pusztában, olajf., 380 frt.

1860. jul. – aug. kiáll.: Fürdő leányok, olajf., 580 frt.

1861. febr. – márc. kiáll.: A villám, olajf., 450 frt.

1861. okt. – nov. kiáll.: Utazó karaván, olajf. 280 frt.

La Tène láindrsahegy V. 200.

— Kardkötő lánca V. 200

Molnár József Pesten

1854-ben Jégverés c. képét 300 ftért megvette a műegylet.
PMÉvk 1853 ra 106. l.

1854-ben a Kartauziak c. képét 80 ftért megvette a műegylet.
u. o. 108. l.

1855 évi műlapul Molnár József-nek Derső fősi feláldozása királyáért, ruha és fegyver átváltoztatása által 1330. évben cimű műve választatott és annak köreametszésével Lemercier bizatott meg Párisban.
PMEvk. 1854 re. 6. l.

1855-ben A komp cimű képét 280 ftért megvette a műegylet.
PMEvk. 1854 re. 18. l.

1855-ben A felfedezett szerelem c. képét 200 ftért és Hajótörötték c. képét 150 ftért megvette a műegylet.
u. o. 18. l.

1855/6-ban Rablók c. képét 300 ftért megvette a Műegylet. Olasz haldokok c. képét 200 ftért dtto. Pihenő karaván c. képét 150 ftért dtto
PMÉvk 1855-re. 16. l. 18. l. 20. l.

1904. október 15. 523

A Békéscsabai múzeum-egyesület elnökségének: a Emlőn kapott 400 kor. iparművészeti pegely felhasználása felől értesítés téretik (292/1904.)

Molnár József Pesten

1857 ben Pihenő arabok c. olajf. 200 ftért megvette a műegylet.
PMEjk 1856-ra. 18. l.

1857-8-ban a műegylet megvette A fölbenakadt duett c. olajf. 230 ftért.
PMEjk. 1857-re. 18. l.

1858-9-ben Szüret c. olajf. 315 ftért megvette a műegylet.
PMÉjk 1858-ra 18. l.

1859-60-ban Ítató a pusztában c. olajf., 450 ftért megvette a műegylet.
PMÉjk. 1859-re. 18. l.

1860-61-ben Fürdő leányok c. olajf. 400 ftért megvette a műegylet.
PMEjk 1860-ra. 14. l.

1861-62. Utasi karaván c. olajf. 280 ftért megvette a műegylet.
PMEjk 1861-re. 6. l.

Gyermekcsontvár, népvándorlás kori

III. 110, 111,

1855. febr. – márc. kiáll.: Dezső hősi feláldozása Királyáért, kinek életét unokája és fegyvere kicserélése által megmenti 1330-ban. A Pesti Műegylet által 1855/6. évi műlapnak megvételett.

1855. jun. – júl. kiáll.: Pihenő karaván, olajf., 180ft.

1855. júl. – aug. kiáll.: Olasz halászok, olajf., 230ft.

1856. jan. – febr. kiáll.: Dezső hősi önfeláldozása Királyáért 1330-ban, Charpentier könnetszete M. műve után. – A Hintersee alkonyata, olajf., 180ft.

1856. febr. – márc. kiáll.: Rablók, olajf., 330ft.

1856. jun. – júl. kiáll.: Mátyás király a csillagásznál, olajf., 280ft.

1856. júl. – aug. kiáll.: Dezső hősi önfeláldozása Királyáért 1330-ban, olajf. A Műegylet a M. N. Múzeum képcsarnokának ajándékozta. – Ruth és Boos, olajf., 330ft.

Finsbury public libraries, Quarterly Guide for readers III. 95.

Molnár József

1840 Pest festő.

1840. pesti élak.

Fazékkötő (Hafenbinder) olajf.

L. 1840

~~Római négerfejalakú bronzlámpa~~

IV. 22

Molnár József

1841 pesti kiáll.

Gyümölcs, olajf.

L 1841.

~~[illegible]~~

Szarvas (V. 31)

Molnár Jozef

1847. pesti műegyl.
Carthausiak. olaszt. épi-
tészeti mű

L.

Molnár József Róma

1847. nőegyl.

Karaván olasz. Ürmé-
nyi Ferencz tulajdona.

Olasz halász eszlád olasz.
Tanulmányfő olasz
Ürmény Ferencz tulajd

Gyümölcs. olasz. előbbi tulajd

Egyházi szőrzet - olasz.
Ürmény F. tulajd.

Molnár József

Münchenben

1857. pesti kiáll.

Itatás, olajf., Ürményi Ferenc tulajd.

Tájkép, olajf. Ürményi Ferenc tulajd.

Ábrahám költözködése, olajf. Ürményi Ferenc tulajd.

L. 1857.

~~Eymung IV. 78.~~

Molnár József
Páris

1852. Műegylet.
Olaszmő a Kutmál-
Olaff.
Együmöles. olaff.
Pihenő arabok. olaff.
Ürmeji Teremer tul.
Olasz leányok a Kut-
mál. olaff.
Ürmeji F. tulajd.

L

Molnár József

1853. máj. kiáll. Műegylet. Egyptusi tájkép, olaj. — Jégverés, olaj., 400ft. — Mária menybemenetele, olaj., Ürmeényi Ferenc tulajd.

1853. jun. - júl. kiáll.: Arckép, olaj.

1853. szept.-okt. kiáll.: Arckép, olaj. — Kartauziak, olaj., 100ft. —

1853. okt. - nov. kiáll.: Arckép, olaj.

1853. nov. - dec. kiáll.: Karaván, olaj., 70ft. — Fürdő leány, olaj., 120ft.

1854. febr. - márc. kiáll.: Olaszok, olaj., 300ft.

1854. szept. - okt. kiáll.: A felfedezett szerelem, olaj., 200ft.

1854. okt. - nov. kiáll.: Hajótörőltek, olaj., 230ft.

1855. jan. - febr. kiáll: A kamp, olaj., 280ft.

Liszkai ref. egyház ötvösművei V. 10

— — ezüstserlege V. 9, 10.

— — pénzes pohara V. 10.

— — ezüsttányára V. 10.

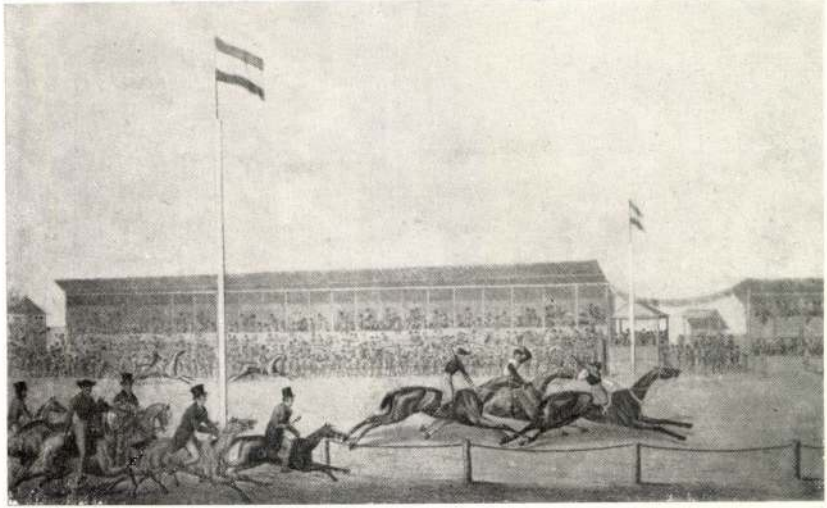

349. Magyar rajzoló, XIX. század első fele.

379. Molnár József.

Molnár József

Almásy Teleki II - 1939

Molnár József

Emlékkönyv a Szé-
kely Nemzeti Múzeum
50 éves jubileumára.

Molnár Józef

Jelen

Szod

Ent-Tóth 40 l-

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ım.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József

Vrád
2

Ent-Tört, 83. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Molnár József

Ernst Lajos – dr.

Lázár Béla: Magyar
biedermeier művészet.
Az Ernst Múzeum
kiállításai X. 1913.

...-AGYAK LERAKATA
STEINER M. ÉS FIA
Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

Nagyp

Dr Szentiványi Gyula
úrusak

Y. L.

VI Lágymányosi u. 16

Molnár Imre

László

Ernst – László

36 l.

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

n.

vi _____ hó _____

_____

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Molnár József

Ernst Lajos magyar
történeti gyűjteménye.
A Magyar Nemzeti
Muzeum kiállításai.
VII. Bpest 1932. 25,
29. l.

ezt lásd Varjas
Hellrigl alatt

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓ
BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 10.

----------szám.

Molnár Ionef

láid

s

Emik 14 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191.....év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Molnár József

Évkönyve; A magyar Képzőművészeti Társulat —. Pest, 1861, 4. f. 1862. 7. f. 1863. 50. f.

Molnár József

Jesto

Cáid

Ékpt. 1861-2. 4. l. 7 l.

Évkönyvei, OM Kepi

Tais.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
ja.

Endrényi Imre, Szeged.

Molnár József

Lásd

EKpt. 1861-2. 50. l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár Tóth

Dezső hőri felelősdorása.
a szüegylet 1855 ik évi
mulapja.

E II 6 l.

Molnár József

Ezredéves orsz. kiáll.
A képzőművészeti csoport
tárgymutatója. Bpest
1896. 101. l.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kíván
Kellemes karácsonyi

Molnár József

Mill. Kiáll. Kat.
életrajzzal
1896
101. l.

Ezredéves ott
Kiáll.

Molnár József

Fabó Bálint:

Magyar biedermeyer.

Pesti Napló 1912

nov. 17.

RUT 31.
cember)
5-614.
PÖK
RUT 31.

Molnár József

vod

Felvinci Takács Zoltán: Molnár József. Magyarság 1925. jún. 7.

ŐVETSÉG
zakmák Országos Egyesülete
5. — Telefon: 86—4—85.

ztályi Tagtárs Ur!

Barátom!

ő cserkész csapatát, szövetségünk tekin-
viszonylatban is oly nagy fontossággal
ztus hó folyamán megrendezendő világ
szerepeltetése költségekkel jár, amelyeket
nyok között magára vállalni nem képes,
ell, hogy igénybe vegyük.
rra kérem szakosztályi Tagtárs urat, le-
nálásával, avagy a bemutatott gyüjtőíven
hozzánk juttatni.
ért ismételten köszönetet mondok vagyok

.....szakosztály
elnöke.

Molnár József

1925.
~~1926~~

Molnár József. Magyarság, jún. 7. Írta: Felvinczi Takács Zoltán.

(Magyar Művészet 1926. 180. l.)

Mümelek

Molnár József

Figyelő. 1872.

5-6, 191, 312, 332. l.

FÖLDES női SZABÓSÁG

Értesitem a mélyen tisztelt Cimet, hogy szakszerüen felszerelt szövet raktáramban megtalál mindent, melyre a közelgő saisonban szüksége lehet. Elsőrendü hazai és külföldi szöveteim vannak uccai-, szalon- és sportöltönyre, felsőkabátra, női kosztümre és köpenyre.

Tudatában vagyok annak, hogy csak modern szabással, **elsőrendü munkával és olcsó árral** elégithetem ki nb. Vevőim igényeit. Gondoskodom arról, hogy vasalásra, javitásra szánt ruháit elhozassam. Győződjék meg a minden igényt kielégitő figyelmes kiszolgálásról és olcsó áraimról.

Kiváló tisztelettel

FÖLDES uri és női szabósága
BUDAPEST, XI., HORTHY MIKLÓS KÖRTÉR 3
TELEFON: 259-067

Postabélyegző kelte.

TELEFON
259-067

Molnár József

Findura Imre

A cabinet festészet
nyomai házainkban.

Fővárosi Lapok

1876. 74. 7.

Molnár József

Fleischer Gyula:

Magyarok a bécsi Képzőművészeti akadémián.

Méltóságos
Nagyságos

Szentiváinyi Miklós urnőnek
urnak

H.

XI Lágymányos u. 16
Fehém I

Molnár József

Ellenőr 1881. 628. l

megjegyzés!

Molnár Józef

Festi

wod

Egyházmin. lap

1881. 358. l

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Molnár József

Egyesértés. 1881

340 m

Garam-
került

stye
~~kes~~-
ák,
ár-
tet-
régi
stei
k.Sajnos
enekü-
maradt
rcegpri-
égibb
ékecsók-
~~xxxxxx~~
tvös és
~~xxxxxx~~
anyagilag
ebb darabja
~~x~~lajdon-
lt. Az
ég Zsig-
g talap-
átyás király

Mohnar Józef

Der Spiegel

1846. 1264 h.

Molnár József

Der Spiegel

1850. 262. h

1857. 693. h

1862. 747. 1059 h

ból származó Úrkoporsót, amely a
szentbenedeki apátsági templomból
Esztergomba.

A Főszékesegyházi Kincstár egyik sekre
termében nyert elhelyezést ~~a Főszé~~
~~egyházi Kincstár~~, amelyben miseruh
arany és ezüst egyházi ötvöst
gyak, közöttük számos felbecsülhe
len értékü ritkaság. A Kincstárt a
nagy primások, mint Vitéz János, E
~~Hippolit~~, Bakócz Tamás alapitottá
a sok háboruskodás, a többszöri m
lés következtében csak a töredéke
meg annak, ami egykor a magyar he
mások büszkesége volt. Egyik legr
darabja a XI. századból származó b
tábla /Lipsanotheka/, amely
ritka remekmüve a bizánci
zománcmüvészetnek.
A Kincstárnak legbecsesebb,
és müvészileg egyaránt legértékes
"Mátyás Király Kálváriája", amely
képen két különböző korban készül
egész 72 cm magas. Felső része m
mond császár idejében készült, mi
zata, Corvin Mátyás cimerével, M

Molnár József

Dívald Kornél: Baranyai Molnár. Magyar Szemle 1899. 45. sz.

Molnár József

Divald Kornél

Magyar művészet

történet.

Budapest 1927.

Molnár József

Dömötör János

Nyolc évtized magyar
művészete.

Magyar Művészet

1932

zt tet-
a mély-
ó viszo-
egfogta
énelmi
képle-
ófiai
ritua-
sának
izmusá-
tja a
lam
esebbek,
izmus
ott éri
rópában
a fax
ta egyén
ás a
sulás
és
ó lehet
zerve-
rópai
fascista

Molnár József

Ybl Ervin : Az utolsó
félszázad művészete.
Bpest 1926.

Molnár József

Zádor Anna dr.:

Az erdőábrázolás a magyar festészetben.

Magyar Művészet

1928. 610. l.

Medium Sport

Fahrräder etc.

Ab Werkstätten
empfiehlt sich
Max Meinhardt

1925. April.

Molnár József

Wurzbach, Dr. Const. v.

Biographisches Lexikon
XIX. K. Wien 1868.
28. L.

Ez az 1916-ból való képe már
gadást mutat.A kép nincs végi
festve.Részben természeti ele
ragasztott be a képbe,sporthi
Saját névjegyének ráragasztás
szignálta a képet.A háttér el
gyon egyszerü,mindennapi tárg
szódásüveget és mellé egy poh
fest.Egészen különös.Ma már s
kubisták,sem a futuristák nem
mazzák a montage-t.Második ko
kában felhagy ezzel a bizarr
dolkozással és különös techni
~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~
a jelenséget,magát a képkonst
is geometriai formákkal jeleni
meg,vagy ha természeti formák
ábrázol,ugy azokat is térmérta
módon fogalmazza majd meg.Ebb
geometrikus korszakból való e
képe,amely közvetlenül a hábor
első velencei kiállitá on sze
Ezen keresztül jutott el egy u

Molnár József

München fest tanult, tösténeti és genre képeket fest 1855-ben Prágá-ban és genre képet állított ki: Az olasz halász (250 f) 1863-ban Bécsben a bécsi kiállításom: Ádám kivándor-lása.

Wurzbach Biogr. Lex. Wien. 1869.
XIX K. 128. l.

Ungarns Männer der Zeit. Prag.
1862. 130. l.

Kataloge der Monats-Ausstellungen des österreichischen Kunstvereins. Wien. 1863. März. Nr. 50

Katalog der Kunstausstellung der Gesellschaft patriotischer Kunstfreunde (in Prag.) 1855.
Nr. 64 ✓

MOLNÁR József (1902-1983)

HORVÁTH Éva: Molnár József, 1902-1983. -
Magyar Épitőművészet, 1984.1.sz. 60.p. ill.

épitész, épitészeti iró

MOLNÁR József
Építészeti vázlatkönyv,
(Tervek, modellek, szerkezetek,
építmények) Alberto Sartori
tanulmányával
Bp 1943. „Építőművészek és
mesterek", antiqua mg.,
24 lev., 21 cm.

~~1353.047~~

Név: Illyés Lilla

Foglalkozás: gimn. tan.

Lakcím: Bp. XIX. Hungadi út 100

Személyi igazolvány száma: AU-IV. 627498

	Naplószám	Olvasójegy száma		Naplószám	Olvasójegy száma
1966			1970	8684	3140/B
1967			1971		
1968			1972		
1969		20	1973		

65 3770 — FNYV 7

257786

Molnár József (1821-1899)

„Ségverés" /Olajvázlat/ o. Zarton 12x18 cm
Védett. Kiziáltási ár: 4000 ft

„Erdei úton lovagló nő" o. Zarton 20,5 x 16 cm
J. l. j. M. J. Kiziáltási ár: 12000 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Molnár József, festő

A Tihanyi Apátság kis celláiban, szobáiban egy válogatást mutatnak be, a Balatoni Képtár ismert anyagból: Mérzőleztől Egry-ig lehetne adni a címet e válogatásnak. — a művész műrei a romantikus tájképfestők első termében láthatók.

Kulturális Magazin

1976. okt. 3. Kossuth 8.55 /11/ V Gné.

Molnár József

Méltatás

Tasnádi Attila: XIX. századi városképek...
Népszava, 1976. jún. 11. - 5. oldal.

Molnár József

Nemzeti témákat festett meg a művész.

Bojár Iván: Nemzeti festésvetünk höskora.
Tükör, 1977. március 20-22. lap.

Molnár József festő

Ugyancsak nemzeti témákat festenek Molnár József, Barabás Miklós és még többen.

Bojár Iván: Nemzeti festészetünk hőskora. Tükör, Budapest, 1977. márc. 20.

Molnár József

Ivód

Lázár Béla

Tizenhárom magyar festő. Bpest, 1912

141.l

18. W

Molnár József

Vas. Ujs

1861. 562. l.

+ (*A műegylet választmánya*) ujabban a következő képeket vásárolta meg kisorsolás végett: „Esti tájkép“ Laris Herminától; „Holdvilág“ Stademanntól: „Utazó karaván“ Molnár Józseftől; „Tanulmányfő“ Csillagi Lajostól.

Molnár József

erod

Dalmübarátok

35. l.

BUDAPEST
1939 OKT. -6. 12
LFh

M. KIR. HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR

BUDAPEST
1939
OKT
-521.
Aa 741 rd.

Molnár József

Várakozás c. képe
repr.
Az Est-Hármaskönyve
1939. 404. l.
A Fővárosi Képtár
tulajd.

Turóczi Sándoré
volt.

lazdnából, díszes ámlappal, 1480 ko-
rülről.

Molnár József

Lőrd
S

Pápics Zoltán dr.

Adalékok a társulat
történetéhez.
Évk. RMT. 1928.
109 l.

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI

RENDES TAGJAI TAGJE

ÖSSZES KIÁLLÍTÁ

DÍJTALANUL LÁTO

CSALÁDTAGJAIK SZÁ

ÖT INGYENJEGYE

RÉSZTVESZNEK A RENDES T

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁ

ÉS INGYEN KAPJÁ

Molnár József

Templomi ähitat
(1876) c. képe repr.

cród

Gerevich Tibor: Régi
és újabb magyar festők
a primási képtárban.
Vas. Ujs. 1916. 553. l.
554. l
keppel

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Molnár József

l,

Ernst-Múzeum aukciója I.

381.

Molnár József

Erod

Vas. Ujs. 1874. 70 l.
(A unitárlatból)

Adakozás és Sejtelem
c. fertmenyes kiadatva

Molnár József

Festő

Szod

Egy veterán festő kejei.

Vasárp 1895. 123.

Molnár József

Festő

1821 – 1899.

Teljes életrajz
arcvonjal

Vas. Lyp 1899.

110 – 111. l.

Molnár József

festő.

Saját, teljes életrajzát
arcképével

Van. Ujs.

1895. 157.

Molnár József

Vinis Ferenc: Váli emlékek. Magyar Sion 1863, 605, 673, 755. l.

Molnár János (?)

Jozsef lesz ez!

Jeszti a ~~[illegible]~~ vaali
templom egyik mellékoltára-
nak kepet festette (Márna
megbeszeletele Ürmény
Ferencz 400 ft ért festette
a fenti pesti festonél.

Vinis Ferencz Vaalien-
lekek. Magyar Sion
1863. 6771

Molnár József

Erod

Héjjas János. A magyar biedermeier-kor művészete. Magyar Művészet 1938.

29. l.

Molnár József

Idyll, olajf. 435 n.

Idyll, olajf. 436 n.

Mund a Lettő repr.

Árverési Csarnok aukció
kat. 32. n. 1926 - ápr.

		13.400 —
agoló abroncsvasat 432 kg	68 —	29.376 —
Újdombovár :		
67 kg súlyban, 45 P		
g.ként P 450·54		
2·40		452 94
lényes szálbhuzalt	44 —	132 —
ott kerítéshuzalt 300 kg q	75 ·	225
		14.586 94

Molnár Jozsef

1880. nov. pályázott az Ipolyi
által kitűzött 100 aranyas tört
festészeti díjra: A keresztes hadak
megkuálják Sz. László a vezér-
seggel c. képvázlattal.

Vas. Ujs 1880. 776 l.

Molnár József

Lásd: Klimkovics Ferencet

1859. tárlat.
A Frangepánok megmentik
IV. Bélát.

Kakas Márton a mutárlat-
ban. Vas. Nyj. 1859. 260.

Molnár Wisch

erod

Kalas Marton levelei.
c XII. levél. Vas. Ujs.
1859. 488 sl

Molnár József festő

teljes életrajzát arcképpel

lásd

Vas-Lap 1864.

11. szám.

Molnár József

Az 1858 évi tárlaton 14 sz. Két szép hölgy énekel, hátul egy szamár beleordít az énekbe, az idejelem különnemű kifejezései gén sikerültek az arcokon; különösen szép a sehemöltönyök szimezése is.

Kakas Márton a műtarlatban

Vas. Ujs 1858. 21. l.

Molnár József

irod

A jelen havi Eeftár-
lat. Vas. Ujs 1858.

419 l

Molnár József

Lásd: Grimm R.

{Molnár József} hazai festé-
szünk egy jeles történeti képet
fejez be nemsokára, mely
Kemény Simon hős halálát
ábrázolja.

{} Vas. Ujs 1859. 213. l.

Molnár József

Évkönyve, A Pesti Műegylet —.

1853-ra. Pest 1854. 81, 102, 107, 108. l.
1854-re " 1855. 4, 6, 18, 19, 73, 101. l.
1855-re. " 1856. 6, 17-18, 19-20, 79, 109, 110 l.
1856-ra. " 1857. 18, 82, 114. l.
1857-re. " 1858. 18-19, 111. l.
1858-re. " 1859. 18-19, 76, 106. l.
1859-re. " 1860. 4, 18, 19, 93, l.
1860-ra. " 1861. 14-15, 55, 74, 75. l.
1861-re " 1862. 6-7, 44, 63, 64. l.
1862-re " 1863. 59. l.
1863-ra " 1864. 42, 71, 77. l.
1864-ra. " 1865, 42. l.
1865-re " 1866. 6, 7, 36. l.

Molnár József

Vas. Ujs.

1855. 173. l.
1856. 2, 15. l.
1857. 171. l.
1858. 11. 21, 419. l.
1859. 93, 213, 236, 260, 488 l.
1860. 45, 412. l.
1861. 45, 214, 308, 562. l.
1862. 214. l.
1863. 9, 267. l.
1864. 101. l.
1866. 103, 244. l.
1869. 217. l.
1872. 202. l.
1874. 235, 411. l.
1875. 275 l.
1878. 256, 351, 639. l.
1880. 228, 307, 664, 776. l.
1881. 219, 477, 732. l.
1882. 237, 765. l.
1883. 259, 668. l.

redukál. Annyira ad absurdumig
ték el, hogy eljutottak a rajzo
geometriáig, amit a II. reálban
nulnak. Már-már csak függőleges
vízszintes párhuzamos vonalaka
nak, s semmiféle természeti jel
re nem emlékeztető szinfoltok.

A párisi iskola volt
kezdeményező, az uttörő, amiben
is elvérzett. Az uttörő és tov
munkában nagy része van a <u>franc</u>
<u>iskolának</u> is. Ennek az iskolán
Matisse a vezető mestere, ma is
ke a legtöbbet emlegetett franc
festőknek, aki viszont az expres
nizmusban keresi az utat. A pári
iskolával rokon abban, hogy így

Molnár József

Vas. tejs.

1884. 724, 725, 740. l.

1885. 32, [illegible], 77, 408, 437. 729. l.

1886. 742. l.

1887. 137, 487, 567, 684, 765, 820 l.

1880. 676. l.

1891. 792. l.

1892. 833. l.

1893. 756. l.

1894. 271, 435, 792. l.

1895. 154, 123, 92, 359, 798. l.

1896. 823. l.

1897. 827, 828, 851. l.

1898. 898. l.

ája 13,
nivel
örköse,
francia
a kecses,
elkü Ma-
tesvérei-
drákisok-
a, vonal-
szatér
atér
tározó
ika kul-
van a tar-
a multon
a fázisait
t szimpa-

Molnár József

festő

[Nemzeti Album.] Lapjaink egy korábbi számában a közönség figyelmébe ajánlottuk Molnár József festész szép és jelentékeny vállalatát, meget nem régiben Nemzeti Album ám alatt indított meg. Célja hazánk ismertetésében s megkedveltetésében a művészet eszközeivel járulni.

Az eddig megjelent négy kép tárgyai: 1) a komp, 2) a kolbaki vízeses a Tátrában, 3) a jégverés, 4) bakonyi kanászok. Míg 8 kép lesz. Ára az egészek 12 frt.

[ ]. Vas. Ujs. 1857. 171. l

Molnár József

festőművést, ki leghőzelebb meg-
jelent „Nemzeti Albuma" által
még fris jó emlékezetében lesz
a közönségnek, előfizetési fel-
hívást tett közzé ily című művé-
szeti és irodalmi vállalatra: „A
magyar birtokosok és gazdák arc-
kép csarnoka" meg ugy a mágná-
si, mind a nemesi rendből, azu-
tán a magyar gazdák Együl azok
arcképét hozandja, kik a hazai
mező gazdaságot írataik és
példáik által gyarapitják felvilá-
gositják. A képek mellé magyará-
zó szöveget Hunfalvy János rend.
Minden illy 8 képből és 8 levél
szövegből álló füzet ára 5 ft.
Az első füzet 1858. april végén fog
megjelenni. Egyes arcképek 1 frtért
kaphatók.

Molnár József. Vas. Nys.

1858. 11. l.

Molnár József (1821-1899).

„Aratás" Olaj, vászon 120x75

Jelezve lent balra: Molnár J.

Vételi ár: 15 000 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Molnár József

Id. Markó Károly tanítványa

Tapasztói vízesést ábrázoló nagyméretű
vászna Kovács Antal debreceni gyűjteményében

Műgyüjtő 1975/1

9. old

Molnár József

A kedvenc (A madárka), o. v. 72×57
Patakparti falusi ház, o. karton, 31×41

30. Művészeti Képankció
1973.

Molnár József (1821-1899)

Balaton partján
Olaj, vászon 37x45 Jelezve lent
jobbra: Molnár J.
Védett, kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Molnár József

Brodszky Sándor, Kelety Gusztáv, Bihari Sándor és Molnár József művészeknek a képei a Képzőművészeti Társulat birtokában sok éven keresztül állt elraktározva. Most elő kerültek és bemutatták őket a Szépművészeti Muzeumban rendezett "Jótékonycélu Kiállitás" cimmel a hadbavonult szaktársak megsegitésére.

A HÉT, Bp. 1914. nov. 13.
XXV. évf. 46. sz. 682. lap.

Molnár József

Megjelent a „Somogy" múlt érfolyamának negyedik száma, melyben Csolnai László műbírálatát közli Molnár József és Pap János kiállításáról.

T.T.: Megjelent a Somogy.

Somogyi Néplap, 1975. jan. 11.

Molnár F. (!)

A 26. képaukción egy műve magyjából a kikiáltási ár háromszorosáért kelt el.

E.K.: Aukció-kutika; Műgyűjtő, 1972/2. sz. 56. l.

Molnár József

Szőlőhegy olaj 50×80

6. Balatoni Nyári Tárlat

Molnár József

Tápiói táj
Olaj, vászon 77 x 110
restaurált

Várható ár: 12000 Ft.

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Molnár József

A kedvenc, 72×57, Védett, 12000 Ft
Patakparti falusi ház, olaj, 31×41, 12000 Ft

30. Művészeti képaukció, 1973.

Molnár József
(1871-1933)

Tengerpart
olaj, vászon 75 x 107

Várhalmi ár: 17000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Molnár József

Műveinek (kiemelve: „Mocsaras tój") eladási ára megfelelt a tényleges értéknek. A kikiáltási ár több mint háromszorosáért keltek el.

Engel Károly: Aukciókritika; Műgyűjtő, 1973/4.sz. 56. l.

MOLNÁR JÓZSEF,festő

Maszlaghy az esztergomi képtár lajstromában emliti9
Molnár József:Arabok c.képét.Ltsz.56.634,- 95.old.
26.jegyz

PROKOPPNÉ,STANGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Annales Strigonienses,Esztergom évlapjai, 1960
Bp. 1960

MOLNÁR JÓZSEF, festő

Az esztergomi képtárban az újabb magyar képek közül ott látható a kiállitáson Molnár Józsefnek Arabok c.képe is. 95.old

PROKOPPNÉ, STRNGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89k old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
1960

Molnár József

„Leány Zecskével" c. Zépének
zeprója a 44. oldalon

Mérgyűjtő 1974/2

Molnár József (1825-1899)

„Kislány nyúllal" o.v. 59x72 cm

J. l. b.: MJ 1863 (Sérült)

Elzáltási ár: 6000 ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1976.szeptember

Molnár József

1855-56 dec. jan. Kiale.

A műegylet műlapja 1855 re

„Dersőfeláldozása Királjáért -

Festette Molnár Pesten, Eöre

metszette Charpentier.

Pas. Ujs. 1856. 15. l

Molnár József (1821-1899)

„Szent Margit" o. Zarton 41x52 cm

S. l. j.: Molnár J. 1857 Védett.

Tiziáltási ár: 10000 ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár József

„Königs See" o. Zaston 94x115 cm

s. l. j.: Molnár S. (Restaurált)

Védett.

Z. Ziáltári ár: 20000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Moluán

Molnár József

„Hazatérés" o.v. 63x73 cm

J.l.b.: Molnár József 1865

Védett

Kiáltási ár: 18000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár József

„Tájkép" o.v. 50x82,5 cm

J.l.j.: Molnár J.

Vételár: 18000 Ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár József

„Olaszt táj" o.v. 37x37 cm

J. l. j.: Molnár J.

Kiállítási ár: 15000 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár József

„Salzburgi táj" Ceruzarajz 22x30 cm

S. l. j.: Molnár J.

Ki Ziáltási ár: 4000 ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár József (1821-1899)

„Zsuzsanna és a vének" o.v. 175x95 cm

J.l.G.: Molnár J.

Kikiáltási ár: 25000 Ft.

BÁV 44.Képa ukció Budapest,1977.december

Molnár József (1821-1899)

128. Budapest látképe 1856

cer. 235 x 381 mm.

Ltsz.: 1924-1066

XIX. sz. városképei és alkotói MNG 1976

Molnár József

„Rabok részlet" o. karton 43x32 cm

Várható ár: 15000 ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Molnár József (1821-1899)

„Nádasban úszó vadlibák" o.v. 126x95cm

J.l.b.: Molnár J.

Kiáltási ár: 25000 ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Molnár József (1821-1899)

„Vízparti fanya" o.v. 76,5 x 109

J.l.j.: M.J. 881. (Restaurált, sérült)

1.á: 18000 Ft.

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976.december

Molnár József, festő

A móri Lamberg-kastélyban rendezett Szemelvények a XIX. sz. „művészetéből" ámú kiállítason szerepel a művész műve: „Fürdő nő" je c. képe (említve) az ügyetlenül leplezett erotikus hatás iskolapéldája, telt keblű hölgye ingerlően eleven.

A. Szabó János: A Galéria Módon.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. okt. 1.

Molnár József

"Keleti táj" c. müvét 150.- forintért, kisorsolás céljára vette meg a Képzőművészeti Társulat.
A jövő hónapban nyilik meg a Társulat kiállitása, ezen szerepel majd a müvész képe.
Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1868. nov. 29.
48. sz. 1147. lap.

Molnár József
festő.

A mult szarád első felében a szőlőt mint reprezentatív csendéleti elemet fogták fel Molnár József ábrázolásai is ezt bizonyítják.

Telepy Katalin: „Fölfelé megy borban a gyöngy"
Művészet, 1972. junius – 40 oldal

Molnár József

"Zsilip Tápió-Bicskén" és „Aratás" c. képeit emliti meg a Mücsarnokban rendezett kiállitásról Nyitray József: "Mütárlat" c. beszámolójában, s megállapitja, hogy az idős festő müvészetén "nyomtalanul vonult el az utóbbi 3o esztendő minden müvészi iránya."

A HÉT, Bp. 1891. dec. 2o.
II. évf. 51. sz. 827-829. lap.

Molnár József

Bécsben, Rómában, Münchenben, Párisban nyerte müvészi képzettségét Ürményi Ferenc pártfogásával.

A közeljövőben egy tizenkét képből álló "Nemzeti Album" kerül kiadásra, mely a müvész metszeteit, tájképeit és a magyar életet ábrázoló festmenyéit fogja tartalmazni, -közli a "Társaséleti és Szépmüi Szemle" c. rovat.

Nővilág, Pest. 1857. jan. 18. I. évf. 2. sz. 31. lap.

Molnár József

Az Iró és Müvészet c. rovatban a lap felsorol-
ja azokat a müvészeket, akik részt vettek a
Firenzéből -látogatásra- hazatért Markó Károly
tiszteletére rendezett ünnepségen.
A Pesti Müegylet választmányának festőművész
tagjai a Nemzeti Muzeum igazgatójával, Kubi-
nyi Ágostonnal közösen készitették elő a mü-
vész fogadását.

Divatcsarnok, Pest, 1853. ápr. 28.
8. sz. 157-159. lap

Molnár József

"Jól rajzolt festményei-t emliti meg Solt: a "Pesti állandó képtárlat" cimmel, melyet a május-juniusi kiállitásról ir.
Az egyik kép „Mária menybemenetele", a másik a "Jégverés". A tárlaton szereplő többi munkájáról nem beszél, csak jelzi, de nem nevezi meg.

Divatcsarnok, Pest. 1853. juni 5.
19. sz. 374-378. lap.
~~Divatcsarnok, Pest.~~

Molnár József

Ürményi Ferenc tovább képezteti a festőművészetben a müvészt, -közli a "Hirvivő" c. rovat.

Divatcsarnok, Pest. 1853. juli. 3.
27. sz. 539. lap.

Molnár József

Jelenleg Párisban folytatja tanulmányait, a-
honnan mesteri müveket küldött a tárlatra,
-mint "A mükiállitásról" c. beszámoló méltat-
ja a "Pihenő arabokat", az "Olasz leányokat
a kutnál" c. alkotásait.

Családi Lapok, Bp. 1852. II. félév.
3. sz. 139-141. lap

Molnár József

Müveivel szerepel azon a tárlaton, melyről "Az állandó képkiállitás" cimmel ir a lap. Müveit nem közli.

Családi Lapok, Pest. 1853. évf. I. félév 11. sz. 552-553. lap

Molnár József

"Jégverés" c. müve egyike a legjobbaknak, -állitja a "Mütárlat február-márciusi kiállitás" c. kritika.
A Müegyesület megvásárolta a müvész képét.

Családi Lapok, Pest. 1854. I. félév.
4. sz. 183-185. lap

Molnár József

"A fölfödözött szerelem" c. festményén az anya "haragvó szemekkel lesi ki, amint leánya egy levélkét olvas" Szerencsés összhangu mü-nek tartja a "Szeptember-októberi mütárlat" c. kritika. a Müvészet c. rovatban.

Családi Lapok, Pest. 1854. II. félév.
6. sz. 283-284. lap

Molnár József

"Hajótörést szenvedettek, igen jeles szerkezményü mü"-mondja az "Október-novemberi mütárlat" c. kritika, a Müvészet c. rovatban.

Családi Lapok, Pest. 1854. II. félév.
8. sz. 387-388. lap

Molnár József

"Komp" c. müve dicséretet érdemel. Alakjaiban a mozdulat, az állás, különösen a kormányosének hü utánzása mutatja, hogy a müvész valóban lélektani tapintattal müködött.."- irja a "Január-februári mütárlat" c. kritika a Müvészet c. rovatban.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
3. sz. 133-135. lap

Molnár József

F. évi május 31.-én a Pesti Müegylet közgyülésén a mütárlatot intéző egylet választmányának uj tagja lett a müvész.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
11. sz. 524. lap

Molnár József

"Dezső hősi feláldozása királyáért 1330-ik évben" c. munkájáról irja a kritika: "Nagy és diszes mü."
"Február-márciusi mütárlat" cimmel közli a Müvészet c. rovat a kiállitásról szóló ismertetést.

Családi Lapok, Pest. 1855. I. félév.
5. sz. 228-231. lap

Molnár József

"Pihenő karaván"-ja korábbi idejéből való,- mondja a Műtárlat c. kritika a kiállitáson szereplő müvéről.

Családi Lapok, Pest. 1855. II. félév.
1. sz. 38-40. lap

Molnár József

"Olasz halászok" c. festményét elismeréssel méltatja a kritika. Rajzát, felfogását, színezetét egyaránt kiemeli.
"Julius-augusztusi műtárlat" c. beszámoló.

Családi Lapok, Pest. 1885. II. félév.
3. sz. 132-133. lap

Molnár József

A képkiállitáson szereplő müvei közül egy festményt a Müegylet megvásárolt, -közli Bulyovszky Gyula: "I.Müegyletünk" cimmel a Müvészet c. rovatban.

Családi Lapok, Pest. 1855. II. félév.
7. sz. 335-339. lap

Molnár József
1871-1899

Bécsi és müncheni tanulmányok.
Járt Olaszban és Palesztinában.

Kampis Antal - A magyar képzőművészet története -
Népszava 1972 május 27
10. old.

Molnár József

2

„Önarckép"

„Fürdő nők" a Zépei

Nápszava 1972 május 27

10. old.

3

Molnár József

„Legyőtt"
„Pompeji jelenet" c. képei emlékére

Népszava 1972 május 27
10. old.

Molnár József

„Gassani tó" Olaj, vászon

28 x 37 (Restaurált)

Vételi ár: 4000 Ft.

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Molnár József (1871-1899)

„Vízimalom" Olaj, vászon 100x100

Jelenése lent jobbra: Molnár J. (Restaurált)

Védett. Kikiáltási ár: 12000 ft

BÁV 38. Képaukció Budapest 1975 december

MOLNÁR JÓZSEF, festő

Nemes Marcell 1911-ben 80 képet ajándékozottva Kecskeméti Múzeumnak.- A gyűjtemény jegyzéke:
44.-MOLNÁR JÓZSEF,Madárdal.-vászon,olaj.-106+67 cm.-
Jelezve jobbra lent: Molnár J.-Katona
József Múzeum.-Ltsz:56.75.- 299.old

SUMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a műgyűjtő Adalékok a magyar műgyűjtés történetéhez 275.old

CUMANIA.XII.HISTORIA, Bács-Kiskun Megye Múzeumainak Közleményei, Kecskemét, 1975

MOLNÁR JÓZSEF, festő

Nemes Marcell ajándékai a XIX.sz.második felének magyar festészeti törekvéseiről villantanak fel jellemző vonásokat.-Molnár Józsefet egy témájában és megoldásában egyaránt romantikus mű képviseli. Előadásmódja finomkodóan részletező.A téma múltszazadi feldolgozása már önmagában érdekfeszitő,hiszen festészetünk történetén végig vonul. 284.old

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a műgyüjtő Adalékok a magyar műgyüjtés szazadeleji történetéhez 275.old

JUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

MOLNÁR JÓZSEF, festő

A Kecskeméti Városi Múzeum Képtárának megalapitására Nemes Marcell 79.képet ajándékozott a múzeumnak.-Sajnos hely hiányában nem kerülhettek állandóan kiállitásra. A Nemes.féle gyüjtemény egy részét a Városi Múzeum képtárának avató kiállitásán kerültek először nagyobb közönség elé/1924.jul.-o-okt.26./.A gyüjteményből kiállitották:Molnár József:Madárdal,cimü müvét is. 282. old. 31.jegyz

SÜMEGI GYÖRGY:Nemes Marcell a mügyüjtő Adalékok a magyar mügyüjtés századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

Molnár József.

„Hazatérés" o. v. 62,5 x 74

J. l. G.: Molnár J. 1865 (Restaurált sérült) Védett

R. ár: 18000 Ft

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

Molnár József (1821-1899)

„Capri szigeti részlet"
o.v. 33x59 J.l.b. Molnár J.
Védett. K. ár: 8000 ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

Molnár József (1871-1899)

„Pávybortúz" o.v. 49x64 cm

t. l. j.: Molnár József

Ürváltási ár: 30000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Molnár József

„Patakban fürdőző gyerekek"

o. Karton, 48x32 s. l. j. Molnár J.

Kiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Molnár József (1821 - 1899)

„Madárdal" o.v. 105 x 67

J. l. j.: Molnár J. Vidett.

Ziziáltás ár: 25 000 ft.

BÁV. Képaukció Budapest 1977. szeptember

Molnár József

Giergl Alajos /Györgyi/ és Sterio Károly művészeket együtt emeli ki M.J.A.: "Állandó Mütárlat" c. kritikájában, a kiállitáson szereplő művészek közül.
A Nemzetközi Tárlat,-mint irja- Pesten junius 15. és julius 15.-e között tart nyitva.

DÉLIBÁB, Bp. 1855. juli. 1. 3. sz. 32-33.lap

Molnár József

Apafi: "Az állandó mütárlat" cimmel beszámol a november és december hónapokban nyitva tartott kiállitáson szereplő müvészekről.
A müvész képei közül kiemeli a "Fürdő leány c. és a "Karaván" c. festményeket.

DÉLIBÁB, Bp. 1853. dec. 18.
XXV. sz. 786. lap.

Molnár József

"Olasz halászok" c. festményét igen sikerült munkának tartja a kritika: "szép szinvegyület, jó világ és árnyfölosztás..csak a kis gyermek rajza kicsit hibás.."
M.J.A.: "Állandó Mütárlat" /Nemzetközi, Pest, julius 15. - augusztus 15./cimmel közli a lap a kiállitás ismertetését.

DÉLIBÁB, Bp. 1855. aug. 12.
9. sz. 1o5. lap.

Molnár József festőművész

a MOM-ban látható a Bizományi Áruház képaukciójának kiállítását. – A művész keleti témájú képe szerepel itt.

(emlétve).

TV Híradó 2.

1978. dec. 2. Televízió, 21.05 (Kné)

Molnár József

„Szüret" o.v. 68,5 x 99 cm

J. l. j.: Molnár J. 1858 (Restaurált)

Védett Kikiáltási ár: 60000 Ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

Molnár József (1871-1899)

„Bivalyitatás" o. karton 18,5 x 30,5 cm

kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus Bp. 1980. május

Molnár József (1871-1899)

„Tópartí táj" o.v. 43,5 x 54 cm

J. a lap hátoldalán: Molnár József 1899.

Védett. Kikiáltási ár: 30000 ft.

„Esztergom látképe" o.v. 100 x 150 cm

Védett. Kikiáltási ár: 35000 ft.

BÁV 52. Képaukció katalógus Bp. 1980. szeptember

Molnár József (1871-1899)

„Krisztus Lázár házában" o.v. 26x55 cm

s.l.j.: Molnár J. (Restaurált)

kiviáltási ár: 12000 ft.

„Csorbató" o. karton 32x46 cm s.l.j.: Molnár (sérült)

kiviáltási ár: 20000 ft.

BÁV 43. Művészeti Képaukció Bp. 1979-május

Molnár József

„Hegyvidék" o. karton 27,5 x 42,5 cm

J. l. p.: Molnár J.

kikiáltási ár: 12000 Ft.

BÁV 48.Müvészeti Képaukció 1979.május Budapest

Molnár József (1871-1899)

„Bivalyitatás a Balatonon"

o.v. 85 x 150 cm j.l.p.: Molnár J. Védett.

kikiáltási ár: 35000 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

MOLNÁR József festő

BASICS Beatrix: Kiállítás Féltoronyban : Az osztrák és magyar történeti festészetről. = Pavilon, 5. 1991
25. p. és ill.

Buda visszafoglalása a töröktől 1686-ban
c. képről

Lutra®

Kedves B

Gratulálunk, hogy sikerült összegy
és ezzel jogot nyertél a **Barbie** a
Reméljük, hogy a most elk
teljes lett a

Köszönjük, hogy velünk j
hogy ez a játék Neked

87. MOLNÁR JÓZSEF
Szül. Zsámbékon 1821-ben, – meghalt Budapesten 1899. – Hajótöröttek. – Tulajdonosa: özv. Dr. Udvardy Lászlóné úrnő.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszino által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 708.

Molnár József

1899. február 6-án halt meg.

Népszava, 1974. febr. 6. 102 éf. 30. sz. 4p.

Molnár József

Neve megemlítve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. Tp. Dp. 1973.

Molnár József

Neve a Balaton tájképfestőjeként megenlítve.

Egy breviárium – Veszprém 1973 64 p.

Molnár József

Az aukción elhelt Mocsaras tája Vasvary Bucsújával (1894) és Fényes Falusi utcájával együtt az aukció legmagasabb kvalitású darabjai voltak.

Engel Károly: Aukciókritika; Mügyűjtő, 1973/4. sz. 56. l.

Molnár József

Nagyobbik képe magasabb eladási árat érdemelt urlna.

Engel Károly: Aukciókritika; Műgyűjtő, 1973/4. sz. 56. l.

Molnár József

parlamenti rajzai

Magyar Hírlap, 1970. V. 4. 15. l.

Molnár József

Ids. Markó Károly, ifj. Markó Károly, Markó F
Ferenc, Kovács Mihály, Borsos József, Molnár
József, Barabás Miklós, Brodszky Sándor,
Schaeffer Béla művészeket sorolja fel a Mű-
vészet c. rovat.
"A magyar müerők is megjelentek a versenypá-
lyán... s disszel megálják helyüket a külföld
művészei között"-mondja a kritikus.
A kiállitás helyét nem ismerteti.

Uj Magyar Muzeum, Bp. 1951. julius 1.
X. füzet. 588. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUN 20
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Molnár József (1821-1899)

1021

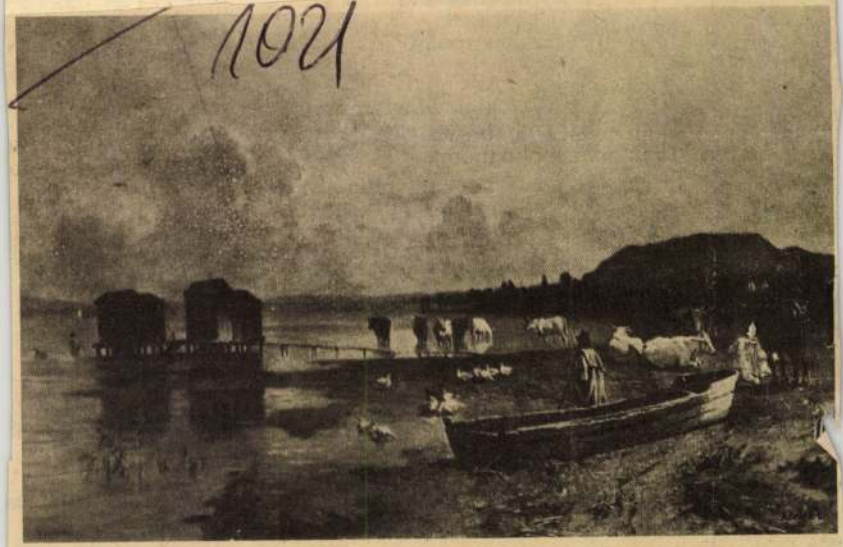

Molnár József (1821—1899) Balaton-part Boglárnál című képén a tó száz év előtti életét rajzolta. (Keszthelyi Múzeum.)

A mindig végtelennek tetsző — s mindig gyönyörű — balatoni táj időtlensége — azaz mindenkori lebilincselő időszerűsége számtalan magyar festőt ihletett meg, alkotásaikból idézünk most — emlékeztetőül — egy párat.

Mert m
A hegyc
Vérlomb

Csillag
Ragyog
S vájká

Hajdaná
Fehér k
Ült az o

Kínjában tenyerét nyújtotta
A pusztában — testem képmása—
Vak gyermek sirdogált

(Vinkó József fordítása)

kert

gást. A sofőrnek eszébe jut, hogy ez a magyar tenger. Meg hogy sokszor a katicabogarak és a szitakötők messze berepülnek a víz fölé, aztán belezuhannak. Amikor életében először, még az ötvenes

sofőr akaratlanul is odanéz, és maga is nyel hozzá.

— Nem, ezek valamit akarnak — véli a fiatalabbik előadó. Jól látják, hogy a két pasas újságköteget helyez a nyugatnémetek asztalára. Egy fehér kalapos nő sikítozva nevetni kezd, a kutya kinyújtja a nyakát és három kicsit vakkant. Kis idő múlva megint hármat. Éles, ütemes ugatása fülszaggató. A nyugatnémetek asztalánál zúgnak, mint a méhek. A piros svájcisapkás nyitogatja az

Brodszky Sándor

wód

Lyka Károly:

Brodszky és Molnár.

Uj Idők. 1922. II.

24. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Molnár József

Krausz Simon gyüjteménye. Árverési Közlöny 1929.
5. rk. sz. 8.l.

MDK

Molnár József

Egy drótos tót

Az első magyar művészkiállitást a Pesti műegylet 1840-ben rendezte. Művészet 1909. 405.l.

Borsos József

ivód

Petrovics M M

V. l.

Molnár József

festő

Arabok c. képe

Radocsay D.: Az esztergomi kiáll. m. anyaga. – Sz M. 1955. 1. Sz. 13. l.

M.D.K.

Molnár József, festő
(1821-1899)

nevét a történelmi festészet elő-
futárai között említi a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 919. old.

Molnár József MDK

Vihar, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Molnár József MDK

Krisztus keresztről való levételen olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Molnár József, festöm.
1821-1899

Hegyvidék. Olf. Jelz.

Szent Pál apostol. " "

Árv. Közl. 1936. márc. 76.sz.2.rk.sz. 45.1.

MDK

Molnár József, festöm.
1821-1899

	Olf.	Jelz.
Tájkép.		
Tehenek a Balatonban.	"	"
Folyóparti részlwt.	"	"
A forrás.	"	"

illusztrálva a cimlapon.

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 3o.l.

MDK

Molnár József

Molnár József két vászna, a Műcsarnok akt-kiall.

D.A.: A Műcsarnok akt-kiall.

Magyarság, 1925.dec.6. 21.l.

MDK

Molnár József

Alpesi táj tóval, of.

Ernst Muzeum aukciói XXIII. 31.1.

MDK

Molnár József

Törökbecsei malom

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 29.1.

MDK

1/. Molnár József, festőm.

a negyedik jelentékeny képviselője a magyar romantikus festészetnek. Felfogásában és stílusban szorosan simul a Markó-féle olasz hagyományokhoz. Tájlátása és előadása közelebbről a kiváló Markó-tanítványnak, Ligeti Antalnak modorát idézi fel.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festői Balaton. Bp. 1942. 63-66.l.

2/.

Molnár József, festöm. MDK

Mikor kapcsolata a természethez állandóbb és közvetlen volt, akkor sem jelentkeztek munkáin a Ligeti Antalnál tapasztalható könnyed és szellemes közlést. - Hosszu müvészi pályáján a romantikus felfogás fokozatosan kopik le róla és lassan beszivárog az uj reális szinlátás.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

3/.

MDK

Molnár József, festöm.

Élete végéig megmaradt romantikus alcottságu festönek. Szinei lettek fokozatosan könnyebbek, de a természet tárgyi elemei iránt érzett sematizáló hajlandósága mindig megmaradt, csupán más jellegü technikai kivitelt kapott.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

4/. Molnár József, festö.. MDK

A Balatont láthatólag szivesen festette. Már idös müvész volt, mikor ebbeli hajlandósága felébredt, de viszont néhány sikerült munkát alkotott. A 80-as évek kiállitásain szinte állandóan balatoni tájképekkel szerepelt, melyek tulnyomó részben a somogyi partról mutrázolják a Balatont.

Genthy Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

Molnár József, festőm. MDK
Pesten.

a műegylet tárlata ujra megnyilt, gazdag kiállí-
tással. Többek közt öt történeti pálya mű van, me-
lyek közül a legrüszelobbi egyleti év műlapja fog
választatni.

M.J.: " A Frangepánok megmentik Bélát a tatárüldö-
döz és elöl."

A műegylet állandó tárlata.
Vas. Ujs. 1859. 236.l.

MDK

Molnár József

Dezső önfeláldozása

Művészet 1910. 11.l.

Molnár József festő M.N.K.

Reggeli jelenet a templomban.

Tanulmányutra ment Olaszországba és Palesztinába. / ennek emléke néhány tájkép pompeji kompozició /

Kampis Antal: A képzőművészetek története 704.1

A Kultura Világa Bp. 1963.

Molnár József festő M.D.K.

/ 1821-1899/

Tájképek, vallásos kompoziciók.

Önarckép.

Ábrahám költözése.

Fürdő nők.

Légyott.

Dezső vitéz önfeláldozása.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 704.1.

A Kultura Világa Bp. 1963. ./.

MDK

Molnár József

A műcsarnok őszi kiáll. Képzőművészeti Szemle 1879. 140.l.

mdk.

Molnár József Telepy Károly, Ligeti A.,
Brodszky S

müveszi ábrázolasai: a budapesti város
képek változásai a 19 sz második feletöl
1900-ig.

Bertalan Vilmos. A Kiscelli Muzeum Bp 1969.

8.l

MDK

Molnár József

Művével szerepelt a Nemzeti Szalon 1897.nov. 8-iki kiállitásan.

Cikk: A Nemzeti Szalon új kiállitása.

Vasárnapi Ujság, 1897. 44.évf. 50.sz. 851.l.

Molnár József

festő

l.

Mátrai 1862.

14, 15. l. 25. l.

52. l. 58 l.

elsőrendü érdeke.

A kimutatásban Cim csak az 1- és 10—11. rovatait tartozik kitölteni. I járandóságokat is nyujt, a kimutatás hc A kimutatás felső jobb- és balsarkába továbbá a táblázatos rész 6. és 7. szá pénztár, mig a C-vel és D-vel jelzett rc és balesetbiztositó pénztár tölti ki. A k portómentes levélben, melynek boritékár „Az 1907. évi XIX. t.-c. alapján portór hogy a feladó munkaadó és pedig a k adótól.

A kimutatást a legnagyobb pon tokkal kell kitölteni, mert az a munk bérösszegek kirovásához szükséges ac adatokat hoz a pénztár tudomására, k képest 400 koronáig terjedhető pénzbür

Végül szükségesnek tartja már n a fentebb előirt határidőn belül meg nc Pénztár által hivatalból fognak megálla ellen irányuló felebbezésnek az 1907 : hely adhato.

Fogaras, 1915. januar 1

Raktsz. 1690. Nyom. és kaph. I

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Női arckép

M.grafika loo éve. Fővr.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

7 l.

Molnár József
Kálvin-tér, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. II. kiáll. Nemzeti Szalon, 1940. január, lo l.

126. kép. *Antwerpeni festő, XVI. eleje: Madonna Jézussal.*

tár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 850. l.

FRANCKEN, FRANS, IFJ. (németalföldi festő, 1581—1642) KÖVETŐJE

Salamon áldoz a bálványoknak

Salome tánca

Vászon, olaj, 76×96 cm.

Az utóbbin FMP monogram (Nagler nem ismeri). Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 33. l. (Franck Frigyes.) —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 846—847. l. — Maszlaghy II., 160. és 162. szám. (Franck Frigyes.)

HEMESSEN, JAN SANDERS VAN (németalföldi festő, 1500 körül —1560)

Molnár József
Balatonparti részlet, olaj

Magyar Képzőművészek Segítő Bizottsága. Művészeti kiállítás, 1914. 4 l.

7

éktelen.
64 l. - Borovszky 53 l.

Mellette állt a régi "lo m magas"

, teljesen átépitett, hosszu földszintes
n.

szintén átépitve, a falu közepén egy
n rövid jobboldali szárnnyal, oszlo-
intalan-családé.

MOLNÁR József festő"

M.D.K.

1952)

Művért. Bíró Béla: A reformkor művészetének társadalmi háttere 82.

Molnár József festőre

csak említés

Vita Végvári L.: Munkány M. ifjúsága c. kandidátusi értekezéséről

Neinetle L. opponensi véleménye

Művészettörténeti Értesítő 1957 II évf. 1 n. 79 l.

Molnár József festő

„Önarckép"-e a Neuv. képcsarnokban
„Ábrahám kihöltözése" u. ott.

Fejős I: A Neuv. Képcsarnok Alapító Egy. története
Művészettörténeti Értesítő 1957 II évf. 1. n.

41, 43, 45, l.

Molnár József

Szerepel a Felvidék mesterei(nek)
kiállításán a műcsarnokban

Nemzeti Újság 1938 XI. 9

MDK

Molnár József

Állatkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.
9. l.

Molnár J.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1872.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis
1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Molnos J.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1847.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Molnár József

Képe Grynensz Dezső (Gárospatak) tulajdoná-
ban.

Kurucz Gy.: Századok kincse; Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 18. l.

Molnár József
festő.

Dezső vizét önfeláldozása.
O. v. 152 x 187 cm. Budapest MNG.
Repr.

A magyarországi mív. Tört. II. Kép sz. 587
Corvina 1970

Molnár József
festő

~ről: Tersánszky E. disszertációja /Bp. 1938/

A magyarországi műv. fönt. I. 439.
Corvina 1970.

2) Molnár József

festő

„Várakozás" c. festménye. Tájképei a Magas Tátrából.

A magyarországi műv. tört. I. 387.
Corvina 1970.

1) Molnár József
festő

Táj- és életképfestő. „Dezső vitéz önfel-
áldozása" c. történelmi festménye. ~~Ge~~
Gericault hatására: „Hajótörötteh" c. kép-
pe. „Budavár visszavétele" c. történelmi
képe.

A magyarországi műv. tört. I. 387.
Corvina 1970.

Molnár József

festő

1853-ban telepedett haza Münchenből.

A magyarországi műv. tört. I. 389.
Corvina 1970.

Molnár József

festő

Történelmi festészete.

A magyarországi műv. tört. I. 366.
Corvina 1970.

Molnár József
festő

Makó - tanítványai

A magyarországi műv. tört. I. 369.
Corvina 1970.

MDK

Molnár József, festöm.

Szepezd a Balaton partján. Olf.

Részlet a Rákos pataknál. " 25.1.

B.Tomaj a Balaton partján. " 26.1.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képki áll. 1890. ápr.
Kat. 22.1. és
25,26.old.

Molnár József MDK

Szerepelt a Kecskeméti Muzeum 1957 aug. 2o-án megnyilt kiállitásán.

---: Munkácsy, Lotz.... művei a Kecskeméti Muzeum kiállitásán.

Petőfi Népe 1957. aug. 22.

Molnár József

MDK

1841 körül a Mülgyletben kiállítja a „Tazékkötő"-t.

Hoffmann Edit: Barabás Miklós. Bp. 1950. 34. o.

M.D.K.

Molnár József

"Tátrai részlet" c. müve „A magyar táj" cimmel -a Fővárosi Népmüvelési Központ Rákóczi-uti Szalonjában - megnyitott kiállitáson került bemutatásra.

A kép repr.-ja a szöveg mellett szerepel.

Pogány Ö. Gábor: A magyar táj.
Szinház és Mozi. Bp. 1948. szept. 8. I. évf.
4. sz. 20. l.

MDK

Molnár József

Oltványi-Á.I. cikke. Magyar Művészet, 1935. 93.l.

3. sz.

MDK

Molnár József, 1821-1899

Malom Tápióbicskén

Főv.Népm.Közp. 17.kiáll. M.tájképfestészet.

1948. szept.

MDK

Molnár József

Képzőmüv. Társ. Képzőmüv. Szemle, 188o. 2. évf. 16. l.

MDK

Molnár József festőm.

Titkos levelezés, festm.

Mária mennybemenetele, "

Szent család, "

Hírek műtermekből. Képzőműv. Szemle. 1880. II.évf. 15-16.l.

MDK

Molnár József festőm.

Pompéji nők, festm.

Gyöngyvirág, "

Titkos levelezés,"

Hírek műtermekből. Képzőműv. Szemle. 1880. II.évf. 15-16.l.

MDK

Molnár József

Pompeji nők, of.

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 7.1.

MDK

Molnár József

Fürdő nők, of.

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 7.1.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Szerelmi vallomás, of.

Jótékonyság, sz.kőrajz

Kolbachi vizesés, sz.kőrajz

Arv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 26 l.

NDK

Molnár József, 1821–99.

Cigánycsalád, sz.kőrajz

Megzavart énekóra, od.

A komp, sz.kőrajz

Arv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 26 l.

MDK

Molnár József

Géo-Charles: L'art hongrois... Courrier Graphique.
1948. okt. sz. 39.l.

MDK

Molnár József

Tájrész a Rákospatak mellett, of.

Szent György Czéh lo. müv.aukc. 1912. febr.
72 l.

Molnár József, festö
1821-1899.

Fürdö nök. Jel.:Molnár J.,1864. Illusztr. XXI.tábl.
Vászon. 34x116 cm.

Fiatal lány gyürüvel. Jel.:Molnár J. Aquarell.
20x16 cm.

Ernst Muzeum XLIII. aukciója. 1929.Kat. 28.1.

Molnár József

MDK

festő

Barabás- és Molnár kiállitás.

Mücsarnok 1899.26.sz.409-412.o.

M. D. W.

MOLNÁR József

Festulánye a Rózsadombróe

Budapest müemiekei II. Bp. 1962. 130. l. 132. l.

MDK

Molnár József

Horváth Henrik: Árpádházi Szent Margit sírcsléke és egyéb tanulmányok. Bp. 1944. 184–199 l.

M .

Molnár József

Bicskei tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 13. 1.

MDK

Molnár József

Alkonyat, of.

Bicskei tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 12. l.

MDK

Molnár József

Légyott, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.

11. l.

MDK

Molnár József

Mária mennybemenetele

Szt. család

Hirek a mütermekből. Képzőmüv.Szle. 1879.11.sz.

137.1.

Molnár József, festő művész M.D.K.

A 19. században dolgozott Fejér megyében

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zu der Geschichte der Goldschmiede-Kunst in der Komitat Fejér. 136. old

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei 4-5 köt. 1963-64. Székesfehérvár 1965

M.D.K.

Molnár/talán József/ történetkép festő 1821-99.

Az 1903-as győri képkiállitáson szerepelt

Csatkai Endre:"Győr város kultúrképe".Az 1903-as képkiállitás.235.o.

Arrabona,8.A győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Antus János.Múz.

Molnár József

Szerepel a „magyar táj és népélet kép
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság. 1927 I. 14

MDK

Molnár József

A műcsarnok őszi kiállitása. Képzőművészeti Szem
le. 1879. 11.sz. 140.l.

M.D.K.

Molnár József

Festőművész képe található az esztergomi ker.muzeomban.

Esztergomi muzeom.
Városok Lapja. 1948. 4.szám. 57.old.

M.D.K.

Molnár József /1821-1899/

546. Malom Tápióbicskén. Olajf. 28.5x46 karton.
547. Tájkép. Olajf. 24x30 karton.
548. Erzsébet és Mária királynők Nagy Lajos sírjánál. Olajvázlat. 22x19.5 karton.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 38. l.

MDK

Molnár József, festö
1821-1899.

Nöi akt, mögötte szatir. Olf. Lemez. Monogrammal.
Tájkép, sziklán leányka ül, körül legelészö kecskék. Olf. Fa. Jelezve.

XXXXXX v. Ernst Múzeum VI. müv. aukció. Kiáll. 1947 okt.
Kat. 22.1. 12-19.

MDK

Molnár József, festö
1821-1899

Hegyvidék. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz. 37.l.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Női képmás

Táj hiddal

Ernst Múz. 13-14. aukc. 1920.
30. 1.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Kérdés és felelet

Arabok a kutnál

Ernst Muz. 39. aukc. 31-32. l.

MDK

Molnár József

Női arckép, min.vf.

" " vf.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 36.kiáll. 1948. jul. lo. 1.

MDK

Molnár József festőm.

Végvári Lajos előszava. Reformkor művészete.
Főv.Képt. 36.kiáll. 1948. jul.
6. l.

MDK.

Molnár József festő / 1821-1899/

"Fürdőző nők"/olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
41.l.

Molnár József

MNK

Pesti és esztergomi látképei.
Fürdő nő fiatalságát megőrző rajza.

PAZSKY DÉNES: A magyar rajzművészet. B. 1960.

18.1.

MDK

Molnár József

1821-1899

Bécsben, /////////// Olaszországban, ahol Markó művészete kapta meg és Münchenben tanult, hol Libay , Brodszky és Ligeti voltak társai. 1852-ben tért vissza Pestre

Arcképei nagyrészt vizfestmények.

"Széchy Dezső önfeláldozása" 1855.
"Fürdés után", "Légyott" 1879.
"Váli táj" 1875.
"Komp" 1875.
"Balaton Aligánál"

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960;

18.1.

M.D.K.

Molnár József /1821-1899/

336. Tátrai vidék. Olajf. cca 240x140 vászon.
337. Tátrai hegyvidék. Olajf. cca. 180x130 vászon.
338. Tátrai táj. Olajf. cca. 120x80 vászon.

Elvesztek. /Budai kir. palota/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
22. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

Molnár József

Repr.:

"Fürdő nő" 1865. Ceruza

41. kép.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

Képtáblák a szöveg után.

Molnár József MDK

Találka

Tehenek a forrásnál

Szent Család

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József

Találka

Tebenek a Fortélanál

Szent Oszkár

Molnár József MDK

Férfiarckép

Faágba kapaszkodó leány

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József

Pétfiarcképe

Rajzolta Kapossvárdy Jenny

Molnár József MDK

Falusi ház

Vallomás

Csorba-tó

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József MDX

Falusi Mása

Vallomása

Csorba-ló

Millenium 1937 Magyar Biedermeier Kiállí.

Molnár József MDK

Csorbatótó

Önarckép

Ökrösszekér

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József MDK

Nő madárral

Salzburgi tó

Fürdő nő

Olasz nő

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József MDK

Fürdő után

Női fej

Megzavart zenélő nők

Tiszai komp

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Molnár József MDK

Búvóhely utján

Női fej

Megsebzett szőlőhegyek

Tiszai komp

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier KIÁLL.

Molnár József
festő

M.D.

Olaszországi tájképei szerepelnek a tárlaton.

Bodnár Éva: Magyar festők Olaszban
Művészet, 1967. március - 9 lap

M.D.K

Molnár József
festő

Meltalás

Telepy Katalin: Telepy Károly romantikus . . .
Művészet, 1967. április - 35 lap

M.D.K.

Molnár József, festő (1821-1899)

az akkori divattal ellentétben csak hevés arcképet festett, melyeken megmutatta, hogy Borsostól, Barabástól és a bécsi akadémiám minden leretőt megtanult. Sokkal jellegzetesebbek a tájképei, melyek meg a biedermeier formaalakításának nyomait viselik, de már erősen a komsutika felé mutatnak. Itáliai és palesztinai tanulmányutjainak benyomásait genreképekben örökítette meg.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn, Bp. 1966. Corvina 260-261 old.

„Légyott" c. olajképe (1879) a 246. "

Molnár József

Műve nevepel az Á. veréni
Csarnok Kraus Simon aut-
tióján.

P. H. 929. x. 27.

Molnár József

Nagyrédei lakodalom, olf.

Miesarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Molnar József, festő, 1821-1899

Szerény tehetség. Tájkép, vallásos kompozició, Történelmi tárgyak, életképek. Már nem biedermeier, romantikus. Önarckép, Ábrahám költözése, Fürdő nők, Légyott, N. galéria Olaszországi, Szentföldi stb.járól: Karaván, Virágárus lány Capriban. N. Gal. Pompéji nők, Pompei fürdőben, stb. 495-96.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa, III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

Molnár József

„~~[illegible]~~ Pompeji nők" fantménye szerepel az Árverési Csarnok karácsonyi aukcióján (emlitve)

Magyar Nemzet 1938 XII. 4

M.D.K.

Molnár József festő

Az Esterházy-képtár 1865-ös pesti megnyitó kiállitásán szerepel müve.

Fürdő lányok.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 20.1.

M.D.K.

Molnár József festő

Az 50-es évek második felében került müve a
a Nemzeti Muzeum Képcsarnokánka birtokába.
Dezső vitéz önfeláldozása,

A Szépmüévzseti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 11. 1.

M.D.K.

Molnár József, festő, fényképész

1862-64-ben Győrött vett fényképműterme. 215.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora, 1855-1885. 209.o.

Folia Archaeologica. A. 1958. Bp. Képzőműv. Alap Kiadóvál. Bp. 1958

Molnár József

műveit „Dezső önfeláldozása" címmel
1855-ben mutatta be a pesti közönség-
nek. -

Lyka Károly: Kis könyv a művészet-
ről. Budapest 1964. 341

MDK

Molnár József

graf.:

Abrahámhegy

Somogy megyei képzőművészek 2o. kiáll.
Rippl Rónai Muz. 1968. ápr.

M.D.K.

Molnár József

A Képzőművészeti Társulat két sorozatban rendezte meg az őszi tárlatot a Mücsarnokban. A müvész az első sorozaton szerepel müveivel, -közli az "Irodalom és Művészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. juli. 23.
4. évf. 43. sz. 685. lap

M.D.K.

Molnár József

"Csalogány" és "Találkozás a kutnál" c. kiállitott képeit Hupf Ágoston háztulajdonos megvásárolta, -közli az "Irodalom és Müvészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882 juni. 25.
4. évf.39. sz. 625. lap

M.D.K.

Molnár József

"Középorom a Tátra-hegységben" c. festményét megvásárolta Klotild főhercegnő a Műcsarnok kiállitásán, -közli a Képzőművészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. febr. 8.
2o. sz. 319. lap

Molnár József

Székely Bertalan emlékplakettet kapott az alábbi tárlaton

N.N.: Megnyílt a pedagógus Képzőművészek V. Országos kiállítása

Hajdu Bihar megyei Megnyság 1969 V. 25

MOLNÁR József / 1821–1899

Művészetének kezdetén történelmi ábrázolásokkal is megpróbálkozott, de tehetsége elsősorban a tájkép és életkép festésre predesztinálta.

1. Fürdő leányok. 1860.
Olaj, vászon, 157 x 126 cm.
J.j.l.: Molnár J. 1860.
MNG. ltsz.: 1390 (4346)

4.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva ~~4. old.~~

MOLNÁR József

2. Fürdő nők. Olaj, vászon, 40.5 X 32 cm.
M. g. l.: Molnár J.
MNG. Ltsz.: 705 (5699)

3. Kegyvidéki malom
Olaj, vászon, 146 X 116 cm.
M. g. l.: Molnár
Lelét a MNG.-ben

-6-

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva

Molnár József

Z. V. 891/1898.

1898. nov. 28.

Kiállítások.
Collectív kiállítás
Molnár József hagyaté-
kából.

K. V. 129/1899.
1899. Febr. 16.

Molnár József

379. Molnár József.

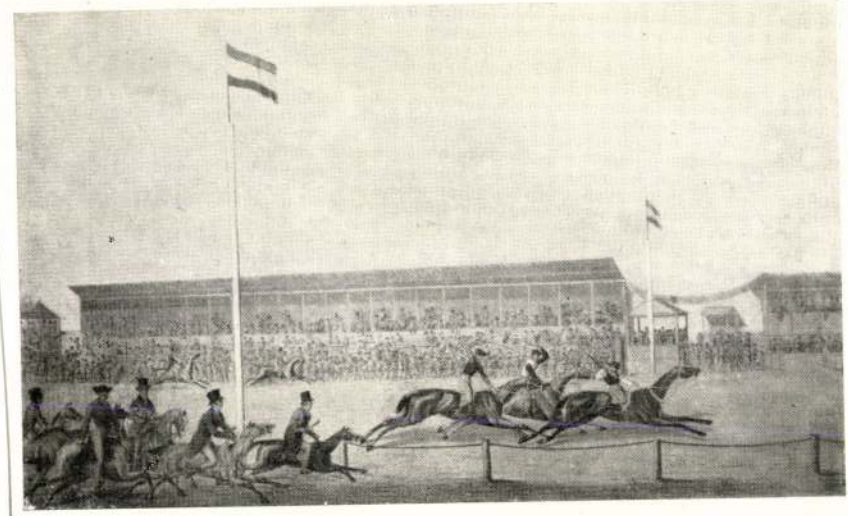

349. Magyar rajzoló, XIX. század első fele.

M.D.K.

Molnár József.festő

A Múlt század ötvenes éveiben Münchenben tanúlt Telepyvel,Brodszkyval,Ligetyvel,Libayval,stb.együtt 551.o. Itthon már ak or jónevü festő volt.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Evkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Molnár József,festő

Az osztrák elnyomás alatt főuraink a tehetséges festőket foglalkoztatták,irta a Vas.Ujs,többek között őt is.564.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Múzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Karthauzi szerzetesek csónakon, of.

Hegyes vidék vizeséssel, of.

Fürdő nők, of.

M. Studio 2. sukc. 1921. 22 l.

Molnár József, 1821-99.

Fátyoltánc

Faust és Margit

Ernst 11. sunc. 1920. ápr. 21 l.

Molnar József

Péter András:

A magyar művészet
története.
Budapest 1930

MEINL JAM-ET

MEINL-TEÁHOZ

MEINL KEKSZET

MEINL-TEÁHOZ

MEINL RUMOT

tegyünk be
csészére —
teáskanál t
forró vizet
nában levő
a teát körül
lefedve á

MEIN
te

MEINL-

Molnár József

Pesti Napló 1881.
jan. 1.

Molnár József

Pesti Napló

1853. jun. 8.

1855. febr. 2. márc. 13

1856. jan 11. júl. 9

EST
KÖRUT 31.
zemben)
5-614.
PÖK

Molnár József

Pesti Napló 1881

335. sz.

di-
yar
t
revich
ek.
zázadi
hási és világi ötvösművekhossú
a,ame-
nélkü-

talál-
tulaj-
i fes-
lmet
ári
ko-
;
~~üjte-~~
beli
anello,
na col
adonnát
óbbinak
rtékesebb
XIX.századi
en-Mayer
a "legli-
alamint a középkori szoborterem néhány

finom és jellemző darabjára hívjuk fel a figyelmet

Molnár József

Pesti Müegylet

kiállításának

lajstromai –

1840 – 1867.

Uri divat
nemű készitő

Budapest
uzeum-körút 35.
lefon: 1-854-11.

Molnár József tál

a Kvetkező képek valtak kiállítva az 1847 iki pesti műkiállításon.

1.) Karavai.
2.) Olasz halász család
3.) Tanulmányfő.

Pesti Divat lap. 1847. 923. l. 925.

Molnár József

Peregrinus János dr.

Az O. M. Képzőművészeti Múzeum állagai Budapest, 1909–1914.

Molnár József

Peregriny János dr.

A M. Nemzeti Múzeum képtárának leíró katalogusa. Pest, 1900.

Molnár Lőrinc

Lásd

Perlajst 136

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

Molnár József

Peregrinyi János dr.

A Magyar Történeti Képcsarnok lajstroma. Bpest, 1894. 136. l.

Molnár Józef

Lyka Róma

68. l. 69. l.

70. l

Molnár József, 1821-1899

Hegyvidék, olaj
Szent Pál apostol, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rendk.sz.

45 **l.**

Molnár József

MDK

Balatonpart, 1884
(Múzeumi Központ)
(Repr.)

MMM Évkönyve 1951, XII.

M. D. V.

MOLNÁR József festő

Dezső vilés

Suszem. 231., 236, 237

K D K.

MOLNÁR József festő

Szentkirály. Ferenczy 335,

M. D. K.

MOLNÁR József festő

Farkas Munkaösztöndíj 460,

M. D. K.

MOLNÁR József festő

id. Markó Károly arcképe 1845

Popány Markó

Molnár József
festő

MDK

Kapossy János: Düsseldorfi levelek Munkácsytól — Munkácsyról.

MMM Évkönyve, 1951, 161 l.

M D.K

Molnár József
festő

Dessővitéz hősi önfeláldozása" képét sokszorosítja a "Pesti Műegylet 1853.

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litografia

M.M.M. Évkönyve 1952, 54 l.

Molnár József
festő

MDK

Gerszi Terézia: A magyar történelmi litográfia
M. M. M. Évkönyve 1952, 54 l.

Molnár József
festő

M.D.K.

Gerstl Terézia: A magyar történelmi litográfia
M.M.M. Évkönyve 1952, 611.

M.D.K.

Molnár József
festő

Dessö vitéz önfeláldozása "képe
"

Zádor Anna: Kiss Bálint
M.M.M. Évkönyve 1952. 411.

MDK

Molnár József

Tájkép, festm.

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria.1948

M D

Molnár József

Dezső önfeláldozása, festm.

Mátyás király a csillagásznál, festm.

Budavár visszavétele a töröktől, festm.

Frangepánok megmentik IV. Bélát, festm.

emény Simon halála, festm.

ka Károly : Történeti festészetünk az elnyomatás

ában. Új Idők 1942.nov.7. 45. sz. 542. l.

Melnár József
Női arckép, min. vizf.
Női arckép, vizf.

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 1• 1.

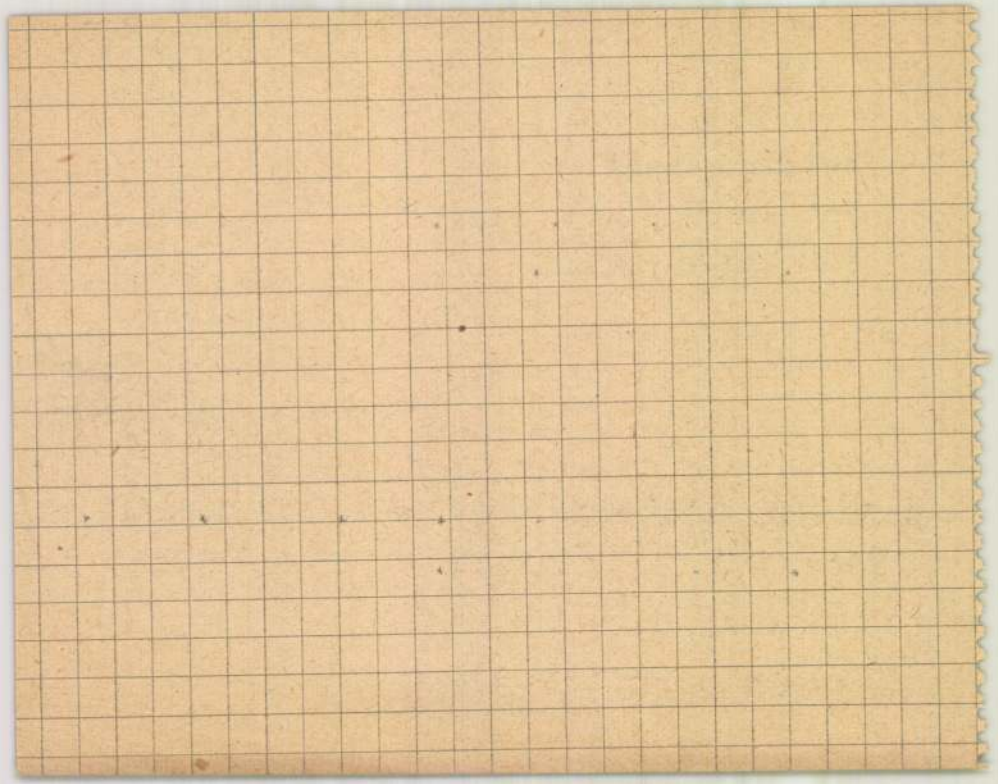

Molnár József, festő

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 6 l.

Molnár J ózsef
Tájrészlet a Lipótvölgyből, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 3 1.

kurzívnikkal

ibővitették, észak-déli irányu, egy
két uj sekrestyével. Tornya enyhén
-egy falpillér fogja közre, hasonlóan
testét teljes toszkán párkány zárja
nalu, szalagdiszekkel és fürtökkel
szemöldökü, szegmentivben záródó,
t egy-egy kőkeretelésü ajtó, felette
retelt fülke. A párkány frize középen
ppenheim-cimerek foglalnak helyet.
an végződik, a körök felett egy-egy
akroterionnal. A középrészben ~~tört-~~ lant-
. Az oromfal magasságában erős kiülésü,
ja a homlokzatot. A toronytestet két-
tes falpillér zárja le, ezeken nyug-

MDK

Molnár József

Fürdő nők
Karaván

Képző és Iparm. Gimnázium jub.kiáll. 1954. dec.
Ernst Muz.

Molnár József festőművész
Apáca.Olajf.
Rebeka a kutnál.Olajf.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása
1900 szeptember 16.

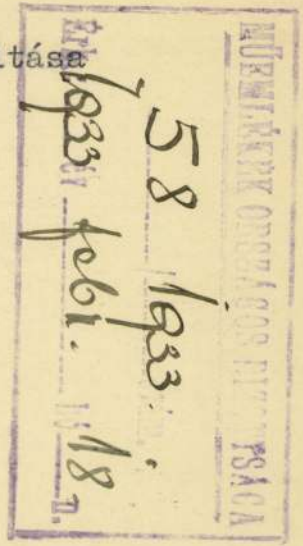

ó Ur ŐFőméltósága Budapesten 1933.évi
kelt legfelsőbb elhatározásával elő -
ller Vilmosnak, a Müemlékek Országos
uzeumi és könyvtárelőadói cimet és a
legét méltóztatott adományozni.
tek. Elnökséget, tudomásul megfelelő to-
lsőbb elhatározásról szóló értesitésem-
rtesitem.

est,1933. február 8.

dr. Hóman Bálint s.k.

Molnár József festőművész
Szent Pál a katakombákban. Olajf.
A Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16

Jelezve lent jobbra: Von Dallinger 1835.
Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4 l.

138. kép. *Daffinger: Nákó János gróf.*

Molnár József festőművész
Szent család.Olajf.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16.

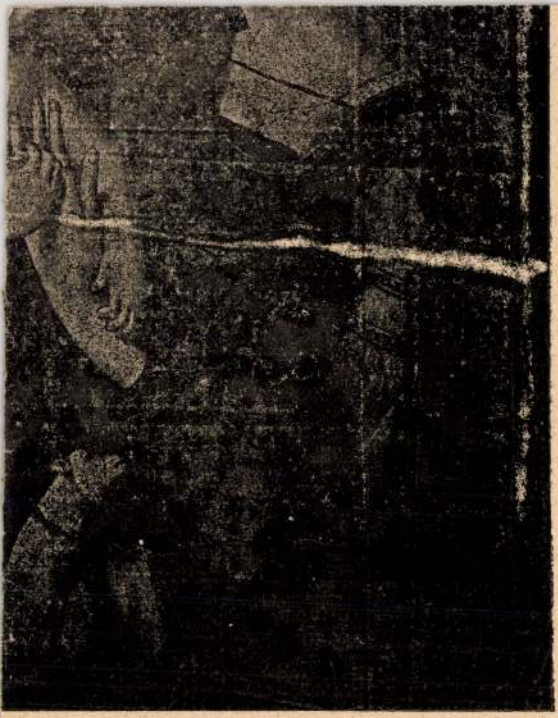

körül: Szent Katalin eljegyzése.

Molnár József, sz.Zsámbék 1821 †Bp.1899

Hajótöröttek

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 16 l.

Molnár József 1821-1899

Női portrait, miniatür vizf.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Mus. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 3 l.

Molnár.József
A pacsirta, olaj

Szent György Céh III. árverésének kata-
lógusa. 1910. 7 l.

Molnár József festőművész
Nápoly a Posilipporól nézve. olajf.
A Szegedi-városi muzeum festményeinek és szobrainak jegyzéke

m.kir.minister 1911.január 19-én
X.ker.állampénztárhoz intézett ren-
etének mása:

KIFIZETTETETT
MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR IX. ker.
Budapest, 19 11 év febr hó 14

eere bruxellesi cégtől beszerzett
" és "Les saints de la Messe"
k és utolsó részlete fejében
t engedélyezvén, utasitom az
eget báró Forster Gyulának, a Müem-
kének hivatalos nyugtájára elszá-
t fizesse ki s tárczám fent megje-
számolja el.

Molnár József /1821-1899/
Csendes viz
Tájkép
Léda a hattyuval
Mária a gyermekkel

Ernst Muzeum aukciói. XII. 27-28 l. 1.

Lakóház
Jellege
Külseje
előreug
kiképez
Belseje

Magtár
pici ab

dba 2

Csenger
Jellege
Külseje
rizalit
homlokz
épitett
egy sze
tóveret
lakteng
előreug
sulyozv
Belseje:
tozatos

MDK

Mohár József festő

„T. Bieske"
„Alkonyat"
„Tápió Bieskei táj"
„Malom Tápió Bieskén"
„Templomi jelenet" c. képeit a KT megvenni.
1884.

MDK-A-1-1/1217

MDK

Mohnár József festő
„Tájkép" – c a KT-nál 1884.

MDK-A-I-1/1304.

MDK

MDK

Makart József festő
"Kirándulás a Balatonon" c képét eladta.
(KT-nek?) 1884.

MDK-A-I.-1/1345.

MDK

Molnár József festő

1883. „Templomi jelenet"
„Szentcsalád" c képeit küldi a vermethöri kiállitásra.
„Nagyszálóki csúcs a Tátra hegységben" c képét a KT. kiállitásra küldi.

MDK-A-I-1/1124.

MDK

Mohrár József fecto

„Pinai konyv" c képét KT-nak kinálja

vételre. 1883.

MDK-A-1-1/1193.

MDK

Mohrár József fertő

„A hertben" c képét Stephani nyerte a KT-rosszoláson 1883.

MDK-A-I-1/1207.

MDK

Molnár József fertő

„Tajhép"-ét Kemény Kálmánné veni meg,

1884.

MDK -A- I- 1/1250

MDK

Mohnár József festő

„Palatai sétalet" c. képét kombathelyi

Tárlaton eladja. 1887.

MDK-A-1-1/2083

MDK

Molnár József festő

„Fónó leány"

„Gmundeni tó"

„Bicskei táj"

„Harakérés Capri szigetén"

„Malom a Rákos mellett"

„Pájsén Fászberényszél" c képei voltak vidéki kiállitásokon. 1887.

MDK-A-I-1/1943.

MDK

Molnár József fertő

„Nagy Tarpataki vizesés" c. képét a kombat-helyi tárlaton megvettek. 1997.

MDK-A-I-1/1997.

MDK

Molnár József fertő

„A csorbai tó" c képét KT-táskaton

a Debreceni Casino vette meg. 1887.

MDK-A-1-1/2004.

MDK

Mohrár József futó

„Az öt tó egyike a Kárpátokból" 1887

c képét a király veni meg.

MDK-A-II-1/2027.

MDK

Molnár József futó

„Madonna" c képét Schlauch Lőrinc

veni mag a KT tárlatán 1889.

MDK A-1-1/2028

MDK.

Molnár József festő

„Mi ej"
„Parpataki vizesés"
„A főkötőpróba" c. képei KT-tárlatom
1886.

MDK-A-I-1/1852.

MDK

Molnár József fertő

„Pinai komp" c képét KT-sorsoláson

Kisner Józsefné nyerte. 1885.

MDK-A-L-1/1514.

MDK

Molnár József festő

„Balatoni táj" c képét rovvoláron Zicky Mihály festőnyeri 1885.

MDK-A-I-1/1524.

MDK

Mohár József festő

„Balaton a somogyi partokról"

c képét KT vonzolásban Kiss József nyerte

1886

MDK-A-B-1/1547.

MDK

Mohrás József festő

„Tápió-bicskei táj"
„Tájrészlet Possen-Hofen környékén
„Malom Tápió-bicskén"
„Tájrész Rákospatak mellett"
„Obersee Berchtesgaden mellett
„Vietri Nápoly mellett" c képei KT hozásonyi

Párlatán 1885.

MDK-A-I-1/1577.

MDK

Mohár József fertő

„Fonónő"
„Galambradán" 2 változat
„A kertben"
„Malam Tápióbicskén"
„~~th~~ Unterstein"
„Tájrén Bicskéről" c. képei KT karáczanyi
tárlatán 1885.

MDK-A-I-1/1578

MDK

Molnár József festő

„Balaton a Boglári magaslatokról"

„Pompejáni nők" c képei pozsonyi kiállításon

1885.

MDK-A-I-1/1627.

MDK

Molnár József festő

„Csorbai tó" c. képét KT-tárlatom megvették.

(1886. ok.)

MDK-A-L-1/1674.

MDK

Mohár József festő

„Rákospalotai kid" és „Bicskei malom" c képeit

Kauser Gyula megvásárolta. 1882.

MDK-A-I-1/1070.

Molnár József /1821-1899/ MOK

Festő

Repr.:

18. Dezső vitéz önfeláldozása. 1855.
o.v. 152x187. Szépm. Muz.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.
Bp. 1955.

MDK

Molnár József

Találka, festm.

Tehenek a forrásnál, festm.

M. Biedermeier kiáll. MÜcs. 1937. nov.

9 l.

MDK

Molnár József

Férfiarckép

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

22 l.

MDK

Molnár József

Faágba kapaszkodó leány

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

22 l.

MDK

Molnár József

Falusi ház, festm.

M.biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.
29 l.

MDK

Molnár József

Nő madárral, festm.

Salzburgi tó, "

Fürdő nők, "

M.Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov. 29 l.

MDK

Molnár József

Vallomás, festm.

Csorba-tó, "

M.Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov. 29 l.

MDK

Molnár József

Női fej, festm.

Megzavart zenélő nők, festm.

Tiszai komp, festm.

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937, nov.
29 l.

MDK

Molnár József

Olasz nő, festm.

Fürdő után, "

M.Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.
29 l.

T a r t a

Első r

Müfordítások

Homéros: Invokáció Aphroditéhez

Sappho: Aphroditéhez . . . . . .

" Dal az el nem jött leányró

Anakreon: Szüret . . . . . .

" Szerelem játéka . . . . .

Bacchylidés: Békedala . . . . .

Theokritos: Paraszt hexameterek

" Szerelmes párbeszéd . . .

Kallimachos: Mint a vadász . .

MDK

Molnár József

Csorba-tór, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937, nov. 29 l.

se

40	frt
40	"
40	"
40	"
30	"

MDK

Molnár József

Önarckép, festm.

Ökrösszekér, "

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937, nov. 29 l.

ése

40	frt
40	"
40	"
40	"
30	"

MDK

Molnár József

Tehenek a forrásnál, festm, repr.

M. Biedermeier Kiáll. Műcs. 1937. nov.

MDK

Mohnár József, festő: 1821-1899.

gr. Károlyi István. Ered. kőrajz.

Szent György Cél. XXIX. mű. graf. arch. - 1919.
IX. 29. - X. 2. - A gyűjtő. V. évf. 5. sz. - Kül. sz. - 68. l.

MDK

Molnár József

Hegyi táj, of.

Keresztények a katakombákban, of.

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

31 l.

MDK

Molnár József

Tájkép, of.

Jégverés,"

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

31 l.

Molnár József MDK

1821-1899

csak kevéssé reagált a kiegyezés utáni felemás helyzetre, sokmindent elmondott kora valóságról, de az ország kiárusitását alig vette észre.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.7.l.

Molnár József MDK

Nála is megtalálható néha a napfény és a levegő érzékeltetése.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX. században.Bp.1959.19.l.

MDK

Arduin József festő
1867-i párizsi világkiállításra 2 genre-képet
jelentett be.

MDK-A-I-1/324.

MDK

Molnár József festő

1866. 2 képét, a „Velencei hölgy"-et
és a „Tájkép"-et a KT-nek eladja

MDK-A-I-1/342.

MDK

Mohrár József fertő

1868. „Esztergom Vácz mellől" a képét Szorády János ugyanezt rovsoláron. Elcsevélné Pecz Henrik 3 képével:

„Istók és Erzsike"
„Erzsike a kútnál"
„Parentleány"

MDK-A-I-1/469.

Molnár József festő

1882

Molnár Józsefné átvette a K.T-tól:
„Rákospalotai malom", „Tájrészek Lépát völgyből"
„Kanász" „Részletek Budapest és Ujpest között"
„Részlet Capri szigetéről"
„Mária mennybemenetele" „Ködfátyal"
„Kárpáti tái" c. festményeket és 4 vas
és 4 sarok díszt. (Pompej puntulásából)

MDK

MDK-A-I-1/991

MDK

Molnár József festő

„Vinjárusnő Capri szigetén" c. képét kéri kiadni.

MDK-A-I-1/1024.

MDK

Molnár József festő

„Középorom a Tátra hagyságban" c képét a KT-ki-állitáron Klotild Jókgnő vezi meg. 1885.

MDK-A-1-1/1436.

MDK

Molnár József Sentó

„Tájvén Tápió-Bicskéről

„Középszorom a Tátra hegységből"

„Tájvén Ujpestről" c. műveit jelenti be a KT-nak

1894.

MDK-A-I-1/1394.

MDK

Molnár József festő

„Templomi jelenet"

„Közelgő zivatar"

„Fonó leány" c képeit átvette a KT-tól.

1894.

MDK-A-1-1/1408.

MDK

Mohrár József festő

„A nezelmes levél"
„A legnebb virág" c képeit (Hupf Ágoston hagyatékából) Ráth Károly vette meg, 1889.
„Epedés" c képét ugyanonnan
Özv. Fabricius Károlyné vette meg.

MDK-A-1-1/2502. és 2503.

MDK

Molnár József Gertő

„Haratévés" a képe KT-nál. 1889.

MDK-A-1-1/2521.

MDK

Mohár József festő

„Malom mellett" c. kipét (Hupf kapjatók)

~~elodják~~ megvenik, 1889.

MDK-A-1-1/2522.

MDK

Mohár József jertő

„Szepesd" c hépét avodi tárlatou eladja. 1889.

MDK A I - 1/2535.

MDK

Molnár József festő

"Az éj"
"Kérdés és felelet"
"Köpülő a Tátrában"
"Tájrész Óbuda mellett"
"Tájrész a Lipótvölgyből"
"A kertben."

c képei a KT-nél 1939.

MDK-A-I-1/2539.

MDK

Mohár Jónef fertő

„Tomaj a Balatonon mellett" c. képe KT-nál.

1889.

MDK-A-I-1/2614.

MDK

Molnár József fertő

„Réulet a Rákosról"
„Balaton partján"
„Csorbai tó a Magas Tátrában" c képe a KT-nál
1989.

MDK-A-I-1/2639.

MDK

Mohár József festő

„Balaton partján Keneve és Almádi között"

c képét megvették. 1890.

MDK-A-1-1/2683.

MDK

Mohács József festő

„Balaton partján" c képét Klotild főhercegnő

vette meg. 1890.

MDK-A-I - 1/2690.

MDK

Molnár József festő

„Csendélet"-t Hegedüs Károly akarja megvenni.

1890.

MDK-A-I - 1/2753.

MDK

Molnár József festő

„Vízesés a Magas Tátrában" c képét Thurn Taxis

herceg vette meg. 1890.

MDK-A-I-1/2761.

MDK

Molnár József festő

„Részlet a Ráhospatakról"
„Középsorom a Tátrában"
„Sepered a Balaton partján"
„Aligai szakadások"
„... a Balaton partján"
„Poszrádi tó"
„Csendelet"
„Részlet a Ráhosról", képei KT-nál. 1890.

MDK-A-I-1/2776.

MDK

Molnár József festő

„Részlet a Rákosról" c. képét megvette. 1891.

MDK-A-I- 1/2916.

MDK

Molnár József festő

„Ujpesti vénlet" c képét Műbarátok venik meg.

1891.

MDK-A I-1/2919.

MDV..

Molnár József festő

Pécsi tárlatra (1888) küldi:

„Kérdés és felelet"
„Mária az alvó Jézus gyermekkel és Szt. Jánossal"
„Csorbai tó"
„Baglári kikötő a Balaton tovász" – „Az éj"
„Harátérés Capri szigetén" – „Malom Tániókicskén"
„Mária mennybemenetele" „Turdókely Visegrádon"
„Légyott" – „Galamboadin" – „Fonó leány"

MDK-A-I-1/2214. és 2246.

MDK

Mohár József futó.

„Papar tava" e képét KT ösi tárlatán megveték.
1888.

MDK-A-I-1/2342.

MDK

Molnár József fertő

„Kistaspatakí vizesés" c hégrétőni KT-tárlatom

eladja. 1988.

MDK-A-I-1/2350.

MDK

Mohár József fertő

„Gossanvölgye" c képét a KT-nek ~~[illegible]~~ eladja. 1871.

MDK-A-I-1/599.

Molnár József festő

1871. „Gyöngyvirág" c képét a KT-nek ajándékozta

MDK-A-1-1/576.

MDK

Mohnár József festő

„Gyöngyvirág" c. képét Aradon megvették. 1871. (Kiállításon)

MDK-A-I-1/604

MDK

Mohicz József festő

1871. „Gossan völgye" c képét debreceni tárlatom megvették.

MDK-A-L-1/606.

MDK

Mohács József festő

2 képét küldi a Pesti Mův. Egyletben kiállítása. 1874.

MDK-A-I-1/665.

MDK

Mohár József fertő

„Adakozás" és „A vejtelem" c. képeit KT-

Tárlatra küldi. 1874.

MDK-A-I-1/671.

MDK

Molnár József Jutó

1875. „Tájkép Vaalból Fehérmegyében"

„Élethép a kútnál"

„Fürdő nők" c képet KT kiállítása küldi.

„Kárpáti kis tájkép" és „erdei kis kép" (kéri vissza

MDK-A-1-1/708.

MDK

Mohár József festő

1878-i rozsoláson

„A megtámadott kavarán" c. képét Perger János

kassai püspök nyerte

MDK-A-1-1/729

Charles Frost Pitt

1878-c. unknown

"Hungry Hundred Reunion" Lewis Hopper Farm

Name printed copy

- -1- 1/25

MDK

Molnár József festő

1877. KT-kiállítása „Beteg gyermek" c. képét küldi

MDK-A-I-4/787.

MDK

Molnár József festő

„Kertben" c. képét a KTnek adja. 1884.

MDK-A-1-1/874.

MDK

Molnár József festő

„Őrangyal" c oltárképét Schreiber (?) át-
vette. 1881.

MDK-A-I-1/898.

MDK

Mohrár József fertő

„Őrangyal" c. képe az Angolkisamonyokkor kerül 1881.

MDK-A-1- 1/900.

Molnár József festő M.O.U.

Vál, r.k. templom, mária menybe-
menetele.

Genth. Müzml. 1959 I. 406.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Fürdő előtt

Kertben

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 3o l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Fürdő előtt

Almásy-Tel. 3. auk. 1940. ápr. 27 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Táj gulyával

A komp

Alm-Tel. 3.auk. 1940. ápr. xxxxx.

8 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Madárdal, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 25 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Zarka, Ürményi és Luka arcképe, vm.

Magy. rajz 500 éve. Szépm. Muz. kiáll. 1940. jan. 10 l.

MDK

Molnár József

Találka, festm. repr.

M. Biedermeier Kiáll. Mücs. 1937. nov.

M.D.K

Molnár József, festő.
1821-1899.

Svájci táj. Vákon.

Jelezve.

Ernst Thur. aukc. 54. sz. - Kiáll. 1936 nov. 22-29.
Jegyz. 16. l.

MDK

Molnár József

Szent Család, festm.

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

9 l.

MDK

Molnár József

M. Nemz. Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Molnár József (1821-1899)

Arabok. (Vám. ol.)

(Itátoldalon: Festette Molnár József, 1865)

Reggeli ájtatoskodás. (Vám. ol.)

(Jel. Molnár J. 1876.

Több ismétlés ismeretes. Pesti Mücs. kiall. 1876.

Magyar Képek, XIX-XX a. 46, 47. l.

Bibliogr. fellüntetve.

MDK

Molnár József fotó

„Tarpataki vizerés" c. képét KT-tárlatom eladja. 1887.

MDK-A-1-1/2080

MDK

Mohrár József festő

„Pájkép a Pátrából" c képe VI-nál 1889

MDK-A-I-1/2497.

MDK

Molnár József festő

„Csorbai tó" c. képét Vuk Lajos vette meg. 1889.

MDK-A-1-1/2493.

MDK

Molnár József fertő

„Nagy-tarpataki vizesés a Tátrában"

c képe KT-nál. 1999.

MDK-A-1-1/2472.

MDK

Molnár József festő

„Csorbai tó" c képét tavani KT-tárlaton

megvenik. 1889.

MDK-A-I-1/2456.

MDK

Mohár József festő

„Tájrész Visegrádról"
„Tájkép"
„Csorbai tó" c képei KT-tárlatra 1888

MDK-A-1-1/2400

Molnár József festő M.D.K.

1821 - 1899

Önarckép, Ábrahám költözése, Fürdő nők, Légyott, Derső vitéz önfeláldozása

Reggeli jelenet a tplomban (Entergom), Itáliai ut. karaván, Virágáruslány Capriban, Pompeji nők, Pompeji fürdőben

Kampis, hag. műv Bp. 1960 495, 496, 512

MDK

Molnár József, festö.
/1821-1899

Erdös táj.	Jelezve.		Of.
Tengerszem.	"	Illusztr.XII.tábl.	"
Hegyvidéki táj."			Fa .
Tengerszem.	"		"

Ernst Muzeum aukciói. 52.sz. II.rész.
1935.nov. -Képek. Kat.15.l.

MDK

Mohár József Jertő

„Mária a Gyermek Jézussal" c képét Veszprém-i kiállításon megvenik. 1887.

MDK-A-I-1/1926.

MDK

Mohler József festő

„Körelgő vihar"

„Palotai vérlet" c képeit a gyűri tárlatom

megvenik. 1887

MDK A I - 1/1934.

MDK

Molnár József, festö
1821-1899

Tájkép. Jel.: Molnár J. Of.

A zelli tó. Vászon

Fürdö lányok. Jel.: Molnár J. "
Illusztr. V. tábl.

Alpesi alkonyat. Jel.: Molnár J. 1878. Fa

Gr. Almásy-Teleki Éva, műv. int. /v. Ernst-Mus./
IX. Művészeti aukció. 1943. máj. 10.-től kiáll. 10.-én
Nat. 35. l. aukció

Molnár József festő M.B.K.

litografálással az 50 es évek végén kezdett foglalkozni. Két jelentősebb körajzsorozata a Nemzeti album és a magyar birtokosok és gazdák archépcsarnoka.
Pest-Buda látképe (71. lép)

Gerszi, A magy. Zőrajz. 196099

Molnár József festő M.D.K.

Élethép litográfiái az un. Nemzeti Albumban jelentek meg.

Szénahordás (65. rép)
Komp (61. rép)
Bakonyi kanászok
Harapfelé

Gerszi, A magy. körajz. 1960 96-97

Molnár József festő M.N.M.

1853 ban Dessö vitéz önfeláldozása
c. képét litografálták

21. ábra

Gerevi, A magy. hőrajz. 1960 89.

MDK

Molnár József

Tamás E: Séta a Tört. Arcképcsarnokban.
Kis Ujs. szept. 24. 1950. 6 l.

Molnár József, festő MOh

Balaton-part boglár-nál (1884)

c. képe. Repr.

Keresztúry Dezső könyvéből.

—: A Balaton

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 26. 7. l

MDK

Molnár József, 1821-99.

Fiatal lány erdőben, festm.

Hegyi tó, of.

Almásy-Tel.Int. 8. sukc. 1942. febr.
27 l.

MDK

Molnár József

Hazatérés, repr.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 13 l.

MDK

Molnár József

Tört.Képes.műtárgyainak lejstroma. Bp.19o7.
1o2, 194 l.

MDK

Molnár József Antal festő

e.a: Arcképkiáll. a N.Szalonban. Ujság, 1939.

nov. 4. 5.l.

Molnár József festő M.D.K

Magyar birtokosok és gazdák archép csarnoka c. albuma 5 frt.-ba került.

Gerni, H magy. körajz. 1960 78

Molnár József festő M.D.K.

egy ideig fényképészettel foglalkozott.

Gerszi, A magy. körajz. 1960 84

MDK

Molnár József

Elek A: A magy.táj- és genrefestés 100 esztendeje. Nyugat, 1927, febr.1. 285-9 l.

Molnár József festő M.D.K.

1821 – 1899

litográfiái:

1). Benkő Dániel – 1858

2. Gyürki Antal – 1858

3. Hajnik János – 1858

4. Gr. Károlyi István

5. Korizmics László – 1858

Gerni, A magy. körajz. 1960 185

N.O.K.

Molnár József festő
litográfiái

M. D. K.

11.) Csesinek vára – 1857
12.) Thököly vára Kesmárk mellett
13. Kolbaki vizesés – 1857
14. Punta Palota
15. A Zöld tó
16.) Petőfi Debreczenben 1844 ben – Orlai Petrich után

Gerni, A magy. körajz. 1960 185

[illegible]

[illegible]

11) [illegible] - 1857

12) [illegible]

13. [illegible] - 1857

14. [illegible]

15. [illegible]

16) [illegible] 1844 [illegible]

[illegible]

Molnár József festő M.D.K.

litográfiai:

6. Lónyai Gábor — 1858
7. Majer István — 1862
8. Peterdy Gábor — 1858
9. br. Vay Alajos — 1858
10. Budapest a Csásnár fürdő melletti nőlő hegyekről — 1858

Gerszi, A magy. körajz 1960 185

Molnár József festő M.D.K.

litográfiái

17. Bakonyi kanászok – 1858
18. Cigány család
19. A jégverés – 1857
20. Jótékonyság
21. A konyv – 1856
22. Szénahordás

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 185

Molnár József, festö MDK

Ujpesten élö müvész több apróbb genre- és tájképen kivül három terjedelmesebb müvel van elfoglalva. "Örömnapok Pompéjiben", életnagyságu alakokkal. Ezt kisebb arányokban már egyszer megfestette. Félig kész müve: a"Szent család".
"Badacsonyi szüret"c. compositióját egy régibb vázláta után a müncheni ,nagy nemzetközi kiállitás számára festi./1879/.

Képzömüvészeti Szemle. Vegyeskközlemények.1879.1.sz.
Hírek a műtermekből 13-16.1.

Molnár József

MDK

Balatoni képei

71.o.

KERESZTURY DEZSŐ: Balaton. Bp. 1960.

Molnár József /1821-1899/

MDK

festő

Repr:

"Balatonpart Boglárnál" 1884.

74.o.

vö. 159.o.

KERESZTURY DEZSŐ: Balaton. Bp. 1960.
Képszerkesztő: Dr. Bodnár Éva.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Olasz parasztasszony, fm.

Ernst Muz. 46.sz. aukc. 1931. 3o l.

MDK

Molnár József, 1821-99

Tájkép, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 1o. 1.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Hegyi táj

Ernst Muz. 5o. aukc. 1934. dec. 15 l.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Tájrész Tápióbécskéről

Gólya a mocsárban

Erdős táj

Ernst Muz. 5o. aukc. 1934. dec. 15 l.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Erzsébet és Mária királynék menekülése, of.

" " " Nagy Lajos sirjánál,"

" " " " " " "

Ernst Muz. aukc. Árv. Közl. 1.rk.sz. 1939.

jan. 38 l.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Görögországi táj, fm.

A libapásztorlány, "

Fürdő nő, "

Ernst Muz. 44/b. aukc. 23 l.

MDK

MDK

Molnár József, 1821-99.

Alpesi táj tóval, festm.

Ernst Muz. 22. aukc. 31 l.

MDK

Molnár József, Zsámbék 1821-99-Bp.

~~XXXXX~~ Hajótöröttek

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug.

16. 1.

MDK

Molnár József, 1821-99

Falurészlet, of.

Hegyvidék, of.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 21. l.

MDK

Árv. Közl. 1939. 5.fk.sz. 92.aukc.

MDK

Molnár József

Fürdő nők

Magy.Müvészet 1800-tól. Szépmüv.Muz. 1949.

6. 1.

MDK

Molnár József, 1821-99

Fürdő nők

Magy.Művészet 1800-tól. Szépmüv. Muz. 1949.

6. 1.

Molnár József festő

M.D.K.

Fürdő lányok" c. mű

(1

Telepy Katalin: A debreceni Déri Múzeum képtára
Művészet, 1960. október. – 19 lap.

MDK

Molnár József

Mária Magdolna

100 év festészete. Szalmássy Cal. kiáll.

1948. jan.

MDK

Molnár József

Fürdőző nők

loo év festészete, Szalmássy Gal. 1948. jan. kiáll.

MDK

Molnár József, 1821-99

Csorba -tó, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz. 15 l.

MDK

Molnár József

Tájkép

loo év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

MDK

Molnár József, festö
1821-1899

Fürdés után.
Az öt-tó egyike a Magas Tátrában.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. A nagy uttörö mesterek gyüjt.kiáll. OMKT-Mücsarnok. Kat. 8.1.

MDK

Molnár József ?

Hegyi táj

Német kisváros

Hegyvidéki tó

Almásy-Teleki 7. sukc. 1941. okt.

49 l.

MDK

Molnár József

A szent Család

Fürdés előtt

Almásy-Teleki 4. müv. aukc. 1940. nov. 25. 1.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Furulyaszó

A duett

Almásy-Teleki 4. müv. aukc. 1940. nov. 25. 1.

MDK

Molnár József, festö

Balatonparti részlet. Olf.

MK. Seg. Biz. Müv. Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 4.1.
Szépm. Muz.

MDK

Molnár József, festö

Tájrészlet a Lipótvölgyből. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv. KIÁLL. 1914.Nov.-dec. Kat.3.1.
Szépm.Muz.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Férfitanulmányfej

Tájkép

Patak mentén

Ernst Muz. 33. auke. 46 l.

MDK

Molnár József, 1821-99.

Erdei tó, of.

Marokszedő leány

Holdas táj

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.

27 l.

MDK

Molnár József /?/

Leány korsóval, festm.

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.

27 l.

MDK

Molnár József, festöm.

Velencében 1844-ben Ürményi Ferenc gyüjteményét élvezte.

?: A táblabiró-világ gyüjtöi és mecénásai. 1800-1850.
A Mübarát. 1922. II.évf.1.sz. 10.1.

MDK

Molnár József festő

Fürdő nők . Wolfner gy. gyűjt.
repr. 19.

A magyar aktkiállítás albuma. Önmeáll.:-
Lyka-Hajovszky-Petrovics. Bp. 1926. 19, 162.

MDK

Molnár József
Mária mennybevitele, festm.

György A: Egyházi festészeti pályázat. Egyházművészeti Lap. 1880. 129-132 l.

Molnár József

Vas. Ujs. 1863. 267 l.

Molnár József, 1821-1899
Balatonparti részlet, olaj
Fürdő előtt, olaj
Zivatar Capri szigetén, olaj

N.Szal. III. aukc. 1924. lo 1.

Horváth József

M.D.K.

Buda-Pest. Könyvnyomat.

Budapest régen és most. Bp. 1923.

71.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Ökrös szekéren, toll

Ernst Muz. 18. aug. 1921..dec.

59 l.

MK

Molnár József /?/

Leány korsóval

Almássy-Teleki VIII. 1942.

27 1.

MDK

Molnár József

Knopp Jö Ismeretlen magy.festő a 19.sz.első felében. Szépmüvészet, 1941, 4.sz. 8o l.

MDK

Molnár József festő, Pest

Budavár visszavétele a törököktől

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Műegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Molnár József festő, Pest

Jégverés, 1853
Karthauziak, 1853
A komp, 1854
A felfedezett szerelem, 1854
Hajótöröttek, 1854

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Tájkép legelő tehenekkel, olaj

Árverési közlöny, 1939. 3.rk.

28 l.

MDK

Mólnár József, 1821-1899.

Erdős táj, festm.

Ernst Muz. 51. auk. 1935. márc.
15 l.

MDK

Molnár József festő, Pest

Itató a pusztában, 1859
Fürdő leányok, 1860
Utazó karaván, 1861
Dezső, 1855.
Olaszok, 1853

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Műegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Molnár József festő, ^est

Pihenő karaván, 1855
Olasz halászok, 1855
Rablók, 1855
Pihenő arabok, 1856
A félbeszakasztott párdal, 1857
Szüret, 1858

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Műegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

Molnár József MJK

Szt Pál a római Katakombá-
ban

Temesvári zéptár

14

Molnár József

Arckép

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József

Fürdő nők a patakba

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által
Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József

Szénahordás

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

178-

Molnár József

Fürdő nő

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József

Velenczei nő

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által
Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József
festő

M.D.K.

Az ötvenes években magyar történelmi tárgyú képei jelentették a historizáló festést.

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957.

20 l.

Molnár József

Vaál Fehérmegyéből

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által
Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József festő

M.D.K.

336) Tátrai vidék

337) Tátrai hegyvidék

338.) Tátrai táj.

(Budai kir. palota)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

2db.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Hajótöröttek, olaj
A légyott, olaj

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 9 1.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Tájkép, legelő tehenekkel, of.

Bacchanália, of.

Árv. Közl. 1939. szept, 4.rk.sz. 91.sz.

24 l.

MDK

Molnár József

Mücs. őszi kiáll. Vas. Ujs. 1884. 46.sz.
741 l.

si ferences rendház, 3 emeletes,
század elején, később főreáliskola.
k a templomból. ~~Széchenyi György primás~~
e.

Esztergomban. II. kiadás, Esztergom, 1936, 74 l.

MDK

Molnár József

-ch: Könyvszemle. Szépmüvészet, 1941. 1.sz. 34 l.

MDK

Molnár József festőmüv.

Gch: Könyvszemle. /Kopp könyve/ Szépmüvészet, 1941. 1.sz. 33 l.

MDK

Molnár József

Kacziány: Grimm Rezső. Művészet, 1912. 211-15 l.

M. D. K.

MOLNÁR József festő

„Dezső hősi önpeláldozása"

„Hagátörötték"

„Meglepett rabló" (1850)

„Pihenő rablók" (1856)

Négvári 1958. 51–52., 80., 287.

MDK

Molnár József festőmüv.

Főv. Közmüvelődési Közp. Munkaterv. 1947. nov.

Molnár József
festő

néhány vonzó alkotásával

tünik ki

a soproni Festőteremben az "Erdő a magyar festészetben c. kiállitáson.

Bodnár Éva: Erdő a magyar festészetben.
Műterem 1966 I. évf. 1-2. sz. 39-40.o.

Molnár József

Pompeji elpusztulása a Vezuv kitörése által
/aug.24. , 79 év Kr. után/

Orsz.Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden
rendezett kiállitás, 1876. katalogusa

Molnár József

Zugspitzhegye Bajorhonban /Budapest/

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat által Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Molnár József

Titkos levelezés /Budapest/

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat által Szegeden rendezett kiállitás, 1876.katalogusa

M. D. K.

Molnár József Gerő

emlitve:

Dudumi Demeter: Pester Briefe über Literatur, Kunst, Theater ... Pest 1856, 64

Molnár József festő H. Dn.

1821 – 1899

Alpesi táj tóval jel. 1855

vászon 53 × 68 cm

Enyedy Lukács és neje hagyatéka. Bp. 1903

31

M.D.K.

Molnár József
festő

„Katakombában" + Méltatás,
"

Bizonkció 1957. Budapest.

10 l.

M.D.M.

Molnár József festő

Zsámbék 1821 márc. 21 – Bp 1899 febr. 6.
Velencében, Rómában, München-ben tanult. 1853-ban itthon telepedett le.

„Fürdő lányok" – olaj, vászon 157 × 126 cm.

Csánky Dénes: Kár és magyar festészete. Gyön 1943 8, 31-32,

Molnár József
festő

M.D.K.

Vizpartiviszelet
Katakombában.

Biraukció 1957. Budapest.

22 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

A Pompeii fürdőben

Tehenek a Balatonban

Tengerszem

Ernst Múz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 23 1.

MDK

Molnár József, 1821-99

A pompeii fürdőben

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. 25 l.

M. D. K.

MOLNÁR József festő

Háborgó Balaton, Repr.

Book. Tárgymut. Bp. 1885. 45., 124. l

~~124~~

~~45~~

M.D.K.

MOLNÁR József festő

A falu kútja.

Brák. Tárgymut. Bp. 1885. 44. l.

M. D. L.

MOLNÁR József festő

Tájrész a Rakospatak mentében.

Brák. Tárgymut. Bp. 1885 - 43. l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Tájkép, of.

Szent Pál apostol, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 1.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Falu vége, festm.

Legelő gulya, "

Tehenek a vizben, "

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept.

11 1.

Eger, Szabadság-tér 6, Érseki

fazekas készitette 1774 és 177
1394. Ősnyomtatvány, miniálta
házy Károly 1765 és 1785 között
/178o/ Grossmann József fejezt

MDK

Molnár József

Az éj, of.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

11 l.

MDK

Molnár József

A kertben, of.

Képzőművv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

9 l.

MDK

Molnár József

Tájrészlet a Lipót völgyből, of.

Képzőművt. Társ. kiáll. Arad, 1889. 49 l.

MDK

Molnár József

Kérdés és felelet, of.

Képzőmüv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

11 l.

MDK

Molnár József

Kőpataktó a Tátrában, of.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

lo l.

MDK

Molnár József

Szepezd a Balaton mellett, of.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

1o l.

MDK

Molnár József

Tájrész Ó-Buda mellett, ♦f.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889. 4 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Pompei nők, of.

Árverési Közl. 1938. febr. 2.rk.

22 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Pompei nők, of.

Tájkép, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

26 1.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Olasz táj, of.

Pompei nők, of.

Árverési közl. 1938. 6.rk.sz.

25 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Tehenek, festm.

Malom Tápióbicskén, festm.

Ernst Muz. 42. aukc. 1929. máj.

13 1.

MDK

Molnár József

Tájkép, olaj

Szt.György ~~[illegible]~~ Céh XVII. auk. 1914. márc.

66 1.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

Olasz táj, of.

Pompei nők, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.
26 l.

MDK

MDK

Molnár József, 1821-1899.

A pompeii fürdőben, festm.

Ernst Mut. 55. aukc. 1937. ápr.

25 l.

MDK

Molnár József, 1821-1899.

A pompeji Tükörben, festm.

Ernst Mut. 55. sunk. 1937. épr.

25 J.

M. D. K.

MOLNÁR JÓZSEF

nagyobb szüreti képe a pesti műegyhet sorsolása révén Sopronba került.

CSATKAI ENDRE, a Soproni műgyűjtés története. Budapest, 1958. 15. o.

M. D. K.

MOLNÁR JÓZSEF.

Izsó Miklós levelében említi.

Soós Gy.: Izsó Miklós levelei.
Budapest, 1958. 82, 129, 139. o.

K

HOK

Molnár József festő

1821 (Zsámbék) – 1899.

Bécsben, Münchenben tanult
Stuttgartban, majd Pesten telepedik le. Arcképek, idillikus tájak.

„Férfiarckép" (Ismeretlen József ?)
„Tájkép" } Déri Múzeumban (Debr.)

5-6

Déri Múzeum Képtára Debrecen 1949. 5-6. Lap

MO

Molnár József festő
(1821 - 1899)

„Fürdő nők" c. képe Déri Múzeumban (10. l.)

Tanul: Bécs, Velence, München.

1853. Pesten telepnik meg. (29. lap.)

Déri Múzeum Képtára, Debrecen 1954. ~~10. lap.~~

10

MDK.

Skolnik József

1862 v. 1864. KT igazgatósági tagja lett.

MDK-A-I.-1/49.

MDK.

Molnár József

„Ábrahám kiűzetése" c. kép bírálata (londoni kiállításra szánt művek körül) a KT tagjainak aláírásával 1862.

MDK-A-I.-1/28.

Molnár József festő XIX. n. M.D.K.

„Arabok" c. képe az entergomi ker. Muzeumban.

Czobor Ágnes: Az entergomi ker. Muzeum kiállitásának vezetője. Bp. 1955. 15.

Molnár József

MDK.

Győrött, 1943-ban, Szépm. Műv. kiállításán szereplő képe:

„Fürdő leányok".
Olaj vászonra. 157×126 cm.
Országos Képtár. Ltsz. 1390.

Csánky Dénes:
Száz év magyar festészete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 32. l.

Molnár József MDK

szül. Csámbék 1821 márc 21.
megh. 1899 febr. 6. Bp. Tanulmányait Velencében, Rómában és Münchenben végezte, majd néhány évi stuttgarti tanítóskodás után itthon telepedett le.

Művészetének jellemzése.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete. (Kiáll. kat). Győr 1943. 32.l.

MDK

Molnár József

Tájba helyezett fürdőző nőket
ábrázoló festménye szerepel a kiállításon

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete ~~Győr~~
~~a k.v. kiállításon~~ Győr 1943. 8.l.
(Kiáll. kat.)

MDK

Molnár József

Velencei Biennale, 1930.

157 l.

MDK.

Stolnár József

1865. „Fürdő nők" a képét a KT-nek eladja.

MDK-A-I.-1/286.

MDK

Molnár József

1864. Tájkápét (?/2) a KT-nek eladja.

MDK-A-I.-1/212.

MDK.

Molnár József

1865. „Mária a Jézus gyermekkel" c. képét a KTnek eladja.

„Fürdő nők" c. képének birálatára új zsűrit kér.

MDK-A-I.-1/288.

Molnár József

MDK.

„Ábrahám kihöltözése" c képét a KT zrúni megvételre ajánlja.

MDK-A-I.-1/156.

MDK.

Molnár József

1863. „Kárpáti Sájkép" c. hépát a KT rúsi megvétele ajánlja.

MDK-A-I.-1/156.

MDK.

Mohár József

1863. „Abrahám hivomlára" – c. hápát KT zrušuje magvételre ajánlja.

MDK-A-I.-1/137.

MDK.

Molnár József

„Ábrahám hiköltözése" – londoni kiállításra bírálják Barabás, Telepy, stb. (KT 1861/62. Évkönyv.)

MDK-A-I.-1/133.

MDK.

Molnár József

1863. „Ábrahám feláldozása" c. képét KT kiállítására küldi.

MDK-A-I.-1/129.

MDK.

Mohár József

1863. „Kárpáti tájkép" c. művén alkusik a KT-val, de eredménytelenül.

MDK-A-I.-1/73.

MDK.

Molnár József

„Ábrahám kiáltása" c képét a KT megvásárolja (1863.)

MDK-A-I.-1/88.

TK

Molnár József

nyomán készült litográfiája (Reffenstein és Risch) a kassai Szt. Erzsébet templom déli kapujáról (1856 előtt.)

Említi, ismerteti és reprodukcióját közli:
Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez. /Művtört.Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./

Molnár József festő

Képmüvészeti Szemle. 1879. l. sz. 14. l.
15. l.
2. sz. 50. l.
11. sz. 137. l.
11. sz. 140. l.
1880.- 1. sz. 16. l.
10. sz. 149. l.
11. sz. 155-61. l.

1880. 11. sz. 155-61. l.
2. sz. 31. l.

Molnár József festö/München/

Atheneum.1874.V.380.

Molnár festö.

Atheneum. 1874. V. 953. 1660.

Molnár József festőművész

Fővárosi Lapok, 1866. 1. 17. 46.

Beszámoló az Esztecházy-Képtárról

Molnár József festőmüvész "A szent család" c. művéről

Fővárosi Lapok 1866. III. 1. 191.

Kér

Molnár József ? festö?

Atheneum. 1840. II. 15/16. 31/32.

Molnár József festö.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 202-203. l.

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1883. okt. 10

Prém József: Az őszi mű-kiállítás

Molnár József

festő

Budapesti Szemle, 1874. V.

427 – 446. l. – Keleti Gusztár:

Képzőművészeti szemle.

Molnár József festő

Budapesti Szemle CLXI. 1915.
321-346. o. Berzeviczy Albert:
A háború a képzőművészetek-
ben

M o l n á r J ó z s e f festő

M Ű V É S Z E T
I.évf.1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. okt. 4. 4.

Kacziány Ödön: Őszi műkiállítás

Molnár József festő

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Molnár József festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Ödön:Az akt-kiállitás.

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1859. május 31. 635.
Fővárosi és vidéki hirek

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1859.május 3. 439.
Fővárosi és vidéki hirek

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1859.május 3.
Vadnay Károly: Budapesti társasélet

Molnár József festö.

Katol.Szemle.1933.II.450-56.l.

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./a Képzőm-
Társulat vegyes kiállitásán./K.E./

Fővárosi Lapok 187o.I.III.27.264.old

Molnár József pató

Budapesti Hírlap 1882. VII. 30.

20 + n. 3. o. (h és k)

Molnár József testo

Budapesti Kiálap 1882. VII. 22

200 ft. 3 s. [illegible]

Molnár József festő

Budapesti Hírlap 1882, IV. 29

117 r. 4 v. (Sz. a M.)

Jbl

Molnár József festő

Budapesti Hirlap 1882 IV 27.

115 n. 3 o. (Sp. ö. M.)

Molnár József, festő

Budapesti Kiláp. 1881, X. 19.

125 n. 3-o. (Sz. és M.)

Jot

Molnár József, festő

Budapesti Hírlap, 1881, VII. 18

33. η. 3. o. (Sz. és M.)

Patak Jenő

Molnár festő/19.sz./a Müegylet kiálli

tásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.79.old.

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./ müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.86.old.

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./müve a "Mütárlati szemle c.cikkben.

Fővárosi Lapok 1864.I.III.3.203.old.

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./müve a Képzőmüvészeti Társulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864-I.X.950.old.

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1879. nov. 20. 4-5.

Gyalog Huszár: Mutárlat pongyolában

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1879. dec. 15. 3.

a Képzőművészeti társulat 14-én....

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1859.aug.30.550-551.

Fővárosi és vidéki hirek

1.

Patak Jenő

Molnár József Festő/19.sz./müve a Képzőm.Társ.jótékonycélu sorsolási Kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.b7.12o2.o

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./müve a Képzőm.Társulat kiállitásán.

XXI.

Fővárosi Lapok 1864-I.15.1192.old.

M o l n á r József festo

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
163-172.
"A kassai muzeum"

Molnár József, festő
Esztergom e. képe

Vegyes
Műcsarnok. 1868. I.
72. l.

Molnár József, festő
Keleti Tág c. képét a Társ. Kiáll-ra 150 ft-
ért megvette

Képzőmű vénti Társulat
Mincsarnok, 1868. I.
159-160. l.

Festészet.

Olasz nö, festette Molnár József.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 202-203. l.

Festészet.

Adakozás, fest. Molnár József.

Atheneum. 1874. V. 380. 1.

Önálló táblakép - Történeti festmény

Molnár József:
Dezső önfeláldozása
1855.

MŰVÉSZET
I.évf.1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

Molnár József "Keleki tó" c. képe

Fővárosi lapok 1868. XI. 25. 1085.

Hír a Kép. Társulat sorsolásáról

Táblakép – Betzko vár környéke

Molnár József

Magyar képrőművész, 1864

ápr. 5. I. 1. 11. – ápr. 20. I. 2. 29-30

A Magyarországi Műcsarnok.

Táblakép. „Cigányvisko". Molnár

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

Táblakép. Calvin-tér, Molnár

Pesti Hirlap. 1885. jan. 11. 3

a fővárosi látkép-pályázat

Festészet.

Sejtelem, fest. Molnár József.

Atheneum. 1874. V. 380.

Tájrész Kerepesnél.,

festette Molnár Józs

Képzömüvészeti Szemle.1879.1.sz.14.l.

Tablaký. Termenyi archeje Molnár

Józseftől

Budapesti Hírlap 1882, IV. 27

115 sz. 30 (Gy. és M.).

Veleucei hölgy — Molnár József

művéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 8. 1048.

Hír

Táblakép. „Esti tájkép." Molnár

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

"Fürdő lányok" – Molnár József festménye

Fővárosi lapok 1866. 1.17. 46.

Bemutató a Esterházy Képtárból

Fürdő nők – Molnár József fest-
ményéről

Fővárosi lapok 1866. XI. 3. 1030.

Hír

Táblakép. „Jégverés", Molnár

Pesti Hirlap. 1888. okt. 10.

Prém József: Az őszi műtiállítás

Táblakép. „Malom a Rákospatakon".
Molnár

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

Molnár József festő

Pesti Hirlap, 1883. jan. 10.11.
A Képzőművészeti Társulat sors-
huzásának eredménye

Molnár József festő

Pesti Hirlap, 1882. okt. 22. 9.
Porzsolt Kálmán: A mücsarnok
őszi kiállitása

Molnár Jézsef festő

Pesti Hirlap,1882.nov.21.Por-
zsolt Kálmán: Zárt ajtók mögött

Molnár Jézsef festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 17. 11.
A müncheni kiállitásról

Molnár József festö.

Pesti Hirlap. 1882. máj. 13. 1-mell. 3. l.

Molnár József festő.

Pesti Hirlap. 1882. jun. 10. 2-mell. 2. l.

Molnár József festö.

Pesti Hirlap.1882.jun.16. 4.l.

Molnár festö.

Pesti Hirlap.1882.jul./ 8.3.l.

Molnár festö.

Pesti Hirlap.1882.ápr.25. 3.l.

Molnár festö.

Pesti Hirlap.1882.ápr.29. 4.l.

Molnár József festö.

Pesti Hirlap. 1882. május 4. 4. l.

Molnár.

Pesti Hirlap.máj.11.2-mell.2.l.

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1. 3.

A Mucsanok második soro-
zatában....

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. jul. 30. 2.

Művészek Köréből

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. jun. 28. S.

az állandó Képcsarnok

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. ápr. 29.4.

a tavaszi kiállítás II-ik

sorozatára....

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1885. jan. 11. 3

a fővárosi látkép-pályázat

Molnár József festő

Magar képrőművész, 1864

ápr. 5. I. 1. 11. – ápr. 20. I. 2. 29–30.

A Magaroruági Műsmlet.

Molnár József feslőmüzése

Törvényi tanyok 1867. V.S. 415.

Hír az új önkönditjak odaitéléséről

Molnár József festőművész

Fővárosi lapok 1866. XI. 3. 1030.

Itt a Képzőművészeti Társulat kiállításról

Molnár József festőművész

Fővárosi Lapok 1866. XI. 3. 1030.

Itt a Képzőművészeti Társulat kiállításról

Molnár József festő

Religio, 1863. II. cóf. 102. old.

Egyh. Tudósitások.

Ybl

Molnár József festő 1821-1899.
Mármaros-szigeten időzik 1882.nyarán.

Budapesti Hirlap 1882. VII.22.
200. sz. 3.o. /Sz.és M./

Molnár József festő (1821 – 1899)

Remény, 1851. márc. III. füz.
133 - 136 o.

A pesti műkiállítás 1851.

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1879. márc. 16. 5.

Parasztmulatság

Patak Jenő

Molnár József festő/19.sz./a Képzőm.

Társulat vegyes kiállitásán./K.E./

Fővárosi Lapok 1870.I.III.27.264.old.

Molnár József gyűrűsése

Fővárosi Lapok 1870. III. 27. 264.

Hír a Képz. Társulat kiállításáról

Molnár József festö.

Müvészet.1905.417/18.l.

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1887. jan. 4, 3.

A Műcsarnokból

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 26. 3.

A történeti festménypályázat

München. Molnár

Pesti Hirlap. 1881. jul. 30. 2.

Művészek Körébül

Londoni világkiállitás 1862. Molnár

Magyar Müvészet 1925. 360-361. o.
Szmrecsányi Miklós: Elfelejtett magyar festő.

Molnár József festő

Pesti Hilap. 1881. márc. 30. 3.

A Mieszanek ból

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 17. 4.

Az Spolyi-féle történeti pá-
lyázatra....

Molnár József festő"

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. jul. 18.

Kaas Ivor: Magyar festők

Molnár József festő

Pesti Hirlap, 1880. máj. 2. 3.

Az egyházi festészet emelése

Tárgyában....

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1880. márc. 28.

-y-za: Tavaszi tárlat

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 24. 4.

Mütermekből

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1882. jan. 5. 3.

Tamelmányi sajzik elő

minták alan

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 17. 3.

A Mücsarnokból

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 17. 3.

a Mitsamokból

Molnár József festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 23. 4.

Művészeti hírek

Tár. lép. „Faust és Margaréta".
Molnár József

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Festészet, XIX. szd., önálló táblakép, olaj, Molnár József műve,

Religio, 1877. I. fo. 44. sz.

Vegyesek. 352. o.

Táblakép. Este táborozó cigánycsalád.
Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.
Molnár József műtermében

Festők Molnár József

Magyar Művészet 1928.1-59.o.
Mihályi Ernő: Pannonhalma.

Molnár József festő

Századok 1874. 84-1o2 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Molnár József/

B a l l ó Ede festő

A "Művészet" szerkesztőbizottsá-
gának tagja/1914–15./

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
88.
"A Művészet szerkesztőbizottsága"

Molnár József festő
/ Betzkó vár környéke /

A Magyarországi Müegylet, Magyar Képz
vész 1864.ápr.5.I.1.11 és ápr.2o.
I.2.29-3o.

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1853.6kt.13.56.1126.

Iró- és müvészélet.

Molnár József, festő.

Divatcsarnok, 1855. febr. 2o. 1o.

2oo.

Müvészet.

Molnár József, festő.

Divatcsarnok, 1854. dec. 15. 69.

1628.

Budapesti hirvivő.

Tholuár József, festő

Budapesti Hírlap 1881, XII. 24.

191. n. h. o. (K. és K.)

Molnár József, festő

Budapesti Hirlap, 1882, I. h.

43. 4. o. (Cz. és Kr.).

Molnár József, festő

Divatcsarnok, 1853.okt.16.57.1148.

Iró- és müvészélet.

Mohnár József festő (1821-1899)

Pesti Hirlap. 1885. VII. c. dec. 22. 1-2 o.

Both Kiemghárt: A Kaiserungi Kiéldítés

Ybl.

Molnár József festőművész /1821-1899/

mármarosszigeti és költői tartózkodása.

Budapesti Hirlap 1882.VII.3o.
2o8.sz. 3.o. /Sz.és M./

Molnár II József, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt; A pesti állandó képtárlat.

Molnár József, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853. ápr. 28. 8. 157-159.

Molnár József, festő, XIX.sz.

Divatcarnok, 1853. juli 3. 27. 535.

Hirvivő

Molnár József, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1943. XXXVI. a. LXIX. f. 297-302. l.

Farkas Zoltán: A magyar tenger festői.

Molnár József festő (1821-1899)

Pesti Hirlap. 1885. III. é. jun. 10. 4o.

A temesamokban holnap nyilik

meg....

Molnár József festő (1821-1899)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. dec. 16. Sa.

A Képzőművészeti társulat tagjai részére...

Mohnár József

Két festménye nézetel a
Műcsarnok akt kiállításán

Magyarország 1925. XII. 6.

Molnár József

Szerepel a magyar biedermeier kiállításon a Műcsarnokban

Pesti Napló 1937 XI. 28

Molnár József

EK 932 XII. 10

A postatakarékpénztár aukciója

A Lónyai-utcai palotájában december 10-től 22-ig tartó árverésen kerülnek eladásra azok a műtárgyak, amelyeknek kiállítása ma nyílt meg. Közel ezer kép, harmadfélszáz szobor, hatszáz darab arany-, ezüst és ötvösműtárgy, ötszáz porcellán- és üvegtárgy, kétszáz szőnyeg és egyéb textília, hangszerek, butorok és egyéb tárgy várja a kalapácsot. A képanyagban egy *Molnár* József-alkotás, egy Marastoni-, egy Waldmüller-portré, egy *László* Fülöp-arcmás, sok modern és igen jó régi olasz és hollandi anyag található, s ezuttal különösen jók az antik fémtárgyak és órák. Az árak egészen alacsonyak.

EK. 1932. XII. 10.

Molnár József

A postatakarékpénztár (aukciójám szerepeltek) művei.

P. H. 1932. XII 6.

Molnár József

Szerepela biedermeier

kiállításon a Műnarnokban

Lyság 1937 XI. 28

MOLNÁR JÓZSEF

Falurészlet, olajfestmény, 30x35 cm. - 230 Ft-ért kelt el.

Szilárd Vilmos: Az aukciós házak hírei. - Árverési eredmények. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 43. l.

Molnár József

festőművész

Postatakarékpénztár sukciója - képével szerepel.

Cigánycsaládi c. festménye

U j s á g
1929.VI.9.

Molnár József

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója- képével szerepel.

Egy Langulatos idil

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

Molnár József festő

kerepel a műnarnok

akt kiállításán

Nemzeti Cyrog 1925 XII. 8

Molnár József (1821-1899)

Malom Tápióbicskén.
Olj f. 28.5x46 karton. Ltsz: 494.

Tájkép.
Olj f. 24x30 karton. Ltsz: 5511. Sign.

Erzsébet és Mária királynők Nagy Lajos sirjánál.
Olajvázlat 22x19.5 karton. Ltsz: 4477.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Molnar József 1821-1899. Pesti festő

Női portrait miniatür vizfestmény. Sign. Molnar J. 1850. Pesth.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa. 1957. Jan. Nemzeti Szalon.

MDK

Molnár József /1821-1899/

Hajótöröttek, of.

A légyott, of.

Székesfőv.képt.uj szerzem. N.Szal. 1939.jan.-febr.

MDK

Molnár József, festőm.

a retrospektiv anyagból magas színvonalu művészi munkáival szerepelt e nemzetközi kiállításon.

/Gy./:A velencei nemzetközi kiállitás.
Képzőművészet. 1930. 32.sz. 165.l.

MDK

Molnár József /1821-1899/

Falurészlet. Olajf. 22x34./Jelzett./
Hegyvidék. Olajf. 68x52./Jelzett./

Arverési Közlöny, 1936. febr. 1. rendk. sz.
21.1.

39. Molnár József.

Almásy-Teleki aukc.
III. 1940

102. id. Jan Brueghel.

Molnár József I.

festő.

az 1860-as években
Ujpesten saját hará-
ban lakott.

Ugro 462. l.

52 szám

1908 évi.-

A

Műemlékek tekintetes orsza

A visegrádi várromokhoz vezető sét

ki adóbivatalnál 1907 évre [illegible]

< Mohrár József I

festő

Turcsányi Erzsébet =

< 8-r. 18 kép.
208 l. Bp. 1938

Gent (2243)

Molnár József I.

Festő

Gentmüeml.

207. l.

.szternek f. é. március hó 6-án
. állampénztárhoz intézett

szolgáló türbe folytatólagos hely-
geire Háromezerkettőszázharmincöt
n, utasitom az állampénztárt, hogy
.zottsága elnökének hivatalos nyug-
ge mellett, fizesse ki és tárcám
.skép számolja el.-

lat hiteléül:

39. Molnár József.

102. id. Jan Brueghel.

Molnár József I

[Egyházm. Lap]

1881. 355. l.
358. l.

a temetés ezent a Rozvetl
ízkedvén, sem bizottságun
a Szilassy számtanácsos
efolyás érvényesítésének

ámitásba nem vettük,
dtetni. . . . . .
ármár 25-én. Forster Gyula

ivatalos másolat hitelül:

Meisznerillidés
a műemlékek orsz. bizottságának
titkára.

Molnár József I

festő

l.

Egyházm. Lap

I. 1880. 131. l.

132 l. (tobbször)

Molnár József I

Napoly c. kapé
repr.

Magyar Génius

1899. márc. 12

de Witte.

Amsterdamban 1692-ben.

us templomé, a hol három
képez díszt. Benne hátul
élget, míg elől balra jobbra-
ősz munkás, ki korsóját
, seprűjét és emelőrúdjának
sztotta, ad felvilágosítást a
k, miközben baljával beszé-
bbról, a talicska közelében
asszony ül, kinek közelében
neg botját maga mellé tette.
delét, a melyen az emelő-
re tették.

n. — Lelt. sz. 3929. — Értéke
déka 1910 április 12-én (647–
az 1910 június 28-iki 2401
rilis 21-iki 41945 (839–911),
ki 53000 (1547–911) min. sz.
zius 18-án (504–911).

111

554 (3929)
660 (647).

554

Aj.

Molnár József I.

festő

cred. Haenfler 1854

I 152. l.

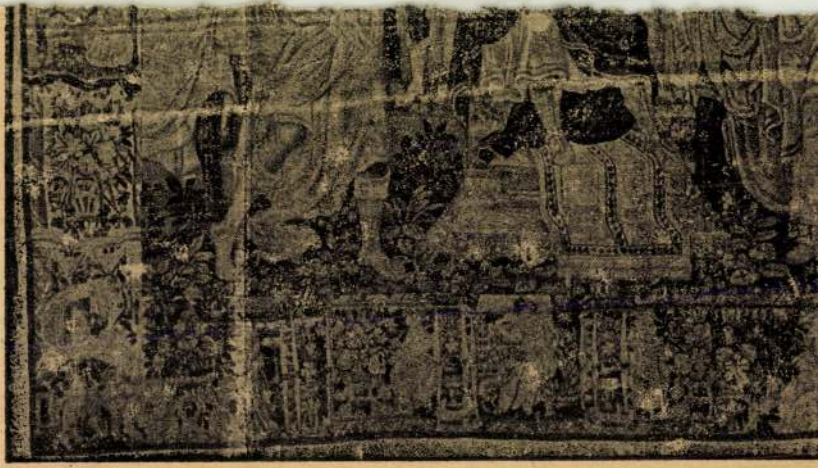

210. kép. *Dávid-sorozat: Dávid Sámuel előtt. Német, XVI. s*

Molnár József I.

festő

1821 — 1899.

Felvinczi Takács Zoltán:

Molnár József. Magyarság. 1925. jun. 7.

U. 4058 –

1894-ben, ötvenéves jubileuma alkalmából rendezett kiállításán több mint 400 festménye szerepelt a Műcsarnokban.

Igen részletes életrajz.

Ha nincs más, okvetlenül ez használandó fel. A Szépmiv. Muzeum adattárában van a cikk

Különösen ifjuságával foglalkozik részletesen tőlés olaszországi utjával

Molnár József I

l. Egyházm. Lap

1882. 216. l. 217. l.

er.állampénztárnoz intézett ren-

rt, hogy Sztehló Ottó amüemlékek
nagyeteremi-i ev.ref.templom
ef.templom ügyében tett hivatalos
ltségei és napidijai fejében
ugtatványára összesen ötvennégy
vényesitett utiszámla csatolása
kép számoljon el.
lat hiteléül:

Festészet, XIX.sz.,önálló táblakép

Molnár József: Jégverés c. festménye

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

XIX. Sz. K.

Molnár József: „Utatás a bedninoknál"

Remény, 1851. márc. III. tűz.
133-135 o.

A pesti műkiállítás 1851.

Táblakép. „Légyott". Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Tablakép, Szt. László Mólnár fol

Józseftől.

Budapesti Hírlap, 1881, XII. 24.

191. n. 4. o. (Sz-ös M.)

Táblakép. „Kutra menő kány". Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Táblakép. Kolostorban. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Táblakép. IV. Bélát a Frangepánok megmentik a tatárüldözés elől. Molnár J.

Magyar Művészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képzőművészete.

Festészet. XIX. sz. Táblakép. „Balatoni táj." (Molnár)

Peste Hirlap. 1885. VII. é. dec. 16.

A képzőművészeti társulat tagjai részére....

Táblakép. Hajótörött. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Festészet, táblakép.

Hajótörést szenvedők, Molnár József.

Divatcsarnok, 1854. dec. 15. 69.

1628.

Budapesti hírvivő.

XIX. Sz. K.

Molnár József „Ábrahám Költőrhodése"

Remény, 1851. márc. III. fűz.
133–135 o.

A pesti műkiállítás 1851.

Táblakép. Patak Jenő.

"Becko környéke".Molnár József müve a Képzőművészeti Társukat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.15.1192.o.

Táblakép. Dezső hősi önfeláldozása.
Molnár József

Magyar Művészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
művészete.

Muzeológia,

Nemzeti Muzeum

Századok 1874. 84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Molnár József/

B a r s y Adolf Agost festő
1872-1913.

Nekrológ
/arcképpel/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
89-90.

Muzeológia,
Országos v. Eszterházy-muzeum

Századok 1874. 84-1o2 o.
Nagy Iván: Magyarország képző művészei
/Molnár József/

Agyházy Gyula festő (1850–1919)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 24. 4–5.

Prém József: a jubiláris mutáslat

Második díj: egyházfestészeti pályázat,
Molnár

Pesti Hirlap. 1880. máj. 2. 3.

Az egyházi festészet emelése tár-
gyában ....

Festészet. XIX. sz. Táblakép. „Tiszai komp." (Molnár)

Pesti Hirlap. 1885. VI. i. dec. 16.

A képzőmüvészeti társulat tagjai részére....

Táblakép. Patak Jenő.

"Tájrész Vágvölgyéből, Becko környéke"
Molnár József müve a Képzőm.Társ.
sorsolási kiállitásán a Mücsarnokban

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.-1867.12o2.

Táblakoj, Szent család Mohár

Józsefről

Budapesti Hirlap, 1881, XII. 24.

191. n. 4. o. (Sz. és M.)

Festészet, táblakép

Sárosi Gyula arcképe, Molnár József

Divatcsarnok, 1859.május 3. 439.

Fővárosi és vidéki hirek

Festészet, táblakép
Sárosi Gyula arcképe, Molnár József

Divatcsarnok, 1859. május 3.
Vadnay Károly: Budapesti társasélet

Táblakép. „Pompéji pusztulása.“
Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.

Molnár József műtermében

Táblakép. Pompei-i fürdő nők. Molnár József

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Táblakép: „Pacsirta" Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.

Molnár József műtermében

Táblakép. „Örangyal." Molnár

Pesti Hirlap. 1880. máj. 30.

az egyházi pályázat eredménye

Táblakép. Olasz Tájak. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.

Molnár József műtermében

Táblakép. Menekülő bélyár. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jun. 17. 3.

Molnár József műtermében

Festészet, táblakép.

Komp.Molnár József

Divatcsarnok,1855.febr.2o. 1o.

2oo.

Művészet.

Festészet, XIX.sz., alkalmazott táblakép

Molnár József: Mária mennybemenetele c. festménye.

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Táblakép Mátyás király a csillagásznál. Molnár József.

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képzőművészete.

Táblakép. „Mária menybemenetele."
Molnár

Pesti Hirlap. 1880. máj. 2. 3.
Az egyházi festészet emelése
tárgyában....

Alkalmazott táblakép. Oltárkép. Molnár József

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-müvészete.

Festészet, XIX.,sz.,önálló táblakép

Karta uziak Molnár Józseftől

Divatcsarnok, 1853.okt.13.56.1126.

Iró- és müvészélet.

Festészet, XIX.sz., önálló táblakép

Kartauzi, Molnár Józseftől

Divatcsarnok, 1853.okt.16.57.1148.

Iró- és müvészélet.

Táblakép. Karpáti táj. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.

Molnár József műtermében

Festészet, táblakép

Kemény Simon hősi halálsa, Molnár József

Divatcsarnok, 1859. május 3.

Vadnay Károly: Budapesti társasélet

Táblakép. Kemény Simon halála. Molnár J.

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Táblakép. Keresztelődés. Molnár

Pesti Hirlap. 1880. jún. 17. 3.

Molnár József műtermében

Ybl.

Koltó

Molnár József festőművész ottani tartózkodása.

Budapesti Hirlap 1882.VII.3o.
2o8.sz. 3.o. /Sz.és M./

Ybl.

Mármarossziget.

Molnár József festőművész ottani tartózkodása.

Budapesti Hirlap 1882.VII.3o.
2o8.sz. 3o. /Sz.és M./

Maramarosnyiget Molnár József [illegible]

ottidőzése.

Budapesti Hírlap 1882. VII. 30.

20 k. 3.0. (cz. és M.)

Máramarossziget, Molnár József

festő ott-tartózkodása.

Budapesti Hírlap, 1882, VII. 22

200. sz. 3. o. (Szerk.)

Ybl

Máramarossziget

Molnár József festőművész ott tartózkodása.

Budapesti Hirlap 1882. VII.22.
2oo.sz.3.o. /Sz.és M./

Molnár József festőn a "Keleti táj" c. képe

Fővárosi Lapok 1868. XI. 25. 1085.

Hír a Kép. Társulat sorsolásáról.

Patak Jenő

Táblakép.

"Beckó-vár környéke". Molnár József

műve a"Műtárlati szemle"c.cikkben.

Fővárosi Lapok 1864.I.III.3.203.old.

Táblakép. Gorbai tó. Molnár

Pesti Hirlap. 1879. nov. 20. 4-5.

Gyalog Huszár: Mutáslat pongyolában

Patak Jenő

Táblakép.

Tájkép. Molnár József müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864. I. évf. 86. old.

Patak Jenő

Táblaképé

"Tájrész Vágvölgyéből". Molnár József müve a Képzőm. Társ. kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864. I. X. 950. old.

Magyar Müvészet 1927.17.o. Kerényiné

Molnár József /1821-1899/: A kedvenc

Magyar Művészet. 1925. 371. o. Kerényiné

Molnár József: Fürdés után.
Wolfner Gyula tul.

Nüvergt. 1938.
III. eif 22. sz. 142. l.

Molnár József: Kapstató a
Kés márki csúcsral.

Vasárnapi Ujság XI.
1864.III.13.- 101.l. Zakariás

Molnár József arcképe, fametszet.

Mohnár József

Kelet 1893

422. l.

438. l.

1100	1100	3640	87200	1497741 20	1497741 20

1.289 74

1289 74	1.289 74	922	
1.756 32	1.756 32	3.103 59	1

Molnár József, festöm. MDK

az 1830-as években kezdenek feltünedezni a müvésznevek s a sz. derekán kifejlödött a biedermeierstilus magyar változata. A festök mind gyakrabban meritenek ihletet a nemzeti történelem dicsö és fájdalmas emlékeiböl. Ekkor már felismerhetök a tört. festszet. gyökerei.

Entz Géza: A magyar festészet fejlödése.
Magyar Kulturszemle. 1939. szept. II.évf. 6.sz. 1-2.
old.

MDK

Molnár József? festöm.
1821-1899

Léda a hattyuval. Vászon. 67x55

ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 37.l.

MDK

Molnár József, festőm.
1821-1899

Napraforgók. Jel.l.j.: Molnár J.
Vászon. 96x71
IV.Béla menekülése. Jel.l.j.: ..
Lemezpapir. 25x40.5 Illusztr. XV.tábla.
Alpesi táj. Ceruzarajz. 25x33.5
Folyóparti város. " 21.5x38

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 36.1.

Molnár József MDK

Balaton tava Fonyódnál, olf.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

Molnár József MDK

Halastó a Tátrában, olf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

MDK

Molnár József, festőm.

Aligai szakadások. a Balaton partján.	Olf.	
R. Tomaj a Balaton partján.	"	
Csendélet.	"	8.1.
Szepezd a Balaton partján.	"	9.1.

OMKT ált. rend. Brassói Képkiáll. 1890. máj. Kat. 4.1. és 8.9.1.

Molnár József, festöm.

Aligai szakadások a Balaton partján. Olf.

Részlet a Rákos patakról. "

16.old.

MMK ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1896. ápr. Kat. 13.l. és 16.l.

Nolnár József, festőm. MDK

Vizesés a tarpataki völgyben. /a Tátra hegységben/. Olf.

Krisztus 13 éves korában a templomban a tudósok közt. Olf. 1c.1.

Csendélet. " 11.1.

OMK T.ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 189c.ápr. Kat.9.1. és 1c,11.1.

MDK

Molnár József, festöm.

Részlet a Rákos-patakból.	Olf.
Részlet a Rákos-pataknál.	" 19.1.
Poprád tó a Tátrában.	" 21.1.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 18.1. és 21.1. és 19.1.

MDK

Molnár József, festöm.

Középorom a Tátrában.
Vizesés a tarpataki völgyben. Olf. 13.1.

Krisztus 13 éves korában. a templomban a tudósók közt. Olf. 14.1.

MKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 11.1.
és 13,14.1.

MDK

Molnár

Egy művel képviselte magát a képzőművészeti társulat műsorsolásán.

Vas.Ujs.1874. 411.l.

Molnár József MDK

Patak mentén, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Molnár József

Malom árok T.Bicskén, olf.

Miccarnok 1892/93. téli kiáll.

Molnár József MDK

Königsee. olf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

Molnár József

Tájrész Tápió-Bicskéről, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Molnár József MDK

Aratás, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Molnár József MDK

Zsilip Tápió-Bicskén, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Molnár József

Zelli tó, olf.

Miccarnek 1892/93 téli kiáll.

Molnár József MDK

Aratás, repr.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Molnár József

MDK

Idyll Capri szigetén, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

MDK

Molnár József (1821-1899)

Táj alvó vadásszal. Vászon. 132x108.

Ernst Múzeum aukciói. XVII. 30.1.

Molnár József
grafikus

M.D.V.

Illusztráció

Pintér Tamás: Még három nap a földön
Élet és Irodalom 1965. febr. 13 – 12 lap

Molnár József MDK

Égi háboru, repr.

Mácsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Mohnár József
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Rákosi Gergely: Nagyszög
Élet és Irodalom, 1964. dec. 26 - 10 kép.

MDK

Molnár

Fery és Molnár három portréja Pateur, Kneipp és Mendel, a Karitász kiállitáson.

Magy. Iparművészet, 1938. 179, 180.l.

MDK

Molnár

Esztergom vidéke

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 202.l.

MDK

Molnár József

Magyar Művészet 1925. 519.l.

Molnár József MDK

A kedvenc, olf.

Műcsarnok 1927. Magyar tág-éssélotképkiáll.

Molnár József MDK

Komp a Tiszán, olf.

Micsarnok 1927 Magyat táj- és életképkiáll.

Molnár József MDK

Égi háboru, olf.

Mücsarnok 1927.Magyar táj- és életképkiáll.

Molnár József MDK

Törökbecsei malom, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

MDK

Molnár József, festőm.

id. Markó Károly féle tájkép-előadás /az iskola névsorában/ sorában találjuk M.J.-t.

Lyka Károly: Budapest magánképtárai.
Müvészet. 19 02. 329.-330.l.

Molnár János, Pestről.

Molnár

Ujházy Ferenc: Fővárosunk művészeti állapotai
a mult század közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 381.l.

MDK

Molnár József (1821-1899)

Előkelő hölgy arcképe. Jelz. balra: Molnár J.
Vizfestmény, 26x23

Ernst Muzeum aukciói. XXXIV. 29.lap

Molnár József (1821-1895)

Fiatalok Molly arcképe. 1873. Balra: Molnár J.
Vitéz testvéry. 25x25

Ernst Museum aukció. XXXIV. 23.tap

MDK

Molnár József

Olasz táj, c. műve.

Képzőművészet, 1933. 230.l.

MDK

Molnár József

A Budapesti Nemzetközi Vásár kiállitási-stand pályázata. D.csoport. I.dij Molnár József. Repr.

Magy.Iparművészet, 1932. 74.lap

MDK

Molnár József

"Pompei-i fürdő nók" c. műve a Műcsarnok akt-kiállitásán.

Gerő Ödön: Az akt-kiáll.

Magy.Művészet, 1925. 373.lap

MDK

Molnár József

Kende B.: Felvidéki müvészek és az őszi tárlat a Mücsarnokban. Müvészet 1938. III. évf. 82. sz. 148.1.

MDK

Molnár József

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub. kiállításán.

Cikk: A Műcsarnok jub. kiáll.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 742.l.

MDK

Molnár József

IV. Béla menekülése, repr.

Ernst Muzeum aukciói. XXVIII. XV.

Molnár József Antal

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Téra. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Molnár József Antal

Molnár József Antal

szerepelt a Magy. Arcképfestők kiállításán.

MC 1939. XI. 4.

Molnár József Antal

Önarcképe, a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

MDK

Molnár József

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

Méretek		Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
Négysz. mtr.	Köb mtr.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

Folyó sz.	Tárgy	Folyó mtr.

MŰEMLÉKEK ORSZ. B. ZOTTSÁGA
236/916

Fénykép

Magyar Foto: GK 1025/4 Kegedüsné

Molnár József: Nagy László költő arcképe

Olaj

1957. X. 25.

Neg. van

Fénykép. Mislgué

Mieczarnok.

Molnár József. Apám.

Jelz. 47

Festmény

Vagatio nincs.

Molnár József (Csömör, 1811- Bp. 1899)

„Birkanyáj az erdei úton" o.fa. 31x40 cm
J. l. p.: Molnár J. Kikiáltási ár: 20000 ft.

—

„Tavaszi hangulat" o. lemez 28x40 cm
J. l. G. M. J. Kikiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 60.Képaukció Bp1983.május

MOLNÁR JÓZSEF

Aukción:
Josef Molnar: Junge Bäuerin.
Öl auf Leinwand, 59x49 cm. Sign.

Wien, Dorotheum,
631. Kunstauktion, März 1981.
Katalogus 384:sz. 52. old.
Kép: Taf. 104.

Molnár József
(Szombat 1821 - Bp. 1899)

„Tájban pihenő parasztgyerekek"
o. fa 24,5 cm × 40,5 cm j. l. Molnár J.
Kikiáltási ár: 12000 Ft

—

„Tájkép patakban fürdőző gyerekekkel"
o. fa. 24,5 × 40,5 cm j. l. c. Molnár J.
Kikiáltási ár: 12000 Ft

BAV 55. Képaukció Bp. 1981. szeptember

Molnár József (1821-1899)

„Csorba tó" o. karton 37x41 d.l.j. Molnár
(Sérült) kikiáltási ár: 18000 ft

„Csatajelenet" o.v. 57x73 cm d.l.b. Molnár J.
(Restaurált) kikiáltási ár: 40000 ft

„Nő kecskékkel" o.v. 117x94 cm d.l.b. Molnár J.
kikiáltási ár: 60000 ft

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Molnár József (Zsámbék, 1821- Bp. 1899)

„Az élűtőfa" o.v. 49x60 cm

(Restaurált) kikiáltási ár: 18000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május